

Bundle Annual General Meeting Welsh 29 July 2021

9.30am Trwy Zoom

- 1 A21.1 Croeso a Chyflwyniad – Mark Polin
- 2 A21.2 Adroddiad Blynnyddol a Chyfrifon 2020/21
 - A21.2.1 Annual Report & Accounts 2020-21 CYMRAEG.pdf
- 2.1 A21.2.1 Adroddiad Blynnyddol - Jo Whitehead
 - A21.2.1 CEO Annual Report Presentation.pptx
- 2.2 A21.2.2 Cyfrifon Ariannol Blynnyddol - Sue Hill
 - A21.2.2 Exec DoF Finance Presentation.pptx
- 3 A21.3 Edrych Ymlaen - Jo Whitehead
 - A21.3 Forward look presentation.pdf
- 4 A21.4 Sesiwn Cwestiwn ac Ateb
- 5 A21.5 Sylwadau Terfynol - Mark Polin

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon

2020/21

Mae'r Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon yn rhan o adroddiadau cyhoeddus blynyddol y Bwrdd Iechyd ac mae'n disgrifio ein darpariaeth gwasanaeth, perfformiad ariannol ac amgylcheddol am y flwyddyn ac yn disgrifio ein trefniadau rheoli a llywodraethu.

Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol, sydd yn cael ei ddarparu fel Atodiad i'r ddogfen hon, yn ffurfio rhan o adran Adroddiad Atebolrwydd yr Adroddiad Blynyddol hwn, ac yn darparu adroddiad manwl ar ein llywodraethu, trefniadau rheoli risg a systemau rheolaeth fewnol.

Gallwch lawr lwytho copïau o'r holl ddogfennau hyn oddi ar wefan y Bwrdd Iechyd ar <https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/trefniadau-llywodraethu-a-sicrwydd/>

neu maent ar gael ar gais i Dîm Cyfathrebu'r Bwrdd Iechyd yn BIPBC, Bloc 5, Cwrt Carlton, Parc Busnes Llanelwy, Llanelwy, LL17 0JG, ar y ffôn ar 01248 384776 neu drwy e-bost at bcuhbpressdesk@wales.nhs.uk.

RHAN UN - ADRODDIAD PERFFORMIAD

Trosolwg Perfformiad.....	6
Datganiad y Prif Weithredwr.....	6
Maes Cyfrifoldeb	9
Effaith Covid-19.....	10
Gwasanaethau gofal cychwynnol a chymunedol.....	11
Meddygfeydd.....	11
Fferyllfa.....	12
Deintyddiaeth.....	12
Optometreg.....	13
Nyrsio ardal	13
Ymwelwyr lechyd.....	14
Gwasanaethau Therapi.....	14
Profi a brechu Covid-19.....	15
Profi	15
Imiwneiddiadau.....	15
Ail gynllunio gwasanaethau i ddarparu gofal Covid-19.....	16
Gofal critigol ac anaesthetig	17
Ysbytai dros dro.....	17
Gofal Brys.....	18
Hyfforddiant ac adleoli staff.....	19
Mesurau rheoli haint a chyfarpar diogelu personol (PPE)	20
Cyfarpar Diogelu Personol	20
Ail gynllunio ystadau ac addasiadau corfforol.....	21
Cyfathrebu.....	21
Darpariaeth gofal a thriniaeth nad yw'n ymwneud â Covid.....	22
Canser.....	22
Gofal y Llygaid.....	23
Rhestrau aros a haenad risg	23
Diagnosteg	25
Profion sgrinio.....	25
Cleifion allanol	25
Gwasanaethau lechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu.....	26
Trin pobl fel unigolion	28
Gweithio i Wella.....	29
Cwynion.....	30
Digwyddiadau	31
Hawliadau.....	32
Darparu mewn Partneriaeth	33
Gweithio gyda Fforymau Gwytnwch Lleol	33
Darpariaeth Lleol – Profi, Olrhain a Diogelu.....	34
Rheoli cynlluniau ar gyfer marowlaethau gormodol	34
Cefnogi gofal cymdeithasol – sicrhau rhyddhau diogel.....	34
Cefnogi cartrefi nyrsio	35
Rheoli'r gweithlu a Llesiant.....	35
Sicrhau lefel staffio diogel	35
Dynodi staff a'u hyfforddi i ymgymryd â rolau newydd.....	35
Hyfforddi a defnydd o staff sydd wedi ymddeol.....	36
Mentrau llesiant i staff	36
Asesiadau risg a chysgodi staff.....	37
Adolygu marwolaethau staff o ganlyniad i COVID-19.....	37
Rôl Grwpiau Cynghori Gweithwyr a Phroffesiynol	37
Fforwm Partneriaeth lleol	37
Penderfyniadau a llywodraethu	38
Casgliad ac edrych ymlaen	39

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru).....	40
<i>Mabwysiadu'r pum ffordd o weithio.....</i>	<i>41</i>
<i>Cynlluniau Lles Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus.....</i>	<i>41</i>
<i>Adolygiad Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus</i>	<i>43</i>
<i>Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol (Bwrdd Rhan 9)</i>	<i>44</i>
Y Gymraeg	45

RHAN DAU - ADRODDIAD ATEBOLRWYDD

Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol	47
Adroddiad y Cyfarwyddwyr	47
<i>Y Bwrdd.....</i>	<i>47</i>
<i>Pwyllgor Archwilio</i>	<i>47</i>
<i>Datganiadau o fuddiant y cyfarwyddwyr</i>	<i>48</i>
<i>Diogelwch data.....</i>	<i>48</i>
<i>Cydymffurfio â gofynion dyrannu costau.....</i>	<i>48</i>
Datganiad ar gyfrifoldebau'r Prif Weithredwr fel Swyddog Atebol y BILI	49
Datganiad o Gyfrifoldebau'r Cyfarwyddwyr o ran y cyfrifon	50
Datganiad Llywodraethu Blynyddol.....	50
Adroddiad Tâl.....	51
<i>Polisiâu ar gyfer tâl staff ac uwch reolwyr.....</i>	<i>51</i>
<i>Y Pwyllgor Tâl a Thelerau Gwasanaeth.....</i>	<i>51</i>
<i>Perthnasau tâl.....</i>	<i>52</i>
<i>Pecynnau ymadael a thaliadau diswyddo</i>	<i>54</i>
<i>Cyflog uwch reolwyr a datganiadau pensiwn a chyfanswm tâl un ffigwr</i>	<i>54</i>
Adroddiad Staff	72
<i>Ymgysylltiadau ac ymgynghoriaethau heb fod ar y gyflogres.....</i>	<i>73</i>
<i>Cydraddoldeb a hawliau dynol</i>	<i>74</i>
Adroddiad Atebolrwydd ac Archwilio Senedd Cymru	75
Tystysgrif ac adroddiad archwilydd annibynnol yr Archwilydd Cyffredinol i Senedd Cymru....	76
Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i'r Senedd	81

RHAN TRI - CYFRIFON BLYNYDDOL

Rhagair.....	1A
Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr.....	2A
Gwariant Net Cynhwysfawr Eraill	2A
Datganiad o Safle Ariannol	3A
Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr	4A
Datganiad o Lifau Arian.....	6A
Nodiadau i'r Cyfrifon.....	7A

YCHWANEGIAD - Datganiad Llywodraethu Blynyddol

1 Cyflwyniad.....	1B
2 Cwmpas Cyfrifoldeb	2B
3 Gwybodaeth Gefndir	4B
4 Mesurau Arbennig ac ymyrraeth wedi'i thargedu	5B
5 Gwasanaeth Cynghorol Iechyd a Gofal Cymdeithasol (HASCAS) / Ockenden	6B
6 Sefyllfa Ariannol	6B

7 Cynllun Integredig yn y Tymor Canolig (IMTP) - Cynllun Gweithredol Tair Blynedd	7B
8 Bod yn Barod am Argyfwng	9B
9 Gweithio mewn Partneriaeth	10B
10 Swyddogaeth y Bwrdd	11B
11 Cyfansoddiad y Bwrdd	13B
12 Effeithiolrwydd a Safonau'r Bwrdd	13B
13 Datblygiad y Bwrdd	13B
14 Trefniadau'r Bwrdd a Phwyllgorau	14B
<i>Pwyllgor Archwilio.....</i>	<i>18B</i>
<i>Pwyllgor Cronfeydd Elusennol</i>	<i>19B</i>
<i>Pwyllgor y Ddeddf Iechyd Meddwl</i>	<i>20B</i>
<i>Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad</i>	<i>21B</i>
<i>Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad</i>	<i>22B</i>
<i>Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth.....</i>	<i>23B</i>
<i>Pwyllgor Tâl ac Amodau Gwasanaeth</i>	<i>24B</i>
<i>Pwyllgor Digidol a Llywodraethu Gwybodaeth</i>	<i>26B</i>
<i>Grwpiau Cyngorol.....</i>	<i>27B</i>
<i>Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid.....</i>	<i>27B</i>
<i>Fforwm Partneriaeth Lleol</i>	<i>28B</i>
<i>Fforwm Gweithwyr Gofal Iechyd Proffesiynol</i>	<i>29B</i>
<i>Pwyllgorau Cenedlaethol.....</i>	<i>30B</i>
15 Pwrpas y System Rheoli Mewnol.....	30B
16 Y gallu i Ymdrin â Risg	31B
17 Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd	32B
18 Prif Risgiau	35B
19 Rheoli Risgiau Allweddol	35B
20 Y Fframwaith Rheoli.....	36B
21 Rheolau Sefydlog	36B
22 Adroddiadau Archwilio Cymru.....	38B
23 Cod Llywodraethu Corfforaethol	38B
24 Trefniadau Ansawdd a Llywodraethu	39B
<i>Safonau Iechyd a Gofa.....</i>	<i>40B</i>
<i>Gwellfa Ansawdd.....</i>	<i>40B</i>
25 Ymgysylltu â Rhanddeiliaid.....	40B
<i>Ymgysylltu â Staff.....</i>	<i>42B</i>
29 Elfennau Eraill o'r Fframwaith Rheoli.....	44B
<i>Cydraddoldeb a Hawliau Dynol.....</i>	<i>44B</i>
<i>Cynllun Pensiwn</i>	<i>45B</i>
<i>Dilysu Ôl Daliadau</i>	<i>45B</i>
<i>Cynlluniau Darparu Lleihau Carbon</i>	<i>45B</i>
<i>System Reoli Amgylcheddol (EMS) ISO14001 BIPBC</i>	<i>45B</i>
<i>Rheoli Gwastraff.....</i>	<i>47B</i>
<i>Gwasanaeth Lleol Gwrth Dwyll</i>	<i>47B</i>
<i>Cylchlythyrau Iechyd Cymru (WHCs) a Chyfarwyddiadau Gweinidogion</i>	<i>48B</i>
30 Data	48B
<i>Diogelwch Data</i>	<i>48B</i>
<i>Ansawdd Data</i>	<i>50B</i>
31 Adolygu Effeithiolrwydd	52B
32 Archwilio Mewnol	53B
33 Archwilio Allanol - Asesiad Strwythuredig ac Adroddiad Archwilio Blyneddol	59B
34 Casgliad	61B
Atodiad 1 - Aelodaeth y Bwrdd a Phwyllgorau 2020/21.....	63B
Atodiad 2 - Presenoldeb aelodau Bwrdd Iechyd BIPBC yng nghyfarfodydd y Bwrdd 2020/21.....	70B
Atodiad 3 - Cyfarfodydd y Bwrdd Iechyd a'r Phwyllgorau 2020/21.....	73B
Atodiad 4 - Cylchlythyrau Iechyd Cymru (WHCs) 2020/21	74B
Atodiad 5 - Rheoli Risgiau allweddol	77B
Atodiad 6 - Risgiau BAF a CRR	80B
Atodiad 7 - Camgymeriadau yn ystod camau cynnar y pandemig Covid-19.....	82B

Trosolwg Perfformiad

Datganiad y Prif Weithredwr

Rwy'n falch iawn o gyflwyno'r Adroddiad Blynyddol ar gyfer Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ar gyfer 2020/21, ar ôl dechrau yn fy swydd fel Prif Weithredwr newydd y sefydliad ar ddechrau 2021.

Ar ôl cael fy ngeni yn Wrecsam, rwy'n falch iawn o gael y cyfle i ddychwelyd i Ogledd Cymru ac i gyfrannu at ddarpariaeth gwasanaethau iechyd o ansawdd uchel a'u datblygu ar gyfer aelodau ein cymunedau ar draws y rhanbarth.

Mae'n rhaid i unrhyw fyfyrwr ar berfformiad y Bwrdd Iechyd ar gyfer 2020/21 ddechrau gan gyfeirio at y pandemig Covid-19, ein hymateb i hyn a'r effaith sylweddol a pharhaus y mae hyn wedi'i chael ar ddarparu gwasanaethau iechyd.

Roedd fy nghyrhaeddiad i Ogledd Cymru yn cyd-daro ag ail don y pandemig Covid-19. Felly, rwyf wedi gweld dros fy hun beth oedd ymroddiad rhyfeddol cydweithwyr wrth ofalu am gleifion yr oedd Covid-19 arnynt wrth hefyd gynnal gwasanaethau hanfodol cyn belled ag y bo modd i gleifion ag anghenion triniaeth frys eraill. Rwyf hefyd yn ymwybodol o'r cynllunio a'r ymdrech sylweddol aeth i mewn i gam cychwynnol yr ymateb brys i'r pandemig, a'r cydweithredu amlasiantaethol a ddigwyddodd gyda'n partneriaid er mwyn cadw ein poblogaeth yn ddiogel.

Mae ein hymateb i'r pandemig Covid-19 wedi dangos y gallu sy'n bodoli ar draws y sefydliad o ran yr hyblygrwydd a'r arloesedd yr oedd cydweithwyr yn ei ddangos mewn sefyllfa ansicr iawn a oedd yn newid yn gyflym. Rydym wedi dysgu'n gyflym, o'n profiadau ni ein hunain a'r profiadau mewn mannau eraill, ac mae'r adroddiad hwn yn amlinellu rhai o'r ffyrdd y mae gwasanaethau wedi'u haddasu i ymateb i'r heriau parhaus a gyflwynir gan Covid-19.

Trwy gydol y pandemig, mae'r Bwrdd Iechyd wedi bod yn ymwybodol o'r pedwar dimensiwn o niwed posibl sy'n deillio o Covid-19:

- Niwed uniongyrchol a achosir gan Covid-19
- Niwed a fyddai'n deillio o system y GIG a gofal cymdeithasol sydd wedi'u llethu.
- Niwed o leihad mewn gweithgaredd gofal iechyd nad yw'n ymwneud â Covid-19
- Niwed yn deillio o gamau cymdeithasol ehangach a'r cyfnod clo.

Er gwaethaf ein hymdrechion gorau, collwyd bywydau ar draws Gogledd Cymru, ac mae rhai cleifion bellach yn profi effeithiau hir dymor Covid-19. Mae hyn yn cynnwys aelodau o'n staff ein hunain, tra bod cydweithwyr eraill wedi colli aelodau'r teulu a ffrindiau.

Er ein bod wedi osgoi i'r system ofal gael ei llethu, mae effeithiau llai o weithgaredd mewn meysydd eraill o ofal iechyd wedi bod yn sylweddol. Fe wnaethom barhau i ddarparu gwasanaethau brys, ond bu gostyngiad nodedig yn nifer y cleifion a gyfeiriwyd ag amheuaeth o ganser yn ystod chwarter cyntaf y flwyddyn. Mae rhestrau aros am driniaethau arferol wedi cynyddu'n sylweddol o ganlyniad i oedi gwasanaethau dewisol a chyda'r cyfyngiadau parhaus ar gapasiti. Efallai y bydd yn cymryd peth amser i effaith lawn y cyfnodau clo ddod i'r amlwg, ond byddwn yn wyliadwrus o ran unrhyw dueddiadau sy'n dod i'r amlwg, yn enwedig yn ein gwasanaethau iechyd meddwl a chymunedol.

Ers mis Rhagfyr 2020, rydym wedi goruchwyllo cyflwyniad y rhaglen frechu yn llwyddiannus iawn yng Ngogledd Cymru. Mae hwn wedi bod yn ymrwymiad mawr a chymhleth iawn, a wnaed yn bosibl drwy gydweithrediad a chefnogaeth llawer o bartneriaid a chyfraniad gwerthfawr nifer o wirfoddolwyr. Mae cynnydd y rhaglen hon yn rhoi gobaith i ni y gallwn leihau effeithiau iechyd unrhyw gyfraddau heintiau Covid-19 pellach a lleihau unrhyw darfu ar ein gwasanaethau iechyd ehangach yn y dyfodol.

Ym mis Mawrth 2020, stopiodd Llywodraeth Cymru broses y Cynllun Integredig Tymor Canolig (IMTP). Yn lle'r IMTP, mae Fframweithiau Cynllunio Chwarterol wedi'u cyhoeddi gan Lywodraeth Cymru, gyda'r Byrddau Iechyd yn cynhyrchu cynlluniau gweithredol chwarterol sy'n mynd i'r afael â'r blaenoriaethau a nodir yn y fframweithiau hyn.

Mae hyn yn golygu nad yw'r Bwrdd Iechyd wedi gallu paratoi IMTP o hyd a fyddai'n ein galluogi i gyrraedd ein targedau perfformiad arferol wrth aros o fewn ein dyraniad ariannol. Fodd bynnag, yn 2020/21, mae'r Bwrdd Iechyd wedi nodi gweddill yn erbyn ei ddyraniad ariannol ar gyfer y flwyddyn, er bod perfformiad ariannol mewn blynyddoedd blaenorol yn golygu nad ydym wedi cyrraedd ein targed statudol i sicrhau adennill costau dros y cyfnod tair blynedd 1 Ebrill 2018 - 31 Mawrth 2021.

Maes cynnydd nodedig arall fu'r cyhoeddiad gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol y byddai'r Bwrdd Iechyd yn dod allan o Fesurau Arbennig ac yn cael ei ddad-ddwysáu i statws Ymyrraeth wedi'i Thargedu. Mae gennym ffordd sylweddol i fynd o hyd ar ein taith i wella, ond mae'r penderfyniad hwn yn adlewyrchu'r cynnydd a wnaed hyd yma ar y meysydd a achosodd bryder yn wreiddiol, a hyder y bydd y cynnydd hwn yn parhau ymhellach.

Wrth edrych ymlaen, mae'r Bwrdd Iechyd yn wynebu nifer o heriau allweddol. Mae'n rhaid i ni barhau â'n hymateb i Covid-19 a'i effaith, gan gynnwys gwaith i adfer ein llwybrau gofal a drefnwyd ac i ddechrau mynd i'r afael â sefyllfa'r rhestr aros. Byddwn hefyd yn canolbwyntio ar wasanaethau gofal cychwynnol a chymunedol, gan wella gofal heb ei drefnu a gofal brys a gwasanaethau iechyd meddwl.

Bydd angen mynd i'r afael â gallu a rhwyddineb mynediad at ein gwasanaethau wrth i ni barhau i fod angen mesurau i leddfu lledaeniad coronafirws, ond mae hefyd yn hanfodol ein bod yn parhau i ganolbwyntio ar ansawdd ein gwasanaethau. Mae hyn yn golygu bod angen i ni fod yn onest â'n hunain ynglŷn â meysydd lle nad ydym yn bodloni'r safonau y dylem, ac rwy'n awyddus ein bod yn meithrin diwylliant o dryloywder a didwylledd a fydd yn ein helpu i wella'r hyn a wnawn, a chryfhau ffydd ein cymunedau yng ngwaith y Bwrdd Iechyd.

Fel rhan o'r gwaith hwn, mae'r Bwrdd Iechyd wedi bod yn gweithio gyda'n partneriaid Undebau Llafur ar 'Codi Llais yn Ddiogel'. Mae hon yn rhaglen gynhwysfawr i annog gweithwyr a'u cefnogi i godi pryderon a thynnu sylw at faterion a allai leihau diogelwch ac ansawdd ein gwasanaethau.

Yn 2021/22 byddwn hefyd yn lansio 'Mewn Undod Mae Nerth', cynllun strategol i weithio gyda'n staff, cleifion a phartneriaid i ddylunio map llwybr ar gyfer datblygiad system a threfniadaeth y Bwrdd Iechyd yn y dyfodol. Nod hwn yw integreiddio ein gweithgareddau gwella ansawdd, perfformiad a chynhyrchedd presennol o fewn un fframwaith cydlynol.

Agwedd arall ar ansawdd sy'n bwysig i mi yw'r Gymraeg. Credaf fod gan bob unigolyn yr hawl i gael gofal yn eu dewis iaith ac rwy'n awyddus i adeiladu ar y gwaith sydd eisoes yn digwydd ar draws y Bwrdd Iechyd i hyrwyddo defnydd y Gymraeg. Ers i mi ddychwelyd i Ogledd Cymru rwyf wedi dechrau cael gwersi Cymraeg a gobeithio y bydd cydweithwyr eraill hefyd yn dewis manteisio ar yr opsiynau y mae tîm y Gymraeg y Bwrdd Iechyd yn ei ddarparu ar gyfer dysgu neu wella hyder wrth ddefnyddio'r iaith.

Hoffwn gloi trwy fynegi fy niolch am y croeso cynnes a gefais wrth i mi ymweld â thimau ac adrannau ar draws y Bwrdd Iechyd. Rwyf wedi ymrwymo i lywio gwelliannau yn eu blaen, ond credaf ei bod yn bwysig troi at y gwaith hwn gydag ymdeimlad o ostyngeddrwydd, gan wrando ar fewnwelediadau'r rhai sy'n darparu, a'r rhai sy'n cael, ein gwasanaethau.

Jo Whitehead
Prif Weithredwr

Maes Cyfrifoldeb

Mae'r Bwrdd Iechyd yn gyfrifol am wella iechyd a lles ar gyfer poblogaeth o dros 670,000 o bobl ar draws chwe sir Gogledd Cymru (Ynys Môn, Gwynedd, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam). Mae hyn yn cynnwys atal salwch yn ogystal â thrin salwch a darparu gwasanaethau gofal iechyd ardderchog.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn gyfrifol am ddarparu gwasanaethau cychwynnol, cymuned ac iechyd meddwl yn ogystal ag ysbytai llym. Mae'n gweithredu tri phrif ysbyty (Ysbyty Gwynedd ym Mangor, Ysbyty Glan Clwyd ym Modelwyddan ac Ysbyty Maelor Wrecsam) yn ogystal â rhwydwaith o ysbytai cymuned, canolfannau iechyd, clinigau, unedau iechyd meddwl a lleoliadau timau cymuned, ac mae hefyd yn darparu gwasanaethau gofal iechyd mewn carchar yn HMP Berwyn, Wrecsam. Mae'r Bwrdd Iechyd yn cydlynu gwaith 98 o bractisau meddygon teulu, a gwasanaethau'r GIG sy'n cael eu darparu gan 89 o bractisau deintyddol, 74 o bractisau optometreg a 152 o fferyllfeydd yng Ngogledd Cymru.

Roedd gan y Bwrdd Iechyd incwm refeniw o £1.81 biliwn ar gyfer 2020/21 a gweithlu o oddeutu 19,006 (15,716 o staff sy'n gweithio ar sail gyfwerth ag amser cyflawn).

Yn ystod 2020/21, roedd yr angen i ymateb i alwadau ar unwaith y pandemig Covid-19 byd-eang yn golygu bod rhaid aildrefnu blaenoriaethu gweithredol y sefydliad. Cafodd trefniadau Cynllunio Integredig Tymor Canolig eu hoedi ar draws GIG Cymru a datblygwyd Fframweithiau Gweithredol chwarterol a oedd yn myfyrio ar yr angen parhaus i ymateb i Covid-19 a'r posibilrwydd am gynnydd yn y dyfodol yng ngalw Covid-19, gan gynnal gwasanaethau blaenoriaeth eraill. Roedd yn rhaid cyflwyno gwasanaethau newydd yn cynnwys y gwasanaeth Profi, Olrhain a Diogelu ac, yn ystod ail hanner y flwyddyn, y rhaglen frechu dorfol rhag Covid-19 ar gyfer Gogledd Cymru.

Rydym hefyd yn parhau gyda'r gwaith o wella sut ydym yn gweithio at yr egwyddor datblygiad cynaliadwy yn ein busnes bob dydd, i fodloni ysbryd a bwriad y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Mae'r Ddeddf yn amlinellu dyletswyddau i'r Bwrdd Iechyd gyda'r cyrff sector cyhoeddus eraill yng Nghymru i gyfrannu at gyflawni saith nod lles cenedlaethol, i ehangu ein rhagolygon ac i feddwl yn hir dymor o ran gwneud hynny.

Yn ogystal â gwella iechyd a darparu gwasanaethau clinigol a gofal, mae gan y Bwrdd Iechyd ddyletswydd sector cyhoeddus ehangach i gefnogi polisi cenedlaethol, er enghraifft, o ran materion megis hyrwyddo cydraddoldeb a hawliau dynol, yr amgylchedd, datblygiad cynaliadwy, y Gymraeg a symud grwpiau difreintiedig yn gymdeithasol-economaidd yn eu blaen.

I gyflawni ein hamcanion, rydym yn gweithio'n agos gyda sefydliadau partner, megis awdurdodau lleol a'r sector gwirfoddol, i drafod anghydraddoldebau iechyd a mynd i'r afael â nhw, hyrwyddo ymgysylltu â'r gymuned a manteisio ar gyfleoedd i gydweithio. Mae'r cyrff yn cynnwys:

- Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwylans Cymru;
- Iechyd Cyhoeddus Cymru;
- Cyngor Iechyd Cymuned Gogledd Cymru;
- Awdurdodau Lleol (Ynys Môn, Gwynedd, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint, Wrecsam);
- Cyrff GIG cyfagos yng Nghymru a Lloegr;
- Y Cyngorau Gwirfoddol Cymuned;
- Byrddau Gwasanaeth Partneriaeth / Byrddau Arweinyddiaeth Rhanbarthol;
- Grŵp Cydweithredol Gofal Iechyd Canolbarth Cymru.

Effaith Covid-19

Mae'r pandemig Covid-19 wedi cael effaith fawr ar y gwasanaethau a ddarparwyd gan y Bwrdd Iechyd drwy'r flwyddyn.

Y flaenoriaeth ar unwaith oedd sicrhau ymateb effeithiol i alwadau Covid-19 ar ein gwasanaethau iechyd ar draws y rhanbarth a sicrhau nad oedd y gwasanaethau yn cael eu llethu, fel ein bod yn gallu parhau i drin cleifion yn ystod yr ymchwydd cychwynnol a dilynol yn yr heintiau Covid-19. Fodd bynnag, roedd yn rhaid i ni hefyd gynnal gwasanaethau hanfodol eraill i gleifion, ail-ddylunio gwasanaethau i leihau'r risg o ledaenu heintiau a sicrhau bod staff a chleifion yn cael eu cefnogi a'u hamddiffyn yn gywir.

Ar ddechrau'r flwyddyn, roedd yr holl weithgarwch dewisol nad yw'n frys wedi'i oedi'n barod yn unol â chyfarwyddyd Llywodraeth Cymru. Gwnaethpwyd hyn fel y gellir ail-gyflunio cyfleusterau ac adleoli staff i ymateb i'r nifer uchel o dderbyniadau brys ac i leihau'r nifer o gleifion a oedd yn dod i mewn i'n hysbytai ac adeiladau clinig i leihau'r cyfle i ledaenu'r firws.

Roedd yr ail-gyfluniad ffisegol yn cynnwys:

- ehangu ein capasiti gofal critigol,
- creu mannau ward ar wahân i gleifion gyda Covid-19,
- newid faint o le oedd rhwng gwelyau ar ein wardiau lle'r oedd angen gwneud hynny i gydymffurfio â'r canllawiau cadw pellter cymdeithasol
- sefydlu mesurau arwahanu ffisegol a sgriniau a
- chyflwyno mynediad a reolir, systemau unffordd a gwahanu llif cleifion.

Cyflwynwyd mesurau atal a rheoli haint ychwanegol, gyda threfn glanhau a diheintio gwell, cyfyngiadau ar symudiad staff rhwng gwahanol ardaloedd a sicrhau bod staff yn defnyddio mwy o gyfarpar diogelu personol.

Er bod gwasanaethau dewisol wedi ail-ddechrau yn raddol wrth i lefelau haint barhau i ddisgyn ar ôl ton gyntaf y pandemig, mae oedi'r gwasanaethau wedi cael effaith sylweddol ar amseroedd aros ar gyfer triniaeth wedi'i gynllunio. Roedd yn rhaid adfer cyfyngiadau ar weithgarwch wedi'i gynllunio ar ddiwedd 2020 ac ar ddechrau 2021 wrth i ail don y pandemig ledaenu ar draws Gogledd Cymru, ac roeddent yn dal ar waith ar ddiwedd mis Mawrth 2021.

Mae angen parhau â llawer o'r mesurau ychwanegol sydd wedi'u cyflwyno i amddiffyn rhag y risg o drosglwyddo'r firws yn barhaus, a byddant yn aros ar waith wrth i'r gwasanaethau ail-agor yn dilyn yr ail don. Mae'r mesurau hyn yn cyfyngu ar gapasiti ein gwasanaethau, er enghraifft oherwydd bod angen mwy o le rhwng gwelyau, bod llai o bobl yn gallu bod yn ein mannau clinigol ar yr un pryd a'r amser ychwanegol sydd ei angen i ganiatáu amser i newid PPE a glanhau rhwng cleifion.

Roedd yn rhaid addasu'r ffordd yr oedd llawer o wasanaethau'n cael eu darparu yn sydyn, ac roedd yn rhaid cyflwyno gwasanaethau newydd i ymateb i'r pandemig. Mae'r newidiadau hyn wedi cynnwys defnyddio'r ffôn, fideo a systemau ar-lein yn fwy i ddarparu ffyrdd newydd i gleifion gysylltu â gwasanaethau a galluogi i ymgynghoriadau gael eu cynnal heb orfod cael cyswllt wyneb yn wyneb.

Gan weithio gyda'n partneriaid, yn cynnwys awdurdodau lleol a sefydliadau'r trydydd sector rydym yn darparu gwasanaethau 'cartref yn gyntaf', rhyddhau i asesu llwybrau a chefnogaeth i gartrefi gofal. Rydym wedi sefydlu'r gwasanaeth Profi, Orlhain a Diogelu ar gyfer Gogledd Cymru ac mae gennym lawer o leoliadau profi Covid-19 ar waith, yn cynnwys unedau symudol a ellir eu lleoli i ardaloedd â mwy o achosion. Ym mis Rhagfyr 2020, bu i ni lansio rhaglen brechu Covid-19 Gogledd Cymru, sydd wedi bod yn rhedeg ar gyflymdra ers hynny.

Roedd gweithio mewn partneriaeth hefyd yn ganolog i'r trefniadau i greu a chyfarparu tri ysbyty maes dros dro ar gyfer Gogledd Cymru, wedi'u lleoli ym Mangor, Llandudno a Queensferry yng Nglannau Dyfrdwy. Er mai dim ond un o'r cyfleusterau hyn oedd ei angen i dderbyn cleifion mewnol, maent hefyd wedi cael eu defnyddio i ddarparu llety dros dro i wasanaethau a oedd angen cael eu hadleoli fel rhan o'r newidiadau cyffredinol i wasanaethau ac i fynd i'r afael â'r gofynion cadw pellter cymdeithasol. Ers diwedd 2020 maent hefyd wedi chwarae rôl allweddol fel canolfannau brechu torfol.

Gwasanaethau Gofal Cychwynnol a Chymuned

Mae ein darparwyr gwasanaeth a chontractwyr gofal cychwynnol wedi wynebu heriau sylweddol o ganlyniad i'r pandemig Covid-19. Nid oes gan lawer o gyfleusterau clinig a meddygfeydd llawer o le i gadw pellter cymdeithasol, ac roedd llawer o'u cleifion rheolaidd yn perthyn i'r grŵp mwyaf bregus i effeithiau Covid-19. Felly maent wedi gorfod cyflwyno ffyrdd newydd o weithio i gyfyngu ar nifer y cleifion sy'n dod i mewn wyneb yn wyneb.

Meddygfeydd

Ar ddechrau'r pandemig, datblygodd clystyrau Meddyg Teulu lleol gynlluniau wrth gefn a chytuno arnynt, sydd wedi parhau i gael eu hadolygu i sicrhau ymateb i gefnogi meddygfeydd petaent yn cau, colli staff oherwydd salwch ac ynysu neu os bydd newidiadau yn y galw.

Roedd y mesurau lliniaru hyn yn cynnwys trefniadau ar gyfer traws gyflenwi a rhannu adnoddau rhwng meddygfeydd. Yn ystod cyfnod cychwynnol y pandemig, sefydlwyd Canolfannau Asesu Lleol mewn rhai ardaloedd i ddarparu amgylchedd wedi'i reoli i asesu a thrin cleifion sydd ag amheuaeth o Covid-19 a phrawf positif ohono, gan helpu i amddiffyn meddygfeydd unigol rhag cael eu hamlygu at gleifion sy'n debygol o fod yn cario'r firws. Ers hynny, mae meddygfeydd wedi cael cyfle i addasu eu hadeiladu a'u harferion gweithio eu hunain i allu darparu gwasanaethau i'r cleifion hyn yn 'fewnol'.

Mae'r rhan fwyaf o'n meddygfeydd wedi mabwysiadu, neu ymestyn, eu datrysiadau system ffôn ac IT, sydd wedi galluogi llawer o'n cleifion i dderbyn cyngor ac asesiadau gofal iechyd yn brydlon a phriodol yn ystod y pandemig, heb fod angen iddynt fynd i mewn i'r meddygfeydd wyneb yn wyneb, lle bo hyn yn briodol yn glinigol.

Mae'r datrysiadau technoleg digidol hyn hefyd wedi galluogi cyfathrebu rhwng aelodau o'n timau amlddisgyblaethol er mwyn cefnogi cleifion.

Mae cyflwyno'r rhaglen 'Consultant Connect' i'r holl feddygfeydd yn parhau. Mae hyn yn rhoi mynediad ar unwaith i feddygfeydd at gyngor dros y ffôn gan Feddygon Ymgynghorol y GIG. Yn ogystal â chefnogi cydweithwyr gofal cychwynnol gyda materion gofal brys, yn cynnwys Covid-19, mae hyn hefyd yn caniatáu i gefnogaeth well gael ei ddarparu drwy feddygfeydd i gleifion y mae eu gofal dewisol wedi'i oedi.

Dyma un enghraifft o sut mae gofal cychwynnol a Chlystyrau Meddyg Teulu wedi darparu gwasanaethau ychwanegol a gwell drwy gydol y pandemig i gefnogi cleifion a lliniaru'r gostyngiad mewn gwasanaethau craidd fel fflebotomi, gofal diabetes, gwasanaethau mân salwch a ddarperir gan Uwch Nyrsys Ymarferwyr (ANPs) a gwasanaethau ffisiotherapi mewnol.

Fferyllfa

Mae Fferyllfeydd Cymuned yng Ngogledd Cymru wedi parhau i ddarparu gwasanaethau drwy gydol y pandemig Covid-19 a'r gwaharddiadau symudiad cenedlaethol.

Mae'r gwasanaeth wedi gweld cynnydd mewn gweithgarwch dosbarthu, yn enwedig ar ddechrau'r pandemig, ac wedi gorfod cyflwyno newidiadau i'r ffordd y maent yn gweithredu, yn cynnwys cyfyngu ar faint o bobl sy'n cael mynd i'r fferyllfa ar yr un pryd a threfniadau eraill ar gyfer cyflwyno presgripsiynau a chasglu meddyginiaethau sydd wedi'u dosbarthu. Cafodd rhai fferyllfeydd absenoldebau staff sylweddol am resymau'n gysylltiedig â Covid-19.

Er bod y rhan fwyaf o fferyllfeydd wedi aros ar agor ar gyfer eu horiau llawn, roedd Llywodraeth Cymru a'r Bwrdd Iechyd yn caniatáu hyblygrwydd gyda hyn, lle'r oedd fferyllfeydd yn cael gweithredu y tu ôl i ddrysau caeedig, gan aros ar agor ar gyfer ceisiadau brys, i ganiatáu iddynt ddal i fyny ar weithgaredd dosbarthu ar adegau pan oedd y galw ar ei uchaf.

Cydnabyddir bod cyfuniad o'r ffactorau hyn, yn enwedig yn ystod camau cynnar y pandemig, wedi arwain at ddatblygu ciwiau mewn rhai fferyllfeydd yn achlysurol, gyda chleifion yn gorfod aros i gael eu presgripsiynau. Roedd y rhan fwyaf o'r ciwiau yn weddol lyfn, ac nid oedd angen i'r cleifion aros am hir, ond mewn rhai achosion, nid oedd staff yn gallu cynnal cyflymdra yn erbyn y galw cynyddol ac roedd amseroedd aros yn cynyddu. Mae'r anawsterau hyn wedi dod yn llawer llai aml wrth i staff fferyllfa a chleifion ddod i arfer â'r ffyrdd newydd o weithredu.

I hwyluso mynediad at feddyginiaethau i bobl sydd wedi bod yn gwarchod eu hunain a hunanynysu oherwydd Covid-19, ariannodd Llywodraeth Cymru gynllun a oedd yn cynnwys trefnu danfoniadau neu weithio gyda gwirfoddolwyr i sicrhau bod pobl yn gallu derbyn y meddyginiaethau a oedd ei angen arnynt.

Bu i'r ddarpariaeth gwasanaeth uwch leihau ym mis Mawrth 2020, o ganlyniad i leihad yn y galw a'r angen i fynd i'r afael â'r cynnydd yn nifer y presgripsiynau ar gyfer y mis hwnnw. Ers hynny mae lefelau gwasanaeth wedi mynd yn ôl i'w safle hir dymor, er bod y galw am rai gwasanaethau, yn enwedig y rheiny sy'n gwasanaethu preswylwyr dros dro, yn aros yn is. Mae llawer o wasanaethau uwch wedi bod ar gael trwy teleiechyd (Attend Anywhere a dros y ffôn), er hynny, mae'r galw am hyn wedi bod yn weddol isel ac mae'r rhan fwyaf o fferyllfeydd wedi parhau i ddarparu gwasanaethau wyneb yn wyneb.

Deintyddiaeth

Mae Covid-19 wedi cael effaith fawr ar wasanaethau a ddarperir gan ymarferwyr deintyddol cyffredinol a Gwasanaeth Deintyddol Cymunedol y Bwrdd Iechyd. Mae gofal deintyddol yn cynnwys cyswllt wyneb yn wyneb agos, ac mae llawer o driniaethau deintyddol yn creu aerosol, ac felly'n rhoi risg uwch o drosglwyddo'r firws SARS-Cov-2 a achosodd Covid-19.

O ganlyniad, roedd yn rhaid i bractisau deintyddol stopio gwneud y rhan fwyaf o driniaethau ar ddechrau'r pandemig, er hynny roeddent yn aros ar agor i roi ymgynghoriadau dros y ffôn a chyngor, ar gyfer rhagnodi a darparu triniaethau brys, syml, nad oeddent yn cynnwys creu aerosol. Sefydlodd y Bwrdd Iechyd canolfannau deintyddol brys pwrpasol gyda'r offer i drin cleifion a oedd angen triniaethau brys mwy sylweddol.

Ers mis Gorffennaf 2020, mae practisau wedi gallu adfer gwasanaethau cam wrth gam, yn unol â chanllawiau gan y Prif Swyddog Deintyddol ar gyfer Cymru. Mae practisau yng Ngogledd Cymru bellach yn darparu gwasanaethau deintyddol cynhwysfawr, ond ar gapasiti is i ganiatau gweithdrefnau rheoli haint gwell yn cynnwys cadw pellter cymdeithasol o fewn adeilad y practis, awyriad gwell a chyfnodau tawelach rhwng cleifion er mwyn rhoi amser i awyru a glanhau.

Mae'r capasiti is hwn, yn dilyn yr oedi cychwynnol ar driniaethau, yn golygu bod practisau deintyddol wedi wynebu ôl-groniad o gleifion yn aros i gael eu gweld, ac felly maent wedi gorfod blaenoriaethu cleifion yn unol ag angen clinigol, gydag archwiliadau rheolaidd yn aros nes bod cleifion sydd angen triniaeth weithredol wedi cael eu gweld.

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi comisiynu, ar sail nad yw'n gylchol, capasiti ychwanegol gyda deintyddion y Stryd Fawr i helpu i fodloni'r galw am ofal brys ac mewn argyfwng. Bydd hyn ar waith tan mis Medi 2021, lle bydd adolygiad pellach yn cael ei gynnal.

Mae'r Gwasanaeth Deintyddol Cymuned yn parhau i ddarparu gwasanaeth i bobl fregus, ond yn wynebu heriau sylweddol i wella'r trefniadau awyru yn ei adeiladau. Bydd angen mynd i'r afael â'r rhain er mwyn dod â'r capasiti yn ôl at y lefel cyn y pandemig.

Optometreg

Mae'r pandemig wedi cael effaith fawr ar wasanaethau a ddarperir gan Bractisau Optometrydd Cymuned, er hynny bu iddynt barhau i gynnig gofal brys ac mewn argyfwng dan gynllun Archwiliadau Iechyd y Llygaid Cymru (EHEW) drwy gydol y cyfnod hwn.

I ddechrau, hyd at ddiwedd mis Mehefin 2020, cafodd archwiliadau rheolaidd y llygaid eu hoedi, ond roedd cleifion yn gallu cael eu gweld ar gyfer problemau llygadol brys a hefyd am gymorth ymarferol gyda materion fel toriadau, atgyweirio sbectolau a darparu lensys cyffwrdd newydd.

Roedd practisau nad oeddent yn gallu aros ar agor oherwydd iechyd, staffio neu gyfyngiadau ariannol, yn gallu cyfeirio cleifion at un o'r 15 "Canolfan Practis Brys" a gafodd eu dewis i ddarparu cyflenwad ar draws Gogledd Cymru. Roedd unrhyw bractis nad oedd yn "Ganolfan Brys" yn dal yn gallu darparu gwasanaethau os oeddent yn gallu gwneud hynny, ac roedd llawer ohonynt yn parhau i ofalu am eu cleifion rheolaidd yn ystod y cyfnod hwn. Yng nghyngor cyntaf y pandemig roedd y niferoedd a oedd yn dod i mewn yn llawer is ond tuag at ddiwedd mis Mai bu i'r niferoedd gynyddu a daeth y Canolfannau Brys yn fwy prysur.

O fis Gorffennaf 2020, roedd archwiliadau rheolaidd y llygaid yn cael ail-ddechrau, a bu i'r rhan fwyaf o bractisau agor eu drysau dan ganllawiau Covid-19 llym. Mae'r canllawiau hyn yn cynnwys cadw pellter cymdeithasol rhwng cleifion a glanhau offer yn well rhwng cleifion a darparu capasiti is yn yr holl bractisau. Mae galw mawr wedi bod am archwiliadau rheolaidd y llygaid ac archwiliadau gofal iechyd estynedig (EHEW) yn dilyn yr oedi mewn gwasanaethau rheolaidd, a gofynnwyd i bractisau barhau i flaenoriaethu cleifion brys lle bo angen.

Nyrsio ardal

Fel gwasanaethau eraill, mae ein timau nyrsio ardal wedi gorfod addasu eu ffyrdd o weithio i sicrhau eu bod yn gallu parhau i ddarparu gwasanaethau i'n cleifion bregus yn eu cartrefi eu hunain. Mae'r prif newidiadau wedi bod i drefniadau teithio, gan nad yw staff wedi gallu teithio gyda chydweithwyr wrth wneud ymweliadau ar y cyd, a defnyddio PPE ychwanegol. Mae hyn yn heriol iawn i staff sy'n gweithio yn y gymuned ac sy'n gorfod dod o hyd i ffyrdd o roi PPE ymlaen yn ddiogel cyn mynd i mewn i gartrefi cleifion, a'i dynnu i ffwrdd yn ddiogel ar ôl gadael, yn aml mewn tywydd oer, gwlyb a gwyntog. Gwelwyd ymroddiad y staff o ran eu parodrwydd i weithio oriau ychwanegol, oedi eu gwyliau blyneddol a hyd yn oed symud o'u cartrefi i sicrhau eu bod yn gallu parhau i ddarparu gwasanaeth 24 awr y dydd a bod cleifion yn parhau i dderbyn gofal priodol.

Bu i'r gwasanaeth Tuag Adref addasu ei drefniadau gweithio i gydlyn'r holl gyfeiriadau drwy un lleoliad. Roedd hyn yn galluogi iddynt sicrhau bod yr holl gleifion gofal lliniarol yn dal i gael eu gofalu amdanynt gartref, a darparu cefnogaeth uwch i osgoi derbyniadau diangen a hwyluso rhyddhau cynnar o'r ysbyty, gan helpu i leihau'r pwysau ar welyau cleifion mewnol.

Mae nyrsys ardal hefyd wedi chwarae rôl fawr yn y rhaglen brechu Covid-19, gan weithredu fel timau brechu symudol i sicrhau bod cleifion sy'n gaeth i'r tŷ ac unigolion bregus yn gallu cael eu himiwneddio.

Ymwelwyr Iechyd

Mae'r gwasanaeth ymwelwyr iechyd yn wasanaeth arall sydd wedi mabwysiadu technoleg ac wedi addasu ei arferion gweithio i sicrhau bod gwasanaethau yn parhau i gael eu darparu yn ystod y pandemig Covid-19. Cyflwynwyd gweithio o bell, yn cynnwys canolfannau lloeren cymunedol a gwaith grŵp rhithiol i gyrraedd yr holl blant a'u teuluoedd.

Datblygwyd taenlenni a chynlluniwyr diogelu digidol i sicrhau bod darpariaeth gwasanaeth a llywodraethu wedi'i seilio ar angen, a chynhaliwyd sgrinio ac asesiadau risg i ddynodi teuluoedd gwydnwch is ac aganghenion uwch a oedd yn parhau i fod angen cyswllt wyneb yn wyneb.

Yn ystod camau cynnar y pandemig, bu i'r tîm weithio o ganolfannau canolog i sicrhau bod y Rhaglen Plant Iach Cymru yn cael ei ddarparu dros y ffôn a drwy ddefnyddio llwyfannau rhithiol fel 'Attend Anywhere' a Microsoft Teams, er hynny mae darpariaeth 'wyneb yn wyneb' y rhaglen bellach wedi'i adfer.

Mae brechiadau i blant dan oed ysgol a brechiadau mewn ysgolion wedi parhau drwy gydol y flwyddyn.

Gwasanaethau Therapi

Cafodd y penderfyniad i oedi gwasanaethau nad ydynt yn rhai brys ym mis Mawrth 2020 effaith sylweddol ar wasanaethau therapi gydag adleoli staff therapi ac ailddyrannu lle adsefydlu i gefnogi'r ymchwydd mewn capasiti'r ysbyty. Symudodd rhai therapyddion i weithio mewn amgylcheddau anghyfarwydd i gefnogi staff sy'n bod eisoes mewn gofal critigol ac ar wardiau eraill. Bu i staff eraill gwirfoddoli i weithio gyda'r gwasanaeth Profi, Orlhain a Diogelu a'r ysbytai dros dro, ac yn ddiweddarach yn y flwyddyn, bu iddynt gymryd rhan yn y rhaglen frechu.

Cafodd hyn effaith anochel ar amseroedd aros ar gyfer gwasanaethau therapi nad ydynt yn frys ac erbyn mis Awst 2020 roedd gennym 4013 o bobl, yn cynnwys oedolion a phlant, yn aros yn hirach na'r targed mynediad o 14 wythnos ar gyfer eu hapwyntiad cyntaf, i fyny o 35 cyn y pandemig.

I ddarparu cefnogaeth i'r cleifion hyn, a'r rheiny a oedd yn aros am ofal dilynol, gwasanaethau therapi oedd un o'r gwasanaethau cyntaf i fabwysiadu datrysiadau digidol a'r prif ddefnyddwyr cyntaf o'r llwyfan digidol Attend Anywhere yn y Bwrdd Iechyd.

Mae'r dulliau hyn, wedi'u defnyddio ochr yn ochr ag ail-agor gwasanaethau rheolaidd yn raddol yn dilyn ton cyntaf y pandemig, yn golygu bod nifer y cleifion a oedd yn aros dros 14 wythnos am fynediad at wasanaethau therapi wedi lleihau i 1216 erbyn diwedd mis Mawrth 2021.

Roedd colli mynediad at le ar gyfer gwasanaethau adsefydlu yn aros yn brif gyfyngiad ar gyfer adferiad llawn yn 2021, ac mae cynllun busnes i ail-ddarparu lle ar gyfer therapi yn ardal Wrecsam wedi'i gynnwys yng nghynllun gweithredol y Bwrdd Iechyd ar gyfer 2021/22.

Mae adsefyddu yn parhau i fod yn rhan ganolog o broses adfer y Bwrdd Iechyd ac mae staff therapi yn cymryd rhan weithredol mewn rhaglenni gwaith i gefnogi ein poblogaeth sydd wedi'u heffeithio gan y pandemig. Mae'r rhain yn cynnwys cleifion sy'n dod i mewn gyda symptomau o Covid Hir a chleifion sy'n gorfod aros yn hir i gael mynediad at wasanaethau fel orthopaedeg.

Brechlynnau a Phrofion Covid-19

Profi

Mae profi unigolion am Covid-19 wedi bod yn rhan hanfodol o'r ymateb i'r pandemig, i ddynodi unigolion sydd â'r salwch i helpu i atal y firws rhag lledaenu, i helpu i amddiffyn y rheiny yr ydym yn gofalu amdanynt rhag y risg o gael haint ac i leihau absenoldeb staff diangen drwy hunan-ynysu'n ddiangen.

Mae cyfleusterau profi wedi'u cyflwyno ar draws Gogledd Cymru wrth i gapasiti'r labordy o fewn y system genedlaethol i brosesu samplau ehangu. Mae'r rhan fwyaf o samplau yng Nghymru yn cael eu prosesu dan nawdd Iechyd Cyhoeddus Cymru. I ddechrau roedd hyn yn cael ei wneud drwy eu labordai yng Nghaerdydd, gan fewnosod y cyfleusterau angenrheidiol yng Ngogledd Cymru o fis Mai 2020.

I wella'r mynediad i breswylwyr lleol, bellach mae gan bob un o'r chwe sir ar draws Gogledd Cymru o leiaf un safle profi, sydd ar agor saith niwrnod yr wythnos. Mae cyfleusterau ar gael i yrru i mewn neu gerdded i mewn. Mae'r rhain yn cynnwys Safleoedd Profi Rhanbarthol, wedi'u cynnal fel rhan o drefniadau llywodraeth y Deyrnas Unedig, ac Unedau Profi Cymuned, Safleoedd Profi Lleol ac Unedau Profi Symudol sy'n cael eu gweithredu gan y Bwrdd Iechyd.

Mae'r holl ganlyniadau prawf bellach yn dod yn ôl o fewn 24 awr, gyda'r arhosiad cyfartalog am ganlyniad prawf o fewn 3 awr. Erbyn diwedd mis Ebrill 2021, cynhaliwyd bron i 793,000 o brofion Covid-19 yng Ngogledd Cymru, gan ddychwelyd oddeutu 38,000 o ganlyniadau positif.

Dechreuwyd cynnal profion PCR (Adwaith Cadwynol Polymerasau) i staff y Bwrdd Iechyd â symptomau Covid-19 posibl yn gynnar ym mis Mawrth 2020 a dyma'r prif ddull o brofi staff symptomatig. Ym mis Rhagfyr 2020 dechreuodd y Bwrdd Iechyd gyflwyno Profion Llif Unffordd i sgrinio staff rheng flaen heb symptomau i ddynodi unigolion asymptomatig a oedd yn cario'r firws.

Imiwneiddio

Lansiwyd y rhaglen frechu Covid-19 yng Ngogledd Cymru ym mis Rhagfyr 2020, yn dilyn cymeradwyo'r brechlyn Pfizer i gael ei ddefnyddio yn y Deyrnas Unedig. Roedd y gwaith cynllunio ar gyfer y rhaglen wedi bod ar waith wrth ddisgwyl y bydd yn cael ei gymeradwyo, a oedd yn golygu ein bod yn gallu rhoi'r brechlynnau mor gyflym ag oedd cyflenwad y brechlynnau i Gogledd Cymru yn ei ganiatau.

Mae'r rhaglen wedi'i darparu drwy amrywiaeth o lwybrau - Canolfannau Brechu Ysbyty i ganiatau amddiffyniad cynnar i staff rheng flaen iechyd a gofal, Canolfannau Brechu Torfol i ddarparu brechlynnau cyflym i unigolion drwy ddefnyddio'r brechlyn Pfizer (y mae ei ofynion trin yn golygu bod yn rhaid iddo gael ei ddefnyddio'n gyflym ar gyfer grwpiau mawr) a thrwy'r holl feddygfeydd yng Ngogledd Cymru. Mae timau brechu symudol wedi rhoi brechlynnau i gleifion sy'n gaeth i'r tŷ ac mewn cartrefi gofal, ac mae sesiynau brechu ychwanegol wedi'u cynnig drwy fferyllfeydd cymuned ac mewn Canolfannau Brechu Lleol, fel mae cyflenwad y brechlynnau yn ei ganiatau.

Cynigiwyd gwahoddiadau am frechlynnau yn unol â grwpiau blaenoriaeth a sefydlwyd gan Gyd-bwyllgor ar Frechu ac Imiwneiddio'r Deyrnas Unedig. Erbyn 31 Mawrth 2021, roedd cyfanswm o 433,752 o frechlynnau Covid-19 wedi'u rhoi. Roedd 46% (322,394) o boblogaeth Gogledd Cymru wedi cael eu dos cyntaf o'r brechlyn ac roedd 15% (111,358) wedi cael eu dos cyntaf a'r ail ddos.

Ni fyddai'r Bwrdd Iechyd wedi gallu cyflawni cynnydd fel hyn heb gefnogaeth a chymorth llawer o unigolion, yn cynnwys:

- Cyngor Sir Conwy a Sir y Fflint a Phrifysgol Bangor a Glyndwr, y mae eu cyfleusterau wedi bod yn lleoliadau ar gyfer ein canolfannau brechu torfol;
- ein contractwyr gofal cychwynnol;
- personél y gwasanaeth milwrol;
- staff awdurdodau lleol a Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru sydd wedi helpu i redeg llinellau ffôn trefnu apwyntiadau'r ganolfan frechu;
- brechwyr sydd wedi gwirfoddoli; a
- gwirfoddolwyr sy'n tywys a chynorthwyo'r rheiny sy'n dod i mewn i'r canolfannau brechu.

Gan ragweld y byddai'r ail don o'r pandemig Covid-19 yn digwydd yn ystod y gaeaf 2020/21, roedd ymgyrch flynyddol y fflw yn bwysicach nag erioed, i sicrhau bod yr unigolion mwy bregus yn glinigol yn aros mor iach â phosibl ac i helpu i leihau'r pwysau tymhorol arferol ar ein hysbytai.

Darperir brechlynnau'r fflw drwy feddygfeydd, ac yng Ngogledd Cymru mae cofnod cadarn o annog dinasyddion i dderbyn y cynnig o frechiad gyda'r cyfraddau brechu ymysg y grwpiau cymwys fel arfer yn un o'r uchaf yng Nghymru, blwyddyn ar ôl blwyddyn. Cynyddodd y cyfraddau brechu'n sylweddol ar draws Cymru ar gyfer 2020/21, gyda'r cyfraddau ar gyfer y Bwrdd Iechyd unwaith eto'n uwch na'r ffigurau cenedlaethol:

	Grwpiau risg clinigol 6 mis oed i 64 oed 2019/20	Grwpiau risg clinigol 6 mis oed i 64 oed 2020/21	65 oed a throsodd 2019/20	65 oed a throsodd 2020/21
BIPBC	46.9%	54.2%	71.4%	78.2%
Cymru Gyfan	44.1%	51.0%	69.4%	76.5%

Ail-ddylunio Gwasanaethau Llym i Ddarparu Gofal Covid-19

Roedd ymddangosiad Covid-19 yn cyflwyno heriau sylweddol i'n gwasanaethau llym ac ysbyty.

O glywed profiadau mewn mannau eraill, gwyddom y gallwn ddisgwyl gweld nifer fawr o dderbyniadau brys, gyda chyfran sylweddol o gleifion sy'n wael yn gritigol a fyddai angen cymorth resbiradol a chyfleusterau gofal critigol.

Roedd hefyd yn amlwg y byddai rhai o'r cleifion hyn yn cael adferiad araf a oedd angen arhosiad estynedig yn yr ysbyty.

Yn ychwanegol at hyn, roedd pa mor heintus oedd y coronafirws yn golygu bod gwahanu cleifion sydd â Covid-19 oddi wrth weddill yr ysbyty, a lleihau symudiad staff rhwng ardaloedd, yn hanfodol o ran lleihau'r cyfle i'r clefyd ledaenu.

Gofal Critigol ac Anaestheteg

O'r dechrau, roedd ein timau anaesthetig a gofal critigol yn rhan fawr o baratoi'r ymateb i'r pandemig, yn cynnwys sawl elfen o hyfforddiant, caffael offer ychwanegol a datblygu cyfleusterau gofal critigol ychwanegol dros dro.

Ym mhob un o'n prif ysbytai, crëwyd gwelyau gofal critigol ychwanegol drwy ail-bwrpasu'r cyfleusterau a'r offer yn ein hystafelloedd llawdriniaeth a mannau adfer. Yn Ysbyty Maelor Wrecsam mae uned gofal critigol newydd wedi'i ddatblygu trwy addasu man ward sy'n bod eisoes. Am y tro, mae uned gofal dwys blaenorol yr ysbyty wedi'i gadw ag offer i ddarparu capasiti ychwanegol tra bod y posibilrwydd o donnau pellach o'r pandemig yn parhau.

Cafodd gweithle arferol y Bwrdd Iechyd o 43 gwely gofal critigol ei gynyddu i ddechrau i uchafswm o 65. Yn ychwanegol, dynodwyd gwelyau ymchwydd ar gyfer pob un o'n safleoedd ysbyty llym a ellir eu camu i fyny yn ôl galw clinigol i ddarparu gofal dwys i gleifion. Mae'r trefniadau hyn wedi darparu capasiti digonol i fodloni'r holl alwadau yn ystod y don gyntaf a'r ail don.

Symudodd meddygon ymgynghorol gofal critigol i wasanaeth preswyl 12 awr y dydd, saith niwrnod yr wythnos a, gyda'r meddygon ymgynghorol anaesthetig, roeddent yn darparu gofal pedair awr ar hugain gan ddangos hyblygrwydd i fodloni'r galw Covid-19.

Mae rhai o'r newidiadau dros dro i arferion gweithio a gyflwynwyd bellach yn cael eu ffactorio i fodelau gweithio tymor hirach ar gyfer y gwasanaeth wrth symud ymlaen.

Ysbytai Dros Dro

I sicrhau bod gennym ddigon o gapasiti gwelyau ar gyfer cleifion a oedd yn adfer, sefydlodd y Bwrdd Iechyd, gan weithio â sefydliadau partner yn cynnwys Prifysgol Bangor, awdurdodau lleol Conwy a Sir y Fflint a'r gwasanaeth milwrol, tri ysbyty dros dro. Roedd y rhain wedi'u lleoli yng Nghanolfan Brailsford ym Mhrifysgol Bangor, Venue Cymru yn Llandudno a Chanolfan Hamdden Glannau Dyfrdwy yn Queensferry. Yn ôl awgrymiad aelod o'r cyhoedd, cafodd yr ysbytai hyn eu galw yn Ysbytai Enfys, gan gydnabod sut mae'r enfys wedi dod yn symbol o ddiolch am waith y GIG yn ystod y pandemig.

Gyda'i gilydd, roedd gan y tri ysbyty gapasiti i dderbyn hyd at 850 o gleifion, gyda'r bwriad y byddant yn cael eu defnyddio fel cyfleusterau camu i lawr ar gyfer cleifion a oedd yn adfer nad oeddent angen cymorth resbiradol mwyach i ryddhau gwelyau yn tri phrif ysbyty'r Bwrdd Iechyd. Roedd graddfa'r ymateb hwn yn unol â gwaith modelu yn rhagfynegi'r galw o Covid-19.

Wrth i dderbyniadau brys gynyddu yn ystod ail don y pandemig, defnyddiwyd 45 gwely yn Ysbyty Enfys Glannau Dyfrdwy i dynnu'r pwysau oddi ar welyau yn Ysbyty Maelor Wrecsam. Nid yw wedi bod yn angenrheidiol i dderbyn cleifion i'r ddau ysbyty arall, er hynny maent wedi parhau i gefnogi ymateb y GIG, yn bennaf yn eu rolau fel canolfannau brechu torfol.

Gofal Brys

Yn dilyn y gwaharddiad symudiad cyntaf ym mis Mawrth 2020, roedd lleihad sylweddol i ddechrau yn nifer y rheiny a oedd yn dod i mewn a chludiant ambiwlans i'r tair Adran Achosion Brys yng Ngogledd Cymru. Yna gwelwyd gynnydd graddol yn y niferoedd rhwng mis Mai a Medi 2020, gan ddisgyn eto rhwng mis Medi a Chwefror 2021. Cododd nifer y rheiny a oedd yn dod i mewn bob mis i dros 2000 yn ystod mis Mawrth 2021 ond roedd nifer y rheiny a oedd yn dod i mewn yn aros yn is na'r lefel cyn y pandemig. Mae lleihad amlwg wedi bod mewn derbyniadau uniongyrchol gan Feddygon Teulu yn ystod y flwyddyn hefyd.

Mewn ymateb i'r pandemig bu i ni ddechrau sgrinio'r holl gleifion ar gyfer Covid-19 cyn iddynt ddod i mewn i'r Adran Achosion Brys, ac roedd unrhyw gleifion a oedd yn dangos symptomau posibl o Covid-19 yn cael eu gwahanu. Cyflwynwyd llwybrau coch a gwyrdd gwahanol i wahanu cleifion, yn cynnwys o fewn yr ystafelloedd adfywio i ganiatau cleifion sydd angen y lefel hwn o ofal i gael eu trin yn ddiogel, waeth beth yw eu statws Covid-19.

Gweithiodd uwch glinigwyr o bob un o'r Adrannau Achosion Brys gyda chydweithwyr gweithredol a nyrsio ac ymgysylltu â chlystyrau gofal cychwynnol a Gwasanaeth Ambiwylans Cymru i ddynodi llwybrau gwahanol ar draws Gogledd Cymru ar gyfer gofal brys a llwybrau derbyn uniongyrchol i helpu i leihau nifer y cleifion a oedd yn dod i mewn i'r Adrannau Achosion Brys.

Roedd y trefniadau'n amrywio ar draws bob ysbyty gan ddibynnu ar gynllun y safle lleol - mae enghreifftiau yn cynnwys cyfeirio plant a phobl ifanc yn syth at y ward plant neu i 'Adran Achosion Brys Plant' a gafodd ei sefydlu yn yr adran cleifion allanol paediatrig (er hynny roedd plant ddifrifol wael yn dal yn cael eu trin yn y brif Adran Achosion Brys), defnyddio 'Siop Asgwrn' gyda chefnogaeth gan y Tîm Trawma ac Orthopaedig a chreu 'Adran Achosion Brys Llawfeddygol' mewn rhan wahanol o'r ysbyty i ofalu am yr holl gleifion o natur lawfeddygol.

Roedd pob tîm yn barod i wynebu'r her, gyda staff gweinyddol a oedd fel arfer yn gweithio oriau yn ystod y dydd yn cytuno i newid eu swyddi a chynnwys patrymau sifft yn ystod y nos i sefydlu gwasanaeth derbynfa ar gyfer yr Adrannau Achosion Brys ychwanegol. Daeth Meddygon Ymgynghorol a oedd wedi ymddeol yn ôl i gefnogi ein timau clinigol cyfredol a datblygodd timau llawfeddygol sgiliau newydd fel rhan o'r newid hwn mewn gofynion gweithio. Roedd y gwaith cydlynol hwn yn arwain at arloesedd, a bydd y cyfleoedd a ddynodwyd i symleiddio llwybrau a'u gwella yn llywio ein cynlluniau adfer a datblygu yn y dyfodol.

Ar ddechrau cyfnod y pandemig bu i'n timau llawfeddygol weithio gyda'r Adrannau Achosion Brys i roi gwasanaethau gofal brys yr un diwrnod (SDEC) ar waith ym mhob safle a'u hehangu, lle mae cleifion yn cael eu gweld gan lawfeddygon uwch yn gynnar ar ôl dod i mewn i'r ysbyty ac yn cael mynediad cyflym at ddiagnosteg a thriniaeth. Mae hyn yn caniatáu asesiad a rheolaeth gyflym i'r rheiny sy'n dod gydag amheuaeth o achosion llawfeddygol brys, lle dengys tystiolaeth ei fod yn lleihau nifer y cleifion sydd angen cael eu derbyn ac yn arwain at ganlyniadau gwell i gleifion. Mae datblygiadau pellach i'r gwasanaethau hyn yn parhau gyda mewnbwn amlddisgyblaethol gan staff fferyllfa a therapïau a thimau asesu a rhyddhau i adfer.

Mae timau Rhwydwaith Mynychwyr Rheolaidd yr Adran Achosion Brys (WEDFAN) yn dimau amlddisgyblaethol sy'n dynodi cleifion sy'n ymweld â'r adrannau achosion brys yn fynych ac yn casglu a rhannu gwybodaeth amdanynt. Yna byddant yn datblygu cynlluniau ymyrryd ac yn gweithio â'r cleifion yn unigol, ochr yn ochr ag unrhyw wasanaethau y maent yn ymgysylltu â nhw neu angen ymgysylltu â nhw i gefnogi'r cleifion i sicrhau bod eu hanghenion yn cael eu bodloni'n briodol. Mae'r gwaith hwn yn gwella bywydau'r grŵp hwn o gleifion bregus a chymhleth ac yn lleihau baich sylweddol ar wasanaethau gofal heb ei drefnu. Mae canlyniadau'r prosiect yn dangos presenoldeb is a byrrach a lles gwell i'r cleifion. Mae'r tîm wedi cynnal y gwasanaeth yn ystod cyfnod y pandemig.

Ar gyfer cyfnod y gaeaf 2020/21, pan oedd disgwyl i'r pwysau tymhorol gyd-daro â chynnydd ym mynychder Covid-19, sefydlwyd Strwythur Tactegol a Gweithredol dros dro i gydlynu'r ymateb i fwy o bwysau brys ar draws gwasanaethau llym a chymunedol ardal.

Roedd y Ganolfan Rheoli Tactegol (TCC) a threfniadau gorchymyn yn darparu arweinyddiaeth uwch gwell, gwell parhad rhwng y tu mewn a'r tu allan i oriau ac atebolrwydd mwy cadarn. Roedd hyn yn galluogi'r Bwrdd Iechyd i ddefnyddio ei gapasiti yn y ffordd fwyaf effeithiol a chydweithredol dros gyfnod y gaeaf, gan sicrhau diogelwch cleifion a lleihau'r risg o niwed yn ystod cyfnod o alw uchel iawn.

Hyfforddiant ac Adleoli Staff

Ers dechrau'r pandemig mae wedi bod yn ofynnol i adleoli staff i feysydd o angen ledled y Bwrdd Iechyd, i gefnogi meysydd sy'n wynebu pwysau cynyddol yn y galw ac i helpu ardaloedd sy'n wynebu prinder staff o ganlyniad i gydweithwyr angen hunan-ynysu neu warchod eu hunain, neu a oedd yn wael.

Cafodd adleoli staff clinigol nyrsio a bydwreigiaeth ei reoli gan yr uwch adrannau gweithredol yn ôl dull yn seiliedig ar risg. Ychwanegwyd galluedd arbenigol Covid-19 ychwanegol i'r cofnod staff electronig, a oedd yn diffinio pedwar categori (y staff hynny â phrofiad gofal critigol ac awyru, y rheiny â phrofiad awyru nad oedd yn fewnwithiol, cofrestryddion cyffredinol a chofrestryddion sylfaenol) a oedd yn galluogi staff i gael eu dynodi a'u hadleoli yn ôl eu profiad, gwybodaeth a sgiliau presennol.

Yn ystod ail don y pandemig, roedd adleoli yn cael ei reoli yn ôl dull yn seiliedig ar risg. Rhwng mis Hydref 2020 a Mawrth 2021 cynhaliwyd Cyfarfod Adleoli Staff Nyrsio dwywaith yr wythnos, wedi'i fynychu gan Gyfarwyddwyr Nyrsio, staff Gweithlu a staff allweddol eraill i gytuno ar staff a'u dyrannu yn seiliedig ar ddiffiniadau lefel coch / melyn / gwyn / gwynedd Staffio Pandemig Covid-19.

Roedd adleoli staff nad oeddent yn glinigol yn cynnwys proses a ddatblygodd i borth cronfa ddata, a oedd yn cefnogi dyrannu staff yn seiliedig ar eu profiad, gwybodaeth a sgiliau presennol.

Cafodd staff gynnig datblygiad a hyfforddiant i sicrhau bod ganddynt yr offer ar gyfer y rolau yr oeddent wedi cael eu hadleoli iddynt.

Cynigwyd hyfforddiant 'Yn ôl i'r Llawr' gan y Tîm Addysg Nyrsio Corfforaethol o fis Mawrth i Fehefin 2020, lle bu i gyfanswm o 2199 o staff nyrsio, bydwreigiaeth, cynorthwyr gofal iechyd, gweithwyr proffesiynol perthynol i iechyd a staff gweinyddol gael mynediad ato yn ystod y cyfnod hwn. Aeth llawer o staff i sesiynau lluosog, gan ddibynnu ar eu hasesiad eu hunain o'r wybodaeth a'r sgiliau a ddynodwyd a fyddai ei angen arnynt ar gyfer eu maes adleoli.

Datblygwyd hyfforddiant gwella sgiliau gofal critigol gan HEIW (Addysg a Gwella Iechyd Cymru) ar y cyd â phrifysgolion lleol a oedd ar gael drwy eu gwefan.

Roedd ystod eang o ddeunyddiau hyfforddiant a chynefino ar gael ar-lein drwy fewnwyd y Bwrdd Iechyd. Ar gyfer ail gam y pandemig, ffilmwyd sesiynau Yn ôl i'r Llawr a oedd ar gael i staff ar dudalennau gwefan Addysg Nyrsio Corfforaethol.

Mesurau rheoli haint a chyfarpar diogelu personol (PPE)

Cyfarpar Diogelu Personol (PPE)

Ar ddechrau cyfnod y pandemig, roedd pryderon mawr yn genedlaethol ynghylch gallu'r DU i ddod o hyd i ddigon o PPE i fodloni'r gofynion cynyddol arwyddocaol i amddiffyn gweithwyr y rheng flaen.

Fel rhan o ymateb gweithredol y Bwrdd Iechyd, sefydlwyd cyfres o ffrydiau gwaith i fodloni heriau darpariaeth PPE, a'r heriau logistaidd o sicrhau dosbarthiad a chyflenwad digonol i ardaloedd clinigol. Roedd y ffrydiau gwaith hyn yn cynnwys cyfathrebu, cyflenwi a galw, logisteg a gweithrediadau PPE, rhoddion, llywodraethu clinigol a risg, ac ymateb i ganllawiau cenedlaethol.

Cydlynwyd y gwaith gan grŵp llywio ymrwymedig o dan arweiniad Gweithredol y Dirprwy Brif Weithredwr/Cyfarwyddwr Nyrsio. Roedd y grŵp yn cwrdd unwaith yr wythnos, ac yn gyfrifol am asesu'r angen brys am PPE gan gynnwys archebu, dosbarthu, storio, cyfathrebu, a rhagolygon gofynion PPE y dyfodol.

Ar gyfer mwyafrif yr eitemau PPE, cynhaliwyd stoc ar lefelau digonol i fodloni gofynion drwy don gyntaf y pandemig, gyda'r hybiau PPE yn derbyn lefelau priodol o stoc ar gyfer eu hanghenion gweithredol. Fodd bynnag, roedd prinder cenedlaethol o feisorau i ddechrau. Yng Ngogledd Cymru, aethpwyd i'r afael â hyn drwy garedigrwydd gwneuthurwyr cymunedol, a fuodd yn creu a chyfrannu cynnyrch i'r Bwrdd Iechyd.

Roedd masgiau anadlu yn eitem arall lle mae'r sefyllfa genedlaethol yn golygu bod angen monitro agos a rheoli a dosbarthu gofalus o fewn y Bwrdd Iechyd i sicrhau bod lefelau stoc lleol yn parhau i fod yn ddigonol. Mae'r sefyllfa genedlaethol o ran yr eitemau wedi sefydlogi bellach.

Cynhaliwyd cyfathrebu rheolaidd ar draws y sefydliad i sicrhau bod staff yn ymwybodol o'r arweiniad cenedlaethol diweddaraf ar y PPE priodol sy'n ofynnol ar gyfer sefyllfaoedd clinigol.

Darparwyd hyfforddiant ac arweiniad i sicrhau bod staff yn deall y ffordd gywir i wisgo, dadwisgo a chael gwared â PPE i sicrhau eu bod yn gwneud hynny mewn ffordd ddiogel. Cynhyrchodd anesthetidd ymgynghorol wedi'i leoli yn Ysbyty Maelor Wrecsam a oedd wedi gwirfoddoli yn y clwstwr achosion Ebola yn Sierra Leone yn 2015 fideo ar-lein yn dangos y defnydd effeithiol o PPE, a ddenodd filoedd o bobl i'w wyllo.

Mae Tîm Iechyd a Diogelwch y Bwrdd Iechyd yn arwain y rhaglen ar gyfer profi ffit masgiau anadlydd i sicrhau bod pob aelod o staff sydd angen y lefel hon o ddiogelwch wedi'i asesu'n unigol a bod y masgiau maen nhw'n eu defnyddio yn ffitio'n effeithiol ac yn darparu'r lefel angenrheidiol o ddiogelwch. Mae staff ymrwymedig wedi eu recriwtio i gyflwyno'r rhaglen ar sail barhaus.

Ail-ddylunio ystadau ac addasiadau ffisegol

Mae timau ystadau a chyfleusterau'r Bwrdd Iechyd wedi chwarae rhan fawr yn yr ymateb i'r pandemig. Yn ogystal â chydlynu'r gwaith i greu'r ysbytai maes, maent wedi gwneud addasiadau eang ar lefel leol. Mae'r rhain wedi cynnwys:

- rheolaeth ar fynedfeydd ac allanfeydd ar safleoedd ysbytai i helpu i reoli llif cleifion ar y safle - mae nifer y pwyntiau mynediad i mewn i adeiladau ac adrannau wedi'u cyfyngu, a chyflwynwyd systemau un ffordd;
- gosod arwyddion a marciau llawr i gefnogi mesurau pellhau cymdeithasol;
- addasu gofodau gwaith clinigol ac anghlinigol i gefnogi pellhau cymdeithasol;
- gosod sgriniau amddiffynnol ac ymraniadau ystafell;
- gosod gorsafoedd gel a masgiau ychwanegol; a
- chreu podiau gwahanu ar y tri safle llym.

Mae gwaith ar seilwaith wedi cynnwys addasiadau a gwelliannau i lif ocsigen a chyflenwadau i'r tri phrif ysbyty llym.

Mae'r timau gwasanaethau domestig wedi gweithio'n agos gyda staff atal a rheoli haint, ac wedi cynnal gwaith glanhau a dadheintio ychwanegol.

Cyfathrebu

Mae cyfathrebu gyda'r cyhoedd wedi bod yn elfen allweddol o'n hymateb i'r pandemig. Mae angen hyn i gefnogi negeseuon iechyd cyhoeddus i helpu i hyrwyddo ymddygiadau a fydd yn helpu i gyfyngu ar ledaeniad yr haint, i egluro newidiadau i'r ffordd y mae gwasanaethau'n cael eu darparu yn ystod cyfnod y pandemig ac i gynghori cleifion ar sut y gallant barhau i gael mynediad at y gofal sydd ei angen arnynt. Mae nifer o aelodau staff wedi darparu cyfweiliadau ardderchog i wahanol sianeli cyfryngau i gefnogi negeseuon allweddol.

Drwy gydol y pandemig, rydym wedi gweithio gyda phartneriaid, gan gynnwys Llywodraeth Cymru, Iechyd Cyhoeddus Cymru, awdurdodau lleol a'r trydydd sector i sicrhau bod ein negeseuon yn amserol, yn gywir, yn gyson ac yn glir.

Defnyddiwyd nifer o lwybrau cyfathrebu, gan gynnwys sianeli cyfryngau cymdeithasol y Bwrdd Iechyd, diweddariadau ar ein gwefan, trwy'r wasg leol a'r cyfryngau a thrwy randdeiliaid.

Mae adroddiad dyddiol o weithgarwch y cyfryngau yn cael ei anfon at y Bwrdd yn ddyddiol a chaiff adroddiad o'r holl weithgarwch cyfathrebu a'r effaith ei ddosbarthu bob dydd Gwener.

Yn fwy diweddar, canolbwyntiodd cyfathrebu ar gyflwyno'r rhaglen frechu ar draws Gogledd Cymru, gan egluro sut mae dinasyddion yn cael eu blaenoriaethu a'u gwahodd am frechiad, pryd y gallant ddisgwyl galwad a phryd i gysylltu â'r Bwrdd Iechyd os ydynt yn bryderus nad ydynt wedi derbyn gwahoddiad disgwyliedig. Cyflogwyd unigolyn gyda phrofiad cyfathrebu helaeth dros dro i gefnogi'r rhaglen.

Cyhoeddir data ar gynnydd yn rheolaidd ar ein gwefan ac anfonir briff wythnosol i aelodau etholedig a phartneriaid allweddol. Cyhoeddir briff ehangach hefyd yn wythnosol gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr i randdeiliaid a'r gweithlu.

Darparu gofal a thriniaeth nad yw'n gysylltiedig â Covid

Fel sydd wedi ei nodi'n flaenorol, mae'r pandemig wedi cael cryn effaith ar wasanaethau iechyd ar gyfer cyflyrau amherthnasol i Covid-19. Gohiriwyd nifer o wasanaethau arferol i alluogi staff a chyfleusterau i gael eu lleoli mewn mannau eraill i sicrhau bod gennym y capasiti i drin derbyniadau brys. Rydym hefyd wedi gorfod gostwng capasiti gwasanaethau o ganlyniad i'r mesurau atal haint ychwanegol angenrheidiol i weithredu'n ddiogel wrth i'r coronafeirws barhau i gylchredeg yn y boblogaeth.

Fodd bynnag, mae wedi bod yn hanfodol parhau i ddarparu gwasanaethau iechyd i gleifion gyda chyflyrau heblaw am Covid-19 sy'n gofyn am ofal brys neu lle gall gohirio triniaeth gael effaith wael ar ganlyniad y claf yn y pen draw.

Canser

Trwy gydol y pandemig mae ein staff a'n gwasanaethau wedi ymdrechu i gadw amseroedd aros ar gyfer yr holl gleifion a gyfeirir fel brys neu angen llwybr brys lle amheuir canser mor fyr â phosib. Maent wedi gweithio'n galed i ail-ddylunio llwybrau clinigol, prosesau a gofodau corfforol i'n galluogi i drin cymaint o gleifion â phosib a hynny yn y ffordd fwyaf diogel.

I ddechrau, cafodd y pandemig Covid-19 effaith arwyddocaol ar y nifer o gyfeiriadau brys lle amheuir canser yr oedd y Bwrdd Iechyd yn eu derbyn o'n Meddygfeydd Teulu; ym mis Ebrill 2020, roedd y nifer i lawr i 37% o'r cyfartaledd misol ar gyfer 2019. Fodd bynnag, ar ôl ymgyrch gyfathrebu ar y cyd gan y Bwrdd Iechyd a Llywodraeth Cymru yn atgoffa pwysigrwydd pobl â symptomau i ymweld â'u meddyg teulu, cododd cyfraddau cyfeirio'n gyflym ac roeddent ar lefelau cyn y pandemig eto erbyn mis Gorffennaf 2020.

Yn ystod 2020/21 newidiodd y ffordd mae amseroedd aros cleifion â chanser yng Nghymru yn cael eu monitro a'u hadrodd. O fis Rhagfyr 2020 ymlaen, mae'r targed Llwybr Lle'r Amheuir Canser unedig wedi disodli'r targedau amser triniaeth canser 31 diwrnod a 62 diwrnod blaenorol.

Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol i ni ddechrau triniaeth claf cyn pen 62 diwrnod ar ôl i'r amheuaeth gyntaf o ganser ddod i'r amlwg, lle bynnag y cododd hynny - er enghraifft gallai fod yn gyfeiriad meddyg teulu ar gyfer amheuaeth o ganser, derbyniad brys i'r ysbyty, yn dilyn canfyddiad annisgwyl ar sgan, o raglen sgrinio, neu yn ystod adolygiad claf allanol o glaf arferol.

Mae ein timau Gwasanaethau Canser yn olrhain yr holl gleifion o bwynt amheuaeth drwy ddechrau'r driniaeth i sicrhau ein bod yn trin cymaint â phosib o fewn 62 diwrnod. Rydym yn derbyn porthiant dyddiol o'n systemau gweinyddu cleifion o'r holl gleifion a gyfeirir ar gyfer apwyntiad neu sgan gydag amheuaeth o ganser, neu unrhyw achos dydd neu driniaeth cleifion mewnol yn cael ei gynnal ar sail amheuaeth o ganser, fel y gallwn olrhain eu llwybrau a rhoi gwybod i reolwyr arbenigedd am unrhyw oedi.

Ym mis Rhagfyr 2020, ym mis cyntaf y targed newydd, ni oedd y Bwrdd Iechyd a oedd yn perfformio orau yng Nghymru gyda 71.7% o gleifion gyda chanser yn cael eu trin o fewn 62 o'r amheuaeth.

Mae cynnydd nodedig yn y cyfeiriadau at y llwybr canser tuag at ddiwedd y flwyddyn, gydag oddeutu 1,000 o gyfeiriadau ychwanegol ar draws mis Chwefror a Mawrth 2021 o'i gymharu â'r niferoedd misol cyfartalog cyn cyfnod y pandemig.

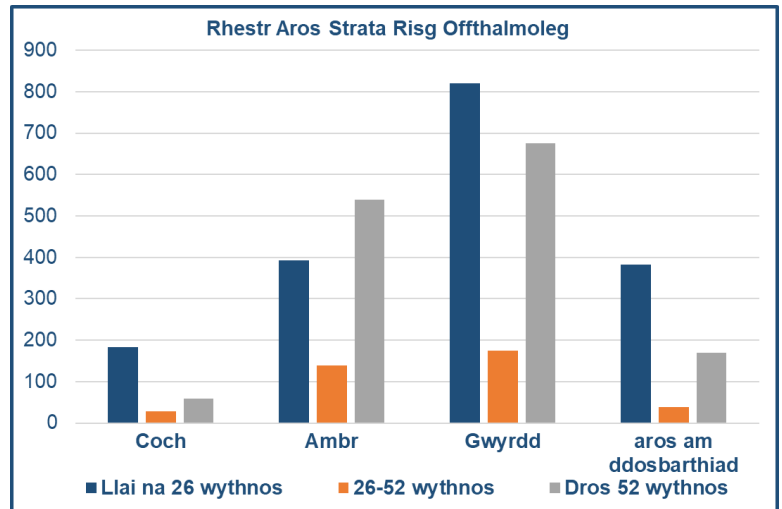
Cododd nifer y cleifion a gafodd ddiagnosis o angen triniaeth am ganser hefyd ym mis Mawrth 2021, a chafodd 463 claf driniaeth yn ystod y mis (oddeutu 120 mwy na'r cyfartaledd). Er gwaethaf y nifer fawr iawn o gyfeiriadau ar ddiwedd y flwyddyn, roedd ein perfformiad yn erbyn y llwybr ar 70%, unwaith eto'r gorau yng Nghymru.

Gofal Llygaid

Ar ddechrau'r pandemig, gohiriwyd triniaethau gofal llygaid nad oeddent yn rhai brys, er fe wnaethom barhau i drin achosion brys a chynnal clinigau dirywiad macwlaidd sy'n gysylltiedig â henaint (AMD).

Mae ychydig o weithgarwch dewisol wedi ail-ddechrau, ond mae'r angen i gynnal mesurau pellhau cymdeithasol o fewn ein hadrannau offthalmoleg, sydd o faint cyfyngedig, yn golygu bod capasiti ein gwasanaethau wedi gostwng yn arwyddocaol. O ganlyniad, mae effaith ddifrifol wedi bod ar amseroedd aros. Rydym wedi chwilio am adeilad allanol a ellir ei ddefnyddio i ddarparu cyfleusterau ychwanegol a fyddai'n ein galluogi i leddfu ychydig o'r cyfyngiadau, ond nid ydym wedi gallu dynodi unrhyw opsiwn priodol.

Mae ein clinigwyr offthalmig wedi cynnal adolygiadau achos pen bwrdd o'r holl gleifion y mae'r oedi mewn gweithgaredd yn effeithio arnynt i'w blaenoriaethu ar gyfer triniaeth unwaith y bydd y gwasanaethau'n ail-ddechrau. Mae cleifion wedi cael eu categorïddio mewn grwpiau coch, ambr a gwyrdd, gyda chleifion yn y grŵp coch y rhai sydd â'r risg fwyaf o gael effaith anghildroadwy ar eu golwg os bydd triniaeth yn cael ei gohirio'n sylweddol.

Mae ein gwasanaethau offthalmoleg wedi gweithio mewn partneriaeth gyda gofal cychwynnol i gyflwyno llwybrau gofal newydd ar gyfer cleifion sydd â diabetes a glawcoma sy'n golygu eu bod yn cael eu hadolygu mewn gofal cychwynnol a bod adroddiad yn cael ei anfon at y clinigydd i ddynodi'r camau triniaeth nesaf. Mae mesurau eraill sy'n cael eu rhoi ar waith a fydd yn helpu i fynd i'r afael ag amseroedd aros yn y gwasanaeth yn cynyddu nifer y sesiynau clinig sy'n cael eu hamserlennu a recriwtio meddyg ymgynghorol ychwanegol i ddechrau yn ei swydd yn ystod hanner cyntaf 2021/22.

Rhestrau Aros a Haeniad Risg

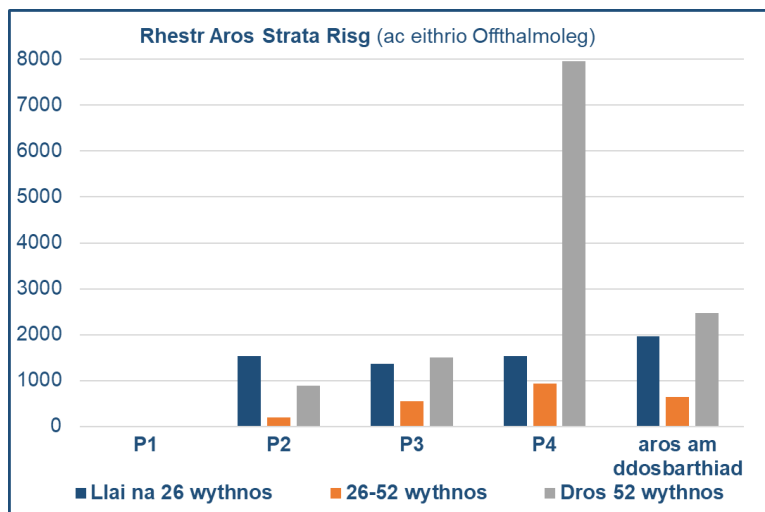
Mae llwybr cyfeiriad i driniaeth (RTT) yn gorchuddio'r pedwar can y bydd claf yn mynd trwyddo ar ôl cael ei gyfeirio am driniaeth ysbyty yn y GIG yng Nghymru. Mae'r rhain yn cynnwys yr amser a arhosir am unrhyw apwyntiadau ysbyty cychwynnol (cleifion allanol - cam 1), profion, sganiau neu weithdrefnau eraill a allai fod angen cyn cael eu trin (diagnosed - camau 2 a 3) ac yna'r arhosiad am y driniaeth i ddechrau (claf mewnol neu achos dydd - cam 4).

Y targed yw y dylai o leiaf 95% o gleifion aros llai na 26 wythnos o gyfeiriad at driniaeth. Mae cyfeiriadau brys yn cymryd blaenoriaeth gydag unrhyw glaf yn cael ei gyfeirio fel achos brys, neu gyda chanser a amheuir brys, yn cael eu rhoi ar lwybr claf allanol pythefnos. Mae ail gam y llwybr yn caniatáu hyd at 8 wythnos ar gyfer prawf diagnostig fodd bynnag byddai'r rheiny sydd ar lwybr brys neu lwybr amheuaeth o ganser brys unwaith eto yn cael eu blaenoriaethu gyda llwybr diagnostig o bythefnos.

Mae'r pandemig Covid-19 wedi gostwng ein capasiti i ddarparu gwasanaethau gofal wedi'u cynllunio o fewn ein hysbytai ac mae hyn wedi arwain at gynydd arwyddocaol yn y nifer o gleifion ar ein rhestrau aros a hyd yr amser y mae'r cleifion hynny yn aros am driniaeth. Mae hyn wedi galw am agwedd newydd at fonitro a rheoli ein rhestrau aros.

Ynghyd â'r holl Fyrddau Iechyd yng Nghymru a chyda chefnogaeth gan Lywodraeth Cymru a'r Colegau Brenhinol, mae'r model haenïad risg wedi cael ei fabwysiadu, ochr yn ochr â'r model Cyfeirio i Driniaeth (RTT) traddodiadol. Mae'r model Haenïad Risg wedi'i yrru'n glinigol lle bydd achos pob claf ar y rhestr aros yn cael ei adolygu gan glinigwr, ac yn cael gwerth risg clinigol rhwng un (B1) a phedwar (B4) yn seiliedig ar y deilliannau clinigol o aros am driniaeth ar gyfer cyflyrau gwahanol.

Y flaenoriaeth uchaf (B1) yw'r achosion lle mae angen triniaeth i atal colli bywyd neu atal niwed difrifol neu anadferadwy. Yr achosion blaenoriaeth isaf (B4) yw'r rhai lle na ddylai canlyniad y llawdriniaeth gael ei effeithio gan oedi ychwanegol, er ein bod ni'n cydnabod bod y cleifion blaenoriaeth isaf yn profi effeithiau gwael o'u cyflwr, megis poen neu gyfyngiadau ar eu symudedd, wrth iddynt aros. Fel y nodir yn yr adran flaenorol, mewn offthalmoleg, mae tri grŵp blaenoriaeth wedi eu defnyddio.

Ar ddiwedd mis Mawrth 2021, nifer y cleifion a arhosodd 36 wythnos neu fwy ar lwybr Cyfeirio at Driniaeth oedd 51,433 (o'i gymharu ag 11,798 ar ddiwedd mis Mawrth 2020) a'r nifer a oedd yn aros dros 52 wythnos oedd 43,423 (o'i gymharu â 3,113 ar ddiwedd Mawrth 2020). Mae'r ffigyrau'n dangos effaith Covid-19 ar ein gwasanaethau gofal wedi'u cynllunio, a maint yr her wrth drin niferoedd sydd bellach yn aros wrth i gapasiti'r gwasanaethau gael eu cyfyngu gan y mesurau parhaus sydd eu hangen i wrthsefyll y bygythiad gan Covid-19.

Mae ein staff therapi'n darparu cefnogaeth i gleifion sy'n profi amseroedd aros hir i gael mynediad at wasanaethau megis orthopaedeg. Er bod sesiynau adsefydlu yn cael eu cynnal i gleifion sy'n gwella ar ôl salwch, anaf neu lawdriniaeth ers amser maith, mae rhoi therapi cyn llawdriniaeth wedi'i gynllunio, y cyfeirir ato bellach fel cyn-adsefydlu, yn ddatblygiad cymharol ddiweddar sy'n cael ei ehangu mewn ymateb i'r sefyllfa a grëwyd gan y pandemig.

Mae cyn-adsefydlu wedi ei ddylunio i sicrhau bod cleifion mor iach â phosib ar gyfer llawdriniaeth, yn enwedig cyn triniaethau cymhleth iawn sydd â mwy o risg o gymhlethdodau ôl-lawdriniaeth. Er bod pob ymdrech yn cael ei wneud i atal niwed i gleifion, dengys tystiolaeth y gall 60% o gleifion sy'n cael llawdriniaeth fawr a/neu gymhleth heb hyfforddiant adsefydlu blaenorol ddioddef cymhlethdodau difrifol, ac efallai na fydd 5-10% o'r rhai sy'n dioddef y fath gymhlethdodau'n dod drwyddi.

Rydym yn gwybod nad yw 60% o gleifion dros 60 mlwydd oed yn cyrraedd y lefelau a argymhellir o ymarfer corff yn rheolaidd, gydag effaith groes ar eu ffitrwydd tanategol. Mae cyn-adsefyddiad yn becyn meddygaeth ataliol sy'n seiliedig ar dystiolaeth o hyfforddiant ymarfer corff dwyster uchel dan oruchwyliaeth, gwella diet ac ymyrraeth seicolegol.

Dengys astudiaethau rhyngwladol bod cyn-adsefyddiad yn haneru cyfradd cymhlethdodau ôl-lawdriniaeth, yn byrhau'r arhosiad yn yr ysbyty, a gostwng cyfraddau ail-dderbyniad i'r ysbyty a bod buddion iechyd hirdymor. Ar ôl y peilot cyntaf yn y Bwrdd Iechyd yn 2019, gyda chysiau pedair wythnos o hyd, adroddodd cleifion eu bod yn teimlo'n rymus, yn fwy iach, yn gryfach, yn fwy hyderus ac wedi eu paratoi'n well ar gyfer llawdriniaeth fawr. Adlewyrchodd ein data ganlyniad yr astudiaethau rhyngwladol - roedd y raddfa cymhlethdodau ar gyfer y sawl a gymerodd ran 51% yn is na'r grŵp heb waith cyn-adsefyddiad, gydag arosiadau byrrach yn yr ysbyty.

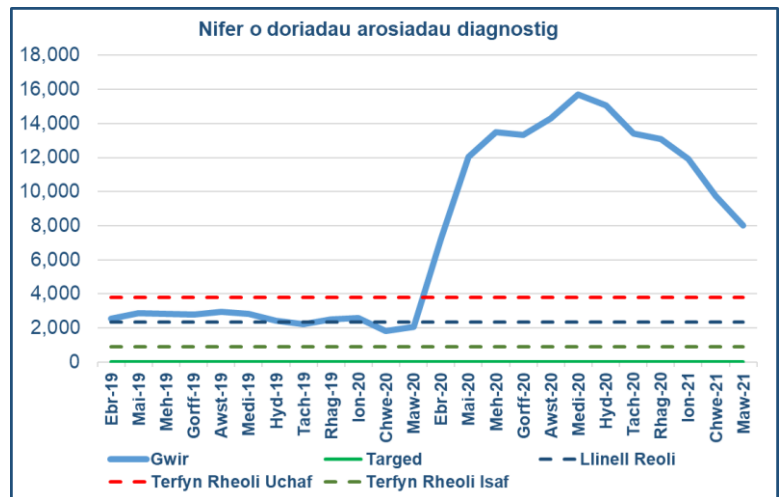
Bydd defnyddio pecynnau cyn-adsefydlu tra bo cleifion yn aros am lawdriniaeth yn helpu i gadw cleifion yn heini ac yn egniol, gan wella symudedd, a gallai helpu i leihau symptomau o ddydd i ddydd a lefelau poen. Dylai hyn helpu i leihau'r straen a'r pryder a all ddeillio o aros am amser hir am driniaeth, a hefyd gall wella canlyniadau triniaeth yn y pen draw.

Diagnosteg

Yn ystod misoedd cyntaf y pandemig, o ganlyniad i gyfyngiadau capasiti a achoswyd gan fesurau rheoli haint a phellhau cymdeithasol a seibiant y gweithgarwch difrys, cododd nifer y cleifion a oedd yn aros dros 8 wythnos am brawf diagnostig yn gyflym, gan daro i uchafbwynt o ychydig dros 15,700 erbyn Medi 2020.

Ers y cyfnod hwnnw, rydym wedi ail-ddechrau ac ymestyn gwasanaethau yn raddol, rydym wedi gwneud cynnydd da wrth fynd i'r afael ag ôl-groniad. Er bod ffordd hir o'n blaenau, roedd nifer y cleifion y mae eu hamser aros yn fwy na'r targed wyth wythnos wedi oddeutu ei haneru, i ychydig dros 8,000 erbyn diwedd mis Mawrth 2021.

Mae'r mwyaf o oedi mewn endosgopi, cardioleg a radioleg, a gostwng y rhain yw un maes ffocws yng Nghynllun Blynnyddol y Bwrdd Iechyd ar gyfer 2021/22.

Sgrinio

Ym mis Mawrth 2020, ar ddechrau'r pandemig Covid-19, gohiriodd Iechyd Cyhoeddus Cymru yr holl raglenni sgrinio cenedlaethol (Y fron, Ceg y Groth, Ymlediad Aortaidd yr Abdomen, Coluddyn).

Ail-ddechreuodd pob rhaglen rhwng mis Gorffennaf a mis Medi 2020, er eu bod yn cael eu cynnal ar gapasiti is na chyn y pandemig.

Canlyniad hyn oedd gostyngiad yn nifer y cyfeiriadau i'r Bwrdd Iechyd drwy'r gwasanaethau sgrinio ar gyfer canser a amheuir, er bod niferoedd wedi cynyddu drwy chwarter 3 a 4 o 2020/21, ac wedi parhau i gynyddu yn 2021/22.

Cleifion allanol

Roedd yn amlwg o gyfnod cynnar y pandemig na fyddem yn gallu trin cleifion mewn clinig yn yr un niferoedd â chyn ymddangosiad Covid-19, ac y byddai angen dull newydd. Gweithiodd ein clinigwyr, rheolwyr a staff cymorth gweinyddol yn galed gyda chydweithwyr TG i roi trefniadau a seilwaith ar waith i alluogi ein clinigwyr i gynnal apwyntiadau rhithwir, dros y ffôn neu fideo, lle bynnag yr oedd yn briodol gwneud hynny.

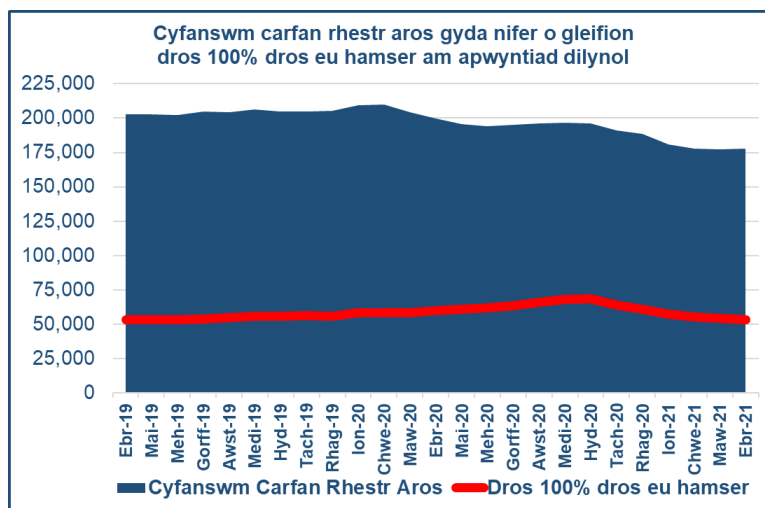
Mae nifer o gleifion wedi croesawu'r datblygiadau sy'n eu harbed rhag gorfod teithio, weithiau am bellteroedd sylweddol, ac yna aros yn ein hadrannau cleifion allanol i gael eu trin. Ar ôl profi'n llwyddiannus y gellir defnyddio'r dechnoleg i ddarparu ymgynghoriadau diogel ac effeithiol, mae'n cael ei gyflwyno ymhellach ar draws ein gwasanaethau.

Rydym hefyd wedi defnyddio technoleg debyg i alluogi Meddygon Teulu i 'gysylltu' yn rhithwir gyda meddygon ymgynghorol mewn gofal eilaidd i'w galluogi i dderbyn cyngor ac arweiniad arbenigol, gan alluogi mwy o bobl i gael eu trin yn lleol mewn Meddygfeydd Teulu, heb yr angen i fynychu safle ysbyty.

Rydym wedi cynnal adolygiad a dilysiad llawn o'n rhestrau aros i sicrhau ein bod yn cynnig apwyntiadau i gleifion sydd angen, ac sy'n dymuno, cael eu trin yn unig.

Yn ogystal, mae'r pandemig wedi bod yn gatalydd ar gyfer moderneiddio model apwyntiadau dilynol cleifion allanol. Lle mae'n briodol ac yn ddiogel yn glinigol i wneud hynny, caiff cleifion eu rhyddhau o'r gofal dilynol gyda dewis am naill ai 'Sylw i Symptom' (SoS) neu 'Ofal Dilynol ar Gais Claf' (PIFU). Mae hyn yn caniatáu i gleifion ddychwelyd i'r system heb orfod gweld eu Meddyg Teulu am ailgyfeiriad, yn hytrach na chael cynnig apwyntiadau dilynol arferol yn y dyfodol.

O ganlyniad i'r mesurau hyn, mae cyfanswm nifer y cleifion sy'n aros am apwyntiadau dilynol wedi gostwng dros y flwyddyn ddiwethaf, tra bod nifer y cleifion sy'n fwy na 100% dros eu dyddiad apwyntiad dilynol wedi'i gynllunio wedi'i ostwng yn gyson dros chwe mis olaf 2020/21.

Gwasanaethau Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu

Mae cyfraddau cyfeiriadau at y Gwasanaethau Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu wedi gostwng yn sylweddol ers dechrau'r pandemig, ac er eu bod wedi codi drwy gydol y flwyddyn, roeddent yn parhau yn is na'r lefelau cyn y pandemig ar ddiwedd y flwyddyn.

Bu'n rhaid i'r holl wasanaethau a ddarperir gan yr uwch adran addasu i sicrhau y gallai defnyddwyr gwasanaethau gael eu cefnogi o hyd, gan gynnwys darparu sesiynau un i un a grwpiau trwy sesiynau fideo neu rithwir.

Ym mis Mawrth 2020, rhoddodd y gwasanaethau system asesu a dilyn i fyny ar waith ar draws yr ardaloedd.

I ostwng cyswllt wyneb yn wyneb a'r risg o drosglwyddo haint, mae tele-iechyd meddwl yn cael ei ddefnyddio ar gyfer asesiadau ar-lein, adolygiadau a darparu ymyriadau.

Mae Therapi Ymddygiad Gwybyddol yn cael ei ddarparu ar-lein trwy feddalwedd dros y we, SilverCloud, gyda chefnogaeth trwy 'Consult Connect'. Nawr mae mynediad am ddim i'r cyhoedd i SilverCloud yng Nghymru; mae hyn ewdi cael ei hyrwyddo trwy ymgyrch cyfryngau cymdeithasol gan y Bwrdd Iechyd gan arwain at 1295 o gyfeiriadau yn cael eu gwneud o Ogledd Cymru. Os dyfarnir nad yw unigolion yn addas ar gyfer defnyddio SilverCloud, maen nhw'n cael eu cyfeirio at gefnogaeth ychwanegol gan Tan y Maen.

Hefyd, mae'r platform ar y we Attend Anywhere yn cael ei ddefnyddio'n gynyddol i alluogi apwyntiadau fideo i ddigwydd rhwng cleifion a chlinigwyr. Cablhawyd y cam cyntaf ym mis Hydref 2020, gydag estyniad pellach o'r cynllun hwn yn cael ei gynllunio.

Mae'r Gwasanaethau Camddefnyddio Sylweddau (SMS) yn defnyddio Zoom i barhau i ddarparu *Grwpiau Symud Ymlaen yn fy Adferiad*.

Fodd bynnag, mae opsiynau eraill ar gyfer ymyriadau ac asesiadau ar gael i alluogi unigolion i ddewis ohonynt ac osgoi camwahaniaethau yn erbyn unigolion sydd ddim â mynediad at y dechnoleg angenrheidiol neu sydd ddim yn gallu ei ddefnyddio.

Mae atal yn parhau i fod yn flaenoriaeth o ran cynllunio a darparu gwasanaethau ac mae'r datblygiadau a ddechreuodd cyn y pandemig i gefnogi hyn wedi cael eu blaenoriaethu. Mae hyn wedi cynnwys ymyrraeth gynnar i seicosis, y prosiect MiFEDRAF a'r gwaith gyda Seicoleg i hyrwyddo'r fenter gofal wedi'i gamu.

Ein menter Gwaith MiFEDRAF yw'r rhaglen Cymorth a Lleoliad i Unigolion ar raddfa fawr gyntaf yng Nghymru. Mae'r rhaglen hon o waith yn cael ei chyflwyno mewn partneriaeth gyda phartneriaid trydydd sector sef CAIS, Strategaeth Dinas y Rhyl, Llywodraeth Cymru a Phrifysgol Bangor. Mae'n canolbwyntio ar gefnogi pobl gydag anghenion iechyd meddwl ysgafn i gymedrol, anghenion trwy ddarparu cefnogaeth arbenigol sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i helpu unigolion i gael mynediad neu gael mynediad eto at gyfleoedd cyflogaeth yn dilyn colli swydd neu ddiweithdra; neu i gefnogi pobl i aros yn y gwaith. Dechreuodd hyn fel prosiect peilot naw mis ond cafodd ei ymestyn, trwy gyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru, i ddarparu cefnogaeth i fwy o bobl drwy'r cyfnod clo.

Ers mis Mai 2020 mae Partner Hwb Cymunedol MiFEDRAF – Tan y Maen ym Mlaenau Ffestiniog – wedi cefnogi 330 o bobl i gael mynediad at gefnogaeth ddigidol yn ystod y cyfnod clo, yn bennaf trwy'r ap cefnogaeth ddigidol 'Daylio' sy'n helpu defnyddwyr i dracio eu lles ac adnabod patrymau a gweithredoedd sydd o gymorth iddyn nhw.

Mae'r fenter gofal wedi'i gamu yn anelu at hyrwyddo dapariaeth therapi ac ymyriadau seicolegol effeithiol ac effeithlon mewn timau iechyd meddwl cymunedol (CMHTs) a gwasanaethau cefnogi iechyd meddwl cychwynnol lleol (LPMHSS), trwy ddarpariaeth hyfforddiant i staff perthnasol, arolygiaeth briodol, ac ymgynghori i gynorthwyo safonau ymarfer a'r defnydd o fesurau canlyniad cadarn.

Mae'r uwch adran wedi defnyddio addysg o don gyntaf y pandemig i ddatblygu ei Gynllun Gaeaf Llwybr Clinigol Covid-19. Roedd hwn yn cydnabod fod cleifion oedd yn profi anhwylder meddwl anghenion mwy na'r boblogaeth gyffredinol a chydafiachedd mwy gyda chyflyrau iechyd corfforol. Ystyriwyd y ffynhonnell bosib hon o alw cynyddol am wasanaethau, a sefydlwyd grwpiau Llwybr Clinigol Covid-19 i gyflwyno polisïau gweithredol safonol yn unol ag argymhellion y Grŵp Cyfeirio Clinigol Iechyd Meddwl ac Anabledd Dysgu.

Yn fwy diweddar, mae'r uwch adran wedi cefnogi darpariaeth rhaglen frechu Covid-19 i gleifion mewnol o fewn y gwasanaethau iechyd meddwl ac anabledd dysgu a chynorthwyo gydag adnabod defnyddwyr gwasanaeth yn y gymuned all fod yn anodd cysylltu â hwy.

Cydnabyddir fod y cyfraddau cyfeirio is ac effaith y pandemig a'r cyfnod clo wedi golygu y all ein gwasanaethau iechyd meddwl wynebu galw cynyddol dros y misoedd sydd i ddod. Bydd dulliau newydd o weithio a'r technolegau newydd sydd wedi cael eu cyflwyno mewn ymateb i'r pandemig yn parhau drwy'r cyfnod adfer yn 2021/22 a thu hwnt i ddarparu ffyrdd hygrych, effeithiol ac effeithlon o ddarparu cefnogaeth i'n defnyddwyr gwasanaeth.

Trin pobl fel unigolion

Mae gan ein cleifion, gofalmwyr, perthnasau a defnyddwyr gwasanaeth eraill ystod amrywiol o anghenion ac mae bodloni'r rhain yn allweddol i gyflawni canlyniadau gofal effeithiol a darparu profiad cleifion cadarnhaol.

Mae gennym gyfrifoldeb hanfodol i ddylunio a darparu gofal sy'n ystyried yr holl anghenion datganedig neu awgrymedig sy'n bwysig i gleifion unigol, eu gofalmwyr, y rhai sy'n annwyl iddynt, ac i'r gweithwyr proffesiynol gofal iechyd sy'n darparu'r gofal. Fodd bynnag, mae'r anawsterau a gyflwynwyd gan y pandemig Covid-19, a rhai o'r mesurau a ddilynwyd mewn ymateb, wedi herio ein gweithwyr a'n gwirfoddolwyr i fod yn fwy arloesol wrth ddynodi a bodloni'r anghenion. Mae hyn wedi bod yn arbennig o bwysig i bobl â cholled synhwyrdd neu namau gwybyddol.

Mae adborth gan ein cleifion a defnyddwyr gwasanaeth eraill yn ein galluogi i ddysgu ac arloesi a dangos yn glir bod cyfathrebu'n agored ac onest yn cyfrannu at ofal diogel ac effeithiol, at brofiad cadarnhaol, yn ogystal â synnwyr o gael eich gwerthfawrogi a'ch parchu.

Fodd bynnag, mae llai o ymgysylltiad wyneb yn wyneb, a'r rhwystrau ychwanegol a grëwyd gan fwy o ddefnydd o gyfarpar diogelu personol sy'n cuddio mynegiant wyneb wedi gwneud cyfathrebu'n effeithiol yn fwy anodd. Mae hyn yn peryglu creu mwy o anawsterau i ddefnyddwyr gwasanaeth sydd â cholled synhwyrdd wrth gael mynediad at a chymryd rhan mewn gwasanaethau ar yr un sail â defnyddwyr gwasanaeth eraill, a chynyddu'r ymdeimlad o unigrwydd y gall hyn ei achosi.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn cynnig nifer o fentrau i sicrhau bod cleifion a defnyddwyr gwasanaeth eraill sydd â cholled synhwyrdd yn dal i allu cael mynediad at ofal a'i dderbyn i'r un safon â defnyddwyr gwasanaethau eraill. Mae'r rhain yn cynnwys:

- cydweithrediad gyda'r Ganolfan Arwyddo Golwg Sain i ariannu Cynllun Gofal Iechyd Hygyrch (AHCS) sy'n darparu cymorth uniongyrchol i gael mynediad at ein gwasanaethau;
- darparu dehongliad Iaith Arwyddion Prydeinig (BSL) o dan y cynllun WITS (Wales Interpreter and Translation Service) cenedlaethol, gan gynnwys darpariaeth o wasanaethau dehongli o bell;
- treialu defnyddio masgiau clir i hwyluso darllen gwefusau fel rhan o brosiect a werthuswyd yn genedlaethol;
- datblygiad y gwasanaeth PALS (Gwasanaeth Cynghori a Chyswllt i Gleifion) a rhaglen Pencampwyr Cleifion; a
- datblygiad Pecyn Cymorth Gofal Iechyd Hygyrch sy'n darparu arweiniad at arfer gorau.

Mae'r cyfyngiadau ar ymweld y bu eu hangen i helpu i amddiffyn cleifion, ac ymwelwyr, rhag y risg o haint Covid-19 wedi golygu nad oedd cleifion mewnol yn gallu cael cymaint o gysylltiad â theulu a ffrindiau, ac elwa o'r cyswllt hwnnw. Mae hyn yn benodol o anodd i rai o'n cleifion mwyaf agored i niwed, gan gynnwys yr henoed a'r rhai gyda dementia a nam gwybyddol. I leddfu effeithiau hyn, rydym wedi cyflenwi iPadiau a chefnogi cleifion gyda galwadau fideo i ffrindiau ac ehangu ein gwasanaeth Llythyr i Anwyliad.

Mae timau ysbyty a chymunedol, gyda chymorth ychwanegol gan wasanaethau gofal lliniarol arbenigol, wedi gweithio'n agos gyda'i gilydd i gefnogi anghenion gofal lliniarol a diwedd oes cleifion a theuluoedd, gan gynnwys y rhai a effeithiwyd gan Covid-19. Ymhlith y meysydd ffocws allweddol mae cynllunio gofal ymlaen llaw, cefnogaeth ac arweiniad i deuluoedd a gofalmwyr, rheoli symptomau i roi cysur, ynghyd â systemau i sicrhau mynediad amserol at feddyginiaethau. Mae nifer o wasanaethau wedi gweithio gyda'i gilydd i ddarparu mynediad at gymorth profedigaeth. Rydym yn cydnabod effaith y cyfyngiadau ar ymweld a chyswllt ar gyfer y rhai sy'n derbyn gofal diwedd oes a'u teuluoedd ac rydym wedi ceisio galluogi sesiynau ymweld lle gall hyn gael ei drefnu'n ddiogel.

Gweithio i Wella

O dan Reoliadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Trefniadau Pryderon, Cwynion ac Iawn) (Cymru) 2011 (a elwir yn Gweithio i Wella neu 'PTR') mae'n ofynnol i'r Bwrdd Iechyd roi sicrwydd a thystiolaeth i gymuned a rhanddeiliaid y sefydliad ein bod yn parhau i fynd i'r afael â phryderon a dysgu ganddynt.

Yn ystod y flwyddyn, cofnodwyd y pryderon canlynol gan y Bwrdd Iechyd:

- Cwynion derbyniwyd 3887
- Digwyddiadau cofnodwyd 34471
- Hawliadau agorwyd 255 achos hawliadau esgeulustod clinigol ac anafiadau personol newydd

Cafodd y pandemig Covid-19 effaith ar nifer y cwynion a'r hawliadau a dderbyniwyd a'r nifer o ddigwyddiadau a gofnodwyd. Yn ystod chwarter cyntaf 2020/21, roedd cwmp sylweddol yn niferoedd a gofnodwyd gan y Bwrdd Iechyd, ers hynny, mae cynnydd sefydlog yn ôl i'r niferoedd cyn y pandemig.

Caiff pob cwyn a dderbynnir ei gydnabod i ddechrau ac yna, darperir ymateb sy'n mynd i'r afael ag anfodlonrwydd y mae'r sawl sy'n cwyno wedi ei fynegi. Mae nifer fach o'r cwynion hyn lle ystyrir bod y methiant yn torri ein dyletswydd gofal. Ymchwilir yn gadarn i unrhyw achos o'r fath sydd, neu a allai fod wedi achosi niwed gwirioneddol, i nodi achosion sylfaenol neu risgiau posibl fel y gallwn ddileu neu liniaru'r cyfle am unrhyw doriad gofal tebyg yn y dyfodol.

O dan y rheoliadau PTR, lle mae'r Bwrdd Iechyd yn cynnal ymchwiliad i bryder yn unol â Rheoliad 23 a'i fod yn benderfynol bod atebolrwydd cymwys yn bodoli neu y gall fodoli, rhaid i'r Bwrdd Iechyd benderfynu, yn unol â'r darpariaethau, a ddylid gwneud iawn (a ddisgrifir fel ymateb Rheoliad 26). Os yw'n cael ei sefydlu bod rhwymedigaeth cymwys yn bodoli, yna bydd cynnig o iawndal yn cael ei wneud gan y Bwrdd Iechyd (disgrifir yn lleol fel ymateb Rheoliad 33).

Ar gyfer yr adroddiad hwn, defnyddir y meini prawf uchod i ddiffinio a oes sylfaen dda i'r pryder: i ystyried neu sefydlu rhwymedigaeth cymwys, mae'n rhaid cytuno bod y Bwrdd Iechyd wedi torri ei ddyletswydd gofal i ddechrau. Yn gynwysedig yn yr ymatebion pryder hyn hefyd bydd y pryderon hynny lle gall yr iawndal ariannol posibl fod yn fwy na'r terfyn o £25,000. Yn ystod 2020/21, cyhoeddodd y Bwrdd Iechyd:

- Ymateb Rheoliad 24: 1 (yn fwy na'r terfyn ariannol)
- Ymatebion Rheoliad 26: 6
- Ymatebion Rheoliad 33: 3

Yn ystod y flwyddyn, mae'r Bwrdd Iechyd wedi derbyn 122 ymholiad gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Cwynion

Mae mwyafrif y cwynion a dderbynnir yn cael eu rheoli fel 'datrysiad cynnar' sy'n golygu eu bod yn cael eu datrys o fewn dau ddiwrnod o'u derbyn ac i foddhad y sawl sy'n cwyno. Mae'r rhai nad ydynt yn cael eu datrys o fewn yr amserlen hon, neu sy'n fwy cymhleth, yn aml gyda honiadau o niwed wedi ei achosi, yn cael eu rheoli o dan PTR.

Mae'n cael ei gydnabod y gall cwynion ddod â nifer o wahanol elfennau o ofal i'n sylw, a bydd y rhain yn cael eu trin yn unigol o fewn ein hymateb. Mae cynnwys y pryderon yn cael eu categorioedd yn berthnasol i'r prif bwnc, yn unol â gofynion adrodd Llywodraeth Cymru, i gefnogi dynodiad themâu sy'n dod i'r amlwg a meysydd penodol o bryder sy'n arwain at waith gwella wedi'i ffocysu.

Y tri phwnc a ddynodwyd amlaf o'r cwynion a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn oedd:

- Materion cyfathrebu (ar draws pob gwasanaeth);
- Triniaeth glinigol/asesiad (ar draws pob gwasanaeth);
- Apwyntiadau (yn bennaf o ran gwasanaethau llawfeddygol).

Mae cyfathrebu yn thema eang ac, ar brydiau, mae'r ystod o broblemau'n gymhleth. Yn ystod y pandemig Covid-19, problem fawr a gafwyd oedd teuluoedd yn cael mynediad at wybodaeth o feysydd clinigol am y sawl sy'n annwyl iddynt. Mae hyn wedi'i ddwysáu gan y cyfyngiadau ar ymweld ag ysbytai yr oedd yn rhaid eu gosod i leihau'r risg o ledaenu haint.

Mae'r camau a gymerwyd o ran materion gwella o amgylch cyfathrebu yn cynnwys:

- prynu iPadau i'w defnyddio mewn ardaloedd llym i gleifion gael galwadau fideo gyda'u perthnasau a'u gofalmwyr yn ystod y cyfyngiadau ar ymweld;
- cyflwyno gwasanaethau 'llythyrau i anwyliad' lle gall perthnasau a gofalmwyr anfon neges dros ffôn, llythyr neu e-bost a bydd yn cael ei anfon i'r claf;
- datblygu gwasanaeth cymorth cyswllt a phroffesiynol gyda'r nod o wrando, cynnig cyngor a chymorth i deuluoedd ar adeg mor anodd;
- creu arweiniad gweithdrefnol a 'phanel darllenwyr' (gydag ymgysylltiad cleifion a gofalmwyr) ar gyfer gwybodaeth ysgrifenedig; a
- datblygu gwybodaeth mewn amrywiaeth o ffurfiau i gynyddu'r dewis ar gyfer ein cleifion gyda cholled synhwyrdd a gofynion iaith.

Mae proses gwynion newydd wedi'i datblygu ar gyfer y Bwrdd Iechyd ac roedd y broses o gyflwyno hyn yn parhau ar ddiwedd y flwyddyn.

Cydnabyddir nad yw pob pryder a fynegir yn gŵyn ond efallai'n gwestiwn, mynegiant barn neu ymholiad. Ffocws y ffyrdd newydd o weithio fydd ar ddatrysiad cynnar y pryderon megis mynediad at wasanaethau ac amseroedd aros ar gyfer apwyntiadau neu driniaethau sy'n un o'r themâu sy'n arwain at nifer fawr o gwynion ar gyfer y Bwrdd Iechyd. Fel rhan o'r trefniadau newydd, mae Tîm Cwynion y Bwrdd Iechyd yn gweithio'n fwy agos gyda'r Gwasanaeth Cyswllt a Chyngor Cleifion (PALS) i ganolbwyntio ar gyswllt cyntaf a datrysiad cynnar cwynion ac ymholiadau.

Mae Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (PSOW) wedi dychwelyd nifer cynyddol o achosion i'r Bwrdd Iechyd gyda chyfarwyddyd y dylent gael eu hail-archwilio o dan y PTR i ystyried gwneud iawn. Nod pellach y drefn gwynion ddiwygiedig yw gwella cadernid y broses ar gyfer ymchwilio, dyfarnu ac ymateb mewn cwynion cymhleth a'r rhai sy'n honni niwed. Bydd hyn, yn rhannol, yn mynd i'r afael â'r materion a godwyd gan PSOW.

Digwyddiadau

Mae mwyafrif y digwyddiadau yr adroddir arnynt yn cael eu dosbarthu fel rhai 'dibwys' yn yr ystyr na achoswyd unrhyw niwed i'r claf gan y digwyddiad a ddigwyddodd.

Y tri math mwyaf cyffredin o ddigwyddiad a gofnodwyd ar system gofnodi digwyddiadau'r Bwrdd Iechyd yw:

- Briwiau gwasgu / wlser decubitus;
- Llithro, baglu, syrthio a gwrthdrawiadau;
- Cam-drin ac ati staff gan gleifion.

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi sefydlu grŵp goruchwyllo strategol i graffu digwyddiadau syrthio. Mae hyn yn dwyn uno staff clinigol, llywodraethu a chorfforaethol i ddadansoddi'r wybodaeth a gasglwn o'r digwyddiadau hyn, i nodi unrhyw themâu a thueddiadau neu fannau problemus sy'n dod i'r amlwg ac i wneud argymhellion ar gyfer gwelliannau. Mae dull tebyg yn cael ei gynllunio i fynd i'r afael â briwiau gwasgu, gyda grwpiau lleol yn rhoi trosolwg ar hyn o bryd.

Oherwydd y newidiadau cenedlaethol i drefniadau adrodd oherwydd y pandemig Covid-19, mae nifer y digwyddiadau difrifol a adroddir i'r Bwrdd Iechyd wedi eu cyfyngu i nifer fach o gategorïau. Sicrhodd prosesau mewnol bod yr holl ddigwyddiadau difrifol yn cael eu hadolygu drwy ddefnyddio dull archwilio cyfraneddol.

Roedd y gostyngiad mewn adrodd ar ddigwyddiadau a nodwyd yn ystod chwarter cyntaf 2020/21 yn cyfateb i'r cyfnod o ostyngiad yn nifer y gwelyau a gweithgaredd cleifion allanol wrth i wasanaethau dewisol gael eu gohirio ar ddechrau'r flwyddyn fel rhan o'r paratodau ar gyfer cyfnod cychwynnol y pandemig Covid-19. Ni chafodd hyn ei ddyblygu ar gyfer cyfnodau pellach y pandemig, ac mae adrodd ar ddigwyddiadau wedi dychwelyd, a pharhau ar, niferoedd tebyg i'r rhai cyn y pandemig.

Yn ystod y flwyddyn, rydym wedi gweld niferoedd cynyddol o ddigwyddiadau wedi eu categoreiddio fel 'amlygiad i drydan, sylwedd peryglus, haint ac ati.' Mae hyn oherwydd y pandemig Covid-19 ac adrodd ar glwstwr achosion ac achosion unigol o'r firws (ymysg staff a chleifion). Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymgysylltu gyda datblygiadau Cymru gyfan i fabwysiadu dull safonol i archwilio'r achosion o dan reoleiddiadau PTR.

Yn 20/21, adroddwyd ar bump 'digwyddiad byth'. Mae'r rhain yn ddigwyddiadau croes difrifol y dylai ein systemau a'n prosesau sicrhau na ddylent fyth allu digwydd. Mae tri allan o'r pump yn cyfeirio at lawfeddygaeth man anghywir a diffyg neu fethiant i ddefnyddio LocSSIPs (Safon Diogelwch Lleol ar gyfer Triniaethau Ymledol) yn thema gyffredin. Mae ein hymagwedd tuag at LocSSIPs a NatSSIPs (Safon Diogelwch Genedlaethol ar gyfer Triniaethau Ymledol) yn cael ei hail-ddylunio ar hyn o bryd i fynd i'r afael â'r methiannau a ganfuwyd yn ystod yr ymchwiliad i'r digwyddiadau hyn. Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd yn gweithio i ddatblygu dull ffactorau dynol i archwiliadau, cydnabod pwysigrwydd y rôl o ymddygiadau dynol wrth weithio mewn system heriol a chymhleth iawn.

Yn yr un modd â'r weithdrefn cwynion, mae'r broses digwyddiadau wedi cael adolygiad cynhwysfawr ac mae gweithrediad proses rheoli digwyddiadau newydd ar y gweill. Dechreuodd y cyfarfodydd adolygu digwyddiadau dyddiol tua diwedd 2020. Caiff cyfarfodydd dyddiol eu cadeirio gan aelodau o'r Adran Profiad a Diogelwch Cleifion ac arweinwyr llywodraethu gwasanaeth sy'n eu mynychu. I ddechrau mae'r ffocws ar adolygu unrhyw ddigwyddiadau mawr neu drychinebus yr adroddwyd arnynt yn ystod y 24 awr flaenorol. Adolygir yr ymateb Ei Wneud yn Ddiogel ar unwaith a phenderfynir ar lefel yr ymchwiliad (cryno neu gynhwysfawr) sy'n ofynnol. Caiff gweithredoedd o'r cyfarfodydd eu holrhain, drwy ddefnyddio'r system adrodd ar ddigwyddiadau, hyd at y casgliad. Caiff gwelliannau pellach i'r broses a'r fethodoleg eu gweithredu yn ystod 2021/22.

Hawliadau

Roedd gostyngiad yng ngweithgarwch hawliadau ar gyfer mwyafrif 2020 i 2021, gyda mis Mawrth 2021 yn unig yn dangos dychweliad i lefelau cyn y pandemig.

Er bod 255 achos ar agor, mae bron i hanner o'r rhain o dan ystyriaeth gyda chais am ddatgelu'r cofnodion. Mae 92 achos actif ar hyn o bryd.

Llawfeddygaeth (gofal eilaidd) a wnaeth gau'r nifer fwyaf o achosion am esgeulustod clinigol yn ystod y flwyddyn, ac Ystadau a Chyfleusterau oedd yr arbenigedd a wnaeth gau'r nifer uchaf o achosion am anaf personol.

Mae'r gweithredoedd a gwelliannau a wnaed yn dilyn ymchwiliad o hawliad esgeulustod clinigol ac achosion gwneud iawn, a honiadau anaf personol yn cynnwys:

- Newidiadau sylweddol i reoli ac asesu thromboprophylaxis, gan gynnwys cyflwyno llwybr cleifion a sefydlu hyfforddiant.
- Cyflwynodd y gwasanaethau Patholeg system i adolygu sleidiau microsgopi anodd a chymhleth ar sail reolaidd.
- Yn dilyn achos o straen galwedigaethol, adolygwyd y Polisi Urddas yn y Gwaith yn erbyn y Polisi Perthnasau Gwaith Iachach Cymru Gyfan. Mae'r holl lythyrau disgyblu wedi eu diweddarau a bellach yn cynnwys manylion ar sut i gysylltu gydag Iechyd Galwedigaethol am gymorth emosiynol. I sicrhau bod gweithdrefnau disgyblu a chwyno yn cael eu trin mewn modd amserol, sefydlir amserlenni ar ddechrau'r ymchwiliadau a chaiff adroddiadau eithriad eu cwblhau'n fisol a'u rhannu gyda Chyfarwyddwr Cyswllt Adnoddau Dynol i fonitro clyweliadau disgyblu. Mae hyfforddiant 'Camu i Reoli' ar waith ar gyfer rheolwyr i sicrhau bod ganddynt y sgiliau i drin achosion cysylltiadau cyflogi cymhleth.

Yn gynnar yn 2020, gwnaethpwyd cais i gefnogi addysg o ddigwyddiad croes yn Adran Achosion Brys Ysbyty Glan Clwyd. Er gwaethaf amryw o geisiadau, darparwyd gwybodaeth annigonol. Gofynnodd Pwyllgor Cronfa Risg Cymru i'r Tîm Diogelwch a Dysgu Cenedlaethol gynnal adolygiad i gadarnhau bod system lywodraethu effeithiol ar waith yn yr adran i sicrhau bod unrhyw ddigwyddiadau o'r fath yn cael eu rheoli'n briodol, a bod addysg yn cael ei rhannu a'i hymgorffori'n ymarferol. Gohiriwyd iawndal am yr holl hawliadau ac achosion gwneud iawn o'r adran nes y darparwyd sicrwydd pellach.

Arweiniodd y digwyddiad adolygu a mynegai at yr adran yn cynnal asesiad cyflawn o'r systemau a'r prosesau llywodraethu ar waith a chynnal ailwampiad llwyr a datblygu menter newydd. Dyluniwyd system drwy ddefnyddio cymhwysedd Microsoft Teams. Cafodd map llywodraethu integredig ei ddylunio a'i rannu i dimau, gyda phob ffrwd gyda chlinigydd arweiniol. Mae'r adolygiad gan y tîm cenedlaethol a ddarganfuwyd yno bellach yn sicrwydd cadarn bod fframwaith llywodraethu effeithiol a chynaliadwy bellach ar waith yn yr Adran Achosion Brys.

Darparu mewn partneriaeth

Mae'r pandemig Covid-19 wedi dangos pwysigrwydd partneriaethau'r Bwrdd Iechyd a chydweithio gyda sefydliadau eraill.

Trwy gydol y flwyddyn, rydym wedi cydweithio gyda chydweithwyr ar draws cyrff iechyd eraill, awdurdodau lleol, sefydliadau academaidd, sefydliadau trydydd sector a'r fyddin, ymysg eraill, i ddarparu ymateb effeithiol i'r heriau y cyflwynodd Covid-19. Mae'r Bwrdd Iechyd yn aelod o Grŵp Cydlynio Strategol Gogledd Cymru sy'n cydlynu'r gwaith cydlynio rhwng asiantaethau statudol o fewn y rhanbarth.

Mae rhai o'r trefniadau'n cael eu disgrifio'n fanylach mewn man arall yn y ddogfen hon, gan gynnwys y gwaith i sefydlu ysbytai maes a chyflwyno'r rhaglen frechu.

Rydym yn hynod ddiolchgar i'r holl sefydliadau sydd wedi cefnogi'r Bwrdd Iechyd dros y flwyddyn ddiwethaf, yn enwedig o ran yr ymateb i'r pandemig, creu'r ysbytai dros dro a chyflwyno'r rhaglen frechu, gan ganiatau i ni ddefnyddio eu hadeiladau a'u cyfleusterau, rhannu eu gwybodaeth a'u harbenigedd a darparu cefnogaeth staffio.

Gweithio gyda'r Fforymau Gwytnwch Lleol

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ei gategoreiddio o fewn Deddf Argyfyngau Sifil Posibl (2004) fel "Ymatebydd Categori 1" ac felly mae gofyn iddo fodloni'r holl ddyletswyddau deddfu o dan y Ddeddf. Yn ogystal â'r cyfrifoldebau cyfreithlon, mae'n rhaid i'r Bwrdd Iechyd fodloni'r gofynion a amlinellir o fewn Arweiniad Craidd Cynllunio Achosion Brys GIG Cymru (Ebrill 2015). Hefyd, fel arfer gorau, rydym wedi addasu a chydlynu gyda Safonau Craidd GIG Lloegr ar gyfer Pharodrwydd a Gwytnwch ar gyfer Achosion Brys (EPRR).

Mae strwythur llywodraethu yn darparu trosolwg a chydlyniant o drefniadau parodrwydd ar gyfer achosion brys y Bwrdd Iechyd. Mae'r strwythur hwn yn cysylltu â Fforwm Gwytnwch Gogledd Cymru, sy'n darparu cynllunio cydlynedig a pharodrwydd ar draws pob asiantaeth sy'n gysylltiedig â gweithgaredd diogelu sifil.

Ar sail genedlaethol, mae'r Tîm Gwytnwch yn rhan o Grŵp Cyngori Cynllunio Brys, fforwm o dan arweiniad Llywodraeth Cymru sy'n dod â rheolwyr gwytnwch iechyd ac ymarferwyr ynghyd i sicrhau cysondeb o ran parodrwydd a rhannu gwybodaeth sy'n ymwneud ag ymateb. Hefyd, mae'r Bwrdd yn cydlynu gyda strwythur cynllunio gwytnwch GIG Lloegr a nifer o grwpiau gwaith penodol Cymru Gyfan megis y rhai perthnasol i reoli Damweiniau torfol a'r ymateb meddygol cynysbyty i ddigwyddiadau mawr.

I gefnogi gwaith trawsffiniol, mae'r Tîm Gwytnwch hefyd yn mynychu Cyfarfodydd Tîm Partneriaeth Gwytnwch Iechyd yng Nghaer a Glannau Mersi a gwahoddir cynrychiolydd o Gaer i fynychu Grŵp Argyfyngau Sifil Posibl y Bwrdd Iechyd i gefnogi gwaith trawsffiniol.

Cyflwyniad lleol Profi, Orlhain a Diogelu

Fe wnaethom weithio gyda chwe awdurdod lleol Gogledd Cymru, Iechyd Cyhoeddus Cymru a Llywodraeth Cymru ar gyflwyno Profi, Orlhain a Diogelu yng Ngogledd Cymru. Profi, Orlhain a Diogelu yw strategaeth Llywodraeth Cymru i'n galluogi i barhau â'n bywydau'n raddol a hynny'n ddiogel sy'n cynnwys:

- Profi pobl sydd â symptomau, wrth iddynt hunan-ynysu a gwneud cais am brawf;
- Orlhain pobl sydd wedi bod mewn cyswllt â rhywun sydd wedi cael prawf positif, gofyn iddynt hunan-ynysu; a
- Diogelu'r gymuned, yn enwedig y rhai mwyaf agored i niwed

Mae olrhain cyswllt yn rhan hanfodol o'r dull Profi, Orlhain a Diogelu ac mae'n gymorth i ni ddeall sut mae'r afiechyd yn lledaenu o un i'r llall a gostwng y nifer o bobl sy'n agored i Covid-19. Mae'n ein helpu i fyw gyda'r firws wrth i waith barhau i ddod o hyd i fwy o driniaethau effeithiol ac wrth i'r rhaglen frechu barhau. Gan weithio gydag awdurdodau lleol, mae Timau Orlhain Cyswllt lleol wedi cael eu sefydlu ym mhob ardal awdurdod lleol.

Cynlluniau rheoli ar gyfer gormodedd o farwolaethau

Roeddem yn rhagweld lefel uwch o farwolaethau ledled Gogledd Cymru o ganlyniad i bandemig Covid-19 a rhoi capasiti marwdy ychwanegol ar waith yn ein safleoedd ysbytai llym.

Roedd hyn yn cynnwys prynu unedau storio dros dro gan gyflenwr arbenigol, a oedd wedi'u lleoli yn Ysbyty Maelor Wrecsam ac Ysbyty Glan Clwyd, uned ar fenthyg gan y Grŵp Marwolaethau Torfol a osodwyd yn Wrecsam a chyfleusterau pellach a ddarparwyd gan Swyddfa'r Cabinet a Llywodraeth Cymru a oedd wedi'u lleoli'n Ysbyty Glan Clwyd, Ysbyty Gwynedd ac Ysbyty Alltwen ym Mhorthmadog.

Roedd cyfleusterau ychwanegol ar gael yn Wrecsam a Mochdre a fyddai wedi eu defnyddio pe byddai'n hanfodol.

Drwy gydol y pandemig, roedd y Bwrdd Iechyd yn cael cyfarfodydd rheolaidd gyda threfnwyr angladdau a'r Fforwm Gwytnwch Lleol a Grŵp Marwolaethau Torfol i fonitro capasiti storio a'r galw.

Cefnogi gofal cymdeithasol - sicrhau rhyddhau diogel

Yn ystod y pandemig, daeth yn amlwg nad oedd y fethodoleg bresennol ar gyfer rheoli a monitro Oedi Wrth Drosgrwyddo Gofal (DTToC) allan o'n hysbytai yn ddigonol mwyach i sicrhau bod ein cleifion yn cael eu rhyddhau'n ddiogel ac yn amserol yng nghyd-destun parhaus Covid-19. Datblygwyd methodoleg newydd mewn partneriaeth rhwng Llywodraeth Cymru, y byrddau iechyd a'r awdurdodau lleol ar draws Cymru.

Enw'r fethodoleg newydd yw Rhyddhau i Wella wedyn Asesu (D2RA). Mae hyn yn dod â nifer o asiantaethau ynghyd, i weithio mewn partneriaeth i alluogi rhyddhau cleifion yn amserol o welyau ysbytai llym i'w cartrefi eu hunain neu leoliad gofal mewn modd mwy diogel a chyflym, gan sicrhau bod y pecynnau gofal cywir a'r cymorth angenrheidiol gan gydweithwyr gofal cymdeithasol ar gael.

Mae hyn wedi'n galluogi i geisio sicrhau bod gennym y capasiti ar gyfer y rhai sydd angen gofal ysbyty llym brys, wrth gefnogi adferiad a lleihau'r risg ar gyfer y rhai nad oes angen iddynt fod mewn gwely ysbyty llym bellach.

Cefnogi Cartrefi Nyrsio

Yn ystod cyfnod cynnar y pandemig Covid-19, cafodd ei gydnabod bod risg gynyddol ar gyfer preswylwyr cartrefi gofal i fod yn fwy agored i ledaeniad cyflym Covid-19. Cymerwyd dull partneriaeth cadarn i sicrhau bod ein hymateb a'n cefnogaeth i gartrefi gofal yn amserol, yn effeithiol ac yn gyson, gan ganolbwyntio ar weithredu'r camau allweddol yng Nghynllun Gweithredu Cartref Gofal Unigol Llywodraeth Cymru.

Mae meysydd o weithio ar y cyd a chefnogaeth i gartrefi gofal sy'n cynnwys y Bwrdd Iechyd, Iechyd Cyhoeddus Cymru a chydweithwyr awdurdod lleol wedi cynnwys profion Covid-19, atal a rheoli heintiau, rheoli digwyddiadau a brechu staff a phreswylwyr.

Mae'r gwaith hwn wedi nodi mai dim ond cynlluniau parhad busnes cyfyngedig oedd gan lawer o gartrefi gofal a darparwyr ac nad oedd ganddynt yr offer i atal neu reoli achos o haint yn effeithiol. Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i ddarparu cymorth i sicrhau gwytnwch gwell yn y dyfodol. Mae hefyd wedi cadarnhau pwysigrwydd ymweliadau ansawdd 'llygaid ymlaen' i ddynodi pan fydd angen mwy o gymorth rhagweithiol, yn ogystal â bod gofal diogel, effeithiol yn cael ei ddarparu.

Rheoli'r gweithlu a Lles

Sicrhau lefelau staffio diogel

Ar ddechrau'r pandemig, gwnaethom gydnabod y gallai lefelau staffio fod yn fregus o ganlyniad i'r ffaith bod yn rhaid i aelodau o staff gysgodi, hunanynysu neu gan eu bod yn mynd yn sâl, ac y gallai hyn gyd-daro â mwy o alw brys am ein gwasanaethau.

Felly, roedd cynllunio i fynd i'r afael â hyn yn flaenoriaeth ddybryd ar gyfer y Bwrdd Iechyd. Cafodd cynlluniau ymchwydd yn y gweithlu eu rhoi ar waith ar ddechrau'r pandemig ac rydym wedi ail-edrych arnynt yn gyson trwy gydol y flwyddyn.

Yn ogystal â sicrhau bod gennym niferoedd priodol o staff ar gael i roi gofal, roedd y gwaith hwn hefyd yn cynnwys sicrhau bod ein staff yn cael eu cadw'n ddiogel yn yr amgylchedd gwaith, a'u bod yn derbyn hyfforddiant priodol a dealltwriaeth am y rolau yr oedd gofyn iddynt ymgymryd â nhw fel rhan o'r ymateb i'r pandemig.

Cafodd darpariaethau o ran staffio diogel yn yr amgylchedd Covid-19, gan gynnwys cynnal asesiadau risg Covid-19 unigol, gweithredu mesurau i ategu at ymbellhau cymdeithasol, addasiadau ffisegol yn yr amgylchedd gwaith a sicrhau bod staff yn derbyn cyfarpar diogelu personol priodol ac yn cael eu hyfforddi ynghylch eu defnyddio, eu rhoi ar waith a'u monitro yn unol ag arweiniad Llywodraeth Cymru.

Canfod a hyfforddi staff i ymgymryd â rolau newydd

Gwnaeth y Bwrdd Iechyd roi proses adleoli ar waith i sicrhau y byddai'r holl staff, yr oedd gofyn iddynt roi'r gorau i'w dyletswyddau arferol i roi cymorth gyda phandemig Covid-19, yn cael eu hadleoli mewn ffordd drefnus, gan ystyried eu sgiliau syflaenol ac unrhyw amodau eraill y gallai fod angen eu hystyried.

Cafodd rhaglen ailhyfforddi ei rhoi ar waith yn benodol i roi cymorth i staff nyrsio a meddygol yr oedd gofyn iddynt weithio mewn lleoliadau clinigol neu arbenigeddau sy'n wahanol i'w rôl arferol. Felly'r oedd hi ar gyfer staff a oedd yn symud i weithio mewn mannau ar gyfer cleifion â Covid-19 ac i'r rheiny a oedd yn symud i weithio mewn mannau lle nad oedd Covid-19. Cafodd yr hyfforddiant hwn ei gyflwyno ar bedair lefel, gyda manylion hyfforddi unigolion yn cael eu cofnodi ar system y Cofnod Staff Electronig ac yna, yn cael eu cysylltu â phorth adleoli ar-lein a oedd yn caniatáu defnyddio staff yn ôl eu sgiliau mewn ffordd brydlon a phriodol.

Hyfforddi a defnyddio staff sydd wedi ymddeol

Ar ddechrau'r pandemig, derbyniodd y Bwrdd Iechyd nifer sylweddol o ddatganiadau o ddiddordeb gan staff sydd wedi ymddeol, yn cynnig cefnogi'r ymateb i bandemig Covid-19.

Roeddem yn hynod ddiolchgar am y cynigion hyn, ac roedd yn bleser gennym groesawu llawer o gydweithwyr yn ôl a roddodd gymorth i'r Bwrdd Iechyd mewn nifer o ffyrdd. Dros y flwyddyn, gwnaethant ymuno â gwasanaeth Profi, Olrhain a Diogelu mewn rolau ymgynghori clinigol, dychwelodd nyrsys at y banc nyrsio i weithio ar ein wardiau a gwnaeth rhai meddygon teulu sydd wedi ymddeol roi cymorth mewn nifer o rolau ar draws y gymuned.

Yn fwy diweddar, gwnaeth dros 200 o staff a oedd wedi ymddeol wirfoddoli i roi cymorth o ran cyflwyno'r rhaglen frechu rhag Covid-19 ar draws Gogledd Cymru, mewn rolau sy'n amrywio rhwng brechwyr a stiwardiaid traffig ar draws ein Canolfannau Brechu Torfol.

Unwaith eto, rhoddwyd hyfforddiant a oedd yn briodol i'r rolau, trwy gymysgedd o ddysgu ar-lein ac ar y safle.

Mentrau lles i staff

Rydym wedi cydnabod bod rhoi gofal yn ystod y pandemig wedi dod â phwysau ychwanegol i'n staff. Mewn ymateb i hyn, yn ystod 2020/21, mae'r Bwrdd Iechyd wedi darparu ystod o wasanaethau i gefnogi iechyd meddwl a lles staff. Mae'r rhain wedi cynnwys gwasanaethau lleol a sicrhau bod staff yn cael mynediad at wasanaethau cenedlaethol fel Silver Cloud a gwasanaeth cymorth lechyd ar gyfer Gweithwyr Proffesiynol Iechyd.

I wella'r ystod o wasanaethau cymorth lleol sydd ar gael i'n gweithwyr, a oedd yn cynnwys cwnsela a chymorth gan wasanaeth lechyd Galwedigaethol a Lles y Bwrdd Iechyd (gyda thros 5,000 o gysylltiadau yn ystod 2020), cafodd gwasanaeth cynnal lles staff (SWSS) ychwanegol ei sefydlu a'i arwain gan wasanaeth Seicoleg Glinigol y Bwrdd Iechyd. Roedd hyn yn darparu cymorth ac ymyriadau seicolegol i staff sy'n gweithio ar draws y Bwrdd Iechyd trwy gyfuniad o sesiynau galw heibio, wyneb yn wyneb a rhithiol. Yn ystod 2020, cafodd y gwasanaeth dros 2,300 o gysylltiadau gyda staff.

Yn ystod chwarter olaf 2020/21, defnyddiodd Cell Les amlddisgyblaethol y gwersi a ddysgwyd gennym o'r pandemig i ddatblygu ymhellach y model cyffredinol ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl staff. Caiff gwelliannau eu rhoi ar waith yn ystod chwarter cyntaf 2021/22, wedi'u hategu gan fframwaith gweithredu fel y gallwn asesu eu heffaith ar gynorthwyo staff i barhau i fod yn iach yn y gwaith yn ystod y cyfnod adfer wedi'r pandemig.

Asesiadau risg a staff sy'n cysgodi

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi rhoi diweddariadau rheolaidd i'r holl staff yn ystod pandemig Covid-19 i ddarparu manylion am y cyngor a'r cymorth presennol, gan gynnwys mewn perthynas ag iechyd a diogelwch a chysgodi. Caiff yr arweiniad ei ddiweddaru'n rheolaidd yn unol â chynghor Llywodraeth Cymru er mwyn sicrhau bod y staff a'r cleifion rydym yn eu gwasanaethu'n ddiogel.

Mae offeryn asesu risg y gweithlu cenedlaethol wedi cael ei ddefnyddio ar gyfer yr holl staff er mwyn sicrhau eu hiechyd a'u diogelwch yn y gwaith. Mae hyn wedi cynnwys canfod ble'r oedd angen i staff gysgodi neu i dderbyn cymorth i weithio o'r cartref neu lle bo angen addasiadau yn y gweithle i amddiffyn eu diogelwch a'u lles.

Cafodd yr offeryn asesu risg ei reoli'n gadarn mewn partneriaeth â chydweithwyr Undebau Llafur, a rhoddwyd cyngor arbenigol gan Iechyd a Diogelwch, Iechyd Galwedigaethol a chydweithwyr clinigol i sicrhau bod cydweithwyr yn cael eu lleoli'n briodol. Roedd y porth adleoli'n cynorthwyo adleoli staff lle bo angen, gan gynnwys staff a oedd yn cysgodi, gan sicrhau y gallai'r mwyafrif o staff barhau i weithio gyda dyletswyddau wedi'u haddasu / amgen.

Adolygiad o farwolaethau staff oherwydd COVID-19

Er tristwch mawr, mae pedwar aelod o staff y Bwrdd Iechyd wedi marw oherwydd Covid-19 ers i'r pandemig ddechrau ym mis Mawrth 2020. Mae pob marwolaeth wedi cael eu hadolygu trwy ymchwiliadau mewnol ac allanol i ddirnad p'un a allai fod cysylltiad â gweithgarwch sy'n ymwneud â'r gwaith a pha un a oes angen rhoi rheolyddion pellach ar waith yn y gweithle.

Mae'r broses ymchwilio yn cynnwys adolygu'r holl gysylltiadau, gweithgareddau, ac asesiadau risg er mwyn sicrhau bod yr amgylchedd gwaith mor ddiogel â phosibl, a defnyddio'r canfyddiadau i ganfod unrhyw wersi pellach y gellid eu dysgu.

I ategu at y broses ddysgu hon, cynhaliodd y Tîm Iechyd a Diogelwch Galwedigaethol ymweliadau ymbellhau cymdeithasol ar safleoedd a rhoddodd ddogfennau arweiniad yn cynnwys cyngor i staff ar aros yn ddiogel a chadw'n iach.

Mae cynllun sicrwydd oes coronafeirws y GIG a gofal cymdeithasol wedi'i gymhwyso ym mhob achos lle bo aelod o staff wedi marw yn ystod y pandemig.

Rôl Grwpiau Cynghori Gweithwyr a Phroffesiynolion

Cafodd nifer o gyfarfodydd ffurfiol eu gohirio yn ystod y pandemig. Fodd bynnag, cafodd cyfarfodydd cyson eu cynnal gyda'n gweithlu meddygol i roi cymorth o ran yr ymateb i'r pandemig. Gwnaethom hefyd drefnu cyfarfodydd wythnosol gyda'n partneriaid Undebau Llafur i drafod materion cyffredinol a materion yn ymwneud ag iechyd a diogelwch. Ail-gychwynnodd cyfarfodydd partneriaeth rheolaidd yn haf 2020, yn ogystal â pharhau gyda'r cyfarfodydd mwy anffurfiol.

Fforwm Partneriaethau Lleol

Cyfarfu'r Fforwm Partneriaethau Lleol dair gwaith yn ystod y flwyddyn, a chafodd un cyfarfod ei ganslo yn ystod y pandemig. Ffocws allweddol o'r cyfarfod oedd yr ymateb i'r pandemig yn cynnwys yr ymgyrch frechu, yn ogystal â derbyn diweddariadau ar ystod o faterion gan gynnwys cynllunio corfforaethol a gwaith yr is-grwpiau.

Penderfyniadau a llywodraethu

Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol diwygiedig yn rhoi adolygiad cynhwysfawr o drefniadau llywodraethu mewnol y Bwrdd Iechyd, ac asesiad o'u heffeithiolrwydd a'r sicrwydd maent yn ei roi.

Mae'r Bwrdd, gyda chymorth ei bwyllgorau, yn atebol am strategaeth a chyfeiriad cyffredinol y Bwrdd Iechyd ac am sicrhau safonau uchel o ran llywodraethu a stiwardiaeth ariannol. Mae manylion am drefniadau'r Bwrdd a phwyllgorau ar gael yn adrannau 10 - 14 o'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol (tudalennau 11B-30B).

Er mwyn galluogi'r Bwrdd Iechyd i ymateb yn gyflym ac yn effeithiol i'r pandemig a oedd yn dod i'r amlwg, gwnaed addasiadau i drefniadau rheoli a llywodraethu'r Bwrdd Iechyd ar ddechrau 2020.

Yn y Bwrdd Iechyd, cyflwynwyd strwythur gorchymyn, wedi'i gydlyn gan Ganolfan Reoli Argyfyngau Iechyd a'i ategu gan ffrydiau gwaith pwrpasol yn ymdrin ag agweddau allweddol o'r ymdrech i ymateb i'r pandemig. I hwyluso gweithio mewn partneriaeth rhwng asiantaethau, cafodd Grŵp Cydlyn Strategol rhanbarthol ei sefydlu gyda'n partneriaid allweddol yn y sector cyhoeddus a'r gwasanaeth brys.

Mae adroddiad manylach o'r newidiadau hyn ar gael yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol. Mae Adran 2 (tudalennau 2B-4B) yn disgrifio'r ymagwedd gyffredinol a gynhaliwyd i gynnal llywodraethu cadarn gan ganiatáu gwneud penderfyniadau'n gyflym trwy gyfarfodydd Bwrdd a Phwyllgor o bell. Mae adrannau 9 (tudalennau 10B-11B) a 25 (tudalennau 40B-42B) yn rhoi rhagor o wybodaeth am ein gwaith gyda phartneriaid ac ymgysylltu â rhanddeiliaid.

Mae trefniadau Cynllunio at Argyfyngau'r Bwrdd Iechyd wedi'u hamlinellu yn gynharach yn yr adroddiad perfformiad yng nghyd-destun ein gwaith gyda'r Fforwm Gwytnwch Lleol. Mae rhagor o wybodaeth am hyn ar gael yn adran 8 (tudalennau 8B-9B) y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Mae adran 7 (tudalennau 7B-8B) o'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn amlinellu ein trefniadau ehangach o ran cynllunio gwasanaethau a sut cafodd y rhain eu haddasu wrth i'n profiad o effaith y pandemig ddatblygu, ac wrth i'r ffocws ehangu o'r ymateb uniongyrchol i adfer gwasanaethau dewisol.

Daw sicrwydd ar ein trefniadau llywodraethu o nifer o ffynonellau. Mae'r rhain yn cynnwys adroddiadau archwilio gan archwilwyr mewnol ac allanol, adborth ac adroddiadau gan Arolygiaeth Iechyd Cymru, y Cyngor Iechyd Cymuned ac, yn hollbwysig, adborth gan gleifion a defnyddwyr gwasanaeth, staff ac aelodau'r cyhoedd.

Nododd Asesiad Strwythuredig Archwilio Cymru 2020 fod *“Ein gwaith asesu strwythuredig yn ystyried gallu'r Bwrdd Iechyd i gynnal trefniadau llywodraethu cadarn gan orfod ymateb yn briodol i'r heriau digynsail a ddaeth o ganlyniad i'r pandemig. Canfuom fod y Bwrdd Iechyd wedi cynnal ffocws da yn gyffredinol ar lywodraethu, risg ac ansawdd yn ystod ei ymateb i gyfnod cyntaf y pandemig.”*

Darperir adolygiad llawn o effeithiolrwydd a rhagor o wybodaeth am adborth gan archwilwyr yn adrannau 31 - 33 (tudalennau 52B-61B) o'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Casgliad a rhagolwg

Y flwyddyn ddiwethaf fu'r flwyddyn fwyaf heriol y mae'r GIG wedi'i hwynebu erioed. Yng Ngogledd Cymru, mae ymateb i'r pandemig wedi'i gwneud yn ofynnol i ni addasu'r ffordd y caiff llawer o'n gwasanaethau eu cyflwyno ac i ddatblygu a gweithredu gwasanaethau newydd ar garlam fel Profi, Orlhain a Diogelu (TTP), y tri ysbyty Enfys dros dro a rhaglen frechu torfol. Rydym hefyd wedi adleoli staff i wasanaethau eraill lle bo pwysau mawr, er enghraifft, gofal critigol, i wella eu capasiti ar raddfa ddigynsail.

Ar yr un pryd, mae llawer o'n gwasanaethau gofal wedi'i gynllunio wedi gweld tarfu mawr neu maent wedi dod i ben, gan ohirio triniaeth i filoedd llawer o gleifion. Mae hyn wedi peri pryder mawr i'r sefydliad ac i'n timau clinigol.

Fodd bynnag, mae'r ffordd y mae ein gwasanaethau wedi ymateb, yn cynnwys ystod o welliannau gwasanaeth dilys ac arloesiadau wedi'u gyrru gan yr angen i weithio'n wahanol oherwydd y pandemig, ynghyd â llwyddiant gwasanaethau newydd fel y rhaglen frechu, yn cynnig lle am obaith yn y dyfodol.

Mae llawer o enghreifftiau o arbenigeddau ac ardaloedd lleol gwahanol yn cydweithio i gynnal gwasanaethau, ac mewn rhai achosion, i'w hehangu. Bu parodrwydd gwirioneddol i weithio mewn ffyrdd newydd: rydym wedi cofleidio technolegau digidol newydd ac wedi cryfhau ein partneriaethau ag awdurdodau lleol a llawer o sefydliadau eraill.

Ar wahân i'r pandemig, rydym wedi dangos cynnydd digonol i ddod allan o 'fesurau arbennig' ac i gael statws 'ymyrraeth wedi'i thargedu', ond rydym yn deall bod llawer o waith eto i'w wneud er mwyn creu sefydliad hynod effeithlon.

O edrych i'r dyfodol, Covid-19 fydd ein ffocws mwyaf sylweddol am o leiaf hanner cyntaf 2021/22, hyd yn oed wrth i ni symud tuag at gyfnod adfer y gwasanaeth. Rydym yn wynebu heriau sylweddol o ran adfer gwasanaethau yn ein hysbytai ac mewn gofal cychwynnol, gwasanaethau iechyd meddwl a chymunedol. Mae cynnig gofal i ddegau ar filoedd o bobl sydd bellach yn aros i dderbyn gofal yn un o'n blaenoriaethau craidd, ynghyd ag edrych ar lwybrau gwell ar gyfer gofal brys ac argyfwng, ac ail-edrych ar ein gwaith hollbwysig yn y tymor hwy i wella iechyd y boblogaeth.

Mae ein cynlluniau ar gyfer 2021/22 hefyd yn cynnwys gweithio mewn partneriaeth â llywodraeth leol, gofal cychwynnol a'r trydydd sector i leihau anghydraddoldeb a gwella iechyd y boblogaeth leol. Byddwn hefyd yn ymgysylltu â'n gweithlu, partneriaid a chymunedau ehangach Gogledd Cymru wrth i ni gynllunio i ddatblygu'r Bwrdd Iechyd ar lefel strategol yn y dyfodol.

Bydd etifeddiaeth ddigidol Covid-19 yn sail i newid pellach a chaiff ei adlewyrchu yn y rhagdybiaethau modelu galw a chapasiti a datrysiadau lleol. Wrth i ni barhau i ddatblygu buddion technoleg ddigidol, byddwn yn gweithio i sicrhau na fydd hyn yn cael effaith negyddol ar anghydraddoldeb iechyd.

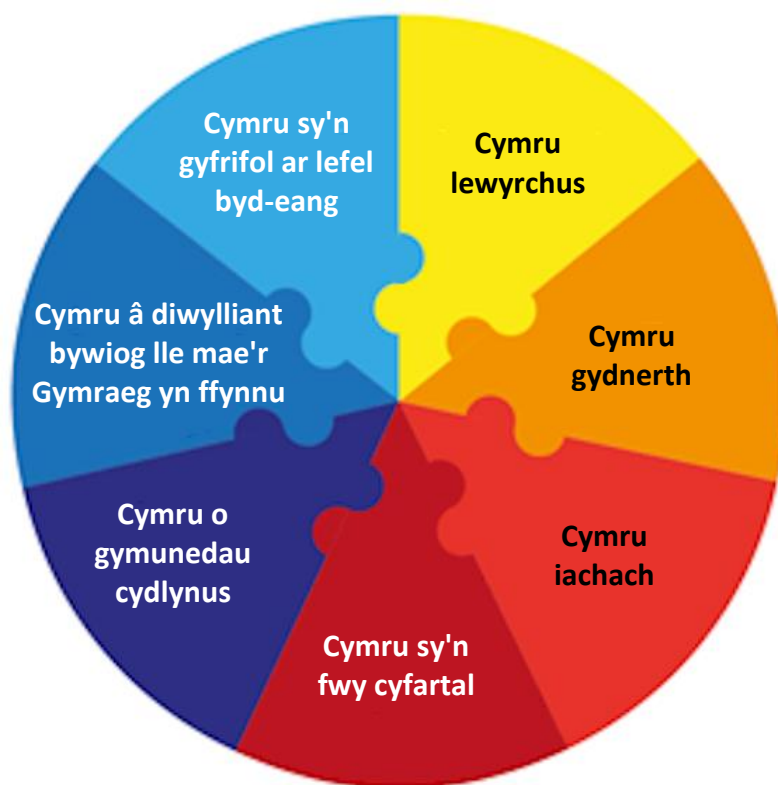
Mae rhagor o fanylion am ein cynlluniau yng Nghynllun Blynnyddol y Bwrdd Iechyd ar gyfer 2021/22 sydd ar gael ar ein gwefan yma - <https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/ein-cynlluniau/>

Gan edrych ymhellach ymlaen, mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i weithio gyda Phrifysgol Bangor ar gynigion i ehangu addysg feddygol yn yr ardal gyda chread Ysgol Feddygol a Gwyddorau Meddygol Gogledd Cymru. Croesawom y cyhoeddiad ym mis Medi fod y Gweinidog ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn sefydlu grŵp Gorchwyl a Gorffen i archwilio'r cynigion a oedd yn cael eu rhoi ymlaen.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)

Mae'r **Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)** yn rhoi cyfle i ni feddwl yn wahanol ac i roi pwyslais newydd ar wella lles cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol.

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn gofyn i ni feddwl mwy am y tymor hir, gweithio'n well gyda phobl, cymunedau a sefydliadau eraill, ceisio atal problemau yn ogystal â chymryd ymagwedd mwy cydgysylltiedig. Mae'r Ddeddf yn gosod saith nod ar les, ac mae angen i ni wneud y mwyaf o'n cyfranogiad i bob un o'r saith:

Mae gofyn i'r Bwrdd Iechyd, ynghyd â chyrrff cyhoeddus eraill yng Nghymru, osod amcanion lles a'u cyhoeddi a mabwysiadu'r egwyddor datblygiad cynaliadwy. Dylid mewnosod datblygiad cynaliadwy o fewn prosesau corfforaethol presennol, ac ni ddylid ei drin fel ymarfer ar wahân i osod amcanion sy'n arwain y camau gweithredu a phenderfyniadau'r sefydliad.

O ran datblygu ein strategaeth tymor hir ar gyfer iechyd, lles a gofal iechyd (*Byw'n Iach, Aros yn Iach* - a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2018), rhoddodd miloedd o bobl eu hamser, eu barn a'u hadborth i helpu i gynllunio'r strategaeth gyda'i gilydd, a hefyd i roi eu barn ar ein hamcanion lles. O ganlyniad, bu i ni adfywio amcanion y Bwrdd Iechyd fel sydd wedi'u gosod isod:

- Gwella lles ac iechyd corfforol, emosiynol ac iechyd meddwl i bawb;
- Targedu ein hadnoddau ar unigolion sydd â'r anghenion mwyaf a lleihau anghydraddoldebau;
- Cefnogi plant i gael y dechrau gorau mewn bywyd;
- Gweithio mewn partneriaeth i gefnogi pobl - unigolion, teuluoedd, gofalwyr, cymunedau - i gyflawni eu lles eu hunain;
- Gwella diogelwch ac ansawdd bob gwasanaeth;

- Parchu unigolion a'u hurddas;
- Gwrando ar unigolion a dysgu o'u profiadau.

Wrth gyflawni'r amcanion hyn byddwn yn

- Defnyddio adnoddau'n ddoeth, trawsnewid gwasanaethau drwy arloesedd ac ymchwil;
- Cefnogi ein staff, eu hyfforddi a'u datblygu i ragori.

Mae'r amcanion lles wedi cael eu nodi'n glir ym mhroses llywodraethu'r Bwrdd ac mae'n rhaid i bob adroddiad i'r Bwrdd a'r Pwyllgorau ddynodi'r cyfraniadau i'r amcanion perthnasol. Rhaid i bob menter ddynodi sut mae'n cyfrannu at amcanion lles a hefyd sut maent wedi defnyddio'r pum ffordd o weithio.

Mabwysiadu'r Pum Ffordd o Weithio

Mae pum ffordd o weithio sydd wedi'u hamlinellu yn y Ddeddf sy'n cefnogi'r egwyddor Datblygiad Cynaliadwy:

Cydwethio

Tymor Hir

Atal

Ymglymiad

Integreiddiad

Wrth symud ymlaen, drwy gydol datblygiad ein Cynllun Blynyddol, rydym wedi ceisio defnyddio'r pum ffordd o weithio i hysbysu ein penderfyniadau ac i'n helpu ni i flaenoriaethu camau y byddwn yn eu cymryd i weithio tuag at ein hamcanion lles, ac yn ei dro, gyfrannu at saith nod cenedlaethol lles.

Aeth gwaith pellach ymlaen gyda phartneriaid drwy'r byrddau partneriaethau ffurfiol - Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Gogledd Cymru a'r pedwar Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus. (Gwynedd ac Ynys Môn, Conwy a Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam).

Cynlluniau Lles Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus

Mae Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus (PSB) yn cael eu hyrwyddo gan Lywodraeth Cymru fel y cyrff allweddol, gyda'i gilydd sy'n gyfrifol am wella lles cymunedau ar draws Cymru.

Yn ôl y gyfraith, mae'n rhaid i gyfraniadau'r Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus at gyflawni'r saith nod llesiant gynnwys:

- Asesu cyflwr lles economaidd, cymdeithasol a diwylliannol yn eu hardaloedd;
- Gosod amcanion lleol sydd wedi'u cynllunio i wneud y mwyaf o'u cyfraniadau yn eu hardaloedd i gyflawni'r nodau hynny;
- Mae'n rhaid i aelodau statudol y byrddau gymryd camau rhesymol (wrth ymarfer eu swyddogaethau) i fodloni'r amcanion hynny.

Felly mae'n bwysig iawn yn strategol bod Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus yn gallu cyflawni eu cyfraniadau yn effeithiol a bod y Bwrdd Iechyd yn cymryd rhan weithredol yn eu gwaith i sicrhau bod ein strategaethau a'n cynlluniau strategol yn cyd-fynd gydag ac yn cefnogi cyrhaeddiad amcanion llesiant lleol a darpariaeth cynlluniau llesiant lleol.

Yn ystod y flwyddyn, rydym wedi parhau i weithio gyda'n partneriaid yn y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus i ddarparu yn erbyn y blaenoriaethau a ddynodwyd. Fodd bynnag, mae'r pandemig Covid-19 wedi cael effaith sylweddol ar wasanaethau cyhoeddus ac wedi cael effaith ar gynnydd ar flaenoriaethau'r Bwrdd Gwasanaeth Cyhoeddus.

Mae gan PSB **Gwynedd ac Ynys Môn** ddau amcan lles mawr:

- Cymunedau sy'n ffynnu ac yn llwyddiannus yn y tymor hir;
- Trigolion sy'n iach ac annibynnol gydag ansawdd bywyd da.

Mae'r cynnydd a wnaed yn 2020/21 yn cynnwys:

- Safleoedd posib a ddynodwyd yng Ngwynedd ac Ynys Môn ar gyfer datblygu tai arloesol i safonau carbon isel neu niwtral, gydag astudiaethau hyfywedd ar y gweill;
- Archwiliwyd cynlluniau i hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg yn weithredol;
- Datblygu Is-grŵp Iechyd a Gofal Cymdeithasol Integredig i sefydlu trefniadau gwaith cydweithredol rhwng partneriaid sector cyhoeddus iechyd a gofal, ac i gydlyn gwaith y rhaglen trawsnewid cymunedol yn unol â dogfen Llywodraeth Cymru 'Cymru Iachach (2018)';
- Cytunwyd ar ddatganiad gweledigaeth i weithio tuag at liniaru effeithiau newid yn yr hinsawdd ar les cymunedau.

Yng **Nghonwy a Sir Ddinbych**, mae'r PSB yn parhau i weithio tuag ag y meysydd blaenoriaeth a ddynodwyd fel y nodir yn y Cynllun Lles:

- Cefnogi lles meddyliol da i bob oed ;
- Cefnogi grymuso cymunedau;
- Cefnogi gwytnwch amgylcheddol.

Stopiodd PSB Conwy a Sir Ddinbych y rhan fwyaf o feysydd gwaith yn 2020 oherwydd y pandemig Covid-19. Fodd bynnag, manteisiodd y PSB ar y cyfle i weithio mewn partneriaeth â Phrifysgol Glyndŵr Wrecsam i adolygu eu pwrpas a sut y gallant weithio'n effeithiol fel Bwrdd. Maent hefyd wedi adolygu eu blaenoriaethau i sicrhau eu bod yn parhau i fod yn berthnasol i'r gymuned leol.

Wrth symud ymlaen, mae'r PSB yn awyddus i symud y flaenoriaeth Gwytnwch Amgylcheddol yn ei blaen, gan gynnwys ail-lansio'r 'addewidion cymuned wyrdd' (cynllun i helpu cymunedau i leihau eu heffaith amgylcheddol) a'r agenda lleihau carbon. Maent hefyd wedi dynodi meysydd ffocws newydd ar gyfer cynhwysiant digidol a gwneud y mwyaf o fannau gwyrdd a glas, y gobeithir y byddant yn cefnogi'r adferiad o'r pandemig.

Mae'r meysydd cynnydd yn 2020/21 yn cynnwys:

- Is-grŵp wedi'i sefydlu i fynd i'r afael â lles meddyliol ymysg cymunedau ffermio / gwledig a phlant mewn amgylchedd addysgol;
- Darparu rhaglen Ymwybyddiaeth am Ddementia dan arweiniad cymuned;
- Datblygiad fframwaith rheoli perfformiad rhagnodi cymdeithasol;
- Cefnogi dau 'brosiect gwyrdd' (trwy grant PSB Adnoddau Naturiol Cymru) i hyrwyddo teithio cynaliadwy trwy E-feiciau ym Mae Colwyn a mynediad cymunedol at fannau gwyrdd trwy goetir cymunedol yn y Rhyl.

Ar gyfer eu cynllun lles, mae PSB **Sir y Fflint** wedi gosod pum maes blaenoriaeth:

- Diogelwch cymunedol;
- Economi a sgiliau;
- Yr amgylchedd;
- Cymunedau gwydn;
- Byw'n iach ac yn annibynnol.

Gosodwyd 15 amcan gan PSB **Wreccsam** yn adlewyrchu anghenion a ddynodwyd yn lleol:

- Mae gan bawb gyfleoedd i ddysgu a datblygu drwy eu bywydau;
- Mae plant a phobl ifanc yn cael dechrau iach i'w bywydau;
- Gall pobl fyw'n iach, yn hapus ac yn annibynnol yn eu henaint;
- Mae gan bobl iechyd meddwl positif;
- Gall pobl wneud dewisiadau iach;
- Mae ein tref yn fywiog a chroesawgar;
- Mae cyfleoedd cyflogaeth da yn Wreccsam;
- Mae ystod o bethau i wneud yn eich amser hamdden;
- Mae'r economi mewn ardaloedd gwledig yn cael eu cefnogi'n dda ac yn gallu ffynnu;
- Mae gan bawb fynediad at gartrefi priodol, o ansawdd da drwy gydol eu bywydau;
- Gall pobl deithio'n hawdd o amgylch y sir a thu hwnt;
- Mae'r Gymraeg yn ffynnu;
- Mae twristiaeth yn cefnogi'r economi leol;
- Mae'r fwrdeistref sirol yn lle diogel i fod ynddi;
- Mae ein cymunedau'n barod am y dyfodol.

Ym mis Mehefin 2020, daeth PSB **Wreccsam a Sir y Fflint** ynghyd i gynhyrchu asesiad o effaith Covid-19 ar gymunedau. Yn dilyn hynny, dechreuodd y gwaith ar ddatblygu cynllun ar y cyd a fydd o gymorth wrth symud o'r cam adferiad i adeiladu mecanweithiau i gefnogi cymunedau, partneriaid a rhanddeiliaid a phreswylwyr eu symbylu a'u grymuso. Mae'r gwaith hwn yn cael ei gyd gynhyrchu gyda Phrifysgol Glyndŵr a Do Well, gan ganolbwyntio ar ddull arweinyddiaeth drwy systemau. Mae'r PSB ar y cyd wedi cytuno ar bedwar thema ar gyfer y deunaw mis nesaf - plant a phobl ifanc, tlodi ac anghydraddoldebau, yr amgylchedd / carbon ac iechyd meddwl. Mae pob un o'r themâu hyn yn cael eu harwain gan wahanol bartner PSB.

Adolygiad o Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus

Yn 2019, cynhaliodd Swyddfa Archwilio Cymru (WAO) adolygiad o bob PSB yng Nghymru (www.audit.wales/publication/review-public-services-boards). Edrychodd yr adolygiad ar aelodaeth, cylch gorchwyl, amllder a phwyslais cyfarfodydd, aliniad â phartneriaethau, adnoddau a threfniadau craffu.

Daeth adolygiad y WAO i'r casgliad fod y PSB yn annhebygol o wireddu eu potensial oni bai eu bod yn cael rhyddid i weithio'n fwy hyblyg a meddwl a gweithredu'n wahanol gan nodi:

- Nad yw'r cyrff cyhoeddus wedi cymryd y cyfle i drefnu, adnodd ac integreiddio gwaith y PSB yn effeithiol;
- Nid yw'r PSB yn cael eu craffu'n gyson nac yn atebol;
- Er bod cyrff cyhoeddus yn gwerthfawrogi PSB, nid oes cytundeb ar sut dylai eu rôl weithredu yn awr nac yn y dyfodol.

Mae bob un o'r pedwar PSB wedi datblygu Cynllun Gweithredu mewn ymateb i ddarganfyddiadau'r adolygiad. Mae'r Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth (SPPH) wedi derbyn y Cynlluniau Gweithredu ac mae'r pwyllgor yn eu hadolygu.

Mae diweddariadau rheolaidd yn cael eu rhoi i'r Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth drwy gydol y flwyddyn. Gellir cael mwy o fanylion ar wefan y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus:

- **Gwynedd ac Ynys Môn:** <https://www.llesiantgwyneddaron.org/cy/>
- **Conwy a Sir Ddinbych:** <https://conwyanddenbighshirelsb.org.uk/cy/>
- **Sir y Fflint:** <https://www.sirfflint.gov.uk/cy/Resident/Council-and-Democracy/Flintshire-Public-Services-Board.aspx>
- **Wrecsam:** <https://www.bgcwrecsam.org/>

Mae'r **Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)** yn gofyn bod bob PSB yn cynnal asesiad lles bob 5 mlynedd. Bydd y pedwar PSB yn adolygu eu hasesiadau a'u diweddaru yn ystod y flwyddyn ariannol 2021/22. Bydd y gwaith yn cael ei gyfarwyddo gan raglen ymgysylltu yn y misoedd nesaf.

Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol (Bwrdd Rhan 9)

Mae'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol (RPB) yn cael ei sefydlu dan y Ddeddf Llesiant a Gwasanaethau Cymdeithasol i ddod ag Awdurdodau Lleol, Byrddau Iechyd a phartneriaid eraill i ddatblygu gofal a chefnogaeth i unigolion a'u gofalwyr.

O dan y cynllun cenedlaethol tymor hir ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol, mae rôl y RPB wedi cael ei bwysleisio unwaith eto ac rydym wedi bod yn gweithio tuag at sicrhau ein bod yn rhannu ein gwerthoedd a'n blaenoriaethau. Mae ein dyraniad o'r Cyllid Trawsnewid gan Lywodraeth Cymru wedi'n galluogi ni i barhau i weithredu ein rhaglenni trawsnewid yn y meysydd canlynol:

- Gwasanaethau Cymuned;
- Iechyd Meddwl;
- Anableddau Dysgu;
- Plant a Phobl Ifanc.

Mae'r meysydd blaenoriaeth hyn yn gyson â'n hamcanion lles a bydd yn ein galluogi ni i barhau â'n cyfraniad at y rhain mewn partneriaeth.

Yn ystod y flwyddyn, fe wnaethom sefydlu Hwb Ymchwil, Arloesi a Gwella Gogledd Cymru (sy'n adrodd i'r Bartneriaeth Ymchwil ac Arloesi Strategol a'r RPB) gyda'n partneriaid RPB. Mae'r Hwb yn cydlynu gweithgaredd ymchwil, arloesi a gwella ar sut y gall gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yng Ngogledd Cymru weithio'n well gyda'i gilydd. Gyda phartneriaid RPB, gwnaethom hefyd lofnodi'r Cytundeb Awtistiaeth Ranbarthol a chymeradwyo Strategaeth Dementia Gogledd Cymru. Trwy Fwrdd y Gweithlu Rhanbarthol, cytunwyd ar Femorandwm Cydddealltwriaeth rhwng y Bwrdd Iechyd a chwe awdurdod lleol Gogledd Cymru ar gyfer darparu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol mewn cartrefi gofal.

Yn 2020, gofynnodd Llywodraeth Cymru i RPBs gynnal adolygiad cyflym o **Asesiad Anghenion Poblogaeth** a gyhoeddwyd yn wreiddiol yn 2017. Mae'r adolygiad yn crynhoi'r ymchwil sydd ar gael am effaith Covid-19 ar bobl sy'n cael gofal a chefnogaeth a newidiadau i'r ffordd y darparwyd y gwasanaethau hyn. Mae'r RPB wedi defnyddio'r wybodaeth o'r adolygiad cyflym i lywio ei gynlluniau gaeaf a'i waith adfer ac ailadeiladu. Defnyddir casgliadau'r adolygiad fel rhan o'r diweddariad asesiad poblogaeth sydd i fod i ddigwydd yn ystod 2021 ac i'w gyhoeddi ym mis Mawrth 2022. Gellir gweld yr adolygiad cyflym ar wefan RPB:

www.northwalescollaborative.wales/wp-content/uploads/2020/11/NW-Population-Assessment-Rapid-Review-2020-1.0.pdf

Mae darparu gwasanaethau i gleifion a defnyddwyr gwasanaeth yn eu dewis iaith yn ffactor allweddol wrth ddarparu gofal o ansawdd uchel, ac mae'n arbennig o bwysig i'n cleifion bregus, plant a phobl hŷn. Yn 2018, mae *Rheoliadau Rhif 7, Safonau'r Gymraeg* yn nodi'r safonau y mae'n rhaid i'r GIG yng Nghymru eu bodloni wrth hwyluso a hyrwyddo defnydd o'r Gymraeg, gan ddod yn weithredol ym mis Mai 2019.

Mae Gwasanaethau y Gymraeg y Bwrdd Iechyd yn cynnwys pedwar maes sy'n cefnogi'r sefydliad i fynd i'r afael ag anghenion iaith ein cleifion er mwyn i ni ddarparu'r gofal gorau posibl a bodloni'r gofynion deddfwriaethol:

- Mae ein Tîm Cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg yn sicrhau bod gennym fecanweithiau cadarn ar waith i gyflawni cydymffurfiaeth deddfwriaethol o dan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011.
- Mae ein Swyddogion Iaith yn dechrau prosiectau a chynlluniau sy'n cefnogi gwasanaethau ac uwch adrannau i fod mewn gwell sefyllfa i ddarparu gofal i'n cleifion mwyaf bregus yn eu dewis iaith, yn unol ag elfennau strategol 'Mwy na Geiriau', Fframwaith Strategol Llywodraeth Cymru ar gyfer Gwasanaethau Cymraeg o fewn Gwasanaethau Iechyd, Cymdeithasol a Gofal Cymdeithasol.
- Mae ein Rhaglen Hyfforddiant y Gymraeg pwrpasol yn cynnig amrywiaeth o gyrsiau, wedi'u teilwra i anghenion y gwasanaeth, i staff newydd a staff cyfredol drwy ein Tiwtor y Gymraeg yn fewnol. Darperir cefnogaeth hyfforddiant ychwanegol gan Swyddog Cefnogi, sy'n cael ei ariannu gan Gynllun Cymraeg Gwaith, Llywodraeth Cymru, sy'n darparu cefnogaeth weithredol unwaith y bydd staff yn dod yn ôl i'r gweithle. Mae datblygu'r gweithlu ar lefel strategol yn hanfodol i sicrhau bod gennym y gymysgedd sgil gorau posibl yn y sefydliad, ac mae ein Polisi a Gweithdrefn Sgiliau Dwyieithog, a ddiweddarwyd yn 2019-20 yn sefydlu ein hymrwymiad i brif ffrydio gofynion y Gymraeg i gynllunio'r gweithlu a recriwtio.
- Mae'r Tîm Cyfieithu'n sicrhau bod y Bwrdd Iechyd yn gallu darparu gwybodaeth i gleifion yn eu dewis iaith, yn unol â'r deddfwriaeth. Mae'r tîm hefyd wedi bod yn datblygu eu sgiliau i ddarparu cefnogaeth cyfieithu ar y pryd i hwyluso dewis iaith mewn amgylchedd clinigol a chorfforaethol.

Yn ogystal, mae holl aelodau tîm y Gymraeg yn cefnogi gweithgareddau i dynnu sylw at bwysigrwydd defnydd y Gymraeg gan yr holl gydweithwyr a'i hybu.

Mae'r pandemig Covid-19 wedi cael effaith ar rai elfennau'r gwasanaeth. Er bod llai o gyfleoedd i gael ymgysylltiad wyneb yn wyneb, mae'r tîm wedi cefnogi'r ymateb i'r pandemig yn uniongyrchol drwy:

- Weithio ar sefydliad a darpariaeth Hwb Profi Cartrefi Gofal i sicrhau bod y system yn gweithredu'n ddwyieithog o'r dechrau, a oedd yn golygu bod defnyddwyr yn gallu trafod canlyniadau profion a phryderon yn eu dewis iaith.
- Sicrhau bod safleoedd profi Covid-19 a chanolfannau brechu torfol y Bwrdd Iechyd yn cynnig amgylchedd cwbl ddwyieithog.
- Darparu gwasanaethau cyfieithu cyflym i ymateb i geisiadau cyfieithu brys sy'n codi o'r sefyllfa sy'n datblygu'n gyflym, gan gynnwys sesiynau briffio dyddiol i staff a phartneriaid, datganiadau i'r wasg, a llythyrau a thafleuni gwybodaeth i gleifion. Sefydlwyd gwasanaeth cyfieithu y tu allan i oriau ar gyfer dogfennau cyfathrebu brys.

Er gwaethaf cyfyngiadau a phwysau ychwanegol y pandemig COVID-19, mae'r Bwrdd Iechyd wedi parhau i ddarparu gwasanaethau yn Gymraeg yn ei ysbytai llym a chymunedol, gyda'r Cynllun Dewis Iaith lwyddiannus yn parhau i fod yn weithredol ar wardiau ysbytai ar draws Gogledd Cymru. Rhoddir mangedau oren 'Cymraeg' ar fyrddau gwyn uwchben gwelyau cleifion ac ar fyrddau ward, gan ganiatáu i'r gweithlu gynllunio gwasanaethau yn seiliedig ar ddewis iaith, paru aelodau staff Cymraeg â chleifion sy'n siarad Cymraeg. Mae'r Cynllun hefyd yn hwyluso cynllunio ar raddfa ehangach, oherwydd gall timau amlddisgyblaethol sy'n mynychu i ddarparu gofal ar wardiau hefyd ddefnyddio'r mangedau oren i gynllunio gofal sy'n briodol i iaith. Mae gwaith yn mynd rhagddo i ddigideiddio'r cynllun trwy osod logo oren 'Cymraeg' ar fyrddau gwyn electronig.

Yn dilyn llwyddiant Wythnosau blaenorol Y Gymraeg y Bwrdd Iechyd yn 2018 a 2019, cynhaliwyd Wythnos y Gymraeg Rhithwir llawer mwy tan ddatganedig ym mis Hydref 2020. Symudwyd gwasanaethau ar-lein ac o ganlyniad prif bwyslais yr wythnos oedd dosbarthu gwybodaeth ddefnyddiol yn ymwneud â'r Gymraeg i staff.

Yn yr un modd, symudodd y gwaith a wnaed i dynnu sylw at bwysigrwydd y Gymraeg fel sgil yn y sector iechyd o daith a oedd yn ymweld ag amrywiol ysgolion a cholegau yn y blynyddoedd diwethaf, i blatfform digidol ar-lein. Datblygwyd seminar fideo ar y cyd â Choleg Gymraeg Cenedlaethol, gan gynnig dull amgen a hygyrch i'r neges hanfodol hon, gan gyrraedd amrywiaeth ehangach o ffynonellau, gan gynnwys myfyrwyr sy'n astudio graddau nyrsio a graddau meddygol.

Maes gwasanaeth arall sydd wedi gweld galw parhaus yw hyfforddiant y Gymraeg i staff. Oherwydd Covid-19, symudwyd hyfforddiant ar-lein, gyda mwy o bwyslais ar hunan-astudio gyda chefnogaeth gan Diwtor y Gymraeg y Bwrdd Iechyd. Mae cyrsiau blasu, cyrsiau dwys a llwybr cyflym ar-lein hefyd wedi'u darparu ar wahanol lefelau trwy gydol y flwyddyn, ac mae ein Swyddog Cefnogi wedi trawsnewid arferion dysgu i ddarparu cefnogaeth angenrheidiol ar-lein unwaith y bydd staff yn dychwelyd i'r gweithle.

O dan Safonau'r Gymraeg, cynhyrchir adroddiad llawn ar gydymffurfiaeth ar gyfer pob blwyddyn, a chyhoeddir y rhain yn:

<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/trefniadau-llywodraethu-a-sicrwydd/yr-iaith-gymraeg/>

Arwyddwyd:

Jo Whitehead

Prif Weithredwr a Swyddog Atebol

Dyddiedig: 10 Mehefin 2021

Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol

Adroddiad y Cyfarwyddwyr

Y Bwrdd

Cadeirydd y Bwrdd Iechyd yw Mark Polin. Y Prif Weithredwr Dros Dro oedd Simon Dean hyd at 31 Awst 2020. Penodwyd Gill Harris fel Prif Weithredwr Dros Dros o'r 1^{af} o Fedi 2020 hyd at 31 Rhagfyr 2020. Penodwyd Jo Whitehead fel Prif Weithredwr o 1 Ionawr 2021.

Yn ystod y flwyddyn, fe wnaethom groesawu Yr Athro Arpan Guha fel Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol Dros Dro, Louise Brereton fel Ysgrifennydd y Bwrdd, a Linda Tomos, Aelodau Annibynnol, i'r Bwrdd.

Mae aelodaeth lawn o'r Bwrdd i'w weld yn fanwl yn Atodiad 1 y Datganiad Llywodraethu Blynnyddol (tudalennau 63B-69B), ac yn yr Adroddiad Tâl ar dudalennau 55 i 63 o'r ddogfen hon.

Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynnyddol hefyd yn amlinellu manylion llawn strwythur pwyllgor cefnogi'r Bwrdd (Adran 14, tudalennau 14B-30B) a'u haelodaeth (Atodiad 1, tudalennau 63B-69B).

Pwyllgor Archwilio

Yn unol â'r safonau llywodraethu da sy'n ofynnol o'r GIG yng Nghymru, mae gan y Pwyllgor Archwilio'r rôl allweddol o gynghori'r Bwrdd a chynnig sicrwydd iddynt fod gan y sefydliad drefniadau llywodraethu effeithiol yn eu lle ac sy'n cefnogi gwneud penderfyniadau cadarn. Roedd ei aelodaeth yn ystod y flwyddyn yn cynnwys:

Cadeirydd	Cyngw Medwyn Hughes Aelod Annibynnol	
Is-Gadeirydd	Lyn Meadows	Aelod Annibynnol
Aelodau	Jacqueline Hughes	Aelod Annibynnol
	Eifion Jones	Aelod Annibynnol
	Linda Tomos	Aelod Annibynnol (o 10 Tachwedd 2020)
Yn bresennol (Cyfarwyddwr Arweiniol)		
	Justine Parry	Ysgrifennydd Dros Dro y Bwrdd (hyd at 26 Ebrill 2020)
	Dawn Sharp	Ysgrifennydd Dros Dro y Bwrdd (o 1 Medi 2019) (o 27 Ebrill 2020 hyd at 10 Ionawr 2021)
	Louise Brereton	Ysgrifennydd y Bwrdd (o 11 Ionawr 2021)
Yn bresennol		
	Simon Dean	Prif Weithredwr Dros Dro (hyd at 31 Awst 2021)
	Gill Harris	Prif Weithredwr (o 1 Medi hyd at 31 Rhagfyr 2020)
	Jo Whitehead	Prif Weithredwr (o 1 Ionawr 2021)
	Sue Hill	Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid

Datganiadau o Fuddiant y Cyfarwyddwyr

Mae angen i holl aelodau'r Bwrdd ddatgan unrhyw fuddiant sydd ganddynt a all effeithio ar eu hamhleidioldeb o ran eu gwaith yn y Bwrdd Iechyd.

Cyhoeddir y datganiadau a wnaed gan y Cyfarwyddwyr ac Aelodau'r Bwrdd ar gyfer 2020/21 yn Nodyn 30 y Cyfrifol Blynnyddol ar dudalen 63A y ddogfen hon.

Diogelwch Data

Y Dirprwy Brif Weithredwr sy'n gyfrifol am lywodraethu gwybodaeth yn y Bwrdd Iechyd a'r Cyfarwyddwr Cynorthwyol Llywodraethu Gwybodaeth a Sicrwydd yw Swyddog Diogelu Data'r Bwrdd Iechyd yn unol â gofynion y Ddeddf Diogelu Data 2018. Yr Uwch Gyfarwyddwr Cyswllt Meddygol yw'r Gwarcheidwad Caldicott a enwebwyd ac mae rôl yr Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth (SIRO) wedi ei drosglwyddo i'r Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid.

Rhoddodd y Bwrdd Iechyd wybod am chwech o doriadau diogelwch data a oedd angen eu cyfeirio at Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth a Llywodraeth Cymru. Mae'r digwyddiadau wedi eu cau gan y Swyddfa Comisiynydd Gwybodaeth ac nid oes angen gweithredu ymhellach, fodd bynnag cyhoeddwyd argymhellion fydd yn cael eu monitro'n agos gan yr Adran Llywodraethu Gwybodaeth. Ni chafodd y Bwrdd unrhyw gosbau ariannol yn ystod y flwyddyn. Mae gwybodaeth ar berfformiad gwybodaeth llywodraethu wedi'i gynnwys yn adran 30.1 y Datganiad Llywodraethu Blynnyddol.

Cydymffurfio â gofynion dyrannu costau

Mae'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth yn rhan o ymrwymiad y Llywodraeth i fod yn fwy agored yn y sector cyhoeddus. Yr egwyddor sylfaenol yw y dylai pob gwybodaeth nad yw'n bersonol a gedwir gan gyrff cyhoeddus fod ar gael yn hawdd, onid oes cost neu os oes eithriad yn bodoli.

Rydym wedi ymrwymo i gydymffurfio â'r Ddeddf hon, ac unrhyw arweiniad Llywodraeth Cymru cysylltiedig ac ymdrechu i sicrhau bod gwybodaeth ar gael i'r cyhoedd drwy ein Cynllun Cyhoeddi: <https://bipbc.gig.cymru/use-of-site/cynllun-cyhoeddi/>

Datganiad ar gyfrifoldebau'r Prif Weithredwr fel Swyddog Atebol y Bwrdd Iechyd Lleol (BILI)

Mae Gweinidogion Cymru wedi cyfarwyddo mai'r Prif Weithredwr ddylai fod yn Swyddog Atebol i'r Bwrdd Iechyd.

Mae cyfrifoldebau perthnasol y Swyddogion Atebol, gan gynnwys eu cyfrifoldeb o ran priodoldeb a chysondeb y cyllid cyhoeddus y maent yn atebol amdanynt, ac o ran cadw cofnodion priodol, wedi'u hamlinellu yn Memorandwm y Swyddog Atebol a roddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Mae gofyn i'r Swyddog Atebol gadarnhau, cyn belled ag y gŵyr ef neu hi, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw Archwilwyr y Bwrdd Iechyd yn ymwybodol ohoni a bod y Swyddog Atebol wedi cymryd y camau priodol i fod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i ddangos bod archwilwyr y Bwrdd Iechyd yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Mae gofyn i'r Swyddog Atebol gadarnhau bod yr adroddiad blynyddol a'r cyfrifon yn gyffredinol yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy a'i fod yn cymryd cyfrifoldeb personol am y rhain a'r dyfarniad angenrheidiol ar gyfer pennu ei fod yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy.

Hyd y gwn i ac y creda i, rwyf wedi cyflawni'r cyfrifoldebau a fynegwyd yn fy llythyr penodi fel Swyddog Atebol yn gywir.

Arwyddwyd:

Jo Whitehead

Prif Weithredwr a Swyddog Atebol

Dyddiedig: 10 Mehefin 2021

Datganiad o gyfrifoldebau Cyfarwyddwyr mewn perthynas â'r cyfrifon

Mae gofyn i'r Cyfarwyddwyr, o dan Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006, baratoi cyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol. Mae Gweinidogion Cymru, gyda chymeradwyaeth y Trysorlys, yn cyfarwyddo y dylai'r cyfrifon hyn roi golwg gwir a theg o sefyllfa'r Bwrdd Iechyd ac o incwm a gwariant y Bwrdd Iechyd ar gyfer y cyfnod hwnnw.

Wrth baratoi'r cyfrifon hynny, mae gofyn i'r cyfarwyddwyr:

- gymhwyso'n gyson yr egwyddorion cyfrifyddu a osodir gan Weinidogion Cymru gyda chymeradwyaeth y Trysorlys
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn ddoeth
- datgan p'un a yw safonau cyfrifyddu perthnasol wedi'u dilyn, yn amodol ar unrhyw wyriadau sylweddol a ddatgelir neu a esbonnir yn yr adroddiad.

Mae'r Cyfarwyddwyr yn cadarnhau eu bod wedi cydymffurfio â'r gofynion uchod wrth baratoi'r cyfrifon.

Mae'r Cyfarwyddwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu priodol sy'n datgelu gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg sefyllfa ariannol yr awdurdod ac i'w galluogi i sicrhau bod y cyfrifon yn cydymffurfio â'r gofynion a amlinellir yn y cyfarwyddyd y sonnir amdano uchod gan Weinidogion Cymru.

Ar Orchymyn y Bwrdd, llofnodwyd

Mark Polin
Cadeirydd
10 Mehefin 2021

Jo Whitehead
Prif Weithredwr
10 Mehefin 2021

Sue Hill
Cyfarwyddwr Cyllid
10 Mehefin 2021

Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Mae ein Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn disgrifio ein trefniadau llywodraethu, strwythur ein pwyllgorau a'r system rheoli mewnol. Mae hefyd yn cynnwys gwybodaeth am:

- Rôl a chyfansoddiad y Bwrdd;
- Trefniadau ein pwyllgorau;
- Ein trefniadau i reoli risg;
- Sut gwnaeth y Bwrdd Iechyd ymateb i gael ei roi mewn Mesurau Arbennig, sydd bellach wedi'i is-gyfeirio i statws Ymyrraeth wedi'i Thargeddu;
- Prosesau Ansawdd a Llywodraethu;
- Barn Pennaeth Archwilio Mewnol;
- Ein trefniadau cynllunio.

Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol llawn wedi'i ddarparu fel atodiad i'r Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon.

Polisiâu ar gyfer tâl staff ac uwch reolwyr

Mae Uwch Reolwyr wedi'u diffinio fel y rhai sydd ag awdurdod neu gyfrifoldeb am gyfarwyddo a rheoli gweithgareddau mawr y Bwrdd Iechyd cyfan, mae'r diffiniad hwn yn cynnwys y gweithwyr a'r Aelodau Annibynnol hynny sy'n mynychu cyfarfodydd y Bwrdd yn rheolaidd. Caiff enwau a theitlau aelodau'r Bwrdd eu datgelu yn y tabl o gyflogau isod.

O Hydref 2004, cyflwynwyd proses Agenda ar gyfer Newid y GIG, i sicrhau cysondeb mewn contractau ac amodau a thelerau ar draws GIG Cymru. Rhoddir contract Cymru gyfan i bob aelod o staff a rheolwyr (ac eithrio cyfarwyddwyr) ar adeg eu penodi. Cytunwyd ar ddiwygiadau i strwythur tâl Agenda ar gyfer Newid y GIG ar gyfer y tair blynedd yn dechrau o 1 Ebrill 2018. Fel rhan o hyn, cafodd gwerth y pwyntiau cyflog uchaf ar gyfer Band 2 hyd at Fand 8b eu codi yn 2020/21 o 1.67%.

Yn ogystal, ym mis Mawrth 2021, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru daliad bonws heb ei gyfuno, ac nad yw'n bensiynadwy o £735 ar gyfer yr holl staff a gyflogir yn uniongyrchol gan y GIG sydd wedi gwasanaethu'n barhaus am o leiaf fis yn GIG Cymru rhwng 17 Mawrth 2020 a 28 Chwefror 2021 ar gyfer Byrddau Iechyd Lleol neu Ymddiriedolaethau'r GIG.

Mae GIG Cymru wedi mabwysiadu'r Cyflog Byw. Felly, caiff cyflog staff sydd islaw ffigur gofynnol Cyflog Byw ei addasu i gyrraedd cyfradd fesul awr y Cyflog Byw. Ar gyfer 2020/21, cafodd cyflog staff ym Mand 1 yr Agenda ar gyfer Newid (pwyntiau cyflog 1 i 3) a Band 2 (pwyntiau cyflog 1 i 2) ei addasu i gyrraedd y gyfradd ofynnol fesul awr o £9.30 yr awr.

Llywodraethir staff meddygol a staff deintyddol gan amodau a thelerau meddygol a deintyddol sy'n berthnasol ar draws GIG Cymru. Gwnaeth y gweithwyr hyn dderbyn codiad cyflog o 2.8% ar eu cyflog sylfaenol ar gyfer 2020/21.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn cymhwyso polisi GIG Cymru ar ddilyniant cynyddol i staff ar raddfeydd cyflog yr Agenda ar gyfer Newid, sy'n cynnwys gweithredu proses Adolygu Datblygiad ac Arfarnu Perfformiad (PADR).

Nid yw cyfarwyddwyr yn rhan o'r broses hon ac mae graddfa gyflog ar gyfer rheolwyr ar lefel uchel iawn wedi cael ei chyflwyno gan Lywodraeth Cymru. Penderfynir ar ddyfarniadau cyflog yn genedlaethol a chânt eu cymhwyso'n lleol yn seiliedig ar gyfarwyddiadau gan Lywodraeth Cymru. Ar gyfer 2020/21, cymhwyswyd cynnydd wedi'i gyfuno o 2.0% i'r holl raddfeydd cyflog i unigolion sy'n cyflawni swyddi gweithredol ac uwch. Nid yw'r Bwrdd Iechyd yn gweithredu system dâl ar sail perfformiad ar gyfer rheolwyr ar lefelau uchel iawn. Mae'r holl contractau ar gyfer rolau sylweddol yn barhaol a thri mis yw'r cyfnod o rybudd ar gyfer rheolwyr ar lefelau uchel iawn.

Caiff Aelodau Annibynnol eu penodi am gyfnod o hyd at bedair blynedd (a gellir eu penodi am uchafswm o wyth mlynedd). Mae Aelodau Annibynnol yn derbyn tâl a benderfynir arno'n genedlaethol yn ystod eu penodiad.

Y Pwyllgor Tâl a Thelerau Gwasanaeth

Cafodd y Pwyllgor Tâl a Thelerau Gwasanaeth ei sefydlu ym mis Ionawr 2015. Bwriad y Pwyllgor yw rhoi sicrwydd a chynghor i'r Bwrdd ar dâl a thelerau gwasanaeth y tîm gweithredol ac uwch aelodau o staff eraill, fel y'i hamlinellir gan Lywodraeth Cymru. Mae hefyd yn rhoi sicrwydd ar drefniadau tâl a thelerau gwasanaeth ar gyfer yr holl staff ac mae'n cyflawni swyddogaethau dirprwyedig penodol. Mae'r Pwyllgor wedi'i gadeirio gan Gadeirydd y Bwrdd Iechyd, Mark Polin, ers iddo ymuno â'r sefydliad ym mis Medi 2018.

Yn ystod cyfnod adrodd 2020/21, cyfarfu'r Pwyllgor ar bedwar achlysur. Cafodd y cyfarfodydd hyn eu cynnal yn gyhoeddus, gydag adran breifat o'r agenda'n dilyn pan gafodd gwybodaeth sensitif neu gyfrinachol ei thrafod. Yn ogystal, cynhaliwyd un cyfarfod eithriadol preifat.

Roedd prif fusnes y Pwyllgor yn ystod y flwyddyn yn ymdrin â'r canlynol:

- Adroddiad blynyddol y Pwyllgor ar gyfer 2019/20;
- Diweddariad ar gylch gorchwyl y Pwyllgor;
- Ystyried achosion cyfredol 'Cynnal Safonau Proffesiynol yng Nghymru';
- Diweddariadau i restrau Perfformwyr Gofal Cychwynnol;
- Adroddiad Cofrestru Proffesiynol 2018/19 y Cyngor Proffesiynau Gofal Iechyd a Chyngor Fferyllol Cyffredinol Cymru 2019/20;
- Diweddariad Ail-ddilysu'r Cyngor Meddygol Cyffredinol (GMC) a'r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth (NMC) 2020;
- Materion yn ymwneud â recriwtio, penodi Gweithredwyr, trefniadau dros dro a thâl;
- Amcanion ac asesiadau perfformiad y tîm gweithredol;
- Adroddiad Drafft Blynyddol ar Dâl 2019/20;
- Polisiâu Gweithlu;
- Cysoni cyflog a thelerau ac amodau practisau a reolir;
- Codiadau cyflog gofal cychwynnol;
- Rheoli achosion safonau proffesiynol;
- Adroddiad blynyddol codi pryderon / Hafan ddiogel 2018/19;
- Adolygiad o godi pryderon.

Aelodau'r Pwyllgor yn ystod y flwyddyn oedd:

Cadeirydd	Mark Polin	Cadeirydd y Bwrdd Iechyd
Aelodau	Lucy Reid Jacqueline Hughes Y Cyng. Medwyn Hughes	Is-gadeirydd y Bwrdd Iechyd Aelod Annibynnol Aelod Annibynnol
Yn bresennol	Simon Dean Jo Whitehead Yr Athro Arpan Guha Louise Brereton	Prif Weithredwr Dros Dro (hyd at 31 Awst 2020) Prif Weithredwr (o 1 Ionawr 2021) Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol (o 1 Hydref 2020) Ysgrifennydd y Bwrdd (o 11 Ionawr 2021)
Swyddog Arweinio (yn bresennol)	Sue Green	Cyfarwyddwr Gweithredol y Gweithlu a Datblygu'r Sefydliad

Cydberthnasau Tâl

Mae'n ofynnol i gyrff adrodd ddatgelu'r berthynas rhwng tâl y cyfarwyddwr sy'n ennill y tâl uchaf yn eu sefydliad a thâl canolrifol gweithlu'r sefydliad. Mae'r wybodaeth hon ar gael yn Nodyn 9.6 y Cyfrifon Blynyddol, ar dudalen 32A o'r ddogfen hon.

Nid yw'r bonws fel rhan o gynllun cydnabyddiaeth ariannol y GIG a gofal cymdeithasol o £735 i wobrwyo staff GIG cymwys wedi cael ei gynnwys yng nghyfrifiadau Adroddiad Tâl y GIG. Nid yw'r taliad bonws hwn yn daliad cytundebol, ond yn daliad unwaith i wobrwyo staff cymwys am eu hymrwymiad ac ymdrechion diflino o dan yr amgylchiadau mwyaf heriol.

Y swydd cyfarwyddwr â'r tâl uchaf yn ystod 2020/21 oedd y Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol, yr un peth ag yn 2019/20.

Yn 2020/21, derbyniodd deg gweithiwr dâl a oedd yn uwch na thâl y cyfarwyddwr â'r tâl uchaf (o gymharu â 15 o weithwyr yn 2019/20).

Mae Comisiwn Staff Gwasanaethau Cyhoeddus wedi rhoi arweiniad ar dryloywder pecynnau tâl ar gyfer cyrff y Sector Cyhoeddus yng Nghymru. Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol i becynnau â gwerth mwy na £100,000 gael eu datgelu mewn bandiau o £5,000. Mae'r tabl isod yn rhoi crynodeb o'r rheiny sy'n derbyn dros £100,000, a chaiff rhagor o fanylion eu darparu yn yr ail dabl.

Grŵp Staff	Nifer y Pecynnau Tâl dros £100,000
Y Prif Weithredwr ac Aelodau Gweithredol y Bwrdd	11
Cyfarwyddwyr ac Uwch Reolwyr eraill	31
Staff Clinigol	540
Staff clinigol asiantaeth (net o'r comisiwn rhagamcanedig)	62

£'000	Prif Weithredwr ac Aelodau'r Bwrdd	Cyfarwyddwyr ac Uwch Reolwyr eraill	Staff Clinigol	Asiantaethau
100-105		8	32	7
105-110	2	12	48	5
110-115	1	1	42	4
115-120		5	32	2
120-125		1	39	2
125-130			31	6
130-135	1	1	43	1
135-140	1	1	29	5
140-145	3		29	2
145-150			34	
150-155			25	2
155-160		1	19	1
160-165			22	3
165-170	1	1	23	4
170-175			15	2
175-180	1		13	2
180-185			12	2
185-190			14	2
190-195			11	
195-200			7	1
200-205			4	1
205-210	1		5	
210-215			2	
215-220			2	
220-225			4	1
225-230				
230-235				2
235-240				
240-245			1	
245-250				

250-255			1	1
255-260				2
260-265				
265-270			1	
270-275				1
275-280				
280-285				
285-290				
290-295				
295-300				
300-305				
305-310				1
Cyfanswm	11	31	540	62

Pecynnau ymadael a thaliadau diswyddo

Yn ystod 2020/21, cytunodd y Bwrdd Iechyd ar daliad un pecyn ymadael ar gyfer rheolwr ar lefel uchel iawn, ac mae manylion am y rhain wedi'u cynnwys yn y nodiadau i'r tablau tâl isod. Mae manylion am yr holl daliadau diswyddo y cytunwyd arnynt yn ystod y flwyddyn ar gael yn Nodyn 9.5 o'r Cyfrifon Blyneddol, ar dudalen 31A o'r ddogfen hon.

Cyflog uwch reolwyr a datgeliadau pensiwn a chyfanswm ffigur tâl

Mae'r cyfanswm ffigurau yn y tabl isod (Y Cyfanswm Ffigur Tâl Unigol) ar gyfer pob Uwch Reolwr yn cynnwys ffigur ar gyfer budd-dal pensiwn yn ystod y flwyddyn, wedi'i gyfrifo gan ddefnyddio gwybodaeth a roddir gan Asiantaeth Bensiynau'r GIG. Nid yw'r ffigur hwn yn cynrychioli'r swm gwirioneddol a gafodd ei dalu i unigolyn yn ystod y flwyddyn ac mae'n adlewyrchu asesiad cyfrifyddu o'r cynnydd mewn buddion hirdymor wedi'u haddasu am chwyddiant. Gall llawer o ffactorau ddylanwadu ar y ffigurau hyn gan gynnwys newidiadau i gyflog unigolyn, cyfraniadau ychwanegol a wnaed gan unigolion a ffactorau prisio isorweddol ar y cynllun cyfan.

Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod (CETV) yw gwerth cyfalaf wedi'i asesu trwy actwari o ran buddion y cynllun pensiwn sy'n cael eu cronni gan aelod ar adeg benodol. Y buddion wedi'u prisio yw buddion yr aelod wedi'u cronni a phensiwn unrhyw briod dilynol sy'n daladwy o'r cynllun. Mae CETV yn daliad a wneir gan gynllun pensiwn neu drefniant i sicrhau buddion pensiwn mewn cynllun pensiwn neu drefniant arall pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn penderfynu trosglwyddo'r buddion sydd wedi'u cronni yn eu cynllun blaenorol. Mae'r ffigurau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â'r buddion y mae'r unigolyn wedi'u cronni o ganlyniad i'w haelodaeth gyfan â'r cynllun pensiwn, nid dim ond ei wasanaeth mewn rôl uwch y mae datgeliad yn berthnasol iddi. Mae ffigurau CETV a'r manylion pensiwn eraill yn cynnwys gwerth unrhyw fuddion pensiwn arall mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r unigolyn wedi'i drosglwyddo i gynllun pensiwn y GIG. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fudd pensiwn ychwanegol sydd wedi'i gronni i'r aelod o ganlyniad i brynu blyneddodd ychwanegol o wasanaeth pensiwn yn y cynllun ar ei gost ei hun. Caiff CETVs eu cyfrifo yn unol â'r canllawiau a'r fframwaith a bennir gan yr Institute and Faculty of Actuaries.

Cynnydd Real mewn CETV: Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd mewn CETV a ariennir gan y cyflogwr i bob pwrpas. Mae'n ystyried y cynnydd wedi pensiwn wedi'i gronni oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a delir gan y gweithiwr (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion sy'n cael eu trosglwyddo o gynllun neu drefniant arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prisio'r farchnad gyffredin ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

	2020/21						2019/20					
Enw a Rôl	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000
Mr S Dean Prif Weithredwr Dros Dro 01/04/20 – 31/08/20 (nodyn 1)	95-100	--	--	60-65	160-165	215-220	25-30	--	--	20-25	50-55	210-215
Miss Jo Whitehead Prif Weithredwr 01/01/21 – 31/03/21	50-55	1,000	1	--	55-60	210-215						
Mrs G Harris Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio a Bydwreigiaeth a Dirprwy Brif Weithredwr 01/04/20 – 31/08/20 a 01/01/21 – 31/03/21	110-115	--	(nodyn 2)	--	110-115	165-170	160-165	--	(nodyn 2)	--	160-165	--
Prif Weithredwr Dros Dro 01/09/20 – 31/12/20	65-70	--	(nodyn 2)	--	65-70	195-200	--	--	--	--	--	--

	2020/21						2019/20					
Enw a Rôl	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000
Mrs D Hickman Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio a Bydwreigiaeth Dros Dro 01/09/20 – 31/12/20	40-45	--	(nodyn 3)	--	40-45	130-135						
Dr D Fearnley Cyfarwyddwr Gweithredol Meddygol 01/04/20 – 30/09/20	110-115 (nodyn 4)	--	51 (nodyn 5)	--	165-170	225-230	150-155 (nodyn 4)	4,000	(nodyn 6)	--	150-155	225-230
Yr Athro A Guha Cyfarwyddwr Gweithredol Meddygol Dros Dro 01/10/20 – 31/03/21	110-115 (nodyn 4)	--	(nodyn 3)	--	110-115	225-230						
Mr A Thomas Cyfarwyddwr Gweithredol Therapiau a Gwyddorau Iechyd 01/04/20 – 31/03/21	105-110	--	30	--	135-140	--	105-110	--	22	--	125-130	--

	2020/21						2019/20					
Enw a Rôl	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000
Dr J C Stockport Cyfarwyddwr Gweithredol Gofal Cychwynnol a Gwasanaethau Cymunedol 01/04/19 – 31/03/21	140-145	6,000	(nodyn 2)	--	145-150	--	135-140	3,500	(nodyn 2)	--	140-145	--
Ms T Owen Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd Cyhoeddus 01/04/20 – 31/03/21 Dirprwy Brif Weithredwr Dros Dro 01/09/20 – 31/12/20	130-135	--	67	--	200-205	--	125-130	--	28	--	150-155	--
Mrs S Hill Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid 01/04/20 – 31/03/21 (Yn cyflawni'r swydd dros dro) 01/04/20 – 31/12/20)	140-145	--	39	--	180-185	--	125-130	--	(nodyn 7)	--	125-130	135-140

	2020/21						2019/20					
Enw a Rôl	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000
Mr M Wilkinson Cyfarwyddwr Gweithredol Cynllunio a Pherfformiad 01/04/20 – 31/03/21	140-145	--	49	--	190-195	--	135-140	--	109	--	245-250	--
Mrs S Green Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithlu a Datblygu'r Sefydliad 01/04/20 – 31/03/21	140-145	--	48	--	190-195	--	135-140	--	29	--	165-170	--
Mrs D Sharp Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro 01/04/20 – 10/01/21	85-90	--	(nodyn 8)	--	85-90	100-105	50-55	--	(nodyn 8)	--	50-55	85-90
Mrs L Jones Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro 01/04/20 – 03/04/20	0-5	--	(nodyn 9)	--	0-5	70-75	20-25	--	(nodyn 9)	--	20-25	70-75
Mrs J Parry Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro 01/04/20 – 27/04/20	5-10	100	(nodyn 10)	--	5-10	75-80	10-15 (nodyn 11)	400	(nodyn 10)	--	10-15	70-75

	2020/21						2019/20					
Enw a Rôl	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000
Mrs A L Brereton Ysgrifennydd y Bwrdd 11/01/21 – 31/03/21	20-25	--	7	--	25-30	100-105						
Mr A Roach Aelod Cysylltiol o'r Bwrdd Cyfarwyddwr Iechyd Meddwl ac Anabledd Dysgu 01/04/20 – 30/11/20	50-55	--	28	30-35 (nodyn 12)	110-115	120-125	115-120	--	47	--	165-170	--
Mrs L Singleton Aelod Cysylltiol o'r Bwrdd Dros Dro Cyfarwyddwr Iechyd Meddwl ac Anabledd Dysgu 01/04/20 – 01/06/20	15-20	--	(nodyn 13)	--	15-20	90-95	30-35	--	(nodyn 13)	--	30-35	85-90
Mr G Doherty Prif Weithredwr 01/04/19 – 09/02/20 (nodyn 14)							180-185	--	(nodyn 2)	--	180-185	210-215

	2020/21						2019/20					
Enw a Rôl	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000
Dr E Moore Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol a Dirprwy Brif Weithredwr 01/04/19 – 31/07/19							65-70	2,100	(nodyn 2)	--	65-70	195-200
Ms D Carter Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio a Bydwreigiaeth Dros Dro 01/04/19 – 31/08/19							50-55	--	(nodyn 2)	--	50-55	130-135
Cyfarwyddwr Gweithrediadau Dros Dro 17/10/19 – 31/03/20							60-65	--	(nodyn 2)	--	60-65	130-135
Mr R Favager Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid 01/04/19 – 28/04/19 (nodyn 15)							10-15	700	(nodyn 2)	35-40	45-50	145-150
Mrs G Lewis-Parry Ysgrifennydd y Bwrdd 01/04/19 – 31/08/19							45-50	--	(24)	--	20-25	100-105

	2020/21						2019/20					
Enw a Rôl	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000
Mr M Polin Cadeirydd 01/04/20 – 31/03/21	65-70	--	--	--	65-70	--	65-70	--	--	--	65-70	--
Ms L Reid Is-gadeirydd 01/04/20 – 31/03/21	55-60	--	--	--	55-60		15-20	--	--	--	15-20	55-60
Aelod Annibynnol 01/04/19 – 30/11/19	--	--	--	--	--	--	10-15	--	--	--	10-15	15-20
Y Cyng. C Carlisle Aelod Annibynnol 01/04/20 – 31/03/21	15-20	--	--	--	15-20	--	15-20	--	--	--	15-20	--
Mr J Cunliffe Aelod Annibynnol 01/04/20 – 31/03/21	15-20	--	--	--	15-20	--	15-20	--	--	--	15-20	--
Y Cyng. R M Hughes Aelod Annibynnol 01/04/20 – 31/03/21	15-20	--	--	--	15-20	--	15-20	--	--	--	15-20	--
Mrs L Meadows Aelod Annibynnol 01/04/20 – 31/03/21	15-20	--	--	--	15-20	--	15-20	--	--	--	15-20	--

	2020/21						2019/20					
Enw a Rôl	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000
Ms H Wilkinson Aelod Annibynnol 01/04/20 – 23/11/20 (yn cynnwys cyfnod gwirfoddol o absenoldeb)	5-10	--	--	--	5-10	15-20	15-20	--	--	--	15-20	--
Mr H E Jones Aelod Annibynnol 01/04/20 – 31/03/21	15-20	--	--	--	15-20	--	10-15	--	--	--	10-15	15-20
Mrs E L Tomos Aelod Annibynnol 27/10/20 – 31/03/21	5-10	--	--	--	5-10	15-20						
Ms J Hughes Aelod Annibynnol o'r Bwrdd 01/04/20 - 31/03/21	(nodyn 16)	--	--	--	--	--	(nodyn 16)	--	--	--	--	--
Yr Athro N Callow Aelod Annibynnol 01/04/20 – 31/03/21	(nodyn 17)	--	--	--	--	--	(nodyn 17)	--	--	--	--	--
Mr Ff Williams Aelod Cysylltiol o'r Bwrdd 01/04/20 – 31/03/21	(nodyn 18)	--	--	--	--	--	(nodyn 18)	--	--	--	--	--

	2020/21						2019/20					
Enw a Rôl	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000	Cyflog (bandiau o £5,000) £'000	Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf) £	Buddion Pensiwn (i'r £1, 000 agosaf) £'000	Taliadau eraill (bandiau o £5,000) £	Cyfanswm (bandiau o £5,000) £'000	Cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn (os yw'n rhan o'r flwyddyn) £'000
Mr G Evans Aelod Cysylltiol o'r Bwrdd 01/04/20 – 31/03/21	(nodyn 19)	--	--	--	--	--	(nodyn 19)	--	--	--	--	--
Mrs M Edwards Aelod Cysylltiol o'r Bwrdd 01/04/20 - 31/03/21	(nodyn 18)	--	--	--	--	--	(nodyn 18)	--	--	--	--	--
Mrs M W Jones Is-gadeirydd 01/04/19 – 30/11/19							35-40	--	--	--	35-40	55-60

O ganlyniad i'r argymhellion o'r adolygiad ariannol annibynnol a gynhaliwyd gan PricewaterhouseCoopers ym mis Mehefin 2019, gwnaeth y Bwrdd Iechyd roi rhaglen adferiad ariannol ar waith yn ystod y flwyddyn a phenododd Cyfarwyddwr Adfer dros dro ym mis Gorffennaf 2019, a gafodd ei gefnogi gan Lywodraeth Cymru. Bu'r Cyfarwyddwr Adfer yn ei swydd tan 21 Ebrill 2020. Cost y contract am y cyfnod y tu mewn i 2020/21 oedd £24,284 (2019/20: £353,450 yn ogystal â threuliau o £16,888). Roedd TAW yn daladwy ar symiau'r contract.

Nodiadau

1. Cafodd Mr S Dean ei secondio o Lywodraeth Cymru fel Prif Weithredwr Dros Dro o 10 Chwefror 2020 hyd at 31 Awst 2020. Yn ystod cyfnod y secondiad, Llywodraeth Cymru oedd cyflogwyr parhaol Mr S Dean. Cododd cyfanswm o £162,326 o gostau yn 2020/21 mewn perthynas â'r secondiad. Roedd y rhain yn cynnwys cyflog o £97,403 (o'r hyn yr oedd £6,711 yn ôl-daliad o 2019/20), costau pensiwn o £21,314, costau Yswiriant Gwladol o £11,649, treuliau o £4,906 a TAW na ellid ei hadennill o £27,054. (2019/20: costau o £50,495 mewn perthynas â'r secondiad, a oedd yn cynnwys cyflog o £29,592, costau pensiwn o £8,571, costau pensiwn o £8,571, costau Yswiriant Gwladol o £3,917, a TAW na ellid ei hadennill o £8,415).
2. Dewisodd y gweithwyr hyn i beidio â manteisio ar drefniadau pensiwn y GIG yn y flwyddyn flaenorol, yn ogystal â'r flwyddyn adrodd bresennol.
3. Dewisodd y gweithwyr hyn i beidio â manteisio ar drefniadau pensiwn y GIG yn ystod y flwyddyn adrodd bresennol.
4. Mae cyflogau Dr D Fearnley a'r Athro A Guha yn cynnwys tâl ar gyfer eu dyfarniadau cenedlaethol Efydd mewn perthynas â'r Dyfarniadau Rhagoriaeth Glinigol.
5. Mae ffigurau diwygiedig wedi'u defnyddio ar gyfer gwerthoedd pensiwn agoriadol gan fod swydd y Swyddog Iechyd Meddwl (MHO) wedi'i diwygio gan ddyblygu'r cyfrifiad.
6. Gwnaeth y gweithiwr hwn ddechrau yn ei swydd gyda'r Bwrdd Iechyd yn ystod 2019/20, ac felly, nid yw ffigurau'r flwyddyn flaenorol ar gael i gyfrifo'r buddion pensiwn yn ystod y flwyddyn.
7. Yn ystod 2019/20 Mrs S Hill oedd Cyfarwyddwr Cyllid Dros Dro am y cyfnod rhwng 29 Ebrill 2019 hyd at 31 Mawrth 2020. Y tu hwnt i'r cyfnod hwn, cafodd Mrs S Hill ei chyflogi gan y Bwrdd Iechyd yn ei swydd barhaol ac nid oedd yn bosibl cyfrifo elfen y buddion pensiwn sy'n ymwneud yn unswydd â'i rôl fel Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid Dros Dro yn 2019/20.
8. Mrs D Sharp oedd Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro ar gyfer y cyfnod o 1 Medi 2019 hyd at 10 Ionawr 2021. Y tu hwnt i'r cyfnod hwn, cafodd Mrs D Sharp ei chyflogi gan y Bwrdd Iechyd yn ei swydd barhaol ac ni fu'n bosibl cyfrifo elfen y buddion pensiwn sy'n ymwneud yn unswydd â'i rôl fel Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro.
9. Mrs L Jones oedd Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro ar gyfer y cyfnod o 18 Rhagfyr 2019 hyd at 3 Ebrill 2020. Y tu hwnt i'r cyfnod hwn, cafodd Mrs L Jones ei chyflogi gan y Bwrdd Iechyd yn ei swydd barhaol ac ni fu'n bosibl cyfrifo elfen y buddion pensiwn sy'n ymwneud yn unswydd â'i rôl fel Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro.
10. Mrs J Parry oedd Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro am y cyfnod o 6 Chwefror 2020 hyd at 27 Ebrill 2020. Y tu hwnt i'r cyfnod hwn, cafodd Mrs J Parry ei chyflogi gan y Bwrdd Iechyd yn ei swydd barhaol ac ni fu'n bosibl cyfrifo elfen y buddion pensiwn sy'n ymwneud yn unswydd â'i rôl fel Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro.
11. Yn ystod 2019/20 roedd cyflog Mrs J Parry yn cynnwys £259 a gafodd eu haberthu mewn perthynas â'r cynllun prynu gwylliau blynyddol.

12. Camodd Mr A Roach i lawr o'i rôl fel Aelod Cysylltiol o'r Bwrdd Cyfarwyddwr Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu ar 30 Tachwedd 2020. Mae tâl arall yr adroddwyd arno yn achos Mr A Roach yn ymwneud â thâl contract.
13. Mrs L Singleton oedd Aelod Cysylltiol o'r Bwrdd Dros Dro Cyfarwyddwr Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu ar gyfer y cyfnod o 20 Tachwedd 2019 hyd at 1 Mehefin 2020. Ar y dyddiad hwn cadarnhawyd yr Arweinydd Gweithredol ar gyfer Iechyd Meddwl fel y Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol. Parhaodd L Singleton fel y Cyfarwyddwr Uwch-adrannol Dros Dro Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu hyd nes 20 Medi 2020, ar lefel Cyfarwyddwr Uwch-adrannol ac nid ar lefel Bwrdd. Nid ydyw wedi bod yn bosibl cyfrifo elfen y buddion pensiwn sy'n ymwneud yn unswydd â'i rôl fel Cyfarwyddwr Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu Dros Dro.
14. Trwy gytundeb y ddwy ochr, ar 9 Chwefror 2020, camodd Mr G Doherty i lawr o'i rôl fel Prif Weithredwr y Bwrdd Iechyd a chafodd ei secondio i sefydliad y GIG yn Lloegr. Yn ystod 2020/21, derbyniodd Mr G Doherty gyfanswm tâl o £117,544, yn ogystal â thâl contract o £48,405. Daeth y secondiad i ben ym mis Hydref 2020, a bryd hynny, gadawodd Mr G Doherty gyflogaeth y Bwrdd Iechyd. Adroddir ar gyflog Mr G Doherty fel Prif Weithredwr ar gyfer y cyfnod o 1 Ebrill 2019 hyd at 9 Chwefror 2020, yn y tabl uchod. Yn ogystal â hyn, yn ystod 2019/20, derbyniodd Mr G Doherty gyfanswm tâl o £29,592 yn ymwneud â'r secondiad.
15. Camodd Mr R Favager i lawr o'i rôl fel Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid ar 28 Ebrill 2019 a chafodd ei secondio i sefydliad y GIG yn Lloegr. Yn ogystal â chyflog Mr R Favager fel Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid ar gyfer y cyfnod o 1 Ebrill 2019 hyd at 28 Ebrill 2019, fel yr adroddwyd arno yn y tabl isod, derbyniodd Mr R Favager gyfanswm tâl o £99,723 yn ystod cyfnod ei secondiad, y cafodd £91,524 o'r swm hwn ei ailgodi ar y sefydliad yn y GIG lle'r oedd wedi'i secondio. Daeth y secondiad i ben ar 31 Rhagfyr 2019, a bryd hynny, gadawodd Mr R Favager gyflogaeth y Bwrdd Iechyd. Mae tâl arall yr adroddwyd arno ar gyfer Mr R Favager yn ymwneud â thâl yn lle rhybudd. Cytunwyd ar y swm hwn gan y Bwrdd ac fe'i talwyd yn unol ag arweiniad Llywodraeth Cymru. Mae cyflog Mr R Favager yn cynnwys £76 a aberthwyd mewn perthynas â chynllun Beicio i'r Gwaith.
16. Mae Ms J Hughes wedi'i chyflogi gan y Bwrdd Iechyd ac mae'n Aelod Annibynnol sy'n dod o gefndir Undebau Llafur. Nid yw Ms J Hughes yn derbyn tâl am ei rôl fel Aelod Annibynnol.
17. Yr Athro N Callow yw Cynrychiolydd Prifysgol y Bwrdd ac nid yw'n derbyn tâl gan y Bwrdd Iechyd.
18. Nid yw Mr Williams a Mrs Edwards yn weithwyr y Bwrdd Iechyd ac nid ydynt yn derbyn tâl ganddynt.
19. Mae Mr G Evans yn weithiwr yn y Bwrdd Iechyd ac mae'n Aelod Cysylltiol o'r Bwrdd ac yn Gadeirydd y Fforwm Gweithwyr Gofal Iechyd Proffesiynol. Nid yw Mr G Evans yn derbyn tâl am ei rôl fel Aelod Cysylltiol o'r Bwrdd.

[illegible]

	Cynnydd Real mewn Pensiwn wedi'i Gronni (bandiau o £2,500) £'000	Cynnydd Real mewn Cyfandaliad (bandiau o £2,500) £'000	Cyfanswm y pensiwn cronedig ar 31 Mawrth 2021 (bandiau o £5,000) £'000	Cyfandaliad mewn perthynas â phensiwn cronedig ar 31 Mawrth 2021 (bandiau o £5,000) £'000	Gwerth Cyfatebol Trosglwyddo i Arian ar 31 Mawrth 2020 £'000	Gwerth Cyfatebol Trosglwyddo i Arian ar 31 Mawrth 2021 £'000	Cynnydd Real mewn Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian £'000	Nodiad au
Dr D Fearnley Cyfarwyddwr Gweithredol Meddygol 01/04/20 – 30/09/20	2.5-5.0	2.5-5.0	75-80	195-200	1,352	1,508	50	<i>nodyn 4</i>
Yr Athro A Guha Cyfarwyddwr Gweithredol Meddygol Dros Dro 01/10/20 – 31/03/21	--	--	--	--	--	--	--	<i>nodyn 4</i>
Mr A Thomas Cyfarwyddwr Gweithredol Therapiau a Gwyddorau Iechyd 01/04/20 – 31/03/21	0-2.5	0-2.5	50-55	125-130	1,010	1,082	41	
Dr J C Stockport Cyfarwyddwr Gweithredol Gofal Cychwynnol a Gwasanaethau Cymunedol 01/04/20 – 31/03/21	--	--	--	--	--	--	--	<i>nodyn 2</i>

	Cynnydd Real mewn Pensiwn wedi'i Gronni (bandiau o £2,500) £'000	Cynnydd Real mewn Cyfandaliad (bandiau o £2,500) £'000	Cyfanswm y pensiwn cronedig ar 31 Mawrth 2021 (bandiau o £5,000) £'000	Cyfandaliad mewn perthynas â phensiwn cronedig ar 31 Mawrth 2021 (bandiau o £5,000) £'000	Gwerth Cyfatebol Trosglwyddo i Arian ar 31 Mawrth 2020 £'000	Gwerth Cyfatebol Trosglwyddo i Arian ar 31 Mawrth 2021 £'000	Cynnydd Real mewn Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian £'000	Nodiad au
Ms T Owen Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd Cyhoeddus 01/04/20 – 31/03/21	2.5-5.0	2.5-5.0	50-55	105-110	852	951	65	
Mrs S Hill Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid 01/04/20 – 31/03/21 (Yn cyflawni'r swydd dros dro) 01/04/20 – 31/12/20)	2.5-5.0	--	15-20	--	209	259	25	
Mr M Wilkinson Cyfarwyddwr Gweithredol Cynllunio a Pherfformiad 01/04/20 – 31/03/21	2.5-5.0	0-2.5	65-70	155-160	1,262	1,363	59	
Mrs S Green Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithlu a Datblygu'r Sefydliad 01/04/20 – 31/03/21	2.5-5.0	0-2.5	25-30	35-40	347	406	32	

	Cynnydd Real mewn Pensiwn wedi'i Gronni (bandiau o £2,500) £'000	Cynnydd Real mewn Cyfandaliad (bandiau o £2,500) £'000	Cyfanswm y pensiwn cronedig ar 31 Mawrth 2021 (bandiau o £5,000) £'000	Cyfandaliad mewn perthynas â phensiwn cronedig ar 31 Mawrth 2021 (bandiau o £5,000) £'000	Gwerth Cyfatebol Trosglwyddo i Arian ar 31 Mawrth 2020 £'000	Gwerth Cyfatebol Trosglwyddo i Arian ar 31 Mawrth 2021 £'000	Cynnydd Real mewn Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian £'000	Nodiad au
Mrs D Sharp Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro 01/04/20 – 10/01/21	--	--	--	--	--	--	--	<i>nodyn 5</i>
Mrs L Jones Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro 01/04/20 – 03/04/20	--	--	--	--	--	--	--	<i>nodyn 6</i>
Mrs J Parry Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro 01/04/20 – 27/04/20	--	--	--	--	--	--	--	<i>nodyn 7</i>
Mrs A L Brereton Ysgrifennydd y Bwrdd 11/01/21 – 31/03/21	0-2.5	--	10-15	--	86	110	2	
Mr A Roach Aelod Cysylltiol o'r Bwrdd Cyfarwyddwr Iechyd Meddwl ac Anabledd Dysgu 01/04/20 – 30/11/20	0-2.5	2.5-5.0	60-65	180-185	1,220	--	--	<i>nodyn 8</i>

[illegible]

Nodiadau

1. Ni chyflogwyd y gweithwyr hyn gan un o sefydliadau'r GIG ac felly nid oedd trefniadau pensiwn y GIG yn berthnasol iddynt.
2. Dewisodd y gweithwyr hyn i beidio â manteisio ar drefniadau pensiwn y GIG yn y flwyddyn flaenorol, yn ogystal â'r flwyddyn adrodd bresennol.
3. Dewisodd y gweithwyr hyn i beidio â manteisio ar drefniadau pensiwn y GIG yn ystod y flwyddyn adrodd bresennol.
4. Mae ffigurau diwygiedig wedi'u defnyddio ar gyfer gwerthoedd pensiwn agoriadol gan fod swydd y Swyddog Iechyd Meddwl (MHO) wedi'i diwygio gan ddyblygu'r cyfrifiad.
5. Mrs D Sharp oedd Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro ar gyfer y cyfnod o 1 Medi 2019 hyd at 10 Ionawr 2021. Y tu hwnt i'r cyfnod hwn, cafodd Mrs D Sharp ei chyflogi gan y Bwrdd Iechyd yn ei swydd barhaol ac ni fu'n bosibl cyfrifo elfen y buddion pensiwn sy'n ymwneud yn unswydd â'i rôl fel Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro.
6. Mrs L Jones oedd Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro ar gyfer y cyfnod o 18 Rhagfyr 2019 hyd at 3 Ebrill 2020. Y tu hwnt i'r cyfnod hwn, cafodd Mrs L Sharp ei chyflogi gan y Bwrdd Iechyd yn ei swydd barhaol ac ni fu'n bosibl cyfrifo elfen y buddion pensiwn sy'n ymwneud yn unswydd â'i rôl fel Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro.
7. Mrs J Parry oedd Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro am y cyfnod o 6 Chwefror 2020 hyd at 27 Ebrill 2020. Y tu hwnt i'r cyfnod hwn, cafodd Mrs J Parry ei chyflogi gan y Bwrdd Iechyd yn ei swydd barhaol ac ni fu'n bosibl cyfrifo elfen y buddion pensiwn sy'n ymwneud yn unswydd â'i rôl fel Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro.
8. Ymddeolodd Mr A Roach yn ystod 2020/21 ac mae'n derbyn ei bensiwn.
9. Mrs L Singleton oedd Aelod Cysylltiol o'r Bwrdd Dros Dro Cyfarwyddwr Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu ar gyfer y cyfnod o 20 Tachwedd 2019 hyd at 1 Mehefin 2020. Ar y dyddiad hwn cadarnhawyd yr Arweinydd Gweithredol ar gyfer Iechyd Meddwl fel y Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol. Parhaodd L Singleton fel y Cyfarwyddwr Uwch-adrannol Dros Dro Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu hyd nes 20 Medi 2020, ar lefel Cyfarwyddwr Uwch-adrannol ac nid ar lefel Bwrdd. Nid ydyw wedi bod yn bosibl cyfrifo elfen y buddion pensiwn sy'n ymwneud yn unswydd â'i rôl fel Cyfarwyddwr Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu Dros Dro.

Adroddiad Staff

Adroddir ar nifer cyfartalog y staff cyfwerth ag amser llawn (FTE) a gyflogir gan y Bwrdd Iechyd yn ystod 2020/21 isod.

Grŵp Proffesiynol	FTE Cyfartalog 2020/21
Proffesiynol, Gwyddonol a Thechnegol	734
Gwasanaethau Clinigol Ychwanegol	3,292
Gweinyddol a Chlercyyddol	3,065
Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd	949
Ystadau ac Atodol	1,296
Gwyddonwyr Gofal Iechyd	250
Meddygol a Deintyddol	1,561
Nyrsys a Bydwagedd Cofrestredig	5,029
Myfyrwyr	106
Cyfanswm	16,282

Cyfanswm nifer y staff yn eu swyddi fel ar 31 Mawrth 2021 oedd 19,006 ac mae cyfansoddiad o'r rhywiau wedi'i ddarparu yn y tabl isod.

Cyfansoddiad Staff	Benyw	Gwryw	Cyfanswm
Ysbyty	6	4	10
Rheolwr (Band 8C ac uwch)	116	84	200
Staff	15,198	3,598	18,796
Cyfanswm	15,320	3,686	19,006

*At ddiben yr adroddiad hwn, diffinnir rheolwr fel aelod o staff ar Fand 8c ac uwch (neu lefel gyfatebol ar gyfer staff meddygol) sydd wedi'i leoli mewn swyddogaeth gorfforaethol neu Uwch Adran weithredol sydd â chyfrifoldebau sylweddol fel rheolwr neu i wneud penderfyniadau sy'n effeithio ar y sefydliad cyfan. Mae rheolwyr yn cynnwys swyddi Nyrs Ymgynghorol, Bydwraig Ymgynghorol a Gwyddonydd Clinigol Ymgynghorol

Mae'r data ar absenoldeb salwch ar gyfer 2020/21 wedi'i ddarparu isod:

	2019/20	2020/21
Dyddiau FTE a gollwyd (hirdymor)* ¹	210,949	230,669
Dyddiau FTE a gollwyd (byrdymor)* ¹	90,391	91,138
Cyfanswm y dyddiau a gollwyd	301,340	321,808
Cyfanswm nifer y dyddiau gwaith a gollwyd ar gyfartaledd	12	12
Cyfanswm staff a gyflogir mewn cyfnod (cyfrif pennau)* ²	18,104	19,261
Cyfanswm staff a gyflogir mewn cyfnod heb absenoldeb (Cyfrif pennau)* ²	5,416	8,136
Canran y staff heb absenoldeb salwch	32.65%	43.19%

*1 - Caiff y ffigurau hyn eu cyfrifo ar sail Cyfwerth ag Amser Llawn. Caiff absenoldeb salwch ei fesur gan ddefnyddio diwrnodau calendr ar system y Cofnod Staff Electronig, sy'n cynnwys yr holl ddiwrnodau o ddechrau hyd at ddiwedd cyfnod absenoldeb, yn cynnwys penwythnosau neu ddiwrnodau pan na fyddai aelod o staff wedi cael ei roi ar y rhestr ddyletswyddau i weithio. Felly mae nifer y diwrnodau gwaith a gollwyd yn is na'r ffigur sy'n ymwneud â diwrnodau a gollwyd.

*2 - Cyfartaledd dros 12 mis

Canran yr absenoldeb salwch yn gyffredinol yn 2020/21 oedd 5.48% (2019/20, 5.30%). Mae ffactorau fel ymbellhau cymdeithasol, gweithio o'r cartref, cofnodi staff sy'n cysgodi ac yn hunanyysu fel absenoldeb arbennig wedi effeithio ar ganran y staff heb absenoldeb salwch.

Ymrwymïadau oddi ar y gyfloges ac ymgynghori

Mae gofyn i'r Bwrdd lechyd ddatgelu gwariant ar ymrwymïadau oddi ar y gyflogres ac ar ymgynghori. Mae'r tablau isod yn amlinellu manylion am yr ymrwymïadau oddi ar y gyfloges sydd gan y Bwrdd lechyd ar waith. Dylid nodi bod Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi wedi cyflwyno rheolau newydd mewn perthynas â rheoliadau treth a ddaeth i rym ar 6 Ebrill 2017. Mae'r newidiadau hyn wedi ehangu cyfrifoldebau'r Bwrdd lechyd o ran rheoli'r ymrwymïadau oddi ar y gyfloges a bydd y rhan fwyaf o'r ymrwymïadau'n ddarostyngedig i dreth ac Yswiriant Gwladol wrth eu tarddiad.

Mae'r Bwrdd lechyd wedi cynnal asesiadau IR35 ar gyfer yr holl ymrwymïadau oddi ar y gyflogres sy'n berthnasol.

Nifer yr ymrwymïadau eisoes, am fwy na £245 y dydd ac sy'n para dros chwe mis, o 31 Mawrth 2021	270
<i>O'r rhain...</i>	
Nifer sydd wedi bodoli ers llai na blwyddyn ar adeg adrodd	90
Nifer sydd wedi bodoli rhwng un flwyddyn a dwy flynedd ar adeg adrodd	38
Nifer sydd wedi bodoli rhwng dwy flynedd a thair blynedd ar adeg adrodd	32
Nifer sydd wedi bodoli rhwng tair blynedd a phedair blynedd ar adeg adrodd	110
Nifer sydd wedi bodoli rhwng pedair blynedd neu fwy ar adeg adrodd	0

Nifer yr ymrwymïadau newydd oddi ar y gyflogres o fwy na £245 y dydd ac a fydd yn para'n hirach na chwe mis, neu'r rhai sydd wedi cyrraedd chwe mis o ran hyd, rhwng 1 Ebrill 2020 ac ar 31 Mawrth 2021	95
<i>O'r rhain...</i>	
Nifer a aseswyd fel rhai a oedd yn berthnasol i IR35	82
Nifer a aseswyd fel rhai nad oeddent yn berthnasol i IR35	13
Nifer a ymrwymodd yn uniongyrchol (trwy PSC o dan gontract i'r adran) ac sydd ar y gyflogres adrannol	0
Nifer yr ymrwymïadau a gafodd eu hailasesu at ddibenion cysondeb / sicrwydd yn ystod y flwyddyn	0
Nifer yr ymrwymïadau lle gwelwyd newid i statws IR35 yn dilyn yr adolygiad o gysondeb	0

Nifer yr ymrwymïadau oddi ar gyflogres o ran aelodau'r bwrdd a/neu uwch swyddogion â chyfrifoldeb ariannol sylweddol, rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021.	3
(Nifer yr unigolion sydd wedi'u hystyried yn "aelodau o'r bwrdd, a/neu'n uwch swyddogion â chyfrifoldeb ariannol sylweddol" yn ystod y flwyddyn ariannol, yn cynnwys ymrwymïadau oddi ar y gyflogres ac ar y gyflogres)	33*

*Aelodau'r Bwrdd a'r Uwch Swyddogion a ystyrir i fod yn Uwch Reolwyr yw'r unigolion y mae manylion eu cyflogau wedi'u datgelu ar dudalen 55 i dudalen 63 yr adroddiad hwn. Mae'r ymrwymïadau oddi ar y gyflogres yn cyfeirio at y Prif Weithredwr Dros Dro, y Cyfarwyddwr Adfer a Chyfarwyddwr Llywodraethu Dros Dro.

Yn ystod y flwyddyn, £0.059 miliwn oedd gwariant y Bwrdd lechyd ar wasanaethau ymgynghori allanol.

Cydraddoldeb a Hawliau Dynol

Cytunwyd ar ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol (SEP) ar gyfer y cyfnod 2020-2024 gan y Bwrdd a chafodd ei gyhoeddi ym mis Mawrth 2020. Mae wedi'i gyhoeddi ar ein gwefan ar <https://bipbc.gig.cymru/use-of-site/cynllun-cyhoeddi/class-five-our-policies-and-procedures/cydraddoldeb-a-hawliau-dynol/cynlluniau-strategol-cydraddoldeb/>

Ar yr adeg honno, ein bwriad oedd canolbwyntio ar gryfhau dulliau rheoli perfformiad y SEP ar draws holl swyddogaethau'r Bwrdd Iechyd. Fodd bynnag, o ganlyniad i'r pandemig a'r ffocws angenrheidiol ar ymateb y Bwrdd Iechyd i Covid-19, rydym wedi mabwysiadu ymagwedd sy'n fwy ymatebol i faterion cydraddoldeb wrth iddynt ddod i'r amlwg. Cydnabyddir yn eang bod Covid-19 wedi amlygu anghydraddoldeb ymhellach i lawer o bobl sydd â nodweddion gwarchodedig a'r rheiny sydd o dan anfantais economaidd-gymdeithasol.

Yn ystod y flwyddyn, gwnaethom adolygu a rhannu tystiolaeth newydd i fod yn sail i ystod o weithgarwch sydd wedi digwydd. Rydym wedi parhau i ymgysylltu â chymunedau, unigolion a grwpiau, ein staff a'n harbenigwyr i lywio ein gwaith cydraddoldeb ac rydym yn ddiolchgar am fewnwelediad a chymorth cynifer o bobl wrth i ni gydweithio ar draws Gogledd Cymru. Mae rhagor o fanylion ar ein cynnydd wedi'u cyhoeddi ar ein Hadroddiad Cydraddoldeb Blyneddol 2020/21, sydd ar gael yn <https://bipbc.gig.cymru/use-of-site/cynllun-cyhoeddi/class-five-our-policies-and-procedures/cydraddoldeb-a-hawliau-dynol/cydraddoldeb-a-hawliau-dynol/annual-equality-report-2020-21-cy-v1-1-pdf/>

Llofnodwyd:

Jo Whitehead

Prif Weithredwr a Swyddog Atebol

Dyddiad: 10 Mehefin 2021

Mae gofyn i'r Bwrdd Iechyd Iunio a chyhoeddi Adroddiad Atebolwydd, y caiff ei gynnwys ei ragnodi gan Lywodraeth Cymru.

Cysondeb gwariant

Mae Trysorlys Ei Mawrhydi yn diffinio cysondeb fel y gofyniad i'r holl eitemau gwariant dderbyn sylw yn unol â'r ddeddfwriaeth sy'n eu hawdurdodi, unrhyw awdurdodau dirprwyedig a rheolau perthnasol Cyfrifyddu Llywodraethol.

Mae gan y Bwrdd Iechyd y grym i wario yn unol â Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 ac mae'n derbyn dyraniadau refeniw ac adnoddau cyfalaf gan Lywodraeth Cymru.

Nod proses pennu cyllideb y Bwrdd Iechyd yw sicrhau bod adnoddau'n cael eu dyrannu ar draws y sefydliad at ddibenion dilys. Mae gan y Bwrdd Iechyd drefniadau dirprwyedig gyda deiliaid cyllideb ac mae'n rhaid iddynt weithredu'n unol â'u Cytundebau Atebolwydd a Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog (SFI) y Bwrdd Iechyd.

Mae trefniadau ar waith i fonitro cydymffurfiaeth â'r SFIs hyn ac adroddir ar y rhain wrth bob Pwyllgor Archwilio trwy'r Adroddiad Cydymffurfiaeth. Yn ogystal â rhaglen gynhwysfawr o Archwilio Mewnol, mae gan y Bwrdd Iechyd Dîm Gwrth-dwyll Lleol.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn cydymffurfio â safonau adrodd cydnabyddedig i'r graddau y maent yn berthnasol i'r Sector Cyhoeddus a chaiff y cyfrifon eu llunio'n unol â'r Llawlyfr Cyfrifon a gyhoeddir gan Lywodraeth Cymru. Caiff ffurflenni monitro ariannol misol eu cyflwyno i Lywodraeth Cymru yn cynnwys esboniadau dros amrywiannau.

Adroddwyd y Bwrdd Iechyd ar warged o £0.490m yn erbyn ei Derfyn Adnoddau Refeniw ar gyfer y flwyddyn. Nid yw'r Bwrdd Iechyd wedi cyrraedd ei darged statudol i fod mewn sefyllfa i adennill costau dros y cyfnod tair blynedd rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2021 ac mae wedi cofnodi diffyg cronrus o £79.485 miliwn.

Nid oes unrhyw faterion eraill wedi codi yn ystod 2020/21 sy'n effeithio ar gysondeb y gwariant.

Ffioedd a chostau

Ni chodir ffioedd a chostau ar gleifion y GIG fel mater o drefn oni chaniateir i'r Bwrdd Iechyd godi tâl o dan y ddeddfwriaeth. Byddai enghreifftiau'n cynnwys gwaith deintyddol a mynediad at gofnodion iechyd. Cadarnheir, hyd eithaf ein gwybodaeth, fod y Bwrdd Iechyd yn cydymffurfio â chyfarwydddebau Llywodraeth Cymru mewn perthynas â chyfraddau codi tâl.

Rhwymedigaethau amodol o bell

Mae gofyn i'r Bwrdd Iechyd gyfrifyddu o ran yr holl rwymedigaethau amodol o bell yn unol â Safon 37 (IAS37) Cyfrifyddu Rhyngwladol. Mae'r rhain wedi'u datgelu'n llawn yn Nodyn 21 y Datganiad Cyfrifon.

Byddai rhwymedigaethau amodol o bell eraill nas cyfrifyddir yn IAS37 yn cynnwys llythyrau cysur a gwarantau trydydd parti a roddir gan reolwyr. Hyd eithaf ein gwybodaeth, nid oes gan y Bwrdd Iechyd unrhyw rwymedigaethau o'r fath lle byddai angen eu datgelu.

Tystysgrif ac adroddiad archwiliad annibynnol Archwilydd Cyffredinol Senedd Cymru

Barn ar y datganiadau ariannol

Rwy'n ardystio fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021 dan Adran 61 Deddf Archwiliad Cyhoeddus (Cymru) 2004. Mae'r rhain yn cynnwys Datganiad am Wariant Net Cynhwysfawr, Datganiad o Sefyllfa Ariannol, Datganiad Llif Arian a Datganiad Newidiadau mewn Ecwiti Talwyr Trethi a nodiadau cysylltiol, gan gynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifo arwyddocaol. Mae'r fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd i'w paratoi yn gyfreithiol gymwys a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel a ddehonglwyd ac addaswyd gan Lawlyfr Adrodd Ariannol Trysorlys EM.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi barn wir a theg o sefyllfa Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ar 31 Mawrth 2021 a'i gostau gweithredu net am y flwyddyn a ddaeth i ben;
- wedi cael eu paratoi'n iawn yn unol â safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel a ddehonglwyd ac addawsyd gan Lawlyfr Adrodd Ariannol Trysorlys EM; ac
- maen nhw wedi cael eu paratoi'n gywir yn unol â Deddf Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 a'r cyfarwyddiadau a wnaed dan hyn gan Weinidogion Cymru.

Barn Gymwys am Gysondeb

Yn fy marn i, heblaw am y gwariant afreolaidd o £79.485 miliwn a esbonir yn y paragraff isod, ym mhob agwedd faterol, mae'r gwariant a'r incwm wedi cael ei ddefnyddio ar gyfer y pwrpas a fwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Sail ar gyfer Barn Gymwys am Gysondeb

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi torri ei derfyn adnoddau drwy wario £79.485 miliwn dros y £4,922 miliwn a awdurdodwyd iddo wario dros gyfnod o dair blynedd 2018-19 hyd 2020-21. Mae'r gwariant hwn yn cynnwys gwariant afreolaidd. Gellir gweld manylion pellach yn yr Adroddiad Atodedig.

Sail i'r farn

Ymgymerais â fy archwiliad yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Rhyngwladol yn ymwneud ag Archwilio yn y DU (ISA (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwiliad Datganiadau Ariannol Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau dan y safonau hyn ymhellach yng nghyfrifoldebau'r archwilwyr ar gyfer archwilio adran datganiadau ariannol fy adroddiad. Rwy'n annibynnol i'r Bwrdd yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i fy archwiliad o'r datganiadau ariannol yn y Deyrnas Unedig, gan gynnwys Safonau Moesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Rwy'n credu bod y dystiolaeth archwilio rwyf wedi'i sicrhau yn ddigonol a phriodol i ddarparu sail i fy marn.

Pwyslais y mater – dyledion treth pensiwn clinigwyr

Tynnaf sylw at Nodyn 21 y datganiadau ariannol sy'n disgrifio effaith Cyfarwyddyd Gweinidogol a gyhoeddwyd ar 18 Rhagfyr 2019 i Ysgrifennydd Parhaol Llywodraeth Cymru. Ni addaswyd fy marn o ran y mater hwn.

Casgliadau yn ymwneud â busnes hyfyw

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad fod y defnydd o'r sail busnes hyfyw y cyfrifo wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith rydw i wedi'i berfformio, nid wyf wedi adnabod unrhyw ddeunydd ansicr yn ymwneud â digwyddiadau neu gyflyrau, unigol neu ar y cyd, all roi amheuaeth arwyddocaol ar allu'r corff i barhau i fabwysiadu'r sail busnes hyfyw am gyfnod o o eliaf deuddeng mis o'r cyfnod caiss y datganiadau ariannol eu hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r cyfarwyddwyr o ran busnes hyfyw o fewn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol heblaw am y datganiadau ariannol a fy adroddiad archwilydd am hynny. Mae'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am yr wybodaeth arall sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn am y datganiadau ariannol yn cynnwys yr wybodaeth arall, a, heblaw hyd y nodir yn amlwg yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw ffurf o sicrwydd i'r casgliad am hynny.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall ac wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson yn faterol gyda'r datganiadau ariannol neu wybodaeth a gafwyd yng nghwrs yr archwiliad, neu fel arall yn ymddangos wedi'i gamddatgan yn faterol. Os byddaf yn dod yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau materol tebygol neu anghysondebau, mae'n ofynnol i i benderfynu a yw hyn yn golygu bod camddatganiadau materol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os, yn seiliedig ar y gwaith yr ydw i wedi'i berfformio, y byddaf yn dod i'r casgliad bod camddatganiadau materol o'r wybodaeth arall, mae'n ofynnol i mi adrodd ar hynny.

Ni does gennyf unrhyw beth i'w adrodd am hyn.

Adroddiad ar ofynion eraill

Barn am faterion eraill

Yn fy marn i, mae rhan taliadau'r adroddiad i'w archwilio wedi cael eu paratoi'n gywir yn unol â Deddf Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 a'r cyfarwyddiadau a wnaed dan hyn gan Weinidogion Cymru.

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a ymgwymerwyd wrth wneud fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol yn cael paratoi, yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi'i baratoi yn unol â chanllaw'r Gweinidogion Cymreig;
- mae'r wybodaeth a roddir yn yr Adroddiad Perfformiad ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi, yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Perfformiad wedi'i baratoi yn unol â chanllaw'r Gweinidogion Cymreig.

Materion rwy'n eu hadrodd yn ôl eithriad

Yn sgil y wybodaeth a dealltwriaeth am y bwrdd a'i amgylchedd a sicrhawyd wrth ymgymryd â'r archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau materol yn yr Adroddiad Perfformiad na'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Nid oes gen i ddim i'w adrodd o ran y materion canlynol, ond byddwn yn adrodd i chi, os, yn fy marn i:

- nid yw cofnodion cyfrifo digonol wedi'u cadw, neu nid yw dychweliadau digonol ar gyfer fy archwiliad wedi'u derbyn gan ganghennau na chafodd ymweliad gan fy nhîm;
- nid yw'r datganiadau ariannol a'r rhan a archwiliwyd o'r Adroddiad Tâl yn cytuno â'r cofnodion cyfrifo a'r dychweliadau;
- ni ddatgelwyd gwybodaeth a nodwyd gan Drysorlys EM neu Weinidogion Cymru ynghylch tâl neu drafodion eraill; neu
- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr am y datganiadau ariannol

Fel yr esboniwyd yn llawnach yn Natganiadau Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr, mae'r Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am baratoi datganiadau ariannol sy'n rhoi barn wir a theg ac am reolaeth fewnol y mae'r Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr yn ei benderfynu sy'n angenrheidiol i alluogi paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiadau materol, boed oherwydd twyll neu gamgymeriad.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r Cyfarwyddwr a'r Prif weithredwr yn gyfrifol am asesu gallu'r bwrdd i barhau fel busnes hyfyw, gan ddatgelu fel sy'n briodol, materion sy'n ymwneud â busnes hyfyw, a defnyddio sail busnes hyfyw cyfrifo oni bai y penderfynir yn amhriodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw derbyn sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol ar y cyfryw yn rhydd o gamddatganiadau materol, boed oherwydd twyll neu gamgymeriad, ac i gyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn i. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n warant bod archwiliad a ymgwymerwyd yn unol â ISA (DU) bob amser yn darganfod camddatganiadau materol, os ydynt yn bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu gamgymeriad, ac fe'u hystyrir yn faterol, os ydynt, yn unigol neu ar y cyd, gallent ddisgwyl dylanwadu'n rhesymol ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr, yn sgil y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn ddigwyddiadau o ddiffyg cydymffurfio gyda chyfreithiau a rheoliadau. Rwy'n dylunio gweithdrefnau yn unol â fy nghyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ddatgelu camddatganiadau materol o ran afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau yn cynnwys y canlynol:

- Ymholi rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennaeth gefnogol yn ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yn ymwneud â:
 - adnabod, gwerthuso a chydymffurfio gyda chyfreithiau a rheoliadau a ph'un ai oeddent yn ymwybodol o unrhyw ddigwyddiadau o ddiffyg cydymffurfio;
 - datgelu ac ymateb i'r risgiau o dwyll a ph'un ai oes ganddynt wybodaeth o unrhyw dwyll gwirioneddol, neu a amheuir; a
 - rheolau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau yn ymwneud a thwyll neu ddiffyg cydymffurfiaeth gyda chyfreithiau a rheoliadau.
- Ystyried fel tîm archwilio sut a lle y gall twyll ddigwydd o fewn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth, adnabyddais y potensial ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: Cydnabod referiwr, postio cynnodolion anarferol ac amcangyfrifon cyfrifo; a
- Chael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Bwrdd Iechyd Prifysgol Lleol Betsi Cadwaladr yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddio eraill y mae'r Bwrdd yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a oedd wedi cael effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a oedd wedi cael effaith sylfaenol ar weithrediadau'r Bwrdd.

Yn ychwanegol at yr uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i'r risgiau a ddynodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu'r datgeliadau i'r datganiadau ariannol a phrofi'r ddogfennaeth gefnogol i asesu cydymffurfiaeth gyda'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol fel y trafodwyd uchod;
- ymholi rheolwyr, y Pwyllgor Archwilio a chynghorwyr cyfreithiol ynghylch ymglyfreithiadau a hawliadau posibl a gwirioneddol;
- Darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a'r Bwrdd; ac
- wrth ymdrin â'r risg o dwyll trwy brif reoliadau rheoli, profi priodolrwydd cofnodion cynnodolion ac addasiadau eraill; asesu p'un ai yw'r farn a wnaed wrth wneud amcangyfrifon cyfrifo yn arwydd o duedd posibl; a gwerthuso sail resymegol busnes o unrhyw drafodion arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs arferol y busnes.

Fe wneuthum hefyd gyfathrebu cyfreithiau a rheoliadau a ddynodwyd a risgiau twyll posibl i'r tîm archwilio a bod yn wylidwrs o unrhyw ddangosyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfiaeth gyda chyfreithiau a rheoliadau trwy gydol yr archwiliad.

Mae'r graddau y mae fy ngweithdrefnau yn gallu datgelu afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn cael ei effeithio gan yr anhawster i ddatgelu afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheoliadau Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, a natur, amseriad ac i'r graddau y perfformiwyd y gweithdrefnau.

Gellir gweld disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities . Mae'r disgrifiad hwn yn ffurfio rhan o fy adroddiad archwilydd.

Cyfrifoldebau dros gysondeb

Mae'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am sicrhau cysondeb trafodion ariannol.

Mae'n rhaid i mi dderbyn digon o dystiolaeth i roi sicrwydd rhesymol bod y gwariant a'r incwm wedi'i ddefnyddio i'r pwrpas a fwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Adroddiad

Gweler fy adroddiad.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
15 Mehefin 2021

24 Cathedral Road
Caerdydd
CF11 9LJ

Cyflwyniad

O dan y Ddeddf Archwilio Cyhoeddus Cymru 2004, rwy'n gyfrifol am archwilio, ardystio ac adrodd ar ddatganiadau ariannol Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (y Bwrdd). Rwy'n adrodd ar y datganiadau ariannol hyn am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021 i dynnu sylw at dri phrif fater ar gyfer fy archwiliad. Mae'r rhain yn fethiant yn erbyn y ddyletswydd ariannol gyntaf a chymhwysedd fy marn 'cysondeb', methiant yr ail ddyletswydd ariannol, a goblygiadau cyfarwyddyd gweinidogol ar bensiynau uwch glinigwyr. Nid wyf wedi cymhwyso fy marn 'gwir a theg' mewn perthynas â'r materion hyn.

Dyletswyddau Ariannol

Mae'n ofynnol i Fyrddau Iechyd Lleol (BILI) fodloni dwy ddyletswydd ariannol statudol - gelwir y rhain yn ddyletswyddau ariannol cyntaf ac ail.

Ar gyfer 2020-21 methodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr i fodloni'r ddyletswydd ariannol gyntaf a'r ail.

Methiant y ddyletswydd ariannol gyntaf

Mae'r **ddyletswydd ariannol gyntaf** yn rhoi hyblygrwydd ychwanegol i'r BILI drwy eu galluogi i fantoli eu hincwm gyda'u gwariant dros gyfnod treigl o dair blynedd. Y cyfnod tair blynedd sy'n cael ei mesur dan y ddyletswydd hon yw 2018-19 hyd 2020-21.

Fel y dangosir yn Nodyn 2.1 i'r Datganiadau Ariannol, ni wnaeth y BILI reoli ei wariant refeniw o fewn ei ddyraniad adnodd dros y cyfnod tair blynedd hwn, gan fynd dros ei gyfyngiad adnoddau refeniw cronus o £4,922 miliwn o £79.485 miliwn.

Os nad yw BILI yn mantoli ei lyfrau dros gyfnod treigl o dair blynedd, mae unrhyw wariant dros y dyraniad adnodd (h.y. cyfyngiad gwariant) am y tair blynedd dros awdurdod y BILI i wario, felly mae'n 'afreolaidd'. Dan amgylchiadau fel hyn, mae'n rhaid i mi ymgymhwyso fy 'marn cysondeb' waeth beth fo gwerth y tros-wariant.

Methiant yr ail ddyletswydd ariannol

Mae'r **ail ddyletswydd ariannol** yn gofyn i Fyrddau Iechyd Lleol baratoi cynllun tymor canolig integredig tair blynedd dreigl a gymeradwyir gan Weinidogion Cymru. Mae'r ddyletswydd hon yn sail hanfodol i ddarparu gwasanaethau iechyd cynaliadwy o ansawdd. Ystyrir bod BILI wedi bodloni'r ddyletswydd hon ar gyfer 2020-21 os yw wedi cyflwyno cynllun 2019-20 i 2021-22 a gymeradwywyd gan ei Fwrdd i Weinidogion Cymru a wnaeth ei gymeradwyo erbyn 30 Mehefin 2019. Nid yw'r ddyletswydd hon wedi newid ers y llynedd, oherwydd y pandemig, rhoddwyd seibiant ar y ddyletswydd i baratoi cynllun tair blynedd newydd am y cyfnod 2020-21 i 2022-23, gan adael dyletswydd y flwyddyn flaenorol yn ei lle.

Fel y dangosir yn Nodyn 2.3 i'r Datganiadau Ariannol, ni wnaeth y BILI fodloni'r ail ddyletswydd ariannol i fod â chynllun tair blynedd cyfnod canolig integredig yn ei le am y cyfnod 2019-20 hyd 2021-22.

Cyfarwyddyd gweinidogol ar bensiynau uwch glinigwyr

Nid yw cynllun Pensiwn y GIG a deddfwriaeth treth pensiwn wedi'i ddatganoli i Gymru. Roedd newidiadau i'r trefniadau treth gan Drysorlys EM ar gyfraniadau pensiwn mewn blynyddoedd diweddar yn cynnwys gostyngiad i'r terfyn Lwfans Blynyddol o dros £200,000 yn 2011-12 i £40,000 yn 2018-19. O ganlyniad, mewn achosion lle'r oedd cyfraniadau pensiwn unigolyn yn fwy na therfynau lwfans cyfraniadau pensiwn blynyddol penodol / neu gyfraniadau oes, yna maent yn cael eu trethu ar gyfradd uwch ar eu holl gyfraniadau, gan greu cynnydd cyflym mewn rhwymedigaeth treth.

Mewn Datganiad Ysgrifenedig ar 13 Tachwedd 2019, nododd y Gweinidog dros lechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol fod cyrff GIG Cymru yn: 'adrodd yn rheolaidd fod uwch staff clinigol yn anafonol cymryd gwaith a sesiynau ychwanegol oherwydd y rhwymedigaeth treth gosbedigol posibl'. Mewn rhai amgylchiadau gallai hyn arwain at gostau treth ychwanegol yn fwy nag unrhyw incwm ychwanegol a enillwyd.

Ar 18 Rhagfyr 2019, cyhoeddodd Prif Weinidog Cymru (gan efelychu gweithred flaenorol gan Ysgrifennydd Gwladol lechyd a Gofal Cymdeithasol Lloegr) Gyfarwyddyd Gweinidogol i'r Ysgrifennydd Parhaol i symud ymlaen gyda chynlluniau i ymrwymo i wneud taliadau i staff clinigol i adfer gwerth eu pecynnau buddion pensiwn. Petai clinigwyr y GIG yn dewis defnyddio'r cyfleuster 'Cynllun Taliadau' i setlo costau treth lwfans blynyddol yn codi o'u harbedion pensiwn GIG 2019-20 (h.y. setlo'r gost trwy ostwng pensiwn blynyddol, yn hytrach na gwneud taliad un waith), yna byddai eu cyflogwyr yn y GIG yn cwrdd ag effaith y costau treth hynny ar eu pensiwn pan fyddent yn ymddeol.

Roedd y Cyfarwyddyd Gweinidogol yn ofynnol oherwydd gellid gweld y datrysiad hwn gan HMRC i fod yn sefydlu cynllun treth ac o bosibl osgoi treth, gan felly wneud y gwariant yn un afreolaidd. Mae Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru (sy'n efelychu ei gyfwerth yn Lloegr) yn nodi'r benodol 'na ddylai sefydliadau'r sector cyhoeddus ymgysylltu mewn ... efadu treth, osgoi treth neu gynllunio treth'.

Nid yw Cyfarwyddyd Gweinidogol yn gwneud yn rheolaidd beth a fyddai fel arall yn afreolaidd, ond mae'n symud yr atebolrwydd ar gyfer penderfyniadau o'r fath oddi wrth y Swyddog Cyfrifol i'r Gweinidog sy'n cyhoeddi'r cyfarwyddyd.

Mae'r datrysiad yn berthnasol yn unig i gostau treth lwfans blynyddol sy'n codi o gynnydd yn y buddion a gronwyd yn y Cynllun Pensiwn GIG yn ystod y flwyddyn dreth yn diweddu 5 Ebrill 2020. Ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 5 Ebrill 2021, cynyddodd y Canghellor y trothwy ar gyfer y lwfans blynyddol graddedig ac, o ganlyniad, rhagwelir fod y risg i gyflenwad staff clinigol wedi'i liniaru.

Ar hyn o bryd mae gan y BILI wybodaeth annigonol i gyfrifo a chydabod amcangyfrif y gost posibl o ddigolledu uwch staff clinigol ar gyfer buddion pensiwn a fyddent fel arall wedi'i golli, gan ddefnyddio'r trefniant 'Cynllun Talu'. O ganlyniad ni chydabyddir unrhyw wariant yn y datganiadau ariannol ond fel sy'n ofynnol mae'r BILI wedi datgelu rhwymedigaeth ddigwyddiadol yn nodyn 21 o'i ddatganiadau ariannol.

Bydd pob corff GIG yn rhyddarbed ar gyfer effaith y Cyfarwyddyd Gweinidogol, fodd bynnag yn fy marn i, byddai unrhyw drafodion fyddai wedi'u cynnwys yn natganiadau ariannol y BILI i gydnabod y rhwymedigaeth hon yn anghyson a materol eu natur. Mae hyn oherwydd bod y taliadau yn groes i baragraff 5.6.1 Rheoli Arian Cyhoeddus ac yn creu ffurf o gynllunio treth a fydd yn gadael y Trysorlys ar y cyfan mewn gwaeth sefyllfa. Nid yw cyfarwyddyd y Gweinidog ei hun yn unioni'r cynllun. Ymhellach, mae'r trefniadau yn newydd a dadleuol ac o bosibl yn gosod cysnail.

Nid wyf wedi addasu fy marn rheoleidd-dra yn y cyswllt hwn eleni oherwydd fel yr amlinellir uchod, nid oes unrhyw wariant wedi'i gydnabod yn y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021. Rwyf wedi, fodd bynnag gosod paragraff Pwyslais y Mater yn fy adroddiad archwilio i amlygu'r mater, ac wedi paratoi'r adroddiad hwn i ddod â'r trefniant i sylw'r Senedd.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
15 Mehefin 2021

Gadawyd y dudalen hon yn wag yn fwriadol

Rhagair

Paratowyd y cyfrifon hyn gan y Bwrdd Iechyd Lleol dan atodlen 9 adran 178 Para 3(1) o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 (c.42) ar y ffurf y mae Gweinidogion Cymru wedi gofyn amdano, gyda chymeradwyaeth Trysorlys ei Mawrhydi.

Cefndir statudol

Sefydlwyd Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr ar 1 Hydref 2009 yn dilyn gweithredu Rhaglen Genedlaethol Diwygio Cymru'n Un ar gyfer y GIG yng Nghymru a chyfuniad Ymddiriedolaeth GIG Gogledd Cymru, Ymddiriedolaeth GIG Gogledd Orllewin Cymru a'r chwe chyn Fwrdd Iechyd Lleol canlynol:

- Bwrdd Iechyd Lleol Ynys Môn
- Bwrdd Iechyd Lleol Conwy
- Bwrdd Iechyd Lleol Sir Ddinbych
- Bwrdd Iechyd Lleol Sir y Fflint
- Bwrdd Iechyd Lleol Gwynedd
- Bwrdd Iechyd Lleol Wrecsam

Mae'r Bwrdd Iechyd yn darparu ystod lawn o wasanaethau ysbyty cychwynnol, cymuned, iechyd meddwl a llym i boblogaeth gogledd Cymru o dri prif ysbyty (Ysbyty Gwynedd ym Mangor, Ysbyty Glan Clwyd ym Modelwyddan ac Ysbyty Maelor Wrecsam) ynghyd â rhwydwaith o ysbytai cymuned, canolfannau iechyd, clinigau, unedau iechyd meddwl a lleoliadau tîmau cymuned. Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd yn cydlynw gwaith y meddygfeydd a gwasanaethau'r GIG a ddarperir gan ddeintyddion, optegwyr a fferyllwyr yng ngogledd Cymru.

Rheoli Perfformiad a Chanlyniadau Ariannol

Mae Cylchlythyr Iechyd Cymru WHC/2016/054 yn disodli WHC/2015/014 'Dyletswyddau Cyllidol Statudol a Gweinyddol yr Ymddiriedolaethau GIG a Byrddau Iechyd Lleol' ac yn egluro dyletswyddau cyllidol statudol cyrff GIG Cymru ymhellach ac yn effeithiol ar gyfer 2020-21. Diddymwyd y ddyletswydd gyllidol adennill costau ac wedi dychwelyd i ddyletswydd tair blynedd, gydag asesiad cyntaf y dyletswydd yn 2016-17.

Mae'n rhaid i Fyrddau Iechyd Lleol yng Nghymru gydymffurfio'n llawn â Llawlyfr Adrodd Ariannol y Trysorlys i'r graddau sy'n berthnasol iddynt. O ganlyniad, y Prif Ddatganiad o incwm a gwariant o fewn y flwyddyn yw'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, sy'n dangos y gost gweithredu net a achoswyd gan y Bwrdd Iechyd Lleol sy'n cael ei ariannu gan Lywodraeth Cymru. Mae'r cyllid yn cael ei ddyrannu wrth ei dderbyn yn uniongyrchol i'r Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad yn y Datganiad Safle Ariannol.

Dan Ddeddf Cyllid Gwasanaethau Iechyd Gwladol (Cymru) 2014 mae'r gofynion i gyflawni'r balans yn erbyn Cyfyngiadau Adnoddau wedi cael ei amnewid gyda dyletswydd i sicrhau, mewn cyfnod treigl 3 blynedd nad yw cyfanswm ei wariant, yn fwy na chyfanswm ei gyfyngiadau cymeradwy.

Daeth y Ddeddf i rym o 1 Ebrill 2014, ac o dan y Ddeddf cynhaliwyd yr asesiad cyntaf o'r ddyletswydd ariannol treigl 3 blynedd ddiwedd 2016-17.

Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2021

	Note	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Cychwynnol	3.1	331,772	322,503
Gwariant ar ofal iechyd gan ddarparwyr eraill	3.2	398,786	369,614
Gwariant ar Wasanaethau Ysbyty a Gwasanaethau Iechyd Cyr	3.3	1,230,631	1,113,194
		1,961,189	1,805,311
Wedi tynnu: Incwm Amrywiol	4	(152,515)	(144,574)
Costau gweithredu BILI cyn llog ac enillion a cholledion eraill		1,808,674	1,660,737
Refeniw Buddsoddi	5	0	0
(Enillion) / Colledion Eraill	6	34	(19)
Costau cyllid	7	11	50
Costau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn ariannol		1,808,719	1,660,768

Manylion perfformiad y Bwrdd Iechyd yn erbyn ei ddryniadau Refeniw a Chyfalaf dros y tri chfnod ariannol a ddarperir yn Nodyn 2 ar dudalennau 21A-22A.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 7A i 72A yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Gwariant Net Cynhwysfawr Eraill

	2020-21 £'000	2019-20 £'000
(Enillion) / colledion net ar ailbriso adeiladau, peiriannau ac offer	(9,116)	(5,132)
(Enillion) / colledion net ar ailbriso asedau anghyffwrddadwy	0	0
(Enillion) / colledion ar gronfeydd eraill wrth gefn	0	0
(Enillion)/colledion ar ailbriso PPE ac asedau anghyffwrddadwy a ddelir ar werth	0	0
(Enillion)/colledion ar ailbriso asedau cyllidol a ddelir ar werth	0	0
Gostyngiadau a childroadau	0	0
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd wrth gefn	0	0
Trosglwyddiadau i/(o) gyrff eraill o fewn y Ffiniau Cyfrifo Adnoddau	0	0
Aiddosbarthu addasiad ar warediad o asedau ariannol ar werth sydd ar gael	0	0
Gwariant net cynhwysfawr eraill ar gyfer y flwyddyn	(9,116)	(5,132)
Cyfanswm gwariant net cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	1,799,603	1,655,636

Mae'r nodiadau ar dudalennau 7A i 72A yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2021

		31 Mawrth 2021 £'000	31 Mawrth 2020 £'000
	Nodyn		
Asedau anghyfredol			
Adeiladau, peiriannau ac offer	11	588,095	575,257
Asedau anghyffwrddadwy	12	848	1,026
Masnach ac eitemau derbyniadwy	15	33,047	51,496
Asedau ariannol eraill	16	0	0
Cyfanswm asedau anghyfredol		621,990	627,779
Asedau cyfredol			
Rhestr eiddo	14	18,365	17,402
Masnach ac eitemau derbyniadwy eraill	15	77,254	79,666
Asedau ariannol eraill	16	0	0
Arian parod a symiau sy'n cyfateb i arian parod	17	3,242	3,150
		98,861	100,218
Asedau anghyfredol a ddosberthir fel "Cedwir i'w Werthu"	11	185	0
Cyfanswm asedau cyfredol		99,046	100,218
Cyfanswm asedau		721,036	727,997
Rhwymedigaethau cyfredol			
Masnach a symiau taladwy eraill	18	(222,922)	(143,633)
Rhwymedigaethau ariannol cyfredol	19	0	0
Darpariaethau	20	(41,733)	(46,846)
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol		(264,655)	(190,479)
Asedau/ (rhwymedigaethau) cyfredol net		(165,609)	(90,261)
Rhwymedigaethau anghyfredol			
Masnach a symiau taladwy eraill	18	(900)	(958)
Rhwymedigaethau ariannol eraill	19	0	0
Darpariaethau	20	(34,272)	(51,349)
Cyfanswm rhwymedigaethau anghyfredol		(35,172)	(52,307)
Cyfanswm asedau a ddefnyddir		421,209	485,211
Ariannwyd gan :			
Ecwiti Trethdalwyr			
Cronfa Gyffredinol		288,642	356,698
Cronfa wrth gefn ailbrisio		132,567	128,513
Cyfanswm ecwiti trethdalwyr		421,209	485,211

Mae'r Bwrdd Iechyd ag awdurdod a ddirprwywyd ar gyfer cymeradwyo datganiadau ariannol 2020-21 i'r Pwyllgor Archwilio, sy'n is-bwyllgor o'r Bwrdd. Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 2A-6A gan y Pwyllgor ar 10 Mehefin 2021 a llofnodwyr ar ei ran gan:

Prif Weithredwr
a'r Swyddog Atebol:

Jo Whitehead

Dyddiad: 10 Mehefin 2021

Mae'r nodiadau ar dudalennau 7A i 72A yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti'r Trethdalwyr ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2021

	Cronfa Gyffredinol £000s	Cronfa wrth gefn Ailbrisio £000s	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn £000s
Newidiadau yn ecwiti'r trethdalwyr ar gyfer 2020-210			
Balans ar 1 Ebrill 2020	356,698	128,513	485,211
Costau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn	(1,808,719)		(1,808,719)
Enillion/(colledion) net ar ailbrisio eiddo, peiriannau ac offer	0	9,116	9,116
Enillion/(colledion) net ar ailbrisio asedau anghyffwrddadwy	0	0	0
Enillion/(colledion) net ar ailbrisio asedau ariannol	0	0	0
Enillion/(colledion) net ar ailbrisio asedau a gedwir i'w gwerthu	0	0	0
Gostyngiadau a childroadau	0	0	0
Symudiadau wrth gefn eraill	0	0	0
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd wrth gefn	5,062	(5,062)	0
Rhyddhau cronfeydd wrth gefn i SoCNE	0	0	0
Trosglwyddiadau i/o BILlau	0	0	0
Cyfanswm incwm a chostau cydnabyddedig ar gyfer 2020-21	(1,803,657)	4,054	(1,799,603)
Cyllid Net Llywodraeth Cymru	1,701,908		1,701,908
Cyllideb Llywodraeth Cymru tybiannol	33,693		33,693
Balans ar 31 Mawrth 2021	288,642	132,567	421,209
 Wedi'i gynnwys yng Nghyllid Net Llywodraeth Cymru:			
Cyllid Cyfalaf Covid 19 Llywodraeth Cymru	9,496		9,496
Cyllid Refeniw Covid 19 Llywodraeth Cymru	121,816		121,816

Mae'r nodiadau ar dudalennau 7A i 72A yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Mae trosglwyddiadau rhwng cronfeydd wrth gefn yn cynrychioli'r balans a gedwir yn y gronfa wrth gefn ailbrisio ar gyfer asedau anghyfredol y cafwyd wared arnynt yn ystod y flwyddyn (£142,000) a dibrisiad ychwanegol a godwyd ar asedau sydd wedi bod yn amodol ar ailbrisiad i fyny (£4,920,000).

**Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti'r Trethdalwyr
ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2020**

	Cronfa Gyffredinol £000s	Cronfa wrth gefn Ailbrisio £000s	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn £000s
Newidiadau yn ecwiti'r trethdalwyr ar gyfer 2019-20			
Balans ar 1 Ebrill 2019	402,323	128,076	530,399
Costau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn	(1,660,768)		(1,660,768)
Enillion/(colledion) net ar ailbrisio eiddo, peiriannau ac offer	0	5,132	5,132
Enillion/(colledion) net ar ailbrisio asedau anghyffwrddadwy	0	0	0
Enillion/(colledion) net ar ailbrisio asedau ariannol	0	0	0
Enillion/(colledion) net ar ailbrisio asedau a gedwir i'w gwerthu	0	0	0
Gostyngiadau a childroadau	0	0	0
Symudiadau wrth gefn eraill	0	0	0
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd wrth gefn	4,695	(4,695)	0
Rhyddhau cronfeydd wrth gefn i SoCNE	0	0	0
Trosglwyddiadau i/o BILlau	0	0	0
Cyfanswm incwm a chostau cydnabyddedig ar gyfer 2019-20	(1,656,073)	437	(1,655,636)
Cyllid Net Llywodraeth Cymru	1,578,821		1,578,821
Cyllideb Llywodraeth Cymru tybiannol	31,627		31,627
Balans ar 31 Mawrth 2020	356,698	128,513	485,211

Mae'r nodiadau ar dudalennau 7A i 72A yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Mae trosglwyddiadau rhwng cronfeydd wrth gefn yn cynrychioli'r balans a gedwir yn y gronfa wrth gefn ailbrisio ar gyfer bob ased anghyffredol y cafwyd gwared arnynt yn ystod 2019-20.

Datganiad o Lifau Arian ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2021

	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Llifau Arian o weithgareddau gweithredu		
Cost gweithredu net ar gyfer y flwyddyn ariannol	(1,808,719)	(1,660,768)
Symudiadau mewn Cyfalaf Gweithio	27 115,166	6,739
Addasiadau llif arian eraill	28 55,545	122,221
Darpariaethau a ddefnyddir	20 (30,511)	(22,472)
All-lif arian net o weithgareddau gweithredu	(1,668,519)	(1,554,280)
Llifau Arian o weithgareddau buddsoddi		
Prynu eiddo, peiriannau ac offer	(34,789)	(26,353)
Elw o gael gwared ar eiddo, peiriannau ac offer	67	57
Prynu asedau anghyffwrddadwy	(165)	(658)
Elw o gael gwared ar asedau anghyffwrddadwy	0	0
Taliadau ar gyfer asedau ariannol eraill	0	0
Elw o gael gwared ar asedau ariannol eraill	0	0
Taliadau ar gyfer asedau ariannol eraill	0	0
Elw o gael gwared ar asedau eraill	0	0
Mewnlif/(all-lif) arian parod net o weithgareddau buddsoddi	(34,887)	(26,954)
Mewnlif/(all-lif) arian parod net cyn cyllido	(1,703,406)	(1,581,234)
Llifau arian o weithgareddau cyllido		
Cyllid gan Lywodraeth Cymru (yn cynnwys cyfalaf)	1,701,908	1,578,821
Derbynebaw cyfalaf a ildidwyd	0	0
Grantiau cyfalaf a dderbyniwyd	1,590	1,591
Elfen gyfalaf o dâl o ran prydles gyllidol a Chynlluniau on-SoFP PFI	0	0
Arian a drosglwyddwyd (i)/ gan gyrrff GIG eraill	0	0
Cyllid net	1,703,498	1,580,412
Cynnydd/(gostyngiad) net mewn arian parod a symiau sy'n gyfwerth ag arian parod	92	(822)
Arian parod a symiau sy'n gyfwerth ag arian parod (a gorddrafftiau banc) ar 1 Ebrill 2020	3,150	3,972
Arian parod a symiau sy'n gyfwerth ag arian parod (a gorddrafftiau banc) ar 31 Mawrth 2021	3,242	3,150

Mae'r nodiadau ar dudalennau 7A i 72A yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

1. Polisiau Cyfrifo

Mae'r Gweinidog dros lechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol wedi gofyn i ddatganiadau ariannol y Byrddau lechyd Lleol yng Nghymru fodloni gofynion cyfrifyddu Llawlyfr Cyfrifon GIG Cymru. O ganlyniad, mae'r datganiadau ariannol canlynol wedi cael eu paratoi yn unol â Llawlyfr Cyfrifon 2020-21. Mae'r polisiau cyfrifo a gynhwysir yn y llawlyfr hwn yn dilyn y Llawlyfr Adrodd Ariannol (FReM) 2020-21 yn unol â safonau cyfrifo rhyngwladol mewn cydymffurfiaid â gofynion y Ddeddf Cwmnïau 2006, heblaw am 16 o Lesoedd IFRS, a ohiriwyd tan 1 Ebrill 2022; i'r raddfa eu bod yn ystyrion a phriodol i'r GIG yng Nghymru.

Ble mae'r Llawlyfr Cyfrifon y BILI yn caniatáu dewis o bolisiau cyfrifyddu, mae'r polisi cyfrifyddu a deimlir i fod fwyaf perthnasol i'r amgylchiadau penodol y BILI at ddiben rhoi safbwynt cywir a theg yn cael ei ddewis. Disgrifir y polisiau penodol a fabwysiadir gan y BILI isod. Mae'r polisiau hyn wedi cael eu defnyddio wrth ddelio ag eitemau a ystyrir yn ddeunyddiau o ran y cyfrifon.

1.1 Confensiwn cyfrifyddu

Paratowyd y cyfrifon hyn dan gonfensiwn cost hanesyddol a addaswyd ar gyfer ailbrisio eiddo, offer, cyfarpar, asedau anniriaethol a rhestrau eiddo.

1.2 Caffaeliadau a gweithrediadau a derfynwyd

Ystyrir bod gweithgareddau yn 'gaffaeledig' dim ond os ydynt yn cael eu cymryd o du allan i'r sector cyhoeddus. Ystyrir bod gweithgareddau 'wedi'u terfynu' os ydynt yn darfod yn llwyr. Nid ydynt yn cael eu hystyried 'wedi'u terfynu' os ydynt yn trosglwyddo o un corff cyhoeddus i un arall.

1.3 Incwm a chyllid

Prif ffynhonnell o arian ar gyfer Byrddau lechyd Lleol (BILI) yw dyraniad gan Lywodraeth Cymru (Cyllid Llywodraeth Cymru) o fewn cyfyngiad arian cymeradwy, sy'n cael ei roi i Gronfa Gyffredinol y BILI. Mae cyllid Llywodraeth Cymru yn cael ei gydnabod yn y cyfnod ariannol y mae'r arian yn cael ei dderbyn.

Mae cyllid annewisol y tu allan i'r Terfyn Adnoddau Refeniw yn cael ei ddyrannu i gyd-fynd â gwariant gwirioneddol a achoswyd ar gyfer darpariaeth gwasanaethau fferyllol neu offthalmig penodol a ddynodwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae gwariant annewisol yn cael ei ddatgelu yn y cyfrifon, a'u tynnu o'r costau gweithredu a godir yn erbyn y Terfyn Adnoddau Refeniw.

Mae cyllid ar gyfer caffael asedau sefydlog a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru yn cael ei roi yn y Gronfa Gyffredinol.

Mae incwm amrywiol yn incwm sy'n ymwneud yn uniongyrchol â gweithgareddau gweithredu'r Bwrdd lechyd Lleol (BILI) ac nid yw'n cael ei gyllido'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru. Mae hyn yn cynnwys taliadau ar gyfer gwasanaethau a ddarperir yn unigryw gan y BILI ar gyfer Llywodraeth Cymru megis cyllid a ddarperir i asiantaethau a chostau nad ydynt yn weithgareddau a achoswyd gan y BILI yn ei rôl darparwr. Mae incwm a dderbyniwyd gan Fyrdau lechyd Lleol yn trafod â Byrddau lechyd eraill yn cael ei drin bob amser fel incwm amrywiol.

O 2018-19, mae IFRS 15 Refeniw o Gontractau gyda Chwsmeriaid yn cael ei ddefnyddio, fel y dehonglwyd ac addaswyd ar gyfer y sector cyhoeddus, yn y Llawlyfr Adroddiadau Ariannol (FReM). Mae'n cymryd lle'r safonau IAS 11 blaenorol Contractau Adeiladu ac IAS 18 Refeniw, a dehongliadau SIC ac IFRIC perthnasol. Mae'r diwygiadau posibl a nodwyd o ganlyniad i fabwysiadu IFRS 15 yn arwyddocaol is na'r lefelau perthnasedd.

Mae incwm yn cael ei gynnwys drwy ddefnyddio'r confensiwn croniadau. Mae incwm yn cael ei gydnabod yn ystod y cyfnod y mae'r gwasanaethau'n cael eu darparu. Os derbyniwyd incwm gan drydydd partion ar gyfer gweithgaredd penodol i'w ddarparu yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf, bydd yr incwm hwnnw yn cael ei ohirio.

Dim ond incwm nad yw'n un y GIG y gellir ei ohirio.

1.4 Budd-daliadau gweithwyr

1.4.1 Budd-daliadau gweithwyr tymor byr

Mae cyflogau, tâl a thaliadau sy'n gysylltiedig â gweithwyr yn cael eu cydnabod yn y cyfnod y mae'r gwasanaeth yn cael ei dderbyn gan weithwyr. Nid yw'r BILI fel arfer yn caniatáu cario gwyliau blynyddol ymlaen o un cyfnod i'r nesaf ond cydnabyddir bod y gwaharddiadau symudiad Covid-19 ynghyd â lefelau staffio ar draws y gwasanaeth wedi effeithio'n sylweddol ar allu gweithwyr i gymryd gwyliau blynyddol yn ystod 2020-21.

Lle nad yw gweithwyr wedi gallu cymryd eu dyraniad gwyliau blynyddol o fewn y flwyddyn gwyliau 2020-21, caniatwyd i gario hyd at ugain diwrnod o wyliau sy'n weddill ymlaen (pro rata ar gyfer staff rhan amser). Er bydd hyd at 50% o'r gwyliau hyn yn cael eu cario ymlaen ymhellach i'r flwyddyn gwyliau 2022-23, mae'n rhaid i'r holl wyliau blynyddol a gariwyd drosodd gael ei ddefnyddio erbyn diwedd y flwyddyn gwyliau honno. Mae cost y gwyliau a ennillwyd ond na chymerwyd gan weithwyr ar ddiwedd y cyfnod yn cael ei gydnabod yn y datganiadau ariannol i'r graddau bod gweithwyr yn cael hawl i gario gwyliau ymlaen i'r cyfnod nesaf.

1.4.2 Costau budd-dal ymddeol

Mae darpariaeth Cynllun Pensiwn y GIG yn cwmpasu gweithwyr presennol a chyn-weithwyr. Mae'r cynllun yn gynllun buddion diffiniedig, heb ei ariannu, sy'n darparu ar gyfer cyflogai'r GIG, Meddygfeydd Cyffredinol a chyrff eraill, a ganiateir o dan gyfarwyddyd yr Ysgrifennydd Gwladol, yng Nghymru a Lloegr. Nid yw'n fwriad rhedeg y cynllun mewn modd a fyddai'n galluogi cyrff GIG i ddynodi eu cyfran o asedau a rhwymedigaethau'r cynllun sylfaenol. Felly, cyfrifir y cynllun fel y byddai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig: mae cost y cynllun i'r corff GIG sy'n rhan ohono yn gyfartal i'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun am y cyfnod cyfrifo.

Mae canlyniadau gwerth Cynllun Pensiwn diweddaraf y GIG yn dangos bod angen cynnydd mewn buddion o 6.3% (14.38% i 20.68%) a weithredwyd o 1 Ebrill 2019.

Fel sefydliad o fewn y sgôp cyllido llawn, byddai'r cyd-drefniant trawsnewidiol (yn GIG Cymru a GIG Lloegr) a weithredwyd yn 2019-20, ble byddai cyflogwyr yn y Cynllun yn parhau i dalu 14.38% o gyfraniadau cyflogwyr dan eu proses dalu misol arferol, yng Nghymru mae'r 6.3% ychwanegol yn cael ei ariannu'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru yn uniongyrchol i'r gweinyddyd Cynllun Pensiwn, yr Awdurdod Gwasanaethau Busnes GIG (BSA Asiantaeth Bensiynau'r GIG).

Fodd bynnag, mae'n ofynnol i'r BILIau roi cyfrif am eu cyfraniadau cyflogwr i **staff** o 20.68% yn llawn ac ar sail gros, yn eu cyfrifon blynyddol. Cyfrifir taliadau a wnaed ar eu rhan gan Lywodraeth Cymru ar sail tybiannol. Am wybodaeth fanwl, gweler Nodyn Arall o fewn y cyfrifon hyn.

Ar gyfer ymddeoliadau cynnar ar wahân i rai salwch, nid yw'r rhwymedigaethau pensiwn ychwanegol yn cael eu hariannu gan y cynllun. Mae cost lawn y rhwymedigaeth ar gyfer y costau ychwanegol yn cael ei chodi ar wariant ar yr adeg mae'r BILI yn ymrwymo ei hun i'r ymddeoliad, waeth beth fo'r dull o dalu.

Lle mae cyflogai yn aelodau o Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, sy'n gynllun pensiwn buddion diffiniedig mae hyn yn cael ei ddatgelu. Gall asedau a rhwymedigaeth y cynllun sydd i'w priodoli i'r gweithwyr hynny gael eu dynodi, ac maent yn cael eu cydnabod yng nghyfrifon sefydliad GIG Cymru. Mae'r asedau'n cael eu mesur ar werth teg, a'r rhwymedigaethau ar y gwerth presennol o oblygiadau'r dyfodol. Mae'r cynnydd yn yr atebolrwydd o'r gwasanaeth pensiynadwy a enillwyd yn ystod y flwyddyn yn cael ei gydnabod o fewn y treuliau gweithredu. Mae'r cynnydd disgwylid yn ystod y flwyddyn o asedau cynllun yn cael ei gydnabod o fewn incwm cyllid. Mae'r gost llog yn ystod y flwyddyn sy'n codi o ddatod y disgownt yn rhwymedigaethau'r cynllun yn cael ei gydnabod o fewn costau cyllid.

1.4.3 Cynllun Pensiwn NEST

Mae'n rhaid i'r BILI gynnis cynllun pensiwn amgen i weithwyr nad ydynt yn gymwys i ymuno â chynllun Pensiynau'r GIG. Felly, mae'r cynllun Pensiwn NEST (Ymddiriedolaeth Cenedlaethol Cynilion Cyflogaeth) yn gynllun cyfraniadau diffiniedig ac mae cost y cynllun i'r corff GIG sy'n rhan ohono yn gyfartal i'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun am y cyfnod cyfrifo.

1.5 Costau eraill

Mae costau gweithredu eraill ar gyfer nwyddau neu wasanaethau yn cael eu cydnabod pan maent yn cael eu derbyn, ac i'r graddau y maent wedi cael eu derbyn. Maent yn cael eu mesur ar y gwerth teg o'r ystyriaeth sy'n daladwy.

1.6 Eiddo, peiriannau ac offer

1.6.1 Cydnabyddiaeth

Mae eiddo, peiriannau ac offer yn cael eu cyfalafu os:

- y'u cedwir ar gyfer eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau neu at ddibenion gweinyddol;
- yw'n debygol y bydd buddion economaidd y dyfodol yn llifo i, neu os bydd potensial gwasanaeth yn cael ei gyflenwi i'r sefydliad GIG Cymru;
- disgwylir iddynt gael eu defnyddio ar gyfer mwy nag un flwyddyn ariannol;
- yw cost yr eitem yn gallu cael ei mesur yn ddibynadwy; a
- oes gan yr eitem gost o leiaf £5,000; neu
- ar y cyd, mae gan nifer o eitemau werth o o leiaf £5,000 ac yn unigol maent werth mwy na £250, lle mae'r asedau yn rhyngddibynnol yn ymarferol, lle mae ganddynt ddyddiadau prynu cydamserol yn fras, rhagwelir bod ganddynt yr un dyddiadau gwaredu, ac maent o dan reolaeth unigol; neu
- yw'r eitemau yn rhan o gost sefydlu a chyfarparu cychwynnol adeilad newydd, ward neu uned, waeth beth fo'u cost unigol neu gost ar y cyd.

Lle mae ased mawr, er enghraifft adeilad, yn cynnwys nifer o elfennau sydd ag oes ased gwahanol iawn, mae'r elfennau yn cael eu trin fel asedau ar wahân, ac yn cael eu dibrisio dros eu bywydau economaidd defnyddiol eu hunain.

1.6.2 Prisiad

Mae bob eiddo, peiriant ac offer yn cael eu mesur i ddechrau ar gost, gan gynrychioli'r gost sydd i'w briodoli yn uniongyrchol i gaffael neu adeiladu'r ased, a dod ag o i'r lleoliad ac yn y cyflwr sy'n briodol iddo fod yn gallu gweithredu yn y modd y bwriedir iddo gan reolwyr.

Nodir y tiroedd a'r adeiladau a ddefnyddir ar gyfer y gwasanaethau neu at ddibenion gweinyddol yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol (SoFP) ar eu gwerthoedd a ail-brisiwyd, sef gwerth teg ar ddyddiad yr ailbrisio, wedi tynnu unrhyw ddibrisiad a cholledion gostyngiadau cronedig olynol. Mae ailbrisiadau yn cael eu perfformio yn ddigon cyson i sicrhau nad yw symiau dwyn ymlaen yn sylweddol wahanol i'r rhai a fyddai'n cael eu pennu ar ddiwedd y cyfnod adrodd. Mae gwerthoedd teg yn cael eu pennu fel a ganlyn:

- Tir ac adeiladau nad ydynt yn arbenigol - gwerth y farchnad ar gyfer deunydd presennol;
- Adeiladau arbenigol - cost amnewid wedi'i dibrisio.

Mae Trysorlys ei Mawrhydi wedi mabwysiadu dull safonol at brisiadau cost amnewid wedi'i dibrisio yn seiliedig ar asedau cyfwerth modern, a, lle y byddai'n bodloni gofynion lleoliad y gwasanaeth sy'n cael ei ddarparu, gellir prisio safle amgen. Mae cyrff GIG Cymru wedi cymhwyso'r gofynion prisio newydd hyn o 1 Ebrill 2009.

Mae eiddo sy'n cael ei adeiladu at ddibenion gweinyddol neu wasanaeth yn cael eu cynnal ar gost, wedi tynnu unrhyw golledion gostyngiad. Mae costau yn cynnwys ffioedd proffesiynol ond dim costau benthyca, sy'n cael eu cydnabod fel treuliau ar unwaith, fel y caniateir gan IAS 23 ar gyfer asedau a gedwir ar werth teg. Mae ailbrisio a dibrisio asedau yn dechrau pan maent yn dechrau cael eu defnyddio.

Yn 2017-18 defnyddiwyd ymarfer ailbrisio ffurfiol ar gyfer tir ac eiddo. Bydd gwerth dwyn ymlaen yr asedau presennol ar y dyddiad yn cael ei ddileu dros eu hoes ddefnyddiol sy'n weddill, ac mae darnau gosod ac offer newydd yn cael eu cynnal ar gost hanesyddol wedi'i dibrisio, gan nad yw hwn yn cael ei ystyried i fod yn wahanol o ran deunyddiau o'r gwerth teg.

Mae cynnydd sy'n codi wrth ailbrisio yn mynd i'r gronfa wrth gefn ailbrisio ac eithrio pan mae'n gwrthdroi gostyngiadau ar gyfer yr un ased a gydnabuwyd yn flaenorol yn y gwariant, ac felly mae'n cael ei roi i wariant i'r graddau gostyngiad a godir yn flaenorol. Mae gostyngiad ailbrisio nad yw'n arwain at golled o werth economaidd neu botensial gwasanaeth yn cael ei gydnabod fel gostyngiad a godir i'r gronfa ailbrisio i'r graddau bod balans yn y gronfa wrth gefn ar gyfer yr ased ac, wedyn, i'r gwariant. Dylai colledion gostyngiad sy'n codi o dreuliant clir o fuddion economaidd gael eu cynnwys yn y gwariant.

Mae'r cyfeiriadau yn IAS 36 at gydnabod colled gostyngiad o ased wedi'i ailbrisio sy'n cael ei drin fel gostyngiad ailbrisio i'r graddau nad yw'r gostyngiad yn fwy na'r swm yn y warged ailbrisio ar gyfer yr un ased, yn cael eu haddasu fel mai'r colledion gostyngiad nad ydynt o ganlyniad i dreuliant clir o fuddion economaidd neu ostyngiad mewn potensial gwasanaeth yn unig (yn cynnwys o ganlyniad i golled neu niwed sy'n deillio o weithrediadau busnes arferol) sy'n mynd i'r gronfa wrth gefn ailbrisio. Dylai colledion gostyngiadau sy'n codi o dreuliant clir o fuddion economaidd gael eu cynnwys yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr (SoCNE).

Rhaid cydymffurfio â Mesurau Gwerth Teg IFRS 13 yn llawn o 2015-16. Er hynny, mae IAS 16 ac IAS 38 wedi cael eu haddasu ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus, sy'n cyfyngu ar yr amgylchiadau lle mae prisiant yn cael ei baratoi dan IFRS 13. Dylai asedau a gedwir ar gyfer eu potensial gwasanaeth, ac sy'n cael eu defnyddio gael eu mesur ar eu gwerth cyfredol sy'n cael eu defnyddio ar hyn o bryd. Ar gyfer asedau arbenigol, dylai gwerth cyfredol sy'n cael ei ddefnyddio ar hyn o bryd gael ei ddehongli fel gwerth presennol y potensial gwasanaeth sy'n weddill, y gellir ei gymryd ei fod yn gyfartal o leiaf i gost amnewid y potensial gwasanaeth. Os nad oes dosbarth sengl o ased sy'n disgyn o fewn IFRS 13, dylai datgeliadau fod ar gyfer eitmau materol yn unig.

Yn unol ag addasiadau IAS 16 yn nhabl 6.2 o'r FReM, ar gyfer asedau nad ydynt yn arbenigol mewn deunydd gweithredol, mae gwerth cyfredol mewn deunydd presennol yn cael ei ddehongli fel gwerth marchnad ar gyfer deunydd presennol sy'n cael ei ddiffinio yn Llyfr Coch RICS fel Gwerth Deunydd Presennol (EUV).

Dylai asedau a gadwyd fwyaf diweddar ar gyfer eu potensial gwasanaeth ond sy'n weddill, gael eu prisio ar werth cyfredol sy'n cael ei ddefnyddio ar hyn o bryd, os oes cyfyngiadau ar y sefydliad GIG neu'r ased fyddai'n atal mynediad at y farchnad ar y dyddiad adrodd. Pe byddai'r sefydliad GIG yn cael mynediad at y farchnad yna dylid defnyddio'r ased gwarged ar werth teg gan ddefnyddio IFRS 13. Wrth benderfynu a yw ased nad yw'n cael ei ddefnyddio yn warged, dylid gwneud asesiad a oes cynllun clir i ddod â'r ased yn ôl i ddeunydd fel ased gweithredol. Os oes cynllun clir, nid yw'r ased yn warged, a dylid cynnal y gwerth cyfredol sy'n cael ei ddefnyddio ar hyn o bryd. Fel arall, dylai'r ased gael ei asesu fel bod yn warged a'i brisio dan IFRS13.

Dylai asedau nad ydynt yn cael eu cadw ar gyfer eu potensial gwasanaeth gael eu prisio yn unol ag IFRS 5 neu IAS 40 yn dibynnu ar a yw'r ased yn cael ei gadw'n weithredol i'w werthu. Os nad yw ased yn cael ei ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau ac nid oes cynllun i'w ddefnyddio eto, heb unrhyw gyfyngiadau rhag gwerthu, ac nad yw'n bodloni meini prawf IAS 40 a IFRS 5, mae'r asedau hyn yn warged ac yn cael eu prisio ar werth teg gan ddefnyddio IFRS 13.

1.6.3 Gwariant dilynol

Lle mae gwariant dilynol yn gwella ased y tu hwnt i'w fanyleb wreiddiol, mae'r gost y gellir ei phriodoli'n uniongyrchol yn cael ei chyfalafu. Lle mae gwariant dilynol yn adennill yr ased i'w fanyleb wreiddiol, mae'r gwariant yn cael ei gyfalafu, ac mae unrhyw werth dwyn ymlaen yr eitem sy'n cael ei amnewid yn cael ei gofnodi a'i godi ar y SoCNE. Fel y pwysleisiwyd yn y blynyddoedd blaenorol, nid oes gan y GIG yng Nghymru systemau yn eu lle i sicrhau y gall yr holl eitemau sy'n cael eu "hamnewid" gael eu dynodi, ac felly dyna pam mae'r gost sy'n gysylltiedig yn cael ei feintio. Felly mae'r GIG yng Nghymru wedi sefydlu protocol cenedlaethol i sicrhau ei fod yn cydymffurfio â'r safon cyn belled ag y bo'n gallu, sy'n cael ei amlinellu ym mhennod cyfrifyddu cyfalaf y Llawlyfr ar gyfer Cyfrifon. Mae hyn yn pennu i sicrhau nad yw asedau sy'n cario gwerthoedd yn cael eu gorbwysleisio'n faterol. Ar gyfer y Cynlluniau Cyfalaf Cymru Gyfan sy'n cael eu cwblhau mewn blwyddyn ariannol, mae'n ofynnol i sefydliadau'r GIG sicrhau ailbrisiad yn ystod y flwyddyn dan sylw (cyn iddynt gael eu defnyddio) ac mae angen ailbrisiadau tebyg ar gyfer bob Cynllun Adeiladu Disgresiwn a gwblhawyd sydd â gwariant mwy na £0.5m. Mae'r gostyngiadau a ddynodwyd yng ngwerth yr asedau yna'n cael eu cynnwys yn y costau gweithredu.

1.7 Asedau anghyffwrddadwy

1.7.1 Cydnabyddiaeth

Mae asedau anghyffwrddadwy yn asedau heb fod yn rhai ariannol heb sylwedd ffisegol, sy'n gallu cael eu gwerthu ar wahân i weddill y busnes, neu sy'n codi o hawliau cytundebol neu hawliau cyfreithiol eraill. Maent yn cael eu cydnabod yn unig pan mae hi'n debygol y bydd buddion economaidd y dyfodol yn llifo i'r BILL, neu pan fydd potensial gwasanaeth yn cael ei ddarparu i'r BILL; lle gellir mesur cost yr ased yn ddibynadwy, a lle mae'r gost o leiaf £5,000.

Mae asedau anghyffwrddadwy a gafwyd ar wahân yn cael eu cydnabod ar werth teg i ddechrau. Mae meddalwedd sy'n anhepgor i'r ffordd y mae caledwedd yn gweithio, er enghraifft system weithredu, yn cael ei gyfalafu fel rhan o'r eitem berthnasol o eiddo, peiriannau ac offer. Mae meddalwedd nad yw'n anhepgor i'r ffordd y mae caledwedd yn gweithio, er enghraifft meddalwedd cymhwysiad, yn cael ei gyfalafu fel ased anghyffwrddadwy. Nid yw gwariant ar ymchwil yn cael ei gyfalafu: mae'n cael ei gydnabod fel treuliant gweithredu yn y cyfnod a achoswyd. Mae asedau a gynhyrchir yn fewnol yn cael eu cydnabod, a dim ond os yw bob un o'r canlynol yn cael eu harddangos:

- y dichonolrwydd technegol o gwblhau'r ased anghyffwrddadwy fel ei fod ar gael i'w ddefnyddio;
- y bwriad i gwblhau'r ased anghyffwrddadwy a'i ddefnyddio;
- y gallu i ddefnyddio'r ased anghyffwrddadwy;
- sut bydd yr ased anghyffwrddadwy yn cynhyrchu buddion economaidd tebygol y dyfodol;
- argaeledd adnoddau technegol, ariannol ac adnoddau eraill digonol i gwblhau'r ased anghyffwrddadwy a'i ddefnyddio;
- y gallu i fesur gwariant i'w briodoli yn ddibynadwy i'r ased anghyffwrddadwy yn ystod ei ddatblygiad.

Mesur

Y swm a gydnabyddir i ddechrau ar gyfer asedau anghyffwrddadwy a gynhyrchir yn fewnol yw'r swm o'r gwariant a achoswyd o'r dyddiad pan mae'r meini prawf uchod wedi eu bodloni i ddechrau. Lle na ellir cydnabod unrhyw asedau anghyffwrddadwy a gynhyrchir yn fewnol, mae'r gwariant yn cael ei gydnabod yn y cyfnod yr achoswyd.

Yn dilyn cydnabyddiaeth gychwynnol, mae asedau anghyffwrddadwy yn cael eu cynnal ar werth teg drwy gyfeirio at farchnad weithredol, neu, lle nad oes marchnad weithredol yn bodoli, ar gost amnewid wedi'i hamorteiddio (sail asedau cyferwerth modern), yn cael eu mynegrifo ar gyfer cynnydd mewn pris perthnasol, fel dirprwy ar gyfer gwerth teg. Mae meddalwedd a ddatblygir yn fewnol yn cael ei chadw ar gost hanesyddol i adlewyrchu'r effeithiau gwrthwynebus o gynnydd mewn costau datblygiad a datblygiadau technolegol.

1.8 Dibrisiad, amorteiddiad ac amhariadau

Nid yw tir rhydd-ddaliadol, asedau wrthi'n cael eu hadeiladu ac asedau a gedwir i'w gwerthu yn cael eu dibrisio.

Fel arall, mae dibrisiad ac amorteiddiad yn cael eu codi i gael gwared ar gostau neu brisiad yr eiddo, peiriannau ac offer ac asedau anghyffwrddadwy anghyfredol, wedi tynnu unrhyw werth dros ben, dros amcangyfrif o'u hoes ddefnyddiol, mewn modd sy'n adlewyrchu'r treuliant o fuddion economaidd neu botensial gwasanaeth yr asedau. Yr amcangyfrif o oes ddefnyddiol ased yw'r cyfnod y mae'r BILL yn disgwyl cael buddion economaidd neu botensial gwasanaeth gan yr ased. Mae hwn yn benodol i'r BILL, ac efallai y bydd yn llai nac oes gorfforol yr ased ei hun. Mae amcangyfrif o oes ddefnyddiol a gwerth gweddilliol yn cael eu hadolygu ar ddiwedd bob blwyddyn, gydag effaith unrhyw newid yn cael ei gydnabod ar sail arfaethedig. Mae asedau a gedwir dan brydlesau cyllid yn cael eu dibrisio dros gyfnod byrraf y brydles, ac amcangyfrif o oes ddefnyddiol.

Ar ddiwedd bob cyfnod adrodd, bydd y BILL yn gwirio a oes unrhyw arwydd bod unrhyw rai o'i asedau anghyfredol diriaethol neu anghyffwrddadwy wedi dioddef o golled amhariad. Os oes awgrym bod colled amhariad, mae gwerth adferadwy'r ased yn cael ei amcangyfrif i benderfynu a oes colled wedi bod, ac os oes, ei swm. Mae asedau anghyffwrddadwy nad ydynt ar gael i'w defnyddio eto yn cael eu profi ar gyfer amhariadau'n flynyddol.

Mae colledion amhariad nad ydynt o ganlyniad i golled o werth economaidd neu botensial gwasanaeth yn cael ei gydnabod fel amhariad a godir i'r gronfa wrth gefn ailbrisio i'r graddau bod balans ar y gronfa wrth gefn ar gyfer yr ased ac wedyn, i'r SoCNE. Mae colledion amhariad sy'n codi o dreuliant clir o fuddion economaidd yn cael eu cynnwys yn y SoCNE. Mae balans unrhyw gronfa ailbrisio (hyd at lefel yr amhariad) y byddai'r amhariad wedi eu codi arni dan IAS 36 yn cael eu trosglwyddo i'r enillion argadwedig.

1.9 Ymchwil a Datblygiad

Mae gwariant ymchwil a datblygiad yn cael ei godi ar gostau gweithredu yn y flwyddyn yr achoswyd, ar wahân i'r ffaith ei fod yn berthnasol i brosiect a ddiffinnir yn glir, a ellir ei wahanu o weithgaredd gofal cleifion, a gellir yn rhesymol ystyried buddion o hynny ymlaen fel rhai sicr. Mae gwariant gohiriedig yn gyfyngedig i werth buddion y dyfodol disgwylidig, ac mae'n cael ei amortieiddio drwy'r SoCNE ar sail systematig dros y cyfnod a ddisgwyllir i elwa o'r prosiect.

1.10 Asedau anghyfredol a gedwir i'w gwerthu

Mae asedau anghyfredol yn cael eu dosbarthu fel eu bod yn cael eu cadw i'w gwerthu os bydd eu swm dwyn ymlaen yn cael ei adennill drwy werthiant am arian parod yn bennaf yn hytrach na thrwy ddeunydd parhaus. Ystyrir bod y cyflwr wedi'i fodloni pan mae'r gwerthiant yn debygol iawn, bod yr ased yn barod i'w werthu ar unwaith yn ei gyflwr presennol, a bod rheolwyr yn ymroddedig i'r gwerthiant, y disgwyllir iddo gymhwyso ar gyfer cydnabyddiaeth fel gwerthiant gorffenedig o fewn blwyddyn o ddyddiad y dosbarthiad. Mae asedau anghyfredol a gedwir i'w gwerthu yn cael eu mesur ar y lefel isaf o'u swm dwyn ymlaen blaenorol a gwerth teg, wedi tynnu'r costau i werthu. Mae gwerth teg yn werth marchnad agored yn cynnwys dibenion amgen.

Yr enillion neu'r colledion sy'n codi o gael gwared ar ased yw'r gwahaniaeth rhwng yr enillion gwerthu a'r swm dwyn ymlaen, ac mae'n cael ei gydnabod yn y SoCNE. Wrth gael gwared arno, mae balans yr ased yn y gronfa ailbrisio, yn cael ei drosglwyddo i'r Gronfa Gyffredinol.

Nid yw eiddo, peiriannau ac offer sydd i'w sgrapio neu eu chwalu yn gymwys ar gyfer ei gydnabod fel eu bod yn cael eu gadw i'w gwerthu. Mae'n cael ei gadw fel ased gweithredol yn hytrach ac mae ei oes economaidd yn cael ei addasu. Rhwir y gorau i gydnabod yr ased wth gael ei sgrapio neu ei chwalu.

1.11 Prydlesau

Mae prydlesau yn cael eu dosbarthu fel prydlesau cyllid pan mae'r holl risgiau a thaliadau sylweddol o berchnogaeth yn cael eu trosglwyddo i'r deiliaid prydles. Mae'r holl brydlesau eraill yn cael eu dosbarthu fel prydlesau gweithredu.

1.11.1 Y Sefydliad GIG Cymru fel deiliaid prydles

Mae eiddo, peiriannau ac offer a gedwir dan brydlesau cyllid yn cael eu cydnabod i ddechrau, ar ddechrau'r brydles, ar eu gwerth teg neu, os yw'n llai, ar y gwerth presennol o leiafswm taliadau prydles, gyda rhwymedigaeth gyfatebol ar gyfer rhwymedigaeth prydles i'r prydleswr. Mae taliadau prydles gweithredu yn cael eu cydnabod fel traul ar sail llinol dros gyfnod y brydles, er mwyn cyflawni cyfradd gyson ar falans y rhwymedigaeth sy'n weddiill. Mae ffioedd ariannol yn cael eu codi'n uniongyrchol i'r SoCNE.

Mae taliadau prydles gweithredu yn cael eu cydnabod fel traul ar sail llinol dros gyfnod y brydles. Mae mentrau prydles yn cael eu cydnabod i ddechrau fel rhwymedigaeth, ac fel gostyngiad yn rhenti ar sail llinol dros gyfnod y brydles wedyn. Mae rhenti amodol yn cael eu cydnabod fel traul yn y cyfnod y maent wedi eu hachosi.

Os yw'r brydles ar gyfer tir ac adeiladau, mae'r elfennau tir ac adeiladau yn cael eu gwahanu ac yn cael eu hasesu'n unigol o ran a ydynt yn brydlesau gweithredu neu brydlesau cyllid.

1.11.2 Y Sefydliad GIG Cymru fel prydleswr

Mae'r symiau sydd eu hangen gan ddeiliaid prydlesau dan brydlesau cyllid yn cael eu cofnodi fel eitemau derbyniadwy yn nifer buddsoddiad net y BILI yn y prydlesau. Mae incwm prydles cyllid yn cael ei ddosbarthu i gyfnodau cyfrifyddu er mwyn adlewyrchu cyfradd enillion cyfnodol cyson ym muddsoddiad net y BILI sy'n weddill o ran y prydlesau.

Mae incwm rhent o brydlesau gweithredu yn cael ei gydnabod ar sail llinol dros gyfnod y brydles. Mae costau uniongyrchol cychwynnol a achoswyd wrth drafod a threfnu unrhyw brydles gweithredu yn cael eu hychwanegu at y swm dwyn ymlaen o'r ased ar brydles, ac yn cael eu cydnabod ar sail llinol dros gyfnod y brydles.

1.12 Rhestrau Eiddo

Er ei bod hi'n gonfensiwn cyfrifyddu i restrau eiddo gael eu prisio ar y gost isaf, a gwerth gwiredadwy net gan ddefnyddio fformiwla'r gost cyfartaledd wedi'u pwysoli neu cost cyntaf i mewn y cyntaf allan, dylid cydnabod bod y GIG yn achos arbennig o ran nad yw rhestrau eiddo yn cael eu cadw yn gyffredinol ar gyfer y bwriad o ailwerthu, ac yn wir nid oes marchnad eisoes ar gael lle gellir gwerthu'r eitemau o'r fath. Mae rhestrau eiddo yn cael eu prisio ar gost, ac mae hyn yn cael ei ystyried i fod yn fras amcan rhesymol i werth teg oherwydd y trosiant uchel o stoc. Mae gwaith ar y gweill yn cynnwys nwyddau mewn cyfnodau canolraddol cynhyrchu. Nid yw contractau sydd wedi'u cwblhau yn rhannol ar gyfer gwasanaethau cleifion yn cael eu hystyried fel gwaith ar y gweill.

1.13 Arian parod a chyfwerth ag arian parod

Mae arian parod yn arian parod mewn llaw ac arian cadw gydag unrhyw sefydliad ariannol sy'n ad-daladwy heb gosb gyda rhybudd o ddim mwy na 24 awr. Mae cyfwerth ag arian parod yn fuddsoddiadau sy'n aeddfedu mewn tri mis neu lai o ddyddiad y caffael, ac sy'n drosadwy yn rhwydd i nifer sy'n hysbys o arian parod gyda risg ddinod o newid mewn gwerth. Yn y Datganiad o Lifau Arian (SoCF), dangosir arian parod a chyfwerth ag arian parod heb gynnwys gorddrafft banc sy'n ad-daladwy ar alw, ac sy'n rhan anhepgor o reoli arian parod.

1.14 Darpariaethau

Mae darpariaethau'n cael eu cydnabod pan mae gan y BILI rwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol o ganlyniad i ddigwyddiad o'r gorffennol, mae'n debygol y bydd hi'n ofynnol i BILI i setlo'r rhwymedigaeth, a gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth. Y swm a gydnabyddir fel darpariaeth yw'r amcangyfrif gorau o'r gwariant sy'n ofynnol i setlo'r rhwymedigaeth ar ddiwedd y cyfnod adrodd, gan ystyried y risgiau a'r ansicrwydd. Lle mae darpariaeth yn cael ei mesur gan ddefnyddio'r llifau arian a amcangyfrifir i setlo'r rhwymedigaeth, ei swm dwyn ymlaen yw'r gwerth presennol o'r llifau gwaith hynny gan ddefnyddio'r gyfradd disgownt a ddefnyddir gan Drysorlys ei Mawrhydi.

Lle disgwylir i ychydig neu'r holl fuddion economaidd sy'n ofynnol i setlo darpariaeth gael eu hadennill gan drydydd parti, mae'r eitem dderbyniadwy yn cael ei chydabod fel ased os yw'n bron iawn yn sicr y bydd ad-daliadau yn cael eu derbyn, a gellir mesur swm yr eitemau derbyniadwy yn ddibynadwy.

Mae rhwymedigaethau presennol sy'n codi dan gontractau beichus yn cael eu cydnabod a'u mesur fel darpariaeth. Ystyrir bod contract beichus yn bodoli os oes gan y BILI gontract lle mae'r costau na ellir eu hosgoi o fodloni'r rhwymedigaethau dan y contract yn fwy na'r buddion economaidd a ddisgwylir i'w derbyn oddi tano.

Mae darpariaeth ailstrwythuro yn cael ei chydabod pan mae'r BILI wedi datblygu cynllun ffurfiol manwl ar gyfer yr ailstrwythuro, ac wedi codi disgwyliad dilys o ran y rhai a effeithir arnynt y bydd yn cynnal yr ailstrwythuro drwy ddechrau gweithredu'r cynllun neu gyhoeddi ei brif nodweddion i'r rhai a effeithir arnynt ganddo. Mae mesur darpariaeth ailstrwythuro yn cynnwys y gwariant uniongyrchol yn unig sy'n codi o'r ailstrwythuro, sef y symiau hynny sydd eu hangen oherwydd ailstrwythuro ac nad ydynt yn gysylltiedig â gweithgareddau parhaus yr endid.

1.14.1 Costau esgeulustod clinigol ac anaf personol

Mae Cronfa Risg Cymru (WRP) yn gweithredu cynllun cronni risg sy'n cael ei ariannu ar y cyd gan Lywodraeth Cymru gyda'r opsiwn o gael mynediad at gytundeb rhannu risg a ariennir gan gyrrff GIG Cymru cyfranogol. Gweithredwyd yr opsiwn rhannu risg yn 2019-20 a 2020-21. Mae'r WRP yn cael ei gynnal gan Ymddiriedolaeth GIG Felindre.

1.14.2 Cynllun Atebolrwyddau'r Dyfodol (FLS) - Indemniad Ymarfer Meddygol Cyffredinol (GMPI)

Mae'r FLS yn gynllun a gefnogir gan y wladwriaeth i ddarparu Indemniad Ymarfer Meddygol Cyffredinol (GMPI) ar gyfer esgeulustod clinigol ar gyfer darparwyr gwasanaeth GMP yng Nghymru.

Ym Mawrth 2019, cyhoeddodd y Gweinidog Gyfeiriad i Ymddiriedolaeth GIG Felindre i alluogi'r Gwasanaethau Cyfreithiol a Risg i weithredu'r Cynllun. Tanategir y GMPI gan ddeddfwriaeth eilaidd newydd, Rheoliadau (Cynllun Esgeulustod Clinigol) y GIG (Cymru) 2019 a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2019.

Nid yw Darparwyr Gwasanaeth GMP yn aelodau uniongyrchol o'r GMPI FLS, eu rhwymedigaethau cymhwysol yw testun trefniant rhyngddyn nhw a'r BILI perthnasol, sy'n aelod o'r cynllun. Nid yw'r ad-daliadau cymwys i'r BILI yn destun i'r gormodedd o £25,000.

1.15 Offerynnau Ariannol

O 2018-19 mae Offerynnau Ariannol IFRS 9 wedi'u gosod, fel y'u dehonglir ac addaswyd ar gyfer y sector cyhoeddus yn y FReM. Prif effaith mabwysiadu IFRS 9 gan y BILlau, oedd i newid y sail gyfrifyddu ar gyfer darpariaethau dyled ddrwg, newid o sail colledion a ysgwyddir i sail colledion credyd disgwylidig am oes (ECL).

Roedd yr holl endidau a weithredodd y FReM yn cydnabod y gwahaniaeth rhwng y swm dwyn ymlaen blaenorol a'r swm dwyn ymlaen ar ddechrau'r cyfnod adrodd blynddol oedd yn cynnwys y dyddiad ymgeisio dechreuol wrth agor y gyllideb gyffredinol o fewn yr ecwiti Trethdalwyr.

1.16 Asedau ariannol

Cydnabyddir asedau ariannol ar y SoFP pan fo'r BILI yn arwyddo contract offeryn ariannol neu, yn achos eitemau masnach sy'n dderbyniadwy, pan fydd y nwyddau neu wasanaethau wedi eu darparu. Rhwir y gorau i gydnabod asedau ariannol pan fydd hawliau'r contract wedi dod i ben neu pan fydd yr asedau wedi eu trosglwyddo.

Mae'r dewis polisi cyfrifyddu a ganiateir dan IFRS 9 ar gyfer eitemau masnach sy'n dderbyniadwy, asedau contract sy'n cynnwys elfen cyllid sylweddol (yn unol ag IFRS 15), ac eitemau prydles sy'n dderbyniadwy, o fewn cwmplas IAS 17 wedi cael eu tynnu'n ôl, a dylai endidau bob amser gydnabod lwfans colled am swm sy'n hafal i Golledion Credyd oes gyfan Disgwylidig. Dylai bob endid sy'n defnyddio'r FReM ddefnyddio'r dull IFRS 9 wedi'i symleiddio at ostyngiadau ar gyfer asedau perthnasol.

Roedd gofynion IFRS 9 angen ymagwedd ddiwygiedig ar gyfer cyfrifio'r ddarpariaeth dyled ddrwg, gan weithredu egwyddorion colledion credyd disgwylidig, gan ddefnyddio'r dulliau ymarferol o fewn IFRS9 i adeiladu matricesau darpariaeth.

1.16.1 Cydnabyddir asedau ariannol ar werth teg i ddechrau

Mae asedau ariannol yn cael eu dosbarthu i'r categorïau canlynol: asedau ariannol 'ar werth teg drwy SoCNE'; 'buddsoddiadau a ddaliwyd hyd aeddfedrwydd'; asedau ariannol 'ar gael i'w gwerthu', a 'benthyciadau ac eitemau derbyniadwy'. Mae'r dosbarthiad yn dibynnu ar natur a phwmpas yr asedau ariannol, gaiff ei benderfynu ar adeg y gydnabyddiaeth gychwynnol.

1.16.2 Asedau ariannol ar werth teg drwy SoCNE

Caiff deilliadau wedi eu sefydlu a chanddynt wahanol risgiau a nodweddion i'w contractau lletyol, a chontractau a chanddynt ddeilliadau wedi eu sefydlu nad oes modd gwybod eu gwerth ar wahân, eu trin fel asedau ariannol ar werth teg drwy SoCNE. Fe'u cedwir ar werth teg, gydag unrhyw enillion neu golledion dilynol yn cael eu cydnabod yn y SoCNE. Mae'r elw neu'r golled net yn cynnwys unrhyw log a enillwyd ar yr ased ariannol.

1.16.3 Buddsoddiadau a ddaliwyd hyd aeddfedrwydd

Mae buddsoddiadau a ddaliwyd hyd aeddfedrwydd yn asedau ariannol anneiliadol gyda thaliadau sefydlog neu fesuradwy ac aeddfedrwydd sefydlog, ac mae yna fwrriad a gallu positif i'w dal hyd aeddfedrwydd. Wedi'r gydnabyddiaeth gychwynnol, cant eu dal ar gost wedi ei hamorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol, wedi tynnu unrhyw ostyngiadau. Cydnabyddir llog trwy ddefnyddio'r dull llog effeithiol.

1.16.4 Asedau ariannol ar gael i'w gwerthu

Mae asedau ariannol ar gael i'w gwerthu yn asedau ariannol anneiliadol sydd wedi eu dynodi fel rhai sydd ar gael i'w gwerthu neu yn rhai nad ydynt yn perthyn i unrhyw un o'r tri dosbarthiad arall o asedau ariannol. Cânt eu mesur ar werth teg a chymerir newidiadau mewn gwerth i'r gronfa ailbrisio wrth gefn, ac eithrio colledion amhariad. Ailgylchir enillion neu golledion cronedig i'r SoCNE wrth roi'r gorau i gydnabod.

1.16.5 Benthyciadau a symiau derbyniadwy

Mae benthyciadau a symiau derbyniadwy yn asedau ariannol anneiliadol a chanddynt daliadau sefydlog neu fesuradwy nad ydynt yn cael eu dyfynnu mewn marchnad actif. Wedi'r gydnabyddiaeth gychwynnol, cânt eu mesur ar gost wedi'i hamorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol, wedi tynnu unrhyw amhariadau. Cydnabyddir llog trwy ddefnyddio'r dull llog effeithiol.

Penderfynir ar werth teg trwy gyfeirio at brisiau'r farchnad a ddyfynnir lle bo'n bosibl, fel arall trwy dechnegau prisio.

Y gyfradd llog effeithiol yw'r gyfradd sy'n lleihau'n union amcangyfrif arian parod a dderbynnir yn y dyfodol trwy oes ddisgwyliedig yr ased ariannol, i swm dwyn ymlaen net yr ased ariannol.

Ar ddyddiad y SoFP, mae'r BIL yn asesu a oes yna unrhyw asedau ariannol, ar wahân i'r amhariadau i'r rhai hynny wedi eu dal ar 'werth teg drwy elw a cholled'. Mae asedau ariannol wedi eu hamharu a cholledion amhariadau wedi eu cydnabod os oes tystiolaeth wrthrychol o amhariad o ganlyniad i un digwyddiad neu fwy a gafwyd wedi cydnabyddiaeth gychwynnol yr ased ac sy'n effeithio ar lifau arian amcangyfrifedig yr ased yn y dyfodol.

O ran asedau ariannol sy'n cael eu cario ar gost wedi ei hamorteiddio, caiff swm colled yr amhariad ei fesur fel y gwahaniaeth rhwng swm dwyn ymlaen yr ased a gwerth presennol y lifau arian diwygiedig y dyfodol wedi ei leihau ar gyfradd llog effeithiol wreiddiol yr ased. Cydnabyddir y golled yn y SoCNE a chaiff swm dwyn ymlaen yr ased ei leihau ar unwaith, neu drwy ddarparu ar gyfer amhariadau mewn symiau derbyniadwy.

Os, mewn cyfnod dilynol, bydd swm colled yr amhariad yn gostwng a gellir cysylltu'r gostyngiad yn wrthrychol â digwyddiad sy'n digwydd ar ôl cydnabod yr amhariad, caiff colled yr amhariad a gydnabuwyd yn flaenorol ei wrthdroi drwy'r SoCNE i'r graddau bod swm dwyn ymlaen y swm derbyniadwy ar ddyddiad gwrthdroi'r amhariad ddim yn fwy na'r hyn y byddai'r gost wedi ei hamorteiddio wedi bod pe na fyddai'r amhariad wedi'i gydnabod.

1.17 Rhwymedigaethau ariannol

Cydnabyddir rhwymedigaethau ariannol ar y SoFP pan fo'r BIL yn rhan o ddarpariaethau contract yr offeryn ariannol neu, yn achos eitemau masnach sy'n daladwy, pan fo'r nwyddau neu wasanaethau wedi eu derbyn. Rhodir y gorau i gydnabod rhwymedigaethau ariannol pan fo'r rhwymedigaeth drosodd, hynny yw, mae'r rhwymedigaeth wedi ei dalu neu wedi dod i ben.

1.17.1 Cydnabyddir rhwymedigaethau ariannol ar werth teg i ddechrau

Dosberthir rhwymedigaethau ariannol fel un ai rhwymedigaethau ariannol ar werth teg drwy SoCNE neu rhwymedigaethau ariannol eraill.

1.17.2 Rhwymedigaethau ar werth teg drwy'r SoCNE

Caiff deilliadau wedi eu sefydlu a chanddynt wahanol risgiau a nodweddion i'w contractau lletyol, a chontractau a chanddynt ddeilliadau wedi eu sefydlu nad oes modd gwybod eu gwerth ar wahân, eu trin fel rhwymedigaethau ariannol ar werth teg drwy elw a cholled. Fe'u cedwir ar werth teg, gydag unrhyw enillion neu golledion dilynol yn cael eu cydnabod yn y SoCNE. Mae'r elw neu'r golled net yn cynnwys unrhyw log a enillwyd ar yr ased ariannol.

1.17.3 Rhwymedigaethau ariannol eraill

Wedi'r gydnabyddiaeth gychwynnol, caiff pob rhwymedigaeth ariannol arall eu mesur ar gost wedi ei hamortieiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol. Y gyfradd llog effeithiol yw'r gyfradd sy'n lleihau'r union amcangyfrif arian parod a delir yn y dyfodol trwy oes ddisgwyliedig yr ased ariannol, i swm dwyn ymlaen net y rhwymedigaeth ariannol. Cydnabyddir llog trwy ddefnyddio'r dull llog effeithiol.

1.18 Treth ar Werth (TAW)

Mae rhan fwyaf o weithgareddau'r BILI y tu allan i gwmpas TAW ac, yn gyffredinol, nid yw treth allosod yn berthnasol ac nid yw treth mewnbwn ar bryniant yn adferadwy. Mae TAW anadferadwy yn cael ei godi i'r categori gwariant perthnasol neu ei gynnwys yn y gost prynu cyfalafu o asedau sefydlog. Lle mae'r dreth allbrint yn cael ei godi neu TAW mewnbwn yn adferadwy, nodir y symiau heb gynnwys TAW.

1.19 Arian tramor

Mae trafodion o werth arian tramor yn cael eu newid i sterling ar y gyfradd gyfnewid mewn grym ar ddyddiadau'r trafodion. Mae enillion a cholledion amnewid dilynol yn cael eu cymryd i'r SoCNE. Ar ddyddiad y SoFP, mae eitemau ariannol o werth arian tramor yn cael eu hail drosi ar y cyfraddau sydd yn eu lle ar y dyddiad adrodd.

1.20 Asedau trydydd parti

Nid yw asedau sy'n perthyn i drydydd parti (megis arian a gedwir ar ran cleifion) yn cael eu cydnabod yn y cyfrifon gan nad oes gan sefydliad GIG Cymru unrhyw ddiddordeb buddiol ynddynt. Mae manylion asedau trydydd parti yn cael eu rhoi yn Nodyn 31 o'r cyfrifon.

1.21 Colledion a Thaliadau Arbennig

Mae colledion a thaliadau arbennig yn eitemau na fyddai Llywodraeth Cymru wedi eu hystyried pan y cytunodd ar arian ar gyfer y gwasanaeth iechyd neu pan basiodd ddeddfwriaeth. Yn ôl eu natur, maent yn eitemau na ddylai godi yn ddelfrydol. Maent felly yn amodol ar weithdrefnau rheoli arbennig o'i gymharu â chyffredinolrwydd taliadau. Maent wedi cael eu rhannu i gategorïau gwahanol, sy'n rheoli'r ffordd y mae bob achos unigol yn cael ei drin.

Mae colledion a thaliadau arbennig yn cael eu codi i'r penawdau swyddogaethol perthnasol yn y SoCNE ar sail cronïadau, yn cynnwys colledion a fyddai wedi cael eu gwneud yn iawn drwy yswiriant pe na bai'r BILI wedi bod yn goddef eu risgiau eu hunain (gyda phremiwm yswiriant yna'n cael ei gynnwys fel gwariant referniw arferol). Er hynny, mae'e nodyn ar golledion a thaliadau arbennig wedi'u casglu yn uniongyrchol o'r gofrestr colledion sy'n cael ei pharatoi ar sail arian parod.

Mae'r BILI yn rhoi cyfri am yr holl golledion a chyfanswm taliadau arbennig (yn cynnwys cymorth gan y WRP).

Mae'r BILI yn cronni neu'n darparu ar gyfer yr amcangyfrif gorau o daliadau'r dyfodol ar gyfer rhwymedigaethau penodol, ac mae'n datgelu bob taliad posibl arall fel rhwymedigaethau amodol, onid yw tebygrwydd y rhwymedigaethau yn dod yn daladwy yn annhebygol.

Mae pob hawliad am golledion neu daliadau arbennig yn cael eu darparu ar eu cyfer, lle mae tebygrwydd o setlo hawliad unigol dros 50%. Lle gellir gwneud amcangyfrifon dibynnol, mae digwyddiadau o esgeulustod clinigol yn erbyn lle nad yw hawliad wedi ei dderbyn, hyd yn hyn, yn cael eu darparu yn yr un ffordd. Mae ad-daliadau disgwyliedig gan y WRP yn cael eu cynnwys yn y dyledwyr. Ar gyfer yr hawliadau hynny lle mae'r tebygrwydd setlo rhwng 5-50%, mae'r rhwymedigaeth yn cael ei datgelu fel rhwymedigaeth ddigwyddiadol.

1.22 Cyllidebau wedi'u cyfuno

Mae'r BILI wedi dod yn rhan o drefniadau cyllidebau wedi'u cyfuno gyda'r Awdurdodau Lleol ar draws gogledd Cymru. Dan y trefniadau mae cyllidebau'n cael eu cyfuno yn unol ag adran 33 o Ddeddf GIG (Cymru) 2006 ar gyfer gweithgareddau penodol a ddiffinnir yn Nodyn 32 - cyllidebau ar y cyd.

Mae'r BILI yn gyfrifol am ei gyfran o'r asedau, rhwymedigaethau, incwm a gwariant o'r gweithgareddau yn unol â'r trefniadau pob cyllideb wedi'u cyfuno.

1.23 Dyfarniadau Cyfrifyddu Allweddol a phrif ffynonellau o ansicrwydd amcangyfrif

Wrth ddefnyddio polisïau cyfrifyddu, mae gofyn i reolwyr wneud dyfarniadau, amcangyfrifon a thybiaethau ynglŷn â symiau dwyn ymlaen o asedau a rhwymedigaethau nad ydynt yn amlwg o ffynonellau eraill.

Mae'r amcangyfrifon a'r thybiaethau cysylltiedig yn seiliedig ar brofiad hanesyddol a ffactorau eraill a ystyrir eu bod yn berthnasol. Gall canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol i'r amcangyfrifon hynny. Mae'r amcangyfrifon a'r thybiaethau sylfaenol yn cael eu hadolygu'n barhaus. Mae diwygiadau i amcangyfrifon cyfrifyddu'n cael eu cydnabod yn y cyfnod y mae'r amcangyfrif yn cael ei ddiwygio os yw'r diwygiadau yn effeithio ar y cyfnod hwnnw yn unig, neu gyfnod y diwygiad a chyfnodau'r dyfodol os yw'r diwygiad yn effeithio ar gyfnodau presennol a'r dyfodol.

1.24 Prif ffynonellau o ansicrwydd amcangyfrif

Y prif dybiaethau sy'n ymwneud â'r dyfodol yw'r canlynol, a ffynonellau allweddol eraill o ansicrwydd amcangyfrif ar ddyddiad y SoFP, sydd â risg sylweddol o achosi addasu deunydd i'r gwerth dwyn ymlaen os yw'r asedau a'r rhwymedigaethau o fewn y flwyddyn ariannol nesaf.

Gwneir amcangyfrifon arwyddocaol o ran esgeulustod clinigol parhaus a hawliadau anafiadau personol. Darperir thybiaethau o ran canlyniadau tebygol, y rhwymedigaethau posibl ac amseru'r hawliadau ymglyfreithiadau hyn gan gynghorwyr cyfreithiol annibynnol. Bydd unrhyw newidiadau materol mewn rhwymedigaethau a gysylltir â'r hawliadau hyn yn gallu cael eu hadfer drwy Gronfa Risg Cymru.

Gwneir amcangyfrifon arwyddocaol hefyd ar gyfer costau gofal parhaus yn deillio o hawliadau ôl 1 Ebrill 2003. Gwneir asesiad o ganlyniadau tebygol, rhwymedigaethau posibl ac amseru'r hawliadau hyn ar sail bob achos unigol. Addasir newidiadau materol cysylltiedig â'r hawliadau hyn yn y cyfnod y'u hadolygir.

Gwneir amcangyfrifon hefyd ar gyfer gwasanaethau gofal cychwynnol dan gontract. Mae'r amcangyfrifon yn seiliedig ar y lefelau taliad diweddaraf. Addasir y newidiadau cysylltiedig â'r rhwymedigaethau hyn yn y cyfnod adrodd canlynol.

Yn ystod 2020-21, gwnaeth y BILI amcangyfrifon sylweddol o rwymedigaethau yn ymwneud ag effaith y pandemig Covid-19, gan gynnwys:

- ymgymryd â gwyliau blynyddol ar ddiwedd y flwyddyn ariannol (1.4.1 yn cyfeirio);
- cost cynllun tâl bonws GIG Cymru ar gyfer staff iechyd a gofal cymdeithasol;
- costau parthed digomisiynu Ysbytai Maes a Chanolfannau Brechu Torfol;
- colledion yn deillio o ddefnydd y BILI o adeiladau ar brydles megis yr Ysbytai Maes a Chanolfannau Brechu Torfol.

Mae'r amcangyfrifon ym mhob un o'r pedwar maes wedi eu hariannu'n llawn gan Lywodraeth Cymru trwy ddyraniadau adnoddau refeniw.

1.24.1 Darpariaethau

Mae'r Bwrdd Iechyd yn darparu ar gyfer rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol ar gyfer esgeulustod clinigol, anaf personol a chostau amddiffyniad y mae eu hamseru neu swm yn ansicr ar ddyddiad y fantolen ar sail amcangyfrif gorau o'r gwariant sy'n ofynnol ar gyfer setlo'r rhwymedigaeth.

Mae hawliadau yn cael eu hariannu drwy Wasanaethau Cronfa Risg Cymru (WRPS) sy'n derbyn dyraniad blynyddol gan Lywodraeth Cymru i dalu cost ceisiadau ad-daliad a gyflwynir i'r Pwyllgor WRPS bob yn ail fis. Ar ôl i'r sefydliad GIG Cymru setlo hawliadau unigol, mae'r gost lawn yn cael ei chydabod o fewn y flwyddyn, ac yn cyd-fynd ag incwm (tynnu troswariant o £25,000) drwy ddyledwr WRPS, nes i ad-daliad gael ei dderbyn gan y Pwyllgor WRPS.

1.24.2 Achosion Pendant a Thebygol – Triniaeth Gyfrifo

Mae darpariaeth ar gyfer yr achosion hyn yn cael ei chyfrifo yn unol ag IAS 37. Mae achosion yn cael eu hasesu a'u rhannu yn bedwar categori yn unol â'u tebygolrwydd o setlo;

Gwan	Tebygolrwydd Setlo Triniaeth Gyfrifo	0 - 5% Rhwymedigaeth wrth gefn
Posibl	Tebygolrwydd Setlo Triniaeth Gyfrifo	6% - 49% Ffi'r Amddiffynnydd - Darpariaeth Rhwymedigaeth wrth Gefn ar gyfer bob gwariant arall a amcangyfrifir.
Tebygol	Tebygolrwydd Setlo Triniaeth Gyfrifo	50% - 94% Darpariaeth lawn
Pendant	Tebygolrwydd Setlo Triniaeth Gyfrifo	95% - 100% Darpariaeth lawn

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer achosion tebygol a phendant yn seiliedig ar amcangyfrifon achos o hawliadau unigol a adroddir arnynt gan Wasanaethau Cyfreithiol a Risg o fewn Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru.

Bydd y cyfreithiwr yn amcangyfrifo gwerth yr achos yn cynnwys ffioedd amddiffyniad, gan ddefnyddio barn broffesiynol a drwy ofyn am gyngor y cwnsler. Mae elfennau colled y dyfodol yn cael eu tynnu o'r prisiad gan ddefnyddio disgwyliadau oes unigol a thablau'r actiwari (tablau Ogden) a chyfradd Disgownt Anaf Personol o finws 0.25%.

Mae rhwymedigaethau'r dyfodol ar gyfer achosion pendant a thebygol gyda thebygolrwydd o 95%-100% a 50-94% yn y drefn honno yn cael eu cadw fel darpariaeth ar y fantolen. Mae achosion fel arfer yn cymryd nifer o flynyddoedd i'w setlo, yn enwedig ar gyfer achosion gwerth uchel, ble mae cyfnod o ddatblygiad yn angenrheidiol i sefydlu hyd a lled yr anaf a achoswyd.

1.25 Trafodion Menter Cyllid Preifat (PFI)

Mae Trysorlys ei Mawrhydi wedi penderfynu y dylai cyrff llywodraeth gymryd cyfrifoldeb dros gynlluniau PFI isadeiledd, pan fo'r cyrff llywodraeth yn rheoli deunydd o'r isadeiledd a'r diddordeb gweddillol yn yr isadeiledd ar ddiwedd y trefniant fel trefniadau consesiwn gwasanaeth, gan ddilyn egwyddorion gofynion IFRIC 12. Mae'r BILI felly yn cydnabod yr ased PFI fel eitem o eiddo, peiriannau ac offer ynghyd â rhwymedigaeth i dalu amdanynt. Mae'r gwasanaethau a dderbynnir gan y contract yn cael eu cofnodi fel costau gweithredu.

Mae'r taliad unedol blynyddol yn cael ei rannu i'r cydrannau canlynol, gan ddefnyddio'r technegau amcangyfrif priodol lle bo'n briodol:

- Taliad ar gyfer gwerth teg o wasanaethau a dderbyniwyd;
- Taliad ar gyfer yr ased PFI, yn cynnwys costau ariannol; a
- Taliad ar gyfer amnewid elfennau o'r ased yn ystod 'amnewid cylch oes' y contract.

1.25.1 Gwasanaethau a dderbyniwyd

Mae gwerth teg y gwasanaethau a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn yn cael ei gofnodi dan y penawdau gwariant perthnasol o fewn 'costau gweithredu'.

1.25.2 Ased PFI

Mae'r asedau PFI yn cael eu cydnabod fel eiddo, peiriannau ac offer, pan maent yn cael eu defnyddio. Mae'r asedau yn cael eu mesur i ddechrau ar werth teg yn unol ag egwyddorion IAS 17. Ar ôl hynny, mae'r asedau yn cael eu mesur ar werth teg, sy'n cael eu cadw'n gyfredol yn unol â dull y BILI ar gyfer bob dosbarth perthnasol o ased yn unol ag egwyddorion IAS 16.

1.25.3 Rhwymedigaeth PFI

Mae rhwymedigaeth PFI yn cael ei gydnabod ar yr un pryd ag y mae'r asedau PFI yn cael eu cydnabod. Mae'n cael ei fesur i ddechrau ar yr un swm â gwerth teg yr asedau PFI, ac mae'n cael ei fesur ar ôl hynny fel rhwymedigaeth prydles cyllid yn unol ag IAS 17.

Mae cost ariannol flynyddol yn cael ei gyfrifo drwy gymhwyso'r gyfradd llog ymhlyg yn y brydles i'r rhwymedigaeth prydles agoriadol ar gyfer y cyfnod, ac yn cael ei dalu drwy'r 'Costau Ariannol' o fewn y SoCNE.

Mae'r elfen o'r taliad unedol blynyddol sy'n cael ei ddyrannu fel rhent prydles ariannol yn cael ei gymhwyso i fodloni'r gost ariannol flynyddol ac i ad-dalu'r rhwymedigaeth prydles dros gyfnod y contract.

Mae elfen o gynnydd taliad unedol blynyddol oherwydd mynegeio cronrus yn cael ei ddyrannu i'r brydles ariannol. Yn unol ag IAS 17, nid yw'r swm hwn yn cael ei gynnwys yn y lleiafswm taliad prydles, ond mae'n cael ei drin fel rhent amodol yn hytrach ac mae'n cael ei gostio fel swm a achoswyd. Yn ei hanfod, mae'r swm hwn yn gost ariannol o ran y rhwymedigaeth, ac mae'r gost yn cael ei chyflwyno fel cost ariannol amodol yn y SoCNE.

1.25.4 Amnewid Cylch Oes

Mae elfennau o'r ased a amnewidir gan y gweinyddwr yn ystod y contract ('amnewid cylch oes') yn cael eu cyfalafu lle maent yn bodloni meini prawf y BILI ar gyfer gwariant cyfalaf. Maent yn cael eu cyfalafu pan maent yn cael eu darparu gan y gweinyddwr, ac maent yn cael eu mesur i ddechrau ar werth teg.

Mae elfen o'r taliad undebol blynyddol a ddyrannir i'r amnewid cylch oes yn cael ei bennu ymlaen llaw ar gyfer bob blwyddyn o'r contract o raglen gynlluniedig amnewid cylch oes y gweinyddwr. Pan fo'r elfen cylch oes yn cael ei darparu yn gynt neu'n hwyrach na'r disgwyl, mae rhwymedigaeth prydles ariannol neu ragdaliadau tymor byr yn cael eu cydnabod yn y drefn honno.

Pan fo gwerth teg cydran cylch bywyd yn llai na'r swm a benderfynwyd yn y contract, cydnabyddir y gwahaniaeth fel cost pan ddarperir amnewidiad. Os yw'r gwerth teg yn fwy na'r swm a benderfynwyd yn y contract, bydd y gwahaniaeth yn cael ei drin fel ased 'rhydd' a chydabyddir gweddill incwm gohiriedig. Caiff yr incwm gohiriedig ei ryddhau i'r incwm gweithredol dros gyfnod byrrach yr hyn sy'n weddill o gyfnod y contract neu ddeunydd economaidd defnyddiol y cydran sy'n amnewidiol.

1.25.5 Asedau a gyfranwyd gan y BILI i'r gweithredwr i'w defnyddio yn y cynllun

Bydd asedau a gyfranwyd i'w defnyddio yn y cynllun yn parhau i gael eu cydnabod fel eitemau o eiddo, offer neu gyfarpar yn SoFP y BILI.

1.25.6 Asedau eraill a gyfranwyd gan y BILI i'r gweithredwr

Cydnabyddir asedau a gyfranwyd (e.e. taliadau arian parod, eiddo dros ben) gan y BILI cyn bod yr ased yn cael ei ddefnyddio, a fwriedir i dalu costau cyfalaf y gweithredwr, i ddechrau fel rhagdaliadau yn ystod cyfod adeiladu'r contract. Ar ôl hyn, pan fydd yr ased ar gael i'r BILI, bydd y rhagdaliad yn cael ei drin fel taliad dechreuol tuag at rhwymedigaeth les cyllid ac fe'i gosodir yn erbyn gwerth cario'r rhwymedigaeth.

Mae rhwymedigaeth PFI yn cael ei gydnabod ar yr un pryd ag y mae'r asedau PFI yn cael eu cydnabod. Fe'i mesurir ar werth presennol yr isafswm taliadau lês, gyda disgownt wrth ddefnyddio'r gyfradd llog ymhlyg. O ganlyniad, fe'i fesurir fel rhwymedigaeth lês cyllid yn unol ag IAS 17.

Wrth gydnabod yr ased i ddechrau, cydnabyddir y gwahaniaeth rhwng gwerth teg yr ased a'r rhwymedigaeth dechreuol fel incwm gohiriedig, sy'n cynrychioli'r gwasanaeth potensial i'r dyfodol i'w dderbyn gan y BILI, drwy'r asedau i fod ar gael i ddefnyddwyr trydydd parti.

1.26 Amodol

Mae rhwymedigaeth amodol yn ymrwymiad posibl sy'n codi o ddigwyddiadau'r gorffennol, a dim ond drwy ddigwyddiad neu anddigwyddiad un neu fwy o ddigwyddiadau ansicr y dyfodol, nid yn hollol dan reolaeth y BILI bydd eu presenoldeb yn cael eu cadarnhau, neu ymrwymiad presennol na gydnabyddir, oherwydd nad yw'n debygol bydd angen taliad i setlo'r ymrwymiad neu nid oes modd mesur swm yr ymrwymiad yn ddigon dibynadwy. Datgelir rhwymedigaeth amodol oni bai bod posibilrwydd o daliad yn brin.

Mae ased amodol yn ased posibl sy'n codi o ddigwyddiadau'r gorffennol a chadarnheir ei fodolaeth drwy ddigwyddiad neu anddigwyddiad un neu fwy o ddigwyddiadau ansicr i'r dyfodol, nid yn hollol o fewn rheolaeth y BILI. Datgelir ased amodol lle mae mewnllif o fuddion economaidd yn debygol.

Lle mae gwerth amser arian yn faterol, datgelir amodau ar eu gwerth presennol.

Mae rhwymedigaethau amodol prin yn rhai a ddatgelir dan ofynion adrodd Seneddol ac nid dan IAS 37, ac os yn ymarferol, bydd gofyn am amcangyfrif o'u heffaith ariannol.

1.27 Cyfrifio amsugol

Cyfrifir trosglwyddiadau gweithrediadau fel un ai cydsoddiad neu drwy gyfrifo amsugol, yn ddibynnol ar y driniaeth a ragnodwyd yn FReM. Ar gyfer cyfrifo amsugol, mae angen cyfrif endidau ar gyfer eu trafodion dros y cyfnod y digwyddodd heb fod angen ailgyfriflen o berfformiad.

Pan fydd gweithrediadau yn trosglwyddo rhwng BILlau, bydd yr elw neu golled a ddaw yn sgil yr asedau a'r rhwymedigaeth yn trosglwyddo yn cael ei gydnabod yn y SoCNE ac fe'i datgelir ar wahân i'r costau gweithredu.

1.28 Safonau cyfrifo sydd wedi'u cyflwyno ond heb eu mabwysiadu hyd yn hyn

Mae'r safonau cyfrifo canlynol wedi'u cyflwyno neu eu diwygio gan yr IASB ac IFRIC ond hyd yn hyn heb gael eu mabwysiadu, oherwydd nid yw FReM yn nodi bod rhaid eu mabwysiadu:

- IFRS 14 Cyfrifon Oedi Rheolaethol
Yn berthnasol i fabwysiadwyr IFRS y tro cyntaf ar ôl 1 Ionawr 2016. Felly ddim yn berthnasol.
- IFRS 16 Lesoedd i fod yn effeithiol o 1 Ebrill 2022.
- IFRS 17 Contractau Yswiriant, Angen ceisiadau ar gyfer cyfnodau cyfrifo yn dechrau ar neu ar ôl 1 Ionawr 2021, ond heb gael eu mabwysiadu hyd yn hyn gan FReM: felly ni chaniateir mabwysiadu cynnar.

1.29 Safonau cyfrifo a gyflwynwyd a fabwysiadwyd yn gynnar

Yn ystod 2020-21, ni fabwysiadwyd unrhyw safonau cyfrifo yn gynnar. Arweinir pob mabwysiad cynnar safonau cyfrifon gan Drysorlys EM.

1.30 Elusennau

Yn dilyn cytundeb y Trysorlys i weithredu IAS 27 i Elusennau'r GIG o 1 Ebrill 2013, mae'r BILI wedi sefydlu gan ei fod yn ymddiriedolwr corfforaethol yr elusen cysylltiedig "Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ac elusennau cysylltiol eraill", fe'i ystyrir ar gyfer cydymffuriad â safonau cyfrifo i fod â rheolaeth o'r Elusen fel rhywbeth atodol. Felly, mae'n rhaid cydgrynhoi canlyniadau'r elusen o fewn cyfrifon statudol y BILI.

Mae'r penderfyniad rheoli yn brawf safonau cyfrifo o reoli ac ni fu newid i weithrediad yr Elusen na'i annibyniaeth o ran rheoli'r cyllidebau elusennol.

Fodd bynnag, mae'r BILI, gyda chytundeb Llywodraeth Cymru, wedi mabwysiadu eithriad IAS 27 (10) i gydgrynhoi. Bydd Llywodraeth Cymru fel rhiant eithaf y Byrddau Iechyd Lleol yn cydgrynhoi a datgelu Cyfrifon Elusennol y Byrddau Iechyd Lleol yng Nghyfrifon cyfunol Llywodraeth Cymru.

Ceir manylion y trafodion gyda'r elusen yn Nodyn 30 o Nodiadau Perthnasol y Partion.

2. Perfformiad Dyletswyddau Ariannol

Daeth Deddf Cyllid y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2014 i rym ar 1 Ebrill 2014. Roedd y Ddeddf yn diwygio dyletswyddau ariannol y Byrddau Iechyd Lleol dan adran 175 Deddf Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006. O 1 Ebrill 2014, mae adran 175 Deddf Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) yn gosod dwy ddyletswydd ar Fyrddau Iechyd Lleol:

- Dyletswydd dan adran 175 (1) i sicrhau nad yw ei wariant yn fwy na'r cyfanswm o gyllid a ddyrannwyd iddo dros gyfnod o 3 blynedd ariannol.

- Dyletswydd dan adran 175 (2A) i baratoi cynllun yn unol â chyfarwyddiadau cynllunio, a roddwyd gan Weinidogion Cymru, i sicrhau cydymffurfiaeth â'r ddyletswydd dan adran 175 (1), tra'n gwella iechyd y bobl y mae'n gyfrifol amdanynt, a darpariaeth gofal iechyd i bobl fel hyn, ac i'r cynllun gael ei gyflwyno i a'i gymeradwyo gan Weinidogion Cymru.

Mae asesiad cyntaf perfformiad yn erbyn y ddyletswydd statudol 3 blynedd, dan adran 175 (1) ar ddiwedd 2016-17, sef cyfnod 3 blynedd cyntaf yr asesiad.

Mae Cylchlythyr Iechyd Cymru WHC/2016/054 "Dyletswyddau Statudol ac Ariannol Byrddau Iechyd Lleol ac Ymddiriedolaethau GIG" yn esbonio dyletswyddau ariannol statudol cyrff GIG Cymru ac mae'n weithredol ar gyfer 2016-17.

2.1 Perfformiad Adnoddau Refeniw

Perfformiad Ariannol Blyneddol				
	2018-19 £'000	2019-20 £'000	2020-21 £'000	Cyfanswm £'000
Costau gweithredol net am y flwyddyn	1,532,531	1,660,768	1,808,719	5,002,018
Llai gwaraint gwasanaethau offthalmig cyffredinol a gwariant cyfyngedig heb fod yn arian parod eraill	(645)	84	538	(23)
Llai oblygiadau Refeniw os deuir â chynlluniau PFI at SoFP	0	0	0	0
Cyfanswm gwariant gweithredol	1,531,886	1,660,852	1,809,257	5,001,995
Dyraniad Adnoddau Refeniw	1,490,607	1,622,156	1,809,747	4,922,510
Tan/(dros)wariant yn erbyn dyraniad	(41,279)	(38,696)	490	(79,485)

Nid yw BILI Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi bodloni ei dyletswydd ariannol i fantoli'r gyllideb yn erbyn ei Therfyn Adnodd Refeniw dros y 3 mlynedd rhwng 2018-19 a 2020-21.

Ni wnaeth y Bwrdd Iechyd dderbyn unrhyw gymorth arian parod ychwanegol gan y Bwrdd Iechyd yn ystod y flwyddyn gyda chymorth arian strategol cronus yn parhau heb ei newid ar £149.694 million.

Cyhoeddodd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar 6 Gorffennaf 2020, unwaith y bydd sefydliadau GIG Cymru a fu mewn diffyg o'r blaen yn cyflawni eu dyletswydd adennill/mantoli tair blynedd, ni fydd gofyn iddynt ad-dalu unrhyw ddyled hanesyddol a gafwyd cyn cyflawni'r ddyletswydd statudol mwyach. Cyhoeddodd y Gweinidog hefyd na fyddai'r holl gymorth ariannol strategol a ddarparwyd i sefydliadau GIG Cymru yn ad-daladwy bellach.

Er nad yw newidiadau i drefniadau dyled hanesyddol wedi effeithio'r Bwrdd Iechyd yn ystod 2020-21 am na chyflawnwyd y ddyletswydd adennill costau tair blynedd, bellach, ni fydd gofyn i'r Bwrdd Iechyd ad-dalu'r cymorth arian strategol a dderbynwyd gan Llywodraeth Cymru pan oedd mewn sefyllfa ddiffygiol.

2.2 Perfformiad Adnodd Cyfalaf

	2018-19	2019-20	2020-21	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwariant cyfalaf gros	50,869	25,714	35,587	112,170
Adio: Colledion wrth waredu ar asedau a gyfrannwyd	0	0	0	0
Tynnu NBV o eiddo, peiriannau a chyfarpar ac asedau anddiriaethol a waredwyd	(374)	(38)	(100)	(512)
Tynnu grantiau cyfalaf a dderbyniwyd	0	0	(782)	(782)
Tynnu cyfraniadau a dderbyniwyd	(1,102)	(1,591)	(808)	(3,501)
Cost yn erbyn Dyraniad Adnodd Cyfalaf	49,393	24,085	33,897	107,375
Dyraniad Adnodd Cyfalaf	49,408	24,109	33,958	107,475
(Tros)/Tanwariant yn erbyn Dyraniad Adnodd Cyfalaf	15	24	61	100

Mae BILI Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi cwrdd â'i ddyletswydd ariannol i adennill costau yn erbyn ei Gyfyngiad Adnoddau Cyfalaf dros y 3 blynedd 2018-19 hyd 2020-21.

2.3 Dyletswydd i baratoi cynllun integredig 3 blynedd

Oherwydd y pandemig Covid-19, rhoddwyd seibiant ar y broses ar gyfer cynllun integredig 2020-23 yng ngwanwyn 2020 a rhoddwyd trefniant cynllunio chwarterol dros dro ar waith ar gyfer 2020-21.

O ganlyniad i'r ddyletswydd gynllunio sy'n bodoli ar gyfer 2020-21, mae gofyn i gyflwyno a chymeradwyo cynllun integredig 2019-22 yn parhau, fel yr amlinellir yn Fframwaith Gynllunio GIG Cymru 2019-22.

Ni wnaeth BILI Prifysgol Betsi Cadwaladr gyflwyno cynllun integredig 2019-22 yn unol â'r fframwaith gynllunio.

Cymeradwyaeth y Gweinidog Iechyd a'r Gwasanaethau Cymdeithasol s

Statws
Dyddiad

Heb ei gymeradwyo
Ddim yn berthnasol

Felly nid yw BILI Betsi Cadwaladr wedi bodloni ei dyletswydd statudol i gael cynllun ariannol wedi'i gymeradwyo.

2.4 Taliad Credydwyd

Mae'n rhaid i'r BILI dalu 95% o'r niferoedd o filiau heb fod yn rai y GIG o fewn 30 diwrnod o dderbyn y nwyddau neu anfoneb ddilys (pa un bynnag ddaw hwyrach). Mae'r BILI wedi cyflawni'r canlyniadau canlynol:

	2020-21	2019-20
Cyfanswm nifer y biliau heb fod yn GIG a dalwyd	301,116	329,268
Cyfanswm y nifer o filiau heb fod yn GIG a dalwyd o fewn y targed	289,037	313,739
Canran y biliau heb fod yn GI a dalwyd o fewn targed	96.0%	95.3%

Mae'r BILI wedi cwrdd â'r targed.

3. Dadansoddiad o gostau gweithredu gros

3.1 Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Cychwynnol

	Cyfyngedig i Cyfyngedig i arian parod £'000	Cyfyngedig i nwyddau heb fod yn arian £'000	2020-21 Cyfanswm £'000	2019-20 £'000
Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol	144,643		144,643	136,403
Gwasanaethau Fferyllol	34,310	(6,835)	27,475	25,045
Gwasanaethau Deintyddol Cyffredinol	32,992		32,992	35,540
Gwasanaethau Offthalmig Cyffredinol	1,769	6,297	8,066	8,464
Gwariant Gofal Iechyd Cychwynnol arall	4,583		4,583	8,278
Cyffuriau ac offer a ragnodwyd	114,013		114,013	108,773
Cyfanswm	332,310	(538)	331,772	322,503

Nodyn 3.1 Mae gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Cychwynnol yn cynnwys costau cyflog o £24,955,000 sy'n cynnwys:

	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol	23,395	22,342
Gwasanaethau Fferyllol	83	0
Gwasanaethau Deintyddol Cyffredinol	423	826
Gwariant Gofal Iechyd Cychwynnol	1,054	1,019
	24,955	24,187

3.2 Gwariant am ofal iechyd gan ddarparwyr eraill

	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Nwyddau a gwasanaethau gan Fyrddau Iechyd GIG Cymru eraill	5,363	5,377
Nwyddau a gwasanaethau gan Ymddiriedolaethau GIG Cymru eraill	10,402	10,511
Nwyddau a gwasanaethau gan Addysg a Gwellu Iechyd Cymru (HEIW)	0	0
Nwyddau a gwasanaethau gan gyrff GIG eraill heb fod yn Gymreig	66,743	67,079
Nwyddau a gwasanaethau gan PGIAC / PGAB	189,594	177,021
Awdurdodau Lleol	0	0
Sefydliadau Gwirfoddol	8,826	7,567
Gofal Nyrsio a Ariennir gan y GIG	8,473	7,515
Gofal Parhaus	106,173	91,324
Darparwyr Preifat	3,212	3,220
Prosiectau penodol a gyllidir gan Lywodraeth Cymru	0	0
Arall	0	0
Cyfanswm	398,786	369,614

3.3 Gwariant am Wasanaethau Ysbyty ac Iechyd Cymunedol

	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Costau Cyfarwyddwyr	2,330	2,499
Costau Staff Gweithredol	880,195	782,814
Cost Hyfforddai Staff cyflogwr arweiniol unigol	6,844	0
Cost Staff Banc Cydweithredol	0	0
Cyflenwadau a gwasanaethau - clinigol	147,059	132,866
Cyflenwadau a gwasanaethau - cyffredinol	58,143	45,528
Gwasanaethau Ymgynghorol	59	2,651
Sefydliad	9,057	9,810
Cludiant	6,210	6,074
Adeiladau	78,811	41,367
Contractwyr Allanol	0	0
Dibrisiad	34,635	32,899
Amorteiddiad	278	358
Amhariadau a gwrthdroadau asedau sefydlog (Eiddo, peiriannau a chyfarpar)	(3,156)	48,712
Amhariadau a gwrthdroadau asedau sefydlog (Asedau anddiriaethol)	0	0
Amhariadau a gwrthdroadau asedau cyllidol	0	0
Amhariadau a gwrthdroadau o asedau heb fod yn gyfredol a ddelir ar werth	0	0
Ffioedd archwilio	388	398
Taliadau eraill i archwilwyr	0	0
Colledion, taliadau arbennig a dyledion na ellir eu hadfer	5,225	2,796
Ymchwil a Datblygiad	519	370
Costau gweithredu eraill	4,034	4,052
Cyfanswm	1,230,631	1,113,194

Mae gostyngiadau a cildroadau asedau sefydlog (Eiddo, peiriannau a chyfarpar) yn Nodyn 3.3 yn cynnwys credyd o £3,662,000 (2019-20 £2,541,000) o ran cildroad gostyngiad a godir ar wariant mewn cyfnodau blaenorol. Mae gwerth gostyngiad cildroadau hefyd wedi'i nodi yn adran Cost a Prisiad Nodyn 11.1 Eiddo, peiriannau a chyfarpar ar dudalen 36A y cyfrifon hyn.

3.4 Colledion, taliadau arbennig a dyledion na ellir eu hadfer: taliadau i gostau gweithredu

	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Cynnydd/(lleihad) mewn darpariaeth ar gyfer taliadau'r dyfodol:		
Esgeulustod Clinigol		
Gofal Eilaidd	1,658	10,042
Gofal Cychwynnol	0	0
Iawndal Gofal Eilaidd	68	140
Iawndal Gofal Cychwynnol	0	0
Anaf personol	123	984
Holl golledion eraill a thaliadau arbennig	3,019	417
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a chostau gweinyddol eraill	1,704	1,058
Cynnydd/(lleihad) gros mewn darpariaeth ar gyfer taliadau'r dyfodol	6,572	12,641
Cyfraniad at Gronfa Risg Cymru	0	0
Premiwm ar gyfer trefniadau yswiriant eraill	0	0
Dyledion na ellir eu hadfer	(314)	(360)
Tynnu: incwm a dderbyniwyd/taliadwy gan Gronfa Risg Cymru	(1,033)	(9,485)
Cyfanswm	5,225	2,796

	2020-21 £	2019-20 £
Anafiadau parhaol wedi'u cynnwys o fewn anafiadau personol:	171,000	571,000

4. Incwm Amrywiol

	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Byrddau Iechyd Lleol	4,927	5,681
Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru (WHSSC) / Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwylans Brys (EASC)	44,170	41,442
Ymddiriedolaethau GIG Cymru	5,934	4,783
Addysg a Gwellu Iechyd Cymru (HEIW)	15,443	14,533
Ymddiriedolaethau Sylfaen	723	1,342
Cyrff GIG Lloegr eraill	14,770	18,084
Cyrff GIG eraill	349	469
Awdurdodau Lleol	12,835	11,006
Llywodraeth Cymru	8,899	7,954
Cyrff Cynhaliol Llywodraeth Cymru	0	0
Heb fod yn GIG:		
Incwm ffioedd presgripsiwn	24	42
Incwm ffioedd deintyddol	1,876	7,555
Incwm cleifion preifat	369	1,112
Cleifion tramor (anghytbwys)	102	149
Cynllun Adfer Costau Anafiadau (ICR)	896	1,520
Incwm arall o weithgareddau	10,706	11,031
Gwasanaethau cludiant cleifion	0	0
Addysg, hyfforddiant ac ymchwil	4,709	5,532
Elusenol a chyfraniadau eraill at wariant	1,333	1,596
Derbyn asedau NWSSP Covid a brynwyd yn ganolog	15,740	0
Derbyn Asedau Covid a brynwyd yn ganolog gan sefydliadau eraill	0	0
Derbyn asedau a gyfrannwyd	808	1,591
Derbyn asedau a roddwyd gan y Llywodraeth	1,712	0
Cynlluniau cynhyrchu incwm gofal heb fod i gleifion	260	294
Partneriaeth Cydwasaethau GIG Cymru (NWSSP)	0	0
Incwm gohiriedig a ryddhawyd i gyllid	90	82
Incwm rhent amodol o lesioedd cyllid	0	0
Incwm rhent o lesioedd gweithredol	319	324
Incwm arall:		
Darpariaeth gwasanaethau golchdy, patholeg a chyfflogres	106	127
Ffioedd llety ac arlwy	2,282	3,345
Ffioedd marwlyd	299	333
Taliadau staff am ddefnyddio ceir	1,073	1,167
Uned fusnes	0	0
Arall	1,761	3,480
Cyfanswm	152,515	144,574
Incwm arall yn cynnwys;		
Ailgodi tâl staff na chynhwysir ar linellau eraill	716	1,231
Lleihad mewn Colledion Credyd Disgwyliedig (ECLs) ar incwm drwy anfonebau	(160)	513
Incwm Ad-Trac	258	188
Cyngor Chwaraeon Cymru	0	82
	0	0
	0	0
Cyfanswm	814	2,014
Incwm Covid 19 Llywodraeth Cymru wedi ei gynnwys yn y cyfanswm uchod;.	58	

	2020-21	2019-20
	%	%
Er mwyn adlewyrchu cyfraddau casglu, mae incwm ICR yn destun i ddarpariaeth ar gyfer amhariad o:	22.43	21.79

Ffynonellau Incwm Covid-19

Mae llinell Llywodraeth Cymru yn y nodyn uchod yn cynnwys £58,000 o incwm amrywiol yn ymwneud â Covid-19. Cafodd yr holl incwm refeniw Covid-19 arall a adderbynwyd gan Llywodraeth Cymru yn ystod 2020-21 ei ddarparu fel rhan o'r Dyraniad Adnoddau Refeniw (Note 34.2 tudalen 68A).

Mae derbyn asedau a brynwyd yn ganolog gan sefydliadau eraill (£930,000) a Derbyn asedau a roddwyd gan y Llywodraeth (£782,000) yn ymwneud â refeniw ac eitemau cyfalaf a ddarperir i'r Bwrdd Iechyd a'r Adran Iechyd heb unrhyw gost.

Mae derbyn asedau NWSSP Covid a brynwyd yn ganolog yn ymwneud ag eitemau o offer refeniw (£7,330,000) a nwyddau traul (£8,410,000) a gaffaelwyd gan NWSSP ac a ddarparwyd i'r Bwrdd Iechyd heb unrhyw gost.

Cynllun Adfer Costau Anaf (ICR)

Mae incwm Cynllun Adfer Costau Anafiadau (ICR) fel arfer yn destun i ddarpariaeth amhariad o 22.43% i adlewyrchu cyfraddau disgwylidig o gasgliad, mae'r Bwrdd Iechyd wedi cynyddu'r ddarpariaeth gyfradd amhariad ymhellach ar achosion oed penodol i adlewyrchu'r risg pellach o ddiffyg adfer posibl.

5. Incwm o Fuddsoddiadau

	2020-21 £000	2019-20 £000
Refeniw rhenti:		
Incwm les Cyllid PFI		
cynlluniwyd	0	0
amodol	0	0
Refeniw les ariannol eraill	0	0
Refeniw llogau:		
Cyfrifon banc	0	0
Benthyciadau a symiau sy'n dderbyniadwy eraill	0	0
Asedau ariannol diffygiol	0	0
Asedau ariannol eraill	0	0
Cyfanswm	0	0

6. Enillion a cholledion eraill

	2020-21 £000	2019-20 £000
Enillion/(colledion) wrth waredu ar eiddo, peiriannau ac offer	(34)	22
Enillion/(colledion) wrth waredu ar asedau anniriaethol	0	0
Enillion/(colledion) wrth waredu ar asedau a ddaliwyd ar werth	0	(3)
Enillion/(colledion) wrth waredu ar asedau ariannol	0	0
Newid mewn cyfnewid tramor	0	0
Newid mewn gwerth teg asedau ariannol ar werth teg drwy SoCNE	0	0
Newid mewn gwerth teg a rhwymedigaethau ariannol drwy SoCNE	0	0
Ailgylchu enillion/(colledion) o ecwiti ar waredu asedau ariannol a ddaliwyd ar werth	0	0
Cyfanswm	(34)	19

7. Costau Ariannol

	2020-21 £000	2019-20 £000
Llogau ar fenthyciadau a gorddrafftiau	0	0
Llogau ar oblygiadau dan lesioedd ariannol	0	0
Llogau ar oblygiadau dan gontractau PFI		
prif gost cyllid	35	37
cost cyllid amodol	0	0
Llog ar daliad hwyr dyled masnachol	0	0
Costau llogau eraill	0	0
Cyfanswm costau llog	35	37
Darpariaethau dad-ddirwyn disgownt	(24)	13
Costau cyllid eraill	0	0
Cyfanswm	11	50

8. Lesoedd gweithredu

BILI fel deilydd les

Ar 31 Mawrth 2021, roedd gan y Bwrdd lechyd 1,501 o gytundebau les gweithredol yn eu lle ar gyfer 47 adeilad, 366 eitem o offer a 1,088 cerbyd.

Daeth trefniadau les ar gyfer 1 adeilad, 105 eitemau offer a 287 o gerbydau i ben yn ystod y flwyddyn ariannol 2020-21.

Taliadau a gydnabyddir fel gwariant	2020-21	2019-20
	£000	£000
Isafswm taliadau les	5,690	5,826
Rhenti amodol	0	0
Taliadau is-lesoedd	0	0
Cyfanswm	5,690	5,826

Cyfanswm isafswm taliadau les y dyfodol

Taladwy	£000	£000
Dim hwyrach na blwyddyn	5,282	4,879
Rhwng un a phum mlynedd	10,406	7,941
Ar ôl 5 mlynedd	24,211	23,928
Cyfanswm	39,899	36,748

BILI fel prydleswr

Refeniw rhent	£000	£000
Rhent	292	282
Rhenti amodol	0	0
Cyfanswm refeniw rhenti	292	282

Cyfanswm lleiafswm taliadau les i'r dyfodol

Derbyniadwy	£000	£000
Dim hwyrach na blwyddyn	292	282
Rhwng un a phum mlynedd	134	160
Ar ôl 5 mlynedd	357	421
Cyfanswm	783	863

9. Buddion gweithwyr a niferoedd staff

9.1 Costau gweithwyr

	Staff Parhaol	Staff ar secondiad mewnol	Staff asiantaeth	Hyfforddai Arbenigol (SLE) Cydweithredol	Staff Banc	Arall	Cyfanswm	2019-20
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cyflogau ac enillion	684,141	2,643	23,320	5,411	0	25,370	740,885	648,051
Costau nawdd cymdeithasol	62,731	0	0	670	0	0	63,401	58,508
Cyfraniadau'r cyflogwr at Gynllun Pensiwn y GIG	109,842	0	0	763	0	0	110,605	103,832
Costau pensiwn eraill	421	0	0	0	0	0	421	397
Buddion eraill i weithwyr	0	0	0	0	0	0	0	0
Buddion terfyniad	55	0	0	0	0	0	55	215
Cyfanswm	857,190	2,643	23,320	6,844	0	25,370	915,367	811,003
Codwyd ar gyfalaf							843	963
Codwyd ar refferiw							914,524	810,040
							915,367	811,003
Symudiad net mewn buddion gweithwyr a gronwyd (gwyliau staff a gronwyd na gymerwyd wedi'i gynnwys uchod)							19,585	4
Symudiad Net Covid 19 mewn buddion gweithwyr a gronwyd (gwyliau staff a gronwyd na gymerwyd wedi'i gynnwys uchod)							21,784	0

Mae'r golofn staff "eraill" yn cynnwys staff dros dro a chontract, megis contractau tymor byr ymgysylltiad uniongyrchol, staff IR35 cymwys, MT y tu allan i oriau a Meddygon Locwm GMS. Cynhwysir costau nawdd cymdeithasol sy'n ymwneud â'r grwpiau staff hyn ar gyfer y flwyddyn ariannol 2019-20 o fewn y golofn Staff Parhaol o'r nodyn uchod.

Mae'r cynnydd mewn buddion cronedig gweithwyr yr adroddir arnynt uchod yn ymwneud yn bennaf â hawliau gwyliau blyneddol nad oedd gweithwyr yn gallu eu cymryd yn ystod 2020-21 oherwydd effaith Covid-19. Lle nad oedd gweithwyr yn gallu cymryd eu gwyliau blyneddol llawn yn ystod eu blwyddyn ymadael, caniatwyd cario hyd at ugain niwrnod (pro rata ar gyfer staff rhan amser) ymlaen. Darperir mwy o wybodaeth yn Nodyn Polisi Cyfrifo 1.4.1 ar fuddion tymor byr gweithiwr ar dudalen 8A.

Mae costau gweithwyr yn Nodyn 9.1 yn cynnwys £20,778,000 mewn perthynas â thaliad bonws y GIG a staff gofal cymdeithasol a gyhoeddwyd gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar 17 Mawrth 2021. Mae hwn yn daliad un-tro di-bensiynadwy heb ei gyfuno o £735 ynghyd â chostau diogelwch cymdeithasol cyflogwyr a'r ardoll prentisiaeth.

9.2 Nifer cyfartaledd o weithwyr

	Staff Parhaol	Staff ar secondiad mewnol	Staff asiantaeth	Hyfforddai Arbenigol (SLE) Cydweithredol	Staff Banc	Arall	Cyfanswm	2019-20
	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer
Gweinyddol, clericyddol ac aelodau Bwrdd	2,980	15	70	0	0	0	3,065	3,088
Meddygol a deintyddol	1,303	16	7	112	0	123	1,561	1,483
Nyrsio, bydwreigiaeth cofrestredig	4,860	0	168	0	0	1	5,029	4,976
Staff proffesiynol, gwyddonol a thechnegol	717	12	5	0	0	0	734	620
Gwasanaethau clinigol ychwanegol	3,291	0	1	0	0	0	3,292	3,242
Proffesiynau Iechyd Cysylltiol	917	0	32	0	0	0	949	903
Gwyddonwyr Gofal Iechyd	249	0	1	0	0	0	250	254
Ystadau ac ategol	1,293	0	3	0	0	0	1,296	1,164
Myfyrwyr	106	0	0	0	0	0	106	15
Cyfanswm	15,716	43	287	112	0	124	16,282	15,745

9.3. Ymddeoliadau oherwydd salwch

	2020-21	2019-20
Nifer	15	10
Amcangyfrif costau pensiwn ychwanegol £	705,980	607,355

Mae'r nodyn hwn yn datgelu'r nifer a'r gost pensiwn ychwanegol i unigolion sydd wedi ymddeol yn gynnar yn ystod y flwyddyn oherwydd salwch. Mae Pensiynau'r GIG wedi cynghori bod 15 ymddeoliad cynnar gydag amcangyfrifiad cost pensiwn ychwanegol o £705,980. Cyfrifiwyd y costau pensiwn ychwanegol hyn ar sail cyfartaledd a'i ysgwyddo gan Gynllun Pensiwn y GIG.

9.4 Buddion gweithwyr

Mae buddion gweithwyr yn cyfeirio at fuddion heb fod yn dâl nad ydynt wedi'u priodoli i weithwyr unigol, er enghraifft aelodaeth grŵp o glwb. Nid yw'r Bwrdd Iechyd yn gweithredu cynlluniau buddion gweithwyr ar hyn o bryd.

9.5 Adrodd am gynlluniau iawndal eraill - pecynnau gadael

	2020-21	2020-21	2020-21	2020-21	2019-20
Bandiau cost pecynnau gadael (gan gynnwys unrhyw elfennau taliadau arbennig)	Nifer y diswyddiadau gorfodol	Nifer yr ymadawiadau eraill	Cyfanswm y nifer o becynnau gadael	Nifer yr ymadawiadau lle gwnaed taliadau arbennig	Cyfanswm nifer y pecynnau gadael
	Rhifau llawn yn unig	Rhifau llawn yn unig	Rhifau llawn yn unig	Rhifau llawn yn unig	Rhifau llawn yn unig
llai na £10,000	0	0	0	0	1
£10,000 i £25,000	0	0	0	0	1
£25,000 i £50,000	0	0	0	0	3
£50,000 i £100,000	0	1	1	0	1
£100,000 i £150,000	0	0	0	0	0
£150,000 i £200,000	0	0	0	0	0
mwya na £200,000	0	0	0	0	0
Cyfanswm	0	1	1	0	6

	2020-21	2020-21	2020-21	2020-21	2019-20
Bandiau cost pecynnau gadael (gan gynnwys unrhyw elfennau taliadau arbennig)	Cost y diswyddiadau gorfodol	Cost yr ymadawiadau eraill	Cyfanswm cost y pecynnau gadael	Cost elfen arbennig a gyhwysir yn y pecynnau gadael	Cyfanswm cost pecynnau gadael
	£	£	£	£	£
llai na £10,000	0	0	0	0	7,608
£10,000 i £25,000	0	0	0	0	24,831
£25,000 i £50,000	0	0	0	0	126,446
£50,000 i £100,000	0	55,078	55,078	0	56,118
£100,000 i £150,000	0	0	0	0	0
£150,000 i £200,000	0	0	0	0	0
mwy na £200,000	0	0	0	0	0
Cyfanswm	0	55,078	55,078	0	215,003

Costau ymadael a dalwyd yn y flwyddyn ymadael	Cyfanswm a dalwyd mewn blwyddyn 2020-21	Cyfanswm a dalwyd mewn blwyddyn 2019-20
	£	£
Costau Ymadael a dalwyd mewn blwyddyn	55,078	215,003
Cyfanswm	55,078	215,003

Mae'r datgeliad hwn yn adrodd ar y nifer a gwerth y pecynnau ymadael a gymerwyd gan staff yn gadael y Bwrdd Iechyd yn ystod y flwyddyn.

Er y cyfrifwyd y costau ymadael yn y nodyn hwn yn llawn yn y flwyddyn ymadael, mae'n bosibl bydd y costau a gysylltir gyda'r ymadael hyn wedi'u cydnabod yn rhannol neu'n llawn mewn cyfnod blaenorol. Cyfanswm y costau ymadael a dalwyd yn ystod 2020-21, y flwyddyn ymadael, oedd £55,078 (2019-20 £215,003).

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi talu holl gostau diswyddo ac ymadael eraill yn unol â darpariaethau Cynllun Rhyddhau Gwirfoddol Cynnar y GIG (VERS). Mae costau ychwanegol sy'n ymwneud ag ymddeoliad cynnar, gan gynnwys ymddeoliad cynnar ar sail diswyddo ar gyfer gweithwyr sydd â hawl i fuddion pensiwn wedi eu bodloni gan y Bwrdd Iechyd ac nid gan Gynllun Pensiwn y GIG.

Ni chynhwysir costau ymddeoliadau yn sgil salwch yn y tablau hyn oherwydd eu bod yn cael eu cwrdd gan Gynllun Pensiwn y GIG a darperir manylion llawn yn Nodyn 9.3

9.6 Perthnasau Tâl

Mae'n ofynnol i gyrff adrodd ddatgelu'r berthynas rhwng tâl y cyfarwyddwr/gweithiwr sy'n ennill y tâl uchaf yn eu sefydliad a thâl canolrifol gweithlu'r sefydliad.

Tâl band y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf yn y Bwrdd Iechyd yn ystod blwyddyn ariannol 2020-21 oedd £225,000 - £230,000 (2019-20, £225,000 - £230,000). Roedd hyn 7.43 gwaith yn fwy (2019-20, 7.70) a thâl canolrifol y gweithlu, a oedd yn £30,615 (2019-20 £29,554).

Tâl band y Prif Weithredwr y Bwrdd Iechyd yn ystod blwyddyn ariannol 2020-21 oedd £210,000 - £215,000 (2019-20, £210,000 - £215,000). Roedd hyn 6.94 gwaith yn fwy (2019-20, 7.19) na thâl canolrifol y gweithlu, a oedd yn £30,615 (2019-20 £29,554).

Yn 2020-21, derbyniodd 10 (2019-20, 15) o weithwyr dâl a oedd yn uwch na thâl y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf. Roedd tâl staff yn amrywio o £18,005 - £310,000 (2019-20, £17,652 - £295,000).

Mae cyfanswm tâl yn cynnwys cyflog a buddion mewn nwyddau. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn cyflogwyr a gwerthoedd trosglwyddo pensiynau sy'n gyfwerth ag arian parod.

Mae'r Berthynas Dâl wedi gostwng yn 2020-21 oherwydd bod cyflog y cyfarwyddwr ar y cyflog uchaf yn aros yn yr un band, gyda chyflog canolrifol y gweithlu yn cynyddu gan £1,061. Mae hyn yn adlewyrchu'r ffaith fod yr holl staff wedi derbyn chwyddiant yn eu cyflog a bod llawer o staff wedi gweithio oriau ychwanegol trwy gydol y flwyddyn, oherwydd y rhoddodd y pandemig Covid-19 ar y sefydliad.

Derbyniodd staff a oedd wedi'u cynnwys yn y cytundeb Agenda ar gyfer Newid gyfartaledd o 1.67% o ddyfarniad cyflog chwyddiannol. Yn ogystal, derbyniodd Staff Meddygol ddyfarniad cyflog chwyddiannol o 2.8%.

9.7 Costau pensiwn

Mae darpariaeth y ddau Gynllun Pensiwn y GIG yn cwmpasu gweithwyr presennol a chyn-weithwyr. Gellir dod o hyd i fanylion y buddion taladwy a rheolau'r cynlluniau ar wefan Pensiynau'r GIG yn www.nhsbsa.nhs.uk/pensions. Mae'r ddau yn gynlluniau buddion diffiniedig, heb eu hariannu, sy'n darparu ar gyfer cyflogwyr y GIG, meddygfeydd a chyrrff eraill, a ganiateir o dan gyfarwyddyd yr Ysgrifennydd Gwladol, yng Nghymru a Lloegr. Ni chawsant eu cynllunio i gael eu rhedeg mewn modd a fyddai'n galluogi cyrrff GIG i ddynodi eu cyfran o asedau a rhwymedigaethau'r cynllun sylfaenol. Felly, cyfrifir bob cynllun fel eu bod yn gynlluniau cyfraniadau a ddiffiniwyd: Cymerir y gost i'r corff GIG sy'n cymryd rhan ym mhob cynllun fel cyfartal i'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun hwn ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu.

Er mwyn i'r ymrwymadau buddion a ddiffiniwyd yn y gyfriflen ariannol beidio amrywio'n faterol o'r rhai a benderfynir ar y dyddiad adrodd drwy brisiad actwraidd ffurfiol, mae'r FReM yn gofyn bod "y cyfnod rhwng prisiadau ffurfiol yn bedair blynedd, gydag asesiadau brasamcanu yn y blynyddoedd cyfamser". Bydd amlinelliad o'r rhain yn dilyn:

a) Prisiad cyfrifyddol

Ymgwymerir â phrasiad o rwymedigaeth cynllun yn flynyddol gan actwari'r cynllun (Adran Actwari'r Llywodraeth ar hyn o bryd) fel ar ddiwedd y cyfnod adrodd. Mae hyn yn defnyddio asesiad actwraidd ar gyfer y cyfnod cyfrifo blaenorol, ar y cyd â data aelodaeth ac ariannol a ddiweddarwyd ar gyfer y cyfnod adrodd presennol, ac fe'u derbyniwyd eu bod yn darparu ffigyrau cadarn addas ar gyfer pwrpasau adrodd ariannol. Mae prisiad rhwymedigaeth y cynllun fel ar 31 Mawrth 2021, yn seiliedig ar ddata prisiad fel ar 31 Mawrth 2020, wedi'i ddiweddarau i 31 Mawrth 2021 gyda chrynodeb o ddata aelodaeth a chyfrifyddol crwn. Wrth ymgymryd â'r asesiad actwraidd hwn, mae'r fethodoleg a ragnodwyd yn IAS 19, dehongliadau FReM perthnasol a'r gyfradd disgownt a ragnodwyd gan Drysorlys EM, hefyd wedi'u defnyddio.

Mae asesiad diweddaraf y cynllun wedi'i gynnwys yn adroddiad actiwari'r cynllun, sy'n ffurfio rhan o Gyfrifon Pensiwn Blynyddol y GIG. Gellir gweld y cyfrifon hyn ar wefan Pensiynau'r GIG ac fe'u cyhoeddir yn flynyddol. Gellir cael copïau hefyd o Lyfrfa Ei Mawrhydi.

b) Prisiad Actwraidd Llawn (cyllid)

Pwrpas y prisiad hwn yw asesu lefel rhwymedigaeth o ran buddion sy'n daladwy dan y cynllun (gan ystyried profiad demograffig diweddar), ac argymhell cyfraddau cyfraniadau taladwy gan weithwyr a chyflogwyr.

Cwblhawyd y prisiad actwraidd diweddaraf ar gyfer Cynllun Pensiwn y GIG ar 31 Mawrth 2016. Mae canlyniadau'r prisiad hwn yn gosod cyfradd cyfraniadau cyflogwr sy'n daladwy o Ebrill 2019 ar 20.6% o dâl pensiynadwy. Roedd disgwyl hefyd i brisiad cyllid 2016 brofi cost y Cynllun mewn perthynas â'r cap cost cyflogwr a osodwyd yn dilyn prisiad 2012. Ym mis Ionawr 2019, cyhoeddodd y Llywodraeth oedi yn elfen rheoli costau prisiadau 2016, oherwydd yr ansicrwydd ynghylch buddion aelodau a achoswyd gan y dyfarniad gwahaniaethu o ran yr achos McCloud.

Cyhoeddodd y Llywodraeth wedi hynny ym mis Gorffennaf 2020 fod yr oedi wedi dod i ben, ac felly gellid cwblhau elfen rheoli costau prisiau 2016. Mae'r Llywodraeth wedi amlinellu y bydd costau datrys y gwahaniaethu'n cael eu cynnwys yn y broses hon. Bydd cyfarwyddiadau prisio HMT yn nodi'r manylion technegol ynghylch sut y bydd costau adfer yn cael eu cynnwys yn y broses brisio. Mae'r Llywodraeth wedi cadarnhau hefyd bod Actuari'r Llywodraeth yn adolygu'r mecanwaith rheoli costau (fel y cyhoeddwyd yn wreiddiol yn 2018). Bydd yr adolygiad yn asesu a yw'r mecanwaith rheoli costau yn gweithio yn unol ag amcanion gwreiddiol y Llywodraeth ac yn adrodd i'r Llywodraeth yn Ebrill 2021. Ni fydd darganfyddiadau'r adolygiad yn effeithio ar brisiau 2016, gyda'r nod o wneud unrhyw newidiadau i'r mecanwaith cap cost mewn pryd ar gyfer cwblhau prisiau actiaraidd 2020.

c) National Employment Savings Trust (NEST)

Mae NEST yn gynllun pensiwn y gweithle, a sefydlwyd drwy ddeddfwriaeth ac mae'n cael ei drin fel cynllun yn seiliedig ar ymddiriedaeth. Yr ymddiriedolwr sy'n gyfrifol am redeg y cynllun yw NEST Corporation. Mae'n gorff cyhoeddus di-adranol (NDPB) sy'n gweithredu hyd braich o'r llywodraeth, ac mae'n atebol i'r Senedd drwy'r Adran Waith a Phensiynau (DWP).

Mae'r NEST Corporation wedi cytuno ar fenthyciad gyda'r Adran Waith a Phensiynau (DWP). Mae hyn wedi talu am i'r cynllun gael ei sefydlu a bydd yn cynnwys diffygion disgwylidig yng nghostau'r cynllun yn ystod y blynyddoedd cynharaf wrth i'r aelodaeth dyfu.

Mae'r NEST Corporation yn anelu i'r cynllun fod yn hunan-gyllidiol tra'n darparu costau isel cyson i aelodau.

Gan ddefnyddio enillion cymwys i gyfrifo cyfraniadau, ar hyn o bryd, yr isafswm lefel cyfraniadau cyfreithiol yw 8% o enillion cymwys deilydd swydd, i gyflogwyr y mae eu dyletswyddau cyfreithiol wedi dechrau. Mae'n rhaid i gyflogwyr dalu o leiaf 3% o hwn.

Gelwir y band enillion a ddefnyddir i gyfrifo lleiafswm cyfraniadau dan ddeddfwriaeth bresennol yn enillion cymwys. Yr enillion sy'n gymwys ar hyn bryd yw'r rhai rhwng £6,240 a £50,000 ar gyfer blwyddyn dreth 2020-2021 (2019-2020 £6,136 a £50,000).

Tynnwyd cyfyngiadau ar y ffiniau cyfraniadau blynyddol ar 1 Ebrill 2017.

10. Polisi Taliad Sector Cyhoeddus - Mesur Cydymffuriad

10.1 Côt taliad prydlon - mesur cydymffuriad

Mae'n ofynnol gan Lywodraeth Cymru bod Byrddau Iechyd yn talu eu holl gredydwy'r masnach yn unol â chôt taliad prydlon y CBI a rheolau Cyfrifo'r Llywodraeth. Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod rheidrydd, fel rhan o dargedau cyllid y Bwrdd Iechyd, i dalu 95% o nifer y credydwy'r heb fod yn rhai GIG o fewn 30 diwrnod o dderbyn.

	2020-21	2020-21	2019-20	2019-20
GIG	Nifer	£000	Nifer	£000
Cyfanswm y biliau a dalwyd	5,195	317,540	5,856	292,228
Cyfanswm y biliau a dalwyd o fewn targed	4,587	310,282	5,420	290,210
Canran y biliau a dalwyd o fewn targed	88.3%	97.7%	92.6%	99.3%
Heb fod yn GIG				
Cyfanswm y biliau a dalwyd	301,116	710,788	329,268	651,781
Cyfanswm y biliau a dalwyd o fewn targed	289,037	695,683	313,739	634,803
Canran y biliau a dalwyd o fewn targed	96.0%	97.9%	95.3%	97.4%
Cyfanswm				
Cyfanswm y biliau a dalwyd	306,311	1,028,328	335,124	944,009
Cyfanswm y biliau a dalwyd o fewn targed	293,624	1,005,965	319,159	925,013
Canran y biliau a dalwyd o fewn targed	95.9%	97.8%	95.2%	98.0%

Yn ystod 2020-21 talodd y Bwrdd Iechyd 96.0% o'i anfonebau heb fod yn GIG gan nifer o fewn 30 diwrnod (2019-20 95.3%) ac felly cyflawnwyd mesur perfformiad Llywodraeth Cymru.

10.2 Deddf Taliadau Hwyr Dyledion Masnachol (Llog) 1998

	2020-21	2019-20
	£	£
Symiau a gynhwysir o fewn costau ariannol (nodyn 7) o hawliadau a wnaed dan y ddeddfwriaeth hon	58	476
lawndal a dalwyd i gynnwys costau adfer dyledion dan y ddeddf hon	1595	300
Cyfanswm	1653	776

11 Eiddo, peiriannau ac offer

11.1 Eiddo, peiriannau ac offer

	Tir £000	Adeiladau ac eithrio anheddau £000	Anheddau £000	Asedau yn cael eu hadeiladu a thaliadau ar gyfrif £000	Peiriannau a pheirianwaith £000	Cyfarpar cludiant £000	Technoleg gwybodaeth £000	Dodrefn a ffitiadau £000	Cyfanswm £000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2020	46,961	482,553	18,620	10,966	114,534	842	24,576	7,493	706,545
Mynegeo	(507)	14,042	542	0	0	0	0	0	14,077
Ychwanegiadau									
- prynwyd	0	0	0	19,953	12,269	0	1,611	69	33,902
- cyfranwyd	0	95	0	0	708	0	0	0	803
- grant llywodraeth	0	0	0	0	782	0	0	0	782
Trosglwyddiad o/i gyrrff GIG eraill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau	0	8,838	339	(12,525)	820	0	2,528	0	0
Ailbriso	0	(3,651)	(11)	0	0	0	0	0	(3,662)
Gwrthdroad amhariadau	0	3,651	11	0	0	0	0	0	3,662
Amhariadau	(506)	0	0	0	0	0	0	0	(506)
Ailddosbarthu fel daliwyd ar werth	(185)	(152)	0	0	0	0	0	0	(337)
Gwarediadau	(15)	(64)	0	0	(4,686)	(10)	(159)	(6)	(4,940)
Ar 31 Mawrth 2021	45,748	505,312	19,501	18,394	124,427	832	28,556	7,556	750,326
Dibrisio ar 1 Ebrill 2020	0	43,111	1,561	0	69,177	646	13,609	3,184	131,288
Mynegeo	0	4,905	56	0	0	0	0	0	4,961
Trosglwyddiad o/i gyrrff GIG eraill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ailbriso	0	(3,651)	(11)	0	0	0	0	0	(3,662)
Gwrthdroad amhariadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Amhariadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthu fel daliwyd ar werth	0	(152)	0	0	0	0	0	0	(152)
Gwarediadau	0	(13)	0	0	(4,651)	(10)	(159)	(6)	(4,839)
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	0	19,155	662	0	9,992	43	4,111	672	34,635
Ar 31 Mawrth 2021	0	63,355	2,268	0	74,518	679	17,561	3,850	162,231
Llyfrwerth net ar 1 Ebrill 2020	46,961	439,442	17,059	10,966	45,357	196	10,967	4,309	575,257
Llyfrwerth net ar 31 Mawrth 2021	45,748	441,957	17,233	18,394	49,909	153	10,995	3,706	588,095
Llyfrwerth net ar 31 Mawrth 2021 yn cynnwys :									
Prynwyd	45,748	434,379	17,233	18,394	44,253	153	10,957	3,349	574,466
Cyfranwyd	0	6,676	0	0	4,941	0	38	356	12,011
Grant llywodraeth	0	902	0	0	715	0	0	1	1,618
Ar 31 Mawrth 2021	45,748	441,957	17,233	18,394	49,909	153	10,995	3,706	588,095
Cyllido Asedau:									
Perchen	45,748	440,968	17,233	18,394	49,909	153	10,995	3,706	587,106
Delir ar les cyllid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ar gytundebau -SoFP PFI	0	989	0	0	0	0	0	0	989
Llogau gweddill PFI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2021	45,748	441,957	17,233	18,394	49,909	153	10,995	3,706	588,095
Mae llyfrwerth net tir, adeiladau ac anheddau ar 31 Mawrth 2021 yn cynnwys:									
Rhydd-ddaliad									£000
Lesddaliad hir									500,026
Lesddaliad byr									4,912
									0
									504,938
Ansicrwydd materol' priswyr, wrth brisio. Mae'r datgeliad yn ymwneud â pherthnasedd yr adroddiad prisio nid y cyfrif sylfaenol.									
									0

11.1 Eiddo, peiriannau ac offer (parhad)

	Asedau yn cael eu hadeiladu a thaliadau ar gyfrif				Peiriannau a pheirianwaith	Cyfarpar cludiant	Technoleg gwybodaeth	Dodrefn a ffitiadau	Cyfanswm
	Tir £000	Adeiladau ac eithrio anheddau £000	Anheddau £000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2019	47,436	474,284	18,439	75,528	106,252	1,172	22,929	7,004	753,044
Mynegoio	(260)	9,391	365	0	0	0	0	0	9,496
Ychwanegiadau									
- prynwyd	0	0	0	15,638	4,803	39	2,427	539	23,446
- cyfranwyd	0	642	0	0	891	0	12	0	1,545
- grant llywodraeth	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trosglwyddiad o/i gyrrff GIG eraill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau	0	68,846	13	(80,200)	9,036	0	1,878	427	0
Ailbriso	(9)	(22,097)	(204)	0	0	0	0	0	(22,310)
Gwrthdroad amhariadau	0	2,534	7	0	0	0	0	0	2,541
Amhariadau	(206)	(51,047)	0	0	0	0	0	0	(51,253)
Ailddosbarthu fel daliwyd ar werth	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	0	0	0	0	(6,448)	(369)	(2,670)	(477)	(9,964)
Ar 31 Mawrth 2020	46,961	482,553	18,620	10,966	114,534	842	24,576	7,493	706,545
Dibrisio ar 1 Ebrill 2019	0	42,545	1,255	0	66,040	976	12,528	2,955	126,299
Mynegoio	0	3,139	32	0	0	0	0	0	3,171
Trosglwyddiad o/i gyrrff GIG eraill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ailbriso	0	(20,748)	(369)	0	0	0	0	0	(21,117)
Gwrthdroad amhariadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Amhariadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthu fel daliwyd ar werth	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	0	0	0	0	(6,448)	(369)	(2,670)	(477)	(9,964)
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	0	18,175	643	0	9,585	39	3,751	706	32,899
Ar 31 Mawrth 2020	0	43,111	1,561	0	69,177	646	13,609	3,184	131,288
Llyfrwerth net ar 1 Ebrill 2019	47,436	431,739	17,184	75,528	40,212	196	10,401	4,049	626,745
Llyfrwerth net ar 31 Mawrth 2020	46,961	439,442	17,059	10,966	45,357	196	10,967	4,309	575,257
Llyfrwerth net ar 31 Mawrth 2020 yn cynnwys:									
Prynwyd	46,961	431,875	17,059	10,966	39,971	196	10,898	3,887	561,813
Cyfranwyd	0	6,668	0	0	5,386	0	69	418	12,541
Grant llywodraeth	0	899	0	0	0	0	0	4	903
Ar 31 Mawrth 2020	46,961	439,442	17,059	10,966	45,357	196	10,967	4,309	575,257
Cyllido Asedau:									
Perchen	46,961	438,415	17,059	10,966	45,357	196	10,967	4,309	574,230
Delir ar les cyllid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ar gytundebau -SoFP PFI	0	1,027	0	0	0	0	0	0	1,027
Llogau gweddill PFI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2020	46,961	439,442	17,059	10,966	45,357	196	10,967	4,309	575,257
Mae llyfrwerth net tir, adeiladau ac anheddau ar 31 Mawrth 2020 yn cynnwys:									
Rhydd-ddaliad									£000
Lesddaliad hir									498,665
Lesddaliad byr									4,797
									0
									503,462
Ansicrwydd materol' prisywyr, wrth brisio. Mae'r datgeliad yn ymwneud â pherthnasedd yr adroddiad prisio nid y cyfrif sylfaenol.									0

11.1 Eiddo, peiriannau ac offer (parhad)

Datgeliadau:

(i) Asedau a Gyfrannwyd

Mae ychwanegiadau asedau a gyfrannwyd yn ystod 2020-21 yn cynnwys cynlluniau a gyllidwyd gan:

- Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ac Elusennau Cysylltiol Eraill - £480,000
- Cyrff gwirfoddol eraill wedi'u lleoli mewn ysbytai - £323,000
- Adran Iechyd - £782,000

(ii) Prisiadau

Ailbrisiwyd tiroedd ac adeiladau'r Bwrdd Iechyd gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio, a'r dyddiad effeithiol ar 1 Ebrill 2017. Paratowyd y prisiad yn unol ag amodau 6ed argraffiad Safonau Priso'r Royal Institute of Chartered Surveyors.

Mae'n ofynnol i'r Bwrdd Iechyd weithredu'r model ailbrisio a nodwyd yn IAS 16 a phrisio ei asedau cyfalaf i werth teg, a ddiffinnir gan IAS 16 fel y swm y gellir cyfnewid ased rhwng partion gwybodus, parod mewn pryniant hyd braich. Ymgwymerwyd â hyn ar y dybiaeth bod yr eiddo yn cael ei werthu fel rhan o fenter barhaus weithredol.

(iii) Bywyd Asedau

Bydd eiddo, peiriannau a chyfarpar yn cael ei ddibrisio gan ddefnyddio'r bywyd asedau canlynol:

- Nid yw tir yn dibrisio.
- Penderfynir ar adeiladau gan yr Asiantaeth Swyddfa Brisio.
- Cyfarpar rhwng 5-15 mlwydd oed.

(iv) Iawndal

Ni dderbyniodd y Bwrdd Iechyd unrhyw iawndal gan drydydd bartion am asedau a amharwyd, wedi'u colli neu roi'r gorau iddynt yn ystod y flwyddyn.

(v) Lleihau Gwerth

Ni fu unrhyw leihau gwerth o asedau cyfalaf yn ystod y flwyddyn.

(vi) Gwerth Marchnad Agored

Nid yw'r Bwrdd Iechyd yn dal unrhyw eiddo lle ystyrir bod ei werth yn sylweddol wahanol i'w werth ar y farchnad agored.

(vii) Asedau a ddelir ar Werth neu wedi'u gwerthu yn y cyfnod hwn

Mae'r balans o £185,000 ar nodyn 11.2 Asedau Anghyfredol a ddelir ar werth ar 31 Mawrth 2021 yn ymwneud â Ysbyty Cymunedol y Fflint. Nid oedd y Bwrdd Iechyd yn dal unrhyw asedau anghyfredol ar werth ar 31 Mawrth 2020.

11.2 Asedau anghyfredol i'w gwerthu

	Tir	Adeiladau gan gynnwys anheddau	Eiddo, peiriannau ac offer arall	Asedau annirweddol	Asedau eraill	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans a ddygwyd ymlaen 1 Ebrill 2020	0	0	0	0	0	0
Asedau plws a ddosbarthwyd fel daliwyd i'w gwerthu yn y flwyddyn	185	0	0	0	0	185
Ailbrisio	0	0	0	0	0	0
Tynnu asedau a werthwyd yn y flwyddyn	0	0	0	0	0	0
Ychwanegu gwrthdroad amhariadau asedau a ddelir i'w gwerthu	0	0	0	0	0	0
Llai amhariad asedau a ddelir i'w gwerthu.	0	0	0	0	0	0
Llai asedau na ddosberthir bellach fel delir i'w gwerthu, am resymau gwahanol i waredu drwy werthiant	0	0	0	0	0	0
Balans a gariwyd ymlaen 31 Mawrth 2021	185	0	0	0	0	185
Balans a ddygwyd ymlaen 1 Ebrill 2019	38	0	0	0	0	38
Asedau plws a ddosbarthwyd fel daliwyd i'w gwerthu yn y flwyddyn	0	0	0	0	0	0
Ailbrisio	0	0	0	0	0	0
Llai asedau a werthwyd yn y flwyddyn	(38)	0	0	0	0	(38)
Ychwanegu gwrthdroad amhariadau asedau a ddelir i'w gwerthu	0	0	0	0	0	0
Llai amhariad asedau a ddelir i'w gwerthu.	0	0	0	0	0	0
Llai asedau na ddosberthir bellach fel delir i'w gwerthu, am resymau gwahanol i waredu drwy werthiant	0	0	0	0	0	0
Balans a gariwyd ymlaen 31 Mawrth 2020	0	0	0	0	0	0

Mae' balans yr asedau anghyfredol a ddelir i'w gwerthu o £185,000 ar 31 Mawrth 2021 yn ymwneud ag Ysbyty Cymunedol y Fflint a fydd yn cael ei waredu yn ystod 2021-22.

12. Asedau anghyfredol annirweddol

2020-21

	Meddalwedd (prynwyd)	Meddalwedd (generadwyd yn fewnol)	Trwyddedau a nodau masnach	Patent	Gwariant datblygiad - generadwyd yn fewnol	Ymrwymadau Lleihau Carbon	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2020	4,236	0	0	0	0	0	4,236
Ailbrisiad	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwrthdroad amhariadau	0	0	0	0	0	0	0
Amhariadau	0	0	0	0	0	0	0
Ychwanegiadau - prynwyd	95	0	0	0	0	0	95
Ychwanegiadau - generadwyd yn fewnol	0	0	0	0	0	0	0
Ychwanegiadau - cyfranwyd	5	0	0	0	0	0	5
Ychwanegiadau - grantiau llywodraeth	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthwyd fel daliwyd i'w gwerth	0	0	0	0	0	0	0
Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	(22)	0	0	0	0	0	(22)
Cost gros ar 31 Mawrth 2021	4,314	0	0	0	0	0	4,314
Amortiddiad ar 1 Ebrill 2020	3,210	0	0	0	0	0	3,210
Ailbrisiad	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwrthdroad amhariadau	0	0	0	0	0	0	0
Amhariadau	0	0	0	0	0	0	0
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	278	0	0	0	0	0	278
Ailddosbarthwyd fel daliwyd i'w gwerth	0	0	0	0	0	0	0
Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	(22)	0	0	0	0	0	(22)
Amortiddiad ar 31 Mawrth 2021	3,466	0	0	0	0	0	3,466
Llyfrwerth net ar 1 Ebrill 2020	1,026	0	0	0	0	0	1,026
Llyfrwerth net 31 Mawrth 2021	848	0	0	0	0	0	848
Ar 31 Mawrth 2021							
Prynwyd	805	0	0	0	0	0	805
Cyfranwyd	43	0	0	0	0	0	43
Grant llywodraeth	0	0	0	0	0	0	0
Generadwyd yn fewnol	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2021	848	0	0	0	0	0	848

12. Asedau anghyfredol annirweddol (parhad)

2019-20

	Meddalwedd (prynwyd)	Meddalwedd (generadwyd yn fewnol)	Trwyddedau a nodau masnach	Patent	Gwariant datblygiad - generadwyd yn fewnol	Ymrwymadau Lleihau Carbon	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2019	3,881	0	0	0	0	0	3,881
Ailbrisiad	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwrthdroad amhariadau	0	0	0	0	0	0	0
Amhariadau	0	0	0	0	0	0	0
Ychwanegiadau - prynwyd	677	0	0	0	0	0	677
Ychwanegiadau - generadwyd yn fewnol	0	0	0	0	0	0	0
Ychwanegiadau - cyfranwyd	46	0	0	0	0	0	46
Ychwanegiadau - grantiau llywodraeth	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthwyd fel daliwyd i'w gwerth	0	0	0	0	0	0	0
Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	(368)	0	0	0	0	0	(368)
Cost gros ar 31 Mawrth 2020	4,236	0	0	0	0	0	4,236
Amorteiddiad ar 1 Ebrill 2019	3,220	0	0	0	0	0	3,220
Ailbrisiad	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwrthdroad amhariadau	0	0	0	0	0	0	0
Amhariadau	0	0	0	0	0	0	0
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	358	0	0	0	0	0	358
Ailddosbarthwyd fel daliwyd i'w gwerth	0	0	0	0	0	0	0
Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	(368)	0	0	0	0	0	(368)
Amorteiddiad ar 31 Mawrth 2020	3,210	0	0	0	0	0	3,210
Llyfrwerth net ar 1 Ebrill 2019	661	0	0	0	0	0	661
Llyfrwerth net 31 Mawrth 2020	1,026	0	0	0	0	0	1,026
Ar 31 Mawrth 2020							
Prynwyd	972	0	0	0	0	0	972
Cyfranwyd	54	0	0	0	0	0	54
Grant llywodraeth	0	0	0	0	0	0	0
Generadwyd yn fewnol	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2020	1,026	0	0	0	0	0	1,026

Datganiadau Ychwanegol yn ymwneud ag Asedau Anghyffwrddadwy

Nodiadau Eglurhaol: Nodyn 12 Asedau anghyffwrddadwy nad ydynt yn gyfredol

- Amorteiddir asedau anghyffwrddadwy meddalwedd dros oes safonol o bum mlynedd, yn amodol ar adolygiad blynyddol gan yr adran berthnasol. Nid oes gan y Bwrdd lechyd unrhyw asedau anghyffwrddadwy nad ydynt yn gyfredol lle ystyrir bod y bywydau defnyddiol yn amhenodol;
- Swm cario gros yr asedau anghyffwrddadwy dibrisiedig llawn a oedd yn dal i gael eu defnyddio ar 31 Mawrth 2021 oedd £2,971,000 (31 Mawrth 2020 £2,830,000).
- Ariannwyd ychwanegiadau asedau anghyffwrddadwy rhoddedig o £ 5,000 yn ystod 2020-21 gan Fwrdd lechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ac Elusennau Cysylltiedig Eraill.

13. Amhariadau

	2020-21		2019-20	
	Eiddo, peiriannau ac offer £000	Asedau annirweddol £000	Eiddo, peiriannau ac offer £000	Asedau annirweddol £000
Amhariadau'n deillio o:				
Colled neu ddifrod o weithrediadau arferol	0	0	0	0
Hepgor wrth adeiladu	0	0	0	0
Dros fanyleb asedau (plât aur)	0	0	0	0
Colled o ganlyniad i drychineb	0	0	0	0
Anarferiad na ragwelwyd	0	0	0	0
Newidiadau ym mhris y farchnad	506	0	51,253	0
Eraill (nodwch)	0	0	0	0
Gwrthdroad amhariadau	(3,662)	0	(2,541)	0
Cyfanswm o'r holl amhariadau	(3,156)	0	48,712	0

Dadansoddiad o amhariadau a godwyd ar gronfeydd yn y flwyddyn:

Codwyd ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr	(3,156)	0	48,712	0
Codwyd ar y gronfa ailbrisio wrth gefn	0	0	0	0
	(3,156)	0	48,712	0

Ymgwymerwyd ag amhariadau a godwyd ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr yn ystod 2020-21 gan y Prisiwr Dosbarth yn unol â gofynion yr IFRS.

Dadansoddiad o amhariadau yn ystod 2020-21

£000

Amhariad ar ailbrisio Ysbyty Cymunedol y Fflint wedi'i drosglwyddo i Asedau a Ddaliwyd i'w Gwerthu fel rhai sydd i'w gwaredu	82
Effaith gostyngiad o 2% yn y mynegeio ar dir yn ystod 2020-21	424
Gwrthdroi namau a godwyd yn flaenorol ar SoCNE oherwydd cynnydd o 3% yn y mynegeio ar adeiladau ac anheddau	(3,662)
	(3,156)

14 Rhestrau Eiddo

14.1 Rhestrau Eiddo

	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Cyffuriau	8,472	7,850
Nwyddau Traul	9,664	9,277
Ynni	213	245
Gwaith ar y Gweill	0	0
Arall	16	30
Cyfanswm	18,365	17,402
O'r hyn a ddelir fel gwerth i'w wireddu	0	0

14.2 Rhestrau Eiddo wedi'u cydnabod mewn treuliau

	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Rhestrau Eiddo wedi'u cydnabod fel traul yn ystod y cyfnod	0	0
Dibrisio rhestrau eiddo (gan gynnwys colledion)	0	0
Gwrthdroi dibrisiadau a leihaodd y draul	0	0
Cyfanswm	0	0

Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn bod datgeliadau ychwanegol gael eu gwneud yn Nodyn 14.2 lle mae sefydliad y GIG yn prynu eiddo i'w hailwerthu. Nid yw'r Bwrdd Iechyd yn gwerthu eiddo i drydydd parti fel mater o drefn ac felly nid yw'n ofynnol iddo gwblhau'r nodyn hwn.

Stoc Covid 19

Yng nghyd-destun marchnad fyd-eang heriol ar gyfer Cyfarpar Diogelu Personol (PPE) a nwyddau traul eraill, sefydlodd Llywodraeth Cymru Bartneriaeth Gwasanaethau Cefnogi GIG Cymru (NWSSP) fel tîm ymateb canolog i oruchwyllo gofynion cenedlaethol yn ystod y pandemig Covid-19.

Rhoddodd NWSSP swm sylweddol o stoc nwyddau traul i'r Bwrdd Iechyd am ddim, y mae ei werth wedi'i gynnwys yn Nodyn 4 Incwm Amrywiol gyda gwariant cyfatebol yn y Cyflenwadau a'r gwasanaethau - llinell glinigol Nodyn 3.3 Gwariant ar Wasanaethau Iechyd Ysbyty a Chymunedol. Darperir gwybodaeth bellach mewn troednodyn i Nodyn 4 ar dudalen 27A.

Ar 31 Mawrth 2021, roedd gan y Bwrdd Iechyd £443,000 o stoc PPE sydd wedi'i gynnwys yn ffigwr stoc nwyddau traul Nodyn 14.1. Roedd hyn yn cynnwys stoc a gedwir yn ysbytai presennol y Bwrdd Iechyd yn ogystal â thair Ysbyty Maes, Canolfannau Brechu Torfol a storfeydd hwb Covid-19.

15. Masnach a Symiau sy'n Dderbyniadwy

Cyfredol	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Llywodraeth Cymru	2,628	6,999
WHSSC / EASC	4,688	2,051
Byrddau Iechyd yng Nghymru	769	594
Ymddiriedolaethau'r GIG yng Nghymru	2,953	1,983
Addysg a Gwella Iechyd Cymru (HEIW)	462	66
Ymddiriedolaethau nad ydynt yng Nghymru	0	0
GIG arall	2,341	4,330
Cynllun Talu 2019-20 - Ad-daliad Llywodraeth Cymru	0	0
Ad-daliad hawliad Cronfa Risg		
Sector Iechyd Eilaidd GIG Cymru	45,827	47,596
Ad-daliad FLS Sector Cychwynnol GIG Cymru	3	0
Iawndal GIG Cymru	414	481
Arall	0	0
Awdurdodau Lleol	7,953	5,331
Dyledwyr cyfalaf - Diriaethol	0	0
Dyledwyr cyfalaf - Anniriaethol	0	0
Dyledwyr eraill	6,820	7,436
Darpariaeth ar gyfer dyledion anadferadwy	(2,237)	(3,024)
Rhagdaliadau Pensiwn Pensiynau'r GIG	0	0
Rhagdaliad Pensiwn NEST	0	0
Rhagdaliadau eraill	3,288	3,663
Incwm cronus arall	1,345	2,160
Is-gyfanswm	77,254	79,666
Anghyfredol		
Llywodraeth Cymru	0	0
WHSSC / EASC	0	0
Byrddau Iechyd yng Nghymru	0	0
Ymddiriedolaethau'r GIG yng Nghymru	0	0
Addysg a Gwella Iechyd Cymru (HEIW)	0	0
Ymddiriedolaethau nad ydynt yng Nghymru	0	0
GIG arall	0	0
Cynllun Talu 2019-20 - Ad-daliad Llywodraeth Cymru	0	0
Ad-daliad hawliad Cronfa Risg		
Sector Iechyd Eilaidd GIG Cymru	30,522	48,507
Ad-daliad FLS Sector Cychwynnol GIG Cymru	0	0
Iawndal GIG Cymru	0	0
Arall	0	0
Awdurdodau Lleol	0	0
Dyledwyr cyfalaf - Diriaethol	0	0
Dyledwyr cyfalaf - Anniriaethol	0	0
Dyledwyr eraill	0	0
Darpariaeth ar gyfer dyledion anadferadwy	(288)	(371)
Rhagdaliadau Pensiwn Pensiynau GIG	0	0
Rhagdaliadau Pensiwn NEST	0	0
Rhagdaliadau eraill	56	685
Incwm cronus arall	2,757	2,675
Is-gyfanswm	33,047	51,496
Cyfanswm	110,301	131,162

15. Masnach a Symiau sy'n Dderbyniadwy (parhad)

Symiau derbyniadwy y mae eu dyddiad dyledus wedi mynd heibio ac nad ydynt yn amharedig

	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Hyd at dri mis	1,019	1,978
Hyd at chwe mis	1,154	693
Mwy na chwe mis	1,593	1,172
	<u>3,766</u>	<u>3,843</u>

Colledion credyd disgwyledig (ECL) /

Darpariaeth ar gyfer gostyngiadau swm derbyniadwy

Balans ar 1 Ebrill 2020	(2,249)	(5,121)
Trosglwyddo i gorff GIG Cymru arall	0	0
Swm a ddiddymwyd yn ystod y flwyddyn	174	34
Swm a adenillwyd yn ystod y flwyddyn	0	0
(Cynnydd)/lleihad mewn amhariadau derbynadwyon	(450)	2,838
Drwgddyledion a adenillwyd yn ystod y flwyddyn	0	0
Balans ar 31 Mawrth 2021	<u>(2,525)</u>	<u>(2,249)</u>

Wrth bennu a oes amhariad ar ddyled, rhoddir ystyriaeth i oedran y ddyled a chanlyniadau'r camau a gymerwyd i adennill y ddyled, gan gynnwys cyfeirio at asiantaethau credyd. Mae'r balans ar 31 Mawrth 2021 yn cynnwys £1,022,000 yn ymwneud â symiau derbyniadwy heb anfoneb (2019-20 £1,146,000). Nid yw ffigyrau'r flwyddyn flaenorol wedi'u hailddatgan.

Symiau sy'n Dderbyniadwy TAW

Symiau derbyniadwy masnach	1,973	1,049
Arall	0	0
Cyfanswm	<u>1,973</u>	<u>1,049</u>

16. Asedau Ariannol Eraill

	Cyfredol		Anghyfredol	
	31 Mawrth	31 Mawrth	31 Mawrth	31 Mawrth
	2021	2020	2021	2020
	£000	£000	£000	£000
Asedau ariannol				
Cyfranddaliadau a buddsoddiadau o fath ecwiti				
Buddsoddiadau hyd at aeddfedu gyda chostau wedi'u hamorteiddio	0	0	0	0
Ar werth teg trwy SOCNE	0	0	0	0
Ar gael i'w gwerthu yn FV	0	0	0	0
Adneuon	0	0	0	0
Benthyciadau	0	0	0	0
Deilliadau	0	0	0	0
Arall (manylwch)				
Buddsoddiadau hyd at aeddfedu gyda chostau wedi'u hamorteiddio	0	0	0	0
Ar werth teg trwy SOCNE	0	0	0	0
Ar gael i'w gwerthu yn FV	0	0	0	0
Cyfanswm	0	0	0	0

17. Arian a symiau sy'n gyfwerth ag arian parod

	2020-21	2019-20
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill 2020	3,150	3,972
Newid net mewn balansau arian parod ac sy'n gyfwerth ag arian parod	92	(822)
Balans ar 31 Mawrth 2021	3,242	3,150
Yn cynnwys:		
Arian parod a ddelir yn GBS	3,180	3,050
Banciau masnachol	0	0
Arian mewn llaw	62	100
Arian parod a symiau sy'n gyfwerth ag arian parod fel yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol	3,242	3,150
Gorddrafth Banc - GBS	0	0
Gorddrafth Banc - Banciau Masnachol	0	0
Arian parod a symiau sy'n gyfwerth ag arian parod fel yn y Datganiad o Lif Arian	3,242	3,150

Roedd y balans arian parod a'r cyfwerth arian parod ar 31 Mawrth 2021 yn cynnwys cyllid ar gyfer gwariant referniw o £744,000 (2019-20 £1,452,000) a chyllid ar gyfer prosiectau cyfalaf o £2,498,000 (2019-20 £1,698,000).

Mewn ymateb i ofynion datgelu ychwanegol mewn safonau cyfrifo IAS7 - Datganiad Llifau Arian Parod, roedd y newidiadau mewn rhwymedigaethau yn codi o weithgareddau cyllido yn ystod 2020-21 fel a ganlyn:

Rhwymedigaethau prydlesau	£	0
Rhwymedigaethau PFI	£	376,000

Mae'r symudiadau hyn yn ymwneud â thaliadau arian parod a wnaed yn ystod y flwyddyn.

Nid oes angen gwybodaeth gymharol gan IAS7 yn 2020-21.

18. Masnach a Symiau Taladwy eraill

Cyfredol	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Llywodraeth Cymru	19	65
WHSSC / EASC	3,101	470
Byrddau Iechyd Cymru	86	485
Ymddiriedolaethau'r GIG yng Nghymru	2,326	3,262
Addysg a Gwella Iechyd Cymru (HEIW)	0	4
Eraill yn y GIG	16,277	17,799
Trethi a symiau taladwy / ad-daliadau diogelwch cymdeithasol	0	0
Ad-daliadau trethi gan HMRC	0	0
TAW sy'n daladwy i HMRC	0	0
Trethi eraill sy'n daladwy i HMRC	1,603	3,094
Cyfraniadau YG sy'n daladwy i HMRC	9,837	5,380
Taladau heb fod yn GIG - Refeniw	18,612	27,694
Awdurdodau Lleol	22,050	25,900
Symiau taladwy Cyfalaf - diriaethol	5,816	5,118
Symiau taladwy Cyfalaf - anniriaethol	0	65
Gorddrafft	0	0
Rhenti sy'n ddyledus o dan brydlesi gweithredu	0	0
Rhwymedigaethau o dan brydlesi cyllid, contractau Partneriaethau Iechyd	0	0
Elfen y brydles gyllid briodoliedig ar gontractau SoFP PFI	57	55
Pensiynau: staff	0	0
Croniadau heb fod yn GIG	153,369	61,776
Incwm Gohiriedig:		
Incwm Gohiriedig a Ddygwyd Ymlaen	1,922	1,507
Ychwanegiadau Incwm Gohiriedig	(19)	497
Trosglwyddo i / o incwm gohiriedig cyfredol / anghyfredol	0	0
Rhyddhau at SoCNE	(90)	(82)
Credydwy'r eraill	1,967	1,850
Asedau PFI – credydau gohiriedig	0	0
Taliadau ar gyfrif	(14,011)	(11,306)
Is-gyfanswm	222,922	143,633
Anghyfredol		
Llywodraeth Cymru	0	0
WHSSC / EASC	0	0
Byrddau Iechyd Cymru	0	0
Ymddiriedolaethau'r GIG yng Nghymru	0	0
Addysg a Gwella Iechyd Cymru (HEIW)	0	0
Eraill yn y GIG	0	0
Trethi a symiau / ad-daliadau diogelwch cymdeithasol	0	0
Ad-dalu trethi gan HMRC	0	0
TAW sy'n daladwy i HMRC	0	0
Trethi eraill sy'n daladwy i HMRC	0	0
Cyfraniadau Yswiriant Gwladol sy'n daladwy i HMRC	0	0
Taladau heb fod yn GIG - Refeniw	0	0
Awdurdodau Lleol	0	0
Symiau taladwy Cyfalaf - diriaethol	0	0
Symiau taladwy Cyfalaf - anniriaethol	0	0
Gorddrafft	0	0
Rhenti sy'n ddyledus o dan brydlesi gweithredu	0	0
Rhwymedigaethau o dan brydlesi cyllid, contractau Partneriaethau Iechyd	0	0
Elfen y brydles gyllid briodoliedig ar gontractau SoFP PFI	900	958
Pensiynau: staff	0	0
Croniadau heb fod yn GIG	0	0
Incwm Gohiriedig :		
Incwm gohiriedig a ddygwyd ymlaen	0	0
Ychwanegiadau Incwm Gohiriedig	0	0
Trosglwyddo i / o incwm gohiriedig cyfredol / anghyfredol	0	0
Rhyddhau i SoCNE	0	0
Credydwy'r eraill	0	0
Asedau PFI – credydau gohiriedig	0	0
Taliadau ar gyfrif	0	0
Is-gyfanswm	900	958
Cyfanswm	223,822	144,591

18. Masnach a Symiau Taladwy eraill (parhad)

Y bwriad yw talu'r holl anfonebau o fewn y cyfnod 30 diwrnod a bennir gan Lywodraeth Cymru (mae mwy o wybodaeth yn Nodyn 10 ar dudalen 35A).

Disgwylir i'r cyfansymiau sy'n disgyn sy'n daladwy ers dros flwyddyn gael eu talu fel a ganlyn:		31 Mawrth	31 Mawrth
		2021	2020
		£000	£000
Rhwng un a dwy flynedd		121	117
Rhwng dau a phum mlynedd		129	125
Mewn pum mlynedd neu fwy		650	716
Cyfanswm		900	958

19. Rhwymedigaethau ariannol eraill

Rhwymedigaethau ariannol	Cyfredol		Anghyfredol	
	31 Mawrth	31 Mawrth	31 Mawrth	31 Mawrth
	2021	2020	2021	2020
	£000	£000	£000	£000
Gwarantau Ariannol:				
Ar gost wedi'i hamorteiddio	0	0	0	0
Ar werth werth teg trwy SoCNE	0	0	0	0
Deilliadau trwy werth teg trwy SoCNE	0	0	0	0
Arall:				
Ar gost wedi'i hamorteiddio	0	0	0	0
Ar werth teg trwy SoCNE	0	0	0	0
Cyfanswm	0	0	0	0

20. Darpariaethau

	Ar 1 Ebrill 2020	Achosion setlo strwythuredig a drosglwyddw yd i Gronfa Risg	Trosglwyddo darpariaethau i gredydwy	Trosglwyddo rhwng cyfredol ac anghyfredol	Yn codi yn ystod y flwyddyn	A ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	Gwrthdro heb ei ddefnyddio	Dad-ddirwyn disgownt	Ar 31 Mawrth 2021
Cyfredol	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Esgeulustod Clinigol:-									
Gofal eilaidd	37,234	(11,774)	(1,236)	3,062	21,050	(15,909)	(4,056)	0	28,371
Gofal cychwynnol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iawndal gofal eilaidd	284	0	(86)	0	456	(295)	(93)	0	266
Iawndal gofal cychwynnol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anaf personol	838	0	0	369	431	(644)	(523)	0	471
Yr holl golledion eraill a thaliadau arbennig	1	0	(1,325)	0	3,027	(628)	(8)	0	1,067
Ffioedd amddiffyn cyfreithiol a gweinyddiaeth arall	1,215	0	0	251	1,435	(1,026)	(463)		1,412
Pensynau'n ymwneud â chyn gyfarwyddwyr	0			0	0	0	0	0	0
Pensynau'n ymwneud â staff eraill	155			155	0	(155)	0	0	155
Cynllun Talu 2019-20 - Ad-daliad	0			0	0	0	0	0	0
Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	0
Arall	7,119		0	0	5,616	(1,860)	(884)		9,991
Cyfanswm	46,846	(11,774)	(2,647)	3,837	32,015	(20,517)	(6,027)	0	41,733

Anghyfredol									
Esgeulustod Clinigol:-									
Gofal eilaidd	46,408	(9,566)	(403)	(3,062)	9,901	(9,665)	(4,192)	0	29,421
Gofal cychwynnol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iawndal gofal eilaidd	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iawndal gofal cychwynnol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anaf personol	4,056	0	0	(369)	226	0	(11)	(22)	3,880
Yr holl golledion eraill a thaliadau arbennig	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ffioedd amddiffyn cyfreithiol a gweinyddiaeth arall	648	0	0	(251)	782	(329)	(50)		800
Pensynau'n ymwneud â chyn gyfarwyddwyr	0			0	0	0	0	0	0
Pensynau'n ymwneud â staff eraill	237			(155)	93	0	(2)	(2)	171
Cynllun Talu 2019-20 - Ad-daliad	0			0	0	0	0	0	0
Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	0
Arall	0		0	0	0	0	0		0
Cyfanswm	51,349	(9,566)	(403)	(3,837)	11,002	(9,994)	(4,255)	(24)	34,272

CYFANSWM									
Esgeulustod Clinigol:-									
Gofal eilaidd	83,642	(21,340)	(1,639)	0	30,951	(25,574)	(8,248)	0	57,792
Gofal cychwynnol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iawndal gofal eilaidd	284	0	(86)	0	456	(295)	(93)	0	266
Iawndal gofal cychwynnol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anaf personol	4,894	0	0	0	657	(644)	(534)	(22)	4,351
Yr holl golledion eraill a thaliadau arbennig	1	0	(1,325)	0	3,027	(628)	(8)	0	1,067
Ffioedd amddiffyn cyfreithiol a gweinyddiaeth arall	1,863	0	0	0	2,217	(1,355)	(513)		2,212
Pensynau'n ymwneud â chyn gyfarwyddwyr	0			0	0	0	0	0	0
Pensynau'n ymwneud â staff eraill	392			0	93	(155)	(2)	(2)	326
Cynllun Talu 2019-20 - Ad-daliad	0			0	0	0	0	0	0
Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	0
Arall	7,119		0	0	5,616	(1,860)	(884)		9,991
Cyfanswm	98,195	(21,340)	(3,050)	0	43,017	(30,511)	(10,282)	(24)	76,005

Amseru disgwyltiedig o ran llif arian:

	Yn ystod y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2022	Rhwng 1 Ebrill 2022 31 Mawrth 2026	O hynny allan	Cyfanswm
				£000
Esgeulustod Clinigol:-				
Gofal eilaidd	28,371	29,421	0	57,792
Gofal cychwynnol	0	0	0	0
Iawndal gofal eilaidd	266	0	0	266
Iawndal gofal cychwynnol	0	0	0	0
Anaf personol	471	1,182	2,698	4,351
Yr holl golledion eraill a thaliadau arbennig	1,067	0	0	1,067
Ffioedd amddiffyn cyfreithiol a gweinyddiaeth arall	1,412	800	0	2,212
Pensynau'n ymwneud â chyn gyfarwyddwyr	0	0	0	0
Pensynau'n ymwneud â staff eraill	155	163	8	326
Cynllun Talu 2019-20 - Ad-daliad	0	0	0	0
Ailstrwythuro	0	0	0	0
Arall	9,991	0	0	9,991
Cyfanswm	41,733	31,566	2,706	76,005

Darpariaethau a gynhwysir o fewn y categorïau 'Eraill' uchod yn ymwneud â:

	£'000
Hawliadau Gofal Iechyd Parhaus yn destun adolygu pellach	7,128
Hawliau tâl gwylliau ar oramser ac oriau ychwanegol	2,166
Adolygiadau ac apeliadau graddio staff	453
Treuliau adleoli	192
Costau adeiladau Meddygfeydd a Reolir	52
Cyfanswm	9,991

20. Darpariaethau (parhad)

Mae'r ddarpariaeth am hawliadau Gofal Iechyd Parhaus wedi'u seilio ar amcangyfrifon o'r hawliadau sydd wedi'u prosesu hyd at ddyddiad y fantolen. Mae hyn yn amodol ar ryw radd o sensitifrwydd ac mae'n dibynnu ar ganran yr hawliadau a ystyrir i fod yn gymwys ynghyd â'r gyfradd setlo gyfartalog.

Mae'r cyfanswm "yr holl golledion eraill a thaliadau arbennig" o £1,067,000 yn cynnwys darpariaeth o £947,000 mewn perthynas â cholledion canlyniadol sy'n ymwneud â deiliadaeth y Bwrdd Iechyd o adeiladau ar brydlles fel Ysbytai Maes / Canolfannau Brechu Torfol yn ystod pandemig Covid-19.

Mae amseru disgwylidig o ran llif arian yn seiliedig ar y wybodaeth orau sydd ar gael ar gyfer pob darpariaeth unigol ar 31 Mawrth 2021 a gall fod yn destun newidiadau yn y dyfodol.

	Ar 1 Ebrill 2019	Achosion setlo strwythuredig a drosoglwyddwyd i Gronfa Risg	Trosoglwyddo darpariaethau i gredydwyd	Trosoglwyddo rhwyng cyfredol ac anghyfredol	Yn codi yn ystod y flwyddyn	A ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	Gwrthdro heb ei ddefnyddio	Dad-ddirwyn disgownt	Ar 31 Mawrth 2020
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cyfredol									
Esgeulustod Clinigol:-									
Gofal eilaidd	27,180	(10,459)	105	16,432	21,634	(11,401)	(6,257)	0	37,234
Gofal cychwynnol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lawndal gofal eilaidd	502	0	0	0	358	(358)	(218)	0	284
lawndal gofal cychwynnol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anaf personol	1,588	0	0	310	718	(1,497)	(281)	0	838
Yr holl golledion eraill a thaliadau arbennig	19	0	0	0	436	(435)	(19)	0	1
Ffioedd amddiffyn cyfreithiol a gweinyddiaeth arall	1,157	0	0	169	1,137	(773)	(475)		1,215
Pensiynau'n ymwneud â staff eraill	0			0	0	0	0	0	0
Pensions relating to other staff	153			157	0	(155)	0	0	155
Cynllun Talu 2019-20 - Ad-daliad	0			0	0	0	0	0	0
Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	0
Arall	9,053		0	0	3,279	(4,280)	(933)		7,119
Cyfanswm	39,652	(10,459)	105	17,068	27,562	(18,899)	(8,183)	0	46,846
Anghyfredol									
Esgeulustod Clinigol:-									
Gofal eilaidd	65,927	(1,968)	(4,950)	(16,432)	9,160	(3,261)	(2,068)	0	46,408
Gofal cychwynnol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lawndal gofal eilaidd	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lawndal gofal cychwynnol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anaf personol	3,814	0	0	(310)	547	(7)	0	12	4,056
Yr holl golledion eraill a thaliadau arbennig	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ffioedd amddiffyn cyfreithiol a gweinyddiaeth arall	726	0	0	(169)	461	(305)	(65)		648
Pensiynau'n ymwneud â chyn gyfarwyddwyr	0			0	0	0	0	0	0
Pensiynau'n ymwneud â staff eraill	313			(157)	81	0	(1)	1	237
Cynllun Talu 2019-20 - Ad-daliad	0			0	0	0	0	0	0
Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	0
Arall	0		0	0	0	0	0		0
Cyfanswm	70,780	(1,968)	(4,950)	(17,068)	10,249	(3,573)	(2,134)	13	51,349
CYFANSWM									
Esgeulustod Clinigol:-									
Gofal eilaidd	93,107	(12,427)	(4,845)	0	30,794	(14,662)	(8,325)	0	83,642
Gofal cychwynnol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lawndal gofal eilaidd	502	0	0	0	358	(358)	(218)	0	284
lawndal gofal cychwynnol	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anaf personol	5,402	0	0	0	1,265	(1,504)	(281)	12	4,894
Yr holl golledion eraill a thaliadau arbennig	19	0	0	0	436	(435)	(19)	0	1
Ffioedd amddiffyn cyfreithiol a gweinyddiaeth arall	1,883	0	0	0	1,598	(1,078)	(540)		1,863
Pensiynau'n ymwneud â chyn gyfarwyddwyr	0			0	0	0	0	0	0
Pensiynau'n ymwneud â staff eraill	466			0	81	(155)	(1)	1	392
Cynllun Talu 2019-20 - Ad-daliad	0			0	0	0	0	0	0
Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	0
Arall	9,053		0	0	3,279	(4,280)	(933)		7,119
Cyfanswm	110,432	(12,427)	(4,845)	0	37,811	(22,472)	(10,317)	13	98,195

21. Rhwymedigaethau

21.1 Rhwymedigaethau amodol

	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Nid yw darpariaethau wedi'u gwneud yn y cyfrifon hyn ar gyfer y symiau canlynol:		
Hawliadau cyfreithiol am esgeulustod meddygol honedig neu esgeulustod gan weithwyr		
Gofal eilaidd	169,143	126,695
Gofal cychwynnol	0	31
lawndal gofal eilaidd	0	0
lawndal gofal cychwynnol	0	0
Dyledion amheus	0	0
Costau Cyflog Cyfartal	0	0
Costau Amddiffyn	2,124	2,284
Costau Gofal Iechyd Parhaus	25	439
Arall	3,003	0
Cyfanswm gwerth hawliadau y ceir anghydfod yn eu cylch	174,295	129,449
Symiau i'w hadennill os bydd hawliadau'n aflwyddiannus	(170,915)	(125,022)
Rhwymedigaeth amodol net	3,380	4,427

Yn unol ag IAS37, mae gofyn i'r Bwrdd Iechyd ddatgan manylion am hawliadau a wneir yn ei erbyn lle nad oes modd pennu'r atebolrwydd ariannol, os oes un, hyd yn hyn. Mae'r rhwymedigaethau wrth gefn a gynhwysir yn Nodyn 21.1 yn ymwneud â hawliadau cyfreithiol am esgeulustod honedig (net symiau sy'n adferadwy o Gronfa Risg Cymru os bydd hawliadau'n llwyddiannus), chostau Gofal Iechyd Parhaus a Lwfans treth pensiynau blynyddol - Cynllun Talu trefniadau 2019-20 (net o'r symiau y gellir eu hadennill gan Lywodraeth Cymru).

Lwfans Treth Pensiynau blynyddol – Trefniadau taliadau'r cynllun 2019-20

Yn unol â Chyfarwyddyd Gweinidogol a gyhoeddwyd ar 18 Rhagfyr 2019, mae Llywodraeth Cymru wedi gweithredu i gefnogi amgylchiadau pan fydd rheolau trethi pensiynau yn effeithio ar staff clinigol sy'n dymuno gweithio oriau ychwanegol, ac wedi penderfynu:

- gall staff clinigol sy'n aelodau o Gynllun Pensiwn y GIG, sydd, o ganlyniad i waith a ymgwymerir yn y flwyddyn dreth 2019-20, yn wynebu tâl treth ar dwf eu buddion pensiwn GIG, ddewis i gael talu'r tâl hwn gan Gynllun Pensiynau'r GIG, gyda'u pensiwn yn lleihau wrth ymddeol.

Bydd Llywodraeth Cymru, ar ran Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, yn talu sŵm cyfatebol i'r aelodau sy'n cofrestru i gael ad-daliad o'u pensiwn wrth ymddeol, gan sicrhau eu bod yn cael eu digolledu'n llawn am effaith y didyniad hwn.

Bydd y cynllun hwn yn cael ei ariannu'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru, i'r uwch-adran Pensiwn Awdurdod Gwasanaethau Busnes y GIG, y gweinyddwyr ar ran hawlwyd Cymru.

Bydd staff clinigol â hyd at 31 Mawrth 2022 i ddewis ymuno â'r cynllun hwn new beidio a'r gallu i wneud newidiadau hyd at 31 Gorffennaf 2026.

Ar ddyddiad cymeradwyo'r cyfrifon hyn, roedd data annigonol o ran faint o staff clinigol Cymru oedd wedi cofrestru gyda'r cynllun i alluogi gwneud asesiad rhesymol o dderbyniad i'r dyfodol. Felly, oherwydd nid oes modd amcangyfrif yn ddibynadwy i gefnogi creu darpariaeth ar 31 Mawrth 2021, datgelir bodolaeth o rwymedigaeth amodol anfesuradwy yn ei le.

Mae rhwymedigaethau wrth gefn o £3,003,000 sy'n ymwneud â Thaliadau Cynllun wedi'u cynnwys yn y llinell Arall o Nodyn 21.1 gyda gwerth cyfatebol yn y Symiau (a adferwyd) pe bai hawliadau'n llwyddiannus.

21.2 Rhwymedigaethau Amodol Pell

	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Datgelwch werthoedd y categorïau canlynol o rwymedigaethau amodol o bell:		
Gwarantau	0	0
Digolledu	353	6,797
Llythyrau Cysuro	0	0
Cyfanswm	353	6,797

Mae balans 2020-21 ar gyfer rhwymedigaethau amodol o bell yn ymwneud â 11 hawliad ymglyfreithiad (2 hawliad 2019-20). Os bydd un o'r hawliadau'n llwyddiannus, byddai £124,000 (2019-20 £6,747,000) yn adferadwy o Gronfa Risg Cymru.

21.3 Asedau Amodol

	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Nid oedd gan y Bwrdd lechyd unrhyw asedau wrth gefn ar ddyddiad y fantolen	0	0
	0	0
	0	0
Cyfanswm	0	0

22. Ymrwymïadau cyfalaf

Ymrwymïadau cyfalaf o dan contract ar 31 Mawrth	2020-21 £'000	2019-20 £'000
Eiddo, offer a chyfarpar	3,524	10,299
Asedau anghyffwrddadwy	271	0
Cyfanswm	3,795	10,299

Ymrwymïadau cyfalaf fel ar 31 Mawrth 2021 yn ymwneud â'r cynlluniau canlynol:

- Systemau Gweinyddu Cleifion (PAS);
- Camddefnyddio Sylweddau - Caergybi, Ynys Môn;
- Camddefnyddio Sylweddau - Shotton, Sir y Fflint;
- Ysbyty Cymuned Gogledd Sir Ddinbych, Y Rhyl;
- Datrysiadau Rheoli Gwybodaeth Glinigol yr Adran Achosion Brys (EDCIMS);
- Canolfan Gofal Cychwynnol Canol Sir Ddinbych (Ysbytai Rhuthun a Dinbych);
- Rhaglen Parhad Wrecsam.

23. Colledion a thaliadau arbennig

Codir tâl am golledion a thaliadau arbennig i'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr a Gwariant Net Cynhwysfawr yn unol ag IFRS ond caiff ei gofnodi yn y gofrestr golledion a thaliadau arbennig pan gaiff tâl ei wneud. Felly, caiff y nodyn hwn ei baratoi ar sail arian parod.

Colled gros i'r Tryslorlys

Nifer yr achosion a'r symiau cysylltiedig a dalwyd neu a gafodd eu dileu yn ystod y flwyddyn ariannol

Symiau a dalwyd allan yn ystod y cyfnod hyd at 31 Mawrth 2021	
Number	£
Esgeulustod Clinigol	155 25,658,819
Anaf Personol	56 643,750
Yr holl golledion eraill a thaliadau arbennig	491 627,906
Cyfanswm	702 26,930,474

Dadansoddi achosion sy'n fwy na £300,000 a'r holl achosion eraill

Symiau a dalwyd allan yn ystod y flwyddyn		Swm cronuss	
Achosion ble mae symiau cronuss yn fwy na £300,000	Nifer	Math o Achos	£
			£
	02RT9PI0004	Anaf Personol	28,793 411,367
	03RT8PI0015	Anaf Personol	23,047 350,034
	04RT9PI0001	Anaf Personol	19,224 309,689
	06RT9MN0022	Esgeulustod Clinigol	135,000 2,485,000
	09RT8MN0015	Esgeulustod Clinigol	0 5,675,000
	09RT8MN0039	Esgeulustod Clinigol	0 1,153,000
	10RT9MN0034	Esgeulustod Clinigol	705,000 765,000
	117A1MN0019	Esgeulustod Clinigol	847,304 998,304
	117A1MN0038	Esgeulustod Clinigol	0 306,000
	117A1MN0052	Esgeulustod Clinigol	135,000 3,136,037
	11RT8MN0019	Esgeulustod Clinigol	457,800 457,800
	127A1MN0023	Esgeulustod Clinigol	30,000 807,500
	127A1MN0030	Esgeulustod Clinigol	6,513,797 7,633,797
	127A1MN0103	Esgeulustod Clinigol	175,000 335,000
	127A1MN0107	Esgeulustod Clinigol	200,000 330,000
	147A1MN0009	Esgeulustod Clinigol	290,000 657,500
	147A1MN0038	Esgeulustod Clinigol	0 373,297
	147A1MN0064	Esgeulustod Clinigol	0 2,695,000
	147A1MN0215	Esgeulustod Clinigol	4,884,953 5,345,297
	157A1MN0023	Esgeulustod Clinigol	2,436,346 2,877,013
	157A1MN0101	Esgeulustod Clinigol	376,261 386,261
	157A1MN0149	Esgeulustod Clinigol	0 350,600
	157A1MN0205	Esgeulustod Clinigol	0 371,500
	157A1MN0273	Esgeulustod Clinigol	1,410,700 1,465,988
	167A1MN0103	Esgeulustod Clinigol	0 1,035,541
	177A1MN0018	Esgeulustod Clinigol	0 417,500
	177A1MN0043	Esgeulustod Clinigol	0 851,758
	177A1MN0090	Esgeulustod Clinigol	0 1,380,000
	177A1MN0274	Esgeulustod Clinigol	345,000 375,000
	177A1MN0276	Esgeulustod Clinigol	1,030,000 1,030,000
	177A1PI0025	Anaf Personol	4,664 624,961
	177A1PI0068	Anaf Personol	38,038 305,693
			0 0
			0 0
			0 0
			0 0
			0 0
			0 0
			0 0
Is-gyfanswm	32		20,085,927 45,696,437
Yr holl achosion eraill	670		6,844,547 14,968,674
Cyfanswm achosion	702		26,930,474 60,665,111

24. Prydlesi ariannol

24.1 Rhwymedigaethau prydlesi ariannol (fel prydlesai)

Nid oes gan y Bwrdd lechyd unrhyw ymrwymïadau prydles cyllid fel prydlesai ar ddyddiad y fantolen.

Symiau sy'n daladwy o dan brydlesau cyllid:

Tir	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Lleiafswm taliadau prydles		
O fewn blwyddyn	0	0
Rhwng un a phum mlynedd	0	0
Ar ôl pum mlynedd	0	0
Llai taliadau cyllid sy'n cael eu dyrannu i gyfnodau yn y dyfodol	0	0
Lleiafswm taliadau prydles	0	0
Wedi'u cynnwys mewn:		
Benthyciadau cyfredol	0	0
Benthyciadau anghyfredol	0	0
	0	0
Gwerth presennol lleiafswm taliadau prydles		
O fewn blwyddyn	0	0
Rhwng un a phum mlynedd	0	0
Ar ôl pum mlynedd	0	0
Gwerth presennol lleiafswm taliadau prydles	0	0
Wedi'u cynnwys mewn:		
Benthyciadau cyfredol	0	0
Benthyciadau anghyfredol	0	0
	0	0

24.1 Ymrwymadau prydlesi cyllid (fel prydlesai) parhad

Symiau sy'n daladwy o dan prydlesi cyllid:

Adeiladau

	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Lleiafswm taliadau prydlesi		
O fewn blwyddyn	0	0
Rhwng un a phum mlynedd	0	0
Ar ôl pum mlynedd	0	0
Llai taliadau cyllid a ddyrennir i gyfnodau yn y dyfodol	0	0
Lleiafswm taliadau prydlesi	0	0
Wedi'u cynnwys mewn:		
Benthyciadau cyfredol	0	0
Benthyciadau anghyfredol	0	0
	0	0

Gwerth presennol lleiafswm taliadau prydlesi

O fewn blwyddyn	0	0
Rhwng un a phum mlynedd	0	0
Ar ôl pum mlynedd	0	0
Gwerth presennol lleiafswm taliadau prydlesi	0	0
Wedi'u cynnwys mewn:		
Benthyciadau cyfredol	0	0
Benthyciadau anghyfredol	0	0
	0	0

Arall

	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Lleiafswm Taliadau prydlesi		
O fewn blwyddyn	0	0
Rhwng un a phum mlynedd	0	0
Ar ôl pum mlynedd	0	0
Llai taliadau cyllid sy'n cael eu dyrannu i gyfnodau yn y dyfodol	0	0
Lleiafswm Taliadau prydlesi	0	0
Wedi'u cynnwys mewn:		
Benthyciadau cyfredol	0	0
Benthyciadau anghyfredol	0	0
	0	0

Gwerth presennol lleiafswm taliadau prydlesi

O fewn blwyddyn	0	0
Rhwng un a phum mlynedd	0	0
Ar ôl pum mlynedd	0	0
Gwerth presennol lleiafswm taliadau prydlesi	0	0
Wedi'u cynnwys mewn:		
Benthyciadau cyfredol	0	0
Benthyciadau anghyfredol	0	0
	0	0

24.2 Ymrwymïadau prydlesi cyllid (fel prydleswr) - parhad

Nid oes gan y Bwrdd Iechyd Lleol unrhyw brydlesi cyllid sy'n dderbyniadwy fel prydlesai ar ddyddiad y fantolen.

Symiau sy'n dderbyniadwy o dan brydlesi cyllid:

	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Buddsoddiadau Gros mewn prydlesi		
O fewn blwyddyn	0	0
Rhwng un a phum mlynedd	0	0
Ar ôl pum mlynedd	0	0
Llai taliadau cyllid sy'n cael eu dyrannu i gyfnodau yn y dyfodol	0	0
Lleiafswm Taliadau prydlesi	0	0
Wedi'u cynnwys mewn:		
Benthyciadau cyfredol	0	0
Benthyciadau anghyfredol	0	0
	0	0
Gwerth presennol lleiafswm taliadau prydlesi		
O fewn blwyddyn	0	0
Rhwng un a phum mlynedd	0	0
Ar ôl pum mlynedd	0	0
Llai taliadau cyllid sy'n cael eu dyrannu i gyfnodau yn y dyfodol	0	0
Gwerth presennol lleiafswm taliadau prydlesi	0	0
Wedi'u cynnwys mewn:		
Benthyciadau cyfredol	0	0
Benthyciadau anghyfredol	0	0
	0	0

25. Contractau Menterau Cyllid Preifat

25.1 Cynlluniau PFI oddi ar Ddatganiad o Sefyllfa Ariannol

Nid oedd gan y Bwrdd lechyd unrhyw Gynlluniau PFI a ystyriwyd i fod oddi ar ddatganiad o sefyllfa ariannol ar ddyddiad y fantolen.

Ymrwymadau o dan gontractau PFI oddi ar Ddatganiad o Sefyllfa Ariannol (off-SoFP)	Contractau PFI oddi ar SoFP 31 Mawrth 2021 £000	Contractau PFI oddi ar SoFP 31 Mawrth 2020 £000
Cyfanswm taliadau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	0	0
Cyfanswm taliadau sy'n ddyledus rhwng un a phum mlynedd	0	0
Cyfanswm taliadau sy'n ddyledus o hynny allan	0	0
Cyfanswm taliadau yn y dyfodol mewn perthynas â chontractau PFI	0	0
Cyfanswm gwerth cyfalaf amcangyfrifedig contractau PFI off-SoFP	0	0

25.2 Cynlluniau PFI ar Ddatganiad o Sefyllfa Ariannol

Gwerth cyfalaf y cynllun a gynhwysir yn Nodyn 11 Asedau Sefydlog £000
989

Dyddiad dechrau'r contract: 1 Medi 2004

Dyddiad diwedd y contract: 1 Medi 2034

Gwnaeth Ymddiriedolaeth GIG Conwy a Sir Ddinbych (sefydliad etifeddol y Bwrdd lechyd) contractio â Fresenius Medical Care i adeiladu ac i gyfarparu Canolfan Diabetes ac Arennol Ysbyty Glan Clwyd o dan drefniadau contractio PFI. Er bod Fresenius yn parhau i fod â chyfrifoldebau diffiniedig o ran cynnal yr Uned, mae'r Bwrdd lechyd yn gyfrifol am gyflenwi'r holl ofal clinigol a chostau cymorth eraill.

Cyfanswm ymrwymadau o ran contractau PFI ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol sy'n ddyledus:

	Elfen gyfalaf ar PFI SoFP 31 Mawrth 2021 £000	Llog priodoledig ar PFI SoFP 31 Mawrth 2021 £000	Taliadau gwasanaeth ar PFI SoFP 31 Mawrth 2021 £000
Cyfanswm taliadau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	57	33	390
Cyfanswm taliadau sy'n ddyledus rhwng un a phum mlynedd	250	112	1,709
Cyfanswm taliadau sy'n ddyledus o hynny allan	650	110	4,899
Cyfanswm taliadau yn y dyfodol mewn perthynas â chontractau PFI	957	255	6,998

	Elfen gyfalaf ar PFI SoFP 31 Mawrth 2020 £000	Llog priodoledig ar PFI SoFP 31 Mawrth 2020 £000	Taliadau gwasanaeth ar PFI SoFP 31 Mawrth 2020 £000
Cyfanswm taliadau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	55	35	364
Cyfanswm taliadau sy'n ddyledus rhwng un a phum mlynedd	242	120	1,598
Cyfanswm taliadau sy'n ddyledus o hynny allan	716	135	5,193
Cyfanswm taliadau yn y dyfodol mewn perthynas â chontractau PFI	1,013	290	7,155

	31 Mawrth 2021 £000
Cyfanswm gwerth presennol ymrwymadau ar gyfer contractau PFI ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol	6,549

25.3 Taliadau i wariant

	2020-21	2019-20
	£000	£000
Taliadau gwasanaeth o ran contractau PFI ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol (ac eithrio costau llog)	376	351
Cyfanswm treuliau o ran contractau PFI oddi ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol	0	0
Cyfanswm tâl a godwyd yn ystod y flwyddyn i wariant mewn perthynas â chontractau PFI	376	351

Mae'r BILL yn ymrwymedig i'r taliadau blynyddol canlynol

	31 Mawrth 2021	31 Mawrth 2020
	£000	£000
Dyddiad dod i ben y cynllun PFI:		
Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	0	0
Yn hwyrach na blwyddyn, heb fod yn hwyrach na phum mlynedd	0	0
Yn hwyrach na phum mlynedd	376	351
Cyfanswm	376	351

Bydd y taliadau blynyddol amcangyfrifedig ymhen blynyddoedd yn y dyfodol yn amrywio o'r rheiny y mae'r BILL yn ymrwymedig i'w gwneud yn ystod y flwyddyn nesaf fesul symudiad yn y Mynegai Prisiau Manwerthu.

25.4 Nifer y contractau PFI

	Nifer ar contractau PFI SoFP	Nifer contractau PFI oddi ar SoFP
Nifer y contractau PFI	1	0
Nifer y contractau PFI sydd â chyfanswm ymrwymiad unigol > £500m	0	0

	Ar / Oddi ar y datganiad o sefyllfa ariannol
Contract PFI	
Nifer y contractau PFI sydd â chyfanswm ymrwymiad unigol > £500m	0
PFI Contract	On

25.5 Partneriaethau Preifat Cyhoeddus

Nid oedd gan y Bwrdd lechyd unrhyw Bartneriaethau Preifat Cyhoeddus yn ystod y flwyddyn.

26. Rheoli risg ariannol

Mae safon IFRS 7 dulliau adrodd ariannol yn ei gwneud yn ofynnol i ddatgelu'r rôl y mae offerynnau ariannol wedi'i chael yn ystod cyfnod creu neu newid y risgiau y mae corff yn eu hwynebu wrth ymgymryd â'i weithgareddau.

Nid yw'r Bwrdd Iechyd yn agored i'r un lefel o risg ariannol y mae endidau busnes yn ei hwynebu. Hefyd, mae gan offerynnau ariannol rôl fwy cyfyngedig o lawer o ran creu neu newid risg a fyddai'n nodweddiadol o gwmnïau rhestredig, y mae'r safonau hyn yn berthnasol iddynt, yn bennaf.

Mae gan y Bwrdd Iechyd bwerau cyfyngedig i fuddsoddi a chaiff asedau ac atebolrwydd ariannol eu creu gan weithgareddau gweithredol o ddydd i ddydd yn hytrach na chael ei alw ei gyfrif i newid y risgiau y mae'r Bwrdd Iechyd yn eu hwynebu wrth ymgymryd â'i weithgareddau.

Risg arian cyfred

Mae'r Bwrdd Iechyd yn sefydliad domestig yn bennaf gyda'r mwyafrif o drafodion, asedau a rhwymedigaethau yn y Deyrnas Unedig ar yn seiliedig ar sterling. Nid oes gan y Bwrdd Iechyd unrhyw weithrediadau tramor. Felly dim ond amlygiad isel sydd gan y Bwrdd Iechyd i anwadaliad cyfraddau arian cyfred..

Risg cyfradd llog

Ni chaniateir i Fyrddau Iechyd fenthycu ac felly dim ond y cysylltiad lleiaf ag anwadaliad cyfradd llog sydd gan y Bwrdd Iechyd.

Risg credyd

Gan fod y rhan fwyaf o gyllid y Bwrdd Iechyd yn deillio o gronfeydd a roddir gan Lywodraeth Cymru, dim ond y cysylltiad lleiaf â risg credyd sydd gan y Bwrdd Iechyd.

Risg hylifedd

Mae gofyn i'r Bwrdd Iechyd weithredu yn unol â therfynau arian parod a bennir gan Lywodraeth Cymru ar gyfer y flwyddyn ariannol ac mae'n manteisio ar gronfeydd gan Lywodraeth Cymru wrth i'r gofyn godi. Felly, nid oes gan y Bwrdd Iechyd gysylltiad ag unrhyw risgiau hylifedd sylweddol.

27. Symudiadau o ran cyfalaf gweithio

	2020-21 £000	2019-20 £000
(Cynnydd)/gostyngiad mewn rhestrau eiddo	(963)	(1,325)
(Cynnydd)/gostyngiad mewn masnach a symiau derbyniadwy eraill - anghyfredol	18,449	17,867
(Cynnydd)/gostyngiad mewn masnach a symiau derbyniadwy eraill - cyfredol	2,412	(13,263)
Cynnydd/(gostyngiad) mewn masnach a symiau taladwy eraill - anghyfredol	(58)	(55)
Cynnydd/(gostyngiad) mewn masnach a symiau taladwy eraill - cyfredol	79,289	2,218
Cyfanswm	99,129	5,442
Addasu symudiadau cronni o ran asedau sefydlog - credydwy	(633)	1,297
Addasu symudiadau cronni o ran asedau sefydlog - dyledwyr	0	0
Addasiadau eraill	16,670	0
	115,166	6,739

28. Addasiadau eraill i lif arian parod

	2020-21 £000	2019-20 £000
Dibrisio	34,635	32,899
Amorteiddio	278	358
(Elw)/Colled ar adeg Gwaredu	34	(19)
Amhariadau a childroadau	(3,156)	48,712
Rhyddau credydau gohiriedig PFI	0	0
Asedau Covid NWSSP Covid a roddwyd ac a gafodd eu debydu i wariant ond heb fod yn ari	0	0
Asedau Covid a dderbyniwyd ac a gafodd eu credydu i refeniw ond heb fod yn arian parod	(15,740)	0
Asedau rhoddedig a dderbyniwyd wedi'u credydu i refeniw ond nid arian parod	(808)	(1,591)
Asedau Grantiau'r Llywodraeth a dderbyniwyd wedi'u credydu i refeniw ond nid arian parod	(1,712)	0
Symudiadau nad ydynt yn arian parod yn ymwneud â darpariaethau	8,321	10,235
Symudiadau eraill	33,693	31,627
Cyfanswm	55,545	122,221

Symudiadau eraill o £33,693,000 yn Nodyn 28 Addasiadau llifau arian eraill (2019-20 £31,627,000) yn ymwneud â gwariant tybiannol ar gyfer cyfraniadau pensiwn cyflogwr staff ychwanegol. Darperir gwybodaeth bellach yn Nodyn 34.1 ar dudalen 67A.

Mae addasiadau eraill o £16,670,000 yn Nodyn 27 Symudiadau o ran cyfalaf gweithio yn cynnwys asedau Covid a brynwyd yn ganolog a ddarparwyd ar gyfer y Bwrdd Iechyd heb gostau gan NWSSP (£15,740,000) a DHSC (£930,000).

29. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Ysbytai Maes / Canolfannau Brechu Torfol

Ym mis Mawrth 2021, cyhoeddodd y Bwrdd Iechyd y byddai'r tri Ysbyty Maes yn Ysbyty Enfys Glannau Dyfrdwy, Ysbyty Enfys Llandudno ac Ysbyty Enfys Bangor yn parhau i gael eu defnyddio fel Canolfannau Brechu Torfol yn arwain at flwyddyn ariannol 2021-22. Ar hyn o bryd, disgwylir i ddatgomisiynu'r safle ym Mangor ddechrau o 31 Mai 2021 a bydd y datgomisiynu yn Llandudno ac yng Nglannau Dyfrdwy yn mynd rhagddo o 31 Gorffennaf 2021. Unwaith y bydd y safleoedd hyn wedi cael eu dychwelyd at eu perchnogion, bydd y rhaglen frechu'n parhau i gael ei darparu trwy rwydwaith y Bwrdd Iechyd o Ganolfannau Brechu Lleol.

Mae'r costau amcangyfrifedig sydd ynghlwm wrth ddatgomisiynu'r safleoedd hyn ynghyd â'r colledion o ganlyniad i'w defnyddio wedi cael eu cydnabod yn llawn yng nghyfrifon blynyddol 2020-21 a'u hariannu gan Lywodraeth Cymru (Nodyn 34.2 ar dudalen 68A).

Cymeradwyo colledion o ganlyniad i Covid-19

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi mynd i golledion canlyniadol gyda thrydydd partïon gan ei fod yn defnyddio safleoedd fel Ysbytai Maes a Chanolfannau Brechu Torfol yn ystod y pandemig Covid-19. Mae'r colledion hyn, gan gynnwys symiau sy'n weddill y disgwylir eu talu yn ystod 2021-22 wedi'u cydnabod yn llawn yng nghyfrifon blynyddol 2020-21. Gwnaeth Prif Weithredwr GIG Cymru gymeradwyo talu colledion o gyfanswm o £101,000 i dda barti yn ystod mis Mai 2021.

Dyddiad awdurdodi datganiadau ariannol i'w cyhoeddi

Cafodd y datganiadau ariannol hyn eu hawdurdodi i'w cyhoeddi gan y Prif Weithredwr a'r Swyddog Atebol ar 15 Mehefin 2021, sef y dyddiad pan gawsant eu hardystiol gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

30. Trafodion Parti Cysylltiedig

Ystyrir Llywodraeth Cymru yn barti sy'n gysylltiedig â'r Bwrdd Iechyd. Yn ystod y flwyddyn, cafodd y Bwrdd Iechyd nifer sylweddol o drafodion sylweddol naill ai gyda Llywodraeth Cymru neu gydag endidau eraill lle caiff Llywodraeth Cymru ei hystyried fel y corff rhiant, sef:

Cyrff Iechyd a Llywodraeth Cymru	Gwariant gyda'r parti cysylltiedig £000	Incwm gan y parti cysylltiedig £000	Symiau'n ddyledus i'r parti cysylltiedig £000	Symiau'n ddyledus gan y parti cysylltiedig £000
Llywodraeth Cymru	197	1,714,589	19	2,628
BILI Aneurin Bevan	81	566	17	462
BILI Prifysgol Caerdydd a'r Fro	2,412	243	1,566	141
BILI Cwm Taf Morgannwg	137	36	14	(11)
Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC)	0	15,520	0	462
BILI Hywel Dda	5,012	236	0	1
BILI Powys	481	3,603	31	114
Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru	5,375	4,161	184	821
BILI Prifysgol Bae Abertawe	214	362	9	62
Ymddiriedolaeth GIG Felindre	35,669	4,775	2,121	2,029
Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru	5,827	389	84	103
Cronfa Risg Cymru	0	0	0	76,766
WHSSC / EASC	189,601	44,248	3,101	4,688
Cyfanswm	245,006	1,788,728	7,146	88,266

Sefydliadau eraill	Gwariant â pharti cysylltiedig £000	Incwm gan barti cysylltiedig £000	Symiau sy'n ddyledus â pharti cysylltiedig £000	Symiau sy'n ddyledus gan barti cysylltiedig £000
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	9,948	1,619	4,870	644
Cyngor Sir Ddinbych	9,096	4,110	3,494	2,104
Cyngor Sir y Fflint	17,302	2,715	6,477	1,322
Cyngor Gwynedd	11,120	1,571	2,329	653
Cyngor Ynys Môn	6,416	1,440	2,806	475
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	9,159	3,912	2,040	2,730
Awdurdodau Lleol Cymru eraill (gan gynnwys yr Heddlu a Chomisiynwyr Troseddu ac Awdurdodau Tân)	462	292	34	25
Cyfanswm	63,503	15,659	22,050	7,953

Cronfeydd Elusennol
Mae'r Bwrdd Iechyd yn ymddiriedolwr corfforaethol i Elusen Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ac Elusennau Cofrestredig eraill (elusen gofrestredig rhif 1138976). Gall holl aelodau'r Bwrdd Iechyd sydd â hawl pleidleisio weithredu fel ymddiriedolwyr corfforaethol yr elusen. Mae cyfrifoldeb gweithredol dros weinyddu'r elusen yn cael ei ddiprwyo i Bwyllgor Cronfeydd Elusennol.
Derbyniodd y Bwrdd Iechyd gyfanswm o £1,818,000 ar ffurf refeniw a grantiau cyfalaf gan y gronfa elusennol yn ystod y flwyddyn (2019-20 £2,184,000).

30. Trafodion Parti Cysylltiedig (Parhad)

Mae gofyn i holl aelodau'r Bwrdd gyflwyno Datganiad o Fuddiannau bob blwyddyn yn cynnwys y saith maes canlynol:

- Buddiant mewn cwmni a allai gystadlu am gontract y GIG i gyflenwi nwyddau a gwasanaethau i Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr
- Unrhyw fuddiant hunanfuddiol mewn cartref gofal preifat, hostel neu ddarparwr gofal iechyd annibynnol
- Unrhyw gyflogaeth allanol berthnasol, gan gynnwys hunangyflogaeth, tra'n gyflogedig gan y Bwrdd Iechyd
- Buddiant yn y Diwydiant Fferyllol neu'r Sector Masnachol Perthynol
- Cysylltiadau neu gydberthnasau personol ag unigolion mewn llywodraeth leol neu genedlaethol / ACau / ASau
- Cyngoryddiaethau, Swyddi fel Cyfarwyddwyr neu unrhyw swydd berthnasol arall
- Unrhyw faterion eraill i'w datgan (gan gynnwys materion yn ymwneud â chydberthnasau personol a chynnal ffiniau proffesiynol clir)

Mae datganiadau hefyd yn ofynnol lle nad oes gan Aelod unigol o'r Bwrdd unrhyw fuddiannau i'w datgan.

Mae'r tablau canlynol yn manylu ar yr holl fuddiannau a ddatganwyd gan Aelodau'r Bwrdd yn ystod blwyddyn ariannol 2020-21 yn cynnwys unrhyw drafodion sylweddol gyda phartion cysylltiedig.

Enw	Manylion am swyddi a ddalwyd yn ystod y flwyddyn ariannol (neu ran ohoni)	Dyddiadau dal swyddi	Datganiadau wedi'u gwneud
Cyfarwyddwyr/Cyfarwyddwyr Gweithredol			
S Dean	Prif Weithredwr Dros Dro	01.04.20 - 31.08.20	Gwas Sifil ar secondiad a gyflogir gan Lywodraeth Cymru.
Yr Athro A Guha	Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol Dros Dro	21.09.20 - 31.03.21	Cadeirydd Cymdeithas Asiaidd Wirral, sy'n hyrwyddo diwylliant a phobl o dreftadaeth Asiaidd. Mae'r Elusen hefyd yn gweithio i'r gymuned gyfan. Yn rhan o nifer o bwyllgorau allweddol yn Asesu Technoleg Iechyd Cymru, Grŵp Strategaeth Feddygol Cymru Gyfan ac Addysg a Gwella Iechyd Cymru
L Singleton	Aelod Bwrdd Cysylltiol Dros Dro Cyfarwyddwr Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu	01.04.20 - 01.06.20	Ei gŵr yw perchennog Gwynedd Forklifts a GFL Access.
D Sharp	Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro	01.04.20 - 10.01.21	Partner yn gyflogedig gan Gyngor Tref yr Wyddgrug fel Clerc y Dref a Swyddog Ariannol.
A Thomas	Cyfarwyddwr Gweithredol Therapiau a Gwyddorau Iechyd	01.04.20 - 31.03.21	Ei briod yn gweithio i Boots fel Technegydd Gwrio Cywirdeb. Mab wedi'i gyflogi gan y Bwrdd Iechyd.
Aelodau Annibynnol			
M Polin OBE QPM	Cadeirydd	01.04.20 - 31.03.21	Cyflogir ei briod gan y Bwrdd Iechyd fel Ymwelydd Iechyd.
L J Reid	Aelod Annibynnol ac Is-gadeirydd	01.04.20 - 31.03.21	Cadeirydd Pwyllgor Gwasanaeth Apeliadau Gofal Cychwynnol Datrysiad y GIG. Wedi'i gyflogi gan gorff rheoleiddio, Comisiwn Ansawdd Gofal fel Ymgynghorydd Arbennig. Ustus Heddwch ar gyfer HMCTS, Canol Cyfarwyddwr Anakrisis Ltd sy'n darparu hyfforddiant arbenigol a gwasanaethau cynghori i GIG Lloegr. Yn briod â meddyg teulu yn Sir Ddinbych.
Yr Athro N Callow	Aelod Annibynnol	01.04.20 - 31.03.21	Dirprwy Is-Ganghellor Dysgu ac Addysgu a Phennaeth Gwyddorau Dynol, Prifysgol Bangor
Y Cyng. C Carlisle	Aelod Annibynnol	01.04.20 - 31.03.21	Cynghorydd Sir, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Aelod Cabinet dros Blant, Teuluoedd a Diogelu, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Aelod o'r Panel Mabwysiad Plant, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy.
J Cunliffe	Aelod Annibynnol	01.04.20 - 31.03.21	Cyfarwyddwr Abernet Ltd Aelod o Gyd-bwyllgor Archwilio, Comisiynydd Heddlu a Throseddau Gogledd Cymru.
J F Hughes	Aelod Annibynnol	01.04.20 - 31.03.21	Un ferch wedi'i chyflogi gan wasanaeth Cynllun Gwên y Bwrdd Iechyd. Un ferch wedi'i chyflogi gan dimau Nyrsio Ardal yn y Bwrdd Iechyd. Un ferch wedi'i chyflogi gan WRVS yn gweithio yn Ysbyty Gwynedd.
Y Cyng. R Medwyn Hughes	Aelod Annibynnol	01.04.20 - 31.03.21	Cyfarwyddwr Meditel Limited. Aelod Awdurdod Lleol, Cyngor Sir Gwynedd Aelod o Bwyllgor Archwilio Gofal a'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu yng Nghyngor Sir Gwynedd. Cynghorydd Dinas Bangor.
H E Jones	Aelod Annibynnol	01.04.20 - 31.03.21	Aelod o Fwrdd Pensiynau Gwynedd. Ynad Heddwch ar Fainc Gogledd Orllewin Cymru. Aelod o Adra (Tai) Cyfyngedig/Cymdeithas
L Meadows	Aelod Annibynnol	01.04.20 - 31.03.21	Ymddiriedolwr o Wirral Hospice St John's, mewn rôl wirfoddol.
L Tomos CBE	Aelod Annibynnol	22.10.20 - 31.03.21	Ymddiriedolwr ac Aelod o'r Bwrdd, Cyngor Llyfrau Cymru
H Wilkinson	Aelod Annibynnol	01.04.20 - 23.11.20	Prif Weithredwr Cyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Ddinbych. Aelod Pwyllgor Cymru o Gronfa Cymunedol y Loteri Cenedlaethol.

Enw	Manylion am swyddi a ddalwyd yn ystod y flwyddyn ariannol (neu ran ohoni)	Dyddiadau dal swyddi	Datganiadau wedi'u gwneud
Aelodau Cyswllt y Bwrdd			
M Edwards	Aelod Cyswllt y Bwrdd	01.04.20 - 31.03.21	Cyfarwyddwr Corfforaethol a Chyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol yng Nghyngor Gwynedd. Cyfarwyddwr Arweiniol ADSS Cymru ynghylch y Gymraeg. Aelod o Fwrdd Partneriaeth y Gymraeg. Cadeirydd Bwrdd Comisiynu Integredig Rhanbarthol. Aelod o'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol.
G Evans	Aelod Cyswllt y Bwrdd	01.04.20 - 31.03.21	Aelod o Bwyllgor Cyngori Therapi Cymru (WTAC). Aelod o'r Cydbwyllgor Cyngorol Proffesiynol Cenedlaethol . Ei briod yn gyflogedig gan y Bwrdd Iechyd.
Ff Williams	Aelod Cyswllt y Bwrdd	01.04.20 - 31.03.21	Prif Weithredwr o Adra (Tai) Cyfyngedig/Cymdeithas Dai.

Ni wnaeth yr un aelod arall o'r Bwrdd Iechyd fu'n gwasanaethu yn ystod blwyddyn ariannol 2020-21 ddatgan unrhyw fuddiannau parti cysylltiedig.

Roedd trafodion materol rhwng y Bwrdd Iechyd a phartion cysylltiedig yn ystod 2020-2021 fel a ganlyn (oni adroddwyd arnynt eisoes ar dudalen 62A):	Gwariant gyda pharti cysylltiedig £000	Incwm gan barti cysylltiedig £000	Symiau sy'n ddyledus i barti cysylltiedig £000	Symiau sy'n ddyledus gan barti cysylltiedig £000
Adra	2	0	0	0
Prifysgol Bangor	1,052	791	227	259
Fferyllfa Boots	3,491	0	0	0
Cyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Ddinbych	45	0	0	0
Gwynedd Forklifts	1	0	0	0

31. Asedau Trydydd Parti

Ar 31 Mawrth 2021, roedd y Bwrdd Iechyd yn dal £225,031 o arian parod yn y banc ac mewn llaw ar ran trydydd partion (31 Mawrth 2020 £272,827) yn cynnwys:

	2020-21 £	2019-20 £
Arian a ddelir ar ran cleifion - cyfrifon cynilo	70,313	98,396
Arian a ddelir ar ran cleifion - cyfrifon cyfredol ac arian parod mewn llaw	118,918	113,350
Adneuon ar gyfer llety preswyl staff	35,800	45,900
Arian a ddelir ar ran Urdd Cyfeillion Ysbyty Glan Clwyd	0	15,181
	<u>225,031</u>	<u>272,827</u>

Mae'r balansau hyn wedi'u heithrio rhag y ffigur Arian Parod a Symiau sy'n Gyfwerth ag Arian Parod yr adroddir arno yn Nodyn 17 y Cyfrifon hyn.

Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd yn dal rhywfaint o stoc ar anfoneb sy'n parhau i fod yn eiddo cyflenwyr hyd nes caiff ei ddefnyddio, felly fe'i ystyrir fel ased trydydd parti. Gwerth y stoc ar anfoneb ar 31 Mawrth 2021 oedd £2,731,248 (2019-20 £2,857,997).

32. Cyllidebau cyfun

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi dod yn rhan o drefniadau cyllidebau cyfun o bump, a lywodraethir dan Ddeddf GIG (Cymru) 2006:

- Gwasanaeth Cyfarpar Cymunedol Gogledd Ddwyrain Cymru - dan arweiniad Cyngor Sir y Fflint
- Gwasanaeth Cyfarpar Cymunedol Sir Ddinbych - dan arweiniad Cyngor Sir Ddinbych
- Gwasanaeth Gwiethwyr Cefnogi Gofal Iechyd a Chymdeithasol Sir Ddinbych
- Storfa Cyfarpar Cymunedol Bryn-y-Neuadd - dan arweiniad Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
- Cyllideb Gyfun Llety Pobl Hŷn Gogledd Cymru - dan arweiniad Cyngor Sir Ddinbych.

Mae trefniadau ariannol i bob un o'r pum cytundeb yn destun i ofynion archwilio blynyddol arferol y sefydliadau partner, gyda phob corff arweiniol yn gyfrifol am archwilio cyfrifon trefniadau unigol yn unol â'u gofynion archwilio statudol.

Mae nodiadau memorandwm ar dudalen 70A-72A y cyfrifon hyn yn darparu manylion y trafodion incwm a gwariant ar y cyd ar gyfer pob un o'r trefniadau.

Cronfa Gofal Integredig

Cafodd y Gronfa Gofal Canolraddol (ICF) ei sefydlu yn 2014 i ategu mentrau sy'n atal derbyn cleifion i'r ysbyty heb fod angen, derbyn cleifion yn amhriodol i ofal preswyl, ac oedi o ran rhyddhau cleifion o'r ysbyty. O 1 Ebrill 2017, cafodd ei hail-frandio fel y Gronfa Gofal Integredig er mwyn adlewyrchu cwrdd ehangach yn well.

Mae Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol (RPB) yn arwain ar gynllunio, dyrannu, monitro ac adrodd am y cronfeydd i Lywodraeth Cymru ar draws y gwasanaethau iechyd, gwasanaethau cymdeithasol, tai a'r trydydd sector annibynnol, i sicrhau cyflawni, sy'n mwyaflu canlyniadau ar gyfer defnyddio'r adnodd. Mae'r mecanwaith cyflawni hwn yn daparu sicrwydd bod amcanion defnyddio'r gyllideb hon yn cael eu cwrdd yn unol â'r canllawiau a amlinellwyd gan Lywodraeth Cymru.

Mae'r RPB wedi sefydlu Byrddau Rhaglen pellach i fonitro canlyniadau perfformiad mesuradwy a dychweliadau ariannol, gan ddefnyddio canlyniadau'n seiliedig ar fethodoleg atebolrwydd (canlyniadau). Yn gysylltiedig â'r strwythur RPB hwn, mae Cyfarwyddwyr Ardal y Bwrdd Iechyd hefyd wedi sefydlu Grwpiau Arweiniol ICF/ISB ar lefel economi iechyd leol, i sicrhau bod penderfyniadau, ymyriadau a buddsoddiadau yn cael eu cyflawni ar lefel leol. Mae'r ISB yn cynnwys cynrychiolaeth o'r sector iechyd, awdurdodau lleol, gwasanaethau ambiwlans a thân a chyrrff gwirfoddol.

Cyfanswm cyllid ICF, gan gynnwys Dyraniadau Cynllunio Gaeaf, a ddyrennir drwy Fyrddau Partneriaethau Rhanbarthol Gogledd Cymru ar gyfer 2020-21 oedd £25.8m (2019-20 £26.10m) o refferniw ynghyd â chyllideb grant cyfalaf ICF o £9.4m (2019-20 £8.20m). Rheolir y llifau cyllidebau hyn drwy Ddatganiad Gwariant Net Cynhwysfawr y Bwrdd Iechyd ac adroddir yn Nodyn 3.3 - Gwariant ar Wasanaethau Ysbyty ac Iechyd Cymunedol a Nodyn 4, Incwm Amrywiol.

33. Segmentau gweithredu

Mae safon cyfrifyddu IFRS 8 yn diffinio segment gweithredu fel cydran endid:

1. Sy'n ymwneud â gweithgareddau y gallai ennill refeniw ohonynt a mynd i gostau eraill (gan gynnwys yn fewnol);
2. Y caiff ei ganlyniadau gweithredu eu hadolygu'n rheolaidd gan y Prif Benderfynwr Gweithredu er mwyn gwneud penderfyniadau am ddyrannu adnoddau i'r segment ac yn asesu ei berfformiad;
3. Y mae gwybodaeth ar wahân amdano ar gael.

Mae Strwythur Rheoli Gweithredol y Bwrdd Iechyd yn adrodd ar ymagwedd uwch adrannol Ardal a Safle ac mae pob un o'r swyddogaethau unigol yn gyfrifol am eu gwasanaethau a'u perfformiad eu hunain o fewn strwythurau rheoli datganoledig. Ystyrir bod pedair o swyddogaethau'r Bwrdd Iechyd yn cynrychioli segmentau gweithredu yn unol â'r safon cyfrifyddu, ac adroddir ar eu perfformiad yng nghyfarfodydd misol y Bwrdd.

Mae gwybodaeth am uwch adrannau nad ydynt wedi mynd yn uwch na throthwyon adrodd wedi'u datgelu yn y tabl canlynol er mwyn rhoi manylion ychwanegol am weithgareddau'r Bwrdd Iechyd yn ystod y flwyddyn.

<i>Timau Ardal - Costau Gweithredu Ilai Incwm Amrywiol</i>	2020-21	2019-20
	£'000	£'000
Timau Ardal *	720,381	637,320
Contractau Comisiynwyr *	215,606	205,188
Incwm Darparwyr	(16,811)	(20,755)
Cyfanswm Timau Ardal	919,176	821,753
<i>Gofal Eilaidd - Costau Gweithredu Ilai Incwm Amrywiol</i>		
Gofal Eilaidd - Gwasanaethau Ysbyty Dosbarth *	350,097	332,145
Gwasanaethau Ysbyty Gogledd Cymru	108,176	102,539
Gwasanaethau Merched	42,075	39,126
Cyfanswm Gofal Eilaidd	500,348	473,810
Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu	139,040	126,630
Swyddogaethau Corfforaethol a Gwariant Arall*	185,982	126,636
6.3% Cyfraniadau pensiwn staff gan y cyflogwr - gwariant tybiannol (gweler Nodyn 34.1)	33,693	31,627
Dibrisio, Amhariadau a Chostau Cyllid	32,574	82,006
Incwm Cyfalaf a roddwyd yn Rhodd/Grant	(1,590)	(1,591)
(Elw)/Colled ar adeg gwaredu asedau cyfalaf	34	(19)
Is-gyfanswm Costau Gweithredu	1,809,257	1,660,852
Terfyn Adnoddau Refeniw	1,809,747	1,622,156
Tan/(gor) wariant gyferbyn â Therfyn Adnoddau Refeniw	490	(38,696)

* Segmentau gweithredu sy'n cyrraedd y meini prawf safonol ar gyfer adrodd yn unol â llawn werth 1.425 Llawlyfr Cyfrifon 2020-21 Llywodraeth Cymru.

34. Gwybodaeth Arall

34.1 6.3% Cyfraniadau pensiwn staff gan y cyflogwr - gwariant tybiannol

Mae gwerth trafodion tybiannol yn seiliedig ar gostau a amcangyfrifir am y cyfnod 12 mis 1 Ebrill 2020 hyd 31 Mawrth 2021. Cyfrifiwyd hyn o wir wariant Llywodraeth Cymru ar gyfer y 6.3% cyfraniadau pensiwn staff gan y cyflogwr rhwng Ebrill 2020 a Chwefror 2021 ochr yn ochr â data y Bwrdd Iechyd ar gyfer Mawrth 2021.

Mae'r trafodion yn cynnwys gwariant tybiannol mewn perthynas â'r 6.3% a dalwyd i NHS BSA gan Lywodraeth Cymru a chyllideb tybiannol i gynnwys y gwariant fel a ganlyn:

	2020-21 £000	2019-20 £000
Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021		
Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Cychwynnol	907	894
Gwariant ar ofal iechyd gan ddarparwyr eraill	5	15
Gwariant ar Wasanaethau Ysbyty ac Iechyd Cymunedol	32,781	30,718
Datganiad o Newidiadau mewn Ecwiti Trethdalwyr Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021		
Costau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn	33,693	31,627
Cyllideb Tybiannol Llywodraeth Cymru	33,693	31,627
Datganiad o Ffrydiau Arian Parod ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021		
Costau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn	33,693	31,627
Addasiadau ffrydiau arian parod eraill	33,693	31,627
2.1 Perfformiad Adnoddau Refeniw		
Dyraniad Adnoddau Refeniw	33,693	31,627
3. Dadansoddiad o gostau gweithredu gros		
3.1 Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Cychwynnol		
Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol	845	829
Gwasanaethau Fferyllol	4	0
Gwasanaethau Deintyddol Cyffredinol	17	19
Gwariant Gofal Iechyd Cychwynnol arall	41	46
3.2 Gwariant ar ofal iechyd gan ddarparwyr eraill		
Gofal Parhaus	5	15
3.3 Gwariant ar Wasanaethau Ysbyty ac Iechyd Cymunedol		
Costau cyfarwyddwyr	68	71
Costau Staff	32,713	30,647
9.1 Costau gweithwyr		
Staff Parhaol		
Cyfraniadau'r cyflogwr at Gynllun Pensiwn y GIG	33,693	31,627
Codwyd i gyfalaf	0	0
Codwyd i refeniw	33,693	31,627
18. Masnach a thaliadau eraill		
Cyfredol		
Pensiynau: staff	0	0
28. Addasiadau llif arian eraill		
Symudiadau eraill	33,693	31,627

34. Gwybodaeth arall (parhad)

34.2 Cyllid Covid-19 Llywodraeth Cymru

	2020-21 £000
Cyfalaf	
Ysbytai Maes Cyllid Cyfalaf	18
Offer a Gwaith Cyllid Cyfalaf	9,478
Cyllid Cyfalaf arall (nodwch)	0
Cyllid Cyfalaf Covid-19 Llywodraeth Cymru	9,496
Refeniw	
Cyllid Cynaliadwyedd	66,100
Costau Cyflog C-19 Ch1 (SF yn berthnasol i Chwarterau yn y Dyfodol)	5,379
Ysbyty Maes (Costau Sefydlu, Datgomisiynu a Cholledion Canlyniadol)	23,819
PPE (gan gynnwys Offer Cymru Gyfan trwy NWSSP)	5,581
TTP- Profi a Samplu - yn ymwneud â Chyflog a heb fod yn ymwneud â Chyflog	1,570
TTP - Orlhain y GIG ac Awdurdodau Lleol - yn ymwneud â Chyflog a heb fod yn ymwneud â	6,251
Brechu - Rhaglen Ffliw Estynedig	1,097
Brechu - COVID-19	5,544
Taliad Bonws	20,778
Cronni Gwyliau Blynyddol - Cynnydd oherwydd Covid	20,200
Gofal Argyfwng a Brys	4,078
Cymorth i Ddarparwyr Gofal Cymdeithasol Oedolion	5,663
Hosbisau	0
Sector Iechyd Annibynnol	0
Iechyd Meddwl	1,176
Gofal Cychwynnol Arall	2,038
Arall	3,792
Cyllid Refeniw Covid-19 Llywodraeth Cymru	173,066

Derbyniodd y Bwrdd Iechyd £58,000 o gyllid Refeniw Covid-19 gan Lywodraeth Cymru fel incwm amrywiol, sydd wedi'i gynnwys yn Nodyn 4 ar dudalen 26A. Derbyniwyd yr holl incwm arall y manylir arno uchod trwy Ddyraniadau Refeniw ac Adnoddau Cyfalaf y Bwrdd Iechyd.

Derbyniwyd cyllid ychwanegol o £17,452,000 ar gyfer Covid-19 ar ffurf asedau cyfalaf, mân offer ac eitemau traul a ddarparwyd ar gyfer y Bwrdd Iechyd heb gostau fel a ganlyn:

- £ 8,410,000 o eitemau traul wedi'u darparu gan NWSSP
- £ 7,330,000 o offer refeniw wedi'u darparu gan NWSSP
- £ 930,000 o offer refeniw wedi'u darparu gan yr Adran Iechyd
- £ 782,000 o offer cyfalaf wedi'u darparu gan yr Adran Iechyd

Mae'r cyllid hwn wedi'i gynnwys yn Nodyn 4 Incwm Amrywiol ar dudalen 26A gyda gwariant cyfatebol ar gyfer eitemau refeniw yn Nodyn 3.3 Gwariant ar Wasanaethau Iechyd Ysbyty a Chymunedol ac ar gyfer eitemau cyfalaf yn Nodyn 11.1. Eiddo, gwaith ac offer.

34. Gwybodaeth arall (parhad)

34.3 Gweithredu Prydlesau IFRS16

Cytunodd Trysorlys EM gyda'r Bwrdd Cynghori ar Adroddiadau Ariannol (FRAB), i ohirio gweithredu Prydlesau IFRS 16 hyd at 1 Ebrill 2022, oherwydd yr amgylchiadau a achoswyd gan Covid-19. Er mwyn lliniaru'r pwysedd ar Adrannau Cyllid GIG Cymru, mae datganiadau effaith manwl IFRS wedi cael eu tynnu gan Adran Gyllid Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Llywodraeth Cymru.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn disgwyl bydd cyflwyno IFRS16 yn effeithio'n arwyddocaol a gweithir drwy hyn ar gyfer eu datgelu yn natganiadau ariannol 2021-22.

Nodyn 15 Symiau sy'n Dderbyniadwy hebio'u dyddiad dyledus ond ddim yn amharus

Mae troednodyn i Nodyn 15 symiau sy'n dderbyniadwy hebio'u dyddiad dyledus ond ddim yn amharus, yn dadansoddi anfonebau dyledus anamharus ar ddyddiad y fantolen yn ôl categori oed. Mae unrhyw anfoneb bydd y Bwrdd Iechyd yn eu creu yn destun i amodau talu 30 niwrnod, a bydd unrhyw anfoneb sy'n 30 oed, neu lai, ar ddyddiad y fantolen felly'n cael eu heithrio o'r troednodyn hwn.

Cyfanswm gwerth yr anfonebau sy'n ddyledus a gynhwysir yn Nodyn 15 ar 31 Mawrth 2021 oedd £10,985,000 (31 Mawrth 2020 £13,020,000) ac roedd £5,955,000 (31 Mawrth 2020 £7,534,000) heb basio eu dyddiad dyledus ac felly fe'u heithriwyd o'r cyfrifiad. O'r gweddill oedd ar ôl o £1,264,000 (31 Mawrth 2020 £1,643,000) o anfonebau oedd yn rhannol neu'n hollol ddiffygiol, gan arwain at weddill o £3,766,000 oedd wedi pasio eu dyddiad dyledus, ond ddim yn ddiffygiol (31 Mawrth 2020 £3,843,000).

Trefniadau Uwchgyfeirio ac Ymyrraeth ar y Cyd Llywodraeth Cymru

O dan Drefniadau Uwchgyfeirio ac Ymyrraeth ar y Cyd Llywodraeth Cymru, mae swyddogion yn cyfarfod â Swyddfa Archwilio Cymru ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru ddwywaith y flwyddyn i drafod sefyllfa pob Bwrdd Iechyd ac Ymddiriedolaeth GIG yn gyffredinol mewn perthynas ag ansawdd, perfformiad gwasanaeth a dulliau rheoli ariannol. Ystyrir ystod eang o wybodaeth a deallusrwydd er mwyn canfod unrhyw faterion ac i fod yn sail i'r asesiad sydd â phedair lefel uwchgyfeirio:

Trefniadau rheolaidd
Monitro ychwanegol
Ymyrraeth wedi'i Thargedu
Mesurau arbennig

Yn dilyn cyfarfod teirochrog arbennig ym mis Tachwedd 2020, derbyniodd Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol gyngor gan Brif Weithredwr GIG Cymru y dylai statws uwchgyfeirio Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr newid. Ar 24 Tachwedd 2020, rhoddodd y Gweinidog ddatganiad ysgrifenedig yn cyhoeddi y byddai'r Bwrdd Iechyd yn dod allan o fesurau arbennig ar unwaith ac y byddai'n symud at statws Ymyrraeth wedi'i Thargedu.

Ar 3 Mawrth 2021, cyhoeddodd y Gweinidog fframwaith Ymyrraeth wedi'i Thargedu ar gyfer y Bwrdd Iechyd yn manylu ar ofynion mewn pedwar maes allweddol: iechyd meddwl, strategaeth, cynllunio a pherfformiad, arweinyddiaeth ac ymgysylltu. Mae'r meysydd hyn yn alinio â'r argymhellion o'r cyfarfod teirochrog a gynhaliwyd ym mis Tachwedd 2020 a chytunwyd ar ymagwedd matrices aeddfedrwydd i olrhain gwelliant a dangos tystiolaeth ohono ac mae nifer o gamau gweithredu eisoes wedi'u cynllunio neu maent ar y gweill.

Ail-bwysleisiodd y Gweinidog fod ymyrraeth wedi'i thargedu'n parhau i fod yn lefel uwchgyfeirio ddwys a fydd yn gofyn am gamau gweithredu sylweddol gan y Bwrdd Iechyd, a chaiff hyn ei ategu gan lefel o arolygu parhaus gan swyddogion Llywodraeth Cymru.

Mae copïau o ddatganiadau llawn y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar gael ar wefan Llywodraeth Cymru yma:

www.gov.wales/betsi-cadwaladr-university-health-board-taken-out-special-measures

<https://gov.wales/written-statement-targeted-intervention-framework-betsi-cadwaladr-university-health-board>

34. Gwybodaeth arall (parhad)

Nodyn Memorandwm - Nodyn 32 - Cyllidebau Cyfun

Cyfrifon Memorandwm Gwasanaeth Offer Cymunedol Gogledd-ddwyrain Cymru 2020-21

Caiff Cronfa Gogledd-ddwyrain Cymru ei chynnal gan Gyngor Sir y Fflint a dechreuodd y bartneriaeth ffurfiol ar 8 Gorffennaf 2009. Mae memorandwm cyfrif wedi'i lunio gan Gyngor Sir y Fflint, fel y'i dangosir isod:

	2020-21	2019-20
	£ 000	£ 000
Cyfraniadau Cyllideb Gyfun		
Cyngor Sir y Fflint	302	300
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	287	285
Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr	424	419
Arall	153	226
Cyfanswm cyfraniadau cyllideb gyfun ar gyfer y flwyddyn	1,166	1,230
Gwariant		
Prynu Offer	362	416
Gwariant Gweithredu	713	793
Gwariant nad yw'n ymwneud â Gweithredu	0	0
Cyfanswm Gwariant ar gyfer y flwyddyn	1,075	1,209
Gweddill/(Diffyg) Net ar y Gyllideb Gyfun ar gyfer y Flwyddyn	91	21

Cyfrifon Memorandwm Gwasanaethau Offer Cymunedol Sir Ddinbych 2020-21

Caiff Cronfa Sir Ddinbych ei chynnal gan Gyngor Sir Ddinbych. Dechreuodd y cytundeb partneriaeth cychwynnol o dair blynedd ar 1 Ebrill 2009 a daeth i ben ar 31 Mawrth 2012.

Dechreuodd yr ail gytundeb partneriaeth ar 1 Ebrill 2012 ac roedd yn weithredol tan 31 Mawrth 2015. O 2015-16 ymlaen, penderfynwyd dychwelyd at gytundebau blwyddyn.

Mae memorandwm cyfrif wedi'i lunio gan Gyngor Sir Ddinbych ac fe'i dangosir isod:

	2020-21	2019-20
	£ 000	£ 000
Cyfraniadau cyllideb gyfun		
Cyngor Sir Ddinbych	219	219
Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr (Craidd)	138	138
Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr (Gwasanaethau Gwely)	51	51
Arall - HEC / CHC / Gofal Canolraddol	205	116
Cyfanswm cyfraniadau'r Gyllideb Gyfun ar gyfer y flwyddyn	613	524
Gwariant		
Prynu offer (Craidd a CHC)	140	122
Gwariant gweithredu	442	420
Cyfanswm Gwariant ar gyfer y flwyddyn	582	542
Gweddill/(Diffyg) Net ar y Gyllideb Gyfun ar gyfer y Flwyddyn	31	(18)
Gweddill/(Diffyg) Cronnus net ar y Gyllideb Gyfun	46	15

34. Gwybodaeth Arall (parhad)

Nodyn Memorandwm - Nodyn 32 - Cyllidebau Cyfun

Denbig Gwasanaeth Gweithwyr Cefnogi Iechyd a Gofal Cymdeithasol Sir Ddinbych – Cyfrifon Memorandwm 2020-21

Caiff Cronfa Gwasanaeth Gweithwyr Cefnogi Iechyd a Gofal Cymdeithasol ei chynnal gan Gyngor Sir Ddinbych. Darperir cyfrif memorandwn ar gyfer trefniant y gyllideb gyfun isod:

	2020-21	2019-20
	£ 000	£ 000
Cyfraniadau cyllideb gyfun		
Cyngor Sir Ddinbych	50	50
Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr	50	50
Dyraniad Grant ICF	53	51
Dyraniad Grant ICF - o lithriant	0	3
Cyfanswm cyfraniadau'r Gyllideb Gyfun ar gyfer y flwyddyn	153	154
Gwariant		
Treuliau Gweithwyr	145	140
Gwariant Gweithredu Arall	12	15
Cyfanswm Gwariant ar gyfer y flwyddyn	157	155
Gweddill/(Diffyg) Net ar y Gyllideb Gyfun ar gyfer y Flwyddyn	(4)	(1)
Gweddill/(Diffyg) net cronnus ar y Gyllideb Gyfun	42	46

Memorandwm Cyfrifon Storfa Gyfarpar Cymuned Bryn-y-Neuadd 2020-21

Cynhelir Storfa Gyfarpar Cymuned Bryn-y-Neuadd gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr mewn partneriaeth â Chyngor Ynys Môn, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy a Chyngor Gwynedd.. Darperir cyfrif memorandwn ar gyfer trefniant y gyllideb gyfun isod:

	2020-21	2019-20
	£ 000	£ 000
Cyfraniadau		
Cyngor Ynys Môn	156	156
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	183	183
Cyngor Gwynedd	196	196
Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr	484	484
Archebion Arbennig	90	90
Cyfanswm cyfraniadau cyllideb gyfun	1,109	1,109
Gwariant		
Costau Gweithredu	743	607
Prynu Cyfarpar (gan gynnwys Archebion Arbennig)	366	519
Cyfanswm Gwariant	1,109	1,126
Gweddill /(Diffyg) Net ar y Gyllideb Gyfun ar gyfer y Flwyddyn	0	(17)
Gweddill /(Diffyg) Cronnus net ar y Gyllideb Gyfun	(93)	(93)

34. Gwybodaeth arall (parhad)

Nodyn Memorandwm - Nodyn 32 - Cyllidebau Cyfun

Cyllideb Gyfun Llety Pobl Hŷn Gogledd Cymru - Cyfrifon Memorandwm 2020-21

Dan reoliad 19(1) Rheoliadau Trefniadau Partneriaeth (Cymru) 2015, cytunwyd ar drefniant cyllideb gyfun rhwng awdurdodau lleol gogledd Cymru a Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr, o ran darparu llety cartrefi gofal i bobl hŷn.

Daeth y trefniant yn weithredol ar 1 Ebrill 2019. Cyngor Sir Ddinbych sy'n gweithredu fel awdurdod sy'n cynnal yn ystod cyfnod dechreuol y cytundeb (2019/20 hyd 2021/22). Cynhwysir y trafodion sy'n ymwneud â Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr yn Nodyn 3.3 Gwariant ar Wasanaethau Ysbyty ac Iechyd Cymunedol o fewn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr.

Dangosir yr incwm a gwariant ar gyfer y trefniadau cyllidebau cyfun a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021 isod. Gwneir taliadau o ran cyfraniadau ar gyfer Chwarter 4 2020-21 fel ôl-ddyled yn ystod 2021-22 yn unol â Chytundeb y Bartneriaeth:

	2020-21	2019-20
	£ 000	£ 000
Cyfraniadau		
Cyngor Sir Ddinbych	8,626	9,041
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	13,106	13,417
Cyngor Sir y Fflint	9,397	8,916
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	12,203	11,059
Cyngor Gwynedd	8,641	7,839
Cyngor Ynys Môn	5,049	5,075
Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr	36,013	38,556
Cyfanswm cyfraniadau'r gyllideb gyfun	93,035	93,903
Gwariant		
Costau Cartrefi Gofal	93,035	93,903
Cyfanswm Gwariant ar gyfer y flwyddyn	93,035	93,903
Gweddill /(Diffyg) Net ar y Gyllideb Gyfun ar gyfer y Flwyddyn	0	0

CYFARWYDDYD CYFRIFON Y GWASANAETH IECHYD GWLADOL YNG NGHYMURU A RODDWDYD GAN WEINIDOGION CYMRU YN UNOL AG ATODLEN 9 ADRAN 178 PARAGRAFF 3(1) O DDEDDF Y GWASANAETH IECHYD GWLADOL (CYMRU) 2006 (PENNOD 42) AC Â CHYMERADWYAETH Y TRYSORLYS

BYRDDAU IECHYD LLEOL

1. Mae Gweinidogion Cymru yn cyfarwyddo y caiff cyfrif ei baratoi ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2011 a blynyddoedd ariannol dilynol mewn perthynas â'r Byrddau Iechyd Lleol (BILI) 1, ar y ffurfiau y manylir arnynt ym maragraffau [2] hyd at [7] isod.

SAIL PARATOI

2. Bydd cyfrif y BILI yn cydymffurfio ag:

(a) arweiniad cyfrifyddu Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth (FReM), sydd mewn grym ar gyfer y flwyddyn ariannol pan mae'r cyfrifon yn cael eu paratoi, ac mae wedi cael ei gymhwyso gan Lywodraeth Cymru a manylir arno yn Llawlyfr Cyfrifon BILlau GIG Cymru;

(b) unrhyw arweiniad neu ddatgeliadau penodol eraill sy'n ofynnol gan Lywodraeth Cymru.

FFURF A CHYNNWYS

3. Bydd cyfrif y BILI ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2011 a blynyddoedd dilynol yn cynnwys datganiad o wariant net cynhwysfawr, datganiad o sefyllfa ariannol, datganiad o lif arian parod a datganiad o newidiadau i ecwiti trethdalwyr cyn belled â bod y datganiadau hyn yn ofynnol gan y FReM ac yn cael eu cymhwyso gan Lywodraeth Cymru, gan gynnwys y nodiadau hynny sy'n angenrheidiol er mwyn sicrhau dealltwriaeth briodol am y cyfrifon.

4. Ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2011 a blynyddoedd dilynol, bydd cyfrif y BILI yn rhoi golwg gwirioneddol a theg o'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ariannol a'r costau gweithredu, newidiadau i ecwiti trethdalwyr a llif arian parod yn ystod y flwyddyn.

5. Caiff y cyfrif ei lofnodi a'i ddyddio gan Brif Weithredwr y BILI.

AMRYWIOL

6. Caiff y cyfarwyddyd ei atgynhyrchu fel atodiad i'r cyfrifon cyhoeddedig.

7. Bydd y nodiadau ar y cyfrifon, ymysg pethau eraill, yn cynnwys manylion am y polisïau cyfrifyddu a fabwysiadwyd.

Llofnodwyd trwy awdurdod Gweinidogion Cymru

Llofnodwyd: Chris Hurst

Dyddiedig:

1. Gweler rheoliad 3 Gorchymyn 2009 Rhif 1559 (W.154): Gorchymyn GWASANAETH IECHYD GWLADOL, CYMRU; Byrddau Iechyd Lleol (Trosglwyddo Staff, Eiddo, Hawliau ac Atebolwydd) (Cymru) 2009.

Gadawyd y dudalen hon yn wag yn fwriadol

1. Cyflwyniad

- 1.1 Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn yn ymdrin â chyfnod o heriau digynsail ar gyfer Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ('y Bwrdd Iechyd'). Mae pandemig COVID-19 a ddatganwyd gan Sefydliad Iechyd y Byd ar 11.3.20 wedi dod â bygythiad difrifol i iechyd y boblogaeth ac felly mae wedi arwain at bwysau sylweddol iawn ar raddfa fyd-eang. Bu'n rhaid i'r Bwrdd Iechyd ymateb ar garlam i'r digwyddiad mawr hwn, er mwyn cynllunio a darparu gwasanaethau ar gyfer cleifion COVID-19 gan geisio lleihau'r effaith ar gleifion eraill ar yr un pryd a pharatoi i ddychwelyd at fusnes arferol. Mae rhagor o fanylion am waith y Bwrdd Iechyd gyda'i bartneriaid ar yr ymateb amlasiantaethol i COVID-19 a'r newidiadau cysylltiedig dros dro i drefniadau llywodraethu wedi'u cynnwys yn Adran 2 o'r Datganiad hwn.
- 1.2 Cafodd y Bwrdd Iechyd ei roi mewn mesurau arbennig ar 8.6.15, o ganlyniad i bryderon hirdymor ynghylch arweinyddiaeth, llywodraethu a chynnydd. Mae rhaglen wella wedi bod ar waith yn ystod y blynyddoedd oddi ar hynny ac ar 24.11.20, cyhoeddodd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol mewn datganiad ysgrifenedig y byddai'r Bwrdd Iechyd yn dod allan o fesurau arbennig ar unwaith ac y byddai'n cael ei isgyfeirio i statws ymyrraeth wedi'i thargedu. Mae rhagor o fanylion am welliannau a wnaed, heriau parhaus ac adroddiadau a gyflwynwyd wedi'u darparu yn adran 4 o'r Datganiad hwn.
- 1.3 Yn ystod y cyfnod adrodd, bu rhywfaint o newidiadau i aelodau'r Bwrdd ac mae penodiadau allweddol wedi'u gwneud. Daeth secondiad Simon Dean i rôl Prif Weithredwr a Swyddog Atebol Dros Dro i ben ar 31.8.20, wedi iddo ddychwelyd i Lywodraeth Cymru. Derbyniodd Gill Harris, Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio a Bydwreigiaeth a Dirprwy Brif Weithredwr gyfrifoldeb fel Prif Weithredwr a Swyddog Atebol Dros Dro o 1.9.21, nes i minnau (Jo Whitehead) ymgymryd â rôl barhaol Prif Weithredwr a Swyddog Atebol o 1.1.21. Penodwyd i ddwy rôl lywodraethu sylweddol yn ystod y cyfnod adrodd, a dechreuodd Simon Evans-Evans mewn swydd newydd ei chreu, sef Cyfarwyddwr Llywodraethu Dros Dro ar 28.9.20, a dechreuodd Louise Brereton fel Ysgrifennydd y Bwrdd parhaol ar 11.1.21. Mae rhagor o fanylion am newidiadau i aelodaeth y Bwrdd wedi'u cynnwys yn Atodiad 1.
- 1.4 Ar adeg cymeradwyo'r Datganiad hwn a'r cyfrifon blynyddol, nid oedd y Bwrdd Iechyd wedi cyflwyno Cynllun Integredig yn y Tymor Canolig (IMTP) wedi'i gymeradwyo gan y Bwrdd ar gyfer 2020/23. Mewn ymateb i COVID-19, cafodd trefniadau cynllunio'r Cynllun Integredig yn y Tymor Canolig (IMTP) eu gohirio ar draws GIG Cymru a chafodd Fframweithiau Gweithredu chwarterol eu datblygu, a oedd yn adlewyrchu'r angen parhaus i ymateb i COVID-19 a'r potensial am ymchwydd pellach o ran gofynion COVID-19. Ymagwedd y Bwrdd Iechyd oedd parhau i adolygu ei ragdybiaethau cynllunio trwy gydol y flwyddyn, gan weithio gyda phartneriaid. Mae cynllun blynyddol wedi cael ei ddatblygu ar gyfer 2021/22 a chaiff ei adnewyddu bob chwarter. Gan symud y tu hwnt i hyn, caiff IMTP tair blynedd ei ddatblygu ar gyfer 2022/25 (disgwylir fersiwn ddrafft erbyn Rhagfyr 2021) er mwyn sicrhau bod cyfeiriad clir o ran sut bydd gwasanaethau'n newid ac yn datblygu i ddiwallu anghenion y boblogaeth, ac i alinio â Chymru Iachach: Ein Cynllun ar gyfer Gofal Iechyd a Gofal Cymdeithasol. Mae'r Bwrdd wedi bod yn gweithio'n unol â chynllun ariannol blynyddol gan gyflawni diffyg o £40m, ond derbyniodd gymorth strategol gan Lywodraeth Cymru i dalu am y diffyg, yn 2020/21 ac ar gyfer y cyfnod dilynol o dair blynedd ac mae wedi gallu adrodd ar weddill bach o ryw £0.5m, sy'n hafal i 0.03% o ddryniad adnoddau'r Bwrdd Iechyd.

- 1.5 Yn ystod 2020/21, gwnaeth y gwaith barhau i fynd i'r afael â chyfrifoldebau corfforaethol a chyfunol y Bwrdd Iechyd o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (WFG) a Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 (SSWB). Mae'r cylch gorchwyl i Bwyllgorau'r Bwrdd yn cynnwys geiriad safonol yn ymwneud â chyfrifoldebau o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, gan felly gefnogi ymgorffori gofynion y ddeddfwriaeth i fusnes y sefydliad o ddydd i ddydd. Mae Cynllun Rhanbarthol a Chynllun Ardal Asesiad o Boblogaeth Gogledd Cymru a ddatblygwyd o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ac asesiadau llesiant a chynlluniau llesiant y pedwar Bwrdd Gwasanaeth Cyhoeddus sy'n ofynnol o dan Ddeddf WFG wedi'u hystyried yn strategaethau a chynlluniau corfforaethol y Bwrdd Iechyd ei hun.
- 1.6 Mae *Cymru Iachach: Ein Cynllun ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol*, yn amlinellu uchelgais hirdymor Llywodraeth Cymru i ddod â gwasanaethau iechyd a gwasanaethau cymdeithasol at ei gilydd, ac mae'n disgrifio pwysigrwydd rôl y Bwrdd Partneriaethau Rhanbarthol o ran gyrru proses datblygu modelau iechyd a gofal cymdeithasol yn ei blaen ar lefel leol, gan gynnwys gofal cychwynnol ac eilaidd. Yn unol â hyn, mae'r Bwrdd Iechyd wedi parhau i weithio'n agos gyda'r Bwrdd Partneriaethau Rhanbarthol, gan ddatblygu ymagwedd ar y cyd tuag at drawsnewid gwasanaethau. Fodd bynnag, mae dysgu o bandemig COVID-19 wedi amlygu'r angen i ganolbwyntio ar feysydd blaenoriaeth penodol fel iechyd meddwl a llesiant ein poblogaeth.

2. Cwmpas Cyfrifoldeb

- 2.1 Mae'r Bwrdd yn atebol, drwy'r Cadeirydd, i Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol am ei brosesau llywodraethu, rheoli risg a rheoli mewnol. Fel Swyddog Atebol a Phrif Weithredwr y Bwrdd, fi sy'n gyfrifol am gynnal strwythurau a gweithdrefnau llywodraethu priodol yn ogystal â system gadarn o reolaeth fewnol sy'n cefnogi cyflawni polisiau, nodau ac amcanion y sefydliad, gan ddiogelu arian cyhoeddus ac asedau'r sefydliad yr wyf i'n bersonol gyfrifol amdanynt. Cânt y dyletswyddau hyn eu cyflawni yn unol â'r cyfrifoldebau sy'n cael eu haseinio gan Swyddog Atebol GIG Cymru. Cadarnhaodd Llywodraeth Cymru fy statws fel Swyddog Atebol ar 18.12.20 yn effeithiol o 1.1.21.
- 2.2 Wrth gyflawni'r cyfrifoldeb hwn, rwyf i, ynghyd â'r Bwrdd, yn gyfrifol am roi trefniadau llywodraethu effeithiol ar waith ar gyfer y Bwrdd Iechyd, gan hwyluso rhoi gweithrediadau'r Bwrdd a rheoli risg ar waith yn effeithiol.
- 2.3 Fel y cyfeiriwyd ato yn y rhagarweiniad i'r Datganiad hwn, ar adeg paratoi'r Datganiad Llywodraethu Blynnyddol hwn (Mai 2021), mae'r Bwrdd Iechyd a'r GIG yng Nghymru yn parhau i wynebu pwysau sylweddol o ran cynllunio a darparu gwasanaethau y mae COVID-19 wedi effeithio arnynt, yn enwedig mewn perthynas ag ôl-groniadau gofal wedi'i gynllunio.
- 2.4 Mae'r ymateb i COVID-19 wedi golygu y bu'n rhaid i'r sefydliad cyfan weithio'n wahanol iawn yn fewnol a gyda'n staff, partneriaid a rhanddeiliaid a bu angen diwygio'r ffordd y caiff y fframwaith llywodraethu a gweithredol ei gyflwyno. I gydnabod hyn, ysgrifennodd Dr Andrew Goodall, Cyfarwyddwr Cyffredinol Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol / Prif Weithredwr GIG Cymru at holl Brif Weithredwyr y GIG yng Nghymru, mewn perthynas â 'Penderfyniadau ac Arweiniad Ariannol yn ymwneud â COVID-19.' Gwnaeth y llythyr gydnabod y byddai sefydliadau'n debygol o wneud penderfyniadau a allai fod yn anodd ar garlam a heb sail tystiolaeth gadarn neu gefnogaeth unigolion allweddol a fyddai ar gael o dan amgylchiadau gweithredu arferol. Serch hynny, mae'n dal i fod yn ofynnol i'r sefydliad ddangos bod penderfyniadau wedi bod yn effeithlon. Bydd angen i'r penderfyniadau hynny fod yn destun craffu o ran cydymffurfiaeth â Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru a dangos Gwerth am Arian trwy gydol argyfwng COVID-19 wrth i'r sefydliad ddychwelyd at amodau gweithredu sy'n fwy arferol.

2.5 I ddangos hyn, mae'r sefydliad wedi cofnodi sut mae effeithiau COVID-19 wedi dylanwadu ar unrhyw newidiadau i brosesau penderfynu arferol, er enghraifft, trwy ddefnyddio cofrestr i gofnodi unrhyw wrodd oddi ar ddulliau gweithredu arferol. Lle bo'n berthnasol, mae'r rhain a champau gweithredu eraill, wedi'u hesbonio yn y Datganiad Llywodraethu Blynnyddol hwn. Daeth nodyn arweiniad Llywodraethu Cymru ar 'Cyflawni Cyfrifoldebau Pwyllgorau'r Bwrdd yn ystod cyfnod ymateb i COVID-19' yn sgil llythyr Dr Goodall ar 4.5.20.

2.6 Cafodd strwythur Gorchymyn Aur COVID-19 ei sefydlu, gyda Chanolfan Rheoli Argyfyngau Iechyd, wedi'u tanategu gan ystod o is-grwpiau a ffrydiau gwaith dan arweiniad Uwch Swyddogion Cyfrifol i ddelio ag elfennau allweddol fel ysbytai dros dro, cyfarpar diogelu personol (PPE), brechu a Phrofi, Orlhain a Diogelu (TTP), cyfathrebu, darparu gwasanaethau a newidiadau i wasanaethau, llywodraethu a risg. Cafodd trefniadau cadarn eu rhoi ar waith o ran adrodd a chyfarfod, ac roedd adroddiadau ar y sefyllfa wythnosol (SITREPS), a diweddariadau ar benderfyniadau a chofnodion risg yn cael eu craffu ar lefel Weithredol. Cafodd Cabinet, o dan gadeiryddiaeth Cadeirydd y Bwrdd Iechyd, ei sefydlu hefyd er mwyn parhau i arolygu datblygiadau a phenderfyniadau o ran COVID-19. Cyfarfu'r Cabinet o 1.4.20 hyd at 6.7.20, a bryd hynny, cafodd ei ddirwyn i ben gan fod y sefyllfa'n gwella ar lefel genedlaethol. Cafodd y Cabinet ei atgyfodi o 4.11.20 hyd at 4.2.21 mewn ymateb i'r ail don (mae'r cylch gorchwyl wedi'i gynnwys yn atodiad 3 ym mhapur 20.50 [yma: https://bcuhb.nhs.wales/about-us/health-board-meetings-and-members/health-board-meetings/health-board-meetings/agenda-bundle-health-board-14-5-20-public-v3-0/](https://bcuhb.nhs.wales/about-us/health-board-meetings-and-members/health-board-meetings/health-board-meetings/agenda-bundle-health-board-14-5-20-public-v3-0/)).

Cafodd Grŵp Cydlyn Strategol (SCG) ar gyfer Gogledd Cymru ei sefydlu'n cynnwys uwch bartneriaid gwasanaethau brys a chyhoeddus, i oruchwylio'r ymateb a'r cynllunio cysylltiedig ar lefel ranbarthol. Cafodd y strwythur Gorchymyn ei ddirwyn i ben ar 22.6.20 (gweler adran 14.5 yn nes ymlaen am ragor o fanylion).

2.7 Cafodd Gorchymynion Sefydlog eu diwygio dros dro yn unol ag arweiniad cenedlaethol. Cafodd camau lliniaru eu cymryd i gynnal llywodraethu da. Cafodd Pwyllgorau a Grwpiau Cyngori, ac eithrio'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad a'r Pwyllgor Archwilio, eu dirwyn i ben ar gyfer mis Ebrill a Mai 2020. Cafodd manylion llawn am y trefniadau dros dro a'r sail resymegol eu hamlinellu yn y ddau bapur 'cynnal llywodraethu da' a gymeradwywyd gan y Bwrdd ar [15.4.20](https://bcuhb.nhs.wales/about-us/health-board-meetings-and-members/health-board-meetings/health-board-meetings/maintaining-good-governance-covid-19-v2-0/) (<https://bcuhb.nhs.wales/about-us/health-board-meetings-and-members/health-board-meetings/health-board-meetings/maintaining-good-governance-covid-19-v2-0/>) a [14.5.20](https://bcuhb.nhs.wales/about-us/health-board-meetings-and-members/health-board-meetings/health-board-meetings/agenda-bundle-health-board-14-5-20-public-v3-0/) (<https://bcuhb.nhs.wales/about-us/health-board-meetings-and-members/health-board-meetings/health-board-meetings/agenda-bundle-health-board-14-5-20-public-v3-0/>).

Yn dilyn dirwyn y strwythur Gorchymyn i ben, ar 28.7.20, cymeradwyodd y Pwyllgor Archwilio, ar ran y Bwrdd, i ailbennu'r trefniadau llywodraethu fel rhan o gamau a gymerwyd i symud tuag at ddychwelyd at y drefn arferol [yma: https://bcuhb.nhs.wales/about-us/committees-and-advisory-groups/audit-committee/agenda-bundle-audit-committee-28-07-2020-v3/](https://bcuhb.nhs.wales/about-us/committees-and-advisory-groups/audit-committee/agenda-bundle-audit-committee-28-07-2020-v3/) (item 3.0, AC20.54).

Gweler hefyd adran 14.5 ac adran 21 yn nes ymlaen.

- 2.8 Wrth gymeradwyo'r trefniadau a amlinellir yn y papurau 'cynnal llywodraethu da', cydnabu'r Bwrdd mewn cyfnod digynsail, fod cyfyngiadau ar allu Byrddau a Phwyllgorau i allu cyfarfod yn gorfforol lle nad oes angen hyn ac lle y gellir cyflawni hyn trwy ddulliau eraill. Yn unol â Deddf Cyrff Cyhoeddus (Derbyn i Gyfarfodydd) 1960, mae'n ofynnol i'r sefydliad gyfarfod yn gyhoeddus. O ganlyniad i'r risg i iechyd y cyhoedd sy'n gysylltiedig â'r pandemig, mae cyfyngiadau ar ymgynnull yn gyhoeddus ac felly, nid yw wedi bod yn bosibl caniatáu i'r cyhoedd fynychu cyfarfodydd y Bwrdd a phwyllgorau'n bersonol o 26.3.20. Fel rhan o ymdrechion i gynnal busnes mewn ffordd agored a thryloyw yn ystod y cyfnod hwn, cymerwyd y camau gweithredu a ganlyn:
- Defnyddio technoleg er mwyn cynnal cyfarfodydd rhithwir, gan gynnwys darparu cyfieithu Cymraeg / Saesneg. O fis Mai, cafodd cyfarfodydd y Bwrdd eu recordio a'u
 - Cyhoeddi agendâu a phapurau cyn gynted â phosibl ymlaen llaw gan gyfeirio at Orchmynion Sefydlog;
 - Defnydd cynyddol o adrodd ar lafar wedi'i gofnodi yng nghofnodion cyfarfodydd;
 - Darparu cwestiynau ysgrifenedig i gael eu hateb gan Aelodau Annibynnol 24 awr ymlaen llaw er mwyn cynorthwyo llif a llai o amser ar gyfer cyfarfodydd;
 - Yn ogystal â chofnod o weithredoedd sydd ar y gweill, cadwyd cofnod o weithredoedd nad ydynt wedi'u cwblhau yn ystod yr argyfwng;
 - Cyhoeddi set o gofnodion o'r cyfarfod (fersiwn ddrafft wedi'i chymeradwyo gan y Cadeirydd) i'r wefan gyhoeddus cyn gynted â phosibl - yn ddelfrydol o fewn tri diwrnod gwaith.
- 2.9 Gwnaed asesiadau o ran penderfyniadau lle y tybiwyd bod amser yn hollbwysig, lle na ellid gohirio nes ei bod yn bosibl caniatáu i aelodau'r cyhoedd fynychu cyfarfodydd. Yn ogystal, bu'n angenrheidiol gwneud defnydd ehangach o weithredoedd gan y Cadeirydd (wedi'u hategu gan brosesau manylach fel y'i hamlinellir yn y papurau cynnal llywodraethu da) er mwyn osgoi oedi i fusnes hanfodol. Er, ar adeg ysgrifennu hyn, bod y sefyllfa gyda COVID-19 wedi gwella'n sylweddol, oherwydd llwyddiant y rhaglen frechu i raddau helaeth, mae'n dal i fod yn amhosibl gwybod pryd fydd cyfarfodydd wyneb-yn-wyneb y Bwrdd yn aildechrau. Bydd angen parhau i adolygu hyn.
- 2.10 Arweiniodd natur y sefyllfa argyfyngus ddigynsail, a'r angen i wneud penderfyniadau ar garlam, at nifer fach o wallau'n ymwneud â darparu gwasanaethau gofal cychwynnol ar gyfer cleifion iechyd meddwl, rhyddhau cleifion yn amhriodol o restrau aros therapiâu, ac adrodd yn anghywir o ran marwolaethau wrth Iechyd Cyhoeddus Cymru. Mae'r gwallau hyn wedi'u hunioni; mae rhagor o fanylion wedi'u cynnwys yn Atodiad 7.

3. Gwybodaeth Gefndir

- 3.1 Derbyniodd y Bwrdd Iechyd ddyraniad adnoddau refeniw o £1.810 biliwn (ar ôl dyraniad COVID-19) ar gyfer 2020/21 a chyfrif pennau o ran y gweithlu o 19,006 (ac eithrio staff y banc) o 31.3.21. Mae rhagor o fanylion am gyllid a chymorth ychwanegol gan Lywodraeth Cymru ar gael yn adran 6 ac yn yr Adroddiad Tâl.
- 3.2 Mae'r Bwrdd Iechyd yn gyfrifol am wella iechyd a lles poblogaeth gogledd Cymru. Mae hyn yn cynnwys atal salwch yn ogystal â thin salwch a darparu gwasanaethau gofal iechyd ardderchog.
- 3.3 Mae'r Bwrdd Iechyd yn gyfrifol am ddarparu gwasanaethau cychwynnol, cymunedol ac iechyd meddwl yn ogystal â gwasanaethau ysbytai llym i boblogaeth o ryw 670,000 o bobl ar draws chwe sir Gogledd Cymru (Ynys Môn, Gwynedd, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam).

- 3.4 Mae'r Bwrdd Iechyd yn gyfrifol am dri phrif ysbyty (Ysbyty Gwynedd ym Mangor, Ysbyty Glan Clwyd ym Modelwyddan ac Ysbyty Maelor Wrecsam) ynghyd â rhwydwaith o ysbytai cymunedol, canolfannau iechyd, clinigau, unedau iechyd meddwl a chanolfannau timau cymunedol.
- 3.5 Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd yn cydlynu gwaith 98 o bractisau meddygon teulu yn cynnwys 13 o bractisau a reolir, a gwasanaethau'r GIG sy'n cael eu darparu gan ddeintyddion, optegwyr a fferyllwyr yng Ngogledd Cymru.
- 3.6 Mae rheolaeth glinigol gwasanaethau yn cael eu darparu gan dri Thîm Ardal, Uwch Adran Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu, ac un Uwch Adran Gofal Eilaidd, sy'n cynnwys tri thîm safle ysbyty, y cyfan yn derbyn cefnogaeth yr adrannau corfforaethol.

4. Mesurau Arbennig ac Ymyrraeth wedi'i Thargedu

- 4.1 Fel y cyfeiriwyd ato yn gynharach, cafodd y Bwrdd Iechyd ei roi mewn mesurau arbennig ym mis Mehefin 2015. Roedd rhaglen wella ar y gweill yn ystod y blynyddoedd hynny, yn cynnwys llwyddiannau nodedig a hefyd cydnabyddiaeth o feysydd heriol parhaus. Arweiniodd hyn at ddatganiad ysgrifenedig gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar 24.11.20, yn cyhoeddi bod y Bwrdd Iechyd wedi dod allan o Fesurau Arbennig ar unwaith a'i fod wedi'i isgyfeirio i statws Ymyrraeth wedi'i Thargedu.
- 4.2 Mae'r Bwrdd Iechyd yn ymwybodol iawn o'r ffaith bod ei statws graddio'n parhau i fod yn sefyllfa ddifrifol iawn i'r sefydliad. Fel y cyfryw, mae rhaglen waith gynhwysfawr wedi'i llunio, yn ymestyn dros y 18 mis a thu hwnt, sydd â'r bwriad o wella gwasanaethau er budd cleifion a defnyddwyr gwasanaeth. Mae cyfres o fatricsau aeddfedrwydd wedi'u datblygu, sydd o'u cymryd gyda'i gilydd, yn creu rhaglen mapio ar gyfer gwella, wedi'i thanategu gan drefniadau llywodraethu gan gynnwys Grŵp Llywio Ymyrraeth wedi'i Thargedu, Arweinwyr Gweithredol ac Aelodau Annibynnol cyswllt. Mae gweithgarwch ymgysylltu eisoes wedi'i gynnal, er mwyn sicrhau bod gwreiddiau'r sefydliad wedi cydgynllunio eu gweithgareddau gwella. Ar adeg ysgrifennu hyn, mae paratoadau ar y gweill ar gyfer yr un cyntaf mewn cyfres o hunanasesiadau i feincnodi'r sefyllfa bresennol ac i fesur cynnydd wrth symud ymlaen. Caiff y gwaith hwn ei asesu'n annibynnol.
- 4.3 Mae'r matricsau aeddfedrwydd hyn yn berthnasol i bob un o'r pedwar Parth a amlinellir yn y Fframwaith Gwella a roddwyd gan Lywodraeth Cymru, fel a ganlyn:
- Rheoli'r Gwasanaeth Iechyd Meddwl (oedolion a phlant);
 - Strategaeth, Cynllunio a Pherfformiad;
 - Arweinyddiaeth (gan gynnwys Llywodraethu, Trawsnewid a Diwylliant);
 - Ymgysylltu.

Caiff lefelau aeddfedrwydd y sefydliad a gyflawnir eu mesur yn ôl y raddfa ganlynol:

- 0 - Dim Cynnydd
- 1 - Lefel Sylfaenol
- 2 - Cynnydd Cynnar
- 3 - Canlyniadau
- 4 - Aeddfedrwydd
- 5 - Enghreifftiol

Bydd y Bwrdd Iechyd yn gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru trwy gydol y daith wella. Bydd y gwaith hwn yn amodol ar graffu allanol gan Swyddfa Archwilio Cymru ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru.

Mae rhagor o fanylion ar gael [yma](https://gov.wales/sites/default/files/publications/2021-03/targeted-intervention-framework-betsi-cadwaladr-university-health-board.pdf):

<https://gov.wales/sites/default/files/publications/2021-03/targeted-intervention-framework-betsi-cadwaladr-university-health-board.pdf>

5. Y Gwasanaeth Cyngtori ar Iechyd a Gofal Cymdeithasol (HASCAS) / Ockenden

- 5.1 Ym mis Mai 2018, gwnaeth y corff annibynnol HASCAS gyhoeddi ei adroddiad thematig yn ymwneud â'r gofal a ddarparwyd ar gyfer cleifion ar ward Tawel Fan yn Uned Ablett, Ysbyty Glan Clwyd, cyn iddo gau ym mis Rhagfyr 2013. Yn ogystal, gwnaeth y Bwrdd Iechyd gomisiynu adroddiad llywodraethu i gael ei gynnal gan Donna Ockenden a derbyniodd y canfyddiadau yn ei gyfarfod ym mis Gorffennaf 2018.
- 5.2 Mewn ymateb i gyhoeddi'r adroddiadau hyn, sefydlodd y Bwrdd Iechyd Grŵp Gwella a Grŵp Rhanddeiliaid yn 2018 i gynnal cyflawni'r gweithredoedd gwella ac i graffu arnynt. Mae'r cyfarfodydd hyn wedi parhau i gael eu cynnal gan gadw offeryn olrhain gweithredoedd canolog lle bydd swyddogion arweiniol yn atebol am wneud cynnydd yn erbyn gweithredoedd dyranedig ac am adrodd ar sicrwydd.
- 5.3 Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, penderfynwyd dirwyn y Grŵp Gwella a'r Grŵp Rhanddeiliaid i ben a chynhaliwyd y cyfarfodydd olaf. Penderfynwyd bod cynnydd digonol wedi'i wneud ac y dylai gweithredoedd sy'n weddill y mae angen eu cwblhau, a monitro parhaus o'r gwelliannau a wnaed eisoes, ddod yn rhan o brosesau llywodraethu fel mater o drefn. Cafodd yr holl weithredoedd eu mapio i gyfarfodydd sylweddol priodol yn y strwythur llywodraethu, a fydd yn goruchwyllo cynnydd ar y gwaith sy'n weddill. Caiff yr offeryn olrhain gweithredoedd canolog eu cynnal er mwyn sicrhau bod modd arolygu ar draws y sefydliad, a disgwylir i adroddiad, y bwriedir iddo fod yn adroddiad terfynol, gael ei gyflwyno gerbron Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad y Bwrdd ym mis Ionawr 2022.

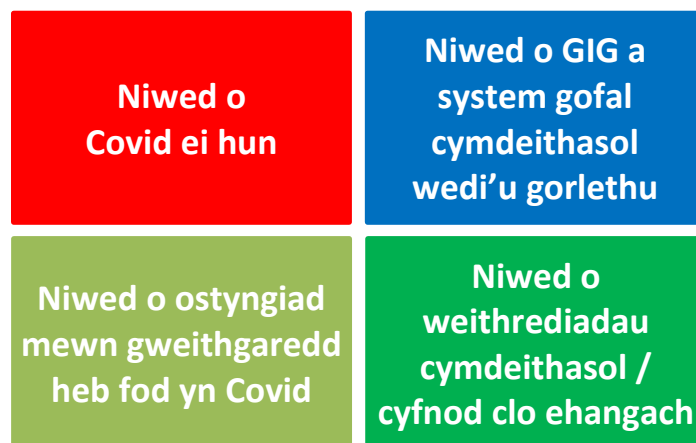
6. Sefyllfa Ariannol

- 6.1 Y cynllun ariannol ar gyfer 2020/21 oedd cyflawni diffyg o £40 miliwn, yn seiliedig ar gyflawni arbedion o £45 miliwn. Nid oedd y cynllun cychwynnol yn ystyried effaith COVID-19 ac fel y gofynnwyd yn arweiniad Llywodraeth Cymru, cafodd y cynllun ei ddiweddarau trwy gydol y flwyddyn, yn unol â newidiadau i ymateb gweithredol y Bwrdd Iechyd i bandemig byd-eang COVID-19 a oedd yn dod i'r amlwg. Fel y cyfeiriwyd ato mewn rhannau eraill o'r Datganiad hwn, effeithiodd hyn yn sylweddol ar gynlluniau gweithredol ar gyfer y flwyddyn tra'r oedd y Bwrdd Iechyd yn rheoli'r ymateb i'r pandemig a thra'r oedd gwasanaethau clinigol yn cael eu hail-ffurfweddu er mwyn caniatáu i gleifion gael eu trin ac i staff weithio'n ddiogel.
- 6.2 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi derbyn tua £170 miliwn o gyllid gan Lywodraeth Cymru, yn ymwneud â gwariant COVID-19, ar draws y system iechyd bresennol ac i gynnal rhaglenni COVID-19 allweddol, gan gynnwys y tri ysbyty maes a gomisiynwyd yng Ngogledd Cymru; rhaglen Profi, Olrhain a Diogelu a'r rhaglen frechu rhag COVID-19.
- 6.3 Ym mis Tachwedd 2020, cyhoeddodd y Gweinidog Iechyd a Gofal Cymdeithasol becyn cymorth strategol i'r Bwrdd Iechyd o £51 miliwn yn 2020/21 a £82 miliwn pellach y flwyddyn am y tair blynedd yn olynol, er mwyn rhoi sicrwydd ar gyfer y diffyg, gwella perfformiad a darparu capasiti a gallu ychwanegol i ategu at drawsnewid y gwasanaethau presennol.

- 6.4 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi adrodd ar warged drafft o ryw £0.5 miliwn (0.03%) ar gyfer y flwyddyn yn erbyn cyfanswm dyraniad o ryw £1,810 miliwn (yn amodol ar archwilio allanol).

7. Cynllun Integredig yn y Tymor Canolig (IMTP) - Cynllun Gweithredol Tair Blynedd

- 7.1 Mewn ymateb i COVID-19, cafodd trefniadau cynllunio'r Cynllun Integredig yn y Tymor Canolig (IMTP) eu gohirio ar draws GIG Cymru a chafodd Fframweithiau Gweithredu chwarterol eu datblygu, a oedd yn adlewyrchu'r angen parhaus i ymateb i COVID-19 a'r potensial am ymchwydd pellach o ran gofynion COVID-19. Ein hymagwedd oedd adolygu ein rhagdybiaethau cynllunio'n barhaus trwy gydol y flwyddyn, gan weithio gyda'n partneriaid.
- 7.2 Roedd y modelu cychwynnol o ran galw ar gyfer y pandemig yn awgrymu cyfnod dwys o weithgarwch a oedd yn gofyn am gapasiti uwch o lawer; roedd y darlun a oedd yn dod i'r amlwg yn cynnwys cyfnod llai dwys, ond hirfaith o weithgarwch yn cynnwys ymchwil a oedd yn gofyn am gapasiti ymchwydd.
- 7.3 Gwnaed ymdrech sylweddol yn ystod Ch1 i ddatblygu cynlluniau ymchwydd, i addasu capasiti gofal critigol i ymateb i bwysau oherwydd ymchwydd COVID-19 gan gynnwys capasiti ysbytai dros dro mewn lleoliadau nad ydynt yn rhan o'r GIG. Cydnabu ein cynlluniau ar gyfer Ch2 a Ch3/4 y byddai angen i'n system gynllunio'n gynyddol, trwy gylchoedd cynllunio byr a fyddai'n cynnal yr hyblygrwydd a'r gwytnwch o ystyried yr ansicrwydd ynghylch galw am COVID-19 yn y dyfodol, yn enwedig wrth i ni fonitro'r effaith sy'n gysylltiedig â symud allan o'r cyfnod clo.
- 7.4 Wrth i ni symud tuag at Ch2, ffocws y cynllun oedd sicrhau ein bod yn gallu cyflwyno gwasanaethau iechyd hanfodol i'n poblogaeth a lle bo'n bosibl, ailddechrau gofal mwy rheolaidd. Gwnaeth y fframwaith newydd a'n cynllun adlewyrchu'r angen i ystyried pedwar math o niwed, ac i geisio mynd i'r afael â phob un ohonynt mewn ffordd gytbwys:

- 7.5 Gwnaeth ein gwasanaethau gofal cychwynnol roi cymorth i gleifion o ran manteisio ar ofal diogel ac effeithiol trwy frysennu ac asesu trwy ddefnyddio potensial technoleg ddigidol gymaint â phosibl. Gwnaethom hyrwyddo argaeledd ein gwasanaethau a gwnaethom gyfathrebu â'r cleifion ynghylch modelau gofal newydd, mynediad a hunanofal.
- 7.6 O ran ein gwasanaethau ysbyty, gwnaethom barhau i fod yn barod iawn i ymateb yn brydlon i COVID-19, cyflawni ein rhwymedigaethau i gyflwyno 'gwasanaethau hanfodol', ac ailddechrau cynifer o'n gwasanaethau sy'n weddill gan ddefnyddio egwyddorion lleihau niwed. Cafodd ymagwedd haenu risg PBC gyfan ei chymhwyso i gleifion a oedd yn aros i gael mynediad fel cleifion allanol neu gleifion mewnol / achosion dydd, er mwyn sicrhau bod y cleifion â'r flaenoriaeth uchaf yn cael cynnig apwyntiadau cyn gynted â phosibl. Yn ein gwasanaethau iechyd meddwl, gwnaethom flaenoriaethu gwelliannau i ofal cychwynnol, adsefydlu, gofal argyfwng a darpariaeth gwasanaeth therapïau seicolegol.

- 7.7 Gwnaethom gofnodi rhywfaint o ddysgu o brofiadau cleifion yn Ch1 a Ch2 gyda'r bwriad o ddefnyddio'r wybodaeth er mwyn helpu i gyflwyno gofal gwell yn Ch3/4. Gwnaeth gwaith i adolygu gwersi a ddysgwyd ganfod llawer o enghreifftiau o arloesi ac arfer da a gyflwynwyd a oedd yn cynnwys:
- Cyflwyno fframwaith ar gyfer gwell gweithio integredig rhwng gofal cychwynnol a gwasanaethau cymunedol (oedolion, gwasanaethau plant, iechyd meddwl ac anableddau dysgu) ym mhob clwstwr, a gydag Awdurdodau Lleol a sefydliadau trydydd sector;
 - Defnyddio dulliau brysbenneu cleifion, technoleg ddigidol a mynediad gwell at wybodaeth o ran cyfathrebu a gofal gan gynnwys ymgynghori o bell - 'Attend Anywhere' ac 'e-Consult';
 - Wedi cryfhau ymgysylltu a chymorth i staff gyda hybiau iechyd a Lles gan hwyluso strategaethau adleoli'r gweithlu a chefnogi ffyrdd diogel, ystywyth a hyblyg o weithio;
 - Datblygu rhwydweithiau clinigol a llwybrau gofal, gan ymgysylltu â chlinigwyr i yrru gwelliant yn ei flaen ac i ymgorffori arfer da, e.e. gofal brys ar yr un diwrnod a llawdriniaeth well o ran achosion dydd.
- 7.8 Gwnaeth ymateb ein staff, partneriaid a'r gwirfoddolwyr lawer a oedd mor barod i'w cynorthwyo arwain at gyflawniadau sylweddol yn 2020/21, a cheir crynodeb ohonynt isod:
- Cynnal gwasanaethau hanfodol i'n cleifion;
 - Sefydlu'r rhaglen frechu torfol ar garlam ar draws Gogledd Cymru;
 - Sefydlu gwasanaeth Profi, Olrhain, Diogelu ar garlam
 - Cyflwyno ymgynghoriadau rhithiwr a'r gallu i ganiatáu i staff weithio'n fwy hyblyg a lleihau'r angen i gleifion ymweld â safleoedd;
 - Cyflwyno gwasanaeth 'adref yn gyntaf', rhyddhau at lwybrau asesu a chymorth i gartrefi gofal mewn partneriaeth ag awdurdod lleol a sefydliadau trydydd sector;
 - Sicrhau ymateb effeithiol i alw COVID-19 ar ysbytai gan gynnwys ail ymchwydd gweithgarwch a rheoli clystyrau lleol o achosion gyda'n partneriaid;
 - Comisiynu tri Ysbyty Enfys dros dro yn Llandudno, Glannau Dyfrdwy a Bangor, wedi cyflwyno cyfleusterau clinigol o ansawdd uchel ar garlam ac ar y cyd ag awdurdodau lleol a phartneriaid addysg;
 - Sefydlu grŵp cynghori clinigol yn hwyluso cyflwyno technoleg a llwybrau gofal newydd ar garlam;
 - Dod allan o Fesurau Arbennig a symud at statws uwchgyfeirio Ymyrraeth wedi'i Thargedu, a sicrhau balans ariannol o fewn yr adnoddau a ddyrannwyd gan Lywodraeth Cymru.
- 7.9 Mae cynllun blynyddol wedi cael ei ddatblygu ar gyfer 2021/22 a chaiff ei adnewyddu bob chwarter. Gan symud y tu hwnt i hyn, byddwn yn datblygu IMTP tair blynedd ar gyfer 2022/25 (disgwylir fersiwn ddrafft erbyn Rhagfyr 2021) er mwyn sicrhau bod cyfeiriad clir o ran sut bydd gwasanaethau'n newid ac yn datblygu i ddiwallu anghenion y boblogaeth, ac i alinio â *Chymru Iachach*.
- 7.10 Cydnabu'r Bwrdd bwysigrwydd meddu ar strategaeth a systemau cynllunio effeithiol ar waith ac mae matrices aeddfedrwydd yn cael ei ddatblygu i gynorthwyo'r cyfnod o newid o statws y Bwrdd o ran Ymyrraeth wedi'i Thargedu.
- 7.11 Mae datblygu cynllun blynyddol yn ffurfio elfen allweddol o Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd ar gyfer 2021/22.

8. Parodrzydd am Argyfwng

- 8.1 Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi'i gategoreiddio o fewn y Ddeddf Argyfyngau Sifil Posibl (2004) fel 'Ymatebwr Categori 1' ac felly mae gofyn iddo gyflawni'r dyletswyddau a ddeddfir yn llawn o dan y Ddeddf. Yn ogystal â'r cyfrifoldebau cyfreithiol hyn, mae'n rhaid i'r Bwrdd hefyd fodloni'r gofynion a amlinellir yn Arweiniad Craidd Cynllunio at Argyfyngau GIG Cymru (Ebrill 2015). Yn ogystal, fel arfer gorau, mae'r Bwrdd Iechyd wedi mabwysiadu Safonau Craidd Parodrzydd am Argyfwng a Gwytnwch (EPRR) GIG Lloegr ac mae'n cydymffurfio â nhw. Fel Ymatebwr Categori 1, mae'n rhaid i'r sefydliad gynllunio a pharatoi ar gyfer digwyddiadau ac argyfyngau gan gydymffurfio â'r dyletswyddau canlynol:
- Asesu'r risg y bydd argyfyngau'n digwydd a defnyddio hon yn sail i gynllunio wrth gefn;
 - Rhoi cynlluniau argyfyngau ar waith;
 - Rhoi trefniadau rheoli dilyniant busnes ar waith;
 - Rhoi trefniadau ar waith i sicrhau bod gwybodaeth ar gael i'r cyhoedd am faterion diogelwch sifil a chynnal trefniadau i rybuddio, hysbysu a chynghori'r cyhoedd os bydd argyfwng yn codi;
 - Rhannu gwybodaeth gydag ymatebwyr lleol eraill er mwyn gwella cydlyniant;
 - Cydweithredu ag ymatebwyr lleol eraill er mwyn gwella cydlyniant ac effeithlonrwydd.
- 8.2 Mae gan y Bwrdd Iechyd drefniadau cadarn ar waith i sicrhau bod modd i'r sefydliad ymateb i ofynion digwyddiad a'u bod yn gallu cyflawni cyfrifoldebau dynodedig fel ymatebwr categori 1, trwy ddarparu ymateb cydgysylltiedig sy'n cysylltu'r dulliau rheoli gweithredol, sy'n rhannu'r adnoddau sydd eu hangen ac sy'n cynorthwyo anghenion y gymuned iechyd a gofal gyfan yng Ngogledd Cymru.
- 8.3 Mae gan y Bwrdd Iechyd Gynllun Argyfwng Mawr wedi'i ategu gan gynlluniau penodol ar gyfer safleoedd a chynlluniau digwyddiadau gofal cymunedol a chychwynnol sy'n disgrifio ymateb y sefydliad i argyfwng a ddiffinir fel digwyddiad mawr. Cynhaliwyd adolygiad cyflawn o'r Cynllun Argyfwng Mawr a'r trefniadau ategol ar gyfer safleoedd a chymunedau yn ystod 2020 i ymgorffori gwersi a ddysgwyd o don gyntaf argyfwng pandemig COVID-19. Yn ogystal, mae gan y Bwrdd Iechyd gyfres o gynlluniau ategol i ymateb i amrywiaeth o ddigwyddiadau fel CBRNe a marwolaethau torfol.
- 8.4 Mae strwythur llywodraethu'n fodd o arolygu a chydlynu trefniadau parodrzydd am argyfwng y Bwrdd Iechyd. Mae'r strwythur hwn yn cysylltu â Fforwm Gwytnwch Gogledd Cymru (LRF), sy'n darparu cynllunio cydlynedig a pharodrzydd ar draws pob asiantaeth sy'n gysylltiedig â gweithgareddau diogelu sifil.
- 8.5 Mae rhaglen flynyddol o hyfforddiant ac ymarferion i gynorthwyo staff sydd â rolau penodol o ran trefniadau argyfyngau mawr y Bwrdd Iechyd, gan gyflawni cymwyseddau gorchymyn a rheoli yn unol â safonau galwedigaethol cenedlaethol. Mae hyfforddiant pwrpasol yn ymwneud ag ymateb meddygol cyn ysbyty, dadlygru yn yr ysbyty ac ymwybyddiaeth o barodrzydd am argyfwng. Roedd rhywfaint o darfu ar yr amserlen hyfforddiant ac ymarfer oherwydd yr ymateb parhaus i argyfwng y pandemig, ond, cafodd pecynnau hyfforddiant ar gyfer pob un o'r lefelau ar alwad eu diweddarau a'u cylchredeg i roi cefndir o ran egwyddorion EPRR a manylion am strwythurau ymateb i Covid. Gwnaeth hyfforddiant ailddechrau ar gyfer staff Efydd ac Arian ar alwad ym mis Chwefror 2021 a chafodd sesiynau eu cyflwyno bob wythnos yn ystod mis Chwefror a Mawrth 2021. Gwnaeth ymarferion barhau ar lefel is o dan nawdd y LRF ac mae cynrychiolwyr o'r Bwrdd Iechyd wedi cymryd rhan mewn ymarfer digwyddiad deuol (Mai 2020), ymarfer cysgodi a gwacáu (Tachwedd 2020), a gweithdy marwolaethau torfol (Ionawr 2021). Cafodd sesiwn hyfforddiant 'Wales Gold Lite' ei chyflwyno hefyd ym mis Rhagfyr 2020, a bu'r rhan fwyaf o aelodau'r rota Aur ar alwad yn bresennol.

- 8.6 Cafodd y Polisi Dilyniant Busnes (BC) ei adolygu'n ffurfiol ym mis Tachwedd 2020. Cafodd hyn ei ategu gan raglen waith BC a oedd yn canolbwyntio ar sicrhau bod cynlluniau ar waith ar gyfer gwasanaethau hanfodol, er mwyn caniatáu adferiad o fewn terfynau amser goddefadwy yn dilyn tarfu ar fusnes.
- 8.7 Y Grŵp Argyfyngau Sifil Posibl (CCG) yw fforwm mewnol y Bwrdd sy'n cynnig arweinyddiaeth yn ymwneud â pharodrwydd am argyfyngau iechyd. Mae cylch busnes wedi'i ddatblygu, sy'n dangos sut mae'r CCG yn rhoi sicrwydd a llywodraethu'n ymwneud â pharodrwydd iechyd yn ogystal â chydlynu gwytnwch penodol ar gyfer yr economi iechyd. Trwy gydol yr ymateb i'r argyfwng, mae'r CCG wedi cyfarfod bob mis i ddiwallu anghenion ychwanegol y sefydliad ac i yrru cynllun gwaith EPRR yn ei flaen ac i'w gyflwyno.
- 8.8 Mae rhaglen waith flynyddol ar wytnwch yn ategu at gyflawni dyletswyddau a osodir ar y Bwrdd Iechyd trwy Ddeddf Argyfyngau Sifil Posibl (2004) ac arweiniad cysylltiedig nad yw'n ddeddfwriaethol. Caiff y rhaglen waith ei hadolygu yn y CCG i sicrhau bod y dyletswyddau'n cael eu cyflawni.
- 8.9 Mae Cofrestr Argyfyngau Sifil Posibl ar waith, ynghyd â chofrestrau risg uwch adrannol unigol sy'n cynnig dull ar gyfer adrodd ar risgiau a'u huwchgyfeirio.
- 8.10 Yn dilyn ton gyntaf argyfwng iechyd COVID-19, cafodd rhaglen ôl-drafodaeth ei rhoi ar waith ar draws strwythurau Gorchymyn a Rheoli COVID er mwyn galluogi'r sefydliad i fyfyr y nghylch canfod gwersi a ddysgwyd ac i rannu arfer da o'r digwyddiad. Cafodd y gwersi a ddysgwyd a'r argymhellion a ganfuwyd eu cefnogi gan y Tîm Gweithredol ac maent wedi'u hymgorffori i raglen waith EPRR.

9. Gweithio mewn Partneriaeth

- 9.1 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi sicrhau yn ystod y flwyddyn ei fod yn gweithio'n agos gyda sefydliadau partner, megis awdurdodau lleol a'r sector gwirfoddol, i drafod a mynd i'r afael ag anghydraddoldeb iechyd, hybu ymgysylltu â chymunedau ac i wneud yn fawr o gyfleoedd i weithio ar y cyd. Mae'r sefydliadau partner yn cynnwys:
- Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwlans Cymru;
 - Iechyd Cyhoeddus Cymru;
 - Cyngor Iechyd Cymuned Gogledd Cymru;
 - Awdurdodau Lleol (Ynys Môn, Gwynedd, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam);
 - Cyrff GIG cyfagos yng Nghymru ac yn Lloegr;
 - Y Trydydd Sector, gan gynnwys Cyngorau Gwirfoddol Cymunedol a gwirfoddolwyr lleol;
 - Y Sector Elusennau, yn cynnwys Tenovus, y Groes Goch a Macmillan;
 - Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus/Bwrdd Arwain Rhanbarthol;
 - Grŵp Cydweithredol Gofal Iechyd y Canolbarth;
 - Yr Heddlu;
 - Y Lluoedd Arfog.
- 9.2 Yn ogystal, mae gan y Bwrdd Iechyd gydberthynas waith allweddol â Charchar y Berwyn fel darparwr gwasanaethau gofal iechyd yn y carchar. Mae gan y Bwrdd Iechyd gyfrifoldeb i ddiwallu anghenion iechyd a lles y rheiny sydd yng Ngharchar y Berwyn. Y nod yw cyfrannu at leihau cyfraddau aildroseddu trwy wella iechyd a lles yr unigolion dan sylw.

- 9.3 Wrth reswm, arweiniodd COVID-19 at gydweithio digynsail ag ystod eang o bartneriaid er mwyn mynd i'r afael â heriau fel adeiladu'r tri ysbyty dros dro ar garlam a chynhyrchu cyfarpar diogelu personol (PPE). Mae partneriaid allweddol sydd ynghlwm wrth yr ymateb brys yn cynnwys Iechyd Cyhoeddus Cymru, awdurdodau lleol, y lluoedd arfog, cartrefi gofal, academia, busnesau ac ystod eang o wirfoddolwyr o'r cymunedau a wasanaethir gan y Bwrdd Iechyd. Fel rhan o'r ymateb aml-asiantaethol, mae'r Bwrdd Iechyd yn aelod o'r Grŵp Cydlynw Strategol (SCG) a bu'n gweithio gyda phartneriaid strategol i lansio Profi, Orlhain, Diogelu (TTP). Bydd hyd a lled y cydweithio a ddatblygodd yn ystod yr ymateb i COVID-19 yn cynorthwyo yn y broses o newid a chynllunio wrth i'r Bwrdd Iechyd fynd trwy'r cyfnod o adferiad. Soniodd Swyddfa Archwilio Cymru yn ei Asesiad Strwythuredig 2020, *'ein bod wedi gweld gwelliant o ran gweithio mewn partneriaeth' trwy gydol y pandemig*.

10. Rôl y Bwrdd

10.1 Rôl y Bwrdd yw:

- Ffurio strategaeth ar ran y sefydliad o fewn polisiau a blaenoriaethau cyffredinol Llywodraeth Cymru, gan ymateb i anghenion iechyd y boblogaeth leol;
- Sicrhau atebolrwydd trwy alw'r sefydliad i gyfrif am gyflwyno'r strategaeth a thrwy gael sicrwydd bod y systemau rheoli'n gadarn ac yn ddibynadwy;
- Llunio diwylliant cadarnhaol o ran y Bwrdd a'r sefydliad;
- Cynnal safonau uchel o ran llywodraethu corfforaethol;
- Sicrhau stiwardiaeth ariannol effeithiol.

- 10.2 Mae'r Bwrdd yn gweithredu fel corff sy'n gwneud penderfyniadau corfforaethol. Mae Cyfarwyddwyr Gweithredol ac Aelodau Annibynnol yn aelodau llawn a chyfartal sy'n rhannu cyfrifoldeb corfforaethol am holl benderfyniadau'r Bwrdd. Cefnogir y Bwrdd gan Ysgrifennydd y Bwrdd ac sy'n gweithredu fel prif gynghorydd ar bob agwedd ar lywodraethu yn y Bwrdd Iechyd.

- 10.3 Nodir pwrpas, gweledigaeth, nodau strategol, gwerthoedd a blaenoriaethau'r Bwrdd Iechyd isod. Mae'r rhain wedi'u hadlewyrchu o fewn Strategaeth gyffredinol y Bwrdd Iechyd: Byw'n Iach, Aros yn Iach a'r fframwaith cynllunio, ac mae gwaith yn parhau i'w hymgorffori ar draws y sefydliad ar bob lefel:

Ein Diben

- Gwella iechyd a chynnig gofal ardderchog.

Ein Gweledigaeth

- Byddwn yn gwella iechyd y boblogaeth, gyda phwyslais penodol ar y mwyaf agored i niwed yn ein cymdeithas;
- Byddwn yn gwneud hyn trwy ddatblygu gwasanaeth iechyd integredig, sy'n darparu gofal ardderchog a gynigir mewn partneriaeth â'r cyhoedd a sefydliadau statudol a thrydydd sector eraill;
- Byddwn yn datblygu ein gweithlu fel ei fod â'r sgiliau cywir ac yn gweithredu mewn diwylliant o ddysgu wedi'i drwytho mewn ymchwil.

Ein nodau strategol (fel y'i diffinnir yn Strategaeth Byw'n Iach, Aros yn Iach y Bwrdd Iechyd - sy'n cael ei hadnewyddu ar adeg ysgrifennu'r Datganiad hwn)

- Gwella iechyd a llesiant i bawb a lleihau anghydraddoldeb iechyd;
- Gweithio mewn partneriaeth i gynllunio a chyflwyno mwy o ofal yn agosach i'r cartref;
- Gwella diogelwch a chanlyniadau gofal i gyd-fynd â goreuon y GIG;
- Parchu unigolion a chynnal urddas a gofal;
- Gwranddo ar unigolion a dysgu o'u profiadau;
- Cefnogi, hyfforddi a datblygu ein staff i ragori;
- Defnyddio adnoddau'n ddoeth, gan drawsnewid gwasanaethau trwy arloesi ac ymchwil.

10.4 Mae ein pwrpas, gweledigaeth a nodau, ynghyd â'i flaenoriaethau, yn amlinellu nodau'r Bwrdd. Mae gennym waith pellach i'w wneud i droi'r pethau hyn yn amcanion penodol o ran gwella iechyd y boblogaeth a gwasanaethau iechyd y byddwn yn eu cynnwys yn ein cynlluniau ar gyfer y dyfodol.

Ein Gwerthoedd

- Rhoi dinasyddion yn gyntaf;
- Gweithio gyda'n gilydd;
- Gwerthfawrogi a pharchu ein gilydd;
- Dysgu ac arloesi;
- Cyfathrebu'n agored ac yn onest.

10.5 Bydd ein gwerthoedd yn arwain y ffordd y mae'r Bwrdd yn gweithredu ei fusnes a'r ffordd y bydd ein staff yn ymgysylltu â'r rheiny sy'n defnyddio ein gwasanaethau a'r naill a'r llall i gyflawni ein nodau strategol.

Mewn perthynas â'n blaenoriaethau, roedd y rheiny a amlinellwyd yng Nghynllun Blynnyddol 2020/21 fel a ganlyn:

- Gofal Heb ei Drefnu Diogel;
- Gwasanaethau Hanfodol a Gofal wedi'i Gynllunio;
- Gwasanaethau Iechyd Meddwl;
- Amgylchedd Diogel a Chadarn;
- Deunydd Effeithiol o Adnoddau.

Mae blaenoriaethau diwygiedig a restrwyd yn y Cynllun Blynnyddol drafft ar gyfer 2021-22 fel a ganlyn:

- Ymateb i COVID-19;
- Cryfhau ein ffocws ar lesiant;
- Gofal cychwynnol a chymunedol;
- Gwella mynediad at lwybrau gofal wedi'u cynllunio sy'n brydlon;
- Gwella llwybrau gofal heb ei drefnu;
- Integreiddio a gwella gwasanaethau iechyd meddwl.

Mae'r blaenoriaethau wedi'u hategu gan ddeilliannau/galluogwyr allweddol:

- Gwneud defnydd effeithiol a chynaliadwy o adnoddau;
- Trawsnewid gwella;
- Alinio ein pobl yn effeithiol.

11. Cyfansoddiad y Bwrdd

- 11.1 Mae'r Bwrdd wedi'i gyfansoddi i gydymffurfio â Rheoliadau Byrddau Iechyd Lleol (Cyfansoddiad, Aelodaeth a Gweithdrefnau) (Cymru) 2009, sydd wedi'u hadlewyrchu yn ei Orchmynion Sefydlog.
- 11.2 Mae'r Bwrdd yn cyfarfod yn ddeufisol ac mae'n cynnwys y Cadeirydd, deg Aelod Annibynnol (AA), tri Aelod Cysylltiol, y Prif Weithredwr ac wyth Cyfarwyddwr Gweithredol. Mae Ysgrifennydd y Bwrdd yn bresennol fel prif ymgynghorydd llywodraethu. Mae lle gwag i Aelod Annibynnol ers Tachwedd 2020.

12. Effeithiolrwydd a Safonau'r Bwrdd

- 12.1 Er mwyn gwella ei effeithiolrwydd a chwrdd â dyheadau o ran didwylledd ac atebolrwydd, mae'r Bwrdd yn anelu at fod yn dryloyw ynghylch y penderfyniadau y mae'n ei wneud a'r ffordd mae'n gweithredu. Caiff y rhan fwyaf o gyfarfodydd y Bwrdd a'r Pwyllgor eu cynnal yn gyhoeddus fel arfer, er bod y pandemig wedi golygu bod angen trefniadau gwahanol yn ystod 2020/21 (gweler adran 2.8).
- 12.2 Mae gan holl Aelodau'r Bwrdd gyfrifoldeb i gadw at egwyddorion bywyd cyhoeddus Nolan ac mae'n rhaid iddynt gadw at y Cod Ymddygiad ar gyfer Cyrff y GIG. Mae system electronig gadarn ar waith i ddatgan buddiannau ynghyd â rhoddion a lletygarwch.
- 12.3 Mae gofyn i Aelodau'r Bwrdd ddatgan unrhyw fuddiannau ar ddechrau cyfarfodydd y Bwrdd ac i gwblhau ffurflen bob blwyddyn, a phryd bynnag y bydd unrhyw newidiadau i'w hamgylchiadau'n digwydd. Mae'n ofynnol hefyd i Aelodau'r Bwrdd ddatgelu rhoddion a lletygarwch a dderbynnir neu a gynigir, yn unol â chanllawiau penodol. Cofnodir datganiadau ar y rhestr gorfforaethol, sydd ar gael i'r cyhoedd eu gweld drwy Swyddfa Ysgrifennydd y Bwrdd. Mae Polisi Safonau Ymddygiad Busnes a'r system datgan electronig (a lansiwyd ym mis Tachwedd 2016) wedi parhau i aeddfedu.
- 12.4 Er budd llywodraethu, craffu a herio da, mae pob Pwyllgor yn y Bwrdd Iechyd yn cael eu cadeirio gan Aelod Annibynnol.
- 12.5 Caiff cylch busnes / cynllun gwaith blynyddol y Bwrdd ei adolygu a'i ddiweddarau'n rheolaidd, yn ôl yr angen, yn barhaus. Mae'r cylch busnes ar gael ar wefan y Bwrdd [yma: https://bcuhb.nhs.wales/about-us/governance-and-assurance/annual-plan-of-board-business/annual-plan-of-board-business/board-annual-cycle-of-business-sept-2020-pdf/](https://bcuhb.nhs.wales/about-us/governance-and-assurance/annual-plan-of-board-business/annual-plan-of-board-business/board-annual-cycle-of-business-sept-2020-pdf/)

13. Datblygiad y Bwrdd

- 13.1 Yn dilyn ymarfer tendro, penodwyd 'Cronfa'r Brenin' i gyflwyno rhaglen bwrpasol i ddatblygu'r bwrdd er mwyn adeiladu ar waith a wnaed eisoes yn y blynyddoedd diwethaf. Yn anffodus, oherwydd y pandemig, cafodd y rhaglen ei gohirio yn ystod 2020-21, a dim ond tair sesiwn a gafodd eu cynnal yn ystod y flwyddyn. Fodd bynnag, mae'r Bwrdd wedi parhau i gynnal gweithdai a sesiynau briffio ar gyfer y Bwrdd sydd â'r bwriad o gyflwyno hyfforddiant craidd ac i ddiweddarau aelodau ynghylch materion strategol allweddol neu faterion yn ymwneud â gwasanaethau. Cafodd ymarfer tendro pellach ei gynnal tuag at ddiwedd y flwyddyn ariannol gyda'r bwriad o sicrhau rhaglen datblygu pwrpasol pellach ar gyfer y Bwrdd, i ddechrau'n gynnar yn y flwyddyn ariannol newydd 2021/22.

14. Trefniadau'r Bwrdd a Phwyllgorau

- 14.1 Rôl Grŵp Rheoli Busnes (CBMG) y Bwrdd Iechyd yw goruchwyllo cyfathrebu effeithiol rhwng ei bwyllgorau. Mae hyn yn osgoi dyblygu ac yn sicrhau bod busnes yn cael ei reoli'n effeithiol ac effeithlon trwy fframwaith llywodraethu, gan gwrdd â gofynion statudol ac ystyried arferion gorau sy'n dod i'r amlwg. Mae cyfarfodydd y CBMG yn parhau i fod ar gael, ond cafodd rhai ohonynt eu dirwyn i ben yn ystod y flwyddyn o ystyried y pandemig.

Mae strwythur pwyllgorau'r Bwrdd ar gyfer 2020/21 wedi parhau i fod yn sefydlog (er bod rhai cyfarfodydd wedi'u dirwyn i ben a bod grwpiau ychwanegol wedi'u creu fel rhan o'r ymateb i'r pandemig), yn cynnwys wyth pwyllgor a dau is-bwyllgor, sef:

- Pwyllgor Archwilio;
- Pwyllgor Tâl a Thelerau Gwasanaeth;
- Pwyllgor Deddf Iechyd Meddwl gyda'i Is-bwyllgor Pŵer Rhyddhau Deddf Iechyd Meddwl;
- Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad (F&P);
- Pwyllgor Gwybodaeth Ddigidol a Llywodraethu (wedi'i ailenwi o'r Pwyllgor Llywodraethu Gwybodaeth a Gwybodeg);
- Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad;
- Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth;
- Pwyllgor Cronfeydd Elusennol, gyda'i Is-bwyllgor Grŵp Cyngori Cronfeydd Elusennol.

Aelodaeth Pwyllgor / Is-bwyllgor fel y'i nodir yn Atodiad 1.

Manylir ar bresenoldeb aelodau'r Bwrdd Iechyd yng Nghyfarfodydd y Bwrdd yn Atodiad 2. Manylir ar gyfarfodydd y Bwrdd a Phwyllgorau a gynhelir drwy gydol y flwyddyn yn Atodiad 3.

- 14.2 Cafodd adolygiad ei gwblhau yn ystod y flwyddyn o'r strwythur llywodraethu ansawdd yn unol â thrafodaethau a gynhaliwyd cyn COVID-19, yn cynnwys ystyriaeth benodol o'r Grŵp Ansawdd a Diogelwch. Roedd y gwaith hwn yn rhan o Gynllun Gweithredu Hunanasesu Llywodraethu Ansawdd o Ionawr 2020. Cylch gwaith a phwrpas yr adolygiad oedd egluro ymhellach y sicrwydd a oedd ei angen gan y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad (QSE) o ran gweithio yn unol â'i swyddogaeth a'i awdurdod dirprwyedig gan y Bwrdd. Roedd hyn yn cynnwys rhesymoli llif gwybodaeth ac adrodd wrth y Pwyllgor QSE. Mae'r Grwpiau a ddaeth yn weithredol o 01.10.20, fel y'i dilyswyd gan y Pwyllgor QSE ym mis Awst 2020, fel a ganlyn:

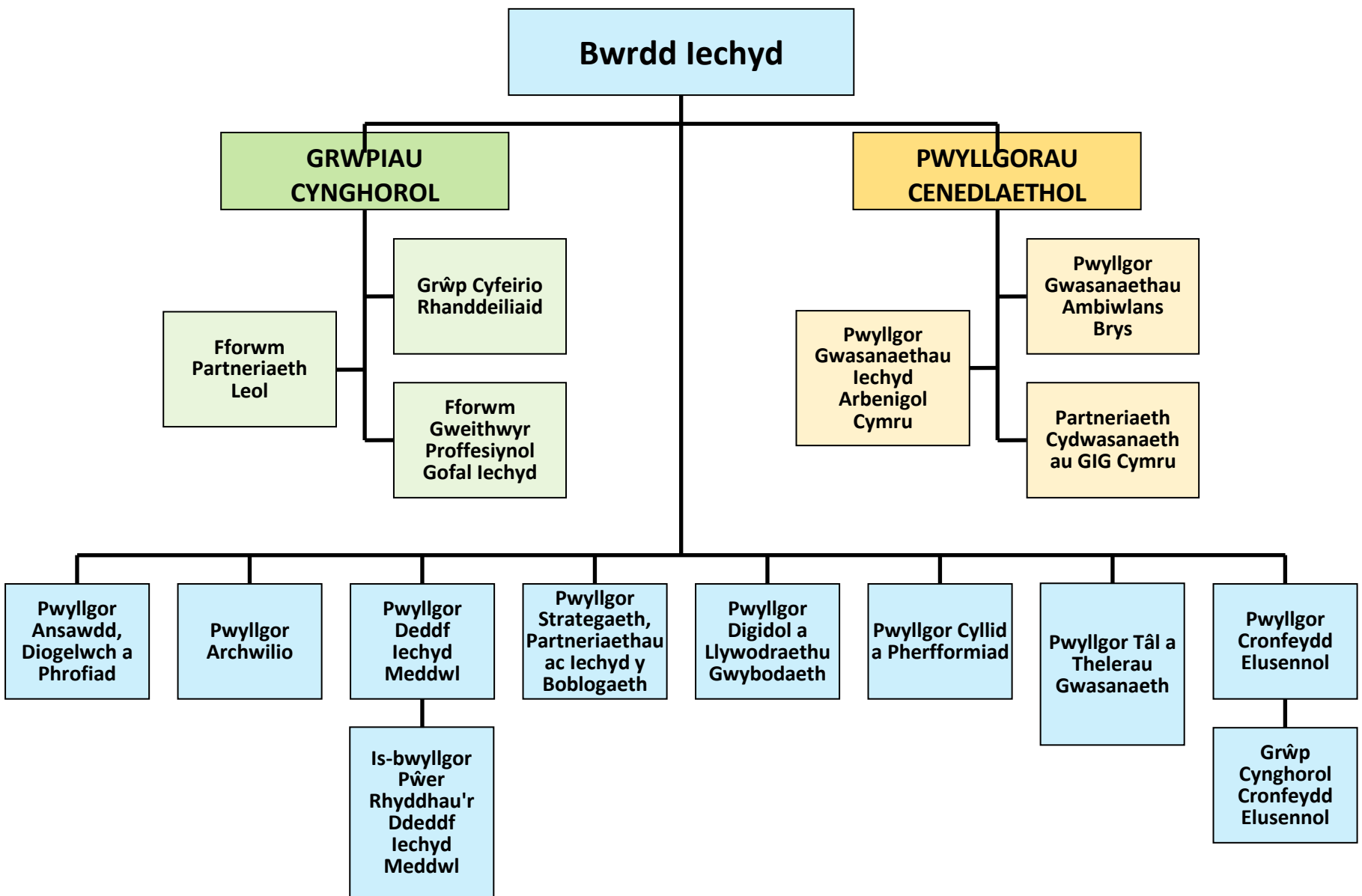
- Grŵp Diogelwch ac Ansawdd Cleifion;
- Grŵp Effeithiolrwydd Clinigol;
- Grŵp Profiad Cleifion a Gofalwyr; a
- Grŵp Iechyd a Diogelwch Galwedigaethol Strategol.

- 14.3 Yn ogystal â phwyllgorau ffurfiol y Bwrdd, mae gan y Bwrdd lechyd dri Grŵp Cyngorol, fel y dengys y diagram o'r strwythur yn Ffigur 1 isod. Mae'r grwpiau hyn yn helpu'r Bwrdd i gyflawni ei ddyletswydd statudol i ystyried sylwadau gan y gymuned y mae'n ei gwasanaethu a rhanddeiliaid allweddol eraill. Y tri grŵp yw: Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid (SRG), Fforwm Gweithwyr Gofal Iechyd Proffesiynol (HPF) a'r Fforwm Partneriaeth Leol (LPF). Caiff dau o Gadeiryddion y Grŵp Cyngorol eu gwahodd i fynychu'r Bwrdd a phwyllgorau fel a ganlyn:
- Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau - Cadeirydd HPF;
 - Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth - Cadeirydd y SRG;
 - Bwrdd Iechyd - Cadeiryddion HPF ac SRG fel Aelodau Cysylltiol o'r Bwrdd.
- 14.4 Mae Cadeiryddion Pwyllgor yn rhoi adroddiadau sicrwydd ysgrifenedig i'r Bwrdd ar ôl pob cyfarfod pwyllgor, gan amlygu materion o bwys ac unrhyw risgiau allweddol. Mae adroddiadau'r Cadeiryddion hyn yn cael eu cyhoeddi gyda phapurau'r Bwrdd lechyd. Mae gofyn i bob Pwyllgor o'r Bwrdd ac i bob Grŵp Cyngorol lunio adroddiad blynyddol sy'n cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio, gydag adroddiad sicrwydd cyffredinol yn cael ei baratoi'n ddiweddarach gan y Pwyllgor Archwilio ar gyfer y Bwrdd. Roedd y materion arwyddocaol a ystyriwyd gan y pwyllgorau, ac enghreifftiau o weithredoedd a gymerwyd yn ystod 2020/21 fel y'i hamlinellir yn adran 14.10 ymlaen. Mae'r materion allweddol hyn yn ymddangos fel uchafbwyntiau yn Adroddiadau Sicrwydd Cadeiryddion y Pwyllgorau. Mae adolygiad sylfaenol o Strwythur Pwyllgorau'r Bwrdd wedi'i gynnal yn ystod y flwyddyn a disgwylir iddo ddod i ben yn ystod Chwarter 1 yn 2021-22.
- 14.5 Yn ogystal â'r Strwythur Pwyllgor ffurfiol, ar 12.3.20, rhoddodd y Bwrdd lechyd strwythurau gorchymyn a rheoli ar waith yn dilyn model Aur, Arian ac Efydd (is-ranbarthol). Gwnaeth y Bwrdd lechyd sefydlu 'Cabinet' hefyd yn cynnwys tri aelod annibynnol a thri swyddog gweithredol i oruchwylio'r ymateb ac i ganiatáu penderfynu a chraffu prydlon. Cafodd 11 ffrwd waith bellach eu sefydlu yn y strwythur gorchymyn i fynd i'r afael â heriau penodol ond arwyddocaol. Erbyn dechrau Ebrill 2020, roedd y Bwrdd lechyd wedi datblygu strategaeth COVID-19 a chytuno arni. Roedd y strategaeth hon yn helpu i lunio a ffocysu'r gwaith ymhellach gan gynnwys y ffrydiau gwaith sydd newydd eu creu er mwyn helpu i gydlynu'r gweithredoedd sydd eu hangen. Bryd hynny, gwnaeth y Bwrdd lechyd gyflwyno Grŵp Gorchymyn Covid hefyd o fewn y strwythur ymateb i'r pandemig. Roedd y grŵp hwn yn galluogi'r Tîm Gweithredol cyfan i arolygu cyfanrwydd yr ymateb i COVID-19. Roedd y grŵp yn caniatáu cadw arolygu ymateb y pandemig ar wahân i 'fusnes arferol' y Tîm Gweithredol gan ganiatáu mwy o amser a ffocws ar faterion COVID-19 penodol.
- 14.6 Roedd diwygiadau i drefniadau llywodraethu a rheoli'r Bwrdd lechyd yn ategu at benderfynu cyflym gan gynnal craffu angenrheidiol. Roedd y strwythur yn glir ac roedd yn llwyddiannus o ran helpu'r Bwrdd lechyd i ymateb i heriau brys a sylweddol. Gwnaeth y Bwrdd lechyd ddatblygu adrodd ar sefyllfaoedd dyddiol o ran COVID-19 (sitrep) a oedd yn cynnwys niferoedd/tueddiadau derbyn i ysbytai gan gynnwys cyfraddau llenwi gwelyau llym, cyfraddau llenwi gwelyau gofal critigol, oedi o ran trosglwyddo gofal, capasiti'r gweithlu ac absenoldeb oherwydd salwch. Ar 15.4.20, gwnaeth y Bwrdd ystyried arweiniad Llywodraeth Cymru ar gyflawni cyfrifoldebau pwyllgorau'r Bwrdd yn ystod COVID-19. Yn unol ag arweiniad, cymeradwyodd y Bwrdd newidiadau dros dro i'w Orchmynion Sefydlog a oedd yn cynnwys gohirio ei bwyllgorau ar wahân i'r Pwyllgor Archwilio a'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch. Gwnaeth y Bwrdd lechyd hefyd leihau hyd a lled yr agendâu i ganolbwyntio ar risgiau a materion allweddol yn ymwneud â COVID-19 a busnes hanfodol. Gwnaeth gorchmynion sefydlog diwygiedig fanylu'n briodol ar y trefniadau amgen ar gyfer y pwyllgorau a oedd wedi'u 'dirwyn i ben', gan nodi pa bwyllgorau fyddai'n gyfrifol am ystyried eitemau brys allweddol, gan wneud penderfyniadau ac awdurdodi gwariant (gweler adrannau 2.7 a 21).

- 14.7 Yn yr un cyfarfod ym mis Ebrill 2020, cymeradwyodd y Bwrdd ymagwedd ddiwygiedig tuag at benderfyniadau. Roedd hyn yn ei gwneud yn ofynnol, lle bo'n bosibl, y byddai'r Bwrdd llawn yn parhau i fod yn gyfrifol am benderfyniadau. Pe na bai'r Bwrdd llawn ar gael, gweithredu penderfyniadau gyda chworwm o dri gweithredwr a thri aelod annibynnol a allai gael eu cynnull ar garlam i graffu ar benderfyniadau ac i'w hawdurdodi. Byddai 'Gweithred y Cadeirydd' yn cael ei defnyddio fel dewis olaf a byddai'n cael ei chofnodi a'i dilysu. Yn ystod ei ymateb i'r pandemig, roedd gofyn i'r Bwrdd lechyd ddefnyddio gweithred y cadeirydd ar gyfer nifer fach o benderfyniadau, er enghraifft, o ran cymeradwyo ysbytai maes. Adroddwyd ynghylch gweithredoedd y cadeirydd wrth y Bwrdd yn ei gyfarfodydd ar 14.5.20 a 23.7.20 yn unol â 'Dull Gweithredu Safonol ar Weithred y Cadeirydd yn ystod COVID-19' a gymeradwywyd gan y Bwrdd. Gwnaeth y Bwrdd lechyd hefyd gyflwyno cofnodion ar benderfyniadau'n ymwneud â gorchymyn a rheoli a ffrydiau gwaith i ddarparu tystiolaeth a chyfiawnhad dros benderfyniadau sy'n cael eu gwneud. Adroddwyd ynghylch y cofnodion ar benderfyniadau'n rheolaidd wrth y strwythur Gorchymyn ac aed â nhw i gyfarfodydd briffio'r bwrdd. Cafodd strwythur gorchymyn COVID-19 ei ddirwyn i ben o 22.6.20, a chafodd trefniadau busnes arferol eu hailsefydlu.
- 14.8 Fodd bynnag, oherwydd cyrhaeddiad ail don COVID-19, rhoddodd y Bwrdd cyfarfodydd y Cabinet ar waith o fis Tachwedd 2020. Cafodd Cylch Gorchwyl diwygiedig y Cabinet ei gymeradwyo gan weithred y Cadeirydd ac fe'i hadroddwyd wrth gyfarfod y Bwrdd ym mis Tachwedd 2020 mewn sesiwn gyhoeddus. Er mwyn parhau i gryfhau trefniadau tryloywder ac adrodd, lluniwyd Adroddiad Sicrwydd y Cadeirydd yn manylu ar waith y Cabinet ac adroddir arno wrth Gyfarfod o'r Bwrdd Cyhoeddus yn gyffredin gyda'r ymagwedd tuag at Adroddiadau Sicrwydd Cadeiryddion Pwyllgorau, o fis Mawrth 2021. Yn ystod y cyfnod hwn, gwnaeth y Prif Weithredwr barhau i ddefnyddio penderfyniadau trwy'r Tîm Gweithredol Rheoli Digwyddiadau (EIMT) sefydledig. Gwnaeth yr EIMT gyfarfod bob dydd yn y lle cyntaf. Gwnaeth adrodd ar y sefyllfa ddyddiol gyda COVID-19 (sitrep) barhau hefyd. Mae'r EIMT yn adrodd yn ffurfiol wrth y Tîm Gweithredol sy'n parhau i gyfarfod bob wythnos.
- 14.9 Mae'r strwythur EIMT yn parhau i weithio o fewn Gorchmynion Sefydlog a'r Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a gymeradwywyd gan y Bwrdd ac i gyfeirio penderfyniadau priodol at y Bwrdd i'w cymeradwyo a'u dilysu. Cafodd Uned Cydlynu'r Coronafeirws ei sefydlu hefyd sy'n darparu mecanwaith o ran arolygu ac olrhain penderfyniadau'n ymwneud â COVID-19 yn effeithiol. Cytunwyd ar bwrpas yr EIMT fel isod:
- Sicrhau bod modd arolygu rhaglenni gweithgarwch allweddol ar lefel weithredol;
 - Rhoi cyfarwyddyd a chymorth o ran gweithredoedd sy'n cael eu cymryd neu sydd eu hangen ar lefel dactegol a gweithredol;
 - Gwneud penderfyniadau allweddol a'u cofnodi'n seiliedig ar asesu risg clir;
 - Mynd i'r afael â materion sy'n cael eu huwchgyfeirio o lefel dactegol a chanfod materion i'w huwchgyfeirio i'r Grŵp Cydlynu Strategol (SCG) neu'r Bwrdd;
 - Sicrhau bod modd briffio'r Bwrdd a phartneriaid (trwy SCG) yn glir, yn gryno ac yn brydlon.

Mae'r strwythur hwn yn dal i fod ar waith ar adeg ysgrifennu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn er bod cyfarfodydd y Cabinet ac EIMT yn cael eu cynnal yn llai aml.

Ffigur 1: Strwythur Pwyllgorau a Grwpiau Cynghorol y Bwrdd Iechyd

14.10 Pwyllgor Archwilio

Rôl a phwrpas y Pwyllgor Archwilio yw cynghori a rhoi sicrwydd i'r Bwrdd a minnau fel Swyddog Atebol o ran p'un a oes trefniadau effeithiol ar waith - trwy gynllunio a gweithredu system sicrwydd y Bwrdd Iechyd - i ategu at benderfyniadau. Mae'n rhaid hefyd i'r trefniadau fod yn effeithiol i sicrhau bod modd cyflawni amcanion y sefydliad, yn unol â safonau llywodraethu da a bennir ar gyfer y GIG yng Nghymru. Lle bo'n briodol, mae'r Pwyllgor yn gyfrifol am gynghori ar ble, a sut, y gellir cryfhau'r fframwaith sicrwydd ymhellach.

14.11 Mae materion allweddol sydd wedi codi yn ystod y flwyddyn ac y mae'r Pwyllgor wedi mynd i'r afael â nhw wedi'u hamlinellu isod:

- Roedd un o themâu mwyaf arwyddocaol cyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn yn ymwneud â risgiau sy'n gysylltiedig â COVID-19. Nododd y Pwyllgor yr effaith ar fusnes y pwyllgor (busnes sydd ei angen yn unol â'r Gorchmynion Sefydlog a'r Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog) yn ogystal â'r effaith i archwilywyr a'u gallu i weithredu eu cynlluniau archwilio.
- Erbyn hyn, derbynnir adroddiad Amserlen o Hawliadau Clinigol newydd ym mhob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio. Mae'r adroddiad yn rhoi sicrwydd ynghylch y prosesau sydd ar waith i arolygu a chymeradwyo'r holl hawliadau sy'n cael eu talu dros £50,000.
- Mae cofnod newydd o fethiannau ar gyfer pwyllgorau'n caniatáu arolygu methiannau o ran Gorchmynion Sefydlog, er enghraifft, y rhai sy'n ymwneud â chyhoeddi papurau Pwyllgorau, lle nad yw prydlondeb yn unol â Gorchmynion Sefydlog; derbynnir yr adroddiad ym mhob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio.
- Mae system TeamMate yn parhau i gael ei defnyddio i reoli'r holl argymhellion Archwilio Mewnol a Swyddfa Archwilio Cymru. Mae'r Pwyllgor Archwilio yn parhau i ddal Gweithredwyr i gyfrif trwy ei gwneud yn ofynnol iddynt fynychu cyfarfodydd i gyflwyno tystiolaeth o gynnydd gweithredu materion allweddol, at ddibenion sicrwydd.
- Gwnaeth y Pwyllgor Archwilio gymeradwyo'r Strategaeth/Polisi Rheoli Risg yn y cyfarfod ym mis Mehefin.
- Cafodd cyfarfod eithriadol o'r Pwyllgor Archwilio ei gynnal ym mis Gorffennaf i drafod materion sy'n codi yn Adroddiad yr Archwilydd Cyffredinol ar Adnewyddu Ysbyty Glan Clwyd (YGC). Gwnaeth yr adroddiad, a chraffu gan y Pwyllgor Archwilio, dynnu sylw at nifer o feysydd i'w gwella. Ers hynny, mae'r Bwrdd Iechyd a Llywodraeth Cymru wedi cymryd camau sylweddol i gryfhau eu hymagweddau tuag at reoli a chymeradwyo prosiectau cyfalaf.
- Derbyniodd y Pwyllgor Archwilio y Fframwaith Sicrwydd Deddfwriaeth ym mis Mawrth a mis Medi a nododd fod Grŵp Gorchwyl a Gorffen wedi ymgynnull i asesu gofynion y ddyletswydd gymdeithasol-economaidd (y ceir darpariaeth ar ei chyfer trwy bwerau Deddf Cydraddoldeb 2010) er bod dechrau'r ddyletswydd wedi'i gohirio oherwydd COVID-19 a byddai'n dod i rym bellach ar 31.3.21.
- Gwnaeth y Pwyllgor Archwilio dderbyn a chymeradwyo'r Fframwaith Perfformiad ac Atebolrwydd a chytunodd i adolygu'r effaith a'r effeithiolrwydd ym mis Medi 2021.
- Gwnaeth y Pwyllgor Archwilio dderbyn a chymeradwyo strwythur/fformat Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd yn y cyfarfod ym mis Rhagfyr. Cafodd y Gofrestr Risg Gorfforaethol ei derbyn a'i hadolygu hefyd yn y cyfarfod ym mis Rhagfyr.
- Cafodd y Cynllun Archwilio Clinigol ei gymeradwyo gan y Pwyllgor Archwilio ym mis Rhagfyr.

- Ym mis Rhagfyr, derbyniodd y Pwyllgor Archwilio Adroddiad Ailddatblygu Ablett a oedd wedi'i baratoi ar ôl i Aelodau'r Bwrdd fynegi pryderon o ganlyniad i fod yn ymwybodol o newid yn opsiwn ffafriedig bwrdd y prosiect trwy nodiadau briffio'r cyfryngau sy'n gysylltiedig â phroses ymgeisio cynllunio ymlaen llaw sydd wedi'i mandadu'n genedlaethol ac sydd newydd ei chyflwyno. Er bod y polisi wedi'i ddilyn, nododd y Pwyllgor Archwilio y dylai'r Uwch Swyddog Cyfrifol (SRO) fod wedi bod yn Gyfarwyddwr Gweithredol. Nododd Arweinydd Archwilio Perfformiad, Swyddfa Archwilio Cymru, fod yr adroddiad yn enghraifft dda o drefniadau rheoli mewnol.

Mae'r Pwyllgor yn cynnal cofnod o weithredoedd er mwyn olrhain ymatebion i faterion sy'n cael eu canfod yn ystod cyfarfodydd.

Mae cofnodion a phapurau o gyfarfod y Pwyllgor ar gael [yma](https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-archwilio/) (<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-archwilio/>).

14.12 Pwyllgor Cronfeydd Elusennol

Diben Pwyllgor Cronfeydd Elusennol y Bwrdd Iechyd yw gwneud trefniadau a'u monitro o ran rheoli a llywio Cronfeydd Elusennol y Bwrdd Iechyd. Awyr Las yw elusen ambarél y Bwrdd Iechyd am dros 425 o gronfeydd elusennol sydd gyda'i gilydd yn cefnogi pob ward, uned, adran, arbenigedd a phrosiect cymunedol ar draws ardal Gogledd Cymru sy'n cael eu gwasanaethu gan y Bwrdd Iechyd. Mae Awyr Las, yn darparu gwasanaethau ychwanegol sy'n mynd y tu hwnt i'r hyn y mae'r GIG yn ei ariannu. Mae rhoddion gan y cyhoedd yn gwneud gwahaniaeth sylweddol i'r gofal a'r driniaeth y gall staff eu darparu.

14.13 Mae enghreifftiau o rai o'r prif faterion sydd wedi codi yn ystod y flwyddyn ac y mae'r Pwyllgor wedi mynd i'r afael â nhw wedi'u hamlinellu isod:

- Cymeradwyodd y Pwyllgor adroddiad Blynnyddol a Chyfrifon yr elusen ar gyfer 2019/20. Nodwyd bod gan Awyr Las incwm am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2020, hyd at gyfanswm o £2.6m, roedd y gwariant yn £2.5m, gyda cholled o fuddsoddiadau o £0.3m, gan roi gostyngiad net o £0.2m mewn cronfeydd. Roedd y gwariant yn cynnwys grantiau gwerth £2.2m, a roddwyd i ymchwil, hyfforddiant, offer a gwella amgylcheddau gofal iechyd.
- Croesawodd y Pwyllgor sefydliad apêl a chronfa COVID-19, i ganiatáu i gleifion, cefnogwyr a'r cyhoedd gyfrannu at yr anghenion penodol sy'n codi o'r pandemig. Cymeradwyodd y Pwyllgor broses grantiau COVID-19, i sicrhau bod gwasanaethau ac adrannau ar draws y Bwrdd Iechyd yn gallu cael mynediad at y rhoddion hyn.
- O ganlyniad i'r pandemig COVID-19, symudodd y Pwyllgor gymeradwyaeth pob cais am grant elusennol yn rhithwir, y tu allan i gyfarfodydd y Pwyllgor. Roedd hyn yn sicrhau y gellid cael mynediad at gyllid i helpu i gefnogi staff a chleifion yn brydlon, pan oedd ei angen fwyaf.
- Cymeradwyodd y Pwyllgor i bortffolio buddsoddi'r elusen gael ei drosglwyddo i Brewin Dolphin, a fydd yn gweithredu fel Rheolwyr Buddsoddi'r elusen yn dilyn proses dendro gadarn. Achubodd y Pwyllgor ar y cyfle hwn i gychwyn adolygiad a chryfhau Polisi Buddsoddi Moesegol yr elusen, er mwyn sicrhau bod yr elusen yn buddsoddi mewn ffordd sy'n adlewyrchu gwerthoedd ac ethos y Bwrdd Iechyd ac nad yw'n mynd yn groes i'w nodau.

- Bu'r Pwyllgor yn monitro perfformiad portffolio buddsoddi'r elusen yn agos trwy gydol y flwyddyn, yng ngoleuni effaith y pandemig ar farchnadoedd ariannol. Arweiniodd COVID-19 at gwymp sylweddol yn y farchnad stoc ar ddiwedd y flwyddyn ariannol 2019/20, gan arwain at golledion ym mhrisiant y portffolio. Fodd bynnag, mae 2020/21 wedi gweld perfformiad cryf yn y portffolio ac mae'r colledion a gafwyd y llynedd wedi'u hadennill.
- Gwnaeth y Pwyllgor gymeradwyo Polisi Cronfeydd wrth Gefn diwygiedig yr elusen, a oedd yn cynyddu lefel darged y cronfeydd wrth gefn fesul £77,000 i £2,888,000.

Mae'r Pwyllgor yn cadw cofnod gweithredu er mwyn olrhain ymatebion i faterion a ddynodwyd yn ystod cyfarfodydd.

Mae cofnodion a phapurau o gyfarfod y Pwyllgor ar gael [yma](https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-cronfeydd-elusennol/) (<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-cronfeydd-elusennol/>).

14.14 Pwyllgor y Ddeddf Iechyd Meddwl (MHAC)

Diben Pwyllgor Deddf Iechyd Meddwl Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yw sicrhau bod y Bwrdd Iechyd yn bodloni holl ofynion Deddf Iechyd Meddwl 1983 (fel y'i diwygiwyd).

Mae enghreifftiau o rai o'r prif faterion sydd wedi codi yn ystod y flwyddyn ac y mae'r Pwyllgor wedi mynd i'r afael â nhw wedi'u hamlinellu isod:

- Derbyniwyd ac adolygwyd adroddiadau perfformiad Deddf Iechyd Meddwl (*gan gynnwys cydymffurfio yn erbyn gofynion deddfwriaethol a gweithgarwch yr adran*) ym mhob cyfarfod.
- Derbyniwyd ac adolygwyd gwybodaeth fonitro Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru ym mhob cyfarfod.
- O ganlyniad i weithio mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol, y Gwasanaeth Prawf a Heddlu Gogledd Cymru, dangosodd data a ddarparwyd gan y Gwasanaeth Cyswllt Cyfiawnder Troseddol welliannau yn y defnydd priodol o adrannau 136s.
- Mynegwyd pryderon ynghylch gwendidau yn ymwneud â cheisiadau Diogelu Rhag Colli Rhyddid. Mae cais wedi'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru am arian i greu pecyn hyfforddi a chynhyrchwyd Gweithdrefn Weithredu Safonol, gyda'r bwriad o gryfhau'r broses.
- Roedd y Pwyllgor yn pryderu am y diffyg cynnydd yn ymwneud ag argaeledd meddygon adran 12 (2). Sefydlwyd Grŵp Gorchwyl a Gorffen, dan arweiniad Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd Cyhoeddus (sydd bellach wedi'i ddynodi'n Arweinydd Gweithredol ar gyfer iechyd meddwl ac anableddau dysgu), i ddatblygu cynnig manwl ar y camau nesaf wrth fynd i'r afael â'r problemau gydag argaeledd.
- Uwch gyfeiriwyd mater at y Bwrdd ynghylch digonolrwydd cyflenwi y tu allan i oriau gan ymarferwyr Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc (CAMHS). Roedd y pryderon yn ymwneud yn benodol â'r rheini o dan 15 oed, ac anawsterau recriwtio parhaus ac argaeledd clinigwyr CAMHS.
- Roedd y Pwyllgor yn falch o nodi bod gwaith y Rheolwyr Cyswllt Ysbyty, trwy gydol y pandemig, wedi parhau drwy ddefnyddio llwyfannau rhithwir.
- Adolygwyd y cylch gorchwyl a'r trefniadau adrodd ar gyfer Pwyllgor y Ddeddf Iechyd Meddwl a'r Is-bwyllgor Grym Rhyddhau fel rhan o adolygiad llywodraethu'r Bwrdd Iechyd.

Mae'r Pwyllgor yn cadw cofnod gweithredu er mwyn olrhain ymatebion i faterion a ddynodwyd yn ystod cyfarfodydd.

Mae cofnodion a phapurau o gyfarfod y Pwyllgor ar gael [yma](https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-deddf-iechyd-meddwl/).
(<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-deddf-iechyd-meddwl/>).

14.15 Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad

Pwrpas y Pwyllgor yw cynghori a sicrhau'r Bwrdd i gyflawni ei gyfrifoldebau o ran rheolaeth ariannol, rheoli perfformiad ac atebolrwydd, gwariant cyfalaf a chyfalaf gwaith yn ogystal â gweithlu gwasanaethau iechyd.

Yn ystod pandemig COVID-19, parhaodd y Pwyllgor i gyfarfod yn rheolaidd, ac eithrio mis Ebrill a mis Mai. Mewn ymateb i allu a blaenoriaethau sefydliadol, cafodd agendâu rhai o'r cyfarfodydd eu symleiddio a chreu pwyslais newydd, ond cynhaliodd y Pwyllgor ei brif bwyslais ar faterion cyllid a pherfformiad.

Yn ystod 2020-21 parhaodd y Pwyllgor i dderbyn ystod o eitemau sefydlog a rheolaidd yn unol â'i gylch busnes, ynghyd â materion eraill y cytunwyd arnynt trwy'r broses gosod agenda gyda'r Cadeirydd a'r Prif Weithredwr. Roedd y materion allweddol a ystyriwyd gan y Pwyllgor yn 2020-21 a'r camau a gymerwyd i fonitro a lliniaru'r risgiau sy'n dilyn fel a ganlyn:

- O ran cyllid, datblygwyd monitro ariannol yn ystod y flwyddyn wrth i'r adroddiad cyllid gael ei ddiwygio a'i ddatblygu. Achosodd pandemig COVID-19 risg sylweddol i'r cynllun ariannol a oedd yn cynnwys anweddolrwydd o ran amcangyfrifon cost TTP, y rhaglen frechu a hefyd ysbytai dros dro. Roedd ansicrwydd darpariaeth cyllid fel ymateb i COVID-19 gan Lywodraeth Cymru yn golygu bod angen sefydlu mecanweithiau adrodd ychwanegol ac roedd adroddiadau gwariant COVID-19 pwrpasol wedi'u cynnwys yn yr adroddiad cyllid.
- Yn ogystal â'r uchod, effeithiwyd ar raglen gynilion y Bwrdd Iechyd a rhoddwyd sicrwydd bod cynnydd yn erbyn cynllun gweithredu yn cael ei fonitro'n agos. Cyfarwyddodd y Pwyllgor hefyd y dylid adrodd ar wahân i'r cyllid perfformiad a ddarperir gan Lywodraeth Cymru yn yr adroddiad cyllid er mwyn sicrhau monitro gwariant yn effeithiol.
- O ran perfformiad, roedd gan y Pwyllgor olwg da ar effaith COVID-19 ar restrau aros, gofal wedi'i drefnu a pherfformiad gofal heb ei drefnu; cyflwynwyd adrannau COVID-19 pwrpasol i'r adroddiad Ansawdd a Pherfformiad (QaP) sydd newydd ei ddatblygu er mwyn monitro'r meysydd hyn yn agos. Darparwyd adroddiadau ar ofal wedi'i drefnu a gofal heb ei drefnu i bob cyfarfod i fonitro cynnydd a gwelliannau posibl.
- Ystyriodd y Pwyllgor ffyrdd trawsnewidiol o weithio i wella gwasanaethau; trafodwyd y potensial ar gyfer canolfan ddiagnostig a thriniaeth (DTC), a arweiniodd at baratoi Achos Strategol Amlinellol i'r Bwrdd ei hystyried.
- Gwahoddwyd clinigwyr o fewn gwasanaethau lle'r oedd gweithgarwch yn dirywio i ddod i gyfarfod Pwyllgor ar gyfer trafodaeth 'o'r Ward i'r Bwrdd', gyda'r bwriad o sicrhau gwelliannau; hyrwyddodd y Pwyllgor hefyd ddatblygiad metrigau perfformiad gofal cychwynnol mwy effeithiol.

- O ran materion y gweithlu, gofynnodd y Pwyllgor am sesiynau briffio ychwanegol yn ystod y flwyddyn i ychwanegu at y manylion a ddarparwyd yn yr adroddiad QaP, gan fod adroddiadau perfformiad gweithlu chwarterol yn cael eu gohirio oherwydd bod aelodau tîm y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol yn cael eu hadleoli i weithio ar yr ymateb i'r pandemig; Gofynnwyd hefyd am flaenoriaethu darpariaeth profion COVID-19 a chefnogaeth ieuchyd meddwl i staff.
- Arweiniodd pryderon y Pwyllgor ynghylch cyflymder y cynnydd ar gynllun blyneddol 2021/22 at weithdai pellach gan y Bwrdd i sicrhau integreiddiad elfennau ariannol a gweithredol y cynllun.
- Trafodwyd pryderon ynghylch y Gofrestr Risg Gorfforaethol, gan gynnwys y diffyg aliniad â chynllun y sefydliad. Trefnwyd sesiwn gweithdy Bwrdd i alluogi trafodaeth lawn gan y Bwrdd ar y mater, ynghyd â rhoi cyfle i ymgorffori effeithiau COVID-19 yn y risgiau corfforaethol.

Mae'r Pwyllgor yn cadw cofnod gweithredu er mwyn olrhain ymatebion i faterion a ddynodwyd yn ystod cyfarfodydd.

Mae cofnodion a phapurau o gyfarfod y Pwyllgor ar gael [yma](https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-ieuchyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-cyllid-a-perfformiad/) (<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-ieuchyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-cyllid-a-perfformiad/>).

14.16 Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad

- 14.16.1 Diben y Pwyllgor yw rhoi cyngor a sicrwydd i'r Bwrdd o ran cyflawni ei swyddogaethau a bodloni ei gyfrifoldebau o ran ansawdd, diogelwch a phrofiad cleifion a defnyddwyr gwasanaeth o wasanaethau ieuchyd.
- 14.16.2 Yn ystod pandemig COVID-19 mae'r Pwyllgor wedi parhau i gyfarfod yn rheolaidd, fodd bynnag, mewn ymateb i allu a blaenoriaethau sefydliadol, cafodd yr agendâu ar gyfer rhai o'r cyfarfodydd eu symleiddio a chrëwyd pwyslais newydd. Yn ogystal, rhoddwyd mwy o hyblygrwydd o ran presenoldeb cydweithwyr y Tîm Gweithredol er mwyn caniatáu iddynt ymateb i ofynion gweithredol. Yn ystod 2020-21 parhaodd y Pwyllgor i dderbyn ystod o eitemau sefydlog a rheolaidd yn unol â'i gylch busnes ynghyd â materion eraill y cytunwyd arnynt trwy'r broses gosod agenda gyda'r Cadeirydd a'r Gweithredwr Arweiniol. Roedd y rhain yn gyffredinol yn ymwneud â darparu sicrwydd yn erbyn risg neu fater cyfredol, mater Cymru gyfan sy'n gofyn am ystyriaeth leol, darparu craffu ar fater cyn cyfarfod o'r Bwrdd Iechyd sydd ar y gweill, neu gynnal pwyslais uwch ar atal heintiau a materion sy'n gysylltiedig â COVID-19.
- 14.16.3 Mae crynodeb o'r materion allweddol a ystyriwyd gan y Pwyllgor yn 2020-21 fel a ganlyn:
- Roedd gan y Pwyllgor olwg da ar effaith COVID-19 ar restrau aros ac o'r herwydd sefydlodd eitem sefydlog newydd ar ofal wedi'i drefnu, gyda'r Cyfarwyddwr Dros Dro Gofal wedi'i Drefnu yn bresennol ym mhob cyfarfod i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r aelodau am y sefyllfa bresennol, haeniad risg a chynlluniau i fynd i'r afael â'r ôl-groniad a lleihau niwed.
 - Roedd mwy o bwyslais ar atal haint a diweddariadau ieuchyd a diogelwch i'r Pwyllgor yn ystod y flwyddyn o ran effaith y pandemig. Roeddent yn cynnwys adroddiadau ar heintiau y gellir eu hosgoi, achosion clwstwr o COVID-19 ymhlith staff, adolygiadau ôl-haint a materion ystadau. Gofynnodd y Pwyllgor i'r gwersi a ddynodwyd fel rhan o'r ymchwiliadau clwstwr gael eu dosbarthu ar frys ar draws bob ardal y Bwrdd Iechyd, gofal cychwynnol a chartrefi gofal. Cadarnhaodd y Pwyllgor hefyd ei gefnogaeth glir i fynnu gwisgo gorchuddion wyneb mewn lleoliadau gofal ieuchyd.

- Mynegodd y Pwyllgor bryderon parhaus ynghylch yr angen i gynnal ymchwiliadau cadarn ac adolygiadau cyflym o ddigwyddiadau difrifol, a'r angen i wella a gallu dangos dysgu sefydliadol sy'n deillio o ddigwyddiadau. Datblygwyd lefel well o oruchwyliaeth gorfforaethol o ran adrodd ar ddigwyddiadau ac adolygiad o'r prosesau ymchwilio yn ystod y flwyddyn.
- O ran rheoli risg, croesawodd y Pwyllgor ddatblygiad Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd a'r Gofrestr Risg Gorfforaethol ar ei newydd wedd. Roedd gan y Pwyllgor bryderon o hyd ynghylch eglurder a chysondeb sgorio, ynghyd â'r angen i adolygu archwaeth risg y sefydliad. Gwnaeth y Pwyllgor awgrym y dylid ystyried hyn mewn gweithdy'r Bwrdd.
- Amlygodd adroddiad eithriad a ystyriwyd gan y Pwyllgor y risgiau cyfredol ar draws yr Uwch Adran Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu, gan gynnwys swyddi gwag ar draws y tîm arweinyddiaeth a'r angen i gynllunio ar gyfer y cynnydd a ragwelir yn y galw mewn gwasanaethau. Dangosodd adroddiad dilynol i'r Pwyllgor gynnydd mewn nifer o feysydd. Parhaodd y Pwyllgor i'w gwneud yn ofynnol i'r uwch adran adrodd yn rheolaidd a chanolbwyntio papurau ar feysydd pryder allweddol, megis ymgysylltu â rhanddeiliaid a chapasiti.

14.16.4 Roedd y Pwyllgor yn awyddus i sicrhau bod cynlluniau gweithredu o adroddiadau sylweddol yn ymwneud ag ansawdd yn y dyfodol (megis adroddiad Holden ac adroddiadau adolygiad HASCAS / Ockenden) yn cael eu holrhain yn briodol. O ganlyniad, cytunwyd i ddefnyddio'r un fframwaith a methodoleg llywodraethu â'r un a ddefnyddir ar gyfer gweithredoedd Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru. Yn ogystal, byddai'r Pwyllgor hefyd yn derbyn adroddiadau sydd wedi'u cau'n glir pan fydd yr holl gamau gweithredu wedi'u cwblhau ac yn gyfnodol rhagweithiol i sicrhau bod gweithredoedd wedi'u cynnal.

14.16.5 Cafodd y Pwyllgor ddiweddariadau rheolaidd ar wasanaethau fasgwlaidd a'r adolygiad allanol cysylltiedig. Gofynnodd y Pwyllgor, ar ôl i'r adroddiad adolygu gael ei derbyn, y byddai cynllun gweithredu cadarn gyda goruchwyliaeth feirniadol yn hanfodol.

Mae'r Pwyllgor yn cadw cofnod gweithredu er mwyn olrhain ymatebion i faterion a ddynodwyd yn ystod cyfarfodydd.

Mae cofnodion a phapurau o gyfarfodydd y Pwyllgor ar gael [yma](https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-ansawdd-diogelwch-a-phrofiadau/) (<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-ansawdd-diogelwch-a-phrofiadau/>).

14.17 Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth

Diben y Pwyllgor yw rhoi cyngor a sicrwydd i'r Bwrdd o ran datblygu strategaethau'r Bwrdd Iechyd a chynlluniau i gyflwyno gwasanaethau sydd o ansawdd uchel ac sy'n ddiogel, yn gyson â chyfeiriad strategol cyffredinol y Bwrdd ac unrhyw ofynion a safonau a bennir ar gyfer cyrff y GIG yng Nghymru. Mae'r Pwyllgor yn gwneud hyn trwy sicrhau bod cydweithio strategol a threfniadau partneriaeth effeithiol ar waith i wella iechyd y boblogaeth ac i leihau anghydraddoldeb iechyd.

Yn ystod y cyfnod adrodd, cyfarfu'r Pwyllgor 5 gwaith. Hefyd, cynhaliwyd gweithdy. Nodir isod y materion allweddol yr ymdriniodd y Pwyllgor â hwy yn ystod y flwyddyn:

- Roedd y Pwyllgor yn canolbwyntio'n bennaf ar ddatblygu cynllun blynyddol a'i fonitro. Yn ystod y flwyddyn gofynnodd y Pwyllgor i dystiolaeth bellach, gyda chefnogaeth gwell naratif, i gael ei gynnwys yn adroddiadau monitro'r cynllun darparu. Roedd hyn er mwyn sicrhau trywydd archwilio effeithiol o flaenoriaethau y cytunwyd arnynt a oedd wedi cael eu gwrthod oherwydd diffyg cyflawni. Yn ogystal, ceisiodd y Pwyllgor gael fwy o eglurder ynghylch y blaenoriaethau craidd sy'n cael eu datblygu, a myfyriodd ar yr angen am amcanion 'SMART' gyda chmau y gellir eu cyflawni. Mynegwyd pryderon wrth i'r flwyddyn adrodd newydd agosáu a fyddai digon o amser i fynd i'r afael â chostau ariannol cywir, yn enwedig o ran rhagdybiaethau ariannol, o fewn cynllun gweithredol drafft 2021/2. Gosododd y Pwyllgor ofyniad i'r broses gynllunio fod yn symlach ac yn gadarn wrth symud ymlaen, gan gychwyn yn gynharach yn y flwyddyn a chydag amserlen glir.
- O ran bod yn barod ar gyfer argyfwng, gofynnodd y Pwyllgor am fanylion ac adroddiadau pellach ar ymateb pandemig digwyddiadau mawr y pandemig COVID-19 a chytunodd mewn egwyddor bod angen cryfhau'r gallu o fewn y tîm Cynllunio Gwytnwch Brys.
- Cyflwynwyd monitro camau lliniaru yn rheolaidd yn ymwneud â'r risg Gadael yr UE.
- Cafodd y Pwyllgor ddiweddariadau rheolaidd ar Brofi, Orlhain a Diogelu (TTP).
- Cyflwynwyd adroddiadau rheolaidd ar wasanaethau Gofal Cychwynnol i'r cylch busnes. Yn ystod y flwyddyn amlygwyd ansicrwydd posibl ynghylch cronfeydd trawsnewid, gan gynnwys y risg o roi'r gorau i ariannu. Ceisiodd y Pwyllgor hefyd sicrhau bod trefniadau priodol yn cael eu datblygu ar gyfer monitro ac adrodd ar gynlluniau clwstwr.
- Gofynnodd y Pwyllgor am fwy o bwyslais ar adrodd ar iechyd meddwl wrth symud ymlaen, i gynnwys gweithio mewn partneriaeth.

Mae'r Pwyllgor yn cadw cofnod gweithredu er mwyn olrhain ymatebion i faterion a ddynodwyd yn ystod cyfarfodydd.

Mae cofnodion a phapurau o gyfarfod y Pwyllgor ar gael [yma](#).

(<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-strategaeth-partneriaethau-ac-iechyd-y-boblogaeth/>).

14.18 Pwyllgor Tâl ac Amodau Gwasanaeth (R&TS)

14.18.1 Diben y Pwyllgor yw rhoi:

- Cyngor i'r Bwrdd ar dâl a thelerau gwasanaeth y Prif Weithredwr, Cyfarwyddwyr Gweithredol ac uwch aelodau o staff eraill o fewn y fframwaith a bennir gan Lywodraeth Cymru;
- Sicrwydd i'r Bwrdd yn ymwneud â threfniadau'r Bwrdd Iechyd o ran tâl a thelerau gwasanaeth, gan gynnwys trefniadau contract, i'r *holl staff*, yn unol â'r gofynion a'r safonau a bennir ar gyfer y GIG yng Nghymru; a
- Chyflawni rhai swyddogaethau penodol fel y cânt eu dirprwyo gan y Bwrdd.

- 14.18.2 Gwnaeth y Pwyllgor gyfarfod 5 gwaith (gan gynnwys 1 cyfarfod eithriadol) rhwng 1.4.20 a 31.3.21, a bu cworwm bob tro. Gohiriwyd y cyfarfod a drefnwyd yn wreiddiol ar gyfer mis Ebrill oherwydd yr angen i flaenoriaethu gweithgarwch ymateb i'r pandemig. Mae enghreifftiau o rai o'r prif eitemau a materion sydd wedi codi yn ystod y flwyddyn y mae'r Pwyllgor wedi mynd i'r afael â nhw wedi'u hamlinellu isod:
- Cafodd Adroddiad Blynyddol Pwyllgor R&TS 2019/20 ac Adroddiad Tâl a Staff drafft 2019/20 eu cymeradwyo i'w cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio.
 - Ystyriwyd a chymeradwywyd ystod o bapurau yn ymwneud â rolau Tîm Gweithredol, recriwtio, penodiadau / trefniadau dros dro.
 - Nodwyd y Polisi Wrth Gefn Cymru Gyfan ar Hyfforddiant a Symudedd y Lluoedd.
 - Nodwyd diweddariad ar ail ddilysu Cyngor Meddygol Cyffredinol 2020, Adroddiad Blynyddol Cofrestriad, Ail ddilysu a Ffitrwydd i Ymarfer y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth 2019, Adroddiad Blynyddol y Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal ac Adroddiad Cofrestru Cyngor Fferyllol Cyffredinol Cymru 2019/20.
 - Nodwyd diweddariadau Safonau Proffesiynol Cynnal yng Nghymru, gyda'r Pwyllgor yn gofyn am welliannau i'r adroddiadau er mwyn cwmpasu cydweithwyr gofal cychwynnol.
 - Nodwyd diweddariad ar gysoni cyflogau a thelerau ac amodau staff meddygfeydd a reolir.
 - Cymeradwywyd cylch gorchwyl diwygiedig y Pwyllgor, gyda'r Pwyllgor yn achub ar y cyfle i gryfhau craffu ar aelodau'r Rhestr Perfformwyr mewn ym maes gofal cychwynnol, trefniadau chwythu'r chwiban a hafan ddiogel, a hefyd i gynyddu presenoldeb ar lefel Gweithredol / Cyfarwyddwr a mewnbwn cyllid arbenigol.
 - Nodwyd prosesau gwella ac adolygiadau achosion a safonau proffesiynol.
 - Nodwyd a chefnogwyd Adroddiad Blynyddol Mynegi Pryderon / Hafan Ddiogel 2018/19, ac Adroddiadau Mynegi Pryderon a Siarad Allan yn Ddiogel.
 - Nodwyd adroddiad ar Reoli'r Rhestr Perfformwyr Gofal Cychwynnol yng Ngogledd Cymru.
 - Cymeradwywyd trefniadau tâl ar gyfer gweithwyr a gweithwyr ar gyfraddau tâl ad hoc ym maes gofal cychwynnol.
 - Ystyriwyd diweddariad ar Adolygiad Perfformiad a Datblygiad Cyfarwyddwyr Gweithredol, ac mae'r Pwyllgor wedi gofyn am well sicrwydd ynghylch gosod amcanion wrth symud ymlaen.
- 14.18.3 Ychwanegwyd cadernid trefniadau cynllunio agenda'r Pwyllgor yn ystod y flwyddyn trwy gyflwyno cyfarfodydd gosod agenda ym mis Mawrth 2021 a oedd yn cynnwys y Cadeirydd, yr Ysgrifenyddiaeth, y Cyfarwyddwr Arweiniol ac Ysgrifennydd y Bwrdd.

Mae'r Pwyllgor yn cadw cofnod gweithredu er mwyn olrhain ymatebion i faterion a ddynodwyd yn ystod cyfarfodydd.

Mae cofnodion a phapurau o gyfarfodydd y Pwyllgor ar gael [yma](https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-tal-a-thelerau-gwasanaeth/) (<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-tal-a-thelerau-gwasanaeth/>).

14.19 Pwyllgor Digidol a Llywodraethu Gwybodaeth

14.19.1 Pwrpas y Pwyllgor yw cynghori a rhoi sicrwydd i'r Bwrdd o ran cyflawni ei gyfrifoldebau o ran ansawdd a chywirdeb; diogelwch a diogeledd a mynediad a defnydd priodol o wybodaeth i gynorthwyo gwella iechyd a darparu gofal iechyd o ansawdd uchel.

14.19.2 Gwnaeth y Pwyllgor gyfarfod ar 3 achlysur rhwng 1.4.20 a 31.3.21. Cafodd yr eitemau busnes allweddol canlynol eu trafod:

- Cynnydd yn erbyn cynlluniau gweithredol gwybodeg - adolygodd y Pwyllgor gynnydd yn erbyn y cynlluniau gweithredol digidol; cydnabuwyd bod y Bwrdd lechyd ar y trywydd iawn. Cafodd adroddiadau sicrwydd gwybodeg eu hadolygu'n rheolaidd gan y Pwyllgor. Cytunodd y Pwyllgor i drefnu gweithdy er mwyn i'r aelodau adolygu pwrpas a chynnwys yr adroddiad yn y dyfodol.
- Cynnydd parhaus ar lywodraethu gwybodaeth dda - cafodd y Pwyllgor adroddiadau chwarterol ar sicrwydd llywodraethu gwybodaeth ac fe'u hadolygwyd hefyd i asesu cydymffurfriad â'r ddeddfwriaeth Diogelu Data a Rhyddid Gwybodaeth.
- Ym mis Mehefin 2020, ystyriodd y Pwyllgor berthnasedd y rheolaethau a'r camau gweithredu sydd ar waith, ynghyd ag ystyried y sgoriau risg sy'n ymwneud â'r risgiau canlynol ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol: CRR10a Isadeiledd a Chynhyrchion Cenedlaethol, CRR10b Gwybodeg - Cofnodion Iechyd a CRR10c - Capasiti, Adnodd a Gofynion Isadeiledd Gwybodeg. Codwyd camau i liniaru risgiau a oedd wedi'u gohirio oherwydd y pandemig COVID-19 ymhellach yn unol â'r Grŵp Rheoli Risg.
- Cafodd y Pwyllgor ddiweddariadau rheolaidd gan Wasanaeth Gwybodeg GIG Cymru (NWIS) ynghylch diweddariadau cenedlaethol a mentrau digidol cenedlaethol
- Codwyd pryderon ynghylch effaith materion Canolfan Ddata Blaenafon ar brosiect System Gweinyddu Cleifion Cymru (WPAS). Nododd y Pwyllgor y byddai adroddiad yn cael ei gyflwyno i Weithredwyr gan y Prif Swyddog Gwybodaeth a bod NWIS wedi penodi rheolwr cefnogi prosiect i weithio gyda'r Bwrdd Iechyd ar ddatblygu cynllun gweithredu
- System Gwybodaeth Gofal Cymunedol Cymru (WCCIS) - roedd hyn yn parhau i fod yn risg sylweddol o ran y llinell amser gweithredu, costau parhaus ac effeithiau gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r rhaglen genedlaethol.
- Nododd a chadarnhaodd y Pwyllgor y sicrwydd a ddarparwyd yn Adroddiad Blyneddol Llywodraethu Gwybodaeth 2019/20.
- Nododd y Pwyllgor y sicrwydd a ddarperir yn Adroddiad Canlyniad Caldicott 2020 sy'n ymwneud â chydymffurfio ag Egwyddorion Caldicott a chatau gwella arfaethedig. Cyflawnwyd sgôr 5 seren Egwyddorion Caldicott i arfer (CPIP).
- Adolygodd a chymeradwyodd y Pwyllgor y Strategaeth Ddigidol - Ein Dyfodol Digidol.
- Adolygodd y Pwyllgor y cynnydd ar risgiau lefel corfforaethol a ddyrannwyd iddo ar gyfer monitro parhaus. Trafododd y Pwyllgor y 3 risg ychwanegol a ail-agorwyd mewn perthynas â seilwaith cenedlaethol, diogelwch seibr a pheidio â chyflawni prosiect WCCIS.

Mae'r Pwyllgor yn cadw cofnod gweithredu er mwyn olrhain ymatebion i faterion a nodwyd yn ystod cyfarfodydd.

Mae cofnodion a phapurau o gyfarfodydd y Pwyllgor ar gael [yma](https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-digidol-a-llywodraethu-gwybodaeth/) (<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-digidol-a-llywodraethu-gwybodaeth/>).

14.20 Grwpiau Cynghorol

- 14.20.1 Gweler manylion yr eitemau busnes a ystyrir gan Grwpiau Cynghorol y Bwrdd isod. Mae Cadeirydd pob grŵp yn darparu Adroddiad Sicrwydd i'r Bwrdd ar ôl pob cyfarfod i amlygu materion arwyddocaol neu gyngor. Mae'r Grwpiau'n cadw cofnod gweithredu er mwyn olrhain ymatebion i faterion a ddynodwyd yn ystod cyfarfodydd.

14.20.2 Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid

Rôl y Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid (SRG) yw darparu:

- Ymgysylltu a chynnwys parhaus o ran penderfynu cyfeiriad strategol cyffredinol y Bwrdd Iechyd;
- Rhoi cyngor ar gynigion penodol ynghylch gwasanaethau cyn ymgynghoriad ffurfiol; yn ogystal â
- Ymateb i'r effaith a gaiff gweithrediadau'r Bwrdd Iechyd ar y cymunedau y mae'n eu gwasanaethu.

Gwnaeth y SRG gyfarfod ar bedwar achlysur rhwng 1.4.20 a 31.3.21. Yn ystod y flwyddyn, gwnaeth y Grŵp ddelio â'r eitemau busnes allweddol a ganlyn:

- Diweddariadau ar gynllunio BIPBC;
- Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwylans Cymru - Cyfeiriad Strategol Hir Dymor;
- Ymgysylltu â Rhanddeiliaid ar ddatblygiad Cynllun Chwarter 2;
- Blaenoriaethau'r Trydydd Sector / Cyd-fynd â Chynlluniau PBC;
- Ymateb Covid19 yn gysylltiedig â Chynllun Ch3 / Ch4 a Chynllunio'r Gaeaf;
- Ymgysylltu â'r Strategaeth Glinigol a alluogir yn ddigidol;
- Achos Busnes Gogledd Sir Ddinbych;
- Datblygu model Canolfan Triniaeth Ddiagnostig (DTC);
- Diweddariad ar Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu;
- Diweddariad ar Ofal Cychwynnol;
- Cyflwyno'r Brechlyn;
- Diweddariad ar ymgysylltiad Strategaeth Ddigidol;
- Ymyriadau wedi'u targedu a Matrics Aeddfedrwydd.

Mae manylion llawn y materion a ystyriwyd ac a drafodwyd gan y Grŵp wedi'u cofnodi o fewn yr agenda a'r cofnodion sydd ar gael ar wefan y Bwrdd Iechyd a gellir cael mynediad atynt [yma](https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgorau-a-grwpiau-cynghorir-bwrdd-iechyd1/grwp-cyfeirio-rhanddeiliaid-srg/) (<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgorau-a-grwpiau-cynghorir-bwrdd-iechyd1/grwp-cyfeirio-rhanddeiliaid-srg/>).

14.20.3 Fforwm Partneriaeth Leol

Pwrpas Fforwm Partneriaeth Leol (LPF) Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yw:

- Ystyried datblygiadau cenedlaethol yng ngweithlu a strategaeth sefydliadol GIG Cymru a'u goblygiadau ar gyfer y Bwrdd;
- Trafod materion yn amodol ar benderfyniadau lleol;
- Sicrhau bod cynrychiolwyr staff sefydliadau'n cymryd amser i ffwrdd a hwyluso cytundeb, cynnig amser rhesymol i ffwrdd am dâl i gyflawni eu dyletswyddau a'u bod yn cael cyfleusterau priodol gan ddefnyddio cytundeb cyfleusterau'r Agenda ar gyfer Newid fel safon ofynnol;
- Sefydlu trafodaeth reolaidd a ffurfiol rhwng gweithredwyr y Bwrdd ac undebau llafur ar faterion yn ymwneud â'r gweithlu a materion gwasanaeth;
- Yn ogystal, gall y LPF sefydlu is-grwpiau'r Fforwm Partneriaeth Leol i gynnig trafod, cyfathrebu ac ymgynghori parhaus ar faterion gwasanaeth a rheoli gweithredol. Lle bo'r is-grwpiau hyn yn cael eu datblygu, mae'n rhaid iddynt adrodd wrth y LPF yn unol â'r cylch busnes.

Rhwng 1.4.20 a 31.3.21, gwnaeth y LPF gyfarfod ar 3 achlysur. Ymhlith yr eitemau busnes allweddol a ystyriwyd oedd:

- Rheoli Achosion y Pandemig COVID-19, gan gynnwys Profi, Orlhain a Diogelu - Darparwyd diweddariadau rheolaidd yn disgrifio'r amrywiol fesurau yr oedd y Bwrdd Iechyd yn eu cymryd - y cyfarfodydd cyswllt rheolaidd â phartneriaid undeb llafur; rheoli haint; TTP; haint staff-i-staff a sut roedd y Bwrdd Iechyd yn bwriadu brwydro yn erbyn hyn; y defnydd cynyddol o dechnegau epidemioleg; y rhesymeg ynghylch categoreiddio staff sydd i'w brechu ynghyd â'r sefyllfa frechu bresennol.
- Ymgyrch y Ffliw - Darparodd y Pennaeth Iechyd a Lles Galwedigaethol fanylion ar lwyddiant ac amrywiol welliannau ymgyrch y flwyddyn.
- Y Rhaglen Gweithio'n Ddiogel a Hyblyg - Cynhaliwyd trafodaethau niferus ynghylch y problemau a'r buddion a ddaeth yn sgil y cynnydd yn nifer y staff sy'n gweithio o bell.
- Cyllid - Darparodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid ddiweddariadau ac eglurhad rheolaidd.
- Mesurau Arbennig - Darparwyd diweddariadau yn dangos y camau a gymerwyd gyda Llywodraeth Cymru a phartneriaid lleol a'r sefyllfa sy'n gwella o fewn y Bwrdd Iechyd.
- Strategaeth a Chynllunio Cyllideb - Darparodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Cynllunio a Pherfformiad ddiweddariadau rheolaidd a amlygodd yr heriau yr oedd COVID-19 wedi'u rhoi ar y Bwrdd Iechyd - staffio wardiau ychwanegol ac ysbytai maes dros dro a rhoi datrysiadau ar waith a'r canlyniadau. Cytunwyd bod yn rhaid adeiladu ar y pethau cadarnhaol yr oedd y pandemig wedi tynnu sylw atynt.
- Mynegi Pryderon / Adolygiad Hafan Ddiogel a chynigion - Cynhaliwyd gwahanol drafodaethau ynghylch ffyrdd mwy effeithiol o gael staff i drafod eu pryderon.
- Rhwydwaith BCUnedig Staff BAME - Cyflwynwyd a thrafodwyd gwybodaeth ynghylch y rhwydwaith newydd.
- Ymgysylltu â'r Gweithlu - Cyflwynodd y Pennaeth Datblygiad Sefydliadol ddarganfyddiadau'r Arolwg Staff y GIG. Amlygwyd problemau'n ymwneud â diffyg cyfleusterau newid digonol i staff a thynnwyd sylw'r Timau Rheoli'r Ysbyty at y problemau.

- Grŵp Partneriaeth y Gweithlu - trafodwyd diweddariadau.
- Grŵp Polisi'r Gweithlu - arweiniodd y drafodaeth i'r Cyfarwyddwr Gweithredol y Gweithlu a Datblygiad Sefydliadol gytuno i drefnu cyfarfod gyda nifer fach o gydweithwyr undebau llafur, lle gallent drafod ffordd fwy effeithiol a chyflym o ddiweddaru polisiau.
- Diweddariadau Gadael yr UE – cafwyd diweddariadau rheolaidd ynghylch cynlluniau a roddwyd ar waith i liniaru unrhyw effeithiau y gallai Gadael yr UE eu cael ar y Bwrdd Iechyd o safbwynt staff a meddyginiaethau.

Mae manylion y materion a gafodd eu hystyried a'u trafod gan y Fforwm wedi'u nodi yn y cofnodion ac maent ar gael [yma](https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgorau-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgorau-a-grwpiau-cynghorir-bwrdd-iechyd1/fforwm-partneriaeth-leol-lpf/) (<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgorau-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgorau-a-grwpiau-cynghorir-bwrdd-iechyd1/fforwm-partneriaeth-leol-lpf/>).

14.20.4 Fforwm Gweithwyr Proffesiynol Gofal Iechyd

Pwrpas y Fforwm Gweithwyr Proffesiynol Gofal Iechyd (HPF) yw hwyluso ymgysylltiad a thrafodaeth ymhlith ystod eang o ddiddordebau clinigol ym maes gweithgarwch y Bwrdd Iechyd, gyda'r nod o sicrhau a chyflwyno persbectif proffesiynol cydlynol a chytbwys yn sail i benderfyniadau'r Bwrdd Iechyd.

Rhwng 1.4.20 a 31.3.21, gwnaeth y Fforwm gyfarfod ar 4 achlysur. Ymhlith yr eitemau busnes allweddol a ystyriwyd yn ystod y flwyddyn oedd:

- Cynllunio Corfforaethol - yn cynnwys diweddariad ar Gynllun Gweithredu Blynnyddol/IMTP/cynllun tair blynedd.
- Diweddariad ar Sicrwydd Ansawdd.
- Gwasanaethau Clinigol yn ystod Covid-19 a dyfodol llwybrau clinigol.
- Canolfannau Diagnosteg a Thriniaeth (DTC).
- Strategaeth Ddigidol.
- Trafodaeth flynyddol gyda'r Prif Weithredwr.
- Aelodaeth.
- Diweddariadau ysgrifenedig Cadeiryddion.
- Diweddariadau ysgrifenedig aelodau.
- Adroddiad Blynnyddol HPF.
- Adolygu ac adnewyddu cylch gorchwyl HPF.
- Cofnodion Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad.

Mae manylion y materion a gafodd eu hystyried a'u trafod gan y Fforwm wedi'u nodi yn y cofnodion ac maent ar gael [yma](https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgorau-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgorau-a-grwpiau-cynghorir-bwrdd-iechyd1/fforwm-gweithwyr-gofal-iechyd-proffesiynol-hpf/) (<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgorau-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgorau-a-grwpiau-cynghorir-bwrdd-iechyd1/fforwm-gweithwyr-gofal-iechyd-proffesiynol-hpf/>).

14.20.5 Pwyllgorau Cenedlaethol

Mae'r Bwrdd hefyd yn derbyn ac ystyried crynodebau, copïau o gofnodion neu adroddiadau'n rheolaidd gan Bwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru (WHSSC), Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwylans Brys (EASC) a Phwyllgor Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru (NWSSP). Gellir cael mynediad atynt drwy bapurau'r Bwrdd iechyd [yma](https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/cyfarfodydd-ac-aelodau-bwrdd/cyfarfodydd-y-bwrdd-iechyd/) (<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/cyfarfodydd-ac-aelodau-bwrdd/cyfarfodydd-y-bwrdd-iechyd/>).

15. **Pwrpas y System Rheoli Fewnol**

- 15.1 Mae'r system rheoli fewnol wedi'i chynllunio i reoli risg at lefel resymol yn hytrach na dileu pob risg; felly nid yw ond yn gallu cynnig sicrwydd rhesymol ac nid sicrwydd llwyr o effeithiolrwydd.
- 15.2 Mae'r system rheoli fewnol yn seiliedig ar broses barhaus a gynlluniwyd i nodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni nodau strategol ac amcanion corfforaethol y Bwrdd Iechyd. Mae hyn yn cynnwys gwerthuso'r tebygolrwydd o'r risgiau hynny'n cael eu gwireddu a'r effaith pe baent yn cael eu gwireddu, a'r trefniadau sydd ar waith i'w rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd. Roedd y system rheolaeth fewnol cyn-COVID-19 fel y'i disgrifir yn y Datganiad hwn ar waith ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31.3.20, fodd bynnag, dechreuodd y strwythur Gorchymyn a sefydlwyd mewn ymateb i'r pandemig gynllunio trefniadau llywodraethu diwygiedig o 12.3.20.
- 15.3 O fis Ebrill 2020, roedd blaenoriaethu'r ymateb i'r pandemig yn golygu bod angen cytuno ar amrywiadau dros dro i systemau arferol. Cytunwyd ar ddiwygiadau i drefniadau llywodraethu megis sefyll pwyllgorau ar gyfer mis Ebrill a mis Mai a gwyro oddi wrth Reolau Sefydlog gan y Bwrdd ar [15.4.20](https://bcuhb.nhs.wales/about-us/health-board-meetings-and-members/health-board-meetings/health-board-meetings/maintaining-good-governance-covid-19-v2-0/) (<https://bcuhb.nhs.wales/about-us/health-board-meetings-and-members/health-board-meetings/health-board-meetings/maintaining-good-governance-covid-19-v2-0/>) and [14.5.20](https://bcuhb.nhs.wales/about-us/health-board-meetings-and-members/health-board-meetings/health-board-meetings/agenda-bundle-health-board-14-5-20-public-v3-0/) (<https://bcuhb.nhs.wales/about-us/health-board-meetings-and-members/health-board-meetings/health-board-meetings/agenda-bundle-health-board-14-5-20-public-v3-0/>) (eitem 6) , a chyhoeddwyd dull dros dro o reoli risg ar 22.4.20. Mae'r system rheolaeth fewnol sy'n ymgorffori'r elfennau diwygiedig hyn wedi bod ar waith ers 15.4.20, a gyda rhai diwygiadau pellach o 14.5.20 i 21.6.20. Daeth strwythur Gorchymyn COVID-19 i ben o 22.6.20, ac ailsefydlwyd trefniadau busnes fel arfer, gan ddychwelyd felly i'r system rheolaeth fewnol cyn COVID-19. Gyda dyfodiad yr ail don o COVID-19, galwodd y Bwrdd am gyfarfodydd y Cabinet o fis Tachwedd 2020. O ran COVID-19, defnyddiodd y Prif Weithredwr benderfyniadau'r Tîm Rheoli Digwyddiadau Gweithredol (EIMT) yn hytrach na Strwythur Gorchymyn Ffurfiol fel y'i sefydlwyd yn ystod y don gyntaf. Mae'r EIMT yn adrodd yn ffurfiol i'r Tîm Gweithredol sy'n parhau i gyfarfod yn wythnosol. Mae'r strwythur EIMT yn parhau i weithio o fewn Rheolau a Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a gymeradwywyd gan y Bwrdd ac maent yn cyfeirio penderfyniadau priodol i'r Bwrdd i'w cymeradwyo a'u cadarnhau.
- 15.4 Yn ogystal, sefydlodd y Bwrdd Iechyd y Gell Llywodraethu Ariannol, gan weithio mewn partneriaeth ag Archwilio Mewnol ac Archwilio Cymru, a chynhaliwyd hunanasesiad yn erbyn egwyddorion allweddol llywodraethu ariannol fel y nodir yng Nghanllawiau Llywodraeth Cymru 30.3.20. Derbyniodd Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad y Bwrdd Iechyd y canfyddiadau allweddol, gan gynnwys elfennau o arfer da a chyfleodd dysgu.
- 15.5 Mae'r system rheoli fewnol wedi cael ei haddasu'n sylweddol yn dilyn datganiad y pandemig COVID-19, fel y'i disgrifir. Mae'r newidiadau hyn wedi parhau ac maent yn debygol o esblygu trwy gydol 2020/21/

16. Gallu Delio â Risg

- 16.1 Mae gan y Bwrdd Iechyd broffil risg cymhleth oherwydd amrywiaeth y gwasanaethau mae'n ei ddarparu, yn amrywio o wasanaethau cychwynnol a chymunedol i ysbytai llym, gwasanaethau iechyd meddwl a gwasanaethau gofal iechyd carchardai. Ar ben hynny, mae'r Bwrdd Iechyd yn cwmpasu ardal ddaearyddol eang, ddiwylliannol amrywiol, yn comisiynu gwasanaethau o GIG Lloegr, ac yn profi galw ar ei fwyaf oherwydd bod Gogledd Cymru yn gyrchfan wyliau poblogaidd.
- 16.2 Y Gweithredwr Arweiniol sy'n gyfrifol am risg a sicrwydd yw'r Dirprwy Brif Swyddog Gweithredol / Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio a Bydwreigiaeth. Dirprwy'r rôl Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth i'r Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid.
- 16.3 Mae gan y Bwrdd Iechyd system rheoli risg ar waith i ddynodi risgiau, eu hasesu, eu rheoli a'u lliniaru i gyflawni ei amcanion gweithredol a strategol. Mae'r system yn cynnwys fframwaith o brosesau sy'n tynnu ar arfer gorau ac ISO 31000:2018 ynghyd, ac sydd wedi'u cynllunio i gynorthwyo staff i ddynodi risgiau sy'n dod i'r amlwg a'u rheoli. Lansiodd y Bwrdd Iechyd Strategaeth a pholisi Rheoli Risg newydd ar 1.10.20. Roedd COVID-19 yn peri rhai heriau o ran gweithredu'r strategaeth newydd yn llyfn, yn yr ystyr bod cynnydd y rhaglen hyfforddi rheoli risg gysylltiedig yn cael ei arafu oherwydd bod staff yn cael eu hadleoli i ganolbwyntio ar yr ymateb i'r pandemig.
- 16.4 Mae'r Strategaeth Rheoli Risg newydd wedi'i hysgrifennu mewn arddull sy'n haws ei darllen, i'w gwneud yn fwy hygyrch. Mae bellach yn cynnwys Datganiad Gweledigaeth ar gyfer rheoli risg yn ogystal â'r datganiad archwaeth risg. Gellir cael mynediad at y Strategaeth yma (<https://bcuhb.nhs.wales/about-us/governance-and-assurance/corporate-risk-register/rm01-risk-management-strategy-and-policy-v5-1-pdf/>). Fe'i cynlluniwyd i hyrwyddo diwylliant sy'n ymwybodol o risg ac ymddygiadau staff cadarnhaol. Mae'n egluro'r symud o fodel rheoli risg 5 i 3 haen. Diweddarwyd y System Gwybodaeth Rheoli Risg (Datix) i adlewyrchu'r newid hwn.
- 16.5 Ymgwymerwyd â dau brosiect o bwys dros y flwyddyn ddiwethaf, sydd wedi siapio; hysbysu ac ailddiffinio dull rheoli risg y Bwrdd Iechyd. Dadansoddiad o anghenion hyfforddiant rheoli risg oedd y rhain, a dadansoddiad o'r bwlch rheoli risg. Amlygodd y prosiectau hyn rai meysydd i'w gwella a gafodd eu cryfhau wedi hynny. Mae Strategaeth Rheoli Risg y Bwrdd Iechyd yn cael ei hadolygu a'i ddiweddarau bob blwyddyn i adlewyrchu unrhyw newidiadau i bortffolios gweithredol ac i fadw ar y blaen â phroblemau sy'n ymddangos. Mae gwaith ar y gweill i ddatblygu dull newydd sy'n cynnwys mabwysiadu safonau rheoli risg menter (ERM). Mae ERM yn ceisio sicrhau bod rheoli risg yn cysylltu â gosod amcanion y sefydliad, dyluniad strategaeth, a phrosesau gwneud penderfyniadau ehangach.
- 16.6 Mae'r Dirprwy Brif Weithredwr / Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio a Bydwreigiaeth yn cadeirio'r Grŵp Rheoli Risg. Trwy gydol y pandemig, mae wedi parhau i geisio darparu gwell cyngor, sicrwydd ac argymhellion i'r Tîm Gweithredol ar uwch gyfeirio risgiau a'u rheoli'n briodol.
- 16.7 Cynhaliwyd dau Weithdy o'r Bwrdd a hwyluswyd yn allanol yn 2020, gan ddarparu cefnogaeth arbenigol i'r Bwrdd wrth ddylunio ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd (BAF). Bydd datblygu BAF cadarn yn rhoi mwy o sicrwydd i'r Bwrdd ar effeithiolrwydd ei drefniadau rheoli risg.
- 16.8 Er mwyn ymgorffori'r Strategaeth Rheoli Risg ac arfer da ar draws y sefydliad, cyflwynwyd cyfres o sesiynau hyfforddi rheoli risg pwrpasol gan arbenigwr allanol i 100 o uwch reolwyr a staff yn ystod 2020. Mae'r tîm risg corfforaethol hefyd yn darparu ei hyfforddiant ei hun, a'r nod yw cyflwyno hyn i 1000 o aelodau staff erbyn 31.3.22. Hefyd, gofynnir i bob uwch adran fabwysiadu gweithdrefnau rheoli risg safonol wrth weithredu'r Strategaeth Rheoli Risg ar draws eu gwasanaethau.

16.9 Mewn ymateb i'r pandemig, fel aelod o'r Grŵp Cydlyn Strategol (SCG), mae'r Bwrdd Iechyd wedi cydweithio ag ystod eang o bartneriaid amlasiantaethol, er mwyn rheoli'r risgiau ar y cyd fel y maent yn ymddangos. Cynhyrchwyd canllawiau symlach ar reoli risg ymateb i COVID-19, er mwyn hwyluso'r broses o ddynodi risgiau COVID-19, eu hasesu, eu lliniaru, eu rheoli a'u huwch gyfeirio / dad-ddwysáu yn brydlon. Roedd y canllaw hwn yn cydymffurfio â Deddf Wrth Gefn Sifil 2004 (fel y'i diwygiwyd) yn ogystal â chanllawiau arfer da ar gyfer ymatebwyr Categori 1 (gweler adran 8). Wrth i'r Bwrdd Iechyd symud i'r cyfnod adfer ôl-COVID-19, bydd lefel o ansicrwydd yn parhau ac felly bydd yr angen am drefniadau rheoli risg cadarn ac integredig yn parhau.

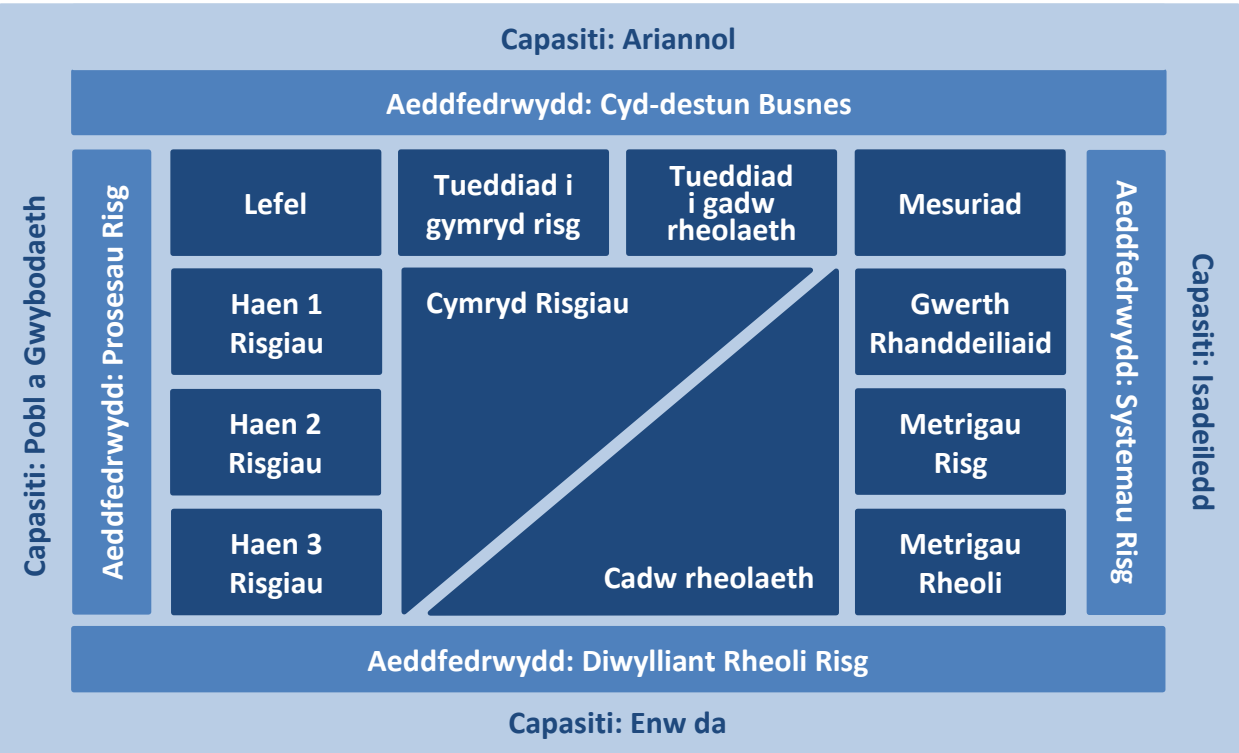
17. Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd

- 17.1 Yn dilyn ymlaen o'r gwaith blaenorol a wnaed yn genedlaethol rhwng Cadeiryddion Pwyllgorau Archwilio Cymru a Rhwydwaith Ysgrifenyddion y Bwrdd, pennwyd ei bod yn hanfodol i'r Bwrdd Iechyd fod â system effeithiol ar waith, ar gyfer dynodi risg a'i reoli fel proses barhaus.
- 17.2 Fel y nodwyd uchod, rhoddwyd y Strategaeth a'r Polisi Rheoli Risg diwygiedig ar waith ar 1.10.20, ac ar 17.12.20, cymeradwyodd y Pwyllgor Archwilio i roi'r Fframwaith Sicrwydd Bwrdd (BAF) diwygiedig ar waith. Mae'r cynllun newydd yn adlewyrchu gwaith a wnaed gan y Bwrdd ar ddynodi ei feysydd blaenoriaeth. Mae'n cefnogi rheolaeth effeithiol y prif risgiau a allai effeithio ar allu'r Bwrdd i gyflawni ei flaenoriaethau y cytunwyd arnynt. Mae hyn wedi arwain at symleiddio ac ail-ddylunio'r Gofrestr Risg Gorfforaethol (CRR), sydd bellach yn dangos yn fwy effeithiol sut mae'r Bwrdd Iechyd yn lliniaru ac yn rheoli risgiau eithafol yn gadarn i gyflawni ei amcanion gweithredol.
- 17.3 Ers hynny, adolygwyd pob prif risg a'u diweddarau (gweler adran 18) i ystyried unrhyw newidiadau neu gamau sydd wedi'u cwblhau i gefnogi i liniaru'r risg ac i adlewyrchu effaith unrhyw donau pellach y pandemig COVID-19.
- 17.4 Mae'n rhaid i bob Cyfarwyddwr Gweithredol sicrhau bod risg yn cael ei rheoli yn eu maes cyfrifoldeb penodol ac mae hyn yn eglur iawn o fewn y Strategaeth Rheoli Risg. Yn ogystal â hyn, caiff yr holl staff eu hannog a'u grymuso i ddefnyddio prosesau rheoli risg fel dull i dynnu sylw at feysydd y gallai fod angen eu gwella, yn eu tyb nhw. Os bydd staff yn teimlo y gallai mynegi problemau eu rhoi mewn perygl neu na fyddai'n effeithiol, cânt eu hannog i ddilyn arweiniad ar chwythu'r chwiban a mynegi pryderon (mae'r broses newydd "Speak Out Safely" yn cael ei chyflwyno ar adeg ysgrifennu'r Datganiad hwn).
- 17.5 Mae rhoi'r BAF a'r Strategaeth Rheoli Risg ddiwygiedig ar waith yn tanlinellu ymrwymiad y Bwrdd Iechyd i roi rheolaeth risg effeithiol wrth wraidd popeth y mae'n ei wneud wrth ymgorffori dull sy'n seiliedig ar risg yn ei brosesau busnes craidd, gosod amcanion, cynllunio strategaeth a gwneud penderfyniadau yn well. Mae dyluniad y BAF a'r CRR newydd yn pwysleisio eu rolau unigryw wrth danategu rheolaeth effeithiol risgiau strategol a gweithredol yn y drefn honno ond mae hefyd yn tanlinellu eu perthynas symbiotig gan fod y ddau fecanwaith wedi'u cynllunio i lywio a bwydo oddi ar ei gilydd. Mae hyn yn cynnwys gwerthuso, monitro ac adolygu cynnydd, atebolrwydd a goruchwyllo'r prif risgiau a hefyd y risgiau gweithredol lefel uchel a allai effeithio ar gyflawni blaenoriaethau cytunedig y Bwrdd Iechyd. Mae'r rhain yn cael eu monitro fel rhan o gynllun gwella blynyddol gyda goruchwyliaeth gan y Grŵp Rheoli Risg, a chraffu a chymeradwyo gan y Tîm Gweithredol.

- 17.6 Yn ystod mis Tachwedd 2020, ar ôl i'r Tîm Gweithredol gytuno ar y prif risgiau, cynhaliwyd cyfres o gyfarfodydd gyda'r holl brif swyddogion arweiniol risg i boblogi pob templed risg. Darparwyd cefnogaeth gan y tîm rheoli risg corfforaethol ac roedd pob risg yn cynnwys sicrwydd ansawdd ac roedd angen cymeradwyaeth Gweithredwr arno cyn ei chynnwys yn yr adroddiad a ddeilliodd o hynny.
- 17.7 Cyflwynwyd a chymeradwywyd fersiwn o'r adroddiad i'w gyflwyno i'r Bwrdd gan y Pwyllgor Archwilio ar 17.12.20. Ar ôl i'r Bwrdd gadarnhau i roi'r BAF ar waith yn ffurfiol, dechreuwyd adolygiadau rheolaidd o'r prif risgiau. Cynhaliwyd y rhain gan y Grŵp Rheoli Risg a'r Tîm Gweithredol, a darparwyd goruchwyliaeth gan Bwyllgor Perthnasol y Bwrdd. Mae'r Pwyllgor Archwilio'n parhau i oruchwyllo'r system a'r broses, ac yn cael diweddariad a chopi o'r BAF llawn ddwywaith y flwyddyn.
- 17.8 Trosglwyddodd rheolaeth y BAF yn ffurfiol yn ôl i Swyddfa Ysgrifennydd y Bwrdd o'r tîm rheoli risg corfforaethol ar 1.2.21. Mae'r system rheoli risg a'r prosesau cysylltiedig yn parhau i gael eu rheoli gan y tîm risg corfforaethol.
- 17.9 Diffinnir archwaeth risg fel maint a math y risg y gall sefydliad ei chymryd er mwyn cyflawni ei amcanion. Mae capasiti risg yn cyfeirio at y risg uchaf y gall sefydliad ei chymryd. Tan ategir y rhain gan gapasiti risg y Bwrdd lechyd ac aeddfedrwydd ei ddiwylliant rheoli risg. Felly bydd archwaeth risg y Bwrdd lechyd am risgiau unigol yn wahanol yn dibynnu ar ei berfformiad cyfredol, ei amcanion strategol a lefel aeddfedrwydd risg. Mae'r datganiad archwaeth risg isod yn dynodi faint a math y risgiau y gall y Bwrdd lechyd eu cymryd er mwyn cyflawni ei amcanion a'i feysydd blaenoriaeth.
- 17.10 Mae'r Bwrdd yn derbyn bod elfen o risg ym mhob gweithgaredd y mae'n ymgymryd ag ef ac yn cydnabod y bydd ei archwaeth risg am unrhyw risg yn newid yn dibynnu ar y risg unigol a'i berfformiad cyfredol. Mae hefyd yn cydnabod y bydd y siwrnai drawsnewid y mae wedi cychwyn arni yn cynnwys ymgymryd â rhai risgiau trawsnewid a gwella prosiectau a allai fod y tu allan i'w harchwaeth risg. Mae'r Bwrdd yn uniongyrchol atebol am osod ei archwaeth risg a'i ddiwylliant risg. Felly bydd y Bwrdd lechyd yn gosod dau ddatganiad archwaeth risg fel y'u mynegir isod i ddangos y gwahanol risgiau, sy'n aml yn gymhleth, y gall eu cymryd neu eu derbyn er mwyn cyflawni ei amcanion mewn meysydd blaenoriaeth. Bydd ei ddatganiadau o ran archwaeth risg yn fesuradwy ac yn cael eu siapio gan dri phenderfynydd allweddol (y sgôr risg, yr effaith bosibl a'r math o risg); bydd y rhain yn amrywio neu'n newid dros amser yn dibynnu ar y cyd-destun, y math a'r amgylchedd risg.
- *Y datganiad archwaeth risg cyntaf: Er mwyn cyflawni ei amcanion a'i feysydd blaenoriaeth fel y'u diffinnir yn ei Gynllun 3 Mlynedd, bydd y Bwrdd lechyd yn barod i dderbyn risgiau diogelwch, ansawdd, rheoleiddio a chydymffurfiaeth, hyder y cyhoedd, enw da a gweithlu sy'n sgorio o 1-8. Efallai y bydd y Bwrdd lechyd yn barod i fynd ar drywydd risgiau sydd y tu allan i'r datganiad archwaeth risg hwn os yw'r buddion o wneud hynny yn gorbwyso diffyg gweithredu.*
 - *Yr ail ddatganiad archwaeth risg: Bydd y Bwrdd lechyd yn barod i dderbyn risgiau cyllid, IM&T, prosiectau, gwella a risgiau trawsnewid sy'n sgorio o 1-12 er mwyn cyflawni ei amcanion a'i feysydd blaenoriaeth. Efallai y bydd y Bwrdd lechyd yn barod i fynd ar drywydd risgiau sydd y tu allan i'r datganiad archwaeth risg hwn os yw'r buddion o wneud hynny yn gorbwyso diffyg gweithredu.*

17.11 Mae datganiadau archwaeth risg y Bwrdd Iechyd yn cyd-fynd â'i ddull rhagweithiol, cynhwysol a menter-eang o reoli risg ynghyd â'i ymrwymiad i liniaru a rheoli risgiau a allai beryglu cyflawni ei amcanion mewn meysydd blaenoriaeth. Fodd bynnag, fel y cyfeiriwyd ato uchod, mae'r Bwrdd Iechyd yn sylweddoli y gallai fod yn rhaid iddo, mewn rhai achosion, ysgwyddo risgiau sydd y tu allan i'w archwaeth risg er mwyn cyflawni ei amcanion a'i feysydd blaenoriaeth. Felly mae'n cydnabod y bydd cytundeb i fynd ar drywydd risg y tu allan i'r archwaeth risg uchod yn cael ei drafod yn agored yn y cyfarfod llywodraethu priodol a bydd penderfyniad ymwybodol yn cael ei wneud i wneud hynny ar sail y gwerth ychwanegol. Mae archwaeth risg a goddefgarwch risg wrth wraidd agendâu gweithredol a strategol y Bwrdd Iechyd gan fod yr olaf yn awgrymu faint o risg y gall y Bwrdd ymdopi ag ef mewn gwirionedd. Mae'r ffigwr canlynol yn tynnu sylw at y cyd-destunau y mae archwaeth risg y Bwrdd Iechyd wedi'u gosod ynddynt gan ei fod yn pwysleisio pwysigrwydd sicrhau bod yn rhaid i unrhyw archwaeth risg gadarn fod yn fesuradwy, wedi'i danategu gan reolaethau, diwylliant rheoli risg sefydliadol ac aeddfedrwydd.

Ffigwr 2. Archwaeth Risg yn ei gyd-destun (papur IRM, 2011)

Mae'r Bwrdd yn cydnabod nad yw hwn yn gysyniad sefydlog ac mae wrthi'n adnewyddu'r datganiad archwaeth risg ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn

- 17.12 Mae'r Bwrdd Iechyd yn cynnwys ei randdeiliaid cyhoeddus wrth reoli risgiau sy'n effeithio arnynt. Gyda dyfodiad COVID-19, mae rhanddeiliaid wedi ymgysylltu trwy weithio mewn partneriaeth amlasiantaethol a thrwy'r SCG, fel y crybwyllwyd yn gynharach. Yn ogystal, mae gan rolau'r Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid a'r Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol ddwy elfen sylweddol o'r strwythur llywodraethu sy'n helpu i gynnal trefniadau i reoli risg sy'n wynebu'r sefydliad(au) trwy drafodaethau ar y cyd.
- 17.13 Roedd Strategaeth a Pholisi Rheoli Risg a Adnewyddwyd, gan gynnwys y datganiad archwaeth risg diwygiedig a gyfeirir ato uchod, yn cael ei ystyried i'w gymeradwyo ar yr adeg yr oedd y cyfrifon blynyddol hefyd yn cael eu hystyried. Bydd mwy o fanylion ar hyn yn cael ei ddarparu yn Natganiad Llywodraethu Blynyddol 2021/22.

18. Prif Risgiau

- 18.1 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi dynodi cyfres o risgiau ar lefel y Bwrdd y mae'n cyfeirio atynt fel 'prif risgiau' fel a amlinellir yn Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd. Yn absenoldeb amcanion eglur, mae'r Bwrdd wedi alinio ei brif risgiau â'r blaenoriaethau strategol a ddynodir yng Nghynllun Blynyddol 2020-21 (gweler adran 10.5). Manylir ar fwy o wybodaeth am y risgiau hyn yn Atodiad 5. Ar adeg ysgrifennu'r Datganiad hwn, mae ail-fapio'r risgiau i'r 6 blaenoriaeth strategol wedi'u diweddarau fel y'u nodwyd yng Nghynllun Blynyddol 2021-22. Lle nad yw risg yn mapio'n uniongyrchol i un o'r blaenoriaethau, mae'n cael ei gysylltu yn lle hynny â 'galluogwr'.
- 18.2 Mae'r risgiau mwyaf sylweddol y mae'r Bwrdd Iechyd wedi'u hwynebu yn ystod y flwyddyn wedi bod i ddechrau yn ymwneud â rheoli'r pandemig, gan effeithio ar ei allu i gyflawni swyddogaethau craidd. Mae hyn bellach wedi amlygu ei hun mewn risg sylweddol iawn yn ymwneud â darparu mynediad prydlon i ofal wedi'i drefnu. Mae'r risg hwn yn cael ei reoli drwy nifer o gamau gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, weithgaredd mewnol ychwanegol uwchlaw'r craidd sy'n cael ei ddefnyddio fel rhan o'r cynllun adfer. Mae achos busnes yn cael ei ddatblygu ar gyfer ward fodiwlaid orthopaedig a theatr ar bob safle. Mae gwaith allanol gweithgaredd orthopaedig yn cael ei archwilio gyda'r sector annibynnol. Mae cynllunio capasiti'n cael ei wneud i ddeall yr amseroedd clirio ar gyfer yr ôl-groniadau dros 52 wythnos, ynghyd ag adolygiad o'r achos busnes Offthalmoleg yng ngoleuni Strategaeth Llywodraeth Cymru sy'n ymwneud â chanolfannau cataract. Mae risgiau unigol gwasanaeth gweithredol wedi'u dal fel rhan o'r Gofrestr Risg Gorfforaethol ac fe'u cysylltwyd i gefnogi rheolaeth y risg sylweddol hon.
- 18.3 Fel yr amlygwyd yn flaenorol, arweiniodd yr angen i gynllunio ac ymateb i'r pandemig COVID-19 at nifer o heriau i'r sefydliad. Cafodd nifer o risgiau newydd a chyfnewidiol eu dynodi. Er bod gan y sefydliad gynllun wrth gefn ar gyfer digwyddiadau mawr a dilyniant busnes ar waith, fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Wrth Gefn Sifil 2004, mae graddfa ac effaith y pandemig wedi bod yn ddigynsail. Mae camau sylweddol wedi'u cymryd ar lefel genedlaethol a lleol i baratoi ar gyfer yr effaith debygol ar y sefydliad a'r boblogaeth ac i ymateb i'r effaith. Mae hyn hefyd wedi cynnwys gweithio mewn partneriaeth ar yr ymateb amlasiantaethol fel aelod allweddol o'r Grŵp Cydlynio Strategol. Mae lefel o ansicrwydd yn dal i fodloni ynghylch yr effaith gyffredinol y bydd hyn yn ei chael ar allu'r sefydliad i ddarparu gwasanaethau yn y tymor canolig a'r tymor hwy, ond rwy'n hyderus bod yr holl gamau priodol yn cael eu cymryd.

19. Rheoli Risgiau Allweddol

- 19.1 Mae'r [Gofrestr Risg Gorfforaethol](https://bcuhb.nhs.wales/about-us/governance-and-assurance/corporate-risk-register/corporate-risk-register/21-12c-appendix-2-corporate-risk-register-report-pdf/) (<https://bcuhb.nhs.wales/about-us/governance-and-assurance/corporate-risk-register/corporate-risk-register/21-12c-appendix-2-corporate-risk-register-report-pdf/>) (CRR) wedi cael ei adolygu'n rheolaidd gan y Grŵp Rheoli Risg a Phwyllgorau'r Bwrdd yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Fel rhan o'r Strategaeth Rheoli Risg, mae gofyniad i sicrhau bod rheolyddion a chamau lliniarol ar waith i alluogi'r Bwrdd Iechyd reoli bob risg yn effeithiol. Archwilir yr holl Risgiau Gorfforaethol a ddynodwyd a'u rheolaethau cysylltiedig a'u gweithredoedd lliniaru ar sail gylchol fel rhan o gylchoedd busnes Pwyllgorau'r Bwrdd. Yn unol â Strategaeth Rheoli Risg y Bwrdd Iechyd yn ystod y flwyddyn, dynododd y Bwrdd Iechyd fod cyfyngiad o hyd ar allu'r Bwrdd i ganolbwyntio ar y materion allweddol a mynd i'r afael â hwy, o ganlyniad i nifer o risgiau arwyddocaol sydd wedi'u rhestru ar y CRR.

- 19.2 Mewn ymateb i'r sefyllfa hon, ail-ysgrifennwyd y CRR ym mis Rhagfyr 2020. Ymgwymerwyd â diwydrwydd ac ail edrychwyd ar risgiau a'u hail-flaenoriaethu. Trosglwyddwyd y rhai yr ystyrir eu bod yn arwyddocaol o hyd i'r BAF. Caewyd y rhai a ystyriwyd nad oeddent yn berthnasol mwyach a'u harchifo gyda chytundeb y Pwyllgor Archwilio, ac a gafodd eu cadarnhau gan y Bwrdd ar 22.9.20. Mae'r CRR newydd yn canolbwyntio ar dynnu sylw at reoli risgiau gweithredol sylweddol tra mai pwmpas y BAF yw rhoi sicrwydd ar reoli'r prif risgiau i gyflawni amcanion strategol y Bwrdd Iechyd. Mae mwy o fanylion am y risgiau a'r camau a gymerwyd yn ymwneud â'r BAF a'r CRR wedi'u cynnwys yn Atodiad 6.

20. Y Fframwaith Rheoli

- 20.1 Fel Swyddog Atebol, rwy'n bersonol gyfrifol am drefnu, rheoli a staffio cyffredinol yn y Bwrdd Iechyd. Rhaid i mi fy sicrhau fy hun a'r Bwrdd bod trefniadau Rheoli Clinigol a Gweithredol y Bwrdd a'r fframwaith reoli trosbontiol yn addas i bwrpas.
- 20.2 Cynlluniwyd y fframwaith reolaeth i reoli risg ar lefel resymol yn hytrach na diddymu holl risgiau o fethiant i gyflawni ein nodau strategol a'n hamcanion corfforedig (gweler hefyd adran 14). Mae llywodraethu a rheolaeth fewnol y sefydliad yn broses barhaus a gynlluniwyd i:
- Ddynodi risgiau a'u blaenoriaethu i gyflawni ein pwmpas, gweledigaeth, nodau strategol a'n gwerthoedd;
 - Gwerthuso tebygolrwydd y risgiau hyn yn gwireddu a'r effaith pe byddent yn cael ei gwireddu;
 - Rheoli'r risgiau hyn yn effeithiol, effeithlon ac economaidd.
- 20.3 Mae'r Bwrdd wedi cytuno ar ddatganiad archwaeth risg a gyfeiriwyd ato yn gynt yn y ddogfen hon yn adran 17. Mae mwy o wybodaeth ar gydymffurfiaid â arfer da llywodraethu corfforaethol wedi'i gynnwys yn Adran 23.

21. Rheolau Sefydlog

- 21.1 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi cytuno ar Reolau Sefydlog ar gyfer rheoli gweithrediadau a busnes. Gellir cael mynediad at y Rheolau Sefydlog [yma](https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/trefniadau-llywodraethu-a-sicrwydd/rheolau-sefydlog-a-chyfarwyddiadau-ariannol/) (<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/trefniadau-llywodraethu-a-sicrwydd/rheolau-sefydlog-a-chyfarwyddiadau-ariannol/>).
- 21.2 Cynlluniwyd y Rheolau Sefydlog i drosi'r gofynion statudol a nodir yn Rheoliadau Byrddau Iechyd Lleol (Cyfansoddiad, Aelodaeth a Gweithdrefnau) (Cymru) 2009 i arferion gweithredu o ddydd i ddydd. Ynghyd â mabwysiadu rhaglen faterion a neilltuwyd i'r Bwrdd, rhaglen o ddirprwyaethau i swyddogion ac eraill a Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog, maen nhw'n darparu fframwaith rheoli i ymddygiad busnes y Bwrdd Iechyd ac yn diffinio ei 'ffyrdd o weithio'. Mae'r dogfennau hyn, ynghyd â Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd, y gofrestr risg corfforaethol ac ystod o bolisiau a safonau busnes gytunir gan y Bwrdd, yn gwneud y fframwaith rheoli y mae'r Bwrdd yn gweithredu ynddo.

- 21.3 Mae'r Pwyllgor Archwilio'n cynnal adolygiad blynyddol o'r Rheolau Sefydlog fel mater o drefn, yn ogystal ag ystyried newidiadau ad hoc drwy gydol y flwyddyn er mwyn mynd i'r afael â materion megis newidiadau cyfrifoldeb Cynllun Cadw a Dirprwyo oherwydd bod swyddi uwch newydd wedi'u creu a newidiadau i bortffolio Gweithredol. Mae mwya o wybodaeth ar gael [yma](https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-archwilio/) (<https://bipbc.gig.cymru/amdanom-ni/pwyllgoraur-bwrdd-iechyd-a-grwpiau-cynghori/pwyllgor-archwilio/>). Mae'r Pwyllgor yn cymeradwyo newidiadau ar ran y Bwrdd, sydd yna'n derbyn y newidiadau sydd wedi'u gwneud, er mwyn eu cadarnhau. Yn ystod y cyfnod adrodd, roedd y digwyddiad mwyaf arwyddocaol o ran Rheolau Sefydlog yn ymwneud â newidiadau brys mewn ymateb i'r pandemig, (gweler hefyd adran 2.7).
- 21.4 Ar [15.4.20](https://bcuhb.nhs.wales/about-us/health-board-meetings-and-members/health-board-meetings/health-board-meetings/maintaining-good-governance-covid-19-v2-0/) (<https://bcuhb.nhs.wales/about-us/health-board-meetings-and-members/health-board-meetings/health-board-meetings/maintaining-good-governance-covid-19-v2-0/>), cymeradwyodd y Bwrdd amrywiadau dros dro i Reolau Sefydlog sy'n ymwneud â gwneud penderfyniadau (gan gynnwys gwell gweithdrefn camau gweithredu'r Cadeirydd), trefniadau rheoli ariannol, Trefniadau cyfarfodydd y bwrdd (gan gynnwys dirymu hawliau aelodau'r cyhoedd i fod yn bresennol dros dro), a gohirio rhai pwyllgorau a grwpiau swyddogion. Ar [14.5.21](https://bcuhb.nhs.wales/about-us/health-board-meetings-and-members/health-board-meetings/health-board-meetings/agenda-bundle-health-board-14-5-20-public-v3-0/) (<https://bcuhb.nhs.wales/about-us/health-board-meetings-and-members/health-board-meetings/health-board-meetings/agenda-bundle-health-board-14-5-20-public-v3-0/>), cymeradwyodd y Bwrdd amrywiadau ychwanegol yn ymwneud â profforma camau gweithredu'r Cadeirydd wedi'i ddiweddarau, cyflwyno hawliau pleidleisio ar gyfer dirprwyon Gweithredwyr, gofynion symlach o ran adroddiad blynyddol pwyllgor a chylch gorchwyl ar gyfer Cabinet COVID-19 newydd. Ar [27.8.20](https://bcuhb.nhs.wales/about-us/committees-and-advisory-groups/audit-committee/agenda-bundle-audit-committee-28-07-2020-v3/) (<https://bcuhb.nhs.wales/about-us/committees-and-advisory-groups/audit-committee/agenda-bundle-audit-committee-28-07-2020-v3/>) (eitem 3), cymeradwyodd y Pwyllgor Archwilio amrywiadau dros dro (hyd nes 31.3.21) fel y nodir yng Nghylchlythyr Iechyd Cymru 2020/011, gan gwmpasu trefniadau yn ymwneud â deiliadaeth aelodau'r Bwrdd, dyddiad y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol, penodiadau Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid a HPF a thelerau swydd ynghyd â newidiadau i Reolau sefydlog Pwyllgor Gwasanaethau Arbenigol Iechyd Cymru a Phwyllgor Gwasanaethau Ambiwylans Brys. Cytunwyd hefyd ar newidiadau i'r dogfennau a lofnodwyd o dan y broses sêl ar yr un pryd, yn ogystal ag ail-osod y rhan fwyaf o'r newidiadau y cytunwyd arnynt ar 15.4.20 a 14.5.21.
- 21.5 O ran y Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog (SFIs), darperir Adroddiad Cydymffurfiaeth ym mhob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio. Mae'r adroddiad yn amlygu cydymffurfiaeth â'r SFIs sy'n ymwneud â:
- Gweithdrefnau Caffael (Adrodd ar ildio hawl i dendro a thorri gofynion caffael).
 - Gweithdrefnau Cyflog (Adrodd ar ordaliadau cyflogau).
 - Gweithdrefnau Derbyniadwy a Thaladwy (Adrodd ar hen balans dros £10,000 a dros 6 mis oed);
 - Gofynion Colledion a Thaliadau arbennig (Adrodd ar golledion, taliadau arbennig, a dileu balans sy'n ddyledus i'r Bwrdd Iechyd).
- 21.6 Yn ystod 2020/21 y materion allweddol a gafodd eu cynnwys yn yr adroddiadau cydymffurfio a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Archwilio oedd, yn unol â 21.4 uchod, cydymffurfiaeth â'r Ddeddfwriaeth Gyfryngol (IR35), cydymffurfio â gweithdrefnau caffael, gan gynnwys cydymffurfiaeth archeb brynu (PO) a gwiriadau proses tendro/dyfnbris, symiau derbyniadwy a gordaliadau cyflog, symiau taladwy a chymeradwyo colledion a thaliadau arbennig. Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i weithio i sicrhau bod taliadau yn cael eu gwneud o fewn y targed 30 diwrnod.

22. Adroddiadau Archwilio Cymru

- 22.1 Cyhoeddodd Archwilio Cymru yr adroddiadau canlynol a'r dogfennau perthnasol i'r Bwrdd Iechyd yn ystod 2020. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymateb yn ffurfiol i bob un ohonynt ac mae camau'n codi o argymhellion yn cael eu holrhain gan ddefnyddio'r Orlheinydd Archwilio / Tîm Canolog, ac mae cynnydd yn cael ei fonitro'n ffurfiol gan y Pwyllgor Archwilio. Yn ogystal, mae'r Pwyllgor Archwilio'n monitro'r argymhellion hyn sy'n berthnasol i'r Bwrdd Iechyd ond efallai eu bod wedi'u codi o adolygiadau Cymru Gyfan.
- 22.2 Mae'r tabl canlynol yn rhestru'r adroddiadau sydd wedi'u cyflwyno i'r Bwrdd Iechyd yn 2020.

Teitl yr Adroddiad	Dyddiad rhoi'r adroddiad
Adroddiadau Archwiliad Ariannol	
Archwiliad o Adroddiad Atebolrwydd a Datganiadau Ariannol 2019-20	Mehefin 2020
Archwiliad o'r Cronfeydd a Ddelir ar Gyfrifon yr Ymddiriedolaeth	Rhagfyr 2020
Adroddiadau Perfformiad Archwiliad	
Adolygiad o drefniadau penodiad cyfarwyddwr dros dro	Mawrth 2020
Gwaith Adnewyddu Ysbyty Glan Clwyd	Gorffennaf 2020
Effeithiolrwydd Trefniadau Gwrth-dwyll	Medi 2020
Trefniadau rheoli Gofal Iechyd Parhaus	Rhagfyr 2020
Asesiad Strwythuredig 2020	Rhagfyr 2020
Adroddiadau eraill	
Cynllun Archwilio 2019	Mawrth 2020
Adroddiad Archwilio Blyneddol 2019	Rhagfyr 2020

Mae'r cyhoeddiadau ar gael [yma](https://www.audit.wales/publications) (<https://www.audit.wales/publications>).

23. Cod Llywodraethu Corfforaethol

- 23.1 Ar gyfer y GIG yng Nghymru, diffinnir llywodraethu fel “system o atebolrwydd i ddinasyddion, defnyddwyr gwasanaethau, rhanddeiliaid a'r gymuned ehangach, y mae sefydliadau gofal iechyd yn gweithio ynddynt, yn gwneud penderfyniadau ac yn arwain eu pobl i gyflawni eu hamcanion.” Yn syml, mae hyn yn golygu'r ffordd y mae cyrff y GIG yn sicrhau ein bod yn gwneud y pethau cywir, yn y ffordd gywir, i'r bobl gywir, mewn ffordd sy'n cynnal y gwerthoedd a osodir ar gyfer sector cyhoeddus Cymru.
- 23.2 Mae'r Bwrdd Iechyd yn dilyn ac yn cydymffurfio â'r egwyddorion a'r agweddau perthnasol sy'n cael eu disgrifio yn 'Llywodraethu Corfforaethol mewn Adrannau Llywodraeth Ganolog: Cod Arfer Da 2011' sy'n gyson â'r 'Arweiniad Llywodraethu Da' ar gyfer Byrddau'r GIG yng Nghymru (ail rifyn) a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru yn 2017. Yn benodol, mae'r Bwrdd yn cydymffurfio â'r egwyddorion a nodir o ran rôl y Bwrdd, cyfansoddiad y Bwrdd, ei effeithiolrwydd a rheoli risg. Mae Ysgrifennydd y Bwrdd a Chyfarwyddwr Cynorthwyol Llywodraethu Corfforaethol wedi cynnal adolygiad bwrdd-gwaith i gadarnhau cydymffurfiaeth yn ystod 2020/21 â Chod Arfer Da Swyddfa'r Cabinet. Canlyniad yr adolygiad oedd y farn bod cydymffurfiaeth â'r cod, ac nad oedd angen gweithredu ymhellach mewn unrhyw faes gwendid. Gellir cael mynediad at y Cod Arfer Da [yma](https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/220645/corporate_governance_good_practice_july2011.pdf). (https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/220645/corporate_governance_good_practice_july2011.pdf).

24. Trefniadau Llywodraethu Ansawdd

- 24.1 Fel rhan o fesurau llywodraethu dros dro a gyflwynwyd gan Llywodraeth Cymru fel ymateb i'r pandemig COVID-19, nid oes angen Datganiad Ansawdd Blynyddol (AQS) nac Adroddiad Blynyddol Gweithio i Wella (PTR) ar gyfer 2020/21. Fodd bynnag, mae ansawdd yng nghalon Adroddiad Blynyddol 2020/21 y Bwrdd Iechyd a manylir ar ofynion adrodd statudol y Rheoliadau PTR o fewn yr adroddiad.
- 24.2 Yr Arweinydd Gweithredol dros Ansawdd (gan gynnwys llywodraethu ansawdd) o fewn y sefydliad yw'r Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio a Bydwreigiaeth, sy'n ategu swydd y Cyfarwyddwr Gweithredol Meddygol a'r Cyfarwyddwr Gweithredol Therapiau a Gwyddorau Iechyd. Maent yn cael eu cefnogi gan y Cyfarwyddwr Cyswllt Sicrwydd Ansawdd a'r tîm. Yn ystod y flwyddyn, cryfhawyd y Tîm Sicrwydd Ansawdd trwy benodi uwch arweinydd, dau ddadansoddwr a staff arbenigol eraill.
- 24.3 Cryfhawyd y strwythur llywodraethu ansawdd o dan y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad (QSE) trwy gyflwyno Grŵp Diogelwch ac Ansawdd Cleifion, Grŵp Effeithiolrwydd Clinigol a Grŵp Profiad Cleifion a Gofalwyr. Mae'r grwpiau gweithredol newydd hyn yn disodli'r Grŵp Ansawdd a Diogelwch blaenorol ac yn caniatáu craffu a goruchwyllo mwy ar faterion ansawdd. Mae'r templedi adrodd o'r is-grwpiau a'r uwch adrannau wedi eu gwella. Mae strwythurau llywodraethu mewn llawer o'r uwch adrannau hefyd wedi'u cryfhau yn ystod y flwyddyn ac maent yn cyd-fynd â'r model corfforaethol newydd, yn enwedig mewn gwasanaethau Gofal Eilaidd ac Iechyd Meddwl ac Anabledd Dysgu. Mae'r timau llywodraethu yn yr uwch adrannau hyn wedi'u trefnu o dan y Cyfarwyddwr Cyswllt Sicrwydd Ansawdd, gan gryfhau cefnogaeth broffesiynol ac annibyniaeth y swyddogaethau hyn.
- 24.4 Mae dangosfwrdd ansawdd integredig newydd ar y gweill, gyda chynlluniau ar gyfer ei gyflwyno ledled y sefydliad yn gynnar yn 2021/22. Mae'r dangosfwrdd hwn yn triongli ystod o fesurau ar draws ystod o systemau data sy'n darparu delweddu dangosyddion allweddol ward/ tîm-i'r-Bwrdd. Mae'r dangosfwrdd yn adeiladu ar lwyddiant y dangosfwrdd niwed sy'n mynd rhagddo ar hyn o bryd.
- 24.5 Parhaodd y rhaglen Achrediad Ward yn ystod y flwyddyn, yn rhoi sicrwydd ar sut mae wardiau'n cydymffurfio gyda'r Safonau Iechyd a Gofal. Yn ogystal â'r ymweliadau achrediad ffurfiol, mae archwiliadau misol yn mynd rhagddynt. Oherwydd y pandemig COVID-19, cafodd peth gweithgaredd ei atal neu ei newid i fodloni'r gofynion diogelwch angenrheidiol. Ymestynnwyd y rhaglen i Adrannau Achosion Brys yn ystod y flwyddyn, gydag ymweliadau â'r tair adran. Yn ogystal, mae gwaith wedi dechrau ar ddatblygu fframwaith Nyrsio Cymunedol a fydd yn cael ei brofi a'i gyflwyno yn gynnar yn 2021/22.
- 24.6 Yn ystod y flwyddyn, dechreuwyd rhaglen newydd o adolygiadau llywodraethu ansawdd, gyda pheilot ar waith yn Ysbyty Glan Clwyd. Mae'r adolygiadau'n adeiladu ar achrediad wardiau trwy asesu llywodraethu ansawdd ar lefel adrannol neu is-adrannol yn erbyn y Safonau Iechyd a Gofal, gan ddefnyddio elfennau o'r fethodoleg hunanasesu, dadansoddi data ac arolygu sydd ar waith ledled y DU. Mae cynllun ar waith i gyflwyno'r rhaglen ar draws yr holl uwch adrannau.
- 24.7 Mae'r Pwyllgor QSE wedi parhau i dderbyn diweddariadau yn erbyn yr Hunanasesiad Llywodraethu Ansawdd (a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru) yn Ionawr 2020. Mae Archwilio Cymru yn cynnal adolygiad o'r llywodraethu ansawdd yn y Bwrdd Iechyd yn ystod misoedd cynnar 2021/22. Rydym yn rhagweld y bydd yr adolygiad yn rhoi gwaelodlin a blaenoriaethau cadarn ar gyfer 2021/22.

- 24.8 Yn ogystal â'r uchod, bydd yr adolygiad llywodraethu corfforaethol ehangach y cyfeiriwyd ato'n gynharach, yn ymgorffori rôl pwyllgorau ac is-bwyllgorau'r Bwrdd, yn effeithio'n uniongyrchol ar gryfhau parhaus y trefniadau llywodraethu ansawdd.
- 24.9 Safonau Iechyd a Gofal (HCS)
- 24.10 Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i weithio ar gydymffurfio â'r Safonau Iechyd a Gofal drwy'r mesurau a amlinellwyd uchod, megis yr Achrediad Ward a'r Adolygiadau Llywodraethu Ansawdd sy'n cael eu mapio i'r safonau.
- 24.11 Yn ogystal, mae'r berthynas waith gref ag Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru (HIW) wedi parhau trwy gyfarfodydd ymgysylltu misol a deialog barhaus. Yn ystod y flwyddyn, datblygwyd cronfa ddata ganolog newydd a'i lansio. Mae'r gronfa ddata yn olrhain yr holl archwiliadau a chynlluniau gwella, gyda thystiolaeth o welliant wedi'i uwchlwytho i roi sicrwydd. Cyflwynir adroddiadau rheolaidd ar ganlyniadau archwiliadau HIW mewn Grŵp Ansawdd a Diogelwch Cleifion a'r Pwyllgor QSE.
- 24.12 Gwella Ansawdd
- 24.13 Daeth y Strategaeth Gwella Ansawdd flaenorol (2017-2020) i ben ddiwedd mis Mawrth 2020 ac roedd canfyddiadau archwiliad mewnol i'w defnyddio i lunio'r ailadroddiad nesaf. Yn anffodus, oherwydd pandemig COVID-19, gohiriwyd gwaith i ddatblygu strategaeth newydd i gefnogi'r ffocws ar ddarparu gwasanaeth clinigol rheng flaen. Ar amser ei ysgrifennu, mae'r gwaith wedi ail-ddechrau a bydd y Strategaeth Ansawdd newydd yn cael ei datblygu yn gynnar yn 2021/22 a'i thanategu gan Gynllun Strategol Diogelwch Cleifion, Cynllun Strategol Profiad Cleifion a Gofalwyr a Chynllun Strategol Effeithiolrwydd Clinigol.
- 24.14 Darperir galluedd arbenigol gwella ansawdd (QI) gan y Tîm Nyrsio Gwella Ansawdd, y Tîm Gwella Ansawdd Meddygol a'r Tîm Gwella Gwasanaeth. Yn ogystal, mae gan y sefydliad Hwb Gwella Ansawdd (a adnabyddir fel Hwb BIPBC) sy'n darparu pwynt mynediad unigol ar gyfer hyfforddi staff, cymorth ac arwain ar brosiectau gwella. Mae Hwb BIPBC yn gweithio'n agos gyda Gwelliant Cymru, yr asiantaeth gwella ansawdd cenedlaethol o fewn GIG Cymru, i ddarparu'r rhaglen hyfforddiant staff, Gwelliant mewn Arfer. Yn ystod y flwyddyn, hyfforddwyd nifer o garfanau mewn ffactorau dynol fel rhan o'r ymrwymiad i ymgorffori'r ddealltwriaeth a'i defnyddio mewn gwaith diogelu cleifion.

25. Ymgysylltu â Rhanddeiliaid

- 25.1 Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i gynnal pwyslais ar ymgysylltu er mwyn meithrin perthnasau â'r cyhoedd a'u gwella ac i weithio'n agosach gyda'r Cyngor Iechyd Cymuned. Yn y blynyddoedd blaenorol, mae effaith y gweithgarwch ymgysylltu wedi ei fesur drwy fecanweithiau sy'n cynnwys adborth gan y cyhoedd ac arolygon rhanddeiliaid. Mae'r arolygon wedi bod yn offeryn defnyddiol wrth dynnu sylw at ganfyddiadau cadarnhaol y Bwrdd Iechyd a gwasanaethau gofal iechyd yn ogystal â nodi meysydd i'w gwella. O ganlyniad i COVID-19 ni chynhaliwyd arolygon blynyddol canfyddiadau'r cyhoedd a'r rhanddeiliaid yn 2020/21, fodd bynnag, y bwriad yw aildechrau'r gwaith hwn yn 2021/22.

25.2 O reidrwydd, cymerwyd dull gwahanol o ymgysylltu yn ystod 2020/21, newidiodd ffocws ymgysylltu i fodloni anghenion ymateb i bandemig y Bwrdd Iechyd. Yn ogystal, newidiodd y ffordd o ymgysylltu i gynnydd mewn gwaith ar-lein ac arolygon ar-lein gan fod llawer o weithgareddau ymgysylltu arferol naill ai ddim yn bosib neu wedi eu gohirio. Er enghraifft, ymgwymerwyd ag ymgysylltu i gael gwell dealltwriaeth o brofiad y cyhoedd o gyfyngiadau'r pandemig/y cyfyngiadau sy'n deillio o'r pandemig, i nodi meysydd pryder a chyfleoedd i wella. Roedd y rhaglen ymgysylltu "*Sgyrsiau Covid*" yn cynnwys arolwg cyhoeddus a chyfres o sgysrsiau anffurfiol â rhanddeiliaid i gael adborth ynghylch newidiadau i wasanaeth y Bwrdd Iechyd, mynediad at ofal iechyd a'r ffyrdd newydd o ddarparu gwasanaethau sy'n deillio o'r pandemig. Roedd y themâu a ddaeth i'r amlwg o'r gwaith hwn yn darparu mewnwelediadau a gwybodaeth, a rannwyd ag arweinwyr gwasanaethau gweithredol a hefyd nodwyd meysydd i'w hadolygu a'u gwella gan gynnwys:

- Newidiadau i'r apwyntiadau iechyd;
- Effeithiau apwyntiadau wedi'u gohirio neu eu canslo ar iechyd;
- Mynediad at wasanaethau iechyd;
- Iechyd meddwl a lles;
- Cyfathrebu a mynediad at wybodaeth;
- Gwasanaethau fferyllfa;
- Pryderon a gorbryderon am COVID-19;
- Ymweld â'r Ysbyty.

Mae darganfyddiadau allweddol yr arolwg a sgysrsiau a mewnwelediadau'r rhanddeiliaid ar gael ar gais.

25.3 Ymgwymerwyd ag ymgysylltiad hefyd i gefnogi'r rhaglen Profi Orlhain Diogelu (TTP) i sicrhau bod gwybodaeth a negeseuon allweddol yn cael eu targedu'n briodol a'u dosbarthu. Mae gan Dîm Ymgysylltiad y Bwrdd Iechyd gysylltiadau cryf gyda grwpiau o'r trydydd sector a'r rhai sy'n cynrychioli cymunedau penodol gan gynnwys cymunedau Portiwgaleg, Pwyleg, ffoaduriaid, Teithwyr Roma, Sipsiwn a LHDTQ. Roedd y perthnasau'n ddefnyddiol yn benodol i gefnogi ymgysylltiad yn ystod clwstwr o achosion COVID-19 mewn ardaloedd penodol yng Ngogledd Cymru, er enghraifft, Wreccsam ac Ynys Môn. Yn ogystal, mae ymgysylltiad â rhanddeiliaid wedi darparu mewnwelediad i'r rhwystrau a allai fod wedi atal ymrwymo'n llwyr yn y rhaglen TTP. O ganlyniad i ymgysylltu, darparwyd cyngor ynghylch gwybodaeth ac adnoddau hygyrch i sicrhau bod deunyddiau'n cael eu cynnig mewn ieithoedd priodol a fformatau amgen, er enghraifft, yn hawdd eu darllen.

25.4 Mae cefnogi rhaglen frechu COVID-19 wedi bod yn ffocws pwysig o weithgarwch ymgysylltu. O ystyried cyflymder y broses o gyflwyno brechlyn a'r cyfyngiadau amser cysylltiedig, mae ymgysylltu â grwpiau anoddach eu cyrraedd wedi bod yn heriol. Er mwyn sicrhau'r effaith fwyaf a lleihau dyblygu'r ymdrech, mae'r Tîm Ymgysylltu wedi gweithio mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol, y trydydd sector ac arweinwyr gwasanaeth gweithredol y Bwrdd Iechyd i ddynodi a thargedu grwpiau risg. Ffocws yr ymgysylltiad oedd:

- Codi ymwybyddiaeth o risgiau iechyd a gyflwynodd COVID-19;
- Cefnogi codi ymwybyddiaeth rhaglen frechu COVID-19, ei flaenoriaethu a'r meini prawf cymwysedd;
- Annog pobl sy'n gymwys am frechlyn i amddiffyn ei hunain, eu teuluoedd a ffrindiau rhag COVID-19 er mwyn cyrraedd y rhan fwyaf o'r grwpiau balenoriaeth;
- Darparu sicrwydd o amgylch diogelwch ac effeithiolrwydd y brechlyn COVID-19;
- Dynodi rhwystrau at fynediad er mwyn gwella darpariaeth y rhaglen yn barhaus.

25.5 Drwy gydol 2020/21, mae'r Bwrdd Iechyd wedi parhau i weithio gydag ystod eang o grwpiau rhanddeiliaid a'r rhwydweithiau gan gynnwys fforymau gofalwyr, cymunedau lleiafrifoedd ethnig gan gynnwys 'Race Equality First' a 'Rhwydwaith Cydraddoldeb Rhanbarthol Gogledd Cymru' a fforymau anabledd dysgu megis 'Autistic UK'. Gwnaethpwyd cais am adborth penodol gan sefydliadau a defnyddwyr gwasanaeth yn canolbwyntio ar nifer o themâu allweddol, manylir arnynt isod:

- Rhwystrau i gael y brechlyn;
- Pryderon parthed y brechlyn;
- Unrhyw wybodaeth ychwanegol angenrheidiol i roi sicrwydd.

Rhoddwyd adborth i raglen frechu'r Bwrdd Iechyd i helpu i wella'r nifer sy'n cymryd y brechlyn.

25.6 Mae ymgysylltu â rhaglenni trawsnewid a gwella'r Bwrdd Iechyd sy'n cyd-fynd â'r strategaeth yn parhau i fod yn flaenoriaeth a bydd ymgysylltu ag ailgynllunio gwasanaethau yn sylweddol a'r cynllun gwasanaethau clinigol sy'n datblygu yn rhan annatod wrth symud ymlaen. Yn 2020/21 cynhaliwyd gweithgaredd ymgysylltu â'r cyhoedd a rhanddeiliaid mewn perthynas â nifer o raglenni trawsnewid a gwella gan gynnwys:

- Meddygaeth Niwclear: Sesiynau arfarnu opsiynau rhithwir;
- Asesiad Anghenion Fferyllol: Arolwg cyhoeddus yn derbyn 537 ymateb;
- Asesiad Anghenion Diwedd Oes: Digwyddiadau Ymgysylltu â Sesiynau Rhanddeiliaid;
- Ymgynghoriadau fideo: Cynhaliwyd ymarfer ymgysylltu i wrando ar farn am y defnydd cynyddol o ymgynghoriadau fideo mewn gofal cychwynnol yn ystod y pandemig ym mis Tachwedd a Rhagfyr 2020. Cynhaliwyd dau arolwg, un i'r cyhoedd ac un arall ar gyfer staff. Dilynodd y gwaith hwn ymgysylltiad yng Ngorffennaf 2020 i wrando ar y cyhoedd a'r cleifion am effaith newidiadau i wasanaethau iechyd yn ystod cyfnod cyntaf y Pandemig Covid-19;
- *Strategaeth Iechyd Ddigidol*: Cynhaliwyd dau gam o'r ymgysylltiad parthed datblygiad ein 'Ein Dyfodol Digidol - Gwella gofal drwy ffyrdd digidol o weithio', y strategaeth ddigidol ar gyfer y Bwrdd Iechyd, yn hydref a gwanwyn 2020/22.

25.7 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi parhau i feithrin perthnasau presennol a sefydlu rhai newydd gyda grwpiau cymuned a phartneriaid. Mae'r Bwrdd Iechyd yn cefnogi rhwydweithiau a fforymau'r trydydd sector fel mater o drefn ac yn cydweithio ar nifer o faterion. Er enghraifft, ym mis Tachwedd, cynhaliwyd sesiwn ymgysylltiad ar y cyd gyda Thîm Lleiafrifoedd Ethnig a Chymorth Ieuenctid Cymru i archwilio sut gall y Bwrdd Iechyd a phartneriaid wella cyfathrebu, ymgysylltiad ac ymwneud â chymunedau lleiafrifoedd ethnig.

25.8 Ymgysylltiad Staff

25.8.1 Yn ystod y cyfnod 2020-2021, mae gwaith wedi bod yn mynd rhagddo i gefnogi ymgysylltiad gyda staff y Bwrdd Iechyd drwy gyfuniad o lwybrau uniongyrchol ac anuniongyrchol - anuniongyrchol drwy waith yn cefnogi anghenion ehangach gweithlu'r sefydliad sy'n gysylltiedig ag ail-leoli staff clinigol ac anghlinigol yn ystod ton gyntaf COVID-19. Galluogodd y gwaith hwn i staff a oedd ar y rhestr warchod a/neu ddim yn gallu mynychu eu dyletswyddau arferol i ddod o hyd i gyfleoedd gwaith ac aros wedi ymgysylltu yn y sefydliad drwy ail-leoli, er enghraifft i'r ysbytai Enfys, Olrhain, Diogelu ac Amddiffyn (TTP) a rhaglenni Uned Brofi Cymunedol (CTU). Roedd ymdrechion ychwanegol yn y cyfnod hwn yn cynnwys sefydlu a chynnal mewnlifiad gwirfoddolwyr cyhoeddus a'u lleoli i gefnogi natur newidiol y gwaith sy'n ofynnol yn ystod pandemig COVID-19. Fe wnaeth hyn barhau yn ystod yr ail don pan drodd y ffocws at recriwtio gwirfoddolwyr, gweithwyr iechyd wedi ymddeol a staff cyfredol i gefnogi'r rhaglen frechu.

- 25.8.2 Roedd gweithgarwch ymgysylltu mwy uniongyrchol yn ystod y cyfnod yn cynnwys Arolwg Staff Cenedlaethol yng ngaeaf 2020, gweithgarwch ymgysylltu tîm y Rhaglen Arloesol Byddwch Yn Falch, a chefnogi carfanau i gwblhau hyfforddiant arwain a rheoli. Cynhaliwyd cyfleoedd datblygu staff drwy ddatblygu sesiynau rhithwir a'u darparu. Dechreuwyd datblygu dull newydd o gefnogi lles staff, a bydd ei fuddion yn cael eu gweld yn fwy eglur yn 2021/22.
- 26.0 Codi Pryderon/Codi Llais yn Ddiogel - Datblygwyd proses Codi Pryderon/Codi Llais yn Ddiogel ar gyfer staff i godi pryderon yn ystod diwedd 2020 ac yn gynnar yn 2021. Roedd hyn yn cynnwys creu strwythurau newydd gyda'r bwriad i helpu'r sefydliad i ddysgu gwersi a chefnogi diwylliant mwy cyfiawn ac adferol. Mae rôl Gwarcheidwaid Codi Llais yn Ddiogel a thîm amlddisgyblaethol Codi Pryderon wedi eu creu i sicrhau bod pryderon yn cael eu hymchwilio'n gywir ac eir i'r afael ag atalyddion posibl ar allu aelodau o staff i godi llais. Plattform Codi Llais yn Ddiogel annibynnol - Gweithio'n Hyderus - wedi ei gaffael. Mae hyn yn cynnal deialog dwy ffordd anhysbys rhwng aelodau staff a'r Gwarcheidwad neu aelod o'r tîm amlddisgyblaethol. Bydd y lefel ychwanegol o gymorth, wedi ei lansio ym mis Mai 2021, yn helpu i greu amodau ar gyfer diwylliant sefydliadol sy'n croesawu her, gwahodd cymryd rhan a chymryd syniadau, sylwadau a phryderon ein staff o ddifrif.
- 27.0 Arolwg Staff GIG 2020 - Yn dilyn cyhoeddi *Cymru Iachach*, a chreu drafft o'r Strategaeth Gweithlu a Datblygu Sefydliadol a'r arolwg 2018, bu myfyrion ac adeiladu consensws sylweddol o ran pwrpas a dulliau dilynol ar gyfer arolygon staff yn y dyfodol ledled GIG Cymru. O ganlyniad roedd Arolwg Staff GIG 2020, a lansiwyd ar 4.11.20, yn dra gwahanol i arolygon staff blaenorol. Dyluniwyd y dull newydd o'r enw 'Ein Myfyrdodau, Ein Penderfyniadau, Ein Dyfodol' gyda llai o gwestiynau - 20 i gyd (gostyngiad o'r 80 yn yr arolwg blaenorol). Cyd-gynhyrchwyd dull newydd gyda phartneriaid GIG allweddol ar draws Cymru, i hwyluso adborth ar lefel tîm ac annog y timau hynny i wneud penderfyniadau'n lleol ar ba welliannau sy'n ofynnol. Yn dilyn arolwg 2020, rhannwyd trosolwg y canlyniadau yn eang gydag uwch adrannau a gwasanaethau ar draws y sefydliad, yn galluogi timau i gael sgysiau ar lefel leol am eu canlyniadau a'r gwelliannau hanfodol. Mae arolygon amlach ar y gweill ar gyfer 2021, gydag arolwg staff blynyddol ar y gweill ar gyfer yr hydref.
- 28.0 Datblygu Perthnasau Gwaith Iachach - Yn ogystal â'r dull newydd i arolygon, mae'r Grŵp Prosiect Arolwg Staff cenedlaethol wedi bod yn gyfrifol am weithredu dulliau sy'n datblygu ac yn adeiladu dull cynaliadwy parhaus mewnol o fesur profiadau cydweithwyr. Bydd y dull newydd yn helpu i ddatblygu diwylliant GIG Cymru fel y gall cydweithwyr roi a derbyn adborth yn rheolaidd. Ymgynghorwyd ar y dull o'r enw 'Datblygu Perthnasau Gwaith Iach' yn ystod haf 2020 ac mae ar fin ei lansio yn 2021, a bydd yn canolbwyntio ar ddatblygiad o berthnasau gwaith ar lefel leol/tîm. Mae'r 'Polisi Parchu a Datrys' hefyd yn gymorth wrth ddarparu fframwaith ar gyfer unigolion a thimau i ddatrys gwrthdaro cyn gweithredu camau ffurfiol. Mae'r dull yn annog deialog agored drwy, er enghraifft, 'sgysiau paned', hyfforddi datrysiad a chyfryngdod.
- 28.2 Byddwch yn Falch / Be Proud - Mae'r arolygon lefel tîm i wella ymgysylltiad staff ar lefel tîm lleol yn parhau, gyda 16 tîm yn dechrau'r rhaglen rithwir o fis Chwefror ac yn parhau i 2021/2022. Mae'r rhaglen yn cynnwys hyfforddi aelodau o'r tîm (a adnabyddir fel Arloeswyr) i ddefnyddio gwahanol becynnau ymgysylltu i gefnogi datblygiad tîm a chynlluniau gwella.

- 28.3 Adolygiad o Ymgysylltiad Staff - Mae COVID-19 wedi cael effaith ar y ffordd mae gweithgarwch ymgysylltu megis cydnabyddiaeth staff yn cael ei gynnal. Gwnaed ymchwil dros y flwyddyn ddiwethaf i adolygu ystod o ddulliau sefydliadol o ymgysylltu ac ymgynghori wrth inni gynllunio'r ffordd ymlaen.

29. Elfennau Fframwaith Rheoli eraill

29.1 Cydraddoldeb a Hawliau Dynol:

Mae mesurau rheoli ar waith i sicrhau y cydymffurfir â holl oblygiadau'r sefydliad dan ddeddfwriaeth cydraddoldeb a hawliau dynol.

- Ym mis Ionawr 2020, cymeradwyodd y Bwrdd y Cynllun Cydraddoldeb Strategol diwygiedig (SEP) ac Amcanion ar gyfer y cyfnod rhwng 2020-2024. Yn dilyn hyn, mae Covid -19 wedi chwyddo anghydraddoldebau pellach ar gyfer y rhai sydd â nodweddion gwarchodedig a grwpiau sydd dan anfantais economaidd-gymdeithasol, ac adolygwyd cynlluniau i gyflawni'r CCS i adlewyrchu hyn.
- Mae'r fframwaith polisi cydraddoldeb a hawliau dynol ar waith ac fe'i cefnogir gan raglen hyfforddi i godi ymwybyddiaeth a meithrin gallu o ran Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus (PSED) ac i gynorthwyo staff i gyflawni eu cyfrifoldebau.
- Mae cryfhau ymgorffori'r PSED a'r gofynion Dyletswydd Economaidd Gymdeithasol (SED) o fewn gweithrediad y Bwrdd Iechyd wedi ei ystyried fel rhan o'r adolygiad llywodraethu.
- Mae Fframwaith Atebolrwydd Cydraddoldeb wedi ei ddatblygu eleni i gryfhau rheoli perfformiad y SEP, i'w weithredu yn ystod 2021/22.

Mae mesurau eraill yn cynnwys:

- Mae sesiwn flynyddol datblygiad cydraddoldeb yn cael ei hwyluso gan y Bwrdd i sicrhau eu bod yn ymwybodol o'u dyletswydd i roi sylw dyledus i'r PSED a'r SED;
- Mae'r Cynllun Blynyddol yn dangos sut mae'r Bwrdd Iechyd yn bodloni'r dyletswyddau sy'n gysylltiedig â chydraddoldeb a hawliau dynol a'r trefniadau ar gyfer asesiad effaith cydraddoldeb (EqIA);
- Mae datblygiad Strategaeth a Pholisi'r Gweithlu yn cael ei lywio gan wybodaeth cydraddoldeb y gweithlu a EqIA;
- Mae hyfforddiant Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yn orfodol i'r holl staff;
- Mae rhaglen o hyfforddiant EqIA yn cael ei hwyluso ochr yn ochr â chefnogaeth ac arweiniad hyfforddi. Mae'r craffu ar EqIA wedi'i gryfhau eleni;
- Mae risgiau sy'n gysylltiedig â chydymffurfriad wedi'u dynodi ac wedi'u cynnwys yn y gofrestr risg corfforaethol;
- Mae'r Fforwm Strategol Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yn monitro cydymffurfriad yn erbyn y SEP;
- Mae cynnydd yn cael ei gyflwyno i'r Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid Cydraddoldeb allanol. Mae'r grŵp hwn yn cynnwys cynrychiolaeth o aelodau'r cyhoedd sydd â diddordeb mewn materion cydraddoldeb gan gynnwys y Cyngor Iechyd Cymuned;
- Adroddir ar gynnydd i Lywodraeth Cymru drwy'r Mesur Fframwaith Darparu Cydraddoldeb Uwch;
- Mae Adroddiad Blynyddol Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd drwy lwybr llywodraethu'r Pwyllgor Strategaeth, Cynllunio ac Iechyd y Boblogaeth; mae'n cael ei gyhoeddi ac ar gael i'r cyhoedd.

29.2 Cynllun Pensiwn

- 29.2.1 Fel cyflogwr â staff sydd â hawl i fod yn aelodau o Gynllun Pensiwn y GIG, mae mesurau rheoli yn eu lle i sicrhau ein bod yn cydymffurfio â'r holl oblygiadau i gyflogwyr sydd yn y Cynllun a'r rheoliadau. Mae hyn yn cynnwys sicrhau bod yr holl ddiidyniadau o gyflogau, cyfraniadau'r cyflogwr a thaliadau i'r Cynllun yn unol â rheolau'r Cynllun, a bod cofnod aelodau'r Cynllun Pensiwn yn cael eu diweddarau'n gywir yn unol â'r amserlenni sydd yn y Rheoliadau.

29.3 Dilysu Ôl Daliadau

- 29.3.1 Nod y broses Dilysu Ôl Daliadau yw sicrhau priodoldeb taliadau arian cyhoeddus gan y Bwrdd Iechyd; mae hyn yn golygu bod rhaid i'r tîm Dilysu Ôl Daliadau wneud gwiriadau cywirdeb yn barhaus. Mae hyn yn rhoi'r sicrwydd angenrheidiol i'r Bwrdd Iechyd bod arian cyhoeddus wedi cael ei wario'n briodol ac yn rhoi sicrwydd i gontractwyr am eu trefniadau.
- 29.3.2 Cytunwyd ar raglen dreigl 3 blynedd wedi'i addasu o ymweliadau Dilysu Ôl Daliadau ar gyfer Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol (GMS), Gwasanaethau Fferyllol Cymdeithasol (GPS) a Gwasanaethau Optegol Cyffredinol (GOS), yn unol â phrotocolau GIG Cymru y cytunwyd arnynt. Oherwydd yr hinsawdd gyfredol, o 1.10.20 ymlaen, mae'r tîm PPV wedi canolbwyntio'n benodol ar GMS wedi ei amserlennu ar gyfer 2020-21. Ar adeg ei ysgrifennu, nid yw wedi cael ei gadarnhau hyd yn hyn pryd y bydd ymweliadau GOS a GPS yn aildddechrau, oherwydd yr angen i gynnal diogelwch staff a chontractwyr o ystyried na ellir cynnal yr ymweliadau hyn o bell.
- 29.3.3 Mae Partneriaeth Cyd Wasanaethau GIG Cymru yn defnyddio technegau Dadansoddi Risg ac yn cysylltu â chydweithwyr perthnasol yn y Bwrdd Iechyd, ac yn dibynnu ar y cyfraddau camgymeriadau sy'n cael eu darganfod, yn cynnal ail ymweliadau neu gamau priodol eraill â'r Bwrdd Iechyd.
- 29.3.4 Derbynnir diweddariadau rheolaidd yn erbyn y cynllun gwaith y cytunwyd arno ac Adroddiad Blynyddol gan y Pwyllgor Archwilio yn rhoi manylion am y dadansoddiad. (Gweler hefyd Adran 14.15).

29.4 Cynllun Cyflenwi Lleihau Carbon

- 29.4.1 Mae gwytnwch y sefydliad yn seiliedig ar gael cynlluniau parhad busnes ar waith. Mae trefniadau partneriaethau a rhannu gwybodaeth gyda chyrrff cyhoeddus eraill hefyd yn cael eu dilyn fel rhan o ddatblygiad parhaus y Strategaeth Lleihau Carbon y Bwrdd Iechyd.

29.4.2 System Reoli Amgylcheddol BIPBC ISO14001

Mae gan y Bwrdd Iechyd nifer o agweddau amgylcheddol, a allai gael effeithiau ariannol ac amgylcheddol sylweddol os na fyddant yn cael eu rheoli'n ofalus. Fel rhan o'i ymrwymiad corfforaethol tuag at leihau'r effeithiau hyn, mae'r Bwrdd Iechyd wedi gweithredu a chynnal System Reoli Amgylcheddol ffurfiol, a gynlluniwyd i gyflawni'r egwyddorion allweddol hyn:

- Datblygu cynaliadwy;
- Amddiffyn yr amgylchedd;
- Cyflawni rhwymedigaethau o ran cydymffurfiaeth;
- Atal llygredd;
- Gwelliant parhaus yr EMS i wella perfformiad amgylcheddol.

- 29.4.3 Mae rheolaeth amgylcheddol effeithiol yn cael ei gyflawni drwy'r prosesau canlynol:
- Hybu'r polisi amgylcheddol i bob rhanddeiliaid perthnasol a phartion sydd â diddordeb;
 - Dynodi holl elfennau amgylcheddol arwyddocaol a goblygiadau cydymffurfiad cysylltiedig, gan gynnwys y rhai sydd o ganlyniad i newidiadau deddfwriaeth
 - Rhoi gweithdrefnau rheoli addas a digonol ar waith, sy'n cynnwys amodau gweithredu normal, annormal ac amodau gweithredu brys;
 - Sefydlu amcanion a thargedau allweddol a'u monitro gyda'r nod o leihau effeithiau amgylcheddol ac ariannol, yn unol â'r rhai a nodir gan Lywodraeth Cymru;
 - Darparu hyfforddiant priodol i'r holl staff perthnasol;
 - Archwiliadau mewnol rheolaidd wedi'u cynllunio;
 - Adolygiad rheolaidd o effeithiolrwydd yr EMS gan y Grŵp Llywio Amgylcheddol, sy'n cael ei gadeirio gan aelod o'r Bwrdd.
- 29.4.4 Mae'r safon ISO 14001:2015 bellach wedi ei ymgorffori ar draws y sefydliad. Cyflawnwyd yr ardystiad ym mis Mai 2018. Mae EMS ISO14001:2015 wedi gwneud y Bwrdd Iechyd yn fwy ymwybodol o'i gyfrifoldebau lle mae ei weithgareddau'n cael effaith sylweddol ar yr amgylchedd. Mae hyn yn cynnwys atebolrwydd cyfreithiol a rheoliadol, ac yn galluogi rheoli risgiau cysylltiedig yn fwy effeithlon.
- 29.4.5 Mae rhanddeiliaid EMS allweddol wedi gwneud yr ymrwymïadau a'r newidiadau canlynol:
- Y newidiadau allweddol y mae angen i ddarparwyr gwasanaeth eu gwneud;
 - Ymrwymiad a rhan yn yr EMS ar bob lefel;
 - Cydymffurfiaeth â Pholisi Amgylcheddol;
 - Anghenion a disgwyliadau partïon sydd â diddordeb;
 - Materion allanol a mewnol, rhwymedigaethau cydymffurfio ac agweddau arwyddocaol;
 - Beth mae pob adran o'r safon yn ei olygu i'w gwasanaeth/adran;
 - Perfformiad, gwerthusiad a monitro;
- 29.4.6 Mae ISO14001:2015 yn darparu fframwaith i amddiffyn yr amgylchedd ac i ymateb i amodau cyfnewidiol yr amgylchedd, ochr yn ochr ag anghenion economaidd-gymdeithasol. Mae ISO14001:2015 yn helpu i gyflawni canlyniadau a fwriadwyd ei EMS, sy'n cynnig gwerth i'r amgylchedd, y Bwrdd Iechyd ei hun a phartïon sydd â diddordeb. Yn gyson â'n Polisi Amgylcheddol, mae canlyniadau a fwriadwyd yr EMS yn cynnwys:
- Gwella perfformiad amgylcheddol;
 - Cyflawni rhwymedigaethau o ran cydymffurfiaeth;
 - Cyflawni amcanion amgylcheddol.

Roedd yr asesiad yn dangos bod conglfeini'r system ar waith, h.y. agweddau ac effeithiau, amcanion a thargedau corfforaethol a penodol i safle ynghyd â Rhaglenni amgylcheddol ar waith ar draws y safleoedd. Mae'r rhaglen archwilio mewnol sy'n ffurfio rhan o'r EMS yn unol â'r targed. Mae'r archwiliadau'n cael eu cynnal gan swyddogion amgylcheddol y Bwrdd Iechyd, sy'n archwilyr arweiniol Sefydliad Rheolaeth ac Asesiad Amgylcheddol (IEMA) cymwys.

29.4.7 Rheoli Gwastraff

Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i weithio mewn partneriaeth â'r Prif Gontractwr Gwastraff Cyffredinol fel ei gontractwr gwastraff ailgylchu/domestig (bag clir) i wella dulliau rheoli gwastraff yn y Bwrdd Iechyd ac i leihau ei effeithiau ar yr amgylchedd, trwy ddargyfeirio cymaint o wastraff â phosibl o safleoedd tirlenwi. Mae'r gyfradd ailgylchu gan gynnwys gwastraff a ddargyfeirir o safleoedd tirlenwi ar gyfer y Bwrdd Iechyd oddeutu 97%; rhagwelir y bydd ailgylchu'n parhau i gynyddu yn dilyn mesurau sydd wedi'u rhoi ar waith i wella gwahanu gwastraff. Ar y cyd ag Ymgyrch Gofal Diogel Glân er mwyn gwella diogelwch cleifion a lleihau heintiau'n barhaus, cafodd Digwyddiadau Glanhau ar gyfer y Gwanwyn a'r Hydref eu cynnal ym mis Ebrill 2020 a mis Medi 2020, lle cafodd dodrefn heb eu defnyddio, gwastraff trydanol a metel eu casglu o 45 o safleoedd ar draws y Bwrdd Iechyd.

O ran y gwastraff clinigol oherwydd y pandemig COVID-19, ar hyn o bryd ni all unig gontractwr GIG Cymru ar gyfer casglu a chael gwared â gwastraff clinigol gynnal ei amserlenni casglu safonol o dan Gontract cyfredol Cymru Gyfan, oherwydd bod mwy a mwy o wastraff yn cael ei gynhyrchu ar draws ei sylfaen cwsmeriaid GIG. Mae hyn wedi arwain at ôl-groniad o wastraff clinigol sydd wedi eu cadw ar yr holl safleoedd ysbty a chlinigau ar draws y Bwrdd Iechyd.

29.4.8 Rhyddhaodd Llywodraeth Cymru ddogfennau ymgynghori ar gynigion am ddeddfwriaeth i annog ailgylchu a chael gwared ar wastraff yn briodol o adeiladau annomestig. Bydd y ddeddfwriaeth yn:

- Gofynnol i adeiladau annomestig gyflwyno rhai deunyddiau ailgylchadwy i'w casglu ar wahân;
- Gwahardd rhai deunyddiau ailgylchadwy a gasglwyd ar wahân rhag llosgi a thirlenwi;
- Gwahardd gwaredu gwastraff bwyd i garthffos o adeiladau busnes;
- Sicrhau bod cosbau sifil ar gael am droseddau cysylltiedig.

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi cyflwyno ei ymateb i'r ymgynghoriad ym mis Rhagfyr 2019 ond nid yw'n ddeddfwriaeth hyd yn hyn.

29.4.9 Mae strategaeth weithredu i reoli'r Ymrwymiad Lleihau Carbon (CRC) a oedd ar waith yn y blynyddoedd blaenorol bellach wedi'i diddymu'n raddol. Mae cynnydd yn yr ardoll newid hinsawdd (CCL) yn ei le sy'n cael ei gymhwyso'n uniongyrchol i'r biliau cyfleustodau.

29.4.10 Datblygwyd Cynllun Gweithredu Carbon y Bwrdd Iechyd ar ffurf safonol Llywodraeth Cymru. Bydd gweithredu'n cael ei fonitro a'i adrodd yn flynyddol. Mae mwyafrif yr eitemau ar y cynllun yn dibynnu ar ddyrannu adnoddau o Ddatblygiad Cyfalaf Mawr a'r Dyraniadau Cyfalaf Disgresiwn Blynyddol fydd yn amrywio bob blwyddyn. Bydd cynnydd y cynllun gweithredu felly'n dibynnu ar argaeledd adnoddau corfforaethol.

29.5 Gwasanaeth Lleol Gwrth Dwyll

29.5.1 Yn ystod 2020/21, mae'r Tîm Lleol Gwrth-Dwyll wedi cynnal ystod o weithgareddau, gan arwain at nifer o ganlyniadau a manteision. Mae gan y Bwrdd Iechyd Bolisi Gwrth-Dwyll, Llwgrobwrwyo a Llygredigaeth ar waith, wedi ei gymeradwyo gan y Pwyllgor Archwilio ac mae'n addas i'w ddiben ar gyfer 2020-21. Mae'r Polisi Gwrth-Dwyll, Llwgrobwrwyo a Llygredigaeth yn cael ei gyhoeddi'n rheolaidd mewn cyfathrebiadau electronig gyda staff ac mae ar gael ar wefan y Bwrdd Iechyd.

- 29.5.2 Mae'r tîm Gwrth-Dwyll lleol wedi dechrau defnyddio asesiadau risg twyll fel adnodd byw. Mae risgiau twyll wedi eu hintegreiddio yn fframwaith rheoli risg cyffredinol y Bwrdd Iechyd, i sicrhau bod y bod y risgiau'n cael eu rheoli'n briodol a'u huwch-gyfeirio'n ôl yr angen. Mae'r risgiau twyll ar y Gofrestr Risg Corfforaethol yn cael eu diweddarau a'u hadolygu yn sail reolaidd. Mae cymuned gwrth-dwyll GIG Cymru yn genedlaethol ac ar lefel leol yn rhannu'r holl rybuddion twyll mewn amser real (dros y flwyddyn ddiwethaf mae hyn wedi cynnwys sgamiau a rhybuddion twyll yn ymwneud â phandemig COVID-19).
- 29.5.3 Gall y rhai sy'n dymuno adrodd ar dwyll wneud hynny'n anhysbys ar yr Awdurdod Gwrth-Dwyll GIG, Llinell Adrodd ar Dwyll a Llygredigaeth ac offeryn adrodd twyll ar-lein. Mae gweithgareddau atal twyll rhagweithiol wedi eu cynnal drwy gydol y flwyddyn ac adrodd i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraeth Cymru. Mae'r rhain yn cynnwys cyflwyniadau/hyfforddiant ymwybyddiaeth twyll, negeseuon slip talu, rhannu hysbysiadau a defnyddio erlyniad twyll llwyddiant fel arf ataliol - wedi ei gyhoeddi mewn erthyglau newyddlen a chyfathrebiadau cyfryngau cymdeithasol.
- 29.5.4 O ganlyniad i'r gweithgarwch, hyd at Chwarter 3 o 2020/21, cyfanswm yr adenillion ariannol o arian cyhoeddus oedd £14,000. Mae hyn wedi ei adrodd i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraeth Cymru.

29.6 Cylchlythyr Iechyd Cymru (WHCs) a Chyfarwyddiadau Gweinidogol

- 29.6.1 Cyhoeddwyd cyfres o Gylchlythyrau Iechyd Cymru gan Lywodraeth Cymru yn ystod 2020/21 ac maent yn cael eu cofnodi'n ganolog yn y Bwrdd Iechyd a phenodir Cyfarwyddwr Gweithredol arweiniol i oruchwyllo rhoi unrhyw gamau angenrheidiol ar waith, yn unol â'r tabl canlynol yn Atodiad 4.
- 29.6.2 Rhoddir copi o WHCs i'r holl Aelodau Annibynnol ar ôl eu derbyn a chaiff copi ei storio ar y system feddalwedd ddi-bapur. Mae hyn yn galluogi i Aelodau Annibynnol sy'n Gadeiryddion Pwyllgorau i sicrhau bod y Bwrdd neu un o'i Bwyllgorau yn cael gweld ei gynnwys fel bo'n briodol. Mae Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi'r WHC ar eu [gwefan \(https://gov.wales/health-circulars\)](https://gov.wales/health-circulars).
- 29.6.3 Mae Cyfarwyddiadau Gweinidogol yn cael eu cyhoeddi gan Lywodraeth Cymru fel rhan o'u [cyhoeddiadau gofal iechyd a chymdeithasol \(https://gov.wales/publications?keywords=&field_policy_areas\[43\]=43\)](https://gov.wales/publications?keywords=&field_policy_areas[43]=43). Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i dderbyn a gweithredu gohebiaeth gyffredinol Gweinidogaethol gyda system logio ac olrhain ar waith.

30 Data

30.1 Diogelwch Data

- 30.1.1 Trosglwyddwyd y prif gyfrifoldeb dros lywodraethu gwybodaeth yn y Bwrdd Iechyd i'r Dirprwy Brif Swyddog Gweithredol ym mis Medi 2019, gyda'r Cyfarwyddwr Cynorthwyol Lywodraethu a Sicrwydd Gwybodaeth yn ymgymryd â chyfrifoldeb gweithredol ar gyfer y rôl ddynodedig Swyddog Diogelu Data'r Bwrdd Iechyd yn unol â Deddf Diogelu Data 2018. Mae rôl y Gwarcheidwad Caldicott wedi'i ddirprwyo i'r Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol, gyda'r Uwch Gyfarwyddwr Cyswllt Meddygol yn cario cyfrifoldeb gweithredol. Mae cyfrifoldeb gweithredol ar gyfer y rôl Uwch Berchennog Gwybodaeth Risg wedi'i drosglwyddo i'r Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid ar ran y Prif Weithredwr fel y nodwyd yn y Cynllun Cadw a Dirprwyo diwygiedig a gadarnhawyd gan y Bwrdd ar 23.2.20.

- 30.1.2 Adolygwyd statws llywodraethu gwybodaeth a seiberddiogelwch y Bwrdd Iechyd yn rheolaidd gan y Pwyllgor Llywodraethu Digidol a Gwybodaeth sydd wedi bod ar waith ers mis Medi 2019. Nid oedd unrhyw dorcyfraith seiberddiogelwch yn 2020/21. Fodd bynnag, ymatebodd y Bwrdd Iechyd i nifer o hysbysiadau rhybudd gan y Ganolfan Seiberddiogelwch Cenedlaethol a ffynonellau eraill. Roedd y ddau fwyaf nodedig yn ymwneud â'n meddalwedd monitro rhwydwaith a gweinyddwyr e-bost Microsoft. Llwyddodd rheolaeth ragweithiol o'r risgiau hyn i liniaru ymosodiadau meddalwedd maleisus posibl megis pridwerthu.
- 30.1.3 Parhaodd adroddiadau sicrwydd i'r Pwyllgor Llywodraethu Gwybodaeth a Digidol ar gydymffurfiaeth ac arfer Diogelu Data (gan gynnwys hyfforddiant gorfodol) a chydymffurfiaid â'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth trwy gydol y flwyddyn.
- 30.1.4 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi cynnal hunanasesiad blynyddol yn erbyn pecyn Caldicott C-PiP yng Ngorffennaf 2020. Fel y cafodd ei grybwyll yn gynharach, mae'r Bwrdd Iechyd bellach wedi cyrraedd gradd Dosbarth 5 seren gyda sgôr gynyddol o 95%. Mae hyn o ganlyniad i gydymffurfiaid gwell gyda nifer o'r safonau.
- 30.1.5 Yn ogystal, mae'r Bwrdd Iechyd wedi cwblhau a chyflwyno Pecyn Cymorth Llywodraethu Gwybodaeth Cymru. Mae'r Pecyn Cymorth yn offeryn hunanasesu sy'n galluogi i'r Bwrdd Iechyd fesur ei lefel cydymffurfio yn erbyn gofynion Llywodraethu Gwybodaeth Cenedlaethol a deddfwriaethol. Nid yw craffu ar yr asesiad wedi'i gytuno'n genedlaethol eto, ond bydd canlyniad asesiad eleni yn ffurfio sail rhaglenni gwaith llywodraethu gwybodaeth ar gyfer 2021/22.
- 30.1.6 Yn unol â Chynllun Archwilio Mewnol 2020/21, cynhaliwyd adolygiad o broses Egwyddorion Caldicott i Arfer (C-PIP) gan Archwiliad Mewnol. Yr amcan oedd adolygu prosesau'r Bwrdd Iechyd ar gyfer cwblhau'r asesiad C-PIP a chasglu'r dystiolaeth briodol i gefnogi'r sgôr a aseswyd er mwyn rhoi sicrwydd i'r Pwyllgor Archwiliad bod deunydd risgiau i'r amcanion o'r meysydd a gafodd eu cynnwys wedi eu rheoli'n briodol.

Y meysydd o dan gwmpas yr adolygiad ar gyfer sicrwydd oedd:

- Bod proses yn bodoli ar gyfer cwblhau'r asesiad C-PIP a chynnal a chadw dystiolaeth briodol; a
- Roedd y sgôr hunanasesu wedi ei gefnogi gan dystiolaeth ac yn briodol.

Yn y ddau faes, casgliad y darganfyddiadau oedd bod prosesau priodol ar waith ar gyfer cyflwyno'r asesiad a'r dystiolaeth a gefnogodd sgôr yr hunanasesiad. Rhoddwyd sicrwydd sylweddol gydag un argymhelliad bach a meysydd o arfer da wedi eu nodi yn yr adroddiad archwilio.

- 30.1.7 Adroddodd y Bwrdd Iechyd un toriad diogelwch data a sbardunodd gyfeiriad at Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth a Llywodraeth Cymru. Roedd hyn yn ymwneud â gwybodaeth claf yn cael ei anfon at y cyfeiriad anghywir.
- 30.1.8 Nid oedd y digwyddiad uchod angen unrhyw gamau pellach gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO) oherwydd y camau gweithredu a'r gwelliannau a oedd ar waith yn y Bwrdd Iechyd. Gwnaeth yr ICO ddau argymhelliad y mae'r Bwrdd Iechyd wedi eu gweithredu. Ni chafodd y bwrdd unrhyw gosb ariannol yn ystod y flwyddyn.

- 30.1.9 Fel rhan o'r broses i sicrhau bod gwersi'n cael eu dysgu yn dilyn ymchwiliad i ddigwyddiadau, mae'r Tîm Llywodraethu Gwybodaeth wedi cymryd sawl cam, gan gynnwys:
- Rhoi gwybod i unigolion/pynciau data yr effeithiwyd arnynt gan y digwyddiad a darparwyd cefnogaeth briodol lle bo angen;
 - Ers y digwyddiad, mae'r Bwrdd Iechyd wedi cyflwyno gweithdrefnau newydd i atal iddo ddigwydd eto.
 - Caiff archwiliadau cydymffurfiaeth eu cynnal ar safle'r digwyddiad a'r ddau brif ysbyty arall i sicrhau parhad a bydd yr un ffyrdd o weithio'n cael eu dilyn ar draws pob safle.
 - Mae bwletinau llywodraethu gwybodaeth chwarterol sy'n tynnu sylw at wersi a ddysgwyd yn cael eu dosbarthu ar draws y sefydliad ac maent ar gael i staff ar safle'r fewnrwyd;
 - Atgoffwyd staff o bwysigrwydd rhoi gwybod am ddigwyddiadau ar Datix (system rheoli digwyddiadau'r Byrddau Iechyd) er mwyn dynodi tueddiadau ac i wneud gwelliannau a hefyd yr angen i roi gwybod am doriadau rheolau difrifol i'r ICO a Llywodraeth Cymru yn allanol cyn pen 72 awr ar ôl cael gwybod amdanynt;
 - Mae'r Tîm Llywodraethu Gwybodaeth yn adolygu cynnwys a darpariaeth y pecyn hyfforddi llywodraethu gwybodaeth yn rheolaidd i sicrhau bod staff yn deall eu cyfrifoldebau'n llawn wrth ymdrin â gwybodaeth bersonol. Mae adolygiad o'r rhaglen hyfforddi'n mynd rhagddo ar hyn o bryd a bydd yn cynnwys hyfforddiant rhithwir.
- 30.1.10 Mae trefniadau gwaith diwygiedig yn parhau i gael eu gweithredu i gefnogi ymateb y Bwrdd Iechyd i'r pandemig COVID-19. Mae'r rhain yn cynnwys defnyddio clinigau rhithwir, ymgynghoriadau dros y ffôn a fideo a gweithio o gartref.
- 30.1.11 Mae eleni wedi gweld cynnydd arwyddocaol yn nifer yr Asesiad o'r Effaith ar Ddiogelu Data (DPIA) sy'n cael eu cynnal er mwyn hwyluso'r ffyrdd newydd o weithio. Mae'r Adran Llywodraethu Gwybodaeth yn parhau i weithio gyda chydweithwyr ICT i sicrhau bod y craffu priodol a gwiriadau diwydrwydd dyladwy yn cael eu cynnal yn unol â goblygiadau diogelu data'r Bwrdd Iechyd.
- 30.2 Ansawdd Data
- 30.2.1 Mae'r Bwrdd Iechyd yn gwneud pob ymdrech i sicrhau ansawdd a chadernid ei ddata, ac mae gwiriadau rheolaidd yn eu lle i sicrhau y gellir dibynnu ar gywirdeb yr wybodaeth. Fodd bynnag, golyga lluosogrwydd systemau a mewnbynnwyr data ar draws y sefydliad bod posibilrwydd o amrywiaeth mewn ansawdd yn bodoli bob amser, felly mae lle i wella bob amser.
- 30.2.2 Mae cyflawnrwydd data demograffig cleifion o adnodd (h.y. y claf a/neu Feddyg Teulu) yn parhau'n her genedlaethol. Mae hyn wedi ei bwysleisio eto gan y pandemig, a bydd gofyn am ymyrraeth polisi i sicrhau bod newid yng ngwerth y data.
- 30.2.3 Darperir sicrwydd ffurfiol i'r Bwrdd ar ansawdd data gan yr adroddiad blynyddol Pwyllgor Llywodraethu Digidol a Gwybodaeth (DIG). Mae'r Pwyllgor yn derbyn sicrwydd ar gydymffurfiaeth gyda dangosyddion perfformiad allweddol o ran ansawdd ac effeithiolrwydd y wybodaeth a'r systemau gwybodaeth y bydd perfformiad y Bwrdd Iechyd yn cael ei asesu'n rheolaidd yn ei erbyn.

- 30.2.4 Eleni, cytunodd adroddiad blynyddol y Pwyllgor DIG ar statws RAG o Ambr. Tra derbyniodd y Pwyllgor wybodaeth am ansawdd data o fewn adroddiadau sicrwydd rheolaidd e.e. cydymffurfiad â'r amserlenni ar gyfer ymateb i geisiadau am wybodaeth, rheoli rhannau a pherfformiad codio clinigol, mae'r Pwyllgor yn cydnabod bod angen gwaith pellach ar gymhlethdod y cyfleoedd ar gyfer problemau data, yn enwedig yng ngoleuni effaith y pandemig.
- 30.2.5 Mae'r pandemig wedi effeithio holl elfennau gofal iechyd ac wedi nodi pwysigrwydd data ansawdd uchel mwy nag erioed. Yn arbennig:
- Un o'r gweithredoedd systemau gwybodaeth allweddol, Systemau Gweinyddol Cleifion Cymru (WPAS), wedi oedi oherwydd cyfuniad o COVID-19 a heriau canolfan data cenedlaethol. Mae hyn wedi pylu ein gobaith am system weinyddol safonol unigol o fewn y flwyddyn nesaf. WPAS yw'r system wybodaeth cleifion craidd ar gyfer y sefydliad ac mae'n tanategu'r holl wybodaeth glinigol a chysylltiedig â chleifion eraill. Mae gwaith yn parhau gydag Iechyd a Gofal Digidol Cymru (DHCW) i ail-gynllunio a gweithredu WPAS unigol mor gyflym â phosib. Arwydd cynnar o gynllunio ar sail y gallu presennol mewn timau lleol a chenedlaethol bod WPAS unigol yn annhebygol cyn 2023.
 - Cyflwynodd COVID-19 dwf sylweddol yn yr angen am ddata amser real ar gyfer gwybodaeth nad oedd yn arfer cael ei defnyddio na'i phrosesu'n rheolaidd - yn benodol roedd yr angen i ddatblygu ffyrdd o gasglu, prosesu, dilysu ac adrodd ar wybodaeth am brofion labordy penodol sy'n gysylltiedig â Covid yn heriol iawn ond yn gadarnhaol yn y pen draw wrth greu ffocws go iawn ar ddata a deallusrwydd.
 - Mae'r Targed Cenedlaethol ar gyfer Archwiliad Cydymffurfiaeth wedi ei ohirio nes 2021 oherwydd COVID-19. Ni chafwyd archwiliad allanol ar ddata a godwyd (coded) yn electronig yn ystod 2020.
 - Cyflwyno'r system i gefnogi Profi, Orlhain a Diogelu (TTP).
 - Mae cyflwyno'r WIS (System Imiwneiddio Cymru) ar draws y Bwrdd Iechyd wedi bod yn waith caled. Mae wedi cynnwys:
 - hyfforddi a chefnogi cannoedd o staff ar draws gofal cychwynnol ac eilaidd;
 - caledwedd mewn nifer o ganolfannau brechu torfol a chanolfannau brechu lleol;
 - clinig canolog a chreu llythyrau apwyntiad, ynghyd â datrysiadau trefnu apwyntiadau ar-lein a gwasanaethau atgoffa dros neges destun.
 - tynnodd COVID-19 sylw at broblemau ansawdd data cyfredol hefyd - megis ansawdd data cyfyngedig (e.e. data anorffenedig) ar ethnigrwydd, hen gyfeiriadau, rhifau ffôn tŷ a symudol.
 - Mae angen am newid polisi tuag at wirio manylion demograffig cleifion mewn gofal cychwynnol ac eilaidd yn rheolaidd - wrth gofrestru ac ar ôl amser rheolaidd. Mae gan gadw'r wybodaeth yn gyfredol fuddion yn nhermau rheoli cyfeiriadau brys, ac yn fwy diweddar, apwyntiadau brechu COVID-19 amserol.
 - Mae angen ffocws o'r newydd ar ddata amser real ar lif cleifion gan ei bod yn amlwg bod angen gallu olrhain cleifion a'u lleoliad i lefel fanwl nad yw wedi bod yn hanfodol hyd yma h.y. gall gwybod union leoliad pob claf helpu i amddiffyn a staffio a darparu gwybodaeth i ddeall lledaeniad y clefyd neu'r haint yn well. Bydd gan hyn oblygiadau o ran adnodd, proses a thechnegol ar gyfer y sefydliad.
 - Mae'r angen i gadw data'r Bwrdd Iechyd yn gywir a chyfredol wedi ei deall yn dda o hyd ond mae'r pandemig wedi tynnu sylw at sut mae'r holl randdeiliaid, megis meddygfeydd a chartrefi gofal, angen ailystyried eu dull ansawdd data a'r effaith o beidio cadw gwybodaeth gyfredol am unigolion.

31. Adolygu Effeithiolrwydd

31.1 Fel y Swyddog Cyfrifol, rwy'n gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd y system reolaeth fewnol. Mae fy adolygiad o'r system reolaeth fewnol wedi cymryd i ystyriaeth gwaith yr Archwilwyr Mewnol a'r Cyfarwyddwyr Gweithredol yn y sefydliad, sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal a chadw'r fframwaith reolaeth fewnol, a'r sylwadau a wnaed gan yr archwilwyr allanol yn eu llythyr rheoli ac adroddiadau eraill.

31.2 Mae fy adolygiad hefyd wedi cael ei harwain gan

- Adborth gan Lywodraeth Cymru a'r datganiadau penodol a gyflwynir gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol;
- Archwiliadau allanol gan Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru;
- Cynlluniau archwilio ac adroddiadau gan archwilwyr allanol a mewnol;
- Adborth gan y Cyngor Iechyd Cymuned;
- Adborth gan Gomisiynwyr statudol;
- Adborth gan staff, cleifion, defnyddwyr y gwasanaeth ac aelodau o'r cyhoedd;
- Sicrwydd a ddarperir gan y Pwyllgor Archwilio a Phwyllgorau eraill y Bwrdd;
- Asesiad Strwythuredig Swyddfa Archwilio Cymru.

31.3 Amryw o ffynonellau tystiolaeth, gan gynnwys Asesiad Strwythur Archwilio Cymru 2020 yn darganfod:

"Ystyriodd ein gwaith asesu strwythuredig allu'r Bwrdd Iechyd i gynnal trefniadau llywodraethu cadarn wrth orfod ymateb yn gyflym i'r heriau digynsail a gyflwynwyd gan y pandemig. Darganfuwyd bod y Bwrdd Iechyd yn cynnal ffocws cyffredinol da ar lywodraethu, risg ac ansawdd yn ystod ei ymateb i gyfnod cyntaf y pandemig."

Ynghyd â'r sicrwydd rhesymol a ddarperir gan Archwilio Mewnol (gweler adran 32), ar y cyfan rwy'n fodlon ag effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol. Mae'r Bwrdd a'i bwyllgorau'n dangos lefel o drylwyrdd a her wedi'i danategu gan elfennau allweddol sy'n cefnogi effeithiolrwydd, megis Sicrwydd Cadeiryddion Pwyllgorau Annibynnol yn adrodd i'r Bwrdd llawn, gwaith cydlynu Grŵp Rheoli Busnes y Pwyllgor ac allbynnau'r Pwyllgor Archwilio. Fodd bynnag, fel y nodwyd gan Archwilio Cymru a ffynonellau eraill o dystiolaeth, mae cwmplas am welliant pellach i'r system o drefniadau llywodraethu a rheoli mewnol. Felly, rydym yn gweithio i wella effeithiolrwydd systemau llywodraethu'r Bwrdd Iechyd yn barhaus mewn nifer o ffyrdd, er enghraifft:

- Adolygiad o strwythurau llywodraethu dan arweiniad y Dirprwy Brif Weithredwr a'i gefnogi gan Gyfarwyddwr Llywodraethu Dros Dro, yn canolbwyntio ar adrodd mewn Pwyllgorau a Grwpiau'n adrodd drwy Weithredwyr atebol;
- Rhaglen Datblygu Bwrdd wedi'i hwyluso a'i strwythuro sy'n cyd-fynd ag anghenion cyfunol ac unigol;
- Rhoi argymhellion adolygiad allanol ar waith;
- Adolygiad parhaus o bolisiâu eang BIPBC a chytundeb i brynu'r Modiwl Polisi Datix cysylltiedig i wella'r cadernid o reolaeth cyffredinol y system;
- Adrodd integredig ar berfformiad a'r fframwaith atebolrwydd diwygiedig;

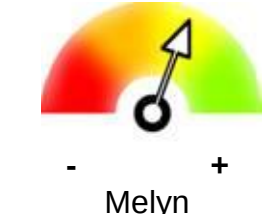
- Ymdrechion parhaus i fodloni disgwyliadau Fframwaith Gwella Ymyrraeth wedi'i Dargedu (mae hyn wedi disodli'r Fframwaith Gwella Mesurau Arbennig yn dilyn dad-ddwysáu fel y cyfeiriwyd ato yn gynharach yn y Datganiad hwn);
- Argymhellion o archwiliadau mewnol;
- Gwaith parhaus i wella rheolaeth pryderon a honiadau;
- Adolygiad o'r Trefniadau Parhad Busnes;
- Ymgysylltiad rhanddeiliaid yn y strategaeth glinigol a'r datblygiad cynllun;
- Cryfhau'r trefniadau cynllun gan gynnwys adolygiad annibynnol o'r swyddogaeth.

32. Archwilio Mewnol

- 32.1 Mae archwilio mewnol yn darparu llif o sicrwydd am y system reoli fewnol i mi fel Swyddog Atebol ac i'r Bwrdd drwy'r Pwyllgor Archwilio. Comisiynwyd rhaglen o waith archwilio ac fe'i darparwyd yn unol â safonau archwilio mewnol y sector cyhoeddus gan Bartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru. Cytunwyd ar gwmpas y gwaith hwn â'r Pwyllgor Archwilio ac mae'n canolbwyntio ar feysydd risg sylweddol a blaenoriaethau gwella lleol. Mae'r Pwyllgor Archwilio hefyd yn goruchwyllo'r gwaith o olrhain cynnydd camau gweithredu rheoli a gymerir mewn ymateb i argymhellion o archwiliadau mewnol.
- 32.2 Mae barn gyffredinol y Pennaeth Archwilio Mewnol ar lywodraethu a rheoli risg yn rhan o'r rhaglen archwilio hon sy'n seiliedig ar risg, ac mae'n cyfrannu at y darlun o sicrwydd sydd ar gael i'r Bwrdd lechyd wrth adolygu effeithiolrwydd a chefnogi ein hymgyrch ar gyfer gwelliant parhaus. Mae'r rhaglen wedi effeithio'r angen i ymateb i'r pandemig COVID-19 gydag ambell archwiliad wedi ei ohirio, ei ganslo neu ei gwtogi wrth i'r sefydliad ymateb i'r pandemig. Mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol yn fodlon y bu digon o sylw i archwiliadau mewnol yn ystod y cyfnod adrodd er mwyn rhoi Barn Flynyddol y Pennaeth Archwilio Mewnol. Mae'r cynllun Archwiliad Mewnol wedi angen bod yn ystwyth ac ymatebol i sicrhau bod risgiau datblygu allweddol yn cael eu cynnwys. O ganlyniad i'r dull, a gyda chymorth y swyddogion ac aelodau annibynnol ar draws y Bwrdd lechyd, cyflawnwyd y cynllun yn unol â'r amserlen y cytunwyd arni gyda'r newidiadau sy'n ofynnol yn ystod y flwyddyn, fel y cymeradwywyd gan y Pwyllgor Archwilio. Cynhaliwyd archwiliad yn ystod y flwyddyn sy'n cydymffurfio â gofynion y Safonau Archwilio Mewnol y Sector Gyhoeddus. Wrth ffurfio Barn, mae'r Pennaeth Archwiliad Mewnol wedi ystyried effaith yr archwiliadau sydd heb eu cwblhau'n llawn.

32.3 Mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi casglu:

“Mae cwnpas fy marn wedi cael ei gyfyngu i'r meysydd a archwiliwyd yn y cynllun archwilio'n seiliedig ar risg y cytunwyd arno gydag uwch reolwyr ac a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Archwilio. Dylai asesiad y Pennaeth Archwilio Mewnol gael ei ddehongli yn y cyd-destun hwn wrth adolygu effeithiolrwydd y system reoli mewnol a chael ei weld fel sbardun mewnol ar gyfer gwelliant parhaus. Mae barn y Pennaeth Archwilio Mewnol ar ba mor ddigonol ac effeithiol yw fframwaith llywodraethu'r sefydliad, rheoli risg a rheolaeth yn cael ei nodi isod.”

Sicrwydd Rhesymol		Gall y bwrdd gymryd sicrwydd rhesymol bod trefniadau i ddiogelu llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol o fewn y meysydd hynny sydd dan adolygiad, wedi cael eu cynllunio a'u defnyddio'n effeithiol. Mae rhai materion yn gofyn am sylw rheolwyr wrth ddylunio rheolaeth neu gydymffurfio ag effaith isel i gymedrol ar amlygiad risg weddilliol nes ei ddatrys.
--------------------------	---	---

“Bydd angen adlewyrchu'r farn o fewn y Datganiad Llywodraethu Blyneddol ynghyd â chadarnhau'r weithred a gynlluniwyd i fynd i'r afael â'r materion a godwyd. Dylid rhoi ffocws arbennig ar yr ymateb y cytunwyd arno i unrhyw adroddiadau Sicrwydd Cyfyngedig a gyhoeddwyd yn ystod y flwyddyn ac arwyddocâd yr argymhellion a wnaed (ohonynt roedd tri archwiliad yn 2020/21).”

32.4 Y Sail i Ffurio'r Farn

Mae'r sail tystiolaeth y mae'r farn gyffredinol yn cael ei seilio arni yn cael ei ffurfio fel a ganlyn:

- Asesiad o'r ystod o farnau ac allbynnau unigol sy'n deillio o aseiniadau archwilio ar sail risg sydd wedi'u cynnwys yn y cynllun Archwilio Mewnol a adroddwyd i'r Pwyllgor Archwilio trwy gydol y flwyddyn. Yn ogystal, a lle bo hynny'n briodol, mae gwaith naill ai ar y cam adroddiad drafft neu ar y gweill ond wedi'i gwblhau'n sylweddol hefyd wedi'i ystyried, a lle mae hyn yn wir yna fe'i nodir yn yr adroddiad. Mae'r asesiad hwn wedi ystyried perthnasedd y meysydd hyn a chanlyniadau unrhyw archwiliadau dilynol wrth wneud gwelliannau rheoli.
- Canlyniadau unrhyw waith archwilio sy'n gysylltiedig â'r Safonau Iechyd a Gofal gan gynnwys, os yw'n briodol, y dystiolaeth sydd ar gael i'r Bwrdd ddod i'w datganiad mewn perthynas â'r hunanasesiad ar gyfer y modiwl Llywodraethu, Arweinyddiaeth ac Atebolrwydd.
- Adolygiadau sicrwydd eraill sy'n effeithio ar farn y Pennaeth Archwilio Mewnol gan gynnwys gwaith archwilio a berfformiwyd mewn sefydliadau eraill.

Casglwyd canlyniadau manwl i greu llun o sicrwydd ar draws y Bwrdd Iechyd.

Wrth ffurfio'r farn hon, nododd y Pennaeth Archwilio Mewnol fod mwyafrif bach yr adolygiadau yn ystod y flwyddyn wedi gorffen yn gadarnhaol gyda threfniadau rheoli cadarn yn gweithredu mewn rhai meysydd. Fodd bynnag, roedd naw adolygiad sicrwydd cyfyngedig a gweithred wedi eu dynodi mewn nifer o feysydd allweddol.

O'r adroddiadau a gyhoeddwyd yn ystod y flwyddyn, dyrannwyd Sicrwydd Sylweddol i dri, dyrannwyd Sicrwydd Rhesymol i naw a dyrannwyd Sicrwydd Cyfyngedig i naw. Ni ddyrannwyd adroddiadau dim sicrwydd. Cyhoeddwyd saith adroddiad Sicrwydd nad ydynt yn berthnasol/angen eu Cyngori hefyd.

- 32.5 Hefyd, mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi ystyried amlygiad dros ben i risg ar draws yr aseiniadau hynny lle na adroddwyd am unrhyw sicrwydd, neu sicrwydd cyfyngedig. At hynny, mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi ystyried yr effaith lle na aeth aseiniadau archwilio a gynlluniwyd eleni ymlaen i archwiliadau llawn yn dilyn gwaith cynllunio rhagarweiniol ac roedd y rhain naill ai: wedi'u tynnu o'r cynllun; ei dynnu o'r cynllun a rhoi archwiliad arall yn ei le; neu wedi'i ohirio tan flwyddyn archwilio yn y dyfodol. Cyflwynwyd y rhesymau dros y newidiadau i'r cynllun archwilio i'r Pwyllgor Archwilio am ystyriaeth a chymeradwyaeth. Er gwaethaf y ffaith bod y farn wedi'i chyfyngu i'r meysydd hynny a oedd yn destun adolygiad archwilio, mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi ystyried effaith newidiadau a wnaed i'r cynllun wrth lunio eu barn gyffredinol.
- 32.6 Gweler crynodeb o sgôp ac amcanion yr archwiliadau a wnaethpwyd isod.

Sicrwydd Sylweddol (Gwyrdd)

Yn y meysydd adolygu canlynol gall y Bwrdd gymryd **sicrwydd sylweddol** bod trefniadau i ddiogelu llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol, wedi cael eu cynllunio a'u defnyddio'n effeithiol. Mae'r ychydig o faterion hynny sydd angen sylw yn rhai cydymffurfiaid neu'n gynghorol o ran natur gydag effaith isel ar amlygiad risg gweddilliol.

Teitl yr Adolygiad	Amcan
Safon Rheoli Hawliadau Cronfa Risg Cymru (Drafft)	Sefydlu os oes amgylchedd rheoli cadarn ar waith o fewn y Bwrdd Iechyd i reoli a chefnogi ad-daliad hawliadau gan Gronfa Risg Cymru.
Rhoi Egwyddorion Caldicott i Mewn i Arfer (C-PIP)	Adolygu prosesau'r Bwrdd Iechyd ar gyfer cwblhau'r asesiad C-PIP a choladu tystiolaeth briodol i gefnogi'r sgôr ag aseswyd.
Adroddiad Cynladwyedd Amgylcheddol	Asesu digonolrwydd y trefniadau rheoli ar gyfer creu'r Adroddiad Cynaliadwyedd o fewn yr Adroddiad Blynnyddol.

Sicrwydd Rhesymol (Melyn)

Yn y meysydd adolygu canlynol gall y Bwrdd gymryd sicrwydd rhesymol bod trefniadau i ddiogelu llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol, wedi cael eu cynllunio a'u defnyddio'n effeithiol. Mae rhai materion angen sylw rheolwyr i naill ai reoli cynllun neu gydymffurfiaid gweithredol a bydd y rhain yn cael effaith isel i ganolig ar amlygiad risg gweddillol hyd nes y datrysir.

Teitl yr Adolygiad	Amcan
Rheoli Risg - Fframwaith Sicrwydd Bwrdd a Risgiau Corfforaethol (Drafft)	Sicrhau bod gan y Bwrdd lechyd system effeithiol ar waith lle mae dynodi risg a'i reoli yn broses parhaus.
Adrodd ar fesurau perfformiad i'r Bwrdd - Cywirdeb Gwybodaeth (Drafft)	Dilysu adrodd ar sampl o Fesur(au) Perfformiad gan fynd yn ôl at ddata gwreiddiol i gadarnhau bod integreidd, cywirdeb a rheoli ar waith.
Rheoli'r Gyllideb ac Adrodd Ariannol (Drafft)	Asesu effeithiolrwydd rheolaeth cyllidebau allweddol a'u cydymffurfiaeth yn unol â pholisïau/gweithdrefnau Cyllid.
Datganiad Ansawdd Blynyddol	Adolygu cysondeb gwybodaeth a gyhoeddwyd o fewn yr AQS gyda data sefydliadol ag adroddwyd yn flaenorol i'r Bwrdd a'i Bwyllgorau.
Rhybuddion / Hysbysiadau Diogelwch Cleifion / Rhybuddion Dyfeisiau Meddygol / Hysbysiadau Diogelwch Maes (Drafft)	Adolygu'r broses a weithredwyd yn y Bwrdd lechyd ar gyfer derbyn sampl o hysbysiadau i sicrhau eu bod yn cael eu lledaenu i'r bobl gywir yn brydlon.
Cymeradwyaeth Clinigwyr Cymeradwy ac Adran 12(2) - Llywodraethu	Sefydlu os oes trefniadau llywodraethu a rheoli cadarn ar waith, o fewn y Bwrdd lechyd, i sicrhau bod ceisiadau ar gyfer cymeradwyo ac ail-gymeradwyo, yn bodloni'r gofynion proffesiynol i wneud swyddogaethau Clinigwyr Cymeradwy a Meddygon Adran 12(2).
Adroddiadau allanol HASCAS ac Ockenden – Argymhellion cynnydd ac adrodd (Drafft – <i>wedi'i seilio ar adolygu un ar ddeg argymhelliad a dderbyniwyd hyd yn hyn</i>)	Adolygu'r dystiolaeth sy'n cefnogi'r un ar ddeg argymhelliad a nodwyd fel rhai sydd wedi'u cwblhau i'r Bwrdd lechyd yn ei gyfarfod ar 5 Medi 2019.
Systemau Cyfalaf (Drafft)	Gwerthuso'r systemau a rheoliadau sydd ar waith yn y Bwrdd lechyd, gan edrych ar ddarparu sicrwydd rhesymol i'r Pwyllgor Archwilio bod deunydd risgiau i amcanion y meysydd dan sylw yn cael eu rheoli'n briodol.
Uned Ablett	Gwerthuso'r systemau a rheoliadau sydd ar waith yn y Bwrdd lechyd, gan edrych ar ddarparu sicrwydd i'r Pwyllgor Archwilio bod deunydd risgiau i amcanion y meysydd dan sylw yn cael eu rheoli'n briodol.

Sicrwydd Cyfyngedig (Melyngoch)

Yn y meysydd adolygu canlynol gall y Bwrdd gymryd sicrwydd cyfyngedig bod trefniadau i ddiogelu llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol o fewn y meysydd hynny sy'n cael eu hadolygu, wedi'u cynllunio a'u defnyddio'n effeithiol. Mae'r materion mwy arwyddocaol angen sylw rheolwyr gydag effaith ganolig ar amlygiad i risg gweddilliol nes byddant wedi'u datrys.

Teitl yr Adolygiad	Amcan
Diogelwch	Sicrhau bod y gofynion ag amlinellwyd yn y Fframwaith Rheoli Diogelwch ar gyfer Ymddiriedolaethau GIG yn cael eu cydymffurfio â nhw.
Trais ac Ymosodedd - Ymatebion Gorfodol i drais mewn gofal iechyd (Drafft)	Sicrhau bod trefniadau cadarn ar waith sy'n ymwneud â Thrais ac Ymosodedd.
Ymgysylltiad penodiadau dros dro	Adolygu cydymffurfiaid y Bwrdd Iechyd â Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog, trefniadau caffael a gwiriadau cyn-cyflogi o ran penodiadau a wnaed i rolau uwch dros dro.
Uwch Adran Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu - Trefniadau Llywodraethu	Adolygu'r trefniadau llywodraethu sydd ar waith ar gyfer yr Uwch Adran Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu yn unol â'r adolygiad archwilio mewnol blaenorol a wnaed ym mis Chwefror 2019 a dilyniant y camau rheoli a gytunwyd arnynt yn flaenorol.
Darparu Buddsoddiadau - Ysbyty Glan Clwyd	Sefydlu os oes amgylchedd rheoli cadarn ar waith o fewn y Bwrdd Iechyd i gefnogi darparu cynllun buddsoddi'r Bwrdd Iechyd.
Parhad Busnes - Gwybodeg	Sefydlu os oes amgylchedd rheoli cadarn ar waith yn y Bwrdd Iechyd i sicrhau bod mesurau parhad busnes effeithiol ar waith a chydymffurfio â pholisïau, deddfwriaeth ac arfer gorau perthnasol.
Rheoli Rhestrau	Sicrhau nad oedd y Bwrdd Iechyd yn talu am wasanaethau asiantaeth nad oedd wedi'i dderbyn oherwydd diffyg rheolaeth fewnol ar lefel ward.
Rheoli Contractwyr	Gwerthuso'r systemau a'r rheoliadau sydd ar waith yn y Bwrdd Iechyd, gyda'r bwriad o ddarparu sicrwydd rhesymol i'r Pwyllgor Archwilio bod risgiau sy'n berthnasol i gyflawni amcanion y meysydd dan sylw yn cael eu rheoli'n briodol.
Cydymffurfiaid Statudol: Diogelwch Dŵr	Penderfynu ar ddigonolrwydd, a chydymffurfiaid gweithredol gyda systemau a gweithdrefnau'r Bwrdd Iechyd, gan ystyried gofynion gweithredol a rheolaethol perthnasol y GIG a chefnogol eraill, fel bo'n briodol.

Dim Sicrwydd (Coch)

Ni neilltuwyd dewis 'dim sicrwydd' i ddim un adolygiad.

32.7 Gellir grwpio canlyniadau'r archwiliad yn ôl maes sicrwydd fel a ganlyn:

Maes Sicrwydd	Cyfrif Archwiliad	Cyfradd ar y Cyfan	Heb gyfradd	Dim sicrwydd	Sicrwydd cyfyngedig	Sicrwydd rhesymol	Sicrwydd sylweddol
Ansawdd a Diogelwch	3						
Cydymffurfiad Llywodraethu, Risg a Rheolaethol Corfforaethol	9						
Rheoli a Llywodraethu Ariannol*	9						
Cynllunio Strategol, Rheoli ac Adrodd ar Berfformiad	2						
Diogelwch a Llywodraethu Gwybodaeth	3						
Rheoli Gweithredol a Gwasanaeth Gweithredol	2						
Rheoli Gweithlu	1						
Rheoli Cyfalaf ac Ystadau	5						

Allwedd i symbolau:

- Archwiliad a wnaed o fewn y cynllun Archwilio Mewnol blynyddol yn cynnwys y rheiny a roddwyd yn y drafft.
- * Mae canlyniad y maes hwn hefyd yn cynnwys y chwe archwiliad system ariannol a wnaed drwy archwiliad NWSSP gan eu bod yn cynnwys y trafodion a broseswyd ar ran y Bwrdd Iechyd.

32. 8 Mae'r Pennaeth Archwiliad Mewnol yn cydnabod dros y flwyddyn ddiwethaf, oherwydd effaith COVID-19, mae wedi bod yn anoddach nag arfer i sefydliadau'r GIG roi argymhellion archwilio ar waith o fewn amserlenni a gytunwyd arnynt. Mae'n dod i gasgliad

"wrth symud ymlaen, o gofio ei bod yn debygol iawn y bydd nifer yr argymhellion sy'n ddyledus wedi tyfu yn ystod cyfnod y pandemig, bydd angen i Bwyllgorau Archwilio fyfyrrio ar sut i fynd i'r afael â'r sefyllfa orau."

33. Archwiliad Allanol - Asesiad Strwythuredig ac Adroddiad Archwilio Blynnyddol

- 33.1 Ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru, ymgwymerodd staff Swyddfa Archwilio Cymru ag Asesiad Strwythuredig, fel y cyfeiriwyd ato yn gynharach yn y datganiad hwn. Roedd yr Asesiad yn ymdrin â phum prif faes yn ymwneud â chyllid a pherfformiad; gweledigaeth strategol; gweddnewid a thrawsnewid; trefniadau llywodraethu; a materion gweithlu'n ymwneud â recriwtio, cynhyrchiant a moderneiddio. Bu i'r Bwrdd dderbyn argymhellion yr Asesiad Strwythuredig a chymeradwyo'r ymateb rheoli cysylltiedig yn ei gyfarfod ar 21.1.21. Prif negeseuon Archwilio Cymru yn dilyn ei Asesiad Strwythuredig oedd:

"Mae'r Bwrdd lechyd wedi cynnal ffocws cyffredinol da ar lywodraethu, risg ac ansawdd yn ystod ei ymateb i gam cyntaf y pandemig. Er nad oedd cynlluniau gwydnwch y Bwrdd lechyd a oedd yn bod yn barod yn bodloni graddfa a chymhlethdod yr heriau a gyflwynwyd gan y pandemig yn ddigonol, bu i'r Bwrdd lechyd gydnabod y cyfyngiadau hyn yn gynnar a chymryd camau angenrheidiol. Roedd hyn yn cynnwys cyflwyno ffrydiau gwaith a strwythurau gorchymyn a rheoli, a Chabinet a oedd yn cynnwys tri aelod bwrdd annibynnol a tri aelod bwrdd gweithredol i gefnogi gwneud penderfyniadau a throsolwg.

"Drwy gydol yr amser hwn rydym wedi gweld gwelliannau mewn gwaith partneriaeth a chyfathrebu mwy cadarn â rhanddeiliaid, yn enwedig o ran yr ymateb i'r pandemig. Mae'r Bwrdd wedi cymryd camau i gynnal ei fusnes â thryloywder trwy ffrydio ei gyfarfodydd ar-lein a dengys ein harsylwadau o gyfarfodydd y Bwrdd a phwyllgorau eu bod yn cael eu cynnal yn dda yn gyffredinol. Fodd bynnag, bydd angen i'r Bwrdd sicrhau fod ei ddull at graffu yn cydbwysu'r heriau sydd eu hangen gyda beth sydd ei angen i fabwysiadu arweinyddiaeth gydlynol a chyfunol a chyfeiriad ymysg aelodau'r Bwrdd hefyd. Darparwyd arweinyddiaeth dda gan uwch dîm reoli'r Bwrdd lechyd mewn ymateb i'r pandemig. Fodd bynnag, o gofio y bydd yr amgylchedd heriol yn parhau, mae angen sicrhau tîm gweithredol cydlynol a gwydn i ymateb yn effeithiol. Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i adolygu ei drefniadau llywodraethu gan ganolbwyntio ar gryfhau ei drefniadau sicrwydd risg ac ansawdd ac mae hefyd yn cynnal ei ffocws ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau yn ystod y pandemig.

"Mae'r sefyllfa ariannol cyffredinol yn parhau i fod yn heriol iawn. Yn 2019-20, ni lwyddodd y Bwrdd lechyd i fodloni ei ddyletswyddau ariannol ac roedd ganddo ddiffyg o £38.7 miliwn ar ddiwedd y flwyddyn er iddo or-ddarparu ychydig yn erbyn ei darged buddsoddi o £35 miliwn. Ar gyfer 2020-21 roedd y Bwrdd lechyd yn rhagweld diffyg o £40 miliwn yn wreiddiol, ond mae risgiau sylweddol a all arwain at ddirywiad pellach. Mae'r risgiau hyn yn cynnwys peidio â chyflawni buddsoddiadau a chostau COVID-19 ychwanegol nad ydynt yn cael eu cyllido. Mae'r Bwrdd lechyd wedi parhau i wella ei drefniadau a rheoliadau rheolaeth ariannol ac wedi ymateb i'r rhan fwyaf o argymhellion a wnaed o ganlyniad i adolygiadau ariannol diweddar wedi'u comisiynu'n allanol. Roedd y rheoliadau ariannol allweddol a osodwyd yn y cyfarwyddiadau ariannol sefydlog, cynllun cadw a dyrannu ac archebion sefydlog yn parhau yn ddinewid drwy gydol y pandemig. Ond roedd hyn yn golygu nad oedd

adlinio awdurdod ariannol i'r strwythur gorchymyn a rheoli, a dylai'r Bwrdd Iechyd fyfyrion ar hyn petai angen trefniadau rheoli tebyg yn y dyfodol. Mae trefniadau priodol i fonitro gwariant ariannol a chydymffurfiaeth ariannol, fodd bynnag, am fwy o sicrwydd, mae'r Bwrdd Iechyd yn ymgymryd â gwaith ychwanegol dan arweiniad 'Cell Llywodraethu Ariannol' i adolygu cydymffurfiaeth yn ystod y cyfnod hwn.

"Mae dulliau cynllunio tymor byr yn helpu i ymateb i newidiadau ar unwaith a chymhleth a grëwyd gan y pandemig, ond bydd angen dull tymor hirach a mwy strategol ar adferiad perfformiad. Yn ystod y pandemig mae'r sefydliad wedi defnyddio modelu galw capasiti i lywio ei gynlluniau chwarterol ac wedi cymryd camau i ddiogelu capasiti gweithlu digonol i ymateb i ail ymchwydd COVID posibl. Mae wedi cyflwyno gwasanaethau digidol ac yn gwneud newidiadau sylweddol i'r llwybr gofal. Mae'r pandemig wedi dangos bod y Bwrdd Iechyd yn gallu darparu newid gwasanaeth cymhleth ar gyflymdra. Efallai bydd adferiad perfformiad sefydliadol angen newid gwasanaeth mawr pellach i rai arbenigeddau. Mae angen seilio hyn mewn strategaeth glinigol tymor hirach, sydd heb ei greu eto. Mae'r Bwrdd Iechyd yn sefydlu grŵp strategaeth i symud y gwaith hwn yn ei flaen. Bydd ymgysylltu â phartneriaid strategol allweddol, yn cynnwys y Cyngor Iechyd Cymuned, yn hanfodol ac mae cyfle i'r Bwrdd Iechyd gyfalafu ar lwyddiant rheoli newid y 6 mis diwethaf".

33.2 Mae cynnydd yn parhau i gael ei fonitro drwy'r offer olrhain archwiliad. Yn y cyfarfod mis Ionawr, bu i'r Bwrdd hefyd dderbyn a nodi Adroddiad Archwilio Blyneddol Archwilio Cymru 2020 yn ffurfiol. Digwyddodd gwaith archwilio eleni yn ystod cyfnod lle'r oedd y Bwrdd Iechyd yn ymateb i heriau na welwyd mo'u tebyg o'r blaen a pharhaus a ddaeth yn sgil y pandemig COVID-19. O gofio'i effaith, bu i'r Archwilydd Cyffredinol ail-siapio rhaglenni gwaith cynlluniedig drwy ystyried sut i roi sicrwydd orau i bobl Cymru bod cronfeydd cyhoeddus yn cael eu rheoli'n dda. Ystyriwyd effaith yr argyfwng ar wydnwch a siâp gwasanaethau cyhoeddus yn y dyfodol, gan sicrhau nad oedd y gwaith yn rhwystro'r Bwrdd Iechyd o ran mynd i'r afael â'r argyfwng, gan sicrhau cefnogaeth barhaus ar gyfer craffu a dysgu.

33.3 Mae prif neges yr Archwilydd Cyffredinol fel y gosodwyd yn yr Adroddiad Archwilio Blyneddol yn cael eu manylu isod. Gellir cael mynediad at fwy o fanylion am yr adroddiad llawn ar wefan Archwilio Cymru (<https://www.audit.wales/publication/review-public-services-boards>):

"Archwiliad o'r cyfrifon - Rwyf wedi dod i'r casgliad bod cyfrifon y Bwrdd Iechyd wedi'u paratoi'n briodol ac yn berthnasol yn sylweddol, ac ni ddynododd fy ngwaith unrhyw wendidau perthnasol yn rheolaethau mewnol y Bwrdd Iechyd (sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r cyfrifon). Felly, rwyf wedi cyhoeddi barn ddiamod ar eu paratoad. Fodd bynnag, roddais baragraff Pwyslais ar Fater yn fy adroddiad i dynnu sylw at ddatgeliadau yn y cyfrifon yn ymwneud â Chyfeiriad Gweinidogaethol i ariannu atebolrwydd treth pensiynau Clinigwyr GIG ar gyfer y flwyddyn ariannol 2019-20. Ni newidiodd fy marn o ran y mater hwn. Ni chyflawnodd y Bwrdd Iechyd falans ariannol am y cyfnod tair blynedd a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 ac felly rwyf wedi cyhoeddi barn gymwysedig ar gysondeb trafodion ariannol o fewn cyfrifon y Bwrdd Iechyd. Ochr yn ochr â fy marn archwilio, gosodais adroddiad sylweddol ar ddatganiadau ariannol y Bwrdd Iechyd i dynnu sylw at ei fethiant i sicrhau cydbwysedd ariannol a hefyd ei fethiant i gael cynllun tair blynedd cymeradwy ar waith.

“Trefniadau ar gyfer diogelu effeithiolrwydd, effeithlonrwydd ac economi wrth ddefnyddio adnoddau - Mae fy rhaglen o waith Archwilio Perfformiad wedi arwain at ddod i'r canlyniad canlynol:

llwyddodd y Bwrdd Iechyd i gynnal ffocws cyffredinol da ar lywodraethu, risg ac ansawdd yn ystod ei ymateb i gam cyntaf y pandemig;

rhoddwyd trefniadau ariannol rhesymol ar waith i ymateb i COVID-19, a than gyhoeddi'r dyraniad ychwanegol diweddar ym mis Tachwedd, roedd risgiau sylweddol i sefyllfa ariannol y Bwrdd Iechyd;

mae cynlluniau gweithredol chwarterol y Bwrdd Iechyd yn ei helpu i ymateb i ystod o risgiau gwasanaeth cymhleth, ond mae angen strategaeth i adfer gwasanaethau i helpu sicrhau eu bod yn darparu capasiti cynaliadwy a gwelliannau mewn cynhyrchaeth;

mae'r Bwrdd Iechyd yn dangos ymrwymiad i wrth-dwyll, gyda threfniadau addas i gefnogi gydag atal a chanfod twyll ac yn gallu ymateb yn briodol pan fo twyll yn digwydd;

yn gyffredinol, gwelais fod y penodiadau dros dro wedi'u gwneud yn unol â SFIs ond bod y gyfradd ddyddiol a thalwyd i'r Cyfarwyddwr Dros Dro Adfer yn uwch na'r rhan fwyaf o'r cymaryddion meincnod;

llwyddodd gwaith ailwampio Ysbyty Glan Clwyd i gael gwared â'r asbestos a chreu cyfleusterau gwell i gleifion, ond roedd sawl gwendid o ran llywodraethu a rheoli'r prosiect, a arweiniodd at dwf sylweddol mewn costau;

Gwelais fod y gwendid mewn llywodraethu ac arolygiaeth wedi arwain at aneffeithlonrwydd, amrywiad a thensiynau wrth reoli gofal iechyd parhaus, ond mae'r Bwrdd Iechyd wedi bod yn datblygu cynllun uchelgeisiol ar gyfer gwella.”

- 33.4 Fel yr adroddwyd yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol diwethaf, ysgrifennodd yr Archwilydd Cyffredinol at y Bwrdd Iechyd ar 19.3.20 i gynghori bod Archwilio Cymru wedi oedi elfennau o'i waith - archwiliadau ar sail y safle - er mwyn caniatáu gallu blaenoriaethu ar yr ymateb i COVID-19. Roedd hyn yn parhau o ran archwiliadau ar sail y safle ar gyfer cyfnod y flwyddyn ariannol 2020-21.

34. Casgliad

- 34.1 Fel Swyddog Atebol, yn seiliedig ar y broses adolygu a amlinellir uchod, rwyf wedi adolygu'r dystiolaeth a'r sicrwydd perthnasol o ran rheoli mewnol. Gan ystyried y dystiolaeth y manylir arni yn y Datganiad hwn, ynghyd ag adborth gan Lywodraeth Cymru gan gynnwys dad-ddwysau o Fesurau Arbennig i Ymyriad a Dargedwyd, gan Swyddfa Archwilio Cymru trwy eu hasesiad Strwythuredig ac o asesiad sicrwydd Archwiliad Mewnol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol yn foddhaol, er hynny mae rhai materion rheoli mewnol / llywodraethu wedi'u dynodi. Adroddwyd ar y materion hyn yn y naratif blaenorol sy'n nodi'r materion a'r camau sy'n cael eu cymryd.
- 34.2 Mae'r deuddeg mis diwethaf wedi bod yn anodd ac yn heriol i'r sefydliad. Gan fyfyrir ar y meysydd blaenoriaeth ar gyfer gwella a restrir yng nghasgliad Datganiad Llywodraethu Blynyddol y llynedd, rwy'n fodlon bod cynnydd wedi bod cyn belled ag y mae amgylchiadau'r pandemig wedi'i ganiatáu (gan gydbwyso'r angen i ymateb i COVID-19 yn erbyn adferiad, gwersi a ddysgwyd a chyfluoedd ar gyfer trawsnewid, diogelu codi'r mesurau arbennig, perfformiad mewn gofal heb ei drefnu ac ar RTT, sefyllfa ariannol, galluedd a chapasiti cynllunio gwasanaeth a strategol, gweithio ar y cyd â phartneriaid strategol allweddol a pharhau i ddefnyddio egwyddorion arfer gorau mewn llywodraethu'r sector cyhoeddus). Fodd bynnag, mae sawl maes allweddol o hyd lle mae angen gwneud mwy o waith, ac mae'r rhain yn cyfrannu at y Bwrdd Iechyd gan aros ar y Fframwaith Uwch Gyfeirio dan y trefniadau Ymyrraeth a Dargedwyd.

34.3 Yn ogystal â symud y gwaith a restrir yn adran 31.3 ymlaen, a mynd i'r afael â'r risgiau a nodir yn adran 19 y Datganiad hwn, meysydd blaenoriaeth allweddol y Bwrdd Iechyd ar gyfer gwella a chanolbwyntio arnynt yn y flwyddyn i ddod fydd:

- Yr ymateb COVID-19 parhaus - mae'r pandemig wedi cael effaith sylweddol ar y GIG ac mae wedi arwain at heriau difrifol i'r Bwrdd Iechyd yn nhermau adferiad gwasanaeth;
- Cryfhau ein ffocws ar les;
- Gofal cychwynnol a chymuned;
- Ail-gyflwyno llwybrau gofal prydlon a gynlluniwyd;
- Gwella gofal heb ei drefnu; ac
- Integreiddio a gwella Gwasanaethau Iechyd Meddwl.

Wrth fynd i'r afael â'r blaenoriaethau hyn, bydd y Bwrdd Iechyd yn parhau i weithio ar y cyd â phartneriaid strategol allweddol, yn benodol drwy Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus a'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, a bydd yn cynnal egwyddorion arfer gorau mewn llywodraethu'r sector cyhoeddus.

34.4 Fel Swyddog Atebol, rwy'n glir iawn ar y gwelliannau sydd angen eu gwneud ar gyflymder a'r gwaith pellach sydd ei angen i fynd i'r afael â'r ystod o heriau sy'n wynebu'r Bwrdd Iechyd. Mae gen i hyder ym mharodrwydd ac ymrwymiad yr holl staff yn y sefydliad i ymdrechu i oresgyn y nifer o heriau sy'n wynebu'r Bwrdd Iechyd, er mwyn sicrhau llwyddiant sy'n trosi i berfformiad a chanlyniadau gwell i gleifion.

34.5 Datblygwyd y Datganiad Llywodraethu Blynnyddol yn unol â threfniadau llywodraethu'r Bwrdd Iechyd ac fe'i cymeradwywyd gan y Pwyllgor Archwilio ar ran y Bwrdd ar 25.5.21. Fel y Swyddog Atebol, rwyf yn cymryd sicrwydd ar gywirdeb y Datganiad Llywodraethu Blynnyddol o'r trefniadau a sefydlwyd gan y Bwrdd Iechyd.

34.6 Fel y dynodwyd drwy gydol y Datganiad hwn, mae'r angen i gynllunio ar gyfer pandemig Covid-19 ac i ymateb iddo wedi cael effaith sylweddol ar y sefydliad, y GIG ehangach a'r gymdeithas gyfan. Mae wedi gofyn am ymateb deinamig, sydd wedi arwain at nifer o gyfleoedd yn ogystal â risgiau. Bydd yr angen i ymateb i'r pandemig ac i ddod drosto yn parhau, i'r sefydliad a'r gymdeithas ehangach, trwy gydol 2021/22 a thu hwnt. Byddaf yn sicrhau bod ein Fframwaith Llywodraethu yn ystyried yr angen hwn ac yn ymateb iddo.

Llofnodwyd:

Jo Whitehead

Prif Weithredwr a Swyddog Atebol

Dyddiad: 10 Mehefin 2021

Atodiad 1 Aelodaeth y Bwrdd a Phwyllgor 2020/21

Mae nifer o newidiadau wedi bod yn aelodaeth y Bwrdd yn ystod 2020/21, yn cynnwys trefniadau dros dro ac fe'u hadlewyrchir yn y tabl isod.

Enw	Swydd	Maes arbenigedd / rôl cynrychioli	Aelodaeth ar bwyllogorau'r Bwrdd	Rolau pencampwr
Mark Polin	Cadeirydd		- Cadeirydd y Bwrdd - Cadeirydd Pwyllgor Tâl ac Amodau Gwasanaeth - Cadeirydd Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad	
Lucy Reid	Aelod Annibynnol Is-gadeirydd	Cymuned Gofal Cychwynnol ac Iechyd Meddwl	- Aelod o'r Bwrdd - Cadeirydd Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau - Cadeirydd Pwyllgor y Ddeddf Iechyd Meddwl - Aelod Pwyllgor Tâl ac Amodau Gwasanaeth o 22.6.20	Pryderon
Lyn Meadows	Aelod Annibynnol	Cymuned	- Aelod o'r Bwrdd - Cadeirydd Dros Dro Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth - Is Gadeirydd Pwyllgor Archwilio - Is Gadeirydd Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau	- Maeth - Glanhau, Hylendid a Rheoli Haint
Cheryl Carlisle	Aelod Annibynnol	Cymuned	- Aelod o'r Bwrdd - Aelod Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau - Aelod Pwyllgor y Ddeddf Iechyd Meddwl - Aelod Pwyllgor Cronfeydd Elusennol	- Gofalwyr - Plant a Phobl Ifanc
Melvyn Hughes	Aelod Annibynnol	Awdurdod Lleol	- Aelod o'r Bwrdd - Cadeirydd Pwyllgor Archwilio - Is Gadeirydd Pwyllgor Tâl ac Amodau Gwasanaeth - Aelod Pwyllgor Digidol a Llywodraethu Gwybodaeth o 23.12.19	- Cynnwys Cleifion a'r Cyhoedd - Y Gymraeg
Nichola Callow	Aelod Annibynnol	Prifysgol	- Aelod o'r Bwrdd - Aelod Pwyllgor Digidol a Llywodraethu Gwybodaeth - Aelod Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth	
Helen Wilkinson	Aelod Annibynnol <i>hyd at 23.11.20</i> (yn cynnwys cyfnod o absenoldeb gwirfoddol)	Y Trydydd Sector	- Aelod o'r Bwrdd - Is Gadeirydd Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth - Aelod Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad - Aelod Pwyllgor Cronfeydd Elusennol	Cyn-filwyr

Enw	Swydd	Maes arbenigedd / rôl cynrychioli	Aelodaeth ar bwyllgorau'r Bwrdd	Rolau pencampwr
Jackie Hughes	Aelod Annibynnol	Undebau Llafur	• Aelod o'r Bwrdd • Aelod, Pwyllgor Archwilio • Aelod Pwyllgor Tâl ac Amodau Gwasanaeth • Aelod Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau • Cadeirydd Pwyllgor Cronfeydd Elusennol • Ex-Officio, Fforwm Partneriaeth Leol	• Trais ac Ymosodedd • Cydraddoldeb
John Cunliffe	Aelod Annibynnol	Cymuned	• Aelod o'r Bwrdd • Cadeirydd Pwyllgor Digidol a Llywodraethu Gwybodaeth • Is Gadeirydd Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad • Aelod Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth	
Eifion Jones	Aelod Annibynnol	Cymuned	• Aelod o'r Bwrdd • Aelod Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad • Aelod Pwyllgor y Ddeddf Iechyd Meddwl • Aelod Pwyllgor Archwilio	
Linda Tomos	Aelod Annibynnol <i>0 10.11.20</i>	Cymuned	• Aelod o'r Bwrdd • Aelod Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad • Aelod Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth • Aelod Pwyllgor Archwilio • Aelod Pwyllgor Cronfeydd Elusennol	
Simon Dean	Prif Weithredwr Dros Dro <i>hyd at 31.8.20</i>		• Aelod o'r Bwrdd • Yn bresennol, Pwyllgor Tâl ac Amodau Gwasanaeth • Yn bresennol, Pwyllgor Archwilio (o leiaf yn flynyddol) • Cyd-gadeirydd / Aelod, Fforwm Partneriaeth Leol • Drwy wahoddiad, Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad	

Enw	Swydd	Maes arbenigedd / rôl cynrychioli	Aelodaeth ar bwyllgorau'r Bwrdd	Rolau pencampwr
Mrs Gill Harris	Prif Weithredwr Dros Dro o 1.9.20 hyd at 31.12.20		- Fel yr uchod ac eithrio - Yn bresennol, Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad o 17.9.20	
	Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio a Bydwreigiaeth / Dirprwy Brif Weithredwr o 1.4.20 hyd at 31.8.20 a o 1.1.21		- Aelod o'r Bwrdd - Cyfarwyddwr Arweiniol / Yn bresennol, Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau - Aelod Fforwm Partneriaeth Leol - Yn bresennol, Pwyllgor y Ddeddf Iechyd Meddwl - Yn bresennol, Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad o 17.9.20 - Yn bresennol, Pwyllgor Archwilio	
Jo Whitehead	Prif Weithredwr o 4.1.21		- Aelod o'r Bwrdd - Yn bresennol, Pwyllgor Tâl ac Amodau Gwasanaeth - Yn bresennol, Pwyllgor Archwilio (o leiaf yn flynyddol) - Cyd-gadeirydd / Aelod Fforwm Partneriaeth Leol - Yn bresennol, Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad	
Debra Hickman	Cyfarwyddwr Gweithredol Dros Dro Nyrsio a Bydwreigiaeth o 1.9.20 hyd at 31.12.20		- Aelod o'r Bwrdd - Cyfarwyddwr Arweiniol / Yn bresennol, Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau - Aelod Fforwm Partneriaeth Leol - Yn bresennol, Pwyllgor y Ddeddf Iechyd Meddwl	
Sue Hill	Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid (Dros dro hyd at 31.12.20)		- Aelod o'r Bwrdd - Yn bresennol, Pwyllgor Archwilio - Cyfarwyddwr Arweiniol / Aelod Pwyllgor Cronfeydd Elusennol - Cyfarwyddwr Arweiniol / Yn bresennol, Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad - Aelod Fforwm Partneriaeth Leol - Yn bresennol Pwyllgor Digidol a Llywodraethu Gwybodaeth	

Enw	Swydd	Maes arbenigedd / rôl cynrychioli	Aelodaeth ar bwyllgorau'r Bwrdd	Rolau pencampwr
Teresa Owen	Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd Cyhoeddus Dirprwy Brif Weithredwr Dros Dro o 1.9.20 hyd at 31.12.20		• Aelod o'r Bwrdd • Yn bresennol, Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau • Yn bresennol Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth • Cyfarwyddwr Arweiniol / Yn bresennol Pwyllgor y Ddeddf Iechyd Meddwl o 1.9.20	
Sue Green	Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithlu a Datblygu Sefydliadol		• Aelod o'r Bwrdd • Cyfarwyddwr Arweiniol / Yn bresennol Pwyllgor Tâl ac Amodau Gwasanaeth • Yn bresennol, Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad • Yn bresennol, Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth • Cyfarwyddwr Arweiniol / Aelod Fforwm Partneriaeth Leol • Yn bresennol, Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau	
Mark Wilkinson	Cyfarwyddwr Gweithredol Cynllunio a Pherfformiad		• Aelod o'r Bwrdd • Cyfarwyddwr Arweiniol/ Yn bresennol, Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth • Aelod Pwyllgor Cronfeydd Elusennol • Yn bresennol, Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad • Cyfarwyddwr Arweiniol / Yn bresennol, Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid	
David Fearnley	Cyfarwyddwr Gweithredol Meddygol hyd at 30.9.20		• Aelod o'r Bwrdd • Yn bresennol, Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau • Cyfarwyddwr Arweiniol / Yn bresennol, Pwyllgor Digidol a Llywodraethu Gwybodaeth • Yn bresennol, Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad • Aelod Pwyllgor Cronfeydd Elusennol	

Enw	Swydd	Maes arbenigedd / rôl cynrychioli	Aelodaeth ar bwyllgorau'r Bwrdd	Rolau pencampwr
Arpan Guha	Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol Dros Dro o 1.10.20		• Aelod o'r Bwrdd • Yn bresennol, Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau • Yn bresennol, Pwyllgor Digidol a Llywodraethu Gwybodaeth • Yn bresennol, Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad • Aelod, Pwyllgor Cronfeydd Elusennol • Yn bresennol, Pwyllgor Tâl ac Amodau Gwasanaeth • Yn bresennol, Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth	
Chris Stockport	Cyfarwyddwr Gweithredol Gofal Cychwynnol a Gwasanaethau Cymunedol		• Aelod o'r Bwrdd • Yn bresennol, Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau • Yn bresennol Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth • Cyfarwyddwr Arweiniol / Yn bresennol Pwyllgor Digidol a Llywodraethu Gwybodaeth o 1.10.20	
Adrian Thomas	Cyfarwyddwr Gweithredol Therapiau a Gwyddorau Iechyd		• Aelod o'r Bwrdd • Cyfarwyddwr Arweiniol / Yn bresennol, Fforwm Gweithwyr Proffesiynol Gofal Iechyd • Yn bresennol, Is-Bwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau	
Louise Brereton	Ysgrifennydd y Bwrdd o 11.1.21		• Yn bresennol yn y Bwrdd • Cyfarwyddwr Arweiniol / Yn bresennol, Pwyllgor Archwilio	
Dawn Sharp	Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro o 1.9.19 hyd at 10.1.21 at ddibenion tâl (yn cynnwys cyfnod o absenoldeb salwch)		• Yn bresennol yn y Bwrdd • Cyfarwyddwr Arweiniol / Yn bresennol, Pwyllgor Archwilio	
Justine Parry	Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro hyd at 26.4.20 (yn cyflenwi dros absenoldeb salwch Dawn Sharp)		• Yn bresennol yn y Bwrdd • Cyfarwyddwr Arweiniol / Yn bresennol, Pwyllgor Archwilio	

Enw	Swydd	Maes arbenigedd / rôl cynrychioli	Aelodaeth ar bwyllgorau'r Bwrdd	Rolau pencampwr
Aelodau Cyswllt o'r Bwrdd				
Andy Roach	Cyfarwyddwr Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu <i>hyd at 30.11.20</i> (yn cynnwys cyfnod o absenoldeb salwch)		• Aelod Cyswllt y Bwrdd • Cyfarwyddwr Arweiniol / Yn bresennol, Pwyllgor y Ddeddf Iechyd Meddwl • Yn bresennol, Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau • Aelod, Fforwm Partneriaeth Leol	
Lesley Singleton	Dros Dro Cyfarwyddwr Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu <i>hyd at 1.6.20</i> (yn cyflenwi dros absenoldeb salwch Andy Roach)		• Aelod Cyswllt y Bwrdd • Cyfarwyddwr Arweiniol / Yn bresennol, Pwyllgor y Ddeddf Iechyd Meddwl • Yn bresennol, Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau • Aelod, Fforwm Partneriaeth Leol	
Morwenna Edwards	Aelod Cyswllt	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol, Gwynedd	• Aelod Cyswllt y Bwrdd	
Ffrancon Williams	Aelod Cyswllt	Cadeirydd, Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid	• Aelod Cyswllt y Bwrdd	
Gareth Evans	Aelod Cyswllt	Cadeirydd, Fforwm Gweithwyr Proffesiynol Gofal Iechyd	• Aelod Cyswllt y Bwrdd • Yn bresennol, Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau	

Crynodeb o benodiadau newydd a dros dro, a throsiant ar lefel Bwrdd:

- Daeth secondiad Simon Dean i'r Bwrdd Iechyd i ben ar 31.8.20
- Daeth Gill Harris yn Brif Weithredwr Dros Dro 1.9.20-31.12.20
- Penodwyd Jo Whitehead fel Prif Weithredwr parhaol o 1.1.21.
- Roedd Lesley Singleton yn Gyfarwyddwr Dros Dro Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu hyd at 1.6.20
- Gadawodd Andy Roach, Cyfarwyddwr Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu ar 30.11.20 (nid yw'r swydd hon bellach wedi'i ddynodi i Aelod Cyswllt y Bwrdd)
- Roedd Debra Hickman yn Gyfarwyddwr Gweithredol Dros Dro Nyrsio a Bydwreigiaeth 1.9.20-31.12.20
- Roedd Teresa Owen yn Ddirprwy Brif Weithredwr Dros Dro 1.9.20-31.12.20
- Gadawodd David Fearnley, Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol ar 30.9.20
- Daeth Arpan Guha yn Gyfarwyddwr Gweithredol Meddygol ar 1.10.20
- Roedd Sue Hill yn Gyfarwyddwr Gweithredol Dros Dro Cyllid hyd at 31.12.20, yna cafodd ei phenodi'n barhaol o 1.1.21 ymlaen
- Dechreuodd Linda Tomos fel Aelod Annibynnol newydd ar 27.10.20
- Gadawodd Helen Wilkinson, Aelod Annibynnol, y sefydliad ar 23.11.20
- Roedd dau Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro yn y cyfnod adrodd hyd at 11.1.21, pan gafodd Louise Brereton ei phenodi'n barhaol.

Ar 23.3.20 cafodd bob ymgyrch Gweinidogol ar gyfer Penodiadau Cyhoeddus eu hatal ar unwaith gan Lywodraeth Cymru. Ar adeg y gwaharddiad, roedd gan y Bwrdd un swydd wag ar gyfer Aelod Annibynnol. Pan gododd y gwaharddiad, penodwyd Aelod Annibynnol i'r swydd wag ar 10.11.20. Ar adeg ysgrifennu, roedd gan y Bwrdd Iechyd swydd wag ar gyfer Aelod Annibynnol, yn weithredol o 23.11.20. Mae'r camau a gymerwyd i sicrhau bod y Bwrdd yn parhau i fod â chworwm ac yn sefydlog yn ystod yr amser hwn wedi cynnwys ail-gyflogi'r Is-Gadeirydd blaenorol fel Cyngorydd Arbennig hyd at fis Hydref 2020.

Atodiad 2 Presenoldeb aelodau Bwrdd Iechyd BIPBC yng Nghyfarfodydd y Bwrdd 2020 / 21

(mae'r cyfarfodydd a restrir yn rhai a fyddai wedi cael eu cynnal yn gyhoeddus dan amgylchiadau normal, fodd bynnag amharwyd ar y presenoldeb oherwydd y rheoliadau COVID-19 - gweler adran 2.8)

Y = Presennol A = Ymddiheuriadau P = Rhan o'r cyfarfod

		15.4.20	14.5.20	21.5.20	23.7.20	24.9.20	12.11.20	21.1.21	11.3.21	30.3.21
Mark Polin Cadeirydd	Aelod	A	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
Nichola Callow Aelod Annibynnol	Aelod	Y	Y	Y	A	Y	Y	Y	Y	A
Cheryl Carlisle Aelod Annibynnol	Aelod	Y	Y	A	Y	Y	Y	Y	Y	Y
John Cunliffe Aelod Annibynnol	Aelod	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	A
Medwyn Hughes Aelod Annibynnol	Aelod	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
Jackie Hughes Aelod Annibynnol	Aelod	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
Eifion Jones Aelod Annibynnol	Aelod	Y	Y	Y	Y	Y	Y	A	Y	A
Lyn Meadows Aelod Annibynnol	Aelod	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
Lucy Reid Aelod Annibynnol / Is Gadeirydd	Aelod	Y	Y	Y	Y	A	Y	Y	Y	Y
Helen Wilkinson Aelod Annibynnol <i>hyd at 23.11.20</i>	Aelod	Y	Y	Y	Y	A	A			
Simon Dean Prif Weithredwr Dros Dro <i>hyd at 31.8.20</i>	Aelod	Y	Y	Y	Y					
Jo Whitehead Prif Weithredwr o 1.1.21	Aelod							Y	Y	Y
Gill Harris Prif Weithredwr Dros Dro o 1.9.20 <i>hyd at 31.12.20</i>	Aelod					Y	Y			
Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio a Bydwreigiaeth / Dirprwy Brif Weithredwr	Aelod	Y	Y	Y	Y			P	Y	A

[illegible]

		15.4.20	14.5.20	21.5.20	23.7.20	24.9.20	12.11.20	21.1.21	11.3.21	30.3.21
Morwena Edwards yn cynrychioli Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol	Aelod Cyswllt	A	Y	Y	Y	A	Y	Y	A	A
Ffrancon Williams Cadeirydd Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid	Aelod Cyswllt	Y	Y	Y	Y	P	Y	Y	Y	A
Gareth Evans Cadeirydd Fforwm Gweithwyr Proffesiynol Gofal Iechyd	Aelod Cyswllt	Y	Y	Y	A	Y	Y	Y	Y	Y

Atodiad 3 - Cyfarfodydd y Bwrdd Iechyd a Phwyllgorau 2020/21

(mae'r cyfarfodydd a restrir yn rhai a fyddai wedi cael eu cynnal yn gyhoeddus dan amgylchiadau normal, fodd bynnag amharwyd ar bresenoldeb y cyhoedd oherwydd rheoliadau COVID-19 - gweler adran 2.8)

Cyfarfod	Dyddiad								
Bwrdd Iechyd	15.4.20	14.5.20	21.5.20	23.7.20	24.9.20	12.11.20	21.1.21	11.3.21	30.3.21
Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau (QSE)	5.5.20	3.7.20	29.7.20	28.8.20	3.11.20	15.1.21	2.3.21		
Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad (F&P)	4.6.20	16.7.20	27.8.20	30.9.20	29.10.20	21.12.20	28.1.21	25.2.21	25.3.21
Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth (SPPH)	9.6.20	13.8.20	1.10.20	10.12.20	23.2.21				
Pwyllgor Tâl ac Amodau Gwasanaeth	15.6.20	20.7.20	7.8.20	6.10.20	1.2.21				
Pwyllgor y Ddeddf Iechyd Meddwl	19.10.20	8.12.20	12.3.21						
Pwyllgor Cronfeydd Elusennol	25.6.20	10.9.20	8.12.20	9.3.21					
Pwyllgor Archwilio	29.6.20	28.7.20	17.9.20	17.12.20	18.3.21				
Pwyllgor Digidol a Llywodraethu Gwybodaeth	19.6.20	25.9.20	26.3.21						

Atodiad 4 Cylchlythyrau Iechyd Cymru 2020/21

Rhif WHC	Dyddiad Derbyn	Disgrifiad	Arwain	Camau a gymerwyd:
2020/				
005	30.9.20	Cofnodi Codau Read Dementia	Cyfarwyddwr Gweithredol Gofal Cychwynnol a Gwasanaethau Cymunedol	15.12.20 - Wedi'i anfon ymlaen at y Nyrs Ymgynghorol ar gyfer Dementia a nododd bod y gofynion ar waith yn barod. Mae'r wybodaeth hon wedi'i rannu â MAS y Gorllewin a chynhwysir Codau Read ar bob gohebiaeth gyda Meddygon Teulu/ Gofal Cychwynnol.
006	3.4.20	Ymateb Covid-19 - Parhad Rhaglenni Imiwneiddio - wedi'i ddiweddaru	Swyddfa'r Cyfarwyddwyr Meddygol	15.10.20 – Cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Gofal Cychwynnol a Chymuned bod hwn wedi'i weithredu.
008	30.4.20	Ailddefnyddio Meddyginiaeth mewn Cartrefi Gofal a Hosbisau	Swyddfa'r Cyfarwyddwyr Meddygol	Mae WHC 008 (Ailddefnyddio meddyginiaeth mewn cartrefi gofal a hosbisau) wedi cael ei drafod yn y Cell Cartrefi Gofal COVID-19 a drafftwyd memorandwm i egluro sut y dylid defnyddio hwn yng Ngogledd Cymru. Mae rhestr wirio wedi'i ddatblygu, i'w gwblhau a'i gynnwys yn nodiadau'r claf os bydd unrhyw ailddefnydd yn digwydd.
009	21.5.20	Rhaglen Genedlaethol y Ffliw 2020 – 2021	Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd Cyhoeddus	Datblygwyd Cynllun Ffliw BIPBC 20-21 a'i roi drwy'r grwpiau perthnasol a phwyllgorau'r Bwrdd Iechyd am gymeradwyaeth a chadarnhad. Ystyriwyd bod data perfformiad brechu rhag y fflw ar draws Gogledd Cymru yn ardderchog.
011	9.7.21	Newidiadau Dros Dro i'r Model Archeb Sefydlog, Cadw a Dyrannu Pwerau	Ysgrifennydd Dros Dro'r Bwrdd	Cymeradwywyd y newidiadau dros dro gan y Pwyllgor Archwilio ar 28.7.21 a'i gadarnhau gan y Bwrdd ar 24.9.21.
014	29.9.20	Llwybr Rheoli Cwyr y Glust Gofal Cychwynnol a Chymuned	Cyfarwyddwr Gweithredol Therapiau a Gwyddorau Iechyd	Datblygwyd achos busnes ar gyfer cyflwyno'r Rhaglen Awdioleg Arfer Uwch Gofal Cychwynnol ymhellach. Mae hyn yn cynnwys gweithredu'r WHC ar gyfer Rheoli Cwyr y Glust. Tynnwyd sylw at hwn fel blaenoriaeth ar gyfer 21/22 yng Nghynllun Blynyddol drafft BIPBC a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru ar ddiwedd mis Mawrth 21. Mae cyllid wedi'i ddynodi o'r gefnogaeth ariannol strategol ychwanegol a ddarparwyd i'r Bwrdd Iechyd. Y camau nesaf fydd cymeradwyo'r achos busnes yn derfynol a chytuno ar gynllun gweithredu.
015	14.9.20 a'i ail-gyhoeddi ar 22.9.20	Polisi ar Laryngoscopau Ailddefnyddadwy ac Untro	Swyddfa'r Cyfarwyddwyr Meddygol	Codwyd y mater hwn gan y Grŵp Atal a Rheoli Haint.

Rhif WHC	Dyddiad Derbyn	Disgrifiad	Arwain	Camau a gymerwyd:
016	21.12.20	Gweithdrefn ar gyfer Rheoli Perfformiad, Tynnu neu Wahardd Cadeiryddion y GIG et al	Cadeiryddion, Aelodau Annibynnol ac Aelodau Cyswllt	Cafodd y wybodaeth ei gylchredeg i'r Bwrdd llawn ar 22.12.20.
018	1.10.20	Yr Unigolyn Olaf i Arael	Cyfarwyddwr Gweithredol Gofal Cychwynnol a Gwasanaethau Cymunedol	Cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Gofal Cychwynnol a Gofal Cymuned bod hyn wedi'i weithredu.
022	14.12.20	Fframwaith Cynllunio Blynyddol GIG Cymru 2021-22	Cyfarwyddwr Gweithredol Cynllunio a Pherfformiad	Cyflwynwyd Cynllun cymeradwy'r Bwrdd i Lywodraeth Cymru ar 31.3.21 gan swyddfa'r Prif Weithredwr.
023	23.12.20	Gadael yr Undeb Ewropeaidd - Parhad Cyflenwad Meddyginiaeth ar Ddiwedd y Cyfnod Pontio	Swyddfa'r Cyfarwyddwyr Meddygol	Wedi'i nodi a'i anfon ymlaen at Swyddfa'r Cyfarwyddwr Meddygol.
024	22.12.20	Asesiad Clinigol Covid-19 yn y Gymuned - Diweddariad mis Rhagfyr 2020	Cyfarwyddwr Gweithredol Gofal Cychwynnol a Gwasanaethau Cymunedol	Symudwyd hwn ymlaen drwy'r gweithgor cenedlaethol ac mae llwybr a ocsimetrau pwls ac ati yn cael eu rhoi ar waith.
025	22.12.20	Dyraniadau Ymddiriedolaeth GIG Bwrdd Iechyd ac Iechyd Cyhoeddus Cymru 2021-22	Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid	Mae cynllun ariannol y Bwrdd Iechyd wedi'i ddiweddarau i fyfyrion ar Ddyraniadau Ymddiriedolaeth GIG Bwrdd Iechyd ac Iechyd Cyhoeddus Cymru 2021-22, a chymeradwywyd Cynllun Ariannol drafft gan y Bwrdd ar 20.2.21.
2021/				
001	14.1.21	Rheolau Atgyfnerthu ar gyfer Rheoli Amseroedd Aros Canser	Cyfarwyddwr Gweithredol Therapiau a Gwyddorau Iechyd	Mae systemau casglu data ac adrodd newydd wedi'u rhoi ar waith i fodloni gofynion adrodd yn unol ag amserlenni cenedlaethol; wedi'u rhoi ar waith yn weithredol o fis Rhagfyr 2020 yn unol â'r gofynion cenedlaethol.
002	19.1.21	Rolau Pencampwyr y Bwrdd	Ysgrifennydd y Bwrdd	Bu i'r Pennaeth Materion Corfforaethol adolygu'r WHC gan dynnu sylw at newidiadau angenrheidiol. Bydd y Cadeirydd yn adolygu'r mater hwn gyda chydweithwyr sy'n Aelodau Annibynnol.

Rhif WHC	Dyddiad Derbyn	Disgrifiad	Arwain	Camau a gymerwyd:
003	10.3.21	Etholiad y Senedd 2021	Ysgrifennydd y Bwrdd	10.3.21 - Cafodd gwybodaeth ei gylchredeg i'r Bwrdd ac i'r holl staff drwy'r bwletin Cyfathrebu Corfforaethol. Diweddarwyd y cofnodion yn unol â hynny.
004	19.2.21	Brechiadau'r Ffliw 2021-22	Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd Cyhoeddus Cymru	I'w drafod a chytuno ar y cyfeiriad ymlaen yn y Grŵp Imiwneiddio Strategol 21.04.21
006	11.3.21	Etholiad y Senedd 2021 - Canllawiau ar gyfer GIG Cymru	Ysgrifennydd y Bwrdd	12.3.21. Cylchredwyd y wybodaeth i'r holl staff drwy'r bwletin Cyfathrebu Corfforaethol. Diweddarwyd y cofnodion yn unol â hynny.
007	11.3.21	Archwiliad corfforol Meddygon Teulu 6 wythnos ôl-enedigol i blant. HCWP (Rhaglen Plant Iach Cymru)	Cyfarwyddwr Gweithredol Gofal Cychwynnol a Gwasanaethau Cymunedol	Nid oedd angen gweithredu. Dyma ganllaw a anfonwyd yn uniongyrchol i feddygfeydd gan Lywodraeth Cymru. Fodd bynnag, mae'r Bwrdd Iechyd ar hyn o bryd yn gweithio gyda chydweithwyr i ddeall y lefel cydymffurfiad parhaus a pha brosesau adolygu sydd ar waith yn lleol (os oes rhai o gwbl).
009	25.3.21	Llwybr Sgrinio Clyw wrth ddechrau'r Ysgol	Cyfarwyddwr Gweithredol Gofal Cychwynnol a Gwasanaethau Cymunedol	28/3/21 – wedi'i anfon ymlaen at y Cyfarwyddwr Cynorthwyol Ardal ar gyfer Plant (y Gorllewin) i'w weithredu.

Atodiad 5 - Prif Risgiau

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi dynodi'r prif risgiau canlynol i gyflawni ei amcanion strategol, a gytunwyd arnynt yn 2020.

Rhif	IDs Risg BAF	Teitl/Disgrifiad Byr o'r Risgiau
1	BAF20-01	Cynllun Ymchwydd / Cynllun ar gyfer y Gaeaf: Mae risg efallai na fydd y Bwrdd Iechyd yn gallu darparu ei Gynllun ar gyfer y Gaeaf.
2	BAF20-02	Argymhellion Adolygu Gofal Brys: Mae risg efallai na fydd y Bwrdd Iechyd yn gallu darparu gofal diogel ac effeithiol.
3	BAF20-03	Gwasanaethau Iechyd Allweddol Cynaliadwy: Mae risg efallai na fydd y Bwrdd Iechyd yn gallu darparu gwasanaethau iechyd poblogaeth allweddol gynaliadwy i boblogaeth ehangach Gogledd Cymru oherwydd y capasiti gostyngol i fodloni galw sy'n prysur gynyddu.
4	BAF20-04	Gwasanaethau Iechyd Cynaliadwy Gofal Cychwynnol: Mae risg efallai na fydd y Bwrdd Iechyd yn gallu darparu Gwasanaethau Gofal Cychwynnol o ansawdd uchel i'r boblogaeth leol.
5	BAF20-05	Mynediad Prydlon at Ofal wedi'i Drefnu: Mae risg efallai na fydd y Bwrdd Iechyd yn gallu darparu mynediad prydlon at Ofal wedi'i Drefnu oherwydd nad yw'r capasiti a'r galw a Covid-19 yn cyd-fynd, a all arwain at ôl-groniad a dirywiad clinigol posibl yng nghyflyrau rhai cleifion.
6	BAF20-07	Perthnasoedd Effeithiol gyda Rhanddeiliaid: Mae risg nad yw ein perthnasoedd (mewnol ac allanol) yn effeithiol.
7	BAF20-08	Darparu Gwasanaeth Iechyd Meddwl Effeithiol a Diogel: Mae risg i ddarparu gwasanaethau Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu diogel ac effeithiol.
8	BAF20-09	Model Arweinyddiaeth Iechyd Meddwl: Mae risg nad yw'r model arweinyddiaeth yn effeithiol nac yn sefydlog.
9	BAF20-10	Darparu Gwasanaethau Iechyd Meddwl wrth Reoli'r Pandemig: Mae risg efallai na allwn ddarparu gwasanaethau Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu diogel ac effeithiol. Gall hyn fod oherwydd canlyniadau Covid-19.
10	BAF20-11	Atal a Rheoli Heintiau: Mae risg y bydd cleifion yn cael eu niweidio oherwydd heintiau sy'n gysylltiedig â gofal iechyd.
11	BAF20-12	Gwrando a Dysgu: Mae risg nad yw staff ar draws y sefydliad yn teimlo ei fod yn ddiogel a/neu'n werthfawr tynnu sylw at y pryderon.
12	BAF20-13	Gwella'r Gweithlu: Mae risg y bydd y Bwrdd Iechyd yn colli ymgysylltiad a grymusder ei weithlu.
13	BAF20-14	Gwasanaethau Diogelwch: Mae risg nad yw'r Bwrdd Iechyd yn darparu gwasanaethau diogelwch effeithiol ar draws y sefydliad.
14	BAF20-15	Iechyd a Diogelwch: Mae risg bod y Bwrdd Iechyd yn methu yn statudol i ddarparu systemau diogel o ddarpariaeth a gwaith.

15	BAF20-16	Amlygiad y Pandemig: Mae risg bod staff, cleifion ac ymwelwyr yn cael eu hamlygu i Covid-19.
16	BAF20-17	Rhaglen Wella ar Sail Gwerthoedd: Mae risg nad yw'r Bwrdd Iechyd yn deall nac yn defnyddio ei adnoddau yn effeithlon ac effeithiol.
17	BAF20-18	Ystadau Digidol ac Asedau: Mae risg na all gwybodeg roi datrysiadau digidol ar waith.
18	BAF20-20	Datblygu Ystadau ac Asedau: Mae risg nad yw'r Bwrdd Iechyd yn adolygu a chyfalafu yn systematig ar y cyfle i ddatblygu ei ystadau ac asedau.
19	BAF20-21	Optimeiddio'r Gweithlu: Mae risg y bydd y Bwrdd Iechyd yn denu neu'n cadw staff.
20	BAF20-25	Effaith Covid-19: Optimeiddio'r Gweithlu: Mae risg y bydd y pandemig Covid-19 parhaus yn arwain at orlethu'r Bwrdd Iechyd.
21	BAF20-26	Datblygu Cynllun Gweithredu Blynyddol 2021-22: Mae risg y bydd y Bwrdd Iechyd yn methu i ddarparu cynllun cymeradwy i Lywodraeth Cymru.
22	BAF20-27	Darparu Cyllideb Blynyddol Cynllunedig: Mae risg y bydd y Bwrdd Iechyd yn gwario mwy na'i gyllideb blynyddol cynllunedig.
23	BAF20-28	Ystadau ac Asedau: Mae risg y bydd y Bwrdd Iechyd yn methu i ddarparu amgylchedd, offer a thirwedd ddigidol ddiogel a chydymffurfiol yn sgil y cyfyngiadau mewn cyllid cyfalaf.

Yn dilyn adolygu'r risgiau yn barhaus yn unol â'r Strategaeth Rheoli Risg, mae'r ddau risg canlynol sydd ar y BAF ar hyn o bryd yn cael eu hargymhell gan y Cyfarwyddwyr Gweithredol perthnasol i Bwyllgorau'r Bwrdd i'w hadolygu, craffu a rhoi argymhellion pellach i'r Bwrdd i'w cymeradwyo, cau a'u harchifo:

- BAF20-01 - Cynllun Ymchwydd / Cynllun ar gyfer y Gaeaf (Bydd y risg hwn yn cael ei gau a'i archifo gan fod Cynllun y Gaeaf bellach wedi'i ddarparu a bydd unrhyw gamau sy'n sefyll yn cael eu trosglwyddo i, eu gweithredu'n barhaus a'u rheoli drwy BAF20-02 - Argymhellion Adolygu Gofal Brys).
- BAF20-26 - Datblygu Cynllun Gweithredu Blynyddol 2021-22 (Bydd y risg yn cael ei gau a'i archifo gan fod y cynigion ar gyfer y Cynllun Gweithredu ar gyfer 2021/22 bellach wedi'u cyflwyno i'r Pwyllgor Strategaeth, Partneriaethau ac Iechyd y Boblogaeth i'w cymeradwyo).

Yn ychwanegol at yr uchod ac ar ôl adolygu a chraffu, bu i'r Bwrdd gymeradwyo y dylid cau'r risgiau BAF canlynol a'u harchifo a/neu ddynodi rhai newydd, eu hasesu a'u hychwanegu yn unol â'u hargymhelliad. Er enghraifft, argymhellodd y Bwrdd y dylid cau ac archifo BAF20-06 - Rheoli'r Pandemig ac y dylid dynodi, asesu ac ychwanegu BAF20-25 newydd - Effaith Covid-19 i gymryd ei le.

IDs Risg BAF	Teitl/ Disgrifiad Byr o'r Risgiau	Argymhellion
BAF20-06	Rheoli'r Pandemig - Mae risg y gall y pandemig Covid-19 parhaus, trwy'r ail don, atal gallu'r Bwrdd Iechyd i ddarparu mynediad prydlon at ofal cynlluniedig o ansawdd uchel i'w gleifion.	Mae'r risg hwn wedi'i archifo ac mae BAF20-25 newydd wedi'i greu.
BAF20-19	Ystadau ac Asedau - Mae risg nad yw'r Bwrdd Iechyd yn deall ei offer, asedau neu dirwedd ddigidol oherwydd nad oes arweinyddiaeth glir, trosolwg o gyllid cyfalaf a gytunwyd arno yn y Bwrdd. Gall hyn effeithio ar allu'r Bwrdd i roi gwasanaethau diogel a chynaliadwy ar waith drwy raglen adnewyddu briodol.	Mae BAF20-19 wedi cael ei archifo ac mae BAF20-28 newydd wedi'i greu.
BAF20-22	Datblygu Cynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP) - Mae risg bod y Bwrdd Iechyd yn methu i ddarparu IMTP cymeradwy i Lywodraeth Cymru ac yn parhau i dorri ei ddyletswyddau statudol p'un ai oherwydd ei anallu i ddarparu cydbwysedd ariannol neu i gyflwyno cynllun sy'n darparu targedau perfformiad allweddol. Mae hyn yn effeithio ar enw da ac yn lleihau rhyddid i weithredu.	Mae BAF20-22 wedi'i ddad-ddwysau ac mae BAF20-26 newydd wedi'i greu. Mae'r risg bellach yn cael ei reoli ar Lefel Uwch Adrannol Haen 2.
BAF20-23	Gadael yr Undeb Ewropeaidd - Mae risg y bydd y Bwrdd Iechyd yn methu i gynnal gwasanaeth gofal iechyd diogel ac effeithiol yn dilyn diwedd cyfnod Trawsnewid yr Undeb Ewropeaidd ar 31 Rhagfyr 2020.	Mae BAF20-23 wedi cael ei ddad-ddwysau ac yn awr yn cael ei reoli ar Lefel Uwch Adrannol Haen 2 Corfforaethol.
BAF20-24	Effaith COVID - Mae risg y bydd y Bwrdd Iechyd yn cael ei lethu ac na fydd yn gallu cynnal ei swyddogaethau craidd oherwydd lledaeniad ac effaith Covid-19 yng Ngogledd Cymru, a all arwain at lai o staff yn gallu gweithio a mwy o alw ar wasanaethau (yn cynnwys gofal llym, cymuned, iechyd meddwl a gofal cychwynnol). Gall hyn gael effaith negyddol ar y rhaglen frechu dorfol, ansawdd gofal cleifion, canlyniadau i gleifion a gallu'r Bwrdd Iechyd i ddarparu ei gynlluniau a'i flaenoriaethau corfforaethol.	Mae BAF20-24 wedi cael ei archifo ac mae BAF20-25 newydd wedi'i greu.

Atodiad 6 – Risgiau BAF a CRR

Yn dilyn ail-ysgrifennu'r CRR, uwch gyfeiriwyd y risgiau sylweddol canlynol sydd ar hen fersiwn y gofrestr at y BAF (er hynny maent bellach wedi'u ddad-ddwysau ac yn cael eu lliniaru a'u rheoli drwy'r CRR):

Rhif	IDs Risgiau CRR	Teitl y Risgiau
1	CRR23	Rheolaeth a Rheoli Asbestos
2	CRR24	Rheolaeth a Rheoli Contractwyr
3	CRR25	Rheolaeth a Rheoli Legionella

Caewyd y risgiau canlynol a oedd ar yr hen fersiwn (rhoddwyd y risgiau adnewyddol ar y CRR newydd):

Rhif	IDs Risgiau CRR	Teitl y Risgiau
1	CRR01	Iechyd y Boblogaeth
2	CRR02	Atal a Rheoli Heintiau
3	CRR03	Gofal Iechyd Parhaus
4	CRR05	Dysgu o Brofiadau Cleifion
5	CRR06	Sefydlogrwydd Ariannol
6	CRR09	Cynaliadwyedd Gofal Cychwynnol
7	CRR10a	Cynnyrch ac Isadeiledd Cenedlaethol
8	CRR10b	Gwybodeg - Cofnodion Iechyd
9	CRR10c	Capasiti, Adnoddau a Galw'r Isadeiledd Gwybodeg
10	CRR11a	Mynediad at Ofal Heb ei Drefnu
11	CRR11b	Mynediad at Ofal Wedi'i Drefnu
12	CRR12	Ystadau a'r Amgylchedd
13	CRR13	Gwasanaethau Iechyd Meddwl
14	CRR14	Ymgysylltu â Staff
15	CRR15	Recriwtio a Chadw
16	CRR16	Diogelu
17	CRR17	Datblygu Cynllun Tymor Canolig Integredig
18	CRR18	Gadael yr Undeb Ewropeaidd - Trefniadau Trawsnewid
19	CRR20	Risg Diogelwch
20	CRR21	Rheolaeth ac Arweinyddiaeth Iechyd a Diogelwch
21	CRR22	Posibilrwydd o gyfaddawdu ar ddiogelwch cleifion oherwydd ôl-groniad mawr a diffyg capasiti dilynol
22	CRR23	Rheolaeth a Rheoli Asbestos
23	CRR24	Rheolaeth a Rheoli Contractwyr
24	CRR25	Rheolaeth a Rheoli Legionella
25	CRR26	Diffyg Cydymffurfiaeth â Systemau Diogelwch Tân
26	CRR27	Risg i iechyd cyhoeddus a diogelwch yn codi o'r achosion o COVID-19 a galw sy'n fwy na chapasiti'r sefydliad
27	CRR28	Risg o heintio oherwydd COVID-19 i staff a chleifion o ganlyniad i gyflenwad, ansawdd neu ddefnydd annigonol o PPE
28	CRR29	Mynediad prydlon at gartrefi gofal

Mae'r 7 risg clinigol a heb fod yn glinigol canlynol a gafodd eu cytuno arnynt i ddechrau gan y Pwyllgor Archwilio ar 17.12.20 a'u cynnwys ar y CRR yn cael eu hadolygu a'u craffu'n rheolaidd:

Rhif	IDs Risgiau CRR	Teitl y Risgiau
1	CRR20-01	Rheolaeth a Rheoli Asbestos
2	CRR20-02	Rheolaeth a Rheoli Contractwyr
3	CRR20-03	Rheolaeth a Rheoli Legionella
4	CRR20-04	Diffyg Cydymffurfiaeth Systemau Diogelwch Tân
5	CRR20-05	Mynediad prydlon at gartrefi gofal
6	CRR20-06	Gwybodeg - Cofnodion Cleifion BIPBC eang
7	CRR20-07	Capasiti, adnoddau a galw'r isadeiledd gwybodeg

Cafodd CRR20-08 ei uwch gyfeirio drwy'r RMG a'i argymhell gan y Tîm Gweithredol i'w gynnwys ar y CRR nes cael ei gymeradwyo gan y Pwyllgor Archwilio. Adolygwyd CRR20-09 gan y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiadau - a gwrthod ei gynnwys ar y CRR nes daw gwaith pellach i ail-fframio ei ffocws. CRR20-10, cymeradwywyd yn ystod y flwyddyn ariannol ddiwethaf, ac mae yn y broses o gael ei ddad-ddwysau ar adeg ysgrifennu:

8	CRR20-08	Gall capasiti clinigol annigonol i fodloni'r galw arwain at golli golwg parhaol ymysg rhai cleifion.
9	CRR20-09	Gellir effeithio ar ofal cleifion oherwydd nad oes Arweinydd Clinigol ar gyfer yr Arbenigedd Diabetes.
10	CRR20-10	System IT y Gwasanaeth Meddygon Teulu y Tu Allan i Orlau

Ar adeg ysgrifennu, mae'r 6 risg clinigol, nad ydynt yn glinigol a gweithredol canlynol yn datblygu drwy'r broses uwch gyfeirio gyda'r bwriad o'u cynnwys ar y CRR, yn amodol ar gymeradwyaeth pwyllgor angenrheidiol (bydd amserlenni ar gyfer cyflwyno i'r pwyllgor perthnasol yn rhedeg o fis Mehefin 2021 ond ni chadarnhawyd y dyddiadau penodol ar adeg ysgrifennu):

- Risg ID 1875 - Cynnyrch ac Isadeiledd Cenedlaethol
- Risg ID 1976 - Staff nyrsio (gall parhad gwasanaeth gael ei effeithio arno oherwydd gweithlu nyrsio gostyngol)
- Risg ID 3347 - Anallu i weithredu ar gleifion canser
- Risg ID 3613 - Peidio â chyflawni WCCIS
- Risg ID 3659 - Diogelwch Seibr.

Atodiad 7 – Gwallau yn ystod camau cynnar y pandemig Covid-19

Ar 13.3.20, cyhoeddodd y Gweinidog ar gyfer Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol y byddai'r holl driniaethau ysbyty nad oeddent yn frys yn cael eu canslo oherwydd y pandemig. Nid oedd unrhyw ganllaw gweithredu manwl ar gael ar y pryd. Bu i'r Bwrdd Iechyd ymateb drwy gyhoeddi ei fod yn oedi gweithgarwch nad oedd yn frys ar 19.3.20. Wedyn symudodd Gwasanaethau Therapi oddeutu 9,000 o gleifion oddi ar eu rhestrau aros. Ni chafodd unrhyw un o'r cleifion a oedd yn cael triniaeth weithredol eu rhyddhau. Roedd canllaw Llywodraeth Cymru a gyhoeddwyd wedyn ar 7.4.20 yn egluro y dylai'r mwyafrif o'r cleifion hyn fod wedi aros ar y rhestr aros gyda statws 'gwaharddedig'. Cymerwyd camau cywiro a chafodd yr holl gleifion eu hadfer ar restrau aros wedi'u diweddaru ar 31.5.20.

Yn debyg, bu i gamddealltwriaeth o gyfarwyddyd arwain at gyhoeddi cyfathrebiad gan yr Uwch Adran Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu i Feddygon Teulu a chleifion, gan ohirio mewnbwn gofal cychwynnol ar gyfer niferoedd uchel o ddefnyddwyr gwasanaeth. Daeth y gwall i'r amlwg ar 16.4.21 a dechreuwyd ar gamau cywiro er mwyn ail-ddechrau gwasanaethau gofal cychwynnol ar gyfer y cleifion. Anfonwyd llythyr yn ymddiheuro gan yr Uwch Adran Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu i'r holl Feddygfeydd Meddygon Teulu ar yr 20^{fed} o Ebrill, gydag eglurhad pellach yn gynnar ym mis Mai.

Gweithiodd bob tîm i weithredu prosesau cadarn i sicrhau y cysylltwyd â phob claf i'w hadfer i'r gwasanaeth PCMH lle'n briodol. Cwblhawyd hyn ar draws bob ardal erbyn 2 Mehefin 2020.

Ar 16.4.21, cyhoeddodd Iechyd Cyhoeddus Cymru ddata ar farwolaethau wedi'i dorri'n ddarnau llai i lefel sefydliadol, a daeth i'r amlwg nad oedd marwolaethau yn y Bwrdd Iechyd yn cael eu cofnodi'n gyson o fewn cyfanswm ffigurau Iechyd Cyhoeddus Cymru. Cymerwyd camau i gywiro'r sefyllfa a rhoddwyd protocol ar gyfer adrodd ar farwolaethau i Iechyd Cyhoeddus Cymru ar waith. Adroddwyd ar y gwallau i'r Cabinet Covid-19. Roedd y Cabinet yn fodlon â'r ymateb a'r camau cywiro a gymerwyd.

Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol Annual General Meeting

Jo Whitehead, Prif Weithredwr / Chief Executive

29 Gorffennaf 2021

29 July 2021

Adlewyrchu ar y flwyddyn ddiwethaf

Blwyddyn eithriadol o heriol:

- Covid-19: ymateb dynamig; cyfleoedd yn ogystal â risgiau
- Dod allan o Fesurau Arbennig i Welliannau wedi eu Targedu (Iechyd Meddwl, Ymgysylltu, Strategaeth, Cynllunio a Pherfformiad, Arweinyddiaeth)
- Strategaeth
- Arweinyddiaeth,
- Cyllid,
- Perfformiad

Reflecting on the past year

A year of exceptional challenge:

- Covid-19: dynamic response; opportunities as well as risks
- De-escalation from Special Measures to Targeted Improvement (Mental Health, Engagement, Strategy, Planning and Performance, Leadership)
- Strategy
- Leadership,
- Finance,
- Performance

Cyflawniadau (1)

- Nyrsio Cymunedol: Biwro Cartref yn Gyntaf yn y Dwyrain
- Nyrsio Ardal – ymateb i'r Pandemig
- Gwasanaeth Ymwelwyr Iechyd/Nyrsys Ysgol – prif-ffrydio targedau ar gyfer imiwneiddio cynradd ac yn yr ysgolion
- Fferyllfa: Gwasanaeth estynedig Gofal Lliniarol Fferyllol yn y Gymuned – cynyddu mynediad at feddyginiaethau
- Fferylliaeth: Cefnogaeth gofal critigol yn ystod COVID
- HMP Berwyn – Llinell gymorth iechyd a lles dan arweiniad cleifion, gwasanaeth cyfeirio i gefnogi dynion bregus i gael mynediad at wasanaethau iechyd a lles.

Achievements (1)

- Community Nursing: Home First Bureau in East
- District Nursing – response to Pandemic
- Health Visitor/School Nurse Service – maintaining targets for primary and school immunisations.
- Pharmacy: Community Pharmacy Palliative care enhanced service – increase access to medicines.
- Pharmacy: Critical care support during COVID
- HMP Berwyn - Patient Led health and Wellbeing helpline at HMP Berwyn, signposting service to support vulnerable men to access health and wellbeing services.

Cyflawniadau (2)

- Gwasanaethau Deintyddol: Sefydlu Canolfannau Deintyddol Brys a'u rhoi ar waith yn ystod cyfnod Coch y pandemig
- Dylunio a datblygu cysyniad a manylion ar gyfer Academi Ddeintyddol yn ardal Bangor, sy'n gydweithrediad gydag AaGIC, Prifysgol Bangor a Llywodraeth Cymru
- Attend Anywhere – cyflwyno darpariaeth ar gyfer cyngor a chefnogaeth ddeintyddol o bell a'i roi ar waith
- Gwasanaethau Merched: gweithredu argymellion MBRRACE (Mamau a Babanod: Lleihau Risg drwy Archwiliadau ac Ymholiadau Cyfrinachol) ac Mae Pob Babi yn Cyfrif (Every Baby Counts)
- Parhau i ddarparu gwasanaethau yn ystod Pandemig COVID 19

Achievements (2)

- Dental Services: Establishment and operation of Urgent Dental Centres during Red phase of the pandemic
- Design and development of the concept and specification of a Dental Academy in the Bangor area and is a collaboration with HEIW, Bangor University and Welsh Government
- Attend Anywhere – introduction and roll out for remote provision for dental advice and support.
- Women's Services: Implemented the MBRRACE (Mother and Babies: Reducing Risk through Audits and Confidential Enquiries) and Every Baby Counts recommendations.
- Continued to deliver services during the COVID 19 Pandemic

Cyflawniadau (3)

- Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu – Gwasanaeth Cefnogi Lles Staff BIPBC (SWSS) – ymateb i COVID – menter Seicolegol yn galluogi staff i gael cyngor, arweiniad.
- Sefydlu Gwasanaeth Cefnogaeth a Lleoliadau Unigol (Gwaith Mi FEDRAF) gan gefnogi dros 900 o unigolion a sicrhau cystadleurwydd cyflogaeth i 33% yn ystod y pandemig drwy gefnogaeth ddigidol a rhithiol.
- Yr ysbyty'n cymryd rhan yn yr ymchwil ar gyfer y frechiad...y prosiect ymchwil mwyaf yn hanes Wrecsam.

Achievements (3)

- MHLD – BCU Staff Wellbeing Support Service (SWSS) – response to COVID - Psychology initiative allowing staff to seek advice, guidance.
- Established Individual Placement and Support Service (ICAN Work) supporting over 900 individuals and securing 33% into competitive employment during the pandemic via digital and virtual support.
- The participation of the hospital in the vaccine research...biggest research project in Wrexham's history.

Ymateb i COVID

- Parodrwydd a hyblygrwydd pob grŵp staff i helpu mewn rolau anghyfarwydd, adleoli, gweithio ar y wardiau.
- Trefniadau rheoli digwyddiadau a chyfathrebu gan dimau arweiniol y safle gyda chyfarfodydd diweddar dyddiol.
- Cymuned ysbytai yn helpu ei gilydd i oresgyn anawsterau.
- Sefydlu Ysbytai Enfys a'u cynnal.
- Rhaglen frechu COVID 19 cleifion mewnol
- Ymateb lleol Iechyd Cyhoeddus i gefnogi profi ac olrhain
- Cefnogaeth gan bartneriaid

Response to COVID

- Willingness and adaptability of all staff groups to help out in unfamiliar roles, redeployments, ward based working.
- Incident command and communication arrangements from site leadership team with daily update meetings.
- Mutual support of the hospital community to overcome adversity.
- Setting up and running of the Rainbow Hospital.
- Inpatient COVID 19 vaccination program
- Local Public Health response to support test and trace
- Support from partners

Edrych tua'r dyfodol

- Pobl / Cleifion
- Partneriaid
- Staff
- Systemau a Phrosesau
- Cyflwyniad ar wahân ar y dyfodol

Looking to the future

- People / Patients
- Partners
- Staff
- Systems and Processes
- Separate presentation on the future

Diolch
Thank you

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol Annual General Meeting

Trosolwg Ariannol 2020-21

Financial Overview 2020-21

Sue Hill, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid / Executive Director of Finance

29 Gorffennaf 2021

29 July 2021

Targedau Ariannol Statudol

Statutory Financial Targets

1.Y **dyletswydd ariannol cyntaf** yw i sicrhau nad yw gwariant yn fwy na chyfanswm cyllid dros gyfnod o dair mlynedd.

2.Yr **ail ddyletswydd ariannol** yw i baratoi Cynllun Integredig Tymor Canolig dros y tair mlynedd sydd i ddod.

1.The **first financial duty** is ensure that expenditure does not exceed the aggregate funding over a three year period.

2.The **second financial duty** is to prepare a Integrated Medium Term Plan for the following 3 years period.

Targedau Ariannol Eraill

Other Financial Targets

1. Talu 95% o'r holl anfonebau heb fod yn GIG o fewn 90 diwrnod o dderbyn y nwyddau neu anfoneb

2. Balans arian parod terfynol o fewn terfyn goddefiant

1. Pay 95% of all non-NHS invoices within 30 days of receipt of goods or invoice

2. Closing cash balance to be within tolerance limit

Perfformiad Ariannol 2020/21

2020/21 Financial Performance

Perfformiad yn erbyn targedau ariannol

Performance against financial targets

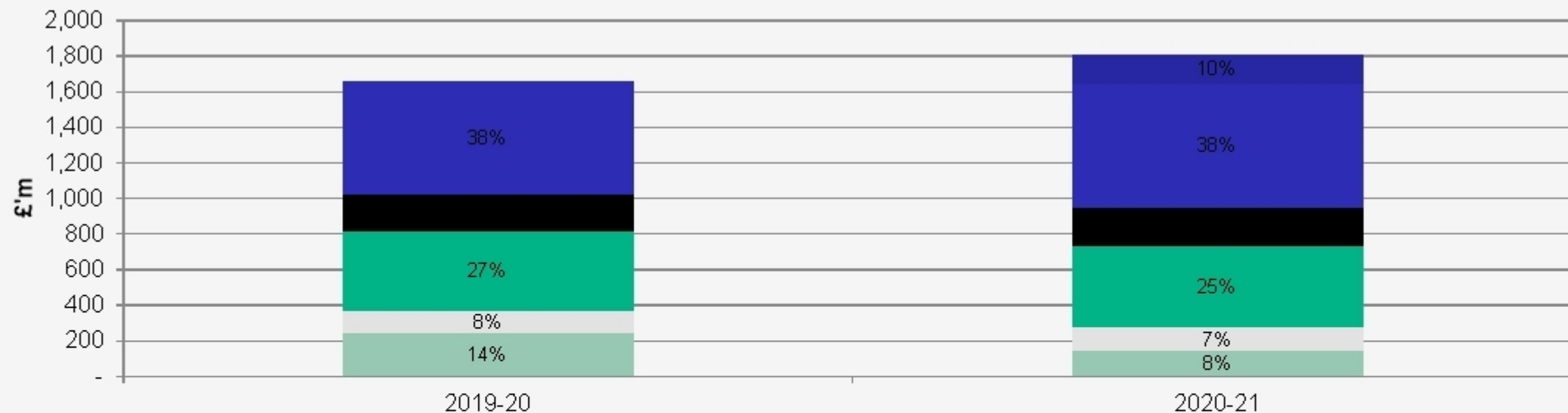
		Union/ Actual 2020/21	Cyflawnwyd/ Achieved 2020/21	Cyflawnwyd/ Achieved 2019/20
Gwariant Adnoddau / Resource Expenditure	£1,810m	£1,809m	✓	X
Gwariant Cyfalaf / Capital Expenditure	£34.0m	£33.9m	✓	✓
Nifer o anfonebau heb fod yn GIG a dalwyd o fewn 30 diwrnod / Number of non-NHS invoices paid within 30 days	95.0%	96.0%	✓	✓
Paratoi Cynllun Integredig Tymor Canolig / Preparation of an Integrated Medium Term Plan	Yn 2020/21 roedd GIG Cymru yn gweithredu o dan gynllun gweithredol blynyddol oherwydd pandemig COVID-19			
Balans arian parod terfynol o fewn terfyn goddefiant / Closing cash balance within tolerance limit	£0 – 9.3m	£0.7m	✓	✓

Gwariant Refeniw Revenue Expenditure

		£'m
Costau gweithredu net (ar ôl incwm)/ Net operating costs (after income)	2020/21	£1,809.2m
Terfyn Adnoddau Refeniw / Revenue Resource Limit	2020/21	£1,809.7m
Tanwariant yn erbyn Terfyn Adnoddau Refeniw / Underspend against Revenue Resource Limit	2020/21	£0.5m
Gorwariant 2019-20 Overspend in 2019-20	2019/20	£38.7m
Gorwariant 2018-19 Overspend in 2018-19	2018/19	£41.3m
Cyfanswm gorwariant Cumulative overspend	2018/19 to 2020/21	£79.5m

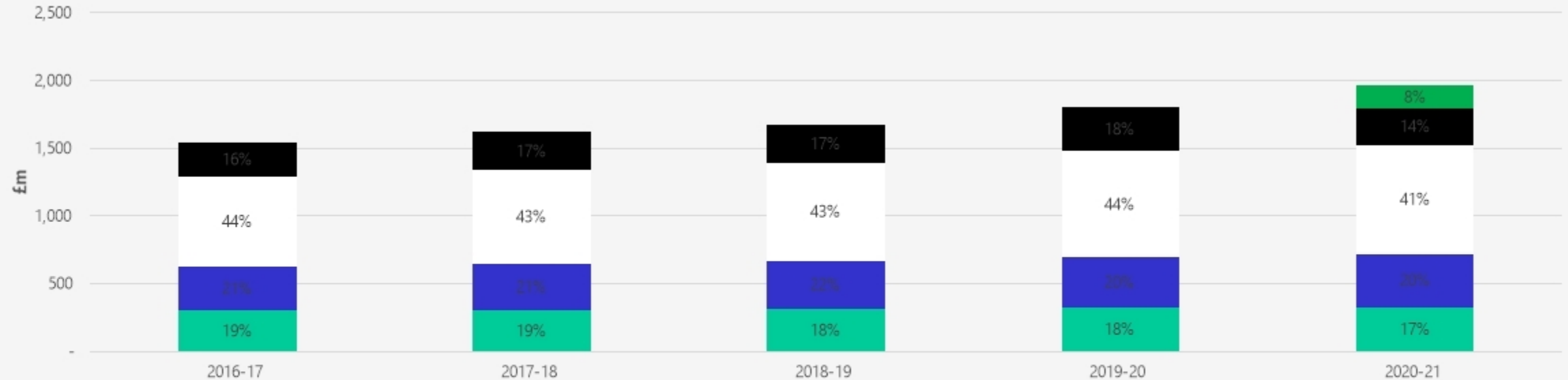
Gwariant fesul Uwch Adran

Expenditure by Division

- Gwariant Arall / Other Expenditure
- Iechydd Meddwl ac Anableddau Dysgu / Mental Health & Learning Disabilities
- Timau Gofal Eilaidd / Secondary Care Teams
- Contractau Comisiynwyr / Commissioner Contracts
- Timau Ardal / Area Teams
- Gwariant Covid-19 / Covid-19 Expenditure

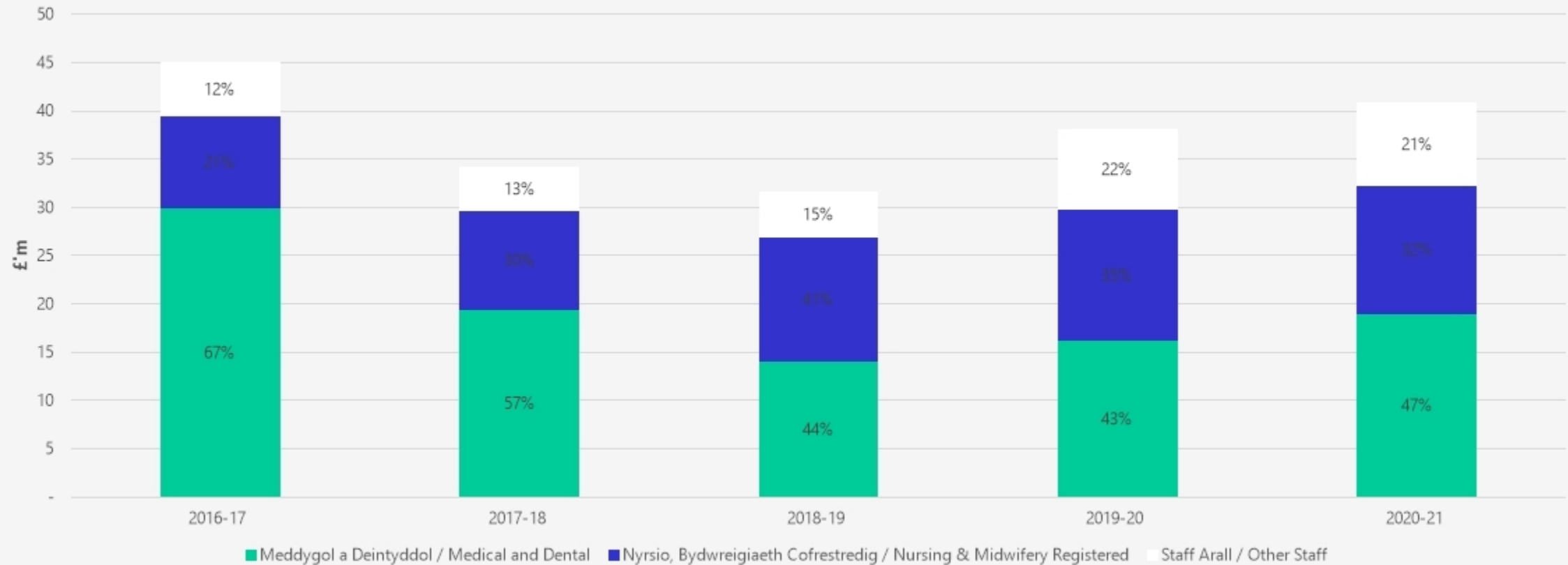
Gwariant fesul Categori Expenditure by Category

- Gwasanaethau Gofal Cychwynnol / Primary Healthcare Services
- Gofal iechyd gan ddarparwyr eraill / Healthcare from other providers
- Gwasanaethau Iechyd Ysbyty a Chymuned - Cyflogau / Hospital and Community Health Services - Pay
- Gwasanaethau Iechyd Ysbyty a Chymuned - Heb fod yn gyflogau / Hospital and Community Health Services - Non Pay
- Gwariant Covid-19 / Covid-19 Expenditure

Defnydd Staff Asiantaeth

Agency Staff Use 2016-17 – 2020-21

Buddsoddiadau Cyfalaf

Capital Investments

Gwariant Cyfalaf / Capital Expenditure	£'m
Covid-19	9.5
Ystadau / Estates	7.4
Dyfeisiau Meddygol / Medical Devices	5.1
Technoleg a rheoli gwybodaeth	1.7
Ysbyty Cymunedol Gogledd Sir Dinbych	1.7
Camddefnyddio Sylweddau – Shotton, Sir y Fflint	1.6
Canolfan Gofal Sylfaenol Canol Sir Ddinbych (Ysbyty Rhuthun a Dinbych)	1.5
Cyllid ac Offer Gofal Llygaid Digidol	1.5
Y Gronfa Gofal Integredig	1.3
Sganiwr CT Scanner Ysbyty Glan Clwyd	0.6
Uned Ablett SOC - OBC	0.6
Camddefnyddio Sylweddau - Caergybi, Ynys Môn	0.6
Arall / Other	0.8
Cyfanswm / Total	33.9

Cyllid Covid-19

Covid-19 funding

- Cafodd y Bwrdd Iechyd £173m o gyllid refeniw ychwanegol gan Lywodraeth Cymru i reoli pandemig Covid-19, ynghyd â £9.5m o gyllid cyfalaf ychwanegol.
- Cafodd deunyddiau traul Covid-19 (gan gynnwys cyfarpar diogelu personol) a mân offer gwerth £15.7m eu caffael yn ganolog a'u darparu am ddim gan Bartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru.
- Darparwyd offer gwerth cyfanswm o £1.7m gan yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn rhad ac am ddim i'r Bwrdd Iechyd.
- Gwariant o £30.8m ar gomisiynu a rhedeg tair Ysbyty Maes / Canolfannau Brechu Torfol.
- The Health Board received an additional £173m revenue funding from Welsh Government to manage the Covid-19 pandemic along with a further £9.5m capital funding.
- Covid-19 consumables (including PPE) and minor equipment totalling £15.7m were procured centrally and provided at no cost by NHS Wales Shared Services Partnership.
- Equipment totalling £1.7m was provided by the Department of Health & Social Care at no cost to the Health Board.
- Expenditure of £30.8m on commissioning and running three Field Hospitals / Mass Vaccination Centres.

Gwariant ar Ysbytai Maes Covid-19

Expenditure on Covid-19 Field Hospitals

	Costau comisiynu	Costau rhedeg ychwanegol	Cyfanswm costau
	£'m	£'m	£'m
Ysbyty Enfys Bangor	4.1	3.8	7.9
Ysbyty Enfys Deeside	6.9	8.5	15.4
Ysbyty Enfys Llandudno	3.1	4.4	7.5
Cyfanswm / Total	14.1	16.7	30.8

Cymorth Strategol a ddarperir gan Lywodraeth Cymru

Strategic Support provided by Welsh Government

- Roedd £40m o ddarpariaeth ar gyfer diffyg wedi caniatáu i'r Bwrdd lechyd wneud gwared bach
- £10.7m – gwella perfformiad ar draws y Bwrdd lechyd:
 - Gofal heb ei drefnu
 - Gofal wedi'i gynllunio
 - MHLD
- £0.7m o gapasiti a'r gallu i gefnogi:
 - MHLD
 - Ymgysylltu
 - Llywodraethu
 - Perfformiad gweithredol

£40m deficit cover allowed the HB to make a small surplus

£10.7m – performance improvement across the Health Board:

Unscheduled care

Planned care

MHLD

£0.7m capacity & capability to support:

MHLD

Engagement

Governance

Operational performance

Adroddiad Archwilio Annibynnol gan Archwilio Cymru

Independent Audit Report by Audit Wales

- Derbyniwyd y Cyfrifon ar amser yn unol â therfyn amser Llywodraeth Cymru.
- Ni nodwyd unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau sylweddol o ran adrodd yn ystod yr archwiliad.
- Nodi'r llwyddiant sylweddol o baratoi'r adroddiadau ariannol erbyn y dyddiad gofynnol
- Archwilydd Cyffredinol wedi rhoi barn archwilio diamod ar y cyfrifon a barn amodol ar ein gwariant rheolaidd
- The Accounts were submitted in line with agreed Welsh Government deadline.
- No material misstatements or reporting inconsistencies were identified during the audit.
- Recognises the significant achievement of preparing the consolidated financial statements by the submission date under the revised working arrangements during the Covid-19 pandemic
- The Auditor General issued an unqualified audit opinion on the financial statements and a qualified opinion on Regularity

Cwestiynau?
Questions?

Diolch
Thank you

Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol Annual General Meeting

Edrych ymlaen – Jo Whitehead, Prif Weithredwr

Forward Look – Jo Whitehead, Chief Executive

29 Gorffennaf 2021

29 July 2021

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Edrych Ymlaen – y cyd-destun

Tra mae'r cyflwyniad hwn yn ymwneud ag edrych ymlaen, mae'r blaenoriaethau yr hoffem fynd i'r afael â nhw yn y flwyddyn sydd i ddod yn cael eu dylanwadu'n drwm gan y 18 mis mwyaf eithriadol sydd newydd fynd heibio

Forward view – the context

Whilst this presentation is about a forward view, the priorities that we wish to address in the coming year are heavily influenced by the most extraordinary 18 months that has just passed.

Ysbyty Enfys Glannau Dyfrdwy
Deeside Rainbow Hospital

“Busnes fel arfer”

Fel yr ydym yn tyfu i fyw gyda Covid-19, mae’n rhaid symud ein sylw tuag at ddelio gyda’r effeithiau, a’n blaenoriaethau blaenorol.

Mae’r symud hwn tuag at “busnes fel arfer”, mewn realiti, yn “busnes fel arfer” newydd, wedi’i siapio gan y dysgu, y cyfleoedd a’r cyfyngiadau yr ydym wedi’u hwynebu.

“Business as usual”

As we grow to live with Covid-19, our attention must shift further towards dealing with the legacy, and with our previous priorities.

This move towards more “business as usual” will, in reality, be a new “business as usual”, shaped by the learning, opportunities and constraints that we have faced.

Dod o hyd i'n normal "newydd"

Bydd gan y normal "newydd" hwn bwyslais cryfach ar

- drawsnewid gwasanaethau
- defnydd priodol o opsiynau digidol
- ymgysylltiad gyda dinasyddion, gyda'u safbwyntiau a'u blaenoriaethau hwythau hefyd yn newid

Finding our "new" normal

This "new" normal will have a stronger emphasis upon

- transformation of services
- appropriate use of digital options
- engagement with citizens, whose own perspectives and priorities are changing

Meysydd Allweddol yn y flwyddyn sydd i ddod

Key Areas in the year ahead

Gofal Wedi'i Drefnu

Mae'r nifer o bobl sy'n aros am ofal "arferol" wedi tyfu yn ystod y Pandemig.

Mae hyn o fewn gofal cychwynnol ac eilaidd

Yn ystod y flwyddyn sydd i ddod, byddwn yn canolbwyntio ar ostwng yr arosiadau hyn gymaint â phosibl gan ddefnyddio ystod o arddulliau.

Planned care

The number of people awaiting "routine" care has grown during the Pandemic.

This is in primary and secondary care.

During the coming year we will be focused upon reducing these waits as much as possible using a range of approaches.

Rhagsefydlu

Mae rhagsefydlu yn arddull yn seiliedig ar dystiolaeth ar gyfer cefnogi unigolion i gael i'r cyflwr gorau posibl ar gyfer llawfeddygaeth wedi'i gynllunio, fel bod eu hadferiad yn gyflymach.

Fel mae rhestrau aros wedi tyfu, mae hyn yn dod yn bwysicach ac felly rydym yn gweithredu rhagsefydlu ar gyfer ein cleifion mwyaf cymhleth a byddwn yn rhagweithiol wrth archwilio ffyrdd o sicrhau fod hyn ar gael i hyd yn oed mwy o bobl wrth i'r flwyddyn fynd rhagddi.

Prehabilitation

Prehabilitation is an evidence-based approach for supporting individuals to get into the best possible state for planned surgery, so that their recovery is quicker.

As waiting lists have grown this becomes even more important and so we are rolling out pre-habilitation for our most complex patients and actively exploring ways of making this available to even more people as the year progresses.

Canolfannau triniaeth diagnostig

Mae arddull canolfan driniaeth ddiagnostig, wedi'i adeiladu o gwmpas gwnued gymaint o asesiadau a thriniaeth â phosib mewn un ymweliad.

Mae angen systemau a chasgliadau o offer cymhleth i wneud hyn, ond rydym yn credu y bydd yn ffordd bwysig o isafu arosiadau ar gyfer gofal wedi'i gynllunio.

Rydym yn edrych ar yr ymarferoldeb o sefydlu o leiaf un canolfan o'r fath eleni.

Diagnostic treatment centres

A diagnostic treatment centre approach, is built around undertaking as much assessment and treatment in single visits as is possible.

There are complex systems and collections of equipment required to do this, but we believe it will be an important way to minimise waits for planned care.

We are looking at the feasibility of deploying at least one such centre this year.

Iechyd Meddwl a CAMHS

Mae gwella mynediad at wasanaethau iechyd meddwl a CAMHS (gwasanaethau iechyd meddwl plant a phobl ifanc) yn flaenoriaeth wrth i ni ddod allan o'r Pandemig.

Tra mae ymgynghori fideo wedi bod yn ddefnyddiol i nifer o bobl i gael mynediad at wasanaethau iechyd meddwl a CAMHS, byddwn yn parhau i gyflwyno mwy o wasanaethau wyneb yn wyneb.

Mental health & CAMHS

Improving access to mental health services and CAMHS (children and adolescent mental health services) is a priority as we emerge from the Pandemic.

Whilst video consulting has been shown to be helpful for many people accessing mental health and CAMHS services, we will continue to introduce more face-to-face services.

Iechyd Meddwl a CAMHS

Byddwn hefyd yn ehangu arweinyddiaeth o fewn Iechyd meddwl

Gweithredu model cytunedig ar gyfer rheoli seicosis cynnar

Datblygu ein gwasanaeth Iechyd meddwl 'mamau a babanod'

Adeiladu ein model staffio ymhellach i ddarparu gwasanaeth CAMHS mwy effeithlon yng ngogledd Cymru

Mental health & CAMHS

We will also enhance leadership within mental health

Implement an agreed model for the management of early psychosis

Develop our 'mothers and babies' mental health service

Further build our staffing model to deliver a more efficient CAMHS service in north Wales

Gofal Brys “heb ei drefnu”

Roedd asesu a thrin pobl yn amserol oedd yn cyrraedd ein Hadrannau Achosion Brys ac angen gofal brys yn flaenoriaeth i ni cyn y Pandemig.

Mae'r angen i ffrydio'r rheiny sydd â Covid-19 o'r rhai sydd ddim â Covid-19 wedi creu heriau ychwanegol.

Rydym nawr yn symud ein rhaglen wella ar gyfer gofal heb ei drefnu yn ei blaen ar garlam ar draws y Bwrdd Iechyd.

parhad.....

Urgent “unscheduled” care

More timely assessment and treatment of people presenting to our Emergency Departments in need of urgent care was a priority for us before the Pandemic.

The need to stream those presenting with Covid-19 from those without Covid-19 has created many additional challenges.

We are now progressing our unscheduled care improvement programme at pace across the whole Health Board.

cont

Gofal Brys “heb ei drefnu”

Mae clinigwr profiadol wedi cael ei benodi i arwain ar y rhaglen wella hon, gyda chefnogaeth arbenigol gan gydweithwyr cenedlaethol.

Mae'r 'system iechyd' cyfan yn cynnwys gofal cychwynnol a gofal eilaidd yn rhan o ddarparu'r 'gofal heb ei drefnu' hwn ac yn rhan o'r rhaglen wella.

Urgent “unscheduled” care

An experienced clinician has been appointed to lead this improvement programme, with expert support alongside from national colleagues.

The whole 'health system' spanning primary and secondary care is involved in the delivery of 'unscheduled care' and included in this improvement programme.

Digidol

Er nad yw pawb wedi cael profiad positif o ymgynghoriadau rhithwir ac ymyriadau 'iechyd digidol' eraill, mae nifer o bobl wedi.

Yn ystod y flwyddyn byddwn yn cynnal ein cynnig o opsiynau digidol lle byddant o fudd, yn eu tyfu mewn meysydd lle mae mwy o sgôp i wneud hynny, tra'n eu cydbwysu yn erbyn apwyntiadau corfforol lle mae hynny'n fwy priodol.

Digital

Though not everybody has had a positive experience from virtual consultations and other 'digital health' interventions, many people have.

During the year we will be maintaining our offer of digital options where they add benefit, growing them in areas where there is more scope to do so, whilst balancing them against physical appointments where that is more appropriate.

Roboteg

Yn dilyn ymarfer caffael, bydd y Bwrdd lechyd yn gweithredu llawfeddygaeth gyda chymorth robotig ar gyfer nifer fechan o weithdrefnau cymhleth yn ystod y flwyddyn sydd i ddod.

Robotics

Following a procurement exercise, the Health Board will be implementing robotic-assisted surgery for a small number of complex procedures during the coming year.

Gofal Strôc

Yn ystod y flwyddyn sydd i ddod byddwn yn gweithredu gwelliannau i ofal Strôc a fydd yn gweld

- rheolaeth strôc cydygysylltiedig, arbenigol, hyperacíwt
- gwell capasiti adferiad strôc yn y gymuned, gan alluogi rhyddhau'n gynharach gyda chefnogaeth (sy'n gysylltiedig â gwell canlyniadau)
- gwell buddsoddiad mewn gofal ataliol i ostwng y nifer o strociau rhag digwydd

Stroke care

During the coming year we will be implementing Stroke care improvements that will see

- coordinated, specialist, hyper-acute stroke management
- greater community based stroke rehabilitation capacity, allowing earlier supported discharge (which is associated with better outcomes)
- greater investment in preventative care to reduce the number of strokes occurring

Llwybrau gofal BIPBC

Aethom i mewn i'r pandemig yn gwybod bod angen i ni gymryd agwedd wahanol at rai o'r teithiau cleifion neu 'llwybrau gofal clinigol' yr oedd pobl yn eu cymryd.

Mae rhai llwybrau cleifion yn:

- fwy cymhleth nag sydd angen
- hirach nag sydd angen
- mwy amrywiol nag sydd angen

parhad.....

BCUHB Care Pathways

We entered in to the pandemic knowing that we needed to take a different approach to some of the patient journey or 'care pathways' that people took.

Some patient journeys are:

- more complex than necessary
- longer than necessary
- more varied than necessary

cont

Llwybrau gofal BIPBC

Yn unol â rhai o'r sefydliadau iechyd gorau yn y byd, byddwn nawr yn buddsoddi mwy o adnoddau i adolygu a dylunio ein llwybrau gofal yn systematig fel eu bod yn

- cael eu hadeiladu gyda'r unigolyn a'u profiad wrth ei wraidd
- cynnig ymyriadau llai cymhleth, lle bo hyn yn briodol
- gofyn am eich adborth fel mater o drefn ar ôl profi llwybr gofal
- cydbwysu ymyrraeth gynnar gyda gofal arbenigol cymhleth

BCUHB Care Pathways

In line with some of the best health institutions in the world, we will now invest more resource to systematically review and design our pathways of care so that they

- are built with the person and their experience at the centre
- offer less complex interventions, where this is appropriate
- routinely ask for your feedback after experiencing a pathway of care
- balance attention to early intervention alongside complex specialist care

BIAI

Lansiwyd y strategaeth Byw'n Iach, Aros yn Iach yn 2017. Mae'n amser ei adnewyddu a sicrhau ei fod yn parhau i alinio gyda Cymru Iachach, ac yn bodloni disgwyliadau poblogaeth gogledd Cymru .

Mae'r adnewyddu ar waith yn 2021 a bydd yn gysylltiedig â datblygu strategaeth glinigol wedi'i chydunio.

LHSW

Living Healthier, Staying Well strategy was launched in 2017. It is time to refresh this and ensure it continues to align with A Healthier Wales, and meets the expectations of the north Wales population.

This refresh is underway in 2021 and will link to the development of a co-designed clinical strategy.

Byw'n Iach / Living Healthier
Aros yn Iach / Staying Well

CIG
NHS

Healthier
Wales
Improving lives

Cymryd Rhwydd / Get Involved

Ymyrraeth wedi'i Thargeddu

Nid yw'r Bwrdd Iechyd mewn 'Mesurau Arbennig' bellach, wedi iddynt symud i 'Ymyrraeth wedi'i Thargeddu'

- Iechyd Meddwl
- Strategaeth, Cynllunio a Pherfformiad
- Arweinyddiaeth
- Ymgysylltu

Targeted Intervention

The Health Board is no longer in 'Special Measures', having been de-escalated to 'Targeted Intervention'

- Mental Health
- Strategy, Planning and Performance
- Leadership
- Engagement

Diolch
Thank you

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board